D.H. LAWRENCE

FATA PIERDUTĂ

Coperta de Vasile SOCOLIUC

D.H. LAWRENCE

Fata pierdută

Traducere de Ştefan DARIE

Editura VICTORIA 1992

ISBN 973-95056-6-X

Capitolul întîi

Declinul Casei Manchester

Să ne gîndim, bunăoară, la o aşezare minieră cum e orăşelul Woodhouse, care numără zece mii de locuitori, cu rădăcini ramificate pe trei generaţii în trecut. Trei generaţii care atestă o comunitate închegată pe temeiuri solide. Ceea ce fusese pe vremuri "stratul nobiliar" se spulberase odată cu ivirea mormanelor de cărbune extras din măruntaiele pămîntului şi se risipise pe alte tărîmuri, încă patriarhale, virgine în ce priveşte industrializarea. În Woodhouse rămăsese doar un singur magnat, distant, inaccesibil, proprietarul local al minereului. Sprijinit pe cele trei generaţii din spate şi plasat pe treapta de jos a ierarhiei nobiliare, dar înfigîndu-şi călcîiul în straturile sociale de jos. Merită să-l ignorăm.

Deci o comunitate bine închegată în Woodhouse, dar sedimentată în straturi de o variată gamă coloristică: de la negrul de cărbune al minerilor, la mortarul zidarilor şi la rumeguşul cherestegiilor, de la suprafaţa unsuroasă a slăninei, untului şi cărnii la albul steril al farmacistului şi al medicului, pînă la incolora ţîfnă a funcţionarilor bancari, casierilor şi prelaţilor, şi terminînd cu lucirile scînteietoare ale limuzinei directorului general al minelor. De la acest

punct, *nec plus ultra.*

Directorul general locuia în fosta "reşedinţă", umbrită de verdeaţă, a familiei nobiliare evaporate. Firma preluase fosta reşedinţă şi o împărţise în birouri.

Aşadar: o piramidă cu un bogat substrat de mineri, la bază, un strat masiv de negustori şi funcţionari, împestriţat cu profesori şi clerici nonconformişti, morari prosperi, patroni de întreprinderi metalurgice, preoţi episcopali şi administratori de mine; şi, în vîrf, proprietarul cărbunelui - vişina cărnoasă şi lucioasă care-şi radia strălucirea asupra tuturor.

Cam aceasta era imaginea complexei structuri sociale a unei aşezări miniere din centrul Angliei, în anul de graţie 1920. Daţi-mi voie, însă, să arunc o privire retrospectivă.

De fapt, acesta era modelul anului 1913, ultimul an de pace şi prosperitate.

Da, un an de pace şi prosperitate. Există însă o boală cronică, nesuferită: fetele nemăritate. E paradoxal că într-o societate atît de prosperă, toate categoriile sociale, în afară de cele mai de jos, să poarte povara acestor vlăstare sterpe, femeile solitare, nemăritate, cu eticheta de fete bătrîne. De ce oare toţi negustorii, toţi profesorii, directorii de bancă, preoţii, sînt gratificaţi cu cîte una, două, trei sau chiar mai multe exemplare de acest gen? Să fie oare din pricină că în rîndurile burgheziei de mijloc, mai ales în păturile ei inferioare, se nasc mai multe fete decît băieţi? Sau poate că bărbaţii din aceste pături se căsătoresc cu femei fie din straturile superioare lor, fie din cele inferioare, neglijîndu-şi perechile care li s-ar cuveni de fapt? Sau poate că fetele din clasa de mijloc sînt prea năzuroase şi-i resping?

Oricare ar fi explicaţia, e un lucru trist. Sau poate că nu.

Pentru că foarte des aceste fete bătrîne din clasa de mijloc se transformă în renumitele militante asexuate care au cucerit atîta faimă în agitata noastră societate industrială. Poate că nu simt decît nevoia unei activităţi

permanente, cu alte cuvinte a unei slujbe. Dar, înainte de a generaliza, s-ar cuveni poate să ascultăm şi părerea lor.

În Woodhouse, familiile bogătaşilor, ale negustorilor şi ale clericilor fuseseră blagoslovite cu o considerabilă cantitate de fete bătrîne. Şi ori de cîte ori vreuna dintre aceste mlădiţe ale prosperităţii şi melancoliei întîlnea vreo şansă de măritiş, toate femeile din oraş, inclusiv nevestele de mineri trepidau de emoţie. Iar la nunţile celor cu bunăstare se înghesuiau cu mare bucurie. Pentru că femeilor, indiferent de categoria lor socială, nu le place să vadă fete uitate în raft. Toate ar fi fost bucuroase să ştie fetele din mica burghezie statornicite la casele lor. Lucru pe care-l doreau şi fetele. Ăsta era necazul.

James Houghton avea o singură fiică: Alvina. Desigur, Alvina Houghton.

Dar să ne întoarcem la anii de după 1880, adică la vremea copilăriei Alvinei, eventual şi mai în urmă, la zilele de glorie ale lui James Houghton. În zilele sale de glorie, James Houghton era considerat *creme de la creme* a societăţii din Woodhouse. Firma familiei Houghton fusese întotdeauna prosperă; o familie de negustori, nimic mai mult. Dar cîteva decenii de prosperitate reuşesc să confere negustorilor un anumit *cachet*[1]. La numai douăzeci şi opt de ani, James moştenise un mare magazin de stofe şi mătăsuri, care se aproviziona din Manchester. Pe atunci, James Houghton era un tînăr înalt, slab, rafinat, cu o faţă încadrată de favoriţi, un *dandy* în maniera lui Bulwer. Avea înclinaţii spre conversaţia elegantă, literatura elegantă, creştinismul elegant; un tînăr lung şi slab, plăpînd, în continuă efervescenţă, plin de idei trăsnite, şi cu un glas melodios, foarte melodios. Şi, desigur, negustor. Făcea curte fiicei unui nobil din Derbyshire: scundă, negricioasă, mai în vîrstă decît el. Houghton conta pe o zestre de vreo zece

1. Amprentă (fr.)

mii de lire sterline. Dar care nu i-a fost dezamăgirea cînd s-a pomenit cu o dotă doar de opt sute de lire. Avînd o fire romantic-comercială, nu i-a iertat niciodată soţiei sale dezamăgirea pe care i-a pricinuit-o, dar a tratat-o întotdeauna cu cea mai elegantă amabilitate. Era fermecător să-i urmăreşti gesturile graţioase cu care îi curăţa şi îi tăia un măr. Dar sărmana femeie nu a primit niciodată de la soţul ei mai mult de un măr frumos cojit, scobit şi împărţit în sferturi. Acest elegant Adam al comerţului i-a restituit Evei mărul. Un măr elegant curăţat, dar nimic mai mult. În acest timp s-a născut Alvina.

James Houghton clădise însă Casa Manchester înainte de a se fi căsătorit. O clădire spaţioasă, pătrată - prea impozantă pentru Woodhouse - plasată pe strada principală. La parter se aflau două mari magazine - unul desfăcea numai mărfurile din Manchester, celălalt, mătăsuri şi stofe. Aceste magazine simbolizau poeticul vis comercial al lui James Houghton.

Întrucît James Houghton era un idealist şi, în bună măsură, un poet - fireşte un poet al comerţului. Romancierul lui predilect era George Macdonald şi gusta mult fanteziile acestuia. Şi el, James, urzea o fantezie, o fantezie a comerţului. În fundalul visurilor lui se învălmăşeau mătăsuri şi poplinuri, moi şi lucioase, de o frumuseţe ameţitoare: vedea trăsuri ale nobilimii oprindu-se în faţa magazinelor lui, doamne superbe, plimbîndu-şi în extaz degetele peste valurile mîngîioase ce tălăzuiau pe mesele lui. Şi el, elegant, seducător, le oferea mirajul ţesăturilor pe care numai el şi numai ele îl puteau aprecia. Faima magazinelor lui se răspîndea în lumea largă, pînă la Alexandra, principesă de Wales, şi la Elisabeta, împărăteasa Austriei, femeile cele mai rafinate din Europa, care descindeau din ceruri drept în prăvălia lui din Woodhouse, şi apoi îşi luau din nou zborul pentru a arăta lumii întregi ce minuni pot fi găsite în prăvălia lui James Houghton.

James Houghton ar fi putut deveni una din marile personalităţi ale vremii lui. Dar a fost covîrşit de prea

multă fantezie. Oricum, însă, cînd şi-a adus soţia la Woodhouse, vitrina magazinului cu mărfuri de Manchester era diafană ca spuma mării sau ca un cireş în floare, scăldată toată în museline şi mătăsuri imprimate, iar vitrina cu mărfuri londoneze, învăluită în stofe şi mătăsuri grele, purta culorile arămii ale unui asfinţit de toamnă. Care soţie n-ar fi rămas vrăjită? Dar biata tînără doamnă Houghton, desprinsă din casa ei de piatră din pietrificatul Derbyshire, a simţit o oarecare ostilitate în faţa bărbatului care se prosterna în faţa baloturilor lui de mătăsuri, ca regele David în faţa altarului cu tablele legii.

Căminul în care a intrat tînăra mireasă era un veritabil monument. În dormitorul spaţios de deasupra magazinelor, mobila era încastrată în zid; mobilă de mahon solid; mult, mult prea solid. În hidosul pat matrimonial, James sălta cu o graţie dansantă; dar ea nu se putea urca decît cocoţîndu-se pe un taburet şi de pe acesta pe un scaun. Biata femeie, micuţă şi rezervată, mai vîrstnică decît el, îşi simţea probabil inima foarte împovărată cînd escalada în pat; şi cînd era culcată, în faţa ochilor i se înălţa cea mai sumbră Bastilie de mahon: dulapul solid zidit în perete; şi cînd, amărîtă, îşi întorcea privirea, îşi vedea chipul reflectat într-o uriaşă oglindă mobilă, ce făcea permanente şi odioase reverenţe în faţa ei. Ce mobilier respingător, şi zidit pe veci!

Pe Alvina a născut-o în al doilea an de căsnicie. După naşterea descendentei, James Houghton s-a mutat din dormitor într-o cămăruţă ascetică, sărăcăcios mobilată, din capătul casei, petrecîndu-şi nopţile pe un pat de lemn şi ducînd de aici încolo o viaţă de pustnic. Şi biata doamnă Houghton, a rămas singură cu fetiţa în mohorîtul dormitor cu mobilă zidită în perete. După un timp, apăsarea i-a şubrezit inima.

James, însă, roia ca un fluturaş în jurul mătăsurilor lui. Faţă de vînzătoarele din magazin se arăta despotic. Ca un marchiz francez din romanele lui Dickens: subtil, *raffine*, şi cu inima de piatră. Vînzătoarele îl detestau, dar

se lăsau totuşi amăgite de straniul său entuziasm şi rafinament. Adoptaseră o atitudine docilă. Magazinele lui Houghton erau ţinta curiozităţii localnicilor. Dar modeştii locuitori din Woodhouse nu se înghesuiau să cumpere mărfurile luxoase. Îl scoteau din sărite pe James cerîndu-i stambe sau flanelă roşie pe care o tiveau cu negru, sau alpaca neagră, serj şi lînă ieftină. El le etala mări de muselină cu dungi de mătase, imprimeuri indiene, dar oamenii le respingeau speriaţi de parc-ar fi fost straiele otrăvite ale lui Hercule.

James a fost nevoit să facă solduri şi mari reduceri de preţ. Ceea ce a afectat şi mai mult nervii doamnei Houghton. Iar pe chipul lui James s-au săpat primele brazde de deziluzie. La început scăderile de preţuri la museline şi imprimeuri au fost discrete şi nu vizau decît ţesăturile de calitate inferioară, vălurile de călugăriţe, stofele de lînă amestecată, şi cîteva fanteziuri: panglici, ghipiură, fireturi aurite, care mai înveseleau sobrietatea mărfurilor. Localnicii rămaseră însă la fel de prudenţi.

Dar cu banii cîştigaţi după primul sold, James Houghton s-a lansat într-o orgie de noi achiziţii. Încordat, a plecat la Manchester. Şi urmarea a fost baloturi uriaşe şi mormane de cutii strivite stivuite în faţa magazinului. În seara de vineri, vitrinele lui Houghton înfăţişau un spectacol unic: primele picheturi, primele garnituri de baie şi cuverturi de pat cu arabescuri care fuseseră vreodată văzute în Woodhouse, primele bonete plisate şi uniforme pentru cameriste; un adevărat miraj în alb. Aşa suna reclama lui James: "Un miraj în alb". Poate că era sub influenţa romanului *Femeia în alb* de Wilkie Collins.

Dar după nouă zile de miraj în alb, James s-a făcut din nou nevăzut, luînd drumul Londrei. Şi după cîteva săptămîni, într-o nouă vineri, vitrina a apărut împodobită cu "Moda de iarnă". Superbe şi originale mantouri pentru doamne - James nu se ocupa decît de subtilul lux al doamnelor, bădărănia sexului tare era tratată cu dispreţ. Aşadar, originale şi superbe mantouri de damă, din stofă neagră, buclată, cu manşete înfoiate din blană de urs, se

înşirau în fundul vitrinei, în timp ce în faţă te îmbiau pelerine zglobii, boauri, manşoane şi alte podoabe de iarnă. Plimbăreţii de vineri seara se îngrămădiră în faţa vitrinei, aureolată de lumina felinarelor cu gaz; James Houghton, incognito, se strecura printre ei, ca autorul unei piese în seara premierei. Noile exponate stîrniseră mare vîlvă. Locuitorii a zece sate s-au înghesuit şi s-au îmbrîncit ca să poată contempla vitrinele. Mare vîlvă, dar ce mai vîlvă! Spectatorii au fost cuprinşi pe rînd de uluire, admiraţie, *teamă* şi haz. Subliniem cuvîntul *teamă*, pentru că localnicii din Woodhouse se temeau ca James Houghton să nu se încăpăţîneze să le impună gustul lui excentric. Mărfurile expuse erau, în realitate, de un rafinat bun gust; dar cumpărătorii fuseseră crescuţi şi educaţi în cel mai prost gust cu putinţă. Se holbau la vitrine, arătau cu degetul, îşi dădeau ghionţi, rîdeau pe înfundate. Iar James, asemenea unui dramaturg în seara premierei, îşi văzu opera prăbuşită, zdrobită.

Şi totuşi, se baza în continuare pe intuiţiile lui. Dar nu putea înţelege că plebea nu gustă rafinamentul. Cei din Woodhouse se obişnuiseră cu procesul lent, gradat, de evoluţie a mediocrităţii, o mediocritate atît de înrădăcinată şi de boantă, încît nici un om cu imaginaţie şi sensibilitate n-ar fi putut-o concepe. Clienţii nu-şi doreau decît mărunte satisfacţii vulgare, cîte o nouă marfă mediocră şi vulgară importată din Nottingham sau Birmingham, în locul altei mediocrităţi vulgare care nu se mai purta demult la Nottingham sau Birmingham. James Houghton nu a înţeles niciodată că locuitorii orăşelului, prin însăşi structura existenţei lor, detestau orice originalitate şi rafinament. James se învinuia că alegerile lui nu fuseseră îndeajuns de inspirate, cînd de fapt cusurul consta în surplusul de inspiraţie. Avea senzaţia că doamna Soartă era o cuconiţă pretenţioasă şi năzuroasă, în genul Elisabetei de Austria sau al Alexandrei, prinţesă de Wales, ale cărei gusturi depăşeau posibilităţile lui. Şi, în realitate, doamna Soartă, chiar şi la Londra sau Viena, ca să nu mai pomenim de

Woodhouse, nu-i decît o femeie vulgară, o mic burgheză din straturile de jos, gata să dea cu piciorul în tot ce nu-i suficient de ţipător, confecţionat în serie şi bun pentru gloată. Houghton, văzîndu-şi vaporoasele originalităţi şi etericele elanuri ale imaginaţiei lui de negustor călcate în picioare de greoaia şi nepăsătoarea doamnă Soartă, a făcut o criză de nervi, pe muchea misticismului şi a început să-i vorbească consoartei lui despre influenţe malefice şi despre îngerul Isfael. Biata femeie s-a speriat de trîmbiţele Judecăţii de Apoi şi de viziunile lui James.

Şi ca să parcurgem repede panta alunecoasă a nefericirilor lui James, trebuie să arătăm că, în cele din urmă, s-au declanşat marile solduri ale prăvăliei lui Houghton. "Marele Tîrg de Solduri de la Houghton" a fost un adevărat eveniment. Cînd i-a cedat forţa de rezistenţă, James s-a dezlănţuit frenetic. A redus preţurile imprimeurilor, pînzeturilor, ripsurilor, voalurilor, cu o oarbă generozitate. Ca o lamă de ghilotină cădea creionul lui albastru peste un preţ de 3 şilingi şi unsprezece, retezîndu-l la un şiling şi patru. Preţurile căzeau ca nucile. Un arogant 1 şiling şi unsprezece era doborît pînă la un penny, 3,1 şilingi şi 6 se închircea ca prin farmec în 4 pence şi trei sferturi. Pînzeturi imprimate, de bună calitate, erau oferite la 3 pence şi trei sferturi metrul.

O adevărată ocazie. Şi mărfurile, după un stagiu de atîţia ani în raft, se demodaseră şi începuseră să mai corespundă gustului maselor. În orice caz, indiferent de modelul imprimeului, erau materiale de calitate. Drept care, şcolăriţele din Woodhouse puteau fi văzute cu şorţuri şi pantalonaşi croiţi din materiale iniţial destinate de James toaletelor elegante de vară. Şorţuri şi pantalonaşi de care elevele se jenau. Căci, dacă li s-ar fi zărit de sub fustă, colegele ar fi exclamat: "Ah, porţi pantaloni din materialul de trei pence de la Houghton!"

Dar James continua să ţeasă fantezii. Visa încă o Fata Morgana drapată în preţioasele lui mătăsuri, care avea să-l călăuzească spre peştera cu comori. Între timp,

a acceptat să devină administrator la Şcoala Duminicală. Poate din vanitate, sau poate pentru a încheia o Antantă Cordială cu forţele divine.

Dar starea soţiei lui devenea tot mai precară, iar fetiţa Alvina, creştea şi se făcea tot mai drăgălaşă. Cînd doamna Houghton, palidă, micuţă, rezervată, apărea pe stradă de mînă cu fetiţa drăgălaşă, în pelerinuţa ei de hermină cu manşon, toată lumea era impresionată. Doamna Houghton în mantoul ei din blană de urs, negru şi lucios, şi fetiţa în pelerină albă, alcătuiau o pereche eterică, emoţionantă.

Dar pe doamna Houghton o înţepau junghiuri în regiunea inimii. Şi totul o afecta: dacă vedea doi băieţandri bătîndu-se pe stradă, făcea tot ce putea ca să-i împace: le oferea bănuţi, îi ruga din inimă să înceteze; puştii se uitau la ea ca la o nebună, şi biata doamnă, epuizată, cu buzele vinete, era nevoită să se rezeme de un zid. Cînd vreun căruţaş îşi plesnea biciul pe spinarea calului care se poticnea la deal, doamna întorcea capul, ferindu-şi privirile, şi se simţea gata să se prăbuşească.

În consecinţă, a renunţat la plimbări, iar pentru fetiţă a fost angajată o guvernantă. Domnişoara Frost, guvernanta, era o femeie frumoasă, trupeşă, de vreo treizeci de ani, cu părul alb şi ochelari cu rame de aur. Părul alb era o caracteristică moştenită din familie.

Influenţa domnişoarei Frost, în primii douăzeci şi cinci de ani de viaţă ai Alvinei, a fost covîrşitoare. Domnişoara Frost era o femeie cu o puternică personalitate, o fire generoasă şi, în plus, o talentată muziciană. Avea o vocea frumoasă, cînta în corul bisericii şi preda la clasa întîi de fete a Şcolii Duminicale, al cărei administrator era James Houghton. James nu-i inspira multă simpatie domnişoarei Frost, ci mai curînd dispreţ. Îi detectase ipocrizia, detesta egoismul lui mascat cu atîta suavitate, lipsa de sentimente umane şi, mai ales, nestăvilita lui fantezie. James, pe măsură ce se maturiza, devenea tot mai visător. Ce păcat că a murit înainte de a

se fi ivit moda freudismului! James plutea în cele mai fermecătoare şi imposibile visuri, pe care le înfăţişa în limbajul lui ales şi elegant. Cînd vorbea despre ele, glasul melodios îi răsuna ca o muzică, ochii cenuşii îi scînteiau aprig pe sub sprîncenele stufoase, pe faţa palidă, încadrată de favoriţi, apărea o stranie *lueur*[1], iar mîinile cu degete lungi îi fremătau. Se uscase la trup, haina jerpelită, dar de bună calitate, era închisă peste piept la toţi nasturii. Şi plonja în istorisirea aventurilor lui fictive provenite dintr-un amestec de Edgar Allan Poe cu Andersen, cu Vathek, Byron şi George Macdonald. Acesta din urmă îşi lăsase asupră-i amprenta cea mai puternică. Povestirile lui le dădeau doamnelor fiori. Dar pe domnişoara Frost o eneryau ori de cîte ori era nevoită să le asculte.

Timp de douăzeci şi cinci de ani ea şi James Houghton s-au tratat unul pe celălalt cu o rece amabilitate. Cîteodată, domnişoara Frost nu-şi mai putea înfrîna iritarea, alteori, James o punea la punct cu aroganţă: "Nu mai spune! Nu mai spune! Mă rog, dacă dumneata crezi că asta e situaţia...", insinuînd, oarecum, că tot răul pornea de la greşita ei apreciere a situaţiei. După astfel de ciocniri, James pleca la Clubul Conservatorilor, cu mersul lui grăbit, aerian, precipitat, de parcă-l hăituia din spate soarta. La club juca o partidă de şah, era un foarte bun şahist şi stătea la şuete. Iar la douăsprezece şi jumătate se întorcea acasă să ia masa.

Domnişoara Frost era sprijinul moral al familiei, rol căruia i s-a dedicat în întregime încă din primul an. Ea trebuia să o apere pe mica Alvina, care-i era dragă de parc-ar fi fost propriul ei copil, şi pe sărmana doamnă Houghton, o femeie cu nervii la pămînt, senzitivă, bolnavă de inimă. Trebuia să le apere de capriciile nefaste ale lui James. James Houghton nu avea vicii: nu bea, nu fuma, ducea o viaţă de pustnic şi vorbea întotdeauna politicos. Şi totuşi, fiica şi soţia lui trebuiau

1. Licărire (fr.)

apărate de el. Treptat, cu tact, domnişoara Frost a preluat toate treburile gospodăreşti. Cu calm, energie şi generozitate. Nu dorea să impună nimic nimănui. Conducea corabia domestică a Casei Manchester cu stăpînire de sine şi cu o seninătate ce părea să radieze din însuşi părul ei de argint şi din faţa-i albă. Aducea statornicie, siguranţă şi calm în gospodăria aceea oscilantă şi ameţită. Controla servitoarele, alcătuia meniurile zilnice, deşi James înghiţea bucatele fără să ştie măcar ce mănîncă. Împodobea casa cu flori, aducea cărţi şi, uneori, primea cîte un musafir. Dar musafirii se simţeau stingheriţi în sumbra Casă Manchester. Florile erau pentru sărmana bolnavă, iar cărţile erau uneori citite şi discutate cu abstractul James; discuţii care de fiecare dată o agasau şi o excedau pe domnişoara Frost. După care James se refugia în magazin, de unde putea fi auzit glasul lui melodios răstindu-se la vînzătoarele care îl detestau.

Într-adevăr, maniera în care James discuta despre o carte era agasantă: părea să considere anecdotica, textele şi subtextele, conotaţiile, ca pe o extensie estetică a propriei sale persoane. "E total lipsit de simţire", gîndea domnişoara Frost înroşindu-se de indignare. Ea privea totul prin prisma umană.

Şi magazinele lui James deveneau din ce în ce mai sordide şi mai neatrăgătoare. După zece ani de solduri, de primăvară, de vară, de toamnă, de iarnă, poeticul său vis comercial se dezumflase. Ajunsese şi el să nu mai poată vedea în ochi excentricul mantou din stofă neagră buclată, cu guler şi manşete din blană de urs. Îi redusese preţul de la cinci guinee la una şi într-o bună zi - ce blasfemie! - la zece şilingi şi şase pence. Şi cînd, spre sfîrşitul soldurilor de iarnă, a intrat în magazin o ţigancă ce spoia tingiri şi a cumpărat paltonul cu cinci şilingi, lui James i-a venit aproape să o sărute. Dar cu toate că afară era vreme rece şi ningea, nici măcar ţiganca n-a îmbrăcat paltonul de faţă cu el. S-a dus, cu mantoul pe braţ, la cîrciuma "Armele minerului". Mai tîrziu, pîndind-o

din uşa prăvăliei, James a fost extrem de şocat cînd a văzut-o în mantou, mînînd o hodoroagă de căruţă plină de tot felul de troace şi trasă de o mîrţoagă de un alb mucegăit, şi fîlfiindu-şi manşetele de urs, ca o indiană sălbatică, împodobită cu smocuri stufoase. Blana de urs, muiată de ninsoare, arăta ţepoasă ca un *cheval de frise*[1] în jurul gîtului şi al braţelor; sau semăna mai curînd cu un porc spinos. Şi cît de elegant şi de fin fusese iniţial mantoul! James o mai privi un timp, cu inima strînsă, apoi alergă să se cuibărească lîngă soba din fundul magazinului.

Dar forţele divine nu respectau condiţiile Antantei Cordiale. Începu şi el să bată în retragere. Şcoala Duminicală devenise o corvoadă, pentru că mocofanii de copii ai minerilor, în loc să-i asculte vrăjiţi graţioasele predici, începeau să bocănească în podea şi să facă tot felul de zgomote nesuferite decum deschidea el gura. James îi împroşca de la catedră cu tot felul de mustrări zdrobitoare. Dar la ce folosesc mustrările cînd e vorba de dracii aceia de copii de mineri lipsiţi de orice educaţie? Pînă la urmă l-a salvat tot domnişoara Frost, care a preluat supravegherea fetelor din clasele mari, şi i-a cerut fierarului cel voinic, pedagogul băieţilor mici, să-i ţină în mînă şi pe băieţii mari. Şi fierarul s-a dovedit a fi un sprijin temeinic. De îndată ce vedea un răzvrătit, îl apuca de încheietura genunchiului, şi-i trîntea cîteva vorbe în dialect. Or, mîna fierarului era grea ca o mînă de fierar, iar dialectul lui înţepător cît poate fi un dialect. Şi puştiul, prins între menghina mîinii şi ploaia de înjurături copioase, porneşa să se smiorcăie. Ca urmare, James a început să se bucure de mai multă atenţie din partea elevilor de la Şcoala Duminicală. Odată însă, unul dintre elevi, un favorit al domnişoarei Frost, făcîndu-i o vizită doamnei Houghton în monumentala ei cameră obscură, i-a povestit acesteia despre intervenţiile fierarului, mărturisire care a afectat-o pe biata femeie în asemenea

1. Obstacol militar, cu ghimpi (fr.)

hal, încît i-a înrăutăţit boala de inimă şi a făcut-o să considere după-mesele de duminică drept un coşmar. Ceea ce n-a durat însă mult, pentru că James Houghton începu să fie nemulţumit de comportamentul de scoţian necioplit al preotului de pe atunci, şi renunţă la administrarea Şcolii Duminicale.

Şi tot în acele zile, James a fost pus în faţa dilemei înţeleptului Solomon şi a tăiat pruncul în două. Anume, a închiriat jumătatea de magazin în care desfăcea mărfurile londoneze unui croitor şi negustor de galanterie bărbătească, pe nume Witt Johnson, un parvenit care nici nu se putea exprima ca lumea. Lucru trist, dar necesar. Chiriaşul a adus dulgheri şi tîmplari şi a transformat magazinul. Dar din întunecoasa ei cameră de suferinţă, bolnava era înnebunită de bocăniturile ciocanelor şi hîrşîitul fierăstraielor. În cele din urmă, domnul W.H. Johnson a împodobit vitrina şi a deschis magazinul în care era ajutat, în serile de vineri, de nevasta lui, o femeie şireată şi ascunsă, şi de fiica lui, o fetişcană frumoasă şi vorbăreaţă. Ce se mai înghesuiau bărbaţii în magazin, ba chiar şi femeile, care cumpărau, de pildă, pentru soţii lor, cîte o cravată de şase pence şi jumătate. La James, cravatele costau patru pence şi trei. Totuşi clienţii preferau să dea şase pence şi jumătate pe marfa nouă şi de proastă calitate a lui W.H. Johnson. Bietul James, care îşi pusese iluziile într-un nou sold, vedea cum muşteriii dau buzna în celălalt magazin şi le auzea tropăitul pe podelele neacoperite. Flux de clienţi în prăvălia care nu mai era a lui.

Rana suferită de orgoliul său de comerciant îl făcu să se retragă pentru un timp şi să-şi caute refugiul în misticism. Ar fi descoperit poate filozofia lui Swedenborg, dacă spiritul lui înfrînt s-ar fi încumetat să facă un salt. În schimb, i-a încolţit în minte o nouă iniţiativă strălucită. Anume, să confecţioneze din stofele lui ignorate costume de gata. Nu bărbăteşti, Doamne fereşte!- Ci taioare elegante de damă. "Îmbrăcăminte pentru doamne", aşa anunţa noua reclamă.

Un nou val de fericire îl transportă pe James Houghton. Pe zidul din spate al Casei Manchester a fost instalată o scară în melc, care ducea în încăperile spaţioase ale podului, unde au fost aduse tot soiul de maşini de cusut, de felurite sisteme. James a dat un anunţ pentru angajarea unei şefe de atelier, şi apoi a angajat un număr mare de croitorese. O nouă etapă în viaţa lui. Dimineaţa, la şase şi jumătate, fetele din atelier se adunau în curtea din spate, după care urmau tropote de picioare pe scara de lemn montată pe zid şi larmă de glasuri femeieşti gălăgioase. Biata bolnavă auzea fiecare zgomot şi fiecare trepidaţie a maşinilor de cusut. Tot timpul cît i-a mai fost dat să trăiască n-a scăpat de teroarea unei invazii în camera ei. În fiecare dimineaţă era cotropită de groaza că hoarde de vrăjmaşi invizibili se vor năpusti peste ea. Şi întreaga zi, ţăcănitul şi urletul maşinilor de cusut se amplificau în mintea şi în inima ei şubrezită, luînd proporţii de bombardament. Mai mult, James hotărî ca maşinile lui de cusut să fie manevrate de o forţă mecanică. A instalat deci o aparatură nouă - motoare cu acetilenă sau altă invenţie năstruşnică - cu o curea de transmisie ce acţiona concomitent toate maşinile. În consecinţă, noi bubuieli şi zdruncinături ale etajului de sus, cumplite pentru nervii femeii bolnave. Din fericire sau din păcate, motorul cu acetilenă s-a dovedit ineficient: maşinile, cînd porneau nu se mai opreau, şi cînd se opreau nu mai porneau. Iar fetele şi-au zdrelit degetele. Drept care, după un timp, una din încăperile podului a fost transformată în depozit de fiare vechi, motoare ruginite ce costaseră o avere.

Doamna Soartă, care strîmbase din nas la stofele şi mătăsurile fine şi la garniturile fantezi, nu se lăsă cucerită nici de taioarele de damă. Îşi manifestă din nou gustul vulgar, mic burghez. Modelele de rochii erau desenate de James. Se purtau pe atunci rochiile pe corp. Poate că Alexandra, principesă de Wales, lansase moda rochiilor care modelau, ca o mănuşă, formele trupului. În orice caz, James Houghton se conforma modei. Fetele din

atelier, mai ale dracului decît vînzătoarele din prăvălie, rîdeau de el spunînd că, probabil, încerca modelele pe propria-i siluetă zveltă şi gracilă, în faţa oglinzii mobile din dormitor. Şi ce dac-ar fi fost aşa? Însă domnişoara Frost, care auzise zvonul, îl privea cu scandalizată neîncredere pe entuziastul ei patron.

Trebuie să arătăm că domnişoara Frost refuzase să mai primească salariu de la James. Ba chiar insistase să contribuie la cheltuielile casei. Nu voia sub nici un chip să-şi părăsească cele două protejate, conştientă fiind că, în condiţiile actuale, Casa Manchester nu-şi putea permite luxul de a plăti o guvernantă. Şi toată ziua alerga pe drumuri ca să dea lecţii fiicelor de negustori sau de mineri, mîndri că aveau un pian în casă. Dădea lecţii chiar şi unor mineri cu mîini butucănoase, lipsiţi însă de complexe şi doritori să cînte "la un instrument". Alerga toată ziua, parcurgînd mile, de la un sat la altul. Cu părul ei argintiu, cu mersul vioi, o femeie trupeşă, cu un zîmbet cald şi spontan ce-i lumina faţa pe sub ochelarii cu rame de aur. Avea acea expresie încordată a miopilor, care dă impresia că ştiu ce vor.

Minerii o stimau şi o admirau. Cînd puhoiul de mineri negri se scurgea de la mină spre casă şi pe stradă apărea domnişoara Frost, fluxul întunecat se retrăgea de pe caldarîm ca prin farmec, pentru a-i lăsa loc să treacă. Minerii care o cunoşteau şi o salutau, adăugînd întotdeauna "domnişoară Frost" la "bună ziua" sau la "bună seara", vorbeau despre ea cu respect, spunînd: "Asta se numeşte a fi o adevărată doamnă." Era un lucru pe care-l gîndeau într-adevăr. Domnişoara Frost, cînd îşi auzea numele, le adresa cîte un zîmbet şi o înclinare a capului, şi-i scruta prin ochelari, fără să poată recunoaşte cine se ascundea sub faţa înnegrită care o salutase. Rareori, cînd reuşea să-şi dea seama, era bucuroasă să poată specifica "domnule Lamb", sau "domnule Calladine". Dar era mîndră să se ştie respectată, ba chiar privită cu dragoste de cel puţin o mie de mineri şi de cel puţin o mie de neveste de mineri. Pentru o femeie, aşa

ceva nu-i puţin lucru.

Tariful domnişoarei Frost era de cincisprezece şilingi pe trimestru, pentru două lecţii pe săptămînă. Toţi considerau că e un tarif foarte ridicat şi bănuiau că domnişoara strînge bani la ciorap. Adevărul este însă că cea mai mare parte a cîştigurilor ei se ducea pe întreţinerea casei Houghton. Şi, paralel, îi dădea lecţii de pian Alvinei, deoarece copila vădea talent muzical, şi o iniţia în tot ceea ce constituia educaţia unei domnişoare de familie bună, ca, de pildă, pictura de flori în acuarelă sau traducerea cîte unei poezii de Lamartine.

Şi oricît ar părea de bizar, soarta a salvat casa Houghton de la năruire prin încă un pilon, şi anume domnişoara Pinnegar, şefa de atelier. James se tot văicărea că destinul îi este potrivnic, şi totuşi destinul îl blagoslovise cu două femei ca domnişoara Frost şi domnişoara Pinnegar. Ba chiar îi fuseseră oferite pe gratis. Ne îndoim însă că James şi-a dat vreodată seama de avantajele prezenţei lor.

Domnişoara Frost l-a salvat de la un dezastru domestic, iar domnişoara Pinnegar de la un dezastru comercial. Dar să nu anticipăm. Domnişoara Frost a fost timp de doisprezece ani sprijinul moral al femeii invalide, bolnavă de inimă şi de nervi, adică doamna Clarissa Houghton, şi timp de douăzeci de ani ocrotitoarea afectuoasă a Alvinei, pe care a educat-o şi a ferit- o de un tată nebun şi o mamă nevrotică. Timp de douăzeci de ani a avut grijă ca pe masa familiei Houghton să se găsească întotdeauna bucate îmbietoare şi în paturile lor aşternuturi curate. Şi totuşi, în tot acest timp a acţionat ca un factor exterior al familiei, neinvestit cu nici un fel de autoritate oficială.

Să vorbim acum şi de domnişoara Pinnegar. Din toate punctele de vedere, aceasta era opusul domnişoarei Frost. O femeie măruntă, durdulie, plată, insinuantă, cu obraji rumeni şi un păr sur, lipit de ţeastă ca o bonetă de paie. Departe de a fi o doamnă. Felul ei de a vorbi nu se evidenţia prin corectitudine gramaticală.

Ochii îi erau cenuşii, apoşi, mersul lent, vocea domoală şi obrajii împurpuraţi. Doamna Houghton, Alvina şi domnişoara Frost nu o simpatizau. Dimpotrivă.

Dar domnişoara Pinnegar avusese de la început o puternică influenţă asupra lui James Houghton. În ciuda înfăţişării ei supărătoare pentru ochiul lui de estet. Totul provenea, neîndoielnic, de la glasul domnişoarei Pinnegar: un glas catifelat, insinuant, mîngîietor, pe care-l simţeai aproape ca pe o tainică dezmierdare. Unora nu le plăcea asemenea intimă dezmierdare. Domnişoarei Frost îi repugna, ca şi doamnei Houghton. Domnişoara Frost avea un glas cristalin şi rezonant ca dangătul de clopot în lumina zilei. Totuşi, Alvina, deşi leală dragei ei domnişoare Frost, se lăsa pătrunsă fără voie de insinuanta putere de sugestie a domnişoarei Pinnegar. Care nu era vulgar insinuantă, ba chiar rostea numai lucruri cu greutate, bine chibzuite. Părea să cîntărească în sinea ei tot ce vorbea, după care articula cuvintele, unul cîte unul, de parcă ar fi dorit să le infuzeze în subconştientul celui cu care discuta. Aveai senzaţia că îţi şopteşte cuvintele în ureche, încît lunecau în tine fără să-ţi dai seama. Ţi se strecura în minte. Totuşi, domnişoara Pinnegar era la fel de sinceră şi de generoasă ca şi domnişoara Frost. Sfera onestităţii şi lealităţii cunoaşte asemenea poli diametral opuşi.

Domnişoara Pinnegar preda la clasa a doua de fete de la Şcoala Duminicală, şi în Casa Manchester a fost întotdeauna vioara a doua, subordonată domnişoarei Frost care a ocupat întotdeauna locul întîi. Dar în momentele în care domnişoara Pinnegar i se adresa lui James sau, mai exact, cînd îi spunea: "Care este părerea *dumneavoastră,* domnule Houghton?" între cei doi se crea o comunicare directă, un unison, un fluid prioritar, care o jena pe domnişoara Frost ca un spin în ochi. Îi stîrnea repulsie această tainică intimitate, această superioritate a domnişoarei Pinnegar în ce privea reala putere *supremă.* Deşi, în realitate, pe James Houghton nu-l lega de domnişoara Pinnegar nici o taină sau vreo

intimitate. Ba chiar, fiecare dintre ei s-ar fi înfiorat în faţa unei asemenea posibilităţi. Nu era vorba decît de o subterană comunicare psihică, un acord mut, profund, care precede exprimarea.

Şi domnişoara Pinnegar locuia în casă; astfel încît familia se alcătuia din femeia invalidă, care aproape că nu-şi mai părăsea camera sumbră unde zăcea fără să facă nimic, frămîntată şi patetică în rochia ei neagră cu guler de dantelă albă, prins cu o broşă de aur masiv; James cel fremătător, Alvina cea zveltă care nu se mai dezlipea de draga ei domnişoară Frost, şi cele două femei străine, stîlpi ai casei. Domnişoara Pinnegar nu se amesteca niciodată în probleme domestice; şi cînd discuţiile gravitau în jurul unor subiecte culturale, dădea a înţelege, prin însăşi tăcerea ei, că asemenea chestiuni o depăşeau; foarte rar rostea cîte o banalitate, o idee tocită, pentru că, instinctiv, îşi însuşea întotdeauna punctul de vedere vulgar şi mărunt. Dar după aceea i se adresa lui James şi se pornea să discute, cu calm triumfător, cîte o problemă profesională, modulîndu-şi lin vocea mîngîietoare, învăluitoare, condescendentă. Ceea ce le enerva pe celelalte trei femei.

Domnişoara Pinnegar a înaintat lent pe drumul ei. L-a lăsat întîi pe James să-şi consume întregul miraj al fanteziilor. În fiecare vineri seară, vitrinele magazinului Houghton expuneau noi miracole, rochii şi "taioare de damă" - o modă arzător de nouă. Aceste schimbări de vitrină constituiau unul dintre marile divertismente ale oraşului. Nimeni, nici tineri, nici bătrîni şi, mai cu seamă femeile, nu părăseau vineri seara orăşelul Woodhouse fără să se fi desfătat şi să se fi veselit măcar zece minute bune privind în faţa vitrinei. Reacţia consta din chicotelile fetişcanelor, hlizelile tinerilor, rîsete ironice şi schimburi de remarci de acest gen: "la uită-te la fusta aia ca o umbrelă", sau: "M-ai mai lua de nevastă dacă m-aş îmbrăca cu aşa ceva la nuntă?" sau: "Dacă mă vedeai aşa îmbrăcată, praf te făceam din primul moment", şi răspunsul: "Ba stîrneam eu praful de tare ce-aş fi luat-o la

fugă." Hohote de rîs şi mare veselie, ăsta era divertismentul de sîmbătă seara la Woodhouse. Vitrina lui James Houghton era spectacolul cel mai hazos al săptămînii. Punctul culminant al comediei îl constituiau taioarele de pichet cu nasturi de sticlă şi gulere şi manşete apretate, de parc-ar fi fost consolidate cu fier.

În serile de vineri domnişoara Pinnegar vindea în magazin. Nu-l trăda pe James. Şi, uneori, cînd rîsetele deveneau prea stridente, se înfigea în prag şi se zgîia furioasă, cu ochii ei cenuşii, la fetişcanele vulgare cu beretele lor cu pompon şi la băieţii cu şapca trasă pînă la sprîncene. Privirea ei îi amuţea şi veselia se pleoştea.

Dar domnişoara Pinnegar îşi vedea neabătută de drumul ei. În timp ce exaltatul James se "destrăbăla", după cum se exprimau localnicii, cu rochii şi "taioare de damă", domnişoara Pinnegar confecţiona de zor cămăşi trainice, fără moarte, şi maiouri pentru mineri, şorţuri practice pentru nevestele minerilor, rochii simple, imprimate, pentru fetele în casă, şi aşa mai departe. Domnişoara Pinnegar nu avea o imaginaţie avîntată. Veşmintele pe care le confecţiona erau bune pentru oamenii de felul ei. În acest fel, sub spumoasa învolburare a valurilor de fantezie ale lui James, îşi croise drum un pîrîiaş modest dar vioi, de muncă zeloasă şi de cîştiguri. Gospodinele din Woodhouse au ajuns să-şi pună speranţele în domnişoara Pinnegar, pentru că băieţii tineri cresc repede şi îşi ferfeniţesc hainele în mină.

- Las' că mă duc să-ţi cumpăr o cămaşă de la domnişoara Pinnegar, spuneau mamele chinuite, şi să vedem dacă şi pe asta o mai rupi.

Mamele vorbeau pe un ton ameninţător, care prindea bine bugetului Casei Manchester.

În acea vreme, James îşi mai strunise elanurile de cumpărare: se limita doar la cupoane şi la garnituri pentru rochii. Dar domnişoara Pinnegar făcea comenzile ei prin comis-voiajori, şi anume, stofe cu fir amestecat, stambe şi flanelă cenuşie. James filfîia prin jur şi, desigur, el avea ultimul cuvînt. Dar ultimul cuvînt era doar ecoul

penultimului cuvînt rostit întotdeauna de domnişoara Pinnegar. Pe el îl lăsau total indiferent stofele cu fir amestecat şi flanela.

Achiziţiile lui zăceau în raft. Vîrtejul timpului le răscolea şi le învolbura, ba aducîndu-le la suprafaţă, ba afundîndu-le în adîncuri ca pe nişte alge prinse în furia valului. De două ori pe lună aveau loc noi solduri. Spectacolul "noilor creaţii" nu mai constituia o curiozitate. Îi luaseră locul soldurile de vineri seara. James extrăgea din stoc o cantitate de mărfuri pe care le trîntea învălmăşite pe tejghea; miercuri şi joi se avînta într-o sadică tăiere de preţuri, şi vineri seara îşi oferea comorile. Aglomeraţie mare. Da, o fustă de moar la un şiling unsprezece pence şi trei bănuţi nu-i de colo, şi o coleretă de dantelă, cumpărată la şase pence şi trei, dacă o calci zdravăn, face pe puţin trei şilingi şi şase pence. Iată destinul bietelor mărfuri fantezi ale lui James: "dacă le calci bine, le poţi preface în ceva ce merge". Chipul îngust, emaciat al lui James se îmbujora şi ochii lui căpătau o strălucire stranie cînd aduna movilele de monede de şase pence şi cînd, în loc de rest, dădea şireturi sau testele de ace. Rest de cîţiva bănuţi care pe el îl costase jumătate de penny. Ce importanţă avea! Prăvălia era ticsită de femei care examinau materialele, le pipăiau, le mîngîiau, întorceau stofele pe dos şi făceau remarci indiferente. Pentru că în magazinul lui James existau încă destule articole care li se păreau ridicole. De pildă, odată a scos pe raft mormane de pălării, cu garnitură sau nu, pălării cu forme bizare, impertinente, insolite. Ce mai haz pe Woodhouse în acea vineri seară!

Şi, paralel, calma, cumpănita, amabila domnişoară Pinnegar vindea în magazin, cu o mare doză de resemnare şi un strop de dispreţ. În asemenea seri avea o înfăţişare istovită, părul, strîns într-un fileu invizibil, i se lipea şi mai mult de ţeastă, obrajii arătau pătaţi şi buhăiţi. Dar atîta timp cît avea să reziste James, o să reziste şi ea. Nu se bucura de simpatia clienţilor, dar aceştia i se supuneau. Treptat, cantitatea de materiale se ofilea, se

rărea şi se subţia. Multe dintre articole trebuiseră să fie aruncate. S-ar fi zis că magazinul digerase o parte din conţinutul lui nedigerabil. Ca un harpagon, James tezauriza monedele de şase pence. Din fericire, comenzile pentru atelier erau primite personal de domnişoara Pinnegar, care încasa şi banii. De la clienţii uzuali, lua cîte un şiling pe săptămînă, cîteodată chiar mai puţin. Dar izbutise să realizeze un venit modest însă sigur, din care îşi reţinea o mică parte pentru ea, acoperea cheltuielile, şi surplusul îi revenea lui James.

James, după ce îşi prefăcuse mărfurile în grămezi de şase pence, îşi crease un oarecare spaţiu în magazin. Renunţase la "modele". Acum îl vizitase o nouă fantezie. Ajunsese la concluzia că e mai bine să fii proprietar decît comerciant. Întrucît mărfurile se reduseseră la jumătate, spaţiul era prea mare. Şi cum chiriile se ridicaseră, îi venise ideea unei diviziuni. Anume, să-şi taie localul în două, creînd o nouă prăvălie.

Şi a pornit la acţiune. Cu ajutorul arhitectului care îi era partener de şah. Acesta s-a împotrivit la ideea tăiatului în două, opinînd că era preferabil să amenajeze o prăvălie spaţioasă, normală, James urmînd să se retragă într-o treime din fostul magazin. Oricum, pe măsură ce îmbătrîneşti, te închirceşti.

Şi iarăşi lovituri de ciocan, dărîmări şi lărgiri. James a fost izolat într-un spaţiu lung şi strîmt, ca un coridor, întunecos, luminat de o singură fereastră înaltă şi îngustă, şi cu o uşă de intrare tăiată în colţul încăperii. Prăvălia mare a fost închiriată de un băcan vesel şi rotofei, mitocan şi prosper, care toată ziulica fluiera melodia "Te-ai lipit de mine ca iedera de zid" şi răcnea la vînzătorul lui. Chiar în uşă se înălţa un munte de cutii cu somon conservat, de şase pence şi jumătate, roşii şi strălucitoare, cu o jumătate de somon roz pictat pe etichetă, şi un alt munte de cutii galbene, cu compot de ananas, de patru pence şi jumătate. Ambii munţi teribil de supărători pentru sensibilitatea estetică a lui James. Hălci de jambon trandafiriu se legănau peste uşa lui James, iar

pe prag îi poposeau paie, ambalaje de brînză şi seu; sau ouă clocite.

Da, adevărat declin. Dar James hotărîse să compenseze în pod pierderea de spaţiu de la parter. Domnişoara Pinnegar era cea care îi tempera exaltările. Îi opunea o rezistenţă blîndă dar dîrză, tăcută, care ar fi impresionat şi persoane mai ferme decît James. James avea însă avantajul elasticităţii. Bîntuia prin încăperile goale ale podului şi examina maşinile scoase din folosinţă. A reparat motoare, a achiziţionat două maşini noi şi a organizat în atelier o secţie pentru fabricarea elasticului: elastic pentru jartiere şi pentru prinderea pălăriilor sub bărbie.

Primele sale produse de elastic i-au ridicat din nou moralul şi a avut senzaţia că vrăjmaşa lui, doamna Soartă, a depus armele. Dar, cum devenise imun la deziluzii, a privit aproape cu nepăsare eşecul. După şase luni a înţeles că la fiecare centimetru de elastic pierdea cam şaizeci la sută, aşa încît secţia de producţie a elasticului a fost desfiinţată. A reuşit însă să vîndă una dintre maşini, realizînd astfel un cîştig de două lire. După care a urmat o nouă iniţiativă formidabilă: producerea unui material tricotat, din care se puteau croi ulterior rochii. Domnişoara Pinnegar a opus însă o rezistenţă îndîrjită, astfel încît James a lăsat baltă noul elan. După care, i-a dat domnişoarei Pinnegar puteri depline.

În tot acest timp, vechiturile din magazin se volatilizau. În după-amiezele de joi, James aduna tot felul de troace, rochii vechi şi tot ce mai găsea. Expunea apoi acest mozaic în vitrina care ajunsese un fel de muzeu istoric, sordid şi eterogen. În magazin, vindea coşuleţe aranjate pe sortimente, la preţuri fixe: coşuleţe de trei pence, de şase, de nouă şi de un şiling. În serile de vineri, James fremăta dincolo de tejghele, deşirat şi nervos, cu haina jerpelită încheiată peste pieptul îngust, şi cu chipul crispat. Îşi schimbase înfăţişarea: îşi retezase favoriţii pînă la sfîrcul urechilor, iar mustaţa albă, pleoştită, îi cădea pînă la marginea buzelor. Părul, mult

subţiat, se străduia, fără succes, să-i camufleze chelia. Dar rămăsese la fel de gentleman şi recomanda cu acelaşi glas suav un mănunchi de pene verzi de papagal, sau nişte fireturi roz, ori franjuri de mătase. Femeile îşi treceau degetele peste franjurile mătăsoase şi veştejite, dar n-ar fi dat în ruptul capului trei pence pe asemenea aiureli. Clientele răscoleau şi pipăiau şi răsuceau tot felul de fireturi, funde, jurubiţe, nasturi, boaurî, colerete, ciucuri, guleraşe brodate, franjuri, panglici de catifea neagră, împletituri de mărgeluţe, bobine de dantelă decolorată, brandenburguri demodate, panglici cu inscripţii pentru bonetele-marinar, - articole total inutile. Rareori găseau ceva vrednic de a fi cumpărat. Şi James, cu priviri arzătoare, urmărea lenta scufundare a epavei lui în apa ce părea gata să dea în clocot şi totuşi nu fierbea. Şi s-ar fi putut gîndi la vremurile cînd tot acest talmeş-balmeş de frivolităţi superflue constituiseră ultimul răcnet în modă. Dar nu se gîndea.

În tot acest timp, domnişoara Pinnegar primea comenzile ei de cămăşi trainice, măsura, discuta cu clientele şi accepta plata în rate.

Prăvălia rămînea închisă toată săptămîna cu excepţia serilor de vineri. În celelalte zile, James alerga de două ori pe zi dîrdîind, ca urmărit de soartă, la Clubul Conservatorilor. De unde, tot de două ori pe zi, alerga dîrdîind înapoi, la masă. Îmbătrînea văzînd cu ochii; iar fiica lui se dezvolta într-o tînără atrăgătoare. Dar James nu-şi dădu seama de schimbările pe care le suferise şi, pentru el, Alvina era încă un copil, iar soţia lui, o femeie neputincioasă, pe care o trata cu mici gingăşii, ca de pildă cojirea unui măr.

Clubul s-a dovedit însă a fi o nouă capcană. Pentru că acolo a cunoscut cîţiva oameni care doreau să pună pe picioare o cărămidărie de pe lîngă calea ferată. Cărămidăria se numea Klondike. Iată deci o nouă ţintă a curselor lui James: la Klondike, în direcţia Bagthorpe. La Klondike, pe malurile lutoase, creşteau margarete mari cît nişte bănuţi şi părăluţe galbene revărsate în tălăzuiri

florale. Cînd se întorcea acasă, James era mînjit tot cu lut, şi vorbea exaltat numai despre nisip, argilă, prese, cuptoare de ardere şi ştanţe. Uneori, aducea cu el cîte o cărămidă portocalie, zgrunţuroasă, pe care o contempla în extaz. Dar era o cărămidă compactă, neporoasă, nefiresc de grea şi cu suprafaţa încreţită.

James, însă, avea certitudinea că de data aceasta doamna Soartă va erupe din pămînt asemenea Persefonei. Certitudinile lui se bazau pe faptul că la noua întreprindere hazardată se asociaseră şi cîţiva băcani prosperi şi nişte instalatori din Woodhouse. Cu toţii aveau să dea lovitura.

După un an şi jumătate, Klondike s-a dovedit a nu fi fost chiar un dezastru, pentru că James a pierdut doar cinci la sută din banii investiţi. Ba chiar şi mai puţin. Totuşi, avea să rămînă cu convingerea că Klondike a fost cea mai catastrofală dintre toate nefericirile lui. Domnişoara Pinnegar se arătă gata să-l sprijine ba chiar să-l îndemne la altă investiţie. Pînă şi domnişoara Frost vădea compasiune. Dar fără rezultat. În anul de după cărămidăria Klondike, James a îmbătrînit vizibil; s-ar fi zis că elanurile îi secaseră, iar înfăţişarea îi deveni şleampătă şi şovăielnică.

S-a înviorat după o grevă a minerilor. A intervenit afacerea "Gîtul de jumate penny" care i-a insuflat o viaţă nouă. Aşa cum am spus, cu prilejul unei greve, minerii au pornit să sape prin apropierea locuinţelor lor, pentru a se aproviziona cu cărbune din straturile superficiale. Şi în preajma Capelei Metodiste au descoperit un filon bogat de cărbune gălbui, plin de zgură. Se ajungea la el printr-un canal strîmt, înclinat, săpat într-un terasament, prin care te puteai strecura. Chiar şi după încetarea grevei, cîţiva mineri au continuat să extragă cărbunele zguros, pe care-l vindeau cu opt şilingi şi şase pence tona, sau şase pence o sută de pfunzi. Desigur, populaţia unui orăşel mineresc privea cu dispreţ asemenea produs, considerîndu-l un fel de noroi.

Dar întreprinzătorul James Houghton a avut iniţiativa

de a dezvolta şi exploata filonul de lîngă Capela Metodistă. S-a asociat cu doi mineri şi s-a pus pe treabă, străbătînd toată ziua întreprinderile şi consultîndu-se cu o sumedenie de mineri. Discuta cu oricine se nimerea despre noul zăcămînt.

Pînă la urmă a pus să se sape un puţ adînc de şase picioare, a construit o cabină de tablă ondulată în care a instalat un motor şi un fel de cazan cu care oamenii coborau, unul cîte unul, în puţ. O treabă de mîntuială, improvizată, lipsită de orice temei. Lumea botezase canalul: "Gîtul de jumate penny", şi, trei luni mai tîrziu, nimeni nu a mai ştiut de el. Cînd vreun miner isprăvea provizia de cărbune din casă, o îndemna pe nevastă-sa:

- Du-te şi cumpără la "Gîtul de jumate penny".

- Nici nu mă gîndesc, răspundea femeia. Cum o s-aprinz focu' cu mizeria aia şi să mă mai şi mînjesc de zgură.

Cam în această vreme s-a stins doamna Houghton. James a jelit-o şi şi-a prins o panglică de doliu la pălăria de duminică. Dar era prea ocupat cu "Gîtul de jumate penny" şi prea zelos să desfacă pe piaţă tonele de cenuşă de bălegar, cum îi spuneau minerii, pentru a se dedica prea mult doliului.

Personalul minei se alcătuia din trei bărbaţi, doi puşti şi un bătrîn pensionar care mînuia motorul. Dar în pofida celor ce-şi băteau joc de toată treaba, James scotea ceva bani. Cărbunele era transportat cu nişte căruţe hodorogite care se învîrteau toată ziua prin spatele Capelei Metodiste. Era un cărbune extrem de ieftin, mereu disponibil şi, calitativ, se mai îmbunătăţise oarecum. Manopera fiind uşoară, James izbutea să vîndă cam cincizeci-şaizeci de tone pe săptămînă. Iată că odată şi-odată îi curgeau şi lui banii printre degete. Şi, fireşte, se vedea milionar.

Aşa s-au scurs luni de zile. La un an după moartea doamnei Houghton, a murit subit domnişoara Frost. James a arborat din nou doliul, şi a tremurat. Dar, de fapt, tremura pentru că "Gîtul de jumate penny" îl făcuse

să simtă gustul banului. Spera să agonisească o dotă frumoasă pentru fiica lui.

E monoton să repeţi întruna acelaşi refren. Dar întîi a început să aibă dificultăţi cu Administraţia Financiară. Pe urmă s-a ivit o fisură în filonul de cărbune. Pe urmă s-a constatat că acoperişul zăcămîntului era foarte şubred, or James nu-şi putea permite să-l proptească cu bîrne. Aşa că, exact cînd Alvina a împlinit douăzeci şi şapte de ani, "Gîtul de jumate penny" şi-a dat duhul. S-au scos în vînzare motoarele rablagite, iar James s-a întors la Alvina şi la domnişoara Pinnegar, în locuinţa lui întunecoasă.

O casă mohorîtă, neprietenoasă, şi James părea la pămînt. Domnişoara Pinnegar l-a convins totuşi să redeschidă în fiecare vineri după-masă prăvălia. Şi în celelalte zile, un James rebegit şi pustiit, alerga, ca un spectru, la club.

Capitolul doi

Alvina Houghton îşi croieşte drum

Personajul principal al povestirii noastre este Alvina Houghton. Am neglijat-o în primul capitol al propriei ei poveşti, pentru că, pînă la douăzeci şi cinci de ani, Alvina a fost într-adevăr o cantitate neglijabilă. Alvina şi sărmana ei mamă erau pasagerii fantomă din vasul fantomă al destinului lui James Houghton.

Întrucît în Casa Manchester toată lumea vorbea în şoaptă, Alvina căpătase încă din copilărie o voce moale, înăbuşită, ca de călugăriţă. De mică fusese slăbuţă, cu braţe subţirele şi un chip delicat cu ochi mari, albaştri-cenuşii, cu o privire ironică. Pleoapele aveau o tăietură piezişă, aparte, care-ţi dădea impresia că fetiţa e gata să rîdă de tine. Dar chiar dac-ar fi fost un lucru real, ironia era inconştientă pentru că educaţia primită de la dómnişoara Frost nu i-ar fi îngăduit vreodată să-şi bată joc de cineva. Domnişoara Frost era o persoană foarte serioasă, onestă şi inteligentă. Drept care Alvina, sau Vina cum i se spunea în casă, avea o fire voioasă şi leală.

S-ar pune întrebarea care dintre influenţe era mai pregnantă: cea a Casei Manchester, sumbră, lugubră, sau cea a domnişoarei Frost, luminoasă, ocrotitoare şi afectuoasă. Alvina o adora pe domnişoara Frost, sau cel

puţin aşa îşi închipuia.

Fata nu a urmat cursurile vreunei şcoli, ci a primit întreaga ei instrucţiune de la scumpa-i domnişoară Frost. Învăţa, cînta la pian, făcea plimbări şi viaţa socială se rezuma la Capela Congregaţională, cu manifestările ei artistico-religioase. În copilărie, Alvina urmase Şcoala Duminicală şi nu lipsise duminicile de la slujba religioasă. Uneori, fusese cu domnişoara Frost la cîte un spectacol de lanternă magică sau la cîte o conferinţă, cu un penny intrarea. Cînd a devenit adolescentă, a fost cooptată în corul bisericii, în asociaţia de binefacere "Zelul creştin" şi într-o asociaţie bisericească culturală. În serile de luni participa la întrunirile Asociaţiei Literare. Toate aceste activităţi îi prilejuiau cunoştinţa cu o anumită categorie de oameni, îşi făcea relaţii sociale, lua parte la excursii la ţară şi la divertismentele locale. Evenimentul cel mai important avea loc joi după-masa, cînd se ducea să-şi schimbe cărţile la bibliotecă, unde se întîlnea iarăşi cu diverse cunoştinţe şi prieteni. Biserica şi Capela - mai ales aceasta din urmă - îndeplinesc un rol de factor social într-un orăşel de provincie, rol ce nu trebuie subestimat. Întreaga viaţă de societate a Alvinei era legată de Capelă, şi fără de aceasta, existenţa ei ar fi fost solitară. Nu era cucernică - poate că elegantele rugăciuni înălţate de tatăl ei o îndepărtaseră de religie. Alvina nici nu-şi punea întrebări existenţiale, şi nici nu accepta cu ochii închişi religia, ci lăsa viaţa să-şi urmeze cursul.

Cînd ajunsese la adolescenţă, avea o înfăţişare distinsă, o siluetă mlădioasă, o faţă îngustă cu un nas uşor acvilin, ochi mari albaştri-cenuşii, cu acea curioasă tăietură ironică a pleoapelor. O ironie aflată încă în stare latentă. Primise o educaţie frumoasă şi era foarte potolită. Avea un mers frumos, uşor lasciv, şi chipul îi era cu desăvîrşire senin. În conversaţie dădea replici inteligente şi vioaie, dar vorbea cu pauze în care părea să chibzuiască şi să-şi asculte atent interlocutorul. Moştenise glasul melodios al tatălui ei, un glas incitant.

Cîteodată, însă, era supusă unor crize de stridentă

ilaritate, discordante cu felul ei de a fi, crize pe jumătate patetice, pe jumătate maliţioase. Ceea ce era la James o tendinţă de superioritate şi dispreţ, devenise la Vina o sporadică veselie zeflemitoare. O înclinaţie care o necăjea pe domnişoara Frost. Se uita cu uimire la chipul discipolei ei, pe care apăreau schimonosiri de gorgonă. Pupilele i se învîrteau ciudat pe sub pleoapele piezişe şi, în asemenea momente, domnişoara Frost îşi spunea că fata îi era total străină, de neînţeles, necruţătoare. Buna guvernantă crescuse douăzeci de ani la sînul ei o mieluşea, o porumbiţă, pentru ca brusc mieluşeaua să-şi arate colţii de lup şi porumbiţa să croncăne ca un corb - într-un hohot de rîs bizar şi batjocoritor. Domnişoara Frost simţea în asemenea clipe că îi îngheaţă sîngele în vine. Nu cuteza să recunoască adevărul. Reacţiona dojenindu-şi eleva şi impunîndu-i obişnuita-i tandră stăpînire de sine. Şi după aceea refuza să se mai gîndească la incident. Îşi spunea că nu era decît o deviere întîmplătoare de la felul de a fi al Alvinei. Domnişoara Frost încercase să o modeleze pe Alvina după propriul ei fel de a fi, deschis şi onest, şi fata era convinsă că e leită modelului. Dar ochii ei ştiau să ascundă o privire ciudată, sfidătoare, ce sugera o cunoaştere atavică şi o ascuţită ironie. Erau trăsături inconştiente, instinctive. Dar poate că de aici se trăgea faptul că tinerii nu se apropiau de ea.

La douăzeci şi trei de ani, ai fi putut să-i prezici Alvinei o carieră de fată bătrînă, asemenea suratelor ei care-şi găseau refugiul la Capelă. Fiindcă nu avea amorezi. E drept că în Woodhouse nu prea erau tineri de categoria ei, pentru că, deşi săracă, Alvina avea educaţie şi cultură. Tinerii din categoria ei socială i se păreau foarte străini. Cu toate că, aparent, era de o desăvîrşită inocenţă, totuşi avea o profundă forţă de înţelegere atavică ce punea o stavilă între ea şi tineretul din Woodhouse. Drept care, băieţii o ocoleau. Se temeau de pleoapele ei piezişe.

Domnişoara Frost, îngrijorată, a convins-o pe Alvina

să predea lecţii de pian. Dar pe fată n-o trăgea inima spre asemenea îndeletnicire. Nu avea aptitudini pedagogice. Deşi era conştiincioasă, nu punea suflet în munca de predare a muzlcii.

La douăzeci şi trei de ani, Alvina a întîlnit un tînăr, cu numele de Graham. Un australian care studiase medicina la Edinburgh. Înainte de reîntoarcerea în patrie, se oprise la Woodhouse pentru un stagiu de practică în cabinetul unei rude îndepărtate a mamei lui, doctorul Fordham.

Tînărul medic Alexander Graham i-a făcut o vizită de consultaţie doamnei Houghton. Bolnavei i-a displăcut, pretindea chiar că o sperie. Era un bărbat de statură mijlocie, negricios, cu ochi de tăciune şi un permanent neastîmpăr. Trupul lui părea să fie într- o perpetuă mişcare pe sub haine. Era bine crescut şi binevoitor şi rîdea întruna, dezvelindu-şi toţi dinţii. Aceşti dinţi îi dădeau domnişoarei Frost o senzaţie neplăcută: îi sugerau un bot de lup lacom, cu colţi cruzi. Domnişoara Frost comentă că acest om tuciuriu are probabil un sînge negru, că nu inspiră încredere şi că nici o femeie nu ar putea fi fericită alături de el.

Şi totuşi pe Alvina tînărul o atrăgea. Stătea cu el ore întregi în salon, rîzînd şi glumind. Domnişoara Frost nu înţelegea despre ce puteau să vorbească atîta vreme. Se plimba, nervoasă, prin faţa uşii, în sus şi în jos, ascultîndu-i cum rîdeau şi vorbeau, şi simţindu-se gata să explodeze.

Graham obişnuia să vină cînd ştia că domnişoara Frost nu e acasă şi o scotea pe Alvina la plimbare. Şi într-o asemenea plimbare, a început s-o strîngă în braţe. Dar principiile morale sădite de domnişoara Frost au biruit.

- Nu face asta, îl opri ea. Sîntem numai prieteni.

Graham era conştient că principiile Alvinei erau mai tari chiar decît el.

- Între noi e mai mult decît o simplă prietenie, încercă el s-o convingă. Nu e numai prietenie.

- Nu cred.

- Aşa e, stărui tînărul, încercînd să-i încolăcească mijlocul.

- Nu, te rog, se împotrivi Alvina. Să ne întoarcem acasă.

Tînărul protestă cu vehemenţă de îndrăgostit, ceea ce-o făcu pe Alvina să încerce o senzaţie de plăcere amestecată cu scîrbă.

- Va trebui să-i povestesc domnişoarei Frost, îl avertiză ea.

- Bine, atunci haide să ne logodim cît mai curînd.

În lumina unui felinar, tînărul îi văzu capul înălţat, ochii febrili şi nările dilatate, de parcă se pregătea pentru o luptă şi rîdea în sinea ei. Un rîs sardonic, trufaş. Ceea ce îl înfioră de dorinţă.

Cei doi s-au logodit; Graham i-a cumpărat un inel de logodnă cu un smaragd încercuit de diamante mici. Domnişoara Frost a primit vestea cu gravitate, în tăcere, fără să-şi manifeste dezaprobarea.

- Nu-i aşa că-ţi place şi dumitale? o întrebă Alvina. N-ai putea afirma că nu-ţi place.

- Desigur, nu-mi displace. Cum ar putea să-mi displacă un om pe care nu-l cunosc deloc?

Alvina nu cerea mai mult. Tatăl ei se purta cu viitorul ginere cu o mieroasă afabilitate, în care se amestecau un ironic antagonism şi o undă de gelozie. Iar mama bolnavă se mulţumea să suspine şi să-şi ducă la nări flaconul cu săruri.

De fapt, nici Alvina nu agrea manifestările drăgăstoase ale logodnicului ei. I se părea extrem de atrăgător, dar şi puţin respingător în acelaşi timp. Şi nu ştia singură dacă elementul respingător îi plăcea sau îi repugna. Dar îşi păstra perversa indiferenţă şi ironia, care pe domnişoara Frost o îngheţau, iar pe Graham îl înfierbîntau. O expresie bizară, chiar sinistră, pentru o delicată fecioară. Iar glasul ei avea o ciudată notă metalică ce se reverbera în nervii celor care-l ascultau: pe englezi îi irita, dar pe Graham - negriciosul, cum îl numeau ei - îl aţîţa. Pentru că senzitivitatea lui era de altă

natură.

Dar cum cele şase săptămîni de practică expiraseră, negriciosul urma să se întoarcă la Sydney. Tînărul ar fi vrut ca nunta să aibă loc în Anglia, înainte de întoarcerea lui. Domnişoara Frost s-a opus însă categoric. Nu, tînărul trebuia întîi să plece şi să-şi anunţe familia.

Şi Graham a plecat. Alvina i-a dus dorul, poate că nu atît lui, cît senzaţiilor excitante pe care i le stîrnise. Pe dată, domnişoara Frost a pornit bătălia de redobîndire a influenţei asupra Alvinei, pentru a alunga de pe chipul ei acea expresie perversă, aproape obscenă. Asaltul tandrei afecţiuni împotriva senzualităţii. Domnişoara Frost se străduia să redeştepte afectivitatea fetei, care nu putuse fi spulberată de *bărbatul acela.* Îşi luase o sarcină extrem de dificilă, biata domnişoară Frost.

Dar pînă la urmă a izbutit. Atitudinea Alvinei a început să se schimbe treptat. Scînteierea sălbatică din ochi s-a înmuiat din nou în duioşie şi tandreţe. Influenţa nefastă a bărbatului a fost exorcizată şi Alvina a rămas ca o casă goală, nepopulată, singuratică.

Logodnicii hotărîseră ca, la trei luni după întoarcerea lui Alexander, Alvina să-l urmeze la Sydney. Graham i-a scris din toate escalele călătoriei şi apoi i-a telegrafiat din Australia. Sosise acasă, Alvina urma să-şi prepare trusoul şi apoi să plece după el. Dar acum, datorită noii ei dispoziţii sufleteşti, ezita, trăgea de timp.

- Fetiţă dragă, îl iubeşti? o întreba domnişoara Frost pe un ton retoric, încruntîndu-şi sprîncenele stufoase, grave. Îl iubeşti îndeajuns? Asta-i întrebarea.

Tonul întrebării domnişoarei Frost presupunea un răspuns negativ din partea Alvinei; anume că nu-l iubea pe Graham, pentru că domnişoara Frost nu l-ar fi putut iubi. Alvina o privea cu ochii ei mari, albaştri, inocenţi, pe jumătate tandri, pe jumătate ironici.

- Nu ştiu, răspundea ea rîzînd; pur şi simplu nu ştiu.

Domnişoara Frost o privea insistent şi-i răspundea cu subînţeles:

- Mă rog...

Pentru domnişoara Frost totul părea clar. Alvina era însă derutată. În momentele raţionale, cînd izbutea şi ea să vadă lucrurile clar, era conştientă că nu-l iubeşte pe negriciosul ei. Îl simţea foarte străin, şi chiar inferior ei. Se minuna cum a fost posibil să se fi lăsat atrasă de el; nu se recunoştea. Şi acum se simţea eliberată, de parcă nimic nu s-ar fi întîmplat în viaţa ei. Inelul cu smaragd din deget i se părea o irealitate. Era perfect stăpînă pe sine. Dar în alte momente, sentimentele ei făceau o iritantă *volte-face*[1]. Gîndirea raţională i se întuneca, aşa cum se întunecă soarele. O învăluiau tenebre care confereau noi dimensiuni negriciosului ei, dilatîndu-l, prefăcîndu-l într-o prezenţă magică şi plină de forţă, în timp ce imaginea domnişoarei Frost se închircea şi se zbîrcea pînă pierea cu totul. În clipele acelea dorea cu toate fibrele trupului ei să zboare, ca o telegramă, în Australia. I se părea a fi singura cale de urmat. Senzualitatea sumbră, pătimaşă a lui Alexander o răscolea şi o domina chiar de la asemenea distanţă. Dar Alvina îşi dădea seama că era vorba doar de o rătăcire a simţurilor, pentru că, în realitate, nu se simţea capabilă să pornească la acţiune.

Mama ei şi domnişoara Frost se aliaseră împotriva căsătoriei. Tatăl ei o sfătuia:

- Da, da, procedează cum crezi tu de cuviinţă. Dar să ştii că e un mare risc să pleci atît de departe de noi - e un mare risc. Cine o să te ocrotească acolo, printre străini?

- Dar eu nu am nevoie să fiu ocrotită, răspundea perfid Alvina.

- Pentru că nu ştii ce înseamnă lipsa de ocrotire.

Îi arunca o privire piezişă. Poate că dintre toţi ai casei el o înţelegea cel mai bine. Intervenea şi domnişoara Pinnegar:

- Mie una tînărul nu-mi place. Dar gusturile nu se discută.

Alvina se simţea înfrîntă, şi se lăsa deliberat înfrîntă. Chiar cu oarecare uşurare. Se adăpostea în cuibul ei cald şi sigur din Woodhouse. O speria necunoscutul.

1. Întoarcere în direcţia inversă (fr.)

Pînă la urmă, domnişoara Frost luă situaţia în mînă:

- Fetiţă dragă, eu ştiu că nu-l iubeşti. Am această certitudine. Dar alegerea îţi aparţine ţie. Pe mama ta o îmbolnăveşte gîndul plecării tale: pur şi simplu o doboară. Dacă pleci, n-ai s-o mai vezi în viaţă. Repetă întruna că nu va putea rezista să te ştie singură în Australia cu Alexander. Gîndul ăsta o ucide. Aşa încît, alege!

Toate aceste presiuni nu făceau decît s-o aţîţe pe Alvina. Îţi dăduse seama că, de fapt, nu-l iubeşte pe Alexander. Dar opunea rezistenţă numai din perversitate.

A primit din Sydney o scrisoare de la Alexander, una de la părinţii lui adresată ei, şi încă una adresată părinţilor ei. Aşa cum scrie la carte. Tonul epistolelor nu era prea cald, dar nici rece. Scrisoarea lui Alexander a îndurerat-o pe domnişoara Frost. O găsea convenţională şi lipsită de afectivitate, presărată ici- colo cu cîteva cuvinte de dragoste care discordau în context. Ai fi zis că nu se mai simte legat sufleteşte de Alvina. Nu dorea decît s-o vadă cît mai repede acolo, fără să pomenească măcar de suferinţa pe care i-o va pricinui separarea de familie şi de prieteni. Era grăbit s-o ştie cît mai curînd în Australia şi încheia cu următoarele cuvinte: "*Scumpa mea, nu voi fi eu însumi pînă ce nu te voi avea aici, la Sydney. Al tău care te va iubi mereu, Alexander.*"

Domnişoara Frost îl considera un egoist senzual, care pînă în trei luni avea s-o uite pe Alvina dacă aceasta refuza să-l urmeze, şi pînă în şase luni o va neglija total dacă avea să-i fie soţie. Şi e posibil că domnişoara Frost gîndea bine.

Alvina era conştientă de durerea pricinuită celor din jur. Se retrăgea în camera ei şi privea fotografia lui Alexander - îi studia gura cu buze vineţii şi o expresie insolentă. La urma urmei, cine era bărbatul ăsta? Îl simţea străin. Cînd îl privea cu mintea limpede, îl găsea respingător.

Şi într-o zi intră în camera domnişoarei Frost, pe care o găsi într-o ciudată frămîntare.

- Copila mea dragă, începu ea aproape cu violenţă, nu te lua după mine, nu crede în tot ce-ţi spun. Procedează aşa cum crezi tu că-i bine pentru tine, scumpa mea. Acţionează după voia ta. Am greşit încercînd să te influenţez. Nu am făcut bine, e o nebunie. Acţionează după cum îţi dictează ţie inima, drăguţo, nimic altceva nu contează. Uită tot ce ţi-am spus. A fost un lucru greşit.

Alvina o vedea pentru prima dată pe draga ei domnişoară Frost adînc tulburată, cu părul ei frumos, argintiu, atîrnîndu-i dezordonat şi cu ochii albaştri, miopi, de obicei atît de blînzi şi de înţelepţi îndărătul ochelarilor cu rame de aur, de astă dată rătăciţi şi înspăimîntaţi. Alvina izbucni în plîns şi o cuprinse pe domnişoara Frost în braţe. La rîndul ei, guvernanta vărsă lacrimi amare şi îşi înăbuşi suspinele sfîşietoare, de adîncă mîhnire. Plîngea ca o femeie cu inima încărcată de o iubire care nu-şi putuse găsi bucuria împlinirii. Alvina rămase mută de uimire. Dintre ele două, ea părea acum cea mai în vîrstă. Suferinţa cumplită a femeii de cincizeci şi doi de ani, care în aceste clipe se lăsase pentru prima oară în voia sentimentelor, a răscolit-o profund pe fata de douăzeci şi trei de ani şi i-a deşteptat compasiunea şi tandreţea. Din suspinele înăbuşite ale femeii mai în vîrstă părea să se desprindă un strigăt mut: "Totul s-a sfîrşit. Pentru mine totul s-a sfîrşit! E prea tîrziu!" Şi fata tînără îl percepu şi îl înţelese pînă în adîncuri. Ba chiar ştiu că acelaşi înţeles va răzbi şi din strigătul de agonie al mamei ei. Femeia de peste cincizeci de ani - indiferent dacă e măritată sau nu - e bîntuită de aceeaşi amară deznădejde: regretul tardiv, neputincios, de a nu fi fost niciodată în stare să se lase în voia chemărilor propriului sînge, de a nu fi fost niciodată în stare să le cedeze.

Brusc, Alvina îşi simţi întreaga tinereţe, plină şi puternică. Ei i se aşternea totul înainte. Dar pentru domnişoara Frost era prea tîrziu, ireversibil.

- Liniştește-te, iubita mea, m-am hotărît, nu plec, o domoli Alvina. Am înţeles că nu-l iubesc, că nu înseamnă nimic pentru mine.

Domnişoara Frost se calmă, încetul cu încetul, şi îşi întoarse faţa pentru a ascunde ravagiile furtunii lăuntrice.

După aceea, peste casă se instăpîni deplina tăcere. Alvina anunţă întregii familii hotărîrea ei de a rupe logodna. Mama ei o îmbrăţişă, se smiorcăi şi-i spuse cu egoismul bolnavului:

- N-aş fi rezistat despărţirii de tine, aş fi murit.

Iar tatăl ei, adăugă:

- Cred, Alvina, că e o hotărîre înţeleaptă. M-a frămîntat mult chestiunea asta.

Alvina îi expedie lui Alexander inelul şi scrisorile şi alte cîteva daruri pe care i le făcuse. Încerca o senzaţie de eliberare de parcă scăpase din cine ştie ce coşmar cumplit. Cîteva zile se simţi de-a dreptul fericită, parcă plutea în văzduh. Era plină de efuziune faţă de toţi ai casei. Răspîndea farmec şi seninătate, era tandră cu toţi, îndeosebi cu domnişoara Frost, pe care o iubea acum parcă mai profund, cu tristeţe. Dar sărmana domnişoară Frost mai pierduse ceva din calma-i stăpînire de sine; s-ar fi zis că se lăsase o negură asupră-i, era nefiresc de tăcută şi de înstrăinată. De parcă firea ei atît de activă şi de sociabilă începuse s-o apese. Era poate un proces de îmbătrînire. Sau poate că dîrza ei mîndrie se pleoştise.

Alvina păstrase o fotografie a lui Alexander şi de multe ori se retrăgea în camera ei ca s-o contemple. Să fi fost din iubire? Nu, nu iubirea o împingea. Ci ceva mai primitiv. Curiozitatea, o curiozitate senzuală, visceralâ, răscolitoare. Îi privea cu nesaţ faţa negricioasă, insolentă. Dar şi cu ironie. Însă nu renunţa să scruteze fotografia.

Aceeaşi curiozitate o îndemna să privească şi chipurile tinerilor din Woodhouse. Dar la aceştia nu descoperea ceea ce o atrăgea la fotografie. Pe lîngă fotografie, tinerii păreau incolori şi lipsiţi de vlagă. Chipurile lor era spălăcite, superficiale. Şi atunci cînd exprimau o simţire, aceasta era josnică, inferioară, ieftină. Cu toţii erau sau insipizi, sau comuni.

Capitolul trei

Soră de maternitate

Alvina, de bunăseamă, nu s-a lăsat pînă nu i-a făcut pe cei din jurul ei să plătească pentru docilitatea şi înţelegerea pe care le-o oferise. După o lună se transformase într-o fiară.

- Doar nu vă aşteptaţi să rămîn aici toată viaţa mea? se răsti ea rotindu-şi ochii într-un fel care-i agasa pe cei din Casa Manchester. N-aş putea. Pur şi simplu nu suport, să vă intre în cap! N-aş putea rezista. Mă simt ca îngropată de vie. Nu pot rezista, să vă fie clar.

Vorbea pe un ton mustrător, care îi irita pe toţi.

- Şi ce-ai vrea să faci, draga mea? întrebă domnişoara Frost încruntîndu-se neliniştită.

- Să plec de aici, răspunse Alvina fără ocolişuri.

Mîna dreaptă a domnişoarei Frost execută un slab gest de nervozitate, un gest care îi era atît de caracteristic, încît pe Alvina o pufni rîsul.

- Şi unde, mă rog, ai vrea să pleci? urmă domnişoara Frost.

- Habar n-am şi mi-e totuna. Sînt gata să plec oriunde, numai să evadez din Woodhouse.

- Regreţi că n-ai plecat în Australia? interveni domnişoara Pinnegar.

- Nu, nu regret Australia, răspunse Alvina cu un rîs dur. Dar Australia nu-i unicul loc din lume în afară de Woodhouse.

Domnişoara Pinnegar luă o expresie înţepată. Dar impertinenţa fetei, gîndi ea, era moştenită de la tatăl ei.

- Alvina dragă, continuă domnişoara Frost, îngrijorată, înainte de toate trebuie să ştii ce vrei.

- Aş vrea să fiu infirmieră.

Domnişoara Frost nu răspunse, păstrînd tăcerea plină de imputări a femeilor între două vîrste, şi se uită fix la eleva ei. Presupunea că Alvina rostise primul lucru care-i trăsnise prin minte. Dar, ţinînd seama de actuala ei stare de spirit, prefera să nu scormonească lucrurile.

Într-adevăr, Alvina vorbise la întîmplare. Nu se gîndise niciodată la o carieră de infirmieră - nici prin vis nu-i trecuse. Oricînd ar fi izgonit din minte asemenea posibilitate. Vorbise astfel numai că îl auzise pe doctorul Alexander Graham pomenind ba de o infirmieră, ba de alta. Dar acum, din moment ce făcuse o asemenea afirmaţie, era gata să o şi susţină. O atrăgea gîndul de a se azvîrli orbeşte în viaţă.

- Crezi că ai vocaţie de soră de caritate? o iscodi domnişoara Frost. Crezi că ai putea suporta?

- Sînt convinsă că da. Şi, anume, aş vrea să fiu soră de maternitate. O măsură pe guvernantă cu o privire zeflemitoare, aproape insultătoare. Ca soră de maternitate, nu va trebui să asist la operaţii, adăugă ea cu un rîs crud.

Mîna dreaptă a domnişoarei Frost execută din nou gestul nervos, de pasăre rănită. Poate o urmare a mişcării cu care bătea tactul la orele de muzică, dirijîndu-şi elevii la pian. Acum însă, mîna flutură în vînt, fără vreun ritm sau vreo raţiune. Alvina îi adresă un zîmbet maliţios, strălucitor.

- Vina, de unde ţi-a mai venit o astfel de idee? stărui guvernanta.

- Habar n-am, replică Alvina şi zîmbetul îi deveni şi mai răutăcios.

- Desigur că glumeşti, fetiţo, urmă domnişoara Frost speriată.

- Nu glumesc deloc. Nu sînt vorbe goale.

Domnişoara Frost simţea că nu mai poate îndura strălucirea perfidă şi crudă din ochii fetei.

- Bine, o să ne mai gîndim, răspunse ea simţindu-se cuprinsă de o toropeală a simţurilor. Şi părăsi încăperea.

Alvina zbură în camera ei, se instală la fereastră şi privi în stradă. Chipul ei păstra încă expresia maliţioasă, radioasă. Dar pusese stăpînire pe ea tristeţea. Simţea nevoia să plîngă şi să caute alinare la pieptul domnişoarei Frost. Dar nu era în stare. Nu, n-ar fi făcut-o în rùptul capului. S-ar fi zis că un mic diavol se cuibărise în inima ei, un drăcuşor care-i menţinea surîsul perfid pe buze.

Spre propria ei mirare, drăcuşorul rămase treaz, la pîndă, şi în zilele următoare. Se aşteptase să-l simtă cedînd, să se lase biruită de sentimente mai bune, să se reîntoarcă la vechea ei afecţiune şi supunere. Dar nimic din toate acestea nu s-a întîmplat. Dîrzenia nu i s-a clintit. Toţi cei din jur speraseră să o regăsească pe tandra lor Vina. Dar noua Vina, cea răzvrătită, îşi întărea baricadele. Într-un exemplar din ziarul medical "The Lancet" a descoperit un anunţ dat de o şcoală din Islington ce organiza cursuri de şase luni pentru calificarea surorilor de maternitate. În schimbul unei taxe de şaizeci de guinee. Alvina avea două sute de lire, lăsate moştenire de bunicul ei, şi îşi anunţă familiei hotărîrea de a urma cursurile acestei şcoli.

Membrii Casei Manchester reacţionară cu ostilă indignare - de astă dată nu mai era vorba de suferinţa despărţirii, ci de o aprigă împotrivire. O profesiune atît de grosolană, de lipsită de delicateţe! Ceea ce era adevărat. Şi ceea ce Alvina, în bizara ei perversitate, dorise să aleagă. Mama ei îşi luă o mină îndepărtată şi tăcută, ca şi

cum ea se detaşase de orice implicare în realitate. Se afla foarte departe; şi, într-adevăr, legăturile ei cu viaţa erau extrem de fragile. Domnişoara Pinnegar declară:

- Dacă aşa vrea ea, n-are decît s-o facă.

Cuvintele domnişoarei Pinnegar păreau să conţină, ca de obicei, o vagă ameninţare. Iar James Houghton părea să plutească în nedumerire:

- Ce-i asta soră de maternitate? Soră de maternitate! Ce se cheamă soră de maternitate?

- Un fel de moaşă şcolită, îl lămuri domnişoara Pinnegar cu ţîfnă. Ce altceva? O moaşă cu diplomă.

- Exact, confirmă Alvina zîmbind radios.

- Dar bine... bîigui James, ridicîndu-şi ochelarii pe frunte şi trecîndu-şi degetele printre şuviţele de păr, lungi şi rare, cu care îşi camufla chelia. Nu concep cum o tînără cultivată... cu educaţie, cu cît de puţină educaţie, se poate gîndi măcar la o asemenea îndeletnicire. Nu pot să concep.

- Chiar nu poţi concepe? îl întrebă Alvina cu acelaşi zîmbet strălucitor.

- Mă rog, dacă ea... începu domnişoara Pinnegar, lăsîndu-şi fraza suspendată în mister.

Domnişoara Frost era tăcută. Dar se consultă confidenţial cu doctorul Fordham. Acesta nu o aproba pe Alvina - dar nici nu considera că hotărîrea ei e nesăbuită. Era la modă ca tinerele de familie cu iluzii spulberate sau dezamăgite, să recurgă la profesia de infirmieră. Familia făcea tot felul de investigaţii.

Dar pînă la urmă, Alvina rămase fermă în decizia ei de a urma cele şase luni de curs de la Islington. Femeile casei se agitau cu pregătirea echipamentului de soră de caritate. În loc de trusou de mireasă, se coseau uniforme de infirmieră din bumbac în dungi albe şi albastre şi şorţuri albe. În locul coroniţei de lămîiţă, bonete din mătase albastră, iar în locul voalului, baticuri albastre.

Asta era situaţia. Alvina bănuise că, pe măsură ce se apropia termenul de plecare, va fi tot mai temătoare. Dar spre uimirea ei, era cît se poate de calmă. Domnişoara

Frost o urmărea, sperînd într-un reviriment, într-o redeşteptare a duioasei, sensibilei, rezervatei ei Vina - eleva ei atît de senzitivă, de receptivă, de afectuoasă. Şi totuşi nu s-a produs nici o dare înapoi. Alvina s-a menţinut pe aceeaşi poziţie voioasă şi dominatoare, iar în glas i se reverbera o notă zeflemitoare, care suna ca un reproş. Şi-a luat rămas bun de la toţi ai casei, plină de aceeaşi voioşie, şi dusă a fost. Cu un calm desăvîrşit.

De la gara St. Pancras s-a urcat într-o trăsură şi a pornit spre Islington. Privea oraşul prin geamul trăsurii. Străzi sordide, largi, pietruite, case părăginite, tencuieli ciupite, crăpate, totul cenuşiu, mult mai cenuşiu decît în Woodhouse, şi parcă fără de sfîrşit. Totul părea respingător. Dar Alvinei oraşul nu-i repugna şi n-o deprima, ci îi plăcea. Asculta zăngănitul geamantanului legat pe acoperişul trăsurii, şi contempla faţadele pustii şi dărăpănate din Islington cu un zîmbet radios, de parcă totul i se părea plin de farmec. Şi poate că într-adevăr priveliştea degaja un soi de farmec; un efect tonic pentru micul diavol din inima ei. Dacă i s-ar fi înfăţişat un peisaj idilic, cu covoare de zăpadă moale - era februarie - şi desişuri ninse şi ferestre îmblănite de nea, poate că dîrzenia i s-ar fi înmuiat. Dar duritatea priveliştii o stimula. Se amuza să arunce cîte o ocheadă pe ferestrele fără perdele ale caselor, să întrezărească interioarele mohorîte în care oamenii se mişcau cu o mohorîtă nepăsare. Savura mirosul de peşte prăjit, sau mai bine zis ars. Cît era de vulgar! Respingător de vulgar. Şi doar ei nu-i plăceau heringii prăjiţi din cauza solzilor care-i dădeau senzaţia că are păr în gură. Dar acum, mirosul de peşte, conştiinţa că se află într-o mahala sărăcăcioasă, îi dădeau o plăcere perversă.

Trăsura se opri în faţa unei case gălbui de lîngă o piaţetă mărginită de cîţiva copaci scheletici, de ale căror crengi despuiate atîrnau hîrtii ce fluturau în vînt. Copacii erau îngrădiţi de gărduleţe joase, dincolo de care zăceau presărate ghemotoace de hîrtie şi tot felul de gunoaie. Alvina urcă treptele soioase, gălbejite, din faţa clădirii şi

apăsă butonul soneriei în dreptul căreia scria "Pacienţi", întrucît pe cealaltă scria "Furnizori". Îi deschise uşa o slujnică destul de curăţică, dar antipatică, şi o pofti într-o încăpere goală, nemobilată, cu pereţii de un cafeniu şters şi cu rogojini din fire de cocos pe jos. De aici, urcă nişte trepte neacoperite şi pătrunse apoi într-o cameră unde o femeie grasă, urîtă, palidă, cu doi negi pe faţă, îşi sorbea ceaiul. Era administratoarea şcolii. Alvinei i se repartiză camera ei, o hardughie foarte sumar mobilată, plină de praf, total neatrăgătoare. După care a fost lăsată singură. Se trînti pe un scaun, în faţa valizei încă nedeschise, îşi plimbă privirile în jurul încăperii ostile şi se amuză în sinea ei. Mai tîrziu se îndreptă spre fereastră; un geam pătat îi oferea priveliştea uzinei de apă a unui cvartal de locuinţe - un rezervor dintr-un şir întreg de alte rezervoare; în faţă, o serie de calcane compacte, cu scări exterioare de fier, intrări dosnice mici şi părăginite, gemuleţe de closet şi un furnicar de oameni aferaţi, roind ca păduchii. Alvina se cutremură, dar surîsul amuzat nu se şterse de pe buze. Pe urmă, cu mişcări lenevoase, îşi scoase pălăria şi o aşeză pe scrin.

După un timp, intră slujnica purtînd tava cu serviciul de ceai, pe care o lăsă pe masă; aprinse lampa de gaz fără abajur, care sîsîia monoton, şi trase o jaluzea verde, stricată, gata parcă să sară din nou în sus. Alvina îi mulţumi fetei, care plecă fără un cuvînt.

Bău ceaiul maroniu şi mîncă felia de pîine unsă cu margarină.

S-a scris mult despre peripeţiile fetelor închise într-un internat. Nu socotim necesar să înşirăm amănuntele stadiului de şase luni petrecut de Alvina la Islington.

Mîncarea era foarte sărăcăcioasă - şi totuşi Alvina s-a împlinit la trup. Aerul era prost - şi totuşi obrajii ei n-au fost niciodată mai rumeni, mai fragezi, mai netezi. Colegele ei erau, în cea mai mare parte, vulgare, comune, totuşi niciodată nu s-a împrietenit Alvina mai uşor cu fete de vîrsta ei sau mai mari. Îi flutura mereu un surîs pe buze, avea replici prompte şi hazoase, şi cu

toate că nu se simţea în stare să discute despre lucruri indecente şi să folosească termeni impudici, se pricepea de minune să asculte, dînd impresia că ştie tot şi că e perfect familiarizată cu aspectele obscene. Îşi ridica sprîncenele şi pleoapele într-un fel care le satisfăcea total pe colegele ei. Cu toate acestea, dacă ar fi trebuit să istorisească ea o întîmplare deocheată sau dac-ar fi trebuit să rostească un cuvînt fără perdea, s-ar fi aflat într-o situaţie foarte stînjenitoare.

Dar totul îi plăcea şi o amuza. N-o supăra vulgaritatea colegelor - dimpotrivă se adapta perfect şi cu mare uşurinţă. Învăţase să meargă legănîndu-şi şoldurile şi să privească provocator printre gene, asemenea celor mai agresive dintre fetele din jur. Şi acestea o considerau pe Alvina ca pe o egală. Însă, ghidate de flerul specific feminin, nu se amestecau în viaţa ei particulară, ci o tratau cu indiferenţă.

În această etapă a vieţii ei, Alvina a înflorit şi s-a dezvoltat incredibil. Nu o şoca nimic, şi nimic nu o mîhnea. Purta mereu pe buze surîsul impertinent de infirmieră şi cuvintele grosolane de infirmieră. Se specializase în glume ambigue, în vorbe cu subînţeles. Căpătase şi o privire insolentă, de autentică infirmieră. După două săptămîni, nu mai exista nici un mister pentru ea. Şi nu a traversat nici un moment de deprimare sau de descurajare. De altfel, nu avea nici un moment liber în care să poată medita la situaţia ei - era în plin torent. Un torent de activitate, o viaţă vijelioasă. Cînd se ducea la culcare, o fura somnul pe loc. Iar dimineaţa, sărea din pat, se îmbrăca şi, din primul moment, era nevoie să facă ceva, să vorbească cu cineva, să răspundă unei chemări. Timpul zbura ca un tren rapid, iar ea părea să nu fi aparţinut niciodată altui mediu şi altei maniere de viaţă.

În vecinătatea şcolii se afla un spital. Un loc oribil. Alvina se ducea zilnic acolo să asiste la cursuri şi la demonstraţii practice, ba chiar să ia parte activă la unele. La spital, cunoştea, desigur, medici şi studenţi. Şi unii şi alţii de aceeaşi teapă. Şi cînd Alvina s-a rotunjit la trup şi

s-a rumenit în obraji şi a căpătat un aspect atrăgător, a devenit întocmai genul lor: plină de vino-ncoace, o femeiuşcă pe cinste. Vocea ei avea o modulaţie excitantă, ochii ei o căutătură excitantă, şoldurile o legănare excitantă. Taman pe placul lor. Şi totuşi, situaţia nu era absolut reală.

Am greşi afirmînd că Alvina nu se simţea intrigată. Ba chiar extrem şi profund ultragiată. Dar tocmai şocul o determina să acţioneze cum acţiona: juca un teatru isteric. Cu timpul însă, scenele nude, crude, de la spital şi din viaţa colegelor ei i s- au împlîntat adînc în spirit şi i-au eradicat complet inocenţa şi starea de dependenţă. S-a cufundat în infernuri mai groaznice decît tot ce-ar fi putut făuri închipuirea domnişoarei Frost. A plonjat în infernul animalului uman, al organismului uman cuprins de spasmele durerii, în infernul bestiei umane dezlănţuite în întreaga-i animalitate şi mizerie.

După-mesele era obligată să viziteze gravidele din mahala. Şi ce degradare umană i-a fost dat să cunoască! Femei în convulsiile naşterii, zvîrcolindu-se pe o podea jegoasă, printre zdrenţe colcăind de păduchi, în ciuda inspecţiilor sanitare. Dar femeii sfîşiate de chinurile facerii nici că-i păsa. Urla de durere ca o fiară, se zbătea şi scrîşnea din dinţi. Iar în clipele pauzei de dureri, zăcea îndobitocită, toropită, sau suduia de mama focului. O indiferenţă animalică, abjectă, devenită organică. Indiferenţă animalică faţă de orice, de tot şi de toate. O funcţie organică, fătarea animalică, nimic altceva.

Alvinei i se plătea un onorariu modest pentru asistarea naşterilor la domiciliu. Din acest onorariu, păstra o mică sumă pentru ea, restul revenind şcolii. Asta era învoiala. Cînd i se oferea suma cuvenită, o primea fără amabilităţi, iar cînd nu i se dădea, trecea la atitudini ameninţătoare şi o reclama cu groşolănie. Indivizii ăştia de la mahala, spunea ea, dacă n-ar fi obligaţi să te plătească, te-ar trata cu mai mult dispreţ decît pe unul din categoria lor. A fost lecţia cea mai aprigă pe care a trebuit să şi-o însuşească Alvina: să fie brutală cu

asemenea indivizi, în magherniţele lor, pînă le impunea supunere şi respect faţă de ea. Şi a luptat cu dîrzenie să-şi ajungă ţinta. Pînă la sfîrşitul primei săptămîni reuşise să se arate la fel de aspră şi de necruţătoare cu pacienţii, pe cît erau şi ei. Oamenii nu manifestau ostilitate, dar astea erau relaţiile. Trebuia să-i iei aşa cum erau. Nu exista alternativă. Cînd se dovedea necesar să arate puţină bunătate omenească, nu-i venea greu. Greu îi era să fie dură şi nemiloasă, cum îi impuneau împrejurările. Şi se străduia din răsputeri să-şi oţelească firea. Ar fi dorit să-şi poată trata pacienţii cu omenie şi bunăvoinţă. Dar nu de aşa ceva aveau ei nevoie. Erau oameni neciopliţi, şi dacă nu te arătai la fel cu ei, te tratau cu dispreţ şi te împiedicau să-ţi faci treaba.

Şi, în tot acest răstimp, Alvina să fi fost ea cea adevărată? E greu de răspuns la întrebarea care sîntem noi cei adevăraţi. Niciodată cei care ni se pare că sîntem sau că ar trebui să fim. Educaţia pe care o primise Alvina o făcuse să se considere o făptură gingaşă, tandră, pudică, generoasă, cu concepţii pure şi de o înaltă moralitate. Aşa şi era poate în străfundurile ei, acum mai mult sau mai puţin ferecate. Dar înalta moralitate se consumase odată cu James Houghton; la acesta atinsese o culme nu numai a pateticului, dar şi a ridicolului, a unui oribil donquijotism steril, inuman. Principiile etice ale Alvinei depăşiseră acest punct final. Flexibilitatea ei, moştenită de generaţii care o cizelaseră într-o binevoitoare şi elastică fermitate, a făcut-o să bată în retragere în faţa înaltei moralităţi. Şi s-a reîntors către originile de la care prind formă principiile înalte. Să fi fost o trădare? Nu credem. Cînd întorci o monedă în palmă şi-i priveşti reversul, nu înseamnă că o negi, sau că i-ai trădat cealaltă faţă. Ambele feţe sînt complementare. Acelaşi lucru se întîmplă şi cu principiile înalte. Acestea reprezintă una dintre feţele monedei: capul. Iar de cealaltă parte, globul pămîntesc continuă să se învîrtească normal, cuibărind la sîn împerecherile delfinilor şi poftele amoroase ale crabilor.

Alvina dăduse cu banul şi moneda picase cu capul în jos. Cap sau pajură? Generaţii întregi dominase "capul". Acum venise rîndul reversului. Justiţie poetică.

Alvina hotărîse să se supună destinului. Mai bine-zis instinctul ei de femeie îi dictase să nu adopte atitudini, ci să-şi ia însuşi destinul în mînă. Parcursese cele şase luni de experienţe inedite cu senzaţia că era vorba de altcineva. De altfel toţi ai casei ajunseseră la concluzia că era cu totul alta. Cînd sosise în Woodhouse în vacanţa de Paşti, cu boneta şi pelerina ei de infirmieră, au amuţit cu toţii de uimire. Fetiţa lor fragilă, palidă, sfioasă, cu o educaţie atît de aleasă, se prefăcuse într- o tînără voinică, energică şi viguroasă, cu bujori în obraji şi cu un aer impertinent. Mama ei, cînd a văzut-o, a scos o exclamaţie de parcă şi-ar fi dat sufletul.

- Vina, dragă, ce s-a întîmplat cu tine?

Alvina rîse. Îşi dădea seama de sentimentele lor.

- Măcar din punctul de vedere fizic ai evoluat, observă tatăl ei cu ironie.

- Mă rog, şi asta-i ceva, adăugă domnişoara Pinnegar.

Domnişoara Frost nu făcu în prima zi nici o observaţie. Abia a doua zi, la micul dejun, privind-o pe Alvina care înfuleca lacom, guvernanta rosti calm, pe un ton de dispreţ:

- Te-ai schimbat enorm, draga mea.

- Crezi? răspunse fata rîzînd. Nu, eu gîndesc că nu m-am schimbat chiar atît de mult.

Şi-i aruncă privirea ei perfidă, care o îngheţă pe domnişoara Frost. Femeia cu păr alb se simţi profund răscolită, dar păstră tăcerea. Alvina le vorbea tot timpul despre doctori: doctorul Young, doctorul Headley, doctorul James. Le povestea cît de bine se distra cu aceşti doctori, le descria teatrele şi cabaretele la care o duceau. Ochii ei albaştri-cenuşii deveniseră mai metalici, mai reci, dar parcă mai luminoşi. Altădată, în momentele de tandreţe sau de melancolie, albastrul ochilor Alvinei se voala şi privirea ei era visătoare şi frumoasă. Dar acum

cînd înflorise, ochii ei căpătaseră o lucire rece, vicleană, şi erau de un cenuşiu metalic. Albastrul catifelat, ca de floare, se volatilizase. Ochi strălucitori, radioşi, aparţinînd parcă altei persoane.

Domnişoara Frost se simţi răscolită în adîncuri, dar nu făcu nici o remarcă. Ar fi vrut s-o întrebe pe fata crescută de ea: "Alvina, te-ai pierdut cumva pe tine însăţi cu unul dintre doctorii ăştia?" Dar inima ei respingea asemenea întrebare, ba chiar şi asemenea gînd. Pentru moment, îşi înfrînă orice întrebare. Suferise un şoc prea dur.

Alvina îi descria pe doctori ca pe nişte bărbaţi foarte atrăgători, gata în orice moment să treacă la fapte:

- Cînd sînt cu ei, trebuie să mă păzesc ca de dracu', zău aşa!

Auzind aceste cuvinte din gura fetei educate de ea cu atîta grijă, cuvinte rostite chiar în propria ei casă şi accentuate de un hohot de rîs vulgar, femeia virtuoasă, generoasă, care era domnişoara Frost se lăsă pradă unor închipuiri... dar pur şi simplu îşi interzise pînă şi să-şi închipuie. Deţinea asemenea forţă de caracter. Refuză să-şi răspundă singură la întrebarea dacă Alvina se pierduse pe ea însăşi cu unul dintre doctorii de care vorbea. Întrebarea însă plutea în atmosferă, lipsită de răspuns - sau aşteptînd poate un răspuns indiferent. Numai cînd a condus-o pe Alvina la gară şi a sărutat-o de bun rămas, ochii domnişoarei Frost s-au umezit şi vocea ei a rostit în şoaptă:

- Să ştii că noi toţi ne rugăm pentru tine, draga mea.

- A, nu-i nevoie de aşa ceva, ţîşni răspunsul Alvinei, care nici nu ştia bine ce spune.

Cînd trenul porni, Alvina furişă o ultimă privire iubitei ei guvernante, rămasă pe peron, imobilă ca o statuie, cu faţa albă, fin cizelată, cu priviri întristate, filtrate prin ochelarii cu rame de aur, cu silueta dreaptă, impozantă, drapată de un pardesiu şi o fustă vişinii, cu părul argintiu strălucind pe sub pălăria neagră. Alvina se tolăni pe canapeaua din compartiment. O iubea pe draga ei

domnişoară Frost. O va iubi toată viaţa. Ştia că draga, iubita ei domnişoară Frost avea desăvîrşită dreptate, o dreptate demnă, grandioasă. Avea o dreptate transcendentală şi glorioasă. Dar... dar... era o dreptate desuetă, răsuflată. Mai existau şi alte dreptăţi. Reversul medaliei. Castitate şi principii de înaltă moralitate - minunatul dar insuportabilul despotism al domnişoarei Frost! Venise momentul ca domnişoara Frost să moară. Momentul ca această intangibilă floare a reginei să lunece în veşnicie. O superbă, argintie floare a reginei! Dar în a cărei umbră nu se puteau dezvolta alte flori, florile roşii, învăpăiate, cărnoase, abia înmugurite. Da, domnişoara Frost era o nobilă floare a reginei - căreia, însă, îi sunase ceasul eternităţii. Aveau drept să înflorească şi anemonele roşii şi purpurii - cele în care pulsa sîngele lui Adonis, aveau drept să înflorească şi orhideele stranii şi solitare, pătate, pestriţe, dar mirifice. Sosise momentul ca domnişoara Frost să moară. Alvina o venera, o iubea cum nimeni n-ar fi putut-o iubi vreodată, cu o iubire care-şi trăgea seva din inima universului, dar ştia că sosise momentul ca iubita ei să se lase transplantată, gingaş şi învăluitor, pe tărîmurile veşniciei. Timpurile moderne aveau nevoie de oameni muritori, vremelnici, speţa care se ivise după ce zilele triumfale ale domnişoarei Frost apuseseră. Da, sosise momentul ca domnişoara Frost să moară. Hotărîrea încolţi în inima Alvinei, în timp ce călătorea în trenul care o ducea din Woodhouse la Tibshelf.

A revenit cu încîntare la Islington şi la lăuzele ei. Iar prietenii ei doctori o reprimiră cu mare plăcere. Aceşti medici tineri, în general, nu prea tratau cu respect infirmierele în general. La ce-ar fi folosit respectul? Aveau de-a face, în practica lor, cu funcţiuni organice prea făţişe pentru a le mai înconjura de mister. Aşadar doctorii o pipăiau pe Alvina, pentru că avea forme pline, şi o sărutau pentru că avea o piele netedă. Şi Alvina rîdea şi simula împotrivire, pentru ca bărbaţii să-i simtă carnea caldă şi tare zbătîndu-se sub mîna lor.

- Zadarnic, le spunea ea cu un rîs gîfîit, privindu-i însă cu o expresie de dîrză rezistenţă, care-o excita şi mai mult.

- Ce-i zadarnic? întrebau ei.

- Încercările voastre, răspundea ea clătinînd din cap cu o hotărîre aprigă şi incitantă.

O categorică împotrivire.

- Pe naiba, răspundeau ei increduli.

Pentru că Alvina le permitea generos "să încerce". Ba chiar îi provoca. Rîdea, îi privea printre gene, cocheta cu ei. Şi totuşi îşi păstra o neînduplecată verticalitate. Oricît s-ar fi arătat de mlădioasă şi de unduioasă, nu-şi pleca şira spinării. Era un lucru mai puternic decît ea. Se simţea atrasă de tinerii medici. Bărbaţi vioi, cu chipuri agreabile. Şi-i plăcea să se zbenguie cu ei prin laboratoare şi pe coridoare, să se lase sărutată şi pipăită, uneori chiar în pauzele unor cazuri cît se poate de grave. Îi plăcea să se lase prinsă de mijloc, să fie sărutată pe furiş, cînd se ferea; îi plăcea să se lupte cu ei. Medicii îşi permiteau gesturile cele mai triviale. Şi uneori, cînd li se împotrivea, se pomenea cu zgîrieturi însîngerate; în acele clipe se simţea în stare să sfîşie orice bărbat, orice mascul, să-i frîngă mădular cu mădular. Se simţea electrizată de o energie supraumană, voltaică. O inunda o forţă feminină irezistibilă, nefirească. Bărbaţii se lăsau înfrînţi. Şi cînd îi vedea înfrînţi, întotdeauna îi alina şi-i dezmierda cu nespusă duioşie şi compasiune. Şi rămîneau prieteni. Cînd straniul flux de energie feminină se retrăgea, redevenea supusă, le arunca priviri furişe şi le aducea tributul etern al femeii către bărbat.

Medicii o admirau. O dezbrăcau din ochi, încercau s-o descoasă. Pentru ei, Alvina era o enigmă. Pe rînd, trebuiseră să depună armele în faţa ei. Dar o făcuseră inconştient. Vedeau în ea însăşi întruchiparea feminităţii, un mit. Le atrăsese atenţia felul în care părul i se ondula în dreptul urechilor: îi dădea un aer feciorelnic, nobil şi combativ totodată. Şi îi aţîţa tocmai acest aer distant, care nu o părăsea nici în momentele gesturilor celor mai

intime, şi care nu înseamnă aroganţă sau infatuare, ci o provocare la luptă, dar şi o garanţie de invincibilitate.

Şi apoi le inspira încredere. Simţeau că nu o să abuzeze de ei, că nu o să se preteze la şiretlicuri pentru a-i obliga să se însoare cu ea, şi că nu va căuta în nici un fel să profite de situaţie. Părea cu totul detaşată de ei. Şi graţie tocmai acestei strategice detaşări şi refugieri în mulţumirea de sine, graţie sălbaticei verticalităţi a coloanei vertebrale, bărbaţii erau subjugaţi de Alvina şi gata să i se supună. Cel mai înverşunat aspirant şi cel mai sigur de victorie era doctorul Headley. Un tînăr solid, cu păr roşcat şi o figură combativă. Alvina stimulase în el spiritul de competiţie şi doctorul ţinea cu adevărat la ea. Ba chiar, dacă ar fi izbutit s-o înfrîngă, ar fi fost în stare să comită şi nebunia de a o lua de soţie.

În prezenţa lui, Alvina era într-adevăr nevoită să facă uz de toate forţele ei. Nu-şi putea îngădui să piardă controlul situaţiei nici un moment. Atacurile lui aparent spontane - dar în realitate viclean calculate - trebuiau să se izbească de rezistenţa spontană a tacticilor ei defensive. Printr-o reacţie de o magică promptitudine, la prima atingere perversă a mîinii bărbatului, trupul relaxat, inert, al femeii se încorda brusc, ca printr-o forţă voltaică, extraordinară, invincibilă, o energie electrizantă. Forţa lui era de altă calitate, fizică, promptă, paralizantă. Forţa ei erupea din străfunduri, ca lava vulcanică, sau ca saltul brusc al unui taur doborît la pămînt. Şi prin această forţă electrică, hipnotică, izbutea să-l imobilizeze pe roşcovanul robust.

Doctorul Headley era o pereche pe măsura ei. Numai că Alvinei nu-i plăcea. Erau antagonişti, dar şi buni prieteni. Într-un anumit fel, se potriveau. Dar văzîndu-se întruna respins, doctorul începu să se arate îmbufnat, ca un urs cu migrenă. Şi Alvina căută să-l ocolească.

Se simţea mult mai atrasă de doctorii Young şi James. Doctorul James era un tînăr vioi, zvelt, cu părul negru, care încerca întotdeauna s-o surprindă pe neaşteptate. Alvina îi aprecia fineţea şi supleţea mîinilor şi

picioarelor, precum şi culanţa lui uneori exagerată. O invita în restaurante ridicol de luxoase şi îi trimitea bomboane şi flori ridicol de scumpe. Hainele lui erau întotdeauna de o eleganţă impecabilă.

- Tu eşti o infirmieră dublată de o doamnă, îi spunea el. În tine sînt două femei.

Dar pe Alvina nu o impresiona perspicacitatea lui James. Favoritul ei era doctorul Young. Un tînăr grăsuliu, de înălţime mijlocie, cu ochii aceia albaştri, inocenţi, ca de copil, care dau însă impresia că ştiu multe; şi care, mai ales, par să ştie toate tainele feminine. E paradoxal că tocmai aceşti bărbaţi de o copilăroasă inocenţă deţin o înţelegere profundă, de o subtilitate aproape perversă, a femeilor. Dintre toţi medicii de acolo, Young era cel mai inocent în privinţa atacurilor erotice, deşi chelia începuse să i se întrezărească printre şuviţele de păr.

Se zbenguia cu Alvina - era doar şi el medic, iar ea, o infirmieră care-l provoca. Şi el o pipăia şi o săruta; dar nu se lupta cu ea şi nu-i declanşa rezistenţa. Pentru că mîngîierile şi sărutările lui aveau o dulceaţă copilărească şi-i topeau orice împotrivire. Aproape că lui Young ar fi putut să-i cedeze. Numai că între ei nici nu se punea problema cedării. Ea ar fi trebuit să-l seducă, să-l îmbrăţişeze şi să-l mîngîie ca pe un heruvim, pînă ce el i-ar fi cedat. Şi se simţea tentată să procedeze altfel, dar se interpunea inexorabil verticalitatea şirei spinării. Nu putea să-şi dea frîu liber. Pulsa în ea o forţă inhibatoare implacabilă, care-i contrazicea dorinţele.

Cîteodată era intrigată de virginitatea ei. De ce se comporta astfel? Îşi preţuia oare fecioria? Ba mai curînd o detesta. Şi apoi, a păcătui cu gîndul e la fel de condamnabil ca şi a păcătui cu fapta. Or, dacă gîndul echivalează fapta, comportamentul ei însemna decădere totală. Îi repugnau aceste jumătăţi de măsură; ar fi preferat să poată merge pînă la capăt.

Dar conflictul dintre reflecţii introspective şi dorinţe nu ducea la nimic. Rămînea la fel de închistată. Stăruia în ea acea forţă inhibatoare care-i impunea intangibilitatea,

în ciuda propriilor ei dorinţe şi reflecţii. Îi expirase termenul. Revenea la Woodhouse virgină, aşa cum plecase. Şi se simţea oarecum înfrîntă. De ce? Cine ar putea spune? Era însă un fapt incontestabil, se simţea înfrîntă, condamnată să se reîntoarcă la existenţa din trecut. Destinul ei o depăşise, fusese mai puternic decît ea şi decît dorinţele ei: destinul care nu reprezenta suma unor forţe exterioare, ci era împlîntat adînc în propria ei natură. Destinul ei era însăşi firea ei pe care singură nu o putea înţelege.

Se întoarse în Woodhouse în luna august, înveşmîntată în uniforma de infirmieră. Destinul o biruise obligînd-o să-şi menţină virginitatea. În schimb, era însufleţită de mari speranţe în ce privea starea financiară. În această privinţă se dovedea fiica demnă a lui James Houghton. Îşi prevedea un viitor de aur. Era soră de maternitate calificată şi urma să asiste, cu competenţă, la toate naşterile care vor avea loc în district. Tariful ei va fi de două guinee la naştere. Şi dacă făcea un calcul modest, luînd ca medie zece naşteri pe lună, însemna un venit lunar de douăzeci de guinee. La familiile înstărite o să ceară chiar între trei şi cinci guinee de naştere. Deci, una peste alta, putea conta pe vreo trei sute de guinee pe an, fără să aibă vreun stăpîn pe cap. Avea să fie o femeie independentă şi nu se va sinchisi de nimeni.

Alvina se reîntorsese la Woodhouse ca să ajungă o femeie bogată.

Capitolul patru

Moartea a două femei

Inutil să mai spunem că Alvina Houghton nu s-a îmbogăţit. Ba chiar, ca demnă fiică a tatălui ei, ne-am fi putut aştepta să mai şi piardă. De cîştigat, a cîştigat doar cîteva pence. A asistat în total la patru naşteri - atîta tot.

Din cauze foarte explicabile. Nici o familie din Woodhouse nu-şi putea permite să plătească două guinee unei surori pentru a moşi o lăuză. Şi chiar dacă, în mod excepţional, ar fi acceptat, nu i s-ar fi adresat Alvinei Houghton. Pentru cei din Woodhouse ea era domnişoara Houghton, cu accent pe denumirea domnişoară, şi nu s-ar fi putut obişnui cu imaginea ei de sora Houghton. Şi apoi, cînd naşti, nu-ţi vine să te expui cuiva pe care l-ai cunoscut toată viaţa. Femeile gata să nască preferau întotdeauna o moaşă sau o infirmieră de prin alte părţi, recomandată de mamoşul lor.

Alvina ar fi trebuit să plece în alt oraş dacă voia să facă bani sau măcar să-şi scoată existenţa. Toţi o sfătuiau în acest sens. Dar ea, desigur, n-a luat niciodată în seamă sfatul nimănui: Îşi luase diploma de soră de maternitate pentru a lucra în Woodhouse, la fel cum tatăl ei cumpărase pe vremuri toate trăsnăile sofisticate pentru a le vinde în Woodhouse. Tatăl şi fiica aşteptau cu

încredere ca cererea populaţiei din Woodhouse să se ridice la nivelul ofertei lor. Şi amîndoi au rămas cu buzele umflate.

Cîtăva vreme, Alvina se plimba trufaşă prin oraş, în uniforma ei de soră. Mai tîrziu a renunţat. Şi cînd a dezbrăcat uniforma, s- au dizolvat odată cu ea şi formele ispititoare ale trupului, şi bujorii din obraji, şi frăgezimea cărnii. Cu timpul, s-a veştejit din nou, şi-a recăpătat contururile colţuroase, paloarea feţei, rezerva sfielnică şi chipul tras, cu ochii prea mari. Ba chiar, în rochiile ei vechi, avea o înfăţişare cam neglijentă, şleampătă. Părea mai în vîrstă decît cei douăzeci şi patru de ani ai ei. Iat-o deci pe noua-veche Alvina, mai abătută şi mai doborîtă. Şi gurile rele pretindeau chiar că-i murdară. Cu toate acestea, Alvina rămăsese o doamnă - o incontestabilă doamnă. Ceea ce o întărîta, de pildă, pe fiica prosperă şi înfloritoare a domnului Witt Johnson, cel care se mutase în magazinul lor. Indiscutabil era o doamnă, şi indiscutabil impunătoare. Calitate care-i îndepărta de ea pe tinerii veseli şi simpli din corul Capelei, în care Alvina revenise. Tinerii aceştia erau prietenoşi ca nişte căţei care se gudură, aşteptînd să-i mîngîi pe cap. Şi Alvina nu-i mîngîia. De altfel, o mîngîiere a mîinii ei îmbrăcate într-o mînuşă jerpelită din piele neagră, nici n-ar fi fost prea îmbietoare; n-avea motiv să-şi facă iluzii. Dar faptul că Alvina se izola deliberat şi-i măsura pe tineri cu o privire experimentată, ca de femeie uşoară, dublată în acelaşi timp de detaşarea politicoasă a unei adevărate doamne, devenea pur şi simplu jignitor.

Adevărul este că în acest răstimp interesul Alvinei faţă de bărbaţi secase. Casa Manchester o covîrşise ca un blestem. O deprima prăvălia întunecoasă, strîmtată la un sfert din ce fusese altădată, încărcată de vechituri stătute printre care trebuia să- ţi croieşti drum ca un vierme - dacă nu voiai să înconjuri întreaga casă şi să intri pe uşa dosnică. O deprima tatăl ei, mînjit cu praf de cărbune, care toată ziua se zbînţuia între casă şi "Gîtul de jumate penny", atît de aferat şi de preocupat, încît la

început nici nu remarcase întoarcerea fiicei lui. Numai cînd i s-a adresat direct cu un "Bună ziua, tată", şi-a întors ochii spre ea, enervat parcă de intruziune, şi i-a spus:

- Ah, Alvina, te-ai întors! Te-ai întors şi ne-ai găsit în plină activitate.

Şi după aceea, a recăzut în transa lui extatică.

Pe mama ei o găsise într-o stare foarte critică şi cu nervii atît de încordaţi, încît nu suporta nici un zgomot. Era terorizată de gîndul că s-ar putea ca James să dea buzna în camera ei. Cînd îl vedea intrînd, începea să tremure şi buzele îi deveneau livide, astfel încît bietul om nu ştia cum s-o părăsească mai repede. Pînă la urmă a renunţat s-o mai vadă şi se limita să întrebe cînd se întorcea acasă: "Cum se mai simte doamna Houghton?" După care se lăsa imediat ameţit din nou de fumurile "Gîtului de jumate penny".

Cînd a văzut-o pe Alvina intrînd în camera ei, sărmana bolnavă a fost cuprinsă de un tremur, s-a pornit să plîngă şi n-a putut să bîiguie decît:

- Fetiţa mea, cum arăţi! Parcă n-ai fi tu.

Cuvintele acestea, venind de la spectrala şi patetica făptură din pat, au rănit-o pe Alvina.

- De ce, mamă?

Ca să-i facă mamei ei pe plac, a trebuit să renunţe la uniforma de infirmieră dar, pe de altă parte, să intre în funcţia de infirmieră. Pînă atunci, îngrijirea bolnavei îi revenise domnişoarei Frost, înlocuită, cînd lipsea, fie de servitoare, fie de o femeie angajată. Domnişoara Frost se schimbase: era vlăguită şi greoaie; strălucita ei vitalitate se spulberase. Era şi extrem de nervoasă. Se bucura de întoarcerea Alvinei pentru că-i putea transfera acesteia responsabilitatea îngrijirii doamnei Houghton. Nu mai avea suficientă forţă.

Alvina şi-a preluat rolul, fără nici un comentariu. O îngrijea pe mama ei cu calm şi competenţă profesională. Cele două femei erau legate printr-un soi de afecţiune impersonală, care nu le obliga să comunice între ele; ca o relaţie de dincolo de moarte. În acea vreme doamna

Houghton tăcea aproape tot timpul - nu făcea decît să se zvîrcolească în pat. Şi Alvina stătea ore întregi în dormitorul impunător şi sinistru, privind pe fereastră sau sărind să o ajute pe invalidă cînd auzea scîncetul speriat "Vina!"

A veghea cu neclintire - o rigoare pe care o cunoşteau bine mamele şi bunicile noastre. A nu te urni de lîngă pat, zile, luni, ani - a te imobiliza fără voie, dar cu demnitate şi calm. Din acest punct de vedere, Alvina avea o mentalitate desuetă. Deţinea acea putinţă din bătrîni, acea calitate femeiască de a veghea nemişcată, stăpînă pe sine - desigur, nu toată viaţa, dar pe parcursul unor lungi răstimpuri. Şi aşa a procedat în timpul lunilor lungi în care şi-a îngrijit mama. Se ocupa de toate nevoile bolnavei; rezolva o serie de treburi gospodăreşti ale casei; îşi făcea invariabil plimbările şi duminica dimineaţa cînta în corul Capelei. Cu toate acestea, dădea impresia că în perioada dintre august şi ianuarie nu se clintise de la căpătîiul mamei ei. Uneori citea, dar cel mai des stătea împietrită, cu mîinile încrucişate în poală, într-o perfectă stare contemplativă. Fără să gîndească, fără să-şi amintească. Pînă şi activitatea ei mintală ar fi tulburat-o pe invalidă. Stătea cu desăvîrşire imobilă, cu toate funcţiile intelectuale suspendate, în afara ciudatei ei voinţe de inerţie, care nu reprezenta o destindere, ci o disciplină interioară, dură, autoimpusă, cu rădăcini adînci.

În acele zile, Casa Manchester se bucura de o relativă prosperitate - sau, mai curînd, o probabilă prosperitate. În orice caz, existau cărbuni din belşug - cărbunele moale, zguros din "Gîtul de jumate penny". Grătarul sobei era mereu albit de o cenuşă ca o pulbere alburie care, dacă o scormoneai cu vătraiul, ridica nori de praf ce înăbuşeau jăraticul anemic şi sulfuros. Totuşi, nutrind în permanenţă gura sobei cu acest cărbune, reuşeai să creezi în încăpere o climă temperată, fără să fii nevoit să arunci pe foc întreaga hrană şi băutură a familiei pe o lună. Şi asta era ceva.

Săptămînile şi lunile se scurgeau sumbru, iar Alvina revenise la vechea ei înfăţişare palidă şi uscată. Mîinile osoase îi zăceau încrucişate în poală; pe stradă, mersul ei lent dar controlat şi liniştea izolării îi dădeau o aură de distincţie. Observa totul, dar ea trecea neobservată.

Doamna Houghton s-a stins la începutul lunii ianuarie. James, stînjenit, vărsă cîteva lacrimi; domnişoara Frost plînse puţin, dar din inimă. A plîns şi Alvina, dar fără să ştie de ce. Îi era milă de sărmana ei mamă. Fără să ştie, Alvina era o adeptă a filozofiei de a lăsa lucrurile în voia lor, fără să le cercetezi prea mult. În fond, nu se simţea deloc obligată să imite sau să repete viaţa părinţilor ei. Ea ţinea de altă generaţie; mentalitatea lor nu era şi mentalitatea ei, viaţa lor nu era şi viaţa ei. Nu vedea de ce ar trebui să se întoarcă la izvoarele rîului, pentru a reface cursul vieţii lor, în loc să înoate în direcţia valurilor, lăsîndu-se purtată înainte, către nou, către necunoscutul pe care-l sondaseră şi ei în urmă cu treizeci de ani. Nu ne onorează prezumţioasa evaluare pe care o facem asupra generaţiei anterioare. De fapt, nici o generaţie nu reproduce greşelile generaţiei precedente, aşa cum valurile mării nu sînt niciodată aceleaşi. Aşadar cei tineri nu au motiv să se împăuneze cu superioritatea lor în comparaţie cu părinţii. Fiecare generaţie îşi are propriile ei greşeli; şi cît sînt ele de grave, numai posteritatea va putea stabili. Neîndoielnic însă, chiar dacă sînt de altă natură, greşelile noastre sînt la fel de condamnabile şi la fel de scăldate în făţărnicie ca şi cele ale părinţilor noştri. Infailibilitatea totală nu există.

Superioritatea înţelepciunii noastre poate fi măsurată numai în raport cu trecutul, pentru că viitorul e un domeniu virgin, deschis oricăror noi greşeli. Pe care nu le poţi preveni.

În virtutea acestei filozofii instinctive, Alvina evită să se gîndească la viaţa şi la destinul mamei ei. Oricare a fost destinul mamei, fiica îşi are propriul destin. Este o lege a firii. Şi fiica trebuie să se preocupe de destinul ei

viitor şi nu de cel trecut al mamei.

În schimb, domnişoara Frost chibzui cu multă mîhnire la destinul care-i fusese hărăzit sărmanei femei moarte, şi la destinul femeilor în general. Poftim. Clarissa Houghton, femeie măritată, mamă. Ajunsese la moarte. Dar ce însemnase pentru ea viaţa? Cine purta vina frustrării acestei vieţi? James Houghton. Dar ce altceva ar fi putut face James Houghton? Ca să poată face lucrurile altfel, ar fi trebuit să fie altcineva, şi nu el, James Houghton. Cu alte cuvinte, acea *reductio ad absurdum* a idealismului. Concluzia idealistă: universul ar trebui să fie altceva şi nu ceea ce este. În Casa Domnului, pisica n-ar mai trebui să prindă şoareci, şoarecele n-ar mai trebui să roadă faţa de masă, şi aşa mai departe.

Domnişoara Frost o veghea pe moartă cu amărăciune şi dezolare. Iată sfîrşitul vieţii unei femei. Ce viaţă şi ce sfîrşit! Sărmana Clarissa! Vinovatul de James Houghton!

Dar de ce? De ce vina lui James era mai mare decît cea a Clarissei? Oare bărbatul nu are în viaţă decît un singur ţel, anume acela de a face fericită o femeie sau mai multe femei? Pentru ce trebuie cineva să se aştepte să fie *făcut fericit*? Şi dacă nu e făcut fericit se îmbolnăveşte? Pentru că, desigur, boala de inimă a Clarissei era o mai evidentă dovadă de autoimportanţă decît fuseseră vreodată vitrinele lui James. Ea se aşteptase să fie *făcută fericită.* Toate femeile din Europa sau din America se aşteaptă la acest lucru. Şi cînd o femeie este *făcută nefericită,* nu înseamnă decît că suferă urmările faptului că şi-a făurit iluzii atît de deşarte şi de absurde. Esenţa şi finalitatea vieţii nu constau în a asigura fericirea femeii - sau a oricui altcineva. Fericirea e ca un balon de săpun - copilul se zbate să-l apuce în mînă şi cînd îl prinde rămîne cu nimic. Ce poate fi mai stupid decît văicăreala lumii că nu e fericită? Asemenea ţipetelor bebeluşului care face baie.

Şi totuşi, biata Clarissa murise - şi dacă se îmbolnăvise de inimă pentru că fusese nefericită, murise,

pînă la urmă, de propria ei boală. Iată morala.

Domnişoara Frost a plîns din inimă şi n-a văzut în moartea Clarissei decît destinul unei femei frustrate, făcută să sufere şi împinsă lent la moarte. Suferinţă şi moarte lentă din pricină că se măritase. Domnişoara Frost a plîns din inimă şi pentru destinul ei, pentru propria ei suferinţă şi moarte lentă. Suferinţă şi moarte lentă pentru că *nu* se măritase. Bieţii bărbaţi, cine poate să le mai înţeleagă pe femeile astea capricioase şi niciodată mulţumite? Mamele noastre se plîngeau că soţii lor erau beţivi şi destrăbălaţi. Soţiile noastre se plîng că sîntem prea virtuoşi şi că nu ne potrivim cu ele. Ce sfinx e femeia! Şi unde este acel Oedip care să-i dezlege enigma şi apoi s-o strîngă de gît? - doar pentru a se căsători cu propria-i mamă?

După moartea mamei ei, Alvina a continuat cu acelaşi mod de viaţă şi aceeaşi perpetuă aşteptare. A început să se ocupe de treburile gospodăriei şi a preluat cîteva eleve ale domnişoarei Frost, care era supraaglomerată; preda lecţii de pian, în salonul sumbru al Casei Manchester. Era copleşită de problemele casnice care se iviseră în urma morţii mamei ei. A trecut în revistă garderoba mamei - rochii fine, aproape nepurtate, dar demodate. Le-a dat de pomană, fără să ceară sfatul nimănui. A păstrat pentru ea doar cîteva bijuterii. Cît de puţin lăsase mama ei în urmă - s-ar fi zis că trecuse fără să lase urme.

Alvina a luat hotărîrea să se mute ea în dormitorul impozant, monumental. Îi plăcea să aibă spaţiu la dispoziţie şi dorea să preia rolul de stăpînă a casei. Salonaşul de alături era însă friguros şi inutilizabil.

A luat în primire şi toată lenjeria. Era multă şi bine întreţinută. Cînd se însurase, James pornise cu idei grandioase la întemeierea unui cămin. Pentru ca acum să strîngă băierile pungii la maximum, făcea economie pînă şi la săpun şi la lumînări, şi ceruse să se înlocuiască untul cu margarina. Ceea ce femeile refuzaseră categoric. Dar James plutea pe deasupra problemelor de

hrană.

Alvina reintrase în tiparul de altădată: liniştită, serioasă, tandră. Se bizuia pe domnişoara Frost, ca fetiţa de odinioară, iar aceasta se arăta din nou blîndă şi ocrotitoare şi îi spunea "scumpa mea". Cu toate acestea exista o subtilă schimbare subterană. Deşi solicita ajutorul doamnişoarei Frost, Alvina era perfect independentă. Proceda în toate numai aşa cum o tăia pe ea capul. Aparent, relaţiile dintre ea şi iubita-i guvernantă erau neschimbate; şi e posibil ca nici una dintre ele să nu-şi fi dat seama că se produsese o ruptură ireversibilă. Spontaneitatea relaţiilor de prietenie pierise; se crease un punct mort. Fiecare îi purta celeilalte o caldă afecţiune. Dar o afecţiune sterilă, inertă; comunicarea reală dintre ele fusese tăiată. Cu toate acestea, fiecare dintre ele ar fi fost gata să-şi dea viaţa sau să facă orice sacrificiu pentru cealaltă.

Domnişoara Frost devenise mai greoaie, începuse să îmbătrînească. Uneori se trîntea pe cîte un scaun şi părea că nu mai vrea să se ridice - că nu mai vrea să facă vreun efort în viaţa ei. În asemenea clipe, Alvina se grăbea să o ajute, îi servea un ceai, îi punea în ordine notele de pe pian, se arăta plină de solicitudine. O implora să nu se obosească în asemenea măsură, să mai renunţe la lecţii. Dar domnişoara Frost se enerva şi-i dădea acelaşi invariabil răspuns:

- Dacă n-aş mai munci aş muri...

- De ce? se mira Alvina.

Şi în tonul ei răsuna o notă de ironie în faţa unui asemenea principiu.

Domnişoara Frost nu-i răspundea, dar chipul i se înnegura.

În acea perioadă s-a închegat o stranie amiciţie între Alvina şi domnişoara Pinnegar, cu care fusese de ani de zile în relaţii de ostilitate. Acum se simţea parcă mai apropiată de domnişoara Pinnegar - înţelegerea acesteia era mai maleabilă, şi apoi se pricepea să lase multe lucruri nerostite. Şi lucrurile care se lăsau doar

subînţelese erau acum mult mai importante pentru Alvina decît cele clar exprimate. Se ferea de vorbirea deschisă, de concretizarea gîndurilor în cuvinte. O scîrbeau. Urmărea o afirmare implicită a deosebirilor dintre ea şi toţi ceilalţi, dar nu o comunicare explicită cu ei. Or, domnişoara Pinnegar îi îngăduia să-şi afirme tacit superioritatea. Nu-i dădea nici o clipă senzaţia că s-ar considera egală, ba chiar măcar aproape de ea. Îşi păstra poziţia ei şi te lăsa să ţi-o păstrezi pe a ta. Iar graniţa era acoperită prin banalităţi pe care le debita, venite parcă de la mare depărtare.

În relaţiile dintre Alvina şi domnişoara Frost totul se cerea spus clar, lămurit, deschis. Fără ascunzişuri. Ceea ce nu însemna că domnişoara Frost îi invada intimitatea. Era mult mai discretă decît domnişoara Pinnegar. Dar educaţia ei era bazată pe principiul protestant al naturii divine a oamenilor, natură care le inspiră înalte concepţii morale. O ipoteză foarte înălţătoare, care, însă, pe Alvina o agasa la acea vreme.

Deci se simţea mai în voie alături de domnişoara Pinnegar şi-i admira mărunta filozofie. Discutau despre doctorul Headley care fusese dat la ziar pentru că, pînă la urmă, se compromisese.

- Pe lume e nevoie de tot felul de oameni, suna concluzia domnişoarei Pinnegar.

Această filozofie de doi bani era pentru Alvina o relaxare după încordare. "Pe lume e nevoie de tot felul de oameni." Deci era nevoie şi de felul ei, şi de cel al tatălui ei, al mamei ei şi al domnişoarei Frost. Fiecare fel de om îşi are rostul lui pe lume. Atunci de ce să încerci să le impui celorlalţi un model unic? De ce să cultivi o concepţie uniformă? Asta-i întrebarea. Ba chiar, în numele libertăţii, de ce e nevoie de concepţii restrictive? De ce? Ca să-i terorizezi pe alţii şi să le impui ideile tale rigide?

Alături de domnişoara Pinnegar, Alvina nu cunoştea nici un fel de constrîngere. Stăteau împreună la taclale şi de îndată ce apărea domnişoara Frost, se despărţeau, cu

un aer conspirativ, de parcă ar fi săvîrşit cine ştie ce faptă nelegiuită. Deşi discuţiile lor banale erau cît se poate de inofensive, Alvinei îi plăcea ca domnişoara Pinnegar s-o ajute la bucătărie. Biata femeie nu avea nici pe departe competenţa şi personalitatea domnişoarei Frost. Era foarte oarecare, plată, şi nu atrăgea atenţia prin nimic. Dar era vicleană şi gesturile ei furişe, firea ei ascunsă erau pe placul Alvinei.

Astfel treceau zile, săptămîni şi luni, iar Alvina îşi ducea viaţa în întunericul Casei Manchester, ca o cîrtiţă, gătind, făcînd curăţenie, mutînd lucrurile din casă după gustul ei şi dînd lecţii de pian. După-mesele îşi făcea invariabila plimbare. O dată, o singură dată, împinsă de curiozitate, i-a făcut o vizită tatălui ei la "Gîtul de jumate penny". Şi a ţinut să coboare în puţ, cu cazanul manevrat pe cablu, ca să vadă instalaţiile. În subteran, totul era destul de bine organizat, pereţii susţinuţi de grinzi, în deplină ordine, iar minerii păreau pricepuţi. Dar în anumite locuri se prelingea apa, picurînd monoton, şi în general plutea un miros de mucegai.

Tatăl ei a făcut pe călăuza, i-a arătat zăcămîntul de cărbune murdar, straturile de argilă, direcţia filonului carbonifer. James îşi însuşise unele noţiuni de minerit şi jongla acum cu ele ca un scamator cam stîngaci. Minerii din fundul galeriei, negri şi spectrali în lumina lumînărilor, păreau să-i urmărească explicaţiile rînjind cu sarcasm. Ba chiar, unul dintre ei, volubil la nivelul lui de subaltern în aceeaşi măsură ca şi James la nivelul lui de conducere, interveni:

- Ştiţi, domnişoară Hoffen, nu prea merge bine treaba în puţu' ăsta. Ia uitaţi numa' cum se lasă coperişu', vedeţi cît îi de cocoşat? Puţu-i prea puţin adînc, dai cu capu' de coperiş de parcă stă să-ţi pice-n scăfîrlie. Şi p-aci, uitaţi cum s-a mai subţiat - nici şase inci nu crez să aibă. Şi-i moale ca untu, intri-n el ca şobolanu-n caşcaval. Şi legătura nu-i argilă riflictară, ca la mină, ia uitaţi, parcă-i plastilină. Da-i drept că-i mai uşor de iestras, nu ca la mină unde-ţi smuceşti braţele din loc. Nu-i nevoie nici de

puşcat, dom'şoară Hoffen, îţi pică-n palmă...

Şi-i arătă o gaură pe care o făcuse sub stratul de cărbune. Puţul era foarte puţin adînc, trebuiau să lucreze tot timpul frînţi din şale. Acoperişul jos şi grinzile de pe pereţi îţi dădeau impresia că te afli într-o colivie. Alvina avu senzaţia că e întemniţată într-un sarcofag, ca o mumie egipteană. Se simţea înfricoşată, dar şi fascinată. Minerul îi vorbea întruna şi-i arăta diferite locuri întinzîndu-şi braţul gol, vînjos, negru, păros, şi degetele butucănoase. Lumînările de seu picurau, răspîndind un miros greu. Aerul era dens, lipicios, sugerînd o materialitate tenebroasă, un fluid ce se prelingea în atmosfera compactă, iar vocea tenebroasă, fluidă, viscerală a minerului, cu tonurile-i lăbărţate, îi clipocea molcom în ureche. Părea să o învăluie, să se lipească de ea ca şi cum ar fi înţeles - ca şi cum ar fi înţeles, ce? Ceva de neînţeles şi de neacceptat, ceva ce ţine doar de adîncul pămîntului, ceva al robiei viscerale: o înţelegere umilă, înceţoşată, înrobită, dar materială şi ineluctabilă. Şi vocea bărbatului îi clipocea în ureche, prezenţa lui părea să o înfăşoare, să o strivească - o prezenţă compactă, grotescă, sumbră, cu un braţ vînjos care se legăna în beznă; o prezenţă inumană; o vietate a tenebrelor subterane, fluidă, învălmăşită cu întunericul, ca un liliac. Alvina avea senzaţia că se topeşte în magmă, că se preface într-un spectru vorbitor, o fantomă în ceaţă. Respiraţia îi era îngreunată, mintea împîclită; de parcă plonja, ca un liliac, în toropeala beznei subterane. Ar fi vrut să se prindă de beznă, ca un liliac, să se dizolve în lungul somn al pămîntului, să se lase înghiţită de gura întunericului...

Cînd reveni la suprafaţă, clipi ameţită, dezmeticită şi văzu lumea cu alţi ochi. Cît de frumos şi de radios arăta totul, cioplit parcă în marmura luminii. Ce loc straniu şi cîtă transparenţă se înalţa deasupra adîncurilor, cîtă pulsaţie vie, cu sclipiri de aur. Sclipiri de aur - cît de minunat! O faţadă cristalină, superb şlefuită peste magma colcăindă de dedesubt. O glazură netedă.

Netezită de lumină; jerbe de sclipiri aurii, luminiscente, cu ciudate profilări de case şi copaci, cu panglici de cîmpii şi de şosele, totul suflat cu aur şi lucind ca un mozic aerian. Urîţenia sordidă din Woodhouse nu s-a înfăţişat niciînd într-un asemenea miraj. Alvina gîndi că nu mai văzuse atîta glorioasă frumuseţe - un superb caleidoscop de lumini vibrante, fremătătoare, suprafaţa lustruită, unduioasă a universului, minunatul capac sub care clocoteşte bezna. Un miraj. E posibil ca gnomii şi robii din visçerele pămîntului să vadă lumea sub asemenea înfăţişare. Poate că de asta sînt orbi la urîţenie. Pentru că Woodhouse, cel clădit şi făurit de mineri, era o culme a urîtului. Dar acum, pentru ochii Alvinei, aurul poleia pînă şi cotoarele de varză şi gardurile părăginite ale grădinilor de zarzavat, şi curţile dosnice, totul se topise în baia de aur de la faţada tenebrelor, în mozaicul scînteietor, în vraja luminii.

Robii universului subteran! Alvina privi la puhoiul cenuşiu al minerilor care se întorceau acasă şi păru hipnotizată de o nouă viziune. Sclavii subpămînteni - spiritele şi monştrii prefăcuţi prin vrajă, înlănţuiţi, haini, personajele întunecate din basme. Şi totuşi magnifici - minerii i se conturau în faţa ochilor, negri şi magnifici, cotropiţi de blestemul robiei. Robii lungii nopţi care vor răsturna ordinea lumii de zi. Pentru că forţa subpămînteană erupe năvalnic şi nu poate fi stăvilită şi zăgăzuită. Va erupe şi va smulge totul din loc, asemenea unui cutremur care rupe pămîntul. Dezlănţuirea forţei înlănţuite! Nimeni nu poate frîna forţele subpămîntene. Naivii aşteaptă un nou Isus, un Mesia din ceruri, un supraom. Şi nu-şi dau seama că omenirea are nevoie de un om al forţei subterane.

Privea şirul minerilor care se întorceau de la muncă - mînjiţi de cărbune, gîrboviţi, adunaţi în ei înşişi, cu chipuri palide pe sub dîrele de negru. Mergeau greoi, împleticit, lemnoşi şi groteşti. Valuri de mineri - şi Alvina vedea în ei personajele ireale ale basmelor, prefăcute, prin vrajă, în monştri, personaje inexistente în viaţa reală. Ei, minerii,

care prefac în materie miezul de foc al pămîntului.

Un lucru ciudat se întîmplă celor născuţi şi crescuţi în regiunile miniere: sînt stăpîniţi adesea de dorul după tărîmurile întunecate şi după tropotul bocancilor grei, chiar cînd se află în mijlocul lor. Un sentiment straniu, de neînţeles, dar copleşitor - de parcă ţi-ar fi dor de un cutremur. Să simţi cum pămîntul ţi se bolteşte sub tălpi, cuprins de spasme, rupîndu-se ca să-şi scuipe lumea din adîncuri. Şi să te prăvăleşti în gol.

De asta, Alvina, în pofida vieţii sărăcăcioase, sordide, sumbre, inutile, se complăcea să zacă în casă, în aşteptare. Era şi ea scormonită de acelaşi dor antic, adînc, tulburător, dorul care-i munceşte pe robii subterani: un dor straniu, de neînţeles, dar copleşitor. Şi chiar acest dor o ajuta în placida-i aşteptare. Pentru că nu-şi dădea încă seama că acest dor era jindul după dragoste. Într-un ungher al minţii ei se înfiripase ideea de a găsi un bărbat, de a cunoaşte dragostea. Dar în acele zile ideea era încă pasivă, embrionară. O stăpînea şi o susţinea însă jindul acela inconştient, profund, al vlăstarelor ţinuturilor miniere.

Vara ruginise, lunecînd în toamnă; zilele lungi, luminoase, se comprimaseră, nopţile scurte - ca nişte fulgerări de întuneric între o zi şi alta - se lungiseră, deveniseră mai dense. Neliniştea părea să-şi fi fîlfîit aripile asupra tuturor. Minerii au organizat o nouă grevă. Drept care, James Houghton, convins că l-a apucat pe Dumnezeu de picior, se zbînţuia ca un lăstun beat. În serile de vineri, prăvălia avea mai mulţi muşterii ca oricînd, de parcă oamenii ţineau cu orice preţ să-şi facă banii praf. Orăşelul colcăia de viaţă.

Pînă la sfîrşitul lui octombrie a ţinut vremea frumoasă. Pe urmă au început brusc ploile, ploi reci care te pătrundeau pînă la os, şi nori grei, întunecoşi. Cînd ieşeai, te şfichiuiau ploaia şi vîntul. În timpul verii, domnişoara Frost păruse să reîntinerească, recăpătîndu-şi veselia şi vioiciunea ce aduceau a poftă de viaţă. Biata de ea reuşise să stîrnească zarvă în orăşel

din cauza prieteniei cu un tînăr arătos dar cam vulgar, un agent de asigurări transferat din alt oraş, şi care avea o voce de tenor, frumoasă şi necultivată. Domnişoara Frost îl poftise pe tînărul arătos la ea şi-l servise cu ceai, îi şlefuise vocea frumoasă, puţin metalică, făcînd exerciţii cu el şi învăţîndu-l tehnica vocală; se simţiseră bine împreună şi petrecuseră în doi un mare număr de ore, singuri în cămăruţa ei din Woodhouse. Deoarece domnişoara Frost, ca să-şi evite drumurile, închiriase în oraş o cameră unde îşi preda lecţiile. Tînărul se simţea bine la ea şi nu se mai îndura să plece. Cîteodată, duetele şi *tete-a-tete*-ul se prelungeau pînă după zece noaptea, şi domnişoara Frost se întorcea jenată la Casa Manchester, dar înviorată şi frumoasă, iar tînărul cam vulgar pornea cu elanuri noi să agaţe femeile pe stradă. Era frumuşel, cu păr castaniu, o faţă îmbujorată şi maniere impertinente. Dobîndise elanuri noi, părerea despre sine însuşi i se îmbunătăţise substanţial, şi vocea frumoasă, cizelată de domnişoara Frost, îi sporea încrederea în el însuşi. Faţă de cei din oraş se arăta înfumurat, îşi dădea aere de superioritate şi lumea îl antipatiza. Nimeni nu izbutea să înţeleagă cum de-l agrea domnişoara Frost. Drept care începuseră să n-o mai privească cu ochi buni, şi gurile rele se porniră să cleveteasc despre cei doi şi despre cămăruţa intimă care adăpostea planul, cărţile şi florile domnişoarei Frost. Fireşte, clevetelile erau false, aşa cum sînt bîrfele de cele mai multe ori. Singurul lucru adevărat este că în acea vară veselia şi vioiciunea domnişoarei Frost săreau în ochi. Iar cei din Casa Manchester o vedeau foarte rar.

Dar la sfîrşitul lunii septembrie tînărul agent a fost din nou transferat în alt district. Spre sfîrşitul lui octombrie, cum am mai spus, vremea a devenit duşmănoasă: o ploaie care nu mai contenea, un vînt îngheţat care biciuia trecătorii nedezmeticiţi încă din dulceaţa verii. Domnişoara Frost se veşteji ca o floare retezată. Se învăluise în tăcere. Cum se îndepărta de soba încinsă, începea să tremure. Dimineţile se ducea la camera ei de

lecţii, unde zăcea toată ziua într-o căldură înăbuşitoare, şi tremura înfrigurată cum se deschidea uşa şi intrau elevii îngheţaţi de frigul de afară.

Domnişoara Frost făcea deseori bronşite. În luna noiembrie a răcit puternic şi, într-o bună dimineaţă, nu s-a mai putut da jos din pat. Alvina a găsit-o delirînd.

S-a speriat îngrozitor, s-a dat peste cap ca s-o îngrijească, l-a trimis imediat pe James să cheme doctorul, a aprins un foc de surcele, i-a dat să bea lapte fierbinte şi coniac.

- Mulţumesc, scumpa mea, mulţumesc. E o răceală a bronhiilor, încercă s-o liniştească domnişoara Frost. Se strădui să bea laptele. Nu prea putea. Nici nu voia.

- O să vină îndată doctorul, o asigură Alvina cu glasul ei indiferent, în care mai răzbea vag vechea rază a iubirii.

- Dar nu-i nevoie, răspunse domnişoara Frost privind-o şi zîmbindu-i fermecător.

Răceala a evoluat în pneumonie. Alvina era copleşită de îngrijorare. Reacţiona cu atîta promptitudine la toate nevoile bolnavei, încît s-ar fi zis că e ghidată de un al şaselea simţ. Nu schimba o vorbă cu nimeni. Se părea că, în tăcerea din încăpere, sufletul i se îngemănase cu sufletul iubitei ei domnişoare Frost. Erau una lîngă cealaltă, în lunga semiconştienţă a bolnavei, în durerile care îi împungeau plămînii, în chinurile bolii.

Uneori, bolnava îşi întredeschidea ochii albaştri-cenuşii şi-i zîmbea Alvinei, iar fata îi răspundea cu un surîs vesel şi strălucitor. Care, însă, nu avea nimic spontan în el.

În seara celei de-a doua zile, domnişoara Frost prinse mîna Alvinei în mîna ei.

Fata se aplecă peste pat.

- Scumpa mea, murmură bolnava privind-o ciudat, îţi las ţie totul.

- Nu vreau să aud de aşa ceva, se apără Alvina.

- Totul îţi aparţine ţie, în afară de... şi înşiră cîteva obiecte pe care, în generozitatea ei, le lăsa moştenire altora.

- Bine, n-o să uit, murmură Alvina, care depăşise plînsul.

Pe chipul domnişoarei Frost se zugrăvi vechea ei expresie senină, frumoasă, de o măreţie regească.

- Sărută-mă, scumpa mea.

Alvina o sărută, cu un uşor geamăt de durere.

A fost o noapte lungă. Din cînd în cînd privirile cenuşii ale bolnavei poposeau pe chipul Alvinei, cu o expresie rătăcită, parcă mînioasă, mustrătoare, înfricoşătoare. După care închidea din nou ochii. În alte momente îi arunca o privire patetică, rugătoare, de parcă-i trimitea o chemare dureroasă. Şi iar i se închideau ochii, pentru a se redeschide sub apăsarea suferinţei. Alvina îi ştergea mereu de pe buze flegma amestecată cu sînge.

Îşi dădu sufletul în zori - femeia aceasta atît de senină şi de neprihănită zăcea acum prihănită de moarte, cu părul argintiu prihănit şi încîlcit.

Alvina se familiarizase cu moartea - cu inefabilitatea ei. Şi era conştientă că iubita ei domnişoară Frost îi luase, în moarte, şi o parte din propriul ei suflet.

Era singură. Trăia agonia solitudinii, a pierderii, a durerii sfîşietoare pentru despărţirea de iubita ei; trăia agonia remuşcărilor, a părerilor de rău, a aducerilor aminte; agonia expresiilor muribundei, cînd înduioşătoare, cînd acuzatoare, cînd patetice, agonia chemării ochilor ei. O spintecau ca tot atîtea tăieturi de cuţit, care îşi vor păstra mereu puterea de a-i însîngera inima.

În zilele următoare Alvina vădi un calm aparent şi o ciudată stăpînire de sine. Îşi dădea frîu liber suferinţei numai cînd era singură.

- Mi-a secat orice simţire din mine, îi spuse unei prietene a domnişoarei Frost, tot o femeie trecută de cincizeci de ani.

- Asta-i un nonsens, drăguţo, îi răspunse binevoitor doamna Lawson.

- Nu, nu. Mi-a împietrit inima, nu mai pot încerca nici

un sentiment, stărui Alvina învîrtindu-şi nebuneşte ochii în cap.

- N-ai să mai încerci sentimente de intensitatea celor de acum. Dar ai să cunoşti alt gen de sentimente.

- Eu nu mai am inimă, repetă Alvina.

- Aşa crezi acum, urmă doamna Lawson cu aceeaşi voce blajină. Nu-ţi închipui că... Lasă că timpul... timpul aduce uitarea.

- Posibil, dar în ce mă priveşte, nu cred, susţinea Alvina.

Mulţi o considerau într-adevăr lipsită de inimă. Chiar şi domnişoara Pinnegar se exprimă în acest sens, la o partidă de bîrfă cu o prietenă:

- Eu credeam c-o s-o dea gata. Că era mai apropiată de guvernantă decît de maică-sa. Ştia şi maică-sa lucrul ăsta. Mereu se văicărea că pe ea n-o iubeşte nimeni. Nu mai puteau una după alta - adică Alvina şi domnişoara Frost. Da, zău aşa, credeam c-o s-o dea gata. Da' uite că nu. N-are obraz.

Domnişoarei Pinnegar nici că-i păsa de dispariţia domnişoarei Frost. Astea erau lucruri care n-o priveau pe ea.

Rudele domnişoarei Frost veniră la înmormîntare şi totul se desfăşură aşa cum se cuvenea. S-a citit testamentul - adică o foaie de hîrtie pe care răposata aşternuse cîteva rînduri. Alvina era desemnată ca moştenitoare a întregii ei averi. Alvina menţionă cererile verbale pe care le făcuse domnişoara Frost pe patul de moarte; şi le îndeplini pe toate.

Formalităţile au decurs foarte uşor, deoarece averea domnişoarei Frost era inexistentă. Capitalul ei în bancă se ridica la şaizeci şi trei de lire. Mai deţinea în plus rochiile, pianul, cărţile şi notele muzicale. Fratele decedatei ceru să ia pianul, cărţile şi notele. Alvina moşteni cîteva bijuterii fără valoare şi, după achitarea taxelor, patruzeci şi cinci de lire.

- Sărăcuţa de ea, o plîngea doamna Lawson pe domnişoara Frost, nu şi-a pus nimic deoparte pentru ea

pe acest pămînt. Acuma îmi dau eu seama de ce se temea atîta c-o să îmbătrînească şi n-o să mai poată da lecţii. E clar. Vai de ea, vai de ea, era una din cele mai nobile femei de pe lumea asta.

O tăcere şi mai adîncă se lăsă peste Casa Manchester. O întunecime şi mai mohorîtă. Odată cu pierderea domnişoarei Frost, pierise parcă unica realitate a casei. S-ar fi zis că aşteaptă, liniştită, să se prăbuşească. Alvina şi domnişoara Pinnegar se agitau prin camere. Dar în zadar, nimic nu putea izgoni impresia că acea casă e în aşteptarea sfîrşitului; totul părea să fie doar o aşteptare a unui sfîrşit iminent. Cei trei locatari, James, Alvina şi domnişoara Pinnegar, păreau să tragă de timp pînă ce casa avea, în sfîrşit, să-şi dea duhul. De parcă prin moartea domnişoarei Frost murise sufletul casei.

Părăginită, posomorîtă, moartă, casa părea să fi fost scoasă la mezat.

Capitolul cinci

Alvina îşi găseşte un curtezan

Pe parcursul întregii ierni, "Gîtul de jumate penny" a funcţionat, dar odată cu sosirea primăverii, a răposat. Alvina şi domnişoara Pinnegar erau cuprinse de milă faţă de James Houghton, care arăta pierit, patetic. Manifestau compătimire faţă de el cînd îl vedeau cum nu-şi mai găsea locul, nervos şi buimac. Era ca o pasăre care a pătruns într-o casă şi se zbate din răsputeri să scape prin amăgitoarea libertate a geamului. Cîteodată zăcea retras într-un colţ, de parcă-şi ascundea capul sub aripi. Dar domnişoara Pinnegar, ca un motan la pîndă, nu-i da pace şi-l chema în atelier ca să-l consulte asupra cine ştie cărei chestiuni sau îl trimitea în prăvălie să mai scormonească prin reziduurile vechiturilor. La un moment dat, James le-a speriat tare pe cele două femei, dînd semne alarmante de jale după răposata lui soţie. Domnişoara Pinnegar, lipsită de imaginaţie, nu prea ştia ce să facă. Iniţiativa a avut-o Alvina:

- Tată, ce-ar fi să închiriezi prăvălia şi o parte din casă?

Să închirieze prăvălia! Să renunţe şi la ultimul petec de faţadă la stradă! James cumpănea. Să închirieze prăvălia, iar numele Houghton să fie şters pentru

totdeauna de pe lista negustorilor? Să se retragă? Să dispară? Să se prefacă într-un nimeni, un anonim îngropat într-o cameră întunecoasă?

James a cîntărit asemenea posibilitate şi, cumpănind, a fost, pînă la urmă, atît de scandalizat, încît toate forţele moleşite i s-au reîncordat în trupul lui debilitat. Şi atunci i-a venit cea mai poznaşă dintre ideile lui. Şi anume, să transforme Casa Manchester într-o pensiune pentru străinii de oraş înstăriţi. Avea să se îmbogăţească de pe urma acestor vizitatori distinşi, care pînă atunci nu se putuseră bucura de hoteluri pe măsura lor. Deci Casa Manchester va deveni un mic hotel familial, pentru cei de sus. Va transforma prăvălia într-un hol elegant, cu covoare, cu un portar, cu o uşă de sticlă. Pe frontispiciu va fi scris, în formă de arc, cu litere mari şi vizibile, "CASA MANCHESTER", iar dedesubt, cu litere mai mici dar elegante, va apărea inscripţia "Hotel particular". El va fi proprietarul şi secretarul hotelului, va răspunde de contabilitate şi de corespondenţă, domnişoara Pinnegar se va ocupa de problemele administrative şi de supravegherea personalului, iar Alvina urma să aibă funcţia de "gazdă": ea va primi clienţii, va cînta la pian şi le va oferi asistenţă medicală. În prospect se va specifica: "Infirmieră calificată la dispoziţie".

- Ce năzbîtie mai e şi asta? protestă domnişoara Pinnegar cînd află de proiect, manifestînd pentru prima dată ostilitate deschisă în faţa unei idei a lui James. Ar semăna cu o casă de nebuni.

- Şi de ce, mă rog? ripostă James, atins.

El găsea că e un proiect admirabil. Ba chiar pornise la calcule, la estimarea cheltuielilor. Era necesar să construiască uşa şi holul de intrare, să lărgească bucătăria şi spălătoria, să facă instalaţii de apă caldă, să mărească numărul de băi şi grupuri sanitare, să instaleze un lift în perete pentru trimiterea mîncărurilor şi a veselei de la bucătărie. În spate, la etaj, va clădi un balcon cu pereţi de sticlă, sau o logie, ori o terasă care să ocupe pe toată lungimea curţii dosnice şi să ofere o frumoasă

privelişte spre sud-vest şi vest. E drept că în faţă se vor vedea grajdurile şi casele mizere ale minerilor, care dădeau impresia că-s pe punctul de a se da de-a dura pe coasta dealului.

Dar privirile vor ocoli aceste aspecte neatrăgătoare, îndreptîndu-se instinctiv spre valea verde, spaţioasă, spre coama ondulată a colinei din faţă unde se profilau conacul împrejmuit de copaci, fermele şi stogurile de fîn, iar în depărtare, minele cu puţurile lor, cu pangliciile şinelor ce străbăteau cîmpul, şi cu mormanele de zgură. Logia sau terasa - pînă la urmă James se hotărî pentru terasă - avea să fie una din trăsăturile importante ale casei, ba chiar trăsătura cea mai importantă. Terasa va servi ca restaurant şi loc de recreere. Oaspeţilor li se va oferi un ceai copios, la preţul de doi şilingi şi şase pence de persoană, şi o cină copioasă, la cinci şilingi, vinul plătindu-se separat.

La început, James, care era antialcoolic şi avea principii spartane, se gîndise ca în pensiunea lui să nu se servească băuturi alcoolice. O casă a cumpătării. Dar termenul îl făcu să ezite. E ştiut cum poate fi considerat un "Hotel al cumpătării" într-un oraş de provincie. Şi apoi, trebuie ţinut seama de atracţia exercitată de cuvîntul "băuturi". Băuturi la discreţie. Formularea îl fascina - cuvintele erau menite să ameţească şi un antialcoolic. Da, trebuia să servească şi băuturi. Dar nu se pricepea deloc, era o materie necunoscută pentru el. Avea să se sfătuiască însă cu Alfred Swayn de la "Peştera Licorilor", ăsta era mare expert.

Doamne, dac-aţi fi putut vedea cum a reacţionat domnişoara Pinnegar cînd a aflat despre întregul proiect. În momentul în care James i l-a expus, gîtul domnişoarei s-a înroşit ca la un curcan înfuriat.

- Asta-i un caraghioslîc. Cel mai ridicol lucru pe care l-am auzit vreodată.

Guşa i se umflă şi gîtul roşu i se încordă întocmai ca la curcanul înfoiat.

- De ce-i ridicol? Lămureşte-mă, te rog, se oţărî

James.

- Pentru că e ridicol, repetă ea, nefiind în stare să găsească argumente.

- Asta-i părerea dumitale, replică James cu superioritate.

Şi începu iar să se zbîngţuie ca pasărea care îşi clădeşte cuib. Domnişoara Pinnegar îl pîndea furioasă. Îl văzu, din uşa prăvăliei, intrînd în cîrciuma "Peştera Licorilor" şi alergă s-o avertizeze pe Alvina.

- Să ştii c-a început să bea.

- Să bea? se minună Alvina.

- De aici i se trage totul, decretă domnişoara Pinnegar. S-a dedat la băutură.

Alvina se trînti pe un scaun şi începu să rîdă în hohote. Prea era caraghios - de un ridicol cras!

- Ce găseşti atît de nostim? se enervă domnişoara Pinnegar. E o ruşine, încă ce ruşine! Dar eu n-am de gînd să mă las călcată în picioare. N-am de gînd să administrez nimic, să fie clar! E o absurditate! Cine-o să vie la pensiunea asta? Cîţi clienţi o să aibă? S-a smintit de tot - de la băutură i se trage. Asta explică tot. Se duce de la zece dimineaţa la crîşmă. I s-a urcat băutura la cap... Whisky-ul... sau coniacul. Dar pe mine n-o să mă îmbrobodească...

- Vai de mine! exclamă Alvina, stăpînindu-şi rîsul. Acum se simţea iritată. Sînt conştientă că e absolut ridicol. Trebuie să- l oprim.

- Eu am spus tot ce trebuia să spun.

Cînd James veni la masă, femeile tăbărîră pe el.

- Tată, cine crezi dumneata că o să vină la hotelul ăsta?

- O mulţime de oaspeţi... O mulţime de oaspeţi. Ca la hotelul "Capul lui Shakespeare" din Knarborough.

- Knarborough! Puteţi compara Woodhouse cu Knarborough, sări în sus domnişoara Pinnegar. Ce, aici vin oameni de afaceri? În Woodhouse vin oameni care să încheie afaceri? Ce, la noi se face comerţ cu dantelă, sau cu ciorapi, ca la Knarborough?

- Vin şi aici oameni de afaceri, o contrazise James. Şi apoi vin doamne.

- Şi cine-o să dea jumate de coroană pe un ceai? În oraş un ceai cu pîine cu unt costă patru pence, unul cu prăjituri şase pence, şi unul cu marmeladă de caise sau ananas nouă pence, şunca şi limba costă un şiling, şi dacă oamenii dau un şiling vor mîncare, atunci la jumate de coroană ce le mai poţi da?

- Las' că ştiu eu ce trebuie să le ofer. Şi e posibil să reducem preţul la doi şilingi. De fapt, James se gîndi o clipă să-l reducă la un şiling, unsprezece pence şi jumătate, dar renunţă pe loc la asemenea tentaţie. Clienţii noştri, continuă el, vor fi oameni aleşi, de o calitate superioară.

- Dar în Woodhouse nu există oameni de calitate superioară, replică Alvina care-şi stăpînea cu greu rîsul.

- Oferta modelează cererea, declară James solemn.

- Şi cum poţi modela din rahat o clasă de oameni superiori? îl întrebă Alvina cu sarcasm.

James îşi luă aerul lui abstract, rafinat, dînd a înţelege că el se află dincolo de asemenea trivialităţi. Era reacţia unui băieţandru năbădăios care o face pe îngeraşul, cel puţin aşa îl considerau cele două femei.

Domnişoara Pinnegar i se împotrivea din răsputeri. Îi opunea voinţa ei îndărătnică. Nu-i vorbea, pur şi simplu îi ignora prezenţa, era surdă şi mută la argumentele lui. Arăta că James nici nu exista pentru ea. De bunăseamă că reacţia ei îl irita. Dar domnişoara Pinnegar îl subestimase. James nu se lăsă şi se baricadă în meterezele egocentrismului său. Avea convingerea de nezdruncinat că el are dreptate şi că se izbeşte de obtuzitatea unor făpturi inferioare, pe care trebuia să le domine doar prin superioritatea lui. Aşadar plutea în sferele lui înalte, convins că Hotelul său Particular ţinea de o inspiraţie divină, o emanaţie a spiritelor superioare.

A luat legătura cu un arhitect; şi, pe baza proiectelor acestuia, s-a consultat cu constructorul şi cu antreprenorul. Acesta i-a făcut un deviz de vreo

şase-şapte sute de lire, dar i- a cerut să stea de vorbă în prealabil cu instalatorul care avea să-i construiască sistemul de apă caldă şi grupurile sanitare. James era puţin dezorientat, întrucît se aşteptase să-l coste mult mai puţin. Cum de pe urma "Gîtului de jumate penny" se alesese doar cu cîteva sute de lire, s-a gîndit să ipotecheze Casa Manchester pe o sumă care să-i asigure funcţionarea hotelului pe un an. Desigur, iniţiativa lui implica sacrificarea atelierului domnişoarei Pinnegar. Prevedea opoziţia violentă a acesteia şi era puţin speriat. Dar nu era el omul care să se împiedice de atîta lucru şi luă hotărîrea să mizeze totul pe o singură carte.

Fiica constructorului, domnişoara Allsop, îi făcu Alvinei o vizită. Se cunoşteau de la Capelă, şi domnişoara Allsop era una dintre fetele bătrîne ale oraşelului. Cassie Allsop avea vreo patruzeci şi doi de ani, o înfăţişare ofilită şi era foarte rezervată şi posomorîtă. În familie, teroriza slugile şi se purta avar şi dispreţuitor cu nepoatele ei orfane. Dar în lume, îşi lua o poză rezervată şi închisă în sine.

Alvina fu foarte surprinsă de vizită. Cînd o văzu la uşa din spate pe Cassie Allsop, se simţi năpădită de indignare.

- A, domnişoara Allsop! Intră, te rog.

O pofti în camera din centrul casei, care era folosită ca living-room.

- Vreau să te întreb dacă eşti la curent cu proiectele tatălui dumitale de a construi un Hotel Particular? spuse domnişoara Allsop pe vocea ei de profesoară-la-şcoala-de-duminică, intrînd direct în subiect.

- Da, răspunse Alvina.

- Ştiai deci? Tata şi cu mine ne-am pus această întrebare. Domnul Houghton a discutat ieri cu tata. Transformarea clădirii presupune cheltuieli extraordinare.

- Da? răspunse Alvina făcînd pe neştiutoarea, dar cu o undă zeflemitoare în glas.

- Cheltuieli colosale. Voiam să ştiu ce gîndeşti

dumneata despre acest proiect.

- Eu?... Alvina şovăi, apoi începu să rîdă. Drept să-ţi spun, încă nu m-am gîndit.

- Eu socot că ar trebui să te gîndeşti, ripostă sever domnişoara Allsop. Tatăl meu e de părere că afacerea va fi falimentară, şi o să înghită sume imense. Va fi o afacere ratată, şi tatăl dumitale se agaţă de ea cu ghearele şi cu dinţii. O să te trezeşti complet ruinată, ai să rămîi pe drumuri. Îţi prevăd un viitor foarte trist.

- Aşa prevezi?

Alvina se simţi trîntită brusc în raftul fetelor bătrîne.

- Îţi vorbesc sincer. Eu în locul dumitale aş face orice ca să-l împiedic.

Domnişoara Allsop plecă ţanţoşă, iar Alvina îşi pierdu voioşia. Să rămînă fată bătrînă, părăsită în raft, alături de Cassie Allsop? Şi James să facă praf ultimii lor bănuţi şi să ipotecheze Casa Manchester? Pe Alvina o măcina o furie plictisită, în care se amestecau însă nepăsarea ei îndărătnică şi dispreţul drăcesc. "N-are decît! gîndea cu dispreţ vindicativ. N-are decît să ducă la îndeplinire destinul abject, sordid, distrugător!" O cuprinse vechea mînie împotriva tatălui ei.

Instalatorul, Arthur Witham, veni împreună cu James să facă măsurătorile. Arthur Witham făcea şi el parte din societatea Capelei, aşa cum făcuse în trecut parte şi bădăranul, înfigăreţul, josnicul lui tată. Bătrînul lăsase la moarte fiilor lui cîte o sumă de bani substanţială, pe care Arthur, fiul lui mare, o şi sporise înzecit. Era un individ şmecher, la fel de bădăran ca şi bătrînul, şi vorbea într-un argou mahalagesc. Dar era un bărbat chipeş, cu ochi mari albaştri, care încerca s-o facă pe gentlemanul.

Alvina, care de obicei nu se amesteca, îi însoţi de astă dată pe James şi pe instalator în spălătorie. Arthur Witham o salută respectuos. Alvinei îi plăceau ochii lui albaştri şi trupul vînjos. Era un muncitor iscusit, inteligent, prudent şi nu se pripea. Acum examina, calcula şi, la un moment dat, se aplecă şi se băgă sub cadă, cu o lumînare. Partea de sus a trupului se făcu nevăzută, şi

Alvina se amuză privindu-i fesele pline, sferice, care apăreau de sub cadă, ca la un cîine care ar sta cu dosul afară din coteţ. Arthur era însetat de avere; un om dur, care ţine să urce cu orice preţ, şi să dobîndească puterea banului. Urmărea puterea, şi n-avea să se lase pînă ce n-o va fi cucerit- o, atîta putere cît va izbuti el să aibă. Dar limbajul lui agramat constituia o frînă, un obstacol ghimpos care-i bara drumul.

Ieşi de sub cadă, reconstituit în întregime, şi urcară toţi trei la etaj, trecînd prin bucătărie. Alvina veni după ei, distantă şi tăcută. Cînd prospecţiunea se încheie, întrebă candid:

- Dar o să coste enorm, nu-i aşa?

Arthur Witham o privi, clătinînd uşor din cap. Alvina se uita drept în ochii lui, zîmbindu-i provocator.

- Deh, de costat trebe să coste ceva, spuse el, măsurînd-o iar din priviri.

- Cheltuielile le discutăm ulterior, îi tăie James vorba, conducîndu-l pe instalator la uşă.

- Bună ziua, domnişoară Houghton, îi zise Arthur Witham.

- Bună ziua, domnule Witham, răspunse Alvina zîmbindu-i.

Dar rămase pe lîngă ei şi îl auzi pe Witham spunînd:

- În regulă, domnu' Houghton, lăsaţi pe mine, fac eu toate socotelile şi vi le comunic diseară. Astă seară aflaţi cît costă.

Alvina avu impresia că omul vorbea cu tatăl ei pe un ton cam obraznic, ba chiar cu dispreţ. Steaua lui James începuse să apună.

De îndată ce isprăvi de servit masa, Alvina plecă de acasă. Se duse glonţ la atelierul lui Arthur Witham, ticsit cu maldăre de tablă, cutii cu vopsea, chit, geamuri, rulouri de hîrtie colorată. O primi soţia lui Witham, Lottie, o femeie de treizeci şi cinci de ani, rea de gură, ţîfnoasă şi fără copii.

- Domnul Witham e acasă? întrebă Alvina.

- Să văz, răspunse Lottie măsurînd-o din creştet

pînă-n tălpi, după care intră în casă.

După cîteva minute intră în atelier Arthur, în cămaşă cu mînecile suflecate. Alvina îl găsi atrăgător.

- Te rog să nu înţelegi greşit scopul vizitei mele, începu ea pe un ton binevoitor.

Arthur o privi mirat şi nevastă-sa se înfipse în spatele lui.

- Da' ce doriţi? întrebă Witham cu indiferenţă.

- Vreau să te rog să-i calculezi tatei nişte preţuri cît mai piperate, îl lămuri ea cu un rîs nervos.

Arthur o privea fix, cu ochii lui albaştri. Nevastă-sa se apropie de ei.

- Da' de ce? Ce se întîmplă? întrebă ea cu viclenie.

Alvina i se adresă lui Lottie.

- Vă rog să nu mă trădaţi faţă de tata. Dar noi vrem să-i scoatem planul ăsta din cap. N-are sorţi de izbîndă, şi eu şi domnişoara Pinnegar n-avem nici în clin nici în mînecă cu acest hotel. De altfel eu intenţionez să plec.

- E drept că n-o să facă nici o brînză cu hotelu', aprecie Arthur Witham la fel de indiferent.

- Şi ştiu sigur că tata nu are bani, urmă Alvina.

Lottie urmărea faţa fină, nervoasă, a Alvinei. Nici ea nu ştia de ce, dar fata îi plăcea. În Woodhouse era considerată o doamnă. După toate peripeţiile şi necazurile lui James, impresia aceasta încă dăinuia, dar nu mai era incontestabilă.

- N-ai vrea să intri în casă? o întrebă Lottie, ridicînd tăblia tejghelei.

Era o iniţiativă cutezătoare din partea doamnei Witham. La început, Alvina a fost gata să refuze. Dar o atrăgea Arthur cu braţele lui goale sub mînecile suflecate.

- Ştiu eu? Ar trebui să mă întorc cît mai repede acasă, şovăi Alvina, trecînd dincolo de tejghea.

Îi făcea impresia unei aventuri în necunoscut. Intră într-o sufragerie nouă, toată numai aur şi brocart verde, strălucind de bronzuri, alamă şi pereţi albi. Era casa nouă a familiei Witham şi lui Lottie îi plăcea să se împăuneze cu ea. Alvina şi Lottie purtară o conversaţie confidenţială,

pe parcursul căreia Arthur, după ce stătu un timp în uşă, se îndepărtă.

Alvinei nu-i plăcea Lottie. Dar o găsea ascuţită la minte, înţelegătoare şi apoi simţea că femeia o admiră. Drept care Lottie Witham a fost invitată la ceai la Casa Manchester.

Şi după aceea, planul lui James Houghton s-a izbit de atîtea dificultăţi, încît se simţi de-a dreptul înspăimîntat. Femeile din casă nu se sinchiseau de el. Dar obstrucţiile venite din exterior erau atît de numeroase, încît pînă la urmă a trebuit să se lasă păgubaş. A renunţat din cauza circumstanţelor vitrege.

Cînd a venit la ceai, Lottie Witham a vizitat Casa Manchester. Locuinţa în sine nu a impresionat-o - îşi spunea doar că într-o temniţă atît de întunecoasă nu-ţi vine nici măcar să îneci un şobolan. Şi, cu toate acestea, simţea atmosfera de superioritate a casei.

- Sfinte Sisoe! strigă cînd intră în dormitor şi văzu mobila grandioasă şi patul monumental. Să mă pici cu ceară şi nu m-aş culca singură în aşa ceva. Nu ţi-e frică noaptea? Să zic că l-aş avea pe Arthur într-o parte, aş muri de frică în partea cealaltă. N-aş putea închide un ochi. Şi dormi singură în patul ăsta?

- Da, rîse Alvina. Eu n-am un Arthur în nici o parte.

- Să fiu a naibii, într-un pat ca ăsta ai nevoie de un bărbat în dreapta şi de unu' în stînga.

Vineri seara, cînd atelierul era închis, o invită pe Alvina la ei la ceai. Venise şi Arthur, extrem de stingherit şi de stîngaci în mişcări. Alvina se împrietenise cu Lottie, care o studia, încercînd să fure de la ea taina gesturilor degajate. Acea detaşare şi aerul degajat al unei adevărate doamne - chiar dacă era vorba de o doamnă nervoasă şi frămîntată ca Alvina. Asta urmărea Lottie cu mintea ei iscoditoare, ageră, dar vulgară. Nu se supăra cînd Alvina încerca să-l aţiţe pe greoiul Arthur cu ironiile ei; pentru ea Alvina era o doamnă şi trebuia să înveţe să-i imite felul de a fi.

Alvina se simţea realmente atrasă fizic de Arthur,

care-i ocupa gîndurile. Ştia foarte bine că el şi Lottie aveau un menaj fericit, şi că nu-l interesa nimic în afara ambiţiilor lui de parvenire. Era de neînfrînt în setea lui de putere. Şi, desigur, pînă la urmă avea să facă avere, şi, probabil, avea să ajungă consilier municipal sau judecător de pace. Dar în afara graniţelor orăşelului, Arthur nici nu exista. Atunci de ce-i plăcea atîta? Poate pentru că era atît de închis în sine şi în voinţa lui concentrată.

Îl oprea ori de cîte ori îl întîlnea pe stradă - deşi Arthur era mereu grăbit şi preocupat - şi-l silea să stea de vorbă cu ea. Iar cînd se ducea la ei la ceai, se străduia să i se vîre sub piele. Dar simţea că-i este complet indiferentă, cu toate că Arthur o fixa cu ochii lui mari, albaştri, voalaţi de gene lungi. Nu se gîndea nici un moment la o legătură cu ea.

În schimb Lottie ticluia un plan. Între cei trei fraţi Witham exista unul care era mîndria familiei. Acesta era intelectualul, menit să ajungă un gentleman. Albert, fratele mijlociu. Cît stătuse în Woodhouse, fusese profesor; apoi plecase în Africa de Sud, ca profesor într-un gimnaziu din colonia Cape. Reuşise să agonisească nişte bani pe care-i adăugase la moştenire, se reîntorsese în Anglia şi acum urma la Oxford. După ce avea să-şi ia diploma, intenţiona să se întoarcă în Africa de Sud, ca director al gimnaziului, slujbă plătită cu şapte sute de lire pe an.

Albert era în vîrstă de treizeci şi doi de ani şi necăsătorit. Iar Lottie hotărî în sinea ei că se va întoarce în Africa de Sud însurat cu Alvina. Albert era student în anul întîi şi urma să vină în vacanţă la Woodhouse. Deci, o partidă strălucită - un student la Oxford şi o domnişoară distinsă din Woodhouse. Lottie i-l descrisese Alvinei pe Alfred şi-i aţîţase curiozitatea. Îl vedea ca pe un Arthur mai şlefuit, mai interesant, mai cultivat.

Alvina începuse să fie obsedată de teama de a nu rămîne şi ea fată bătrînă în raft. O îngrozea propria ei virginitate. Casa Manchester era sortită pustietăţii şi

anchilozării. Şi după moartea domnişoarei Frost, totul i se părea lipsit de sens. Alvina căpătase un aspect neglijent, şleampăt, şi era vlăguită de treburile casnice; James refuza să angajeze chiar şi o fată de la ţară care să-i mai dea o mînă de ajutor. Arăta ofilită şi muncită. Şi o invada spaima, spaima fatală care copleşeşte fetele nemăritate în preajma vîrstei de treizeci de ani. Dac-ar fi găsit un amant, nu i-ar fi păsat de măritiş. Dar gîndul de a-şi căuta deliberat un amant, o speria. Preferabil să ajungă o tîrfă, o destrăbălată, îşi spunea ea, decît să rămînă neculeasă în pom şi să se ofilească lent, abject, odios, asemenea lui Cassie Allsop şi a multor altor fete. Mai curînd s-ar spînzura.

Pentru a deveni însă tîrfă sau destrăbălată e nevoie de anumite talente înnăscute. Dacă nu te pricepi să fii pe placul bărbaţilor destrăbălaţi, ai sfeclit-o. Cînd nu-ţi stă în fire să aţîţi bărbaţii desfrînaţi, nu poţi ajunge tîrfă, oricît ai vrea; nici măcar o femeie uşoară. Nu-i suficient să vrei tu. În treburile astea e nevoie de doi.

Toate hotărîrile şi planurile libertine ale disperatei Alvina se prăbuşeau în faţa puritanismului lăuntric, adînc săditîn firea ei. Un puritanism foarte exigent şi selectiv, o absolută şi neînfrîntă împotrivire la desfrîu şi la prostituţie. De asta se îndepărtau bărbaţii de ea - îi speria inhibiţia ei lăuntrică, verticalitatea. Şi spiritul dominator. Făcea parte din femeile care mai curînd ar fi dus un bărbat la ruină, dacă n-ar fi putut face din el ceea ce doreau ele. Şi ceea ce dorea ea era un lucru profund şi primejdios. Nu o simplă căsătorie - nu! Ci o comuniune pătimaşă, o contopire de nestrămutat. Ca şi cum ai cere celor ce se bălăcesc la ţărmul pasiunii să se arunce în valurile furioase din mijlocul oceanului. Or bărbaţii, cu cracii pantalonilor suflecaţi pînă la genunchi, nu voiau decît să-şi moaie degetele picioarelor în apa de la ţărm. Nu le trebuiau lor nereide dezlănţuite ca Alvina.

O obseda Arthur. Absurd! Dar în bărbatul ăsta mocnea o forţă brută, scăpărînd de energie şi de voinţă, trăsătură care lua proporţii în închipuirea Alvinei făcînd

din el întruparea unui amant dorit. Timpul trecea şi ea îşi trăia cu indiferenţă zilele în atmosfera posomorîtă a Casei Manchester, trudind în gospodărie. După prăbuşirea "Gîtului de jumate penny", James Houghton ajunsese de o zgîrcenie ce părea să coacă în sufletul lui ca un abces. Pentru el, o monedă de argint de şase pence avea o aură, un nimb celest de la care nu-şi mai putea lua ochii, o luminiscenţă misterioasă care-l făcea să simtă că ţine în mînă o frîntură de cer. Cum ar fi putut să se despartă de ea? Chiar şi o monedă ruginită de un penny părea să aibă o viaţă proprie, era străbătută de un fluid magic, de o forţă tainică. Îl fascina vîrtejul monezilor de un penny care roiau în prăvălia lui ca într-o horă de albine celeste ce-i picurau miere din paradis. Şi cînd vedea monezile luînd drumul cheltuielilor gospodăreşti, îl sfîşia un junghi dureros, de parc-ar fi fost vorba de nişte oiţe care se răzleţeau şi se pierdeau de turma lui. Alvina depunea o strădanie continuă pentru a smulge de la el banii pentru nevoile gospodăriei.

Bugetul casei devenea tot mai strîns, raţia de cărbuni tot mai subţiratică, şi dacă avea nevoie să-şi dea nişte pantofi la pingelit, Alvina se vedea silită să recurgă la bruma ei de avere personală. James Houghton, în iresponsabilitatea lui, îi fixase o indemnizaţie de doi şilingi pe săptămînă pentru treburile casnice. Alvina era mînioasă. Dar mînia ei avea avea structură ironică, interiorizată, care te sufocă, fără să-şi găsească însă căi de exteriorizare. Ironia devenise un resort lăuntric al acţiunilor ei. Şi în singurătatea mohorîtă a Casei Manchester, Alvina deveni o fantomă bîntuită de o nelinişte, de un neastîmpăr de nedefinit. Tot timpul era agitată, avea cîte un lucru de făcut, fie că îl făcea sau nu.

Prăvălia era deschisă numai în serile de vineri. James scotocea prin depozitele de mărfuri cu ridicata din Knarborough, aduna articole cu japca şi le trîntea apoi în vitrinele lui amărîte. O făcea mînat de nezdruncinata lui tenacitate, dar fără plăcere.

La începutul verii, a venit Albert Witham în vacanţă la

Woodhouse, şi Alvina a fost invitată la ceai, ca să-l cunoască. Era teribil de emoţionată, şi-l imagina pe Albert ca pe un Arthur mai suplu şi mai cizelat.

De fapt, se ferea cît putea să se gîndească la Arthur. Şi ce deziluzie cînd l-a întîlnit pe Albert şi a văzut un gen de bărbat complet neatrăgător! Un tînăr lung şi costeliv, cu o faţă palidă, smochinită şi turtită, şi cu ochi de peşte mort, lipsiţi de orice culoare. Îţi dădea impresia unei figuri extrem de turtită, ca un calcan cu lămîie. Semăna într-adevăr cu un peşte, de parcă şira spinării îi era aplatizată şi răsfirată ca la un calcan. Avea dinţi puternici, dar lătăreţi, galbeni şi plaţi. O înfăţişare extrem de bizară.

Vorba îi era afectată şi nu prea aleasă, în ciuda studiilor la Oxford. Avea un accent cu rezonanţe nete de Woodhouse. Nu urma să iasă niciodată un gentleman din el, oricît s-ar fi străduit. Cu toate acestea, nu era un om obişnuit. Un peşte cu totul special, foarte interesant, dacă puteai face abstracţie de senzaţia că-l priveşti prin peretele de sticlă al unui acvariu; care e cea mai respingătoare dintre barierele ce despart două regnuri. Cînd priveşti peştii dintr-un acvariu, ai senzaţia că vin spre tine zîmbind cu gura pînă la urechi şi mişcîndu-şi greţos buzele, ca şi cum ţi-ar şopti ceva. Şi oricît îşi plescăie buzele şi se holbează la tine, nu reuşeşti să desluşeşti nici un sunet. Vocea lui Albert Witham era răsunătoare şi curgătoare ca apa care se prăvăleşte peste bolovani. Totuşi, Alvina avea senzaţia să nu răzbeşte pînă la ea nici un cuvînt din tot ce-i spunea. Buzele lui Albert îi surîdeau, ochii lui o priveau fix, capul i se bălăbănea, iar lucrurile pe care le spunea erau originale. Pentru că era realmente un peşte cu totul special. Dar Alvina avea în continuare senzaţia că nu aude nimic din ce-i spune, că toate cuvintele lui erau înecate în apă. E posibil că, într-adevăr, peştii ţin adevărate discursuri acvatice, pe care noi, cu urechile noastre adaptate la mediul aerian, nu le putem percepe.

Dar lucrul cel mai ciudat la acest peşte ciudat era faptul că părea să fi luat de bună acceptarea Alvinei. Nu

avea nici o îndoială că fata vedea în el un curtezan şi era pregătit să-i facă curte. Din primul moment îi zîmbise cu încîntată condescendenţă - cu înţelegere - de parcă între ei se stabilise un acord. Dacă starea de spirit a Alvinei ar fi fost mai receptivă, poate că Albert i-ar fi cucerit atenţia. Tînărul îi zîmbea întruna, şi debita lucruri interesante printre dinţii lui plaţi. Era destul de agreabil. Numai că Alvina îl vedea prin peretele de sticlă al unui acvariu.

Îl compara cu Arthur: acesta era îndesat, cu părul negru şi obrajii îmbujoraţi. Acum însă, în prezenţa fratelui său, părea şi el înecat într-o tăcere acvatică. S-ar spune că înotau în acelaşi element străin. Cît de bizar părea totul! Parcă erau aspecte desprinse din "Alice în Ţara Minunilor"! Alvina înţelegea acum tîlcul înfăţişării lui Lottie: aceasta era subţire, trasă, fibroasă ca un fir de iarbă de mare. Probabil că, sărmana, plutea tot timpul în apă.

Era o adunare extrem de ciudată. Alvina asculta, zîmbea şi-i răspundea vag lui Albert, care se înclina peste ea, cu umerii lui laţi, plaţi, friabili. Lottie şedea în capul mesei, învăluită parcă într-un element translucid. Dar singurul cu care Alvina a izbutit pînă la urmă să comunice, a fost tot Arthur. Şi ascultîndu-i accentul grosolan, văzu în el o versiune mai molatică, puţin mai stilizată a bătrînului său tată. Bătrînul Witham fusese un ţopîrlan cu un glas bubuitor şi o piele de pachiderm, de o mîrlănie crasă, arţăgos şi scandalagiu, care-i terorizase pe elevii Şcolii Duminicale în timpul slujbelor de dimineaţă. O vietate curioasă, cu favoriţi stufoşi, cărunţi. Alvina nu reuşise niciodată să vadă în el o făptură umană, ci o bestie, un duh rău scăpat de sub podeaua Capelei. Şi dacă vreun copil sufla o vorbă sau îşi clătina capul în timpul slujbei, îi înfigea în spate degetul lui mare, dur ca fierul.

Şi iată acum vlăstarele lui - aşchiile care nu săriseră departe de trunchi. Cine ar fi putut să-şi închipuie vreodată că Alvina va lua ceaiul împreună cu ei!

- De ce nu te plimbi cu bicicleta? o întrebă Arthur.
- Nu ştiu să merg pe bicicletă.

- A, din două lecţii înveţi.

- Nu cred că aş putea.

- Nu cumva ţi-e teamă? spuse Arthur pe un ton plin de dispreţ.

- Ba mi-e teamă.

- Alături de mine nu trebuie să-ţi fie niciodată teamă, interveni Albert, generos şi galant. Am să te ţin eu.

- Dar n-am bicicletă, se împotrivi Alvina, şi simţi cum i se urcă sîngele în obrajii care i se înroşiră ca para focului.

- Ţi-o dau pe a mea pînă înveţi, sări Lottie. Ştiu că Albert o să aibă grijă să nu se strice.

- Poftim că eşti norocoasă, interveni iarăşi Arthur, grosolan. Ia-o repede pînă nu-i trece toana.

Alvina nu dorea să înveţe să meargă pe bicicletă. Existau în orăşel două fete bătrîne, domnişoarele Carlins, pe care le ştia toată lumea ca pe două vrăjitoare pe roţi. Şi nu-i surîdea să pedaleze mile întregi pe şosea. Alvina nu era îndrăgostită de natură şi n-o interesau escapadele afară din oraş. Prefera să se plimbe pe stradă, cu mersul ei degajat, nepăsător. Nu putea suferi hotărîrile luate în pripă. Şi unde mai pui că Albert Witham urma să-i dea lecţii de ciclism. Gîndul îi îngheţa sîngele în vine.

- Da, da, reluă Albert învăluind-o în priviri de peşte. Hotărăşte-te, pe cînd prima lecţie?

- Nu pot să promit nimic, se apără Alvina iritată. N-am nici un pic de timp liber.

- N-ai timp liber? se miră Arthur. Da' cu ce te ocupi?

- Cu treburile casei, răspunse Alvina aruncîndu-i o privire şugubeaţă.

- Casa! Leagă casa de gard, stărui Arthur.

Albert rîse, dezvelind o mare cantitate de dinţi.

- Ba eu sînt convinsă că ai multă treabă dacă duci toată gospodăria pe umeri, interveni Lottie.

- Zău aşa. Seara cad istovită - deşi dumneata n-ai să crezi, dacă zici că n-am nimic de făcut, i se adresă ea lui Arthur, rîzînd jenată.

Dar micul tiran îndărătnic nu se lăsă:

- Doar ai o femeie care să te ajute, nu?

Albert o privi cu compasiune.

- Dacă faci atîta treabă acasă, spuse el, ai nevoie de exerciţiu în aer liber. Haide să ne întîlnim mîine după-masă pe Coach Road şi îţi dau prima lecţie. Te rog, vino...

- Nu, imposibil. Nu pot. Îţi mulţumesc.

- Eşti sigură că nu poţi? Atunci fixăm o altă zi.

- Nu ştiu cînd o să pot, răspunse Alvina.

- De îndată ce o să ai chef.

- Acu' înţeleg, se interpuse iar Arthur. Nu-i adevărat că n-ai timp. Ţi-e frică, asta-i!

Albert îi aruncă iar o privire de generoasă compasiune, asigurînd-o:

- N-are de ce să-ţi fie frică. Te ţin eu.

- Dar nu mi-e deloc frică, protestă Alvina.

- E, parc-ai să recunoşti vreodată, o repezi Arthur. Muierea nu-şi recunoaşte niciodată slăbiciunile.

Alvina se simţea buimacă. Intervenţiile lor poruncitoare, dominatoare, o zăpăceau, nu era obişnuită cu asemenea maniere. Parcă era prinsă într-un cleşte rece, de oţel. Se ridică, spunîndu-le că trebuie să plece.

Albert se ridică la rîndul lui şi îşi luă pălăria de pai cu panglică.

- Te conduc, dacă n-ai nimic împotrivă.

Porniră pe Knarborough Road, şi toată lumea întorcea capul după ei. Alvina era, fireşte, foarte bine cunoscută în Woodhouse. Mergea alături de el, vorbind şi rîzînd, dar se simţea stingherită. Albert, în schimb, radia de mulţumire de sine. Nu era satisfăcut de prezenţa ei, ci de el însuşi. În universul lui acvatic nu exista decît eul lui înotător; şi dacă, întîmplător, mai înota alături de el ceva ce-l onora, cu atît mai bine, era şi mai mulţumit.

Păşea mîndru, cu capul dat pe spate, părînd că i-o iau înainte bărbia şi umerii. O înaintare parcă pe orizontală. Nu înainta cu tot trupul. Era copleşitor de amabil, dar de o amabilitate care nu se adresa direct femeii: se învîrtea în jurul ei, ca o albină, şi apoi, satisfăcută, se înapoia în stup. Era de-a dreptul grotesc,

penibil, în felul cum îşi înălţa pălăria cînd saluta, cum se apleca asupra ei, cu un zîmbet plat, aţîţat.

Cînd ajunseră la uşa prăvăliei, îi spuse:

- Sper să te revăd curînd.

- Da, da, îl asigură Alvina bătînd în uşă cu îngrijorare, pentru că o găsise încuiată.

În sfîrşit, se auziră paşii tîrşîiţi ai lui James.

- Bună seara, domnule Houghton, i se adresă Albert cu glas mieros şi încrezător, cînd îl văzu pe James holbîndu-se la el.

- Bună seara, răspunse James, dîndu-i Alvinei drumul şi trîntind apoi uşa în nasul lui Albert.

- Cine-i ăsta? o întrebă enervat.

- Albert Witham.

- Şi ce vrea de la tine?

- Sper că nimic.

Din semiobscuritatea serii de vară, Alvina intră în bezna Casei Manchester. Solicitările cu care o împresurau membrii familiei Witham îi subminau echilibrul interior, parcă nu mai era ea însăşi. Se simţea dezorientată, îşi pierduse stăpînirea de sine. Se temea să nu ajungă victima fraţilor Witham. Îşi propuse să-i ocolească.

În zilele următoare îl văzu pe Albert, cu pălăria lui de pai, jacheta sport şi pantalonii de flanel, învîrtindu-se prin faţa casei, aruncînd ocheade pe uşă şi la ferestrele de sus. Alvina se ferea de el şi ieşea din casă numai pe uşa din spate. Evita o întîlnire.

Dar duminică, la slujba de seară, îl văzu la Capelă, înfipt în strana familiei Witham, în atitudinea lui obişnuită, cu capul dat pe spate, astfel încît gîtul şi faţa păreau turtite. Purta cămăşi cu guler răsfrînt, care-i dezveleau tot gîtul. Nu-şi dezlipea ochii de la Alvina care se afla în galeria corului, o învăluia în priviri duioase, iar pe buze îi stăruia un zîmbet insinuant, care comunica acel *je sais tout*[1] al intimităţii de îndrăgostit. Şi Arthur o măsura din

1. Ştiu totul (fr.)

ochi, de parc-ar fi fost un coş de pe acoperiş pe care trebuia să-l repare, el urmînd să stabilească dacă merită osteneala şi la ce sumă or să se ridice cheltuielile.

După slujbă, cînd Alvina ieşi pe uşiţa care dădea pe Knarborough Road, îl găsi pe Albert pîndind-o, ca un poliţist. Îi zîmbi şi o salută înclinîndu-se spre ea.

- Sper că nu te deranjez, îi spuse pe un ton de prefăcută politeţe, trădînd certitudinea omului căruia nici prin cap nu-i trece că ar putea deranja.

- Nu, nu, deloc, răspunse Alvina indiferentă.

- Ceea ce înseamnă că în seara asta eşti liberă, replică el cu un zîmbet infatuat.

- Da.

- Deci putem face o plimbare. Nu-i aşa?

Şi se uită în susul şi în josul străzii.

Ce putea răspunde? În fond, după slujba de la Capelă, toate fetele şi băieţii porneau perechi, perechi, la plimbare.

- De acord, răspunse Alvina. Dar nu prea departe. La nouă sînt aşteptată acasă.

- Şi încotro ai dori să mergem?

Albert o luă prin grădina publică şi-i oferi s-o plimbe pe obişnuita Flint's Lane, de-a lungul şinelor ferate a vagonetelor de mină, după care să se întoarcă pe Marlpool Road. O traiectorie în cerc. Alvina primi cu nepăsare.

Conversaţia era forţată. Alvina îi puse întrebări în legătură cu planurile lui de viitor şi cu colonia Cape. El îi răspunse prin cîteva generalităţi, dîndu-i impresia că e un tip rezervat.

- Ce faci de obicei în după-amiezele de duminică? o întrebă.

- Sau mă plimb cu Lucy Grainger, sau stau acasă.

- Nu ieşi cu băieţi?

- Tatăl meu s-ar mînia foc.

- Şi ce-ar spune dacă ne-ar vedea acum împreună? întrebă Albert radiind de satisfacţie.

- Dumnezeu ştie.

- Dumnezeu le ştie pe toate, glumi el.

Pe terenul accidentat al şinelor ferate, îi propuse:

- Ce-ar fi să mă iei de braţ? Şi-i oferi braţul.

- Nu, mulţumesc. Mă descurc şi singură.

- Ei, ei, o îmbie el apropiindu-se şi oferindu-i braţul. Nu-i nici un păcat.

- Nu-i vorba de păcat.

Îşi dădu seama că Albert vedea în refuzul ei doar pudoare şi îl luă de braţ, fără nici un chef. Îl simţi lipindu-se de ea şi păşind mîndru ca un cocoş.

- E mai bine, nu? o întrebă strîngîndu-i mîna pe sub braţul lui.

- Foarte bine, rîse Alvina.

- Vai, de cîtă vreme n-am mai fost pe aici! şopti el tainic.

- Era unul din locurile dumitale favorite de plimbare? întrebă ea cu o notă răutăcioasă.

- Da, m-am mai plimbat pe aici cu fete care acum sînt măritate.

- Şi dumneata de ce nu te-ai însurat?

- N-aş putea spune. Aş fi putut să mă însor, dar uite că n-am făcut-o. Cîteodată gîndeam că o să rămîn necăsătorit.

- De ce?

- Nu ştiu. Aşa stau lucrurile. Probabil că de fiecare dată nici eu, nici partenera nu ne-am potrivit.

- Probabil.

- Dar aş *dori* să mă însor, continuă el insinuant.

Alvina păstră tăcerea.

- Dumneata n-ai dori să te măriţi? continuă Albert.

- Cînd am să întîlnesc bărbatul potrivit.

- Aha! Asta aşa e. Şi *încă* nu l-ai întîlnit?

Glasul lui trăda o notă de triumf, de parcă o prinsese cu o minciună.

- Odată am crezut că l-am întîlnit. Am fost logodită cu Alexander...

- Şi pe urmă ţi-ai dat seama că te-ai înşelat?

- Nu chiar. Dar mama mea era grav bolnavă pe

atunci.

- Aşa-i... totdeauna apare cîte o împrejurare potrivnică.

Alvina se gîndea cum să reacţioneze dacă o să încerce s-o sărute. I se părea lucrul cel mai absurd. Dar, din fericire, nu a încercat şi, la ora nouă, a depus-o în faţa prăvăliei, spunîndu- i:

- O să te pot vedea şi în cursul săptămînii, da?

- Nu ştiu. Nu pot să-ţi promit. Noapte bună.

Albert nu-i inspira decît o stare de derută, o senzaţie că-şi pierde centrul de greutate, ceea ce semăna cu absenţa oricărui sentiment.

- Ghiceşte cu cine m-am plimbat astă seară? îi spuse ea rîzînd domnişoarei Pinnegar, confidenta ei.

- Nu pot să ghicesc, răspunse domnişoara aruncîndu-i o privire bănuitoare.

- Nici prin cap nu-ţi trece. Cu Albert Witham.

- Albert Witham? Domnişoara Pinnegar părea uluită.

- Te-am dat gata!

- Nu, nu, o linişti domnişoara Pinnegar. Ştiu eu ce să spun?... Mă rog... Apoi, adăugă pe un ton schimbat: Cred că ar fi o partidă bună.

- O partidă bună?

- Da. Cred că-i foarte nimerit.

- Ce anume e nimerit?

Domnişoara Pinnegar nu-şi găsea cuvintele. Se uită la Alvina. Căzu iar pe gînduri.

- Bineînţeles, altceva aş fi visat eu pentru tine, totuşi...

- Totuşi crezi că merge şi ăsta?

- De ce nu? Dacă îţi place?

- Ah! exclamă Alvina rîzînd şi trîntindu-se pe canapea. Tocmai ăsta-i necazul!

- A, dacă nu-ţi place, atunci chestiunea cade de la sine.

Cîteva zile, Albert continua să se învîrtească prin faţa prăvăliei, dar se abţinu de la orice acţiune directă. Dar într-o seară îşi făcu apariţia la uşa din spate, ţinînd în mînă un buchet de micşunele albe. Cînd o văzu pe Alvina

deschizîndu-i, fața i se lăți într-un zîmbet ciudat - de o strălucire acvatică, stranie.

- Am venit să-ți transmit invitația lui Lottie să iei mîine ceaiul cu noi, îi spuse fără nici un preambul, privind-o cu ochii lui apoșiți.

Se uita la ea, dar parcă fără s-o vadă, așteptînd să fie chemat în casă.

- Vino înăuntru. Tata e acasă.

- Da, cu plăcere, răspunse Albert mulțumit.

Urcă scările, ținînd buchetul în mînă.

James Houghton se răsuci în scaun și se uită peste ochelarii căzuți pe nas, să vadă cine a venit.

- Tată, îl cunoști pe domnul Witham, nu-i așa?

James se ridică pe jumătate, continuînd să se zgîiască la intrus peste ramele ochelarilor.

- Da, îl știu din vedere. Bună seara.

Îi întinse o mînă uscată. Albert, cu buchetul în mîini, își plimbă zîmbetul triumfal de la tată la fiică, și rosti:

- Unde pot să pun florile astea? Sînt pentru dumneata, domnișoară Houghton.

Și o privi iar cu strălucirea apoasă a ochilor zîmbitori.

- A, pentru mine? întrebă Alvina cu prefăcută voioșie. Mulțumesc.

James Houghton se zgîia acum la flori peste ramele ochelarilor, privindu-le cu neîncredere, de parc-ar fi fost un buchet de dihori albi. Pe urmă examină la fel de suspicios mîna pe care, în sfîrșit, putu să i-o întindă Albert. I-o scutură încet și-l pofti:

- la loc.

- N-aș vrea să vă deranjez din lectură, spuse Albert cu același zîmbet fix, triumfător.

- Mă rog... oricum s-a întunecat.

Alvina reveni în cameră cu florile într-o vază, pe care o așeză pe masă.

- Ce parfumate sînt!

- Da? răspunse Albert cu neschimbatul zîmbet.

Urmă o tăcere. Albert, vag stingherit, întinse mîna spre cartea lui James.

- Ce citiţi? Se uită la copertă. A, *Tommy şi Grizel.* Vă place?

- Da. Abia am început-o.

- Mie mi se pare interesantă, se lansă el. Povestea unui om care nu poate evada din el însuşi. Există mulţi oameni de felul ăsta. Dar nu înţeleg de ce li se pare acest lucru un handicap.

- Ce li se pare un handicap? întrebă James.

- Faptul că nu pot evada din ei înşişi. Autocontrolul. Le frînează forţa de acţiune. Dar nu înţeleg de ce autocontrolul ar putea împiedica acţiunile cuiva. De ce să te îndoieşti de tine însuţi? Eu, de pildă, mă cunosc foarte bine, dar lucrul acesta nu-mi creează nici o îndoială. Şi nu văd de ce mi-ar crea.

- Tommy e un om slab, comentă James. Un personaj vrednic de dispreţ.

- N-aş afirma aşa ceva, îl contrazise Albert. Nu cred că e slab. Poate într-o singură direcţie. Dar nu înţeleg de ce se lasă măcinat de un sentiment de vinovăţie. Faptul că eşti conştient de tine însuţi nu trebuie să-ţi creeze sentimente de vinovăţie, nu-i aşa?

Îl privi pe James cu ochii lui zîmbitori.

- Sigur. Dar cînd un om nu ştie ce vrea, n-o poate scoate la capăt.

- Nu sînt de aceeaşi părere. Eu nu înţeleg de ce se simte vinovat pentru că nu ştie ce vrea. Sentimentul de vinovăţie e cel care mi se pare fals, nu faptul că nu ştie ce vrea.

Albert insista asupra inutilităţii sentimentului de vinovăţie, ceea ce lui James i se părea complet lipsit de importanţă.

- Greşită este convingerea unora că au dreptul să-ţi comande ce anume să simţi şi ce anume să faci, peroră în continuare Albert. Nimeni nu poate şti ce ar trebui să simtă altul. Fiecare din noi simte în felul lui şi are dreptul de a simţi astfel. Şi acesta este scopul educaţiei. Un părinte nu trebuie să insufle tuturor copiilor lui acelaşi fel de simţiri. Fiecare copil are alt fel de a fi, aşa încît fiecare

va avea o reacţie diferită în faţa aceleiaşi împrejurări.

- În cazul ăsta s-ar crea o derută totală, aprecie James.

- Nu s-ar crea nici o derută. În ce priveşte respectarea ordinii sociale, fiecare individ acceptă o serie de norme, de convenţii şi de legi. Dar în sufletul nostru, simţim aşa cum simţim, şi nu altfel.

- Nu sînt sigur, răspunse James. Există sentimente comune tuturor oamenilor. De pildă dragostea, cinstea, adevărul.

- Le consideraţi sentimente? Eu cred că noţiunea, conceptul de dragoste şi de cinste este comun tuturor indivizilor. Dar reacţia faţă de aceste concepte se deosebeşte de la individ la individ. Aceeaşi noţiune stîrneşte sentimente diferite fiecărui om. Şi de la acest adevăr trebuie să pornim dacă dorim ca educaţia tinerilor să fie cît de cît utilă. Doar nu urmărim să confecţionăm sentimente în serie, nu?

James era prea zăpăcit ca să mai ştie dacă să fie de acord sau nu.

- Alvina, să aprindem o lumină? întrebă el.

Alvina aprinse lampa de gaz din mijlocul camerei. În lumina nudă, albă, a lămpii, faţa ei avea o expresie năucă. Dar Albert o fixa cu acelaşi zîmbet ţintuit pe buze. Părea că vorbele îi ţîşneau de la sine din gură, fără participarea lui efectivă. Nu se gîndea la ceea ce spunea, şi nu spunea ceea ce gîndea. De aceea Alvina aproape că nu-l auzea. Dar îl socotea inteligent.

S-ar fi zis că Albert, aşa cum şedea la marginea canapelei, în apropierea focului, perorînd de zor, gusta un adevărat extaz. Numai că, deşi vorbea în direcţia lui James, nu acestuia îi erau sortite cuvintele lui; i le debita numai. Dar James era prea abstractizat ca să observe acest fapt; îşi dădea importanţă pentru că susţinea o conversaţie atît de intelectuală cu un student de la Oxford. Alvina, pe care experienţa trăită alături de tatăl ei o făcuse să deteste orice discuţie abstractă, constată o dată în plus această realitate. Discuţia celor doi nu-i

stîrnea nici cel mai vag interes.

Albert venise elegant îmbrăcat, cu o haină de tweed, pantaloni de flanel şi pantofi maro, ciorapi galbeni, în ton cu cravata galbenă cu maro. Domnişoara Pinnegar, care intră în cameră, îi aruncă o privire aprobatoare.

- Bună seara, îi spuse ea cu o vagă superioritate, întinzîndu-i mîna. Cum găseşti oraşul nostru după o atît de lungă absenţă?

Glasul îi era domol, de parc-ar fi vorbit în şoaptă.

- Îl găsesc neschimbat din multe puncte de vedere.

- Şi n-ai vrea să te întorci aici?

- N-aş crede. Ştiţi, după ce ai vizitat altă ţară, Woodhouse pare cam sufocant. Dar îşi are şi el atracţiile lui.

Zîmbi cu tîlc.

- Da, sigur, vechii prieteni contează mult, aprecie domnişoara Pinnegar.

- Bineînţeles că au mare importanţă. Nici o prietenie nouă nu se poate compara cu cele vechi, afirmă el, privind-o zîmbitor pe Alvina.

- Da? se minună domnişoara Pinnegar. Nu crezi că prieteniile noi le înlocuiesc pe cele vechi?

- Nu pe deplin. Întotdeauna lipseşte ceva.

O privi iar pe Alvina, dar ea se făcu a nu observa.

- Se poate, replică domnişoara Pinnegar. Oricum, e bine că mai contăm şi noi, pe lîngă alte atracţii. Şi cît vei rămîne în Anglia?

- Numai un an. Peste un an sper să mă înapoiez la Cape.

Zîmbi la perspectiva unei atari fericiri. Totuşi, s-ar fi zis că lucrul ăsta era lipsit de importanţă pentru el, şi că nimic, nici un alt lucru nu prezenta importanţă.

- Dar la Oxford te simţi bine? îl descusu în continuare domnişoara Pinnegar.

- Da. Am foarte mult de lucru.

- Ce urmezi? întrebă James.

- Engleza şi istoria. Dar fac şi cercetări ştiinţifice, pentru plăcerea mea.

Alvina îşi luă lucrul de mînă. Se aşezase sub lumina lămpii şi avea un aer preocupat. Ce o interesau pe ea toate discuţiile lor? Bărbatul ăsta vorbea numai pentru urechile ei şi privea numai în direcţia ei. Îşi simţea şi ea propria-i importanţă. Dar atitudinea lui o înduioşa sau o impresiona? Deloc.

Se temea ca nu cumva vreunul din ceilalţi doi să-l reţină la cină. Nu avea decît pîine şi brînză, plăcintă cu coacăze şi apă. Nimic altceva. Dar nimănui nu-i trecu prin cap să-l invite şi, pînă la urmă, Albert se ridică să plece.

- Alvina, condu-l tu pe domnul Witham la uşa prăvăliei, îi ceru domnişoara Pinnegar.

Alvina îl călăuzi prin strîmtoarea lungă, tenebroasă şi primejdioasă dintre mormanele de boarfe din prăvălie. La uşă, Albert îi spuse:

- Încă nu mi-ai dat răspunsul dacă vii la ceai joi.

- Nu cred că pot.

Se uită la ea cu mirare.

- De ce nu poţi? Ce anume te împiedică?

- Treaba. Am atîtea de făcut.

- Slab pretext, răspunse el zîmbind ironic.

- Zău că nu pot să vin, îţi mulţumesc pentru invitaţie. Noapte bună.

Îi strînse mîna şi închise uşa prăvăliei. Albert rămase în prag, în faţa uşii închise, apoi se îndepărtă, cu o grimasă de nemulţumire.

Cînd Alvina reveni în cameră, domnişoara Pinnegar dădu drumul la aprecieri:

- Ei, nu ştiu ce gîndeşti tu, dar eu îl găsesc *foarte simpatic, foarte simpatic.*

- O minte sclipitoare, întări James, răsucindu-se în scaun.

- Pe mine mă plictiseşte de moarte, le-o trînti Alvina.

Cei doi o priviră uimiţi.

Din acea seară, Alvina începu să-l evite pe Albert cu încăpăţînare. Cînd îl zărea pe stradă, cu mersul lui încet şi sigur de sine, se simţea inundată de scîrbă. După slujbele de duminică, bănuind că el o va aştepta la uşa

pe care ieşea corul, se furişa din galerie în Capelă şi ieşea pe uşa din faţă. Şi cînd Albert îi făcu o nouă vizită într-o seară din timpul săptămînii, se nimeri, din fericire pentru ea, să nu fie acasă. Cînd reveni prin curtea din spate, îl văzu înăuntru, pe fereastra neacoperită de perdea. Pe dată, Alvina se întoarse din drum. Şi nu intră în casă pînă nu se convinse că Albert plecase.

- De ce-ai venit aşa tîrziu! se indignă domnişoara Pinnegar. Domnul Witham te-a aşteptat toată seara, pînă acum zece minute.

- Ştiu, răspunse Alvina rîzînd. L-am văzut din curte. Aşa că am plecat iar, pînă ce-a întins-o el.

Domnişoara Pinnegar o privi cu reproş.

- Bănuiesc că ştii ce faci, spuse înţepată.

- Un comportament inexplicabil! exclamă James enervat.

- Nu vreau să-l văd, îi lămuri Alvina deschis.

A doua zi era sîmbătă. Alvina preluase misiunea domnişoarei Frost de a decora Capela cu aranjamente de flori, la fiecare trei luni. Venise cu un maldăr de flori culese de prin grădinile cunoştinţelor, florile strălucitoare de august, roşii, purpurii, aurii: ochiul boúlui, micşunele, floarea soarelui, crizanteme, muşcate. Intră în faptul serii în Capelă, cu coşul încărcat cu flori. Paznicul, domnul Calladine, era avertizat să nu închidă uşa înainte de plecarea ei.

În Capelă - care era spaţioasă, aerată, liniştită - auzi nişte lovituri de ciocan care veneau dinspre galeria unde era orga, şi zări acolo flacăra unei lumînări. Probabil că cineva repara orga înainte de slujba de duminică. Alvina închise fără zgomot uşa capitonată a Capelei, şi se duse în sacristie să ia vazele de flori, ca să le umple cu apă.

În Capelă era cald şi plăcut. Cu toate că umbrele înserării începuseră să se înfiripe, ferestrele laterale erau încă scăldate în lumina rubinie a soarelui care asfinţea, iar vitraliile din fund străluceau în cascade de raze galbene şi roşii. De sus, de la orgă se auzea întruna bocănitul. Alvina aranjă florile în vaze şi masa de

împărtăşanie se prefăcu într-un mozaic ce părea să reflecte galbenul-auriu, roşul-sîngeriu şi verdele-bronz al vitraliilor. Alvina urmărea să închege un amestec de pete de culoare, ca într-un calèidoscop, culori ce pulsau vii şi calde, vibrante. Un fermecător amalgam de culori. Din păcate, trecuse vremea crinilor.

Brusc, dinspre orgă răzbi o bubuitură, urmată de zgomotul unei prăbuşiri şi de o înjurătură mînioasă.

- Te-ai lovit? strigă Alvina în sus, către galeria goală.

Flacăra lumînării se stinsese. Nimeni nu-i răspunse. leşi din Capelă şi urcă scările laterale, care duceau la galerie. Cînd ajunse sus, văzu corpul unui bărbat într-o cămaşă cu mîneci suflecate, prăbuşit pe jos, în spatele orgii, şi lîngă el o scară mobilă, ruptă. Nu izbutea să-şi dea seama cine este.

- Lua-o-ar naiba de scară că s-a rupt şi m-a trîntit şi crez că mi-am scrîntit picioru', auzi vocea înecată de furie a lui Arthur Witham.

Alvina trecu prudent pestê scara desfăcută şi se apropìe de Arthur, care se ghemuise pe jos, examinîndu-şi gamba.

- Te doare tare? îl întrebă aplecîndu-se peste el.

Îi desluşi faţa în penumbră. Era palid şi ochii îi scăpărau de furie. Faţa Alvinei aproape că o atingea pe a lui.

- Doare a naibii, îi răspunse cu o voce sugrumată. Era încă sub influenţa şocului.

- Lasă-mă să mă uit.

Arthur, care-şi strîngea în mîini fluierul piciorului, deasupra gleznei, o lăsă să-l vadă. Alvina îi pipăi osul, prin ciorap, ca să se asigure că nu e vorba de o fractură. Simţi că degetele i se năclăiseră de sînge. Arthur făcu un gest ciudat. Îi luă mîna şi şi-o apăsă cu forţă pe gamba însîngerată, de parcă şi-ar fi aplicat un plasture. Stătu un timp astfel, cu mîna ei lipită strîns pe picior, părînd să nu mai ştie de nimic altceva. Era o reacţie la şoc, întreaga făptură i se concentrase pe punctul dureros, părînd să fi devenit inconştient de tot ce-l înconjura.

Pe urmă, cu încetul, îşi reveni. Durerea i se intensificase, îl împungea un junghi în picior, unul din punctele lui cele mai nevralgice.

- Osul nu-i fracturat, îl asigură Alvina pe un ton profesional. Dă-ţi jos ciorapul.

Arthur, nestingherit, îşi suflecă pantalonul şi învălătuci ciorapul, cu mişcări încete, epuizat de durere.

- Aprinde lumînarea, îi ceru el.

Alvina descoperi lumînarea şi cutia de chibrituri care se afla întotdeauna pe orgă. Se apropie din nou de el cu lumînarea aprinsă, şi amîndoi cercetară cu atenţie piciorul rănit. Continua să sîngereze uşor. Se rănise rău, zona din jur se umfla şi era extrem de dureroasă. În lumina lumînării, Arthur, ghemuit pe jos, continua să-şi privească, neclintit, piciorul.

- Nu-i nimic grav, e numai dureros, îl încurajă ea, privindu-i fascinată firicelele de păr negru de pe fluierul piciorului. Ar fi bine să-ţi fac un bandaj. Ai o batistă?

- În buzunarul hainei.

Se duse după haină. O sîcîia faptul că Arthur nu-i acorda nici o atenţie. Găsi batista şi îşi şterse degetele mînjite de sînge. Apoi făcu un tampon din batista ei.

- Îmi dai voie să te bandajez?

Arthur nu-i răspunse. Şedea strîngîndu-şi piciorul în mîini, privindu-şi ca hipnotizat rana, din care se prelingeau şuviţe de sînge pe firicelele de păr, spre gleznă. Alvina îl aştepta să-şi aducă aminte de prezenţa ei.

- Îmi dai voie să te bandajez? îl întrebă din nou, agasată.

Arthur îşi întinse încet piciorul. Îi şterse uşor rana, şi-i lipi tamponul pe care-l făcuse din batista ei. Şi Arthur îşi repetă straniul gest: îi luă mîna şi şi-o apăsă puternic pe rană, de parcă şi-ar fi aplicat un plasture. Alvina se simţi năpădită de furie, dar Arthur nici măcar n-o vedea. Iar ea, în continuă aşteptare, păru să alunece într-un soi de somnolenţă, de plăcută moleşeală. Braţul îi vibră uşor, apoi rămase rigid, sub presiunea degetelor lui. Alvina

părea să fi căzut într-o deplină uitare, ca şi cum forţele mîinii lui îi toropeau toate simţurile.

- Bandajează-mă! îi spuse la un moment dat, pe un ton poruncitor.

Alvina, supusă, îi legă bandajul, cu degetele ei amorţite. Parcă îi absorbise toată vigoarea din ea.

În cele din urmă, Arthur se ridică greoi în picioare, se uită la orgă şi la scara ruptă.

- Ce scară prăpădită mi-a dat dobitocii ăştia de aici! bombăni el adresîndu-se scării. Auzi, să pui viaţa omului în primejdie!

După care, ridică scara de pe jos şi se porni să-şi termine reparaţia.

- Ai de gînd să-ţi continui munca?

- N-am încotro, mîine-i duminică. Ţine-mi te rog scara. Mai am puţin şi-s gata. Numa' de strîns şuruburile.

- Eu zic să te laşi păgubaş.

- Ţine-mi scara ca să nu se mai prăbuşească.

Luă lumînarea şi se îndreptă şchiopătînd spre orgă, furios, îndărătnic, scotocind printre şuruburi şi ciocane. Cîteva minute lucră încordat, ciocănind şi strîngînd şuruburi. Alvina îi ţinea scara stricată şi contempla, privind de jos în sus, pantalonii lui diformi. Mintea îi roia de gînduri: "Doamne, ce prăpastie între piciorul omului real, cu rana sîngerîndă, cu firicelele de păr negru, şi pantalonii ăştia scorţoşaţi şi oribili care-l învelesc! Sîmburele, omul real, e atît de fragil, de vulnerabil, iar coaja e atît de rigidă şi de insensibilă!"

Şi pînă la urmă n-o să-i adreseze nici un cuvînt? Nici un semn de comunicare umană? Ce creaturi stranii şi ireale sînt oamenii! Această ignorare totală, după ce se folosise de ea! După ce-i apăsase mîna, cu blîndă forţă, pe rana lui, după ce-i absorbise toată vigoarea, lăsînd-o toropită, vlăguită. După toate aceste clipe de suspensie, intrase din nou în pielea lui de pachiderm, insensibilă şi respingătoare, iar ea nu însemna decît suportul scării care putea să-l ţină în aer sau să-l doboare la pămînt.

Alvina, cramponată de scară, se simţi cuprinsă de un

fel de slăbiciune, dar şi de o furie isterică. Ar fi vrut să-şi poată aduna forţele, să se rupă din vrajă, să-şi recapete echilibrul lăuntric. Bărbatul ar fi putut să-i adreseze măcar un cuvînt de mulţumire, să o trateze ca pe o fiinţă umană, după ce că-i moleşise toată vigoarea din ea.

În sfîrşit, Arthur îşi isprăvi treaba şi se uită în jur.

- Gata? întrebă Alvina.

- Gata, răspunse el morocănos.

Luă lumînarea în mînă şi coborî de pe scară. Jos, se aplecă din nou să-şi examineze piciorul şi să controleze bandajul.

- O să-mi dea bătaie de cap, spuse cu arţag, de parcă ea era vinovată de ce se întîmplase.

- Bandajul rezistă?

- Cred că da, răspunse pe un ton bădărănos.

- N-ai vrea să-l încerci?

- Merge, spuse Arthur adunîndu-şi sculele. Mă duc acasă.

- Şi eu mă duc acasă.

Alvina luă lumînarea şi porni spre trepte. Arthur îşi trase haina pe el, gata să plece cît mai repede. Alvina, cu lumînarea în mînă, se întoarse şi îl privi.

- Uite-te puţin la mîna mea, îi spuse.

Mîna era pătată de sînge. Se mînjise şi manşeta rochiei în dungi, albe şi negre.

- Ce, te-ai rănit?

- Nu m-am rănit. Dar priveşte-mi mîna. Şi mîneca rochiei.

- Las' că iese la spălat, răspunse Arthur, puţin speriat.

- Sper să iasă. Dar în momentul ăsta petele există. Nu crezi c- ar fi cazul să-mi spui un cuvînt de mulţumire?

Bărbatul se trase puţin îndărăt.

- Mulţumesc. Îţi sînt îndatorat.

- S-ar cuveni să-mi fii mai mult de atît.

Arthur tăcu, dar o privi intens.

- Să mergem, spuse într-un tîrziu. Altminteri intrăm în gura lumii.

Alvina izbucnî într-un hohot de rîs. Cît de grotesc era totul! În ce situaţie ridicolă se afla. Rîsul făcea ca lumînarea să-i tremure în mînă. Cu cîtă solemnitate îi spusese "intrăm în gura lumii". Cobora scările rîzînd întruna.

Jos îl găsiră pe Calladine, paznicul; un lungan deşirat, de vreo cincizeci de ani, cu o mustaţă neagră.

- Aţi terminat pentru astă seară? întrebă rînjind, contaminat de hohotele Alvinei.

- Fi-ţi-ar să-ţi fie scara de cap, se oţărî Arthur. Adevărată blestemăţie! S-a rupt şi-am căzut şi mare noroc că nu mi-am scrîntit picioru'. Am scăpat ca prin urechile acului.

- A căzut scara? se miră Calladine plin de voioşie. Cu mine n-a căzut niciodată.

- Poate c'o da Dumnezeu să cază. Mi-a paradit picioru'.

- Chiar te-ai lovit de-adevăratelea?

- Ia gineşte aici!

Începu să-şi suflece iar pantalonul. Alvina puse lumînarea în mîna lui Calladine şi plecă. Mai aruncă o privire în urmă şi-l văzu pe Arthur aplecat peste preţiosul său picior, pe care lunganul de Calladine, îndoit din şale, îl lumina cu lumînarea.

Acasă, îşi scoase rochia, spălă manşeta mînjită, frecînd-o bine, îşi frecă şi mîinile cu furie, apoi zvîrli apa şi clăti ligheanul. După aceea îşi puse iar vechea ei rochie neagră, se pieptănă şi coborî.

Dar era mînată de neastîmpăr, încercă să lucreze, apoi îşi abandonă lucrul şi începu să se fîţîie de colo-colo. Era sîmbătă seara, James deschisese prăvălia, iar domnişoara Pinnegar plecase la Knarborough, de unde nu urma să se întoarcă decît după ora nouă. Alvina începu să modeleze o formă de pasăre din brînză, un ou şi felii de pîine prăjită. Pupilele ochilor îi erau dilatate, dar batjocoritoare, faţa îi zvîcnea şi pe buze îi flutura un zîmbet ironic, nu foarte atrăgător.

Cînd o văzu pe domnişoara Pinnegar intrînd, îi

spuse:

- Îmi pare bine că te-ai întors. Masa e gata. Mă duc să văd dacă vrea să vină şi tata.

James refuză să închidă prăvălia, deşi ardea gazul de pomană. Intră doar un moment ca să-şi mănînce în grabă cina, şi ieşi cu gura plină cînd auzi clopoţelul clincănind. Îi plăcea să stea la şuete cu clienţii. Predilecţia lui pentru conversaţie se transformase într-o pasiune pentru trăncăneală.

Alvina se uita fix la domnişoara Pinnegar, aşezată în faţa ei la cina frugală. În ochii dilataţi îi scînteia încă licărirea zeflemitoare, aproape demonică.

- Am luat hotărîrea cu privire la Albert Witham, declară ea pe un ton ferm.

- Da? Şi ce-ai hotărît? o întrebă domnişoara Pinnegar cu oarecare ezitare, dar cu un glas strident.

- Termin cu el, răspunse Alvina cu un rîs nervos.

- Dar ce s-a întîmplat?

- Nu s-a întîmplat nimic. Îmi calcă pe nervi.

- Cum aşa? Dintr-odată?

- N-a fost dintr-odată, răspunse Alvina continuînd să rîdă. Mi-e nesuferit. Nu mi-a plăcut de la bun început. Şi nu vreau să fac încercări. Clar?

Continua să rîdă, de ea însăşi, de Arthur, de Albert, de domnişoara Pinnegar.

- Mă rog, dacă eşti atît de hotărîtă... răspunse domnişoara Pinnegar cu mustrare în ton.

- Sînt foarte hotărîtă.

- Oamenii foarte siguri de ei greşesc de cele mai multe ori.

- Prefer greşelile mele decît perfecţiunile altora.

- Bine, atunci nu te aştepta să ispăşească altcineva greşelile tale.

- Chiar dacă m-aş aştepta, tot n-ar ispăşi nimeni.

Noaptea, cînd intră în pat, Alvina rămase cu ochii pironiţi pe cercul de lumină proiectat de felinarul din stradă pe perete. Mintea îi era torturată de gînduri, dar numai Dumnezeu ştie ce gînduri i se alungau prin cap.

Era răscolită de furie şi aştepta cu nerăbdare să se lumineze de zi. Voia să-l întîlnească pe Albert Witham şi să rupă odată pentru totdeauna cu el. Să curme orice fel de legătură dintre ei. Somnul nu se lipi de ea şi stătu ceasuri lungi cu privirile pironite pe pata de lumină. Şi privirile i se cerneau printre pleoapele mijite de furie.

A doua zi, duminică, nu se duse la slujbă, ci stătu acasă şi pregăti masa de prînz. Seara însă, îşi reluă locul în galeria corului. Strana familiei Witham era ocupată numai de Lottie şi de Albert - Arthur nu venise. Albert nu-şi lua ochii de la ea. Iar Alvina nu suporta nici să-l vadă - îi era pur şi simplu scîrbă să-l privească. Cîntă partitura de mezzosoprană a imnului de slavă, cu vocea ei joasă, catifelată.

Şi în timp ce-şi cînta partea, legănată de acordurile line, duioase, ale imnului de slavă ce se reverbera în Capelă, Alvina, cu mîinile pios încrucişate, se uita la pălăria lui Lottie. O enervau întotdeauna pălăriile lui Lottie, ţipătoare şi vulgare. Şi-i făcea greaţă ceafa lui Albert, care îngenunchease pentru a rosti rugăciunea de seară. Avea o înfăţişare meschină, comună. Îşi aminti că şi Arthur, cînd îngenunchea, iar ea îl privea din galerie, avea exact aceeaşi înfăţişare. Bineînţeles! Cum de nu-şi dăduse seama? Avea o faţă vulgară, grosolană! Cum s-a putut gîndi măcar un minut la Arthur ca la un posibil amant? Îşi pierduse capul. Arthur şi preţiosul lui picioruş! Alvina făcu o grimasă şi privi la enoriaşii adunaţi în Capelă, dorind să-i vadă odată salutînd din cap şi plecînd.

Bineînţeles, la uşa corului o aştepta Albert. Se apropie de ea, înălţîndu-şi pălăria, zîmbindu-i cu familiaritate şi spunîndu-i "bună seara".

- Bună seara, răspunse Alvina.

- Nu te-am mai văzut de-o veşnicie, urmă el. De-ai şti cît te- am căutat!

Începuse să plouă şi Alvina îşi deschise umbrela.

- Haide să facem o plimbare, e o ploaie uşoară, o îndemnă Albert.

- Mulţumesc, dar nu pot. Trebuie să mă duc acasă.
- Ce-i graba asta? Vino pînă la Beeby Bridge.
- Mulţumesc, dar nu pot.
- De ce? De ce mă refuzi?
- Nu am chef de plimbare.

Albert se opri şi o privi. Pe chip i se ivise o expresie de furie rece, orgolioasă, vag dispreţuitoare.

- Din cauza ploii nu vrei să te plimbi?
- Nu. Sper să nu te superi, dar nu vreau să mă mai plimb niciodată. Plimbările mă lasă rece.
- A, nu văd de ce ţi-ar ţine de cald, încercă el să glumească, măsurînd-o din cap pînă în picioare.

Alvina îl privi în ochi.

- Prefer să renunţ la orice plimbare. Nu mai doresc nici o plimbare.
- Refuz să te cred, răspunse Albert ţepos.
- Ba da. Sînt absolut sigură.
- Îţi închipui că eşti chiar atît de sigură? o întrebă cu o grimasă dispreţuitoare şi aruncîndu-i o privire obraznică.
- Bună seara, îi spuse Alvina, enervată de ironia lui şi, folosindu-şi umbrela ca o pavăză, se îndepărtă.
- Dacă-i pe aşa, noapte bună, auzi vocea lui Albert.

O voce dispreţuitoare, dar neputincioasă. Alvina tremura din toate mădularele. Dar inima îi vibra de bucurie. Scăpase de el!

Mai tîrziu, în noapte, se întrebă dacă îi vorbise cumva cu răutate. Oricum, era un fapt împlinit - o împlinire pe veci.

Vogue la galère![1]

1. Fie ce-o fi (fr.)

Capitolul şase

Cel din urmă calvar al lui Houghton

Corabia Alvinei se înnămolise în mîlul Casei Manchester. Oricît se răzbuna prin năvalnice crize de sarcasm şi de independenţă, părea tot mai destinată să îngroaşe rîndurile fetelor nemăritate.

Se zbătea între umilinţă şi spaimă; ba începu chiar să aibă tulburări cardiace, asemenea celor care o sfîrşiseră pe mama ei. Urmărea cum trec zilele, lunile, anotimpurile, şi ea continua să slugărească în Casa Manchester, să facă cumpărături, să cînte duminicile în cor, să participe la reuniunile Capelei, să facă vizite prietenelor cu care rîdea, pălăvrăgea sau juca jocuri de societate. Dar dedesubtul acestor aparenţe, ce se întîmpla cu viaţa ei? Mai nimic. Se apropia, văzînd cu ochii, de integrarea în tagma fetelor bătrîne. Avea douăzeci şi opt de ani şi se îngropase în treburile casei, iar tatăl ei îmbătrînea tot mai mult, deşi mintea îi rămăsese ageră şi foarte, chiar prea întreprinzătoare. Şi domnişoara Pinnegar se ofilise într-o bătrînică cenuşie. Starea lor financiară era tot mai precară şi Alvina nu întrevedea altă perspectivă decît cea a momentului cînd tatăl ei o să se stingă, căminul o să se dezagrege, iar ea va fi nevoită s-o ia de la capăt, muncind.

Munca părea să fie singura alternativă. Ar putea să-şi petreacă restul vieţii dînd lecţii de muzică, asemenea domnişoarei Frost; sau ar putea lucra ca infirmieră; sau pur şi simplu să-şi ia o slujbă de casieră într-un magazin. Nu era o problemă să găsească o slujbă. Şi o să se lase măcinată de rutina muncii, ca atîtea alte femei, o să îmbătrînească şi o să moară, tot stînd la taclale şi tot zbătîndu-se să supravieţuiască. Dar se va numi că a fost o femeie independentă. Confruntată acum cu fericirea independenţei, fără putinţa de a alege, o găsea ciudat de respingătoare.

Să muncească - să-şi ia o slujbă! Revolta ei împotriva unei asemenea perspective întrecea chiar indignarea împotriva familiei Witham. Albert Witham i se păruse odios - poate nu chiar atît de odios cît o fiinţă din alt regn. Nu-şi putea alunga senzaţia că Albert îşi frămînta muţeşte buzele şi-i zîmbea de după peretele de sticlă al unui acvariu, el aflîndu-se în apă. Ar fi putut ea izbuti vreodată să se adapteze acestui element străin, neomenesc? Cine ştie? Ar fi fost o aventură hazardată, dar în orice caz preferabilă unei slujbe. Noţiunea de "slujbă" îi încrîncena nervii. Chiar şi sinonimele acestui cuvînt, "post" sau "serviciu", i se păreau oribile, insuportabile. Nu, n-o să muncească pentru un salariu. Era prea umilitor. E absolut *infra dignitatem*[1] ca o viaţă întreagă să îndeplineşti o serie de acţiuni automate, pentru cîţiva şilingi la sfîrşit de săptămînă. E abject. O condiţie ruşinoasă. Cea mai josnică, cea mai infamă, mai umilitoare formă de sclavie: sclavia automatismului. E mai bine să fii un sclav real, să robeşti la poruncile şi capriciile unei fiinţe umane, decît să fii sluga rutinei automate, care constituie sclavia modernă.

Tremura de furie, de neputinţă, de spaimă. O urmăreau regretele că-l respinsese pe Albert. Ar fi trebuit să se mărite cu el. Albert s-ar fi dovedit, fără îndoială, a fi un peşte cu totul special. Dar pentru ea ar fi fost

1. sub demnitate (lat.)

preferabil să se cufunde în elementul lui acvatic, decît să se osîndească singură la silnicia unei slujbe. Da, Albert ar fi fost o vietate ciudată, inumană. Dar pentru ea ar fi însemnat o experienţă de viaţă. Într-un fel foarte bizar, Albert îi plăcea. Avea în el ceva cu totul aparte, ceva total, care îi plăcea. Şi nu era făţarnic. Era cinstit, direct. Şi, desigur, ar fi dus-o în Africa de Sud - un loc exotic. Poate că ar fi avut şi copii. La acest gînd, o scutură un fior. Copiii lui Albert? Nu. Albert părea o vietate cu sînge rece, de reptilă. Şi, totuşi, n-ar fi fost oare cu putinţă? N-ar fi fost cu putinţă să zămislească puii lui, palizi, bizari, cu sînge pe jumătate rece, micii ei peştişori? De ce nu? Dacă reuşeai să pătrunzi şi să-ţi însuşeşti bizareria acestor făpturi, totul devenea posibil. Dacă ar fi putut să se cufunde şi ea în acvariu! Dacă ar fi izbutit să suporte să-l sărute!

Domnişoara Pinnegar n-o scutea de reproşuri care o iritau:

- Nu pot înţelege de ce nu ţi-a plăcut domnul Witham, repetă ea.

- Asemenea lucruri sînt foarte greu de înţeles. De pildă eu nu pot înţelege de ce nu-mi place terciul de ovăz sau de ce nu-mi plac napii. Dar asta este.

- Nu se compară una cu alta, o repezi domnişoara Pinnegar.

- Dar rămîne tot de neînţeles.

- Pentru că aşa ceva nu-i nevoie să înţelegi.

- Şi crezi că în chestiunea cu Albert e nevoie să înţelegi?

- Desigur. Nu văd ce i-ai putea reproşa.

Alvina se îndepărtă fără să-i dea vreun răspuns. Acest schimb de replici avusese loc cu cîteva luni după ruptura cu Albert. Tînărul se reîntorsese la Oxford şi pînă la vacanţa de Crăciun nu avea să mai apară în Woodhouse. Familia Witham o trata pe Alvina cu ostentativă răceală. Parcă nici n-o vedea, iar ea le răspundea cu aceeaşi monedă.

Dar pe măsură ce se apropia Crăciunul, Alvina îşi

schimba părerile. Ce-ar fi să încerce o împăcare cu Albert? Pur şi simplu, o să-i iasă în drum şi o să-i zîmbească. O să se cufunde cu ochii închişi, o să-l sărute, o să-l ia de bărbat şi o să-i nască peştişorii, vlăstarele lui. O cuprinse aproape nerăbdarea.

Dar cînd îl văzu din nou în Capelă, în strana familiei, rigid şi turtit, privind fix Dumnezeu ştie la ce, în orice caz nu la ceva omenesc - privind aşa cum privesc peştii - se simţi iar dezgustată şi îşi înfrînă jocul fanteziei. Privirile lui Albert erau aţintite fix în faţa lui, fără să vadă nimic, şi între ei doi era un perete de sticlă. Alvina fu străbătută din nou de un fior de scîrbă şi nu întreprinse nimic.

Şi după vacanţa de Crăciun şi plecarea lui Albert, îşi dădu seama că nu se mai putea agăţa de nici o perspectivă.

Din acel moment păru să se strîngă în ea, dînd impresia că se micşorase la trup, de parcă intrase la spălat.

- Nici n-ai schimbat o vorbă cu domnul Witham, remarcă domnişoara Pinnegar.

- *El* m-a evitat.

- Pe mine m-a salutat politicos, şi-a scos pălăria.

- *Dumneata* erai mai potrivită să te măriţi cu el, domnişoară Pinnegar.

- Nu-mi purta mie de grijă, se stropşi domnişoara Pinnegar.

După aceea a adoptat o atitudine îmbufnată faţă de Alvina şi a făcut-o pe supărata multă vreme. Poate că ar fi continuat aşa, dacă într-o zi n-ar fi găsit-o pe Alvina în salonaşul pustiu al mamei ei, plîngînd în hohote.

Povestea Alvinei, pînă acum, s-a desfăşurat destul de banal. Este povestea multor fete care au rămas nemăritate. Pînă la urmă, toate îşi găsesc o slujbă. Soluţia standard. Dacă Alvina ar fi fost o fată ca toate celelalte, povestea ei s-ar fi desfăşurat tipic, de-a lungul unor lungi ani de muncă salariată; sau poate că s-ar fi terminat cu un măritiş banal, cu vreun profesoraş sau funcţionăraş banal.

Dar noi o socotim pe Alvina o fată neobişnuită. Pentru oameni obişnuiţi, destine obişnuite. Pentru oameni neobişnuiţi, destine neobişnuite. Sau nici un destin. Metoda modernă de reducere a indivizilor la acelaşi numitor, de simplificare a complexităţii la o schemă uniformă, care se aplică oricui, îi anihilează pe oamenii neobişnuiţi. Îi anulează, îi aruncă peste bord.

Despre oamenii obişnuiţi s-a scris obositor şi agasant de mult. Probabil că şi ducele de Clarence, cînd a fost înecat într-un butoi cu vin de Malmsey, a găsit că vinul e greţos, în momentul cînd a început să se înăbuşe de atîta vin. Şi unde mai pui că oamenii obişnuiţi nu sînt vin de Malmsey. Ci apă chioară. Un lichid insipid, dezgustător, cînd te gîndeşti de cîte ori am fost inundaţi, cufundaţi, înecaţi în oceane de banalitate. Gustul insipid al apei de la robinet ne face greaţă. La fel şi oamenii banali. Aceştia ne pun viaţa în primejdie, ne pun în primejdie sănătatea mintală şi sufletească, pentru că ne condamnă, pe fiecare dintre noi şi pe noi toţi, la platitudine silnică pe viaţă. Fiecare individ are, sau se presupune că are, latura lui specifică, ieşită din comun. Dar astăzi trebuie să cauţi cu lumînarea asemenea latură, atît e de roasă şi de uzată de rodajul cotidian al civilizaţiei noastre mecanice.

Nu, perspectivele Alvinei nu-şi aveau sursa în obişnuit. Dacă urma să vină ceva, nu putea veni decît din neobişnuit. Şi în aceasta consta primejdia situaţiei ei. Aici era originea apatiei, letargiei şi spaimelor care o bîntuiau în timp ce-şi tîrşea picioarele prin camerele Casei Manchester, evitînd să se mai arate în stradă. Bărbaţii reuşesc de multe ori să-şi extragă ameţitoarea autoimportanţă din rădăcinile amare ale eşecului - rataţii sînt adeseori oamenii cei mai infatuaţi; cum era şi cazul lui James Houghton. Dar la femeie ratarea înseamnă împotmolire, neputinţa de a-şi găsi un loc al ei pe pămînt. Şi de aici umilinţa, necruţătoarea umilinţă.

Anii îşi urmau unul altuia, lent şi greoi, şi cercul fiecărui an părea să i se strîngă în jurul grumazului, ca un

ştreang, sufocînd-o. Pe rînd, împlinise douăzeci şi şase, douăzeci şi şapte, douăzeci şi opt, douăzeci şi nouă de ani. Se afla în preajma a treizeci de ani. O situaţie comică, dacă n-ar fi tragică.

Ah, schon zwanzig!
Ah, schon zwanzig!
Immer noch durch Leben tanz' ich
Jeder, jeder will mich kussen;
Mir das Leben zu versusen.

Ach, schon dreissig!
Ach, schon dreissig!
Immer Madchen, Madchen heiss'ich.
In dem Zopf schon graue Harchen
Ach, wie schnell vergehn die Jarchen!

Ach, schon vierzig!
Ach, schon vierzig!
Und noch immer Keiner find'sich.
Im Gesicht schon graue Flecken
Ach, dar muss im Spiegel stecken.

Ach, schon funfzig!
Ach, schon funfzig!
Und noch immer Keiner will mich;
Soll ich mich mit Banden zieren
Soll ich eine Schleier fuhren?
Dan heisst's, die Alte putzt sich
Sie ist fu'fzig, sie ist fu'fzig[1].

1.Iată, am douăzeci de ani/Iată am douăzeci de ani/,încă trec dansînd prin viaţă/Fiecare, fiecare ar dori să mă sărute/Viaţa să mi-o îndulcească./Iată am treizeci de ani/Iată am treizeci de ani/Şi tot fată mă numesc/în bucle fire albe au apărut/Ah, ce repede se scurg anii/Iată am patruzeci de ani/Iată am patruzeci de ani/Şi tot nu s-a găsit nimeni pentru mine/Pete cenuşii s-au ivit pe obraz/Ah, probabil că oglinda e pătată/Iată cincizeci de ani/Iată, cincizeci de ani/ Şi tot nu mă vrea nimeni/Să mă împodobesc cu funde?/Să-mi pun o trenă?/S-ar numi că baba se găteşte/Şi doar are cincizeci, cincizeci de ani.

Într-adevăr, în părul mătăsos, castaniu, al Alvinei apăruseră cîteva fire albe. Şi anii care se tîrau lent, greoi, se adăugau, tăcut, unul altuia.

Nu avem însă intenţia să urmărim etapele din viaţa Alvinei în raport cu strofele cîntecului. Posibil că fetele nemăritate din categoria obişnuite îşi sfîrşesc viaţa la cincizeci de ani; nu se mai bucură de longevitatea care li se acorda în romanele de odinioară. Acestora li se potrivesc strofele cîntecului.

James Houghton a avut o nouă iniţiativă. Un nou proiect s-a făurit în mintea lui febrilă. James era sensibil la toate schimbările şi prefacerile lumii contemporane lui, şi noutăţile l-au atras întotdeauna. Încă de pe vremea cînd reuşise să se strecoare afară din "Gîtul de jumate penny", se lăsase fascinat de ideea unui patinoar artificial, care-l tentase ca o nouă Charybdă, prinzîndu-l în vîrtejul său. Totuşi reuşise să-şi astupe ochii şi urechile în faţa tentaţiei, şi vreo trei ani zăcuse pe jumătate împotmolit la mal, ca epava unei corăbii. Continuase să-şi desfacă reziduurile mărfurilor şi să plescăie în apele stătute ale boarfelor lui. Domnişoara Pinnegar ajunsese la convingerea că, în sfîrşit, James se astîmpărase.

Numai că la clubul lui amărît şi prăpădit, i-a ieşit în cale o nouă ispită sub înfăţişarea unui omuleţ grăsun, care fusese cîndva impresar al artiştilor de varietăţi şi organizator de spectacole ieftine prin tîrgurile de provincie. Călătorise şi în America de vest şi înjghebase şi pe acolo cîteva spectacole de divertisment. Işi lăsase în Anglia nevasta şi fiica. Dar cînd se întorsese din America, îşi părăsise familia. Căuta mereu să pună sute de mile de distanţă între el şi nevastă. Şi acum naufragiase în Woodhouse. Intenţionase să deschidă un varieteu în satele de olari - şi el să fie administrator; apoi voise să organizeze un local de divertisment la Ickley, în Derbyshire; colindase orăşelele industriale şi minereşti, vînînd o şansă de a deschide un cabaret sau de a închega un spectacol din care să mai ciupească şi el un ban. Acum, nimerise la Woodhouse, fără o para în

buzunar.

În Woodhouse exista un cinematograf: se numea "Empire" şi-i aparţinea lui Jordan, un zidar şi vopsitor de case, care făcuse avere. Pe vremuri, Jordan fusese un anonim agramat. Acum avea maşină şi urmărea cu profund dispreţ bîţîielile lui James, privindu-l insolent pe sub pleoapele pleoştite care-i ascundeau ochii negri, vicleni. A.W. Jordan era un bărbat voinic, cam suferind, dar invincibil.

- A pus mîna pe o ocazie care mie mi-a scăpat, comenta James neliniştit. O ocazie rară. Cum de nu mi-a venit ideea unui cinematograf?

Îşi vărsă năduful şi în faţa domnului May, omuleţul grăsuliu care vîna o şansă de "impresariat". Domnul May era sferic la trup, avea obraji trandafirii şi durdulii, ochi de un albastru deschis, care păreau că vorbesc în locul lui, pentru că domnul May ştia să asculte şi să tacă. Îl ascultă şi pe James, îndesă cuvintele lui în pipă şi le trase în piept. Asta nu înseamnă că fuma pipă, domnul May fuma numai ţigări. Dar băgă la puşculiţă destăinuirea lui James, ca pe ceva ce putea fi cîndva speculat.

Domnul May, un om abil, avea un spirit teluric, şi nu aerian. Nu cinematograful "Empire" al lui Jordan îl interesa pe el, ci magherniţa de lemn din vechiul tîrg de vite, intitulată "Cinemaul şi Teatrul de Varietăţi al lu' Wright". Spectacolele "lu' Wright" erau mult inferioare celor de la "Empire". Totuşi minerii şi gagicele lor umpleau mereu sala pînă la refuz. Dar, din păcate, domnul May nu vedea nici o posibilitate să-i pice şi lui vreun oscior de ros de la ospăţul lui Wright. Cinematograful era o afacere strict familială: domnul şi doamna Wright, un fiu şi două fiice cu soţii lor - un consiliu de administraţie inexpugnabil. Deşi spectacolele erau exact de genul pentru care domnul May avea vocaţie: filme între performanţe actoriceşti. Filmele constituiau doar un număr din program, intercalat printre alte reprezentaţii mai grozave - cel puţin după gustul domnului May - şi anume prestidigitatori, cîntăreţi comici,

farse într-un act, animale dresate, clovni. Domnul May n-ar fi putut crede în ruptul capului că spectatorii ar putea să se amuze doar urmărind un film care pîlpîie şi-ţi oboseşte ochii.

Bietul om se dezumflase constatînd că nu se putea fofila şi el pe undeva. Doar îl apăsa şi pe el povara unei familii - cu toate că lealitatea lui avea structura spectacolelor de varieteu, totuşi, cînd se gîndea la soţia şi la fiica lui, îl rodeau remuşcările. Stagiul pe care-l făcuse în America îi imprimase cîteva trăsături specific americane, printre altele naivitatea dublată de o spontană şi calmă lipsă de scrupule "în materie de afaceri". Întrucît era foarte sensibil la aspectele materiale, se îmbrăca îngrijit şi dichisit, cu cămăşi imaculate, iar obrajii roz îi erau întotdeauna proaspăt raşi şi bucălaţi ca de heruvim. Dar... costumele îi erau complet demodate, astfel încît aparenţa de eleganţă, oricît ar fi fost de studiată pentru a da impresia de prospeţime, constituia mai curînd o piedică. Îşi trîntea pălăria de fetru pe o parte, strengăreşte, peste faţa trandafirie şi grăsulie. Dar ochii aveau o privire amară şi erau încercănaţi de parcă domnul May se întreba întruna de ce i-au mers toate pe dos în viaţă.

În camera lui de la hanul "Luna şi stelele" - hanul cel mai acătării din Woodhouse, pentru că domnul May alegea întotdeauna numai ce era mai bun - stătea şi chibzuia, cuprins de mîhnire. Nu avea ce face în Woodhouse. Ar trebui să plece la Alfreton. Dar acolo ce-o să-l aştepte? Unde, unde, în lumea asta oribilă se putea găsi un colţişor pentru un om copleşit de răspunderi, care năzuia să aducă o contribuţie la propăşirea umanităţii şi căruia i se închideau toate porţile? Domnul May sosise într-un vagon Pullman şi luase o cameră la hotelul cel mai bun din oraş, întocmai ca americanii cu bani din America. Se obişnuise să fie culant. Dar în Anglia asta împuţită şi calică, nu făcea decît să- şi tocească ghetele, şi îl pîndea primejdia să-şi pape şi banii puşi deoparte pentru biletul de tren. Şi acum,

dacă se va vedea silit s-o întindă fără să plătească nota la hotel, cine era de vină? Societatea asta obtuză. Trebuia şi el să trăiască. Şi mai trebuia, cu orice preţ, să păstreze atîţia bani cît costa un bilet de tren pînă la Birmingham. Spunea tuturor că soţia lui locuieşte la Londra. Dar expedia pe furiş scrisorile din Lumley, ducîndu-se pînă acolo pe jos. Un om al misterelor.

Într-o zi porni din nou pe jos la Lumley, ca să-şi expedieze corespondenţa. Dar de astă dată cercetă aşezarea cu mare atenţie. Un sat nenorocit, aruncat deasupra unei şosele înecate în praf şi năclăită pe alocuri într-un glod argilos, provenit de la industria olăritului. Din loc în loc se înălţau coşuri ce scuipau pale de fum negru, care înecau drumul. Dincolo de o răscruce, se vedea topitoria de oţel, un amalgam de funingine şi rugină. Ceva mai departe, nodul de cale ferată, şi în spatele acestuia, case, zvîrlite parcă la întîmplare, îndesîndu-se apoi în direcţia orăşelului Hathersedge, faimos prin fabricile lui de ciorapi. Faţă de posomorala din Lumley, Woodhouse, cu biserica lui căţărată pe un dîmb, sumeţindu-şi cu fală turla printre crestele copacilor, pe fundalul clinelor verzi, părea un idilic colţ de rai.

Domnul May se duse glonţ la hotelul Derby, să dea pe gît o gură de whisky. Acolo, de bună-seamă, intră în vorbă cu un muşteriu.

- Aveţi o viaţă cam plicticoasă aici în Lumley, începu el cu tonu-i declamator, de om de teatru. Nu există nici un loc de distracţie?

- Localnicii, cînd au chef să se distreze, se duc sau la Woodhouse sau la Hathersedge.

- Şi n-ar fi mai bine să aveţi aici un loc de distracţie al vostru, care să facă concurenţă cinemaului Wright?

- Ştiu eu... poate că da... dacă i-ar da cuiva prin minte s-o facă.

Aceasta a fost filiera parcursă de ideea domnului May, de la origini şi pînă la James. Ideea de a deschide un cinematograf pe terenul virgin din Lumley. James nu le spuse nimic femeilor. Dar din ziua în care domnul May

îi pomenise despre acest lucru, se transformă în cu totul alt om. Era numai freamăt şi nerăbdare, de parcă îi crescuseră aripi.

- Eu zic să mergem acolo, să găsim un loc de amplasare, îi propuse domnul May. Asta nu te angajează la nimic - nu-i un pas definitiv. Dar ca să-ţi faci o idee despre ce-i acolo.

Ca urmare, a doua zi de dimineaţă, acest cuplu foarte prost asortat luă drumul spre Lumley. James avea un aspect foarte şleampăt în pardesiul lui negru, uzat, pantalonii gri închis şi şapca ieftină. Era gîrbovit şi mergea cu paşi iuţi, de parcă-l hăituia soarta. Faţa îi era suptă, dar încă frumoasă. Şi, paradoxal, şapca ieftină, prin discordanţa ei, îi sporea distincţia trăsăturilor. Era un domn. Privea în jur, agitat, şi saluta toţi trecătorii care îi ieşeau în drum.

Alături, păşea ţanţos domnul May, îmbrăcat la patru ace, cu hainele fixe pe corpul cilindric, împieptoşat, cu capul dat pe spate, ca o pasăre înfoiată, fudulă. Costumul gri închis îi venea perfect, numai că acum era cam strîmt. Haina şi vesta erau tivite cu şiret de mătase în tonul stofei. Lavaliera avea dunguliţe negre, ca şi cămaşa extrem de curată. Ghetele erau din antilopă neagră, dar cu tocurile cam mîncate. Pălăria gri i se înclina pe o parte, cu un aer ştrengar. Avea o înfăţişare cochetă, dar rămasă în urmă cu moda; obrajii îi erau rozalii, dar sub ochii de un albastru senin se săpaseră cearcăne vinete, de om care suferă de bilă; dădea impresia că stăpîneşte situaţia, deşi nu avea ce stăpîni.

Mergeau discutînd amical, James aplecat în faţă, domnul May aplecat pe spate. Acesta din urmă îşi luase poza omului de societate, rafinat.

- *Certamente*, spunea el - uza foarte frecvent de acest cuvînt şi-i rostea silabele din coadă cu vocale foarte deschise, rimînd cu "amante". *Certamente* e un loc hidos! N-am văzut niciodată un loc mai hidos, pe tot parcursul voiajelor mele. Dar asta e lipsit de importanţă... îşi întinse mîinile durdulii, care-i ieşeau din manşetele de

uh alb imaculat.

- Sigur că-i lipsit de importanţă, confirmă James. Absolut. Nu ne interesează. Pe noi ne interesează...

- Publicul... certamente. Şi ăsta există... Teritoriu virgin...!

- Da, clar. Teritoriu neatins. Un debuşeu neted ca-n palmă.

- Debuşeu neted ca-n palmă, îl îngînă domnul May, cu un uşor zîmbet. Un adevărat noroc!

- O afacere care, bine pusă la punct şi bine gîndită, urmă James, bine gîndită şi pusă la punct...

- Certamente! Şi de ce n-am gîndi-o bine?

- Trebuie, trebuie s-o facem, replică prompt James, cu vocea lui uşor hîrîită.

- Certamente. Dacă la Lumley n-am izbuti să ne formăm un public larg, atunci unde în altă parte?

- Şi ne vom putea orienta cu uşurinţă în ce priveşte gustul publicului, urmărind ce aduce Wright... şi Jordan... Ne-am putea duce la Hatersedge, la Knarborough, la Alfreton, înainte de... vreau să spun...

- Bineînţeles, dacă socoteşti că e necesar. Partea aceasta îmi va reveni mie. Voi discuta cu administratorii, cu actorii... prezentîndu-mă ca ziarist. Eu am lucrat în ziaristică, e foarte simplu să faci rost de legitimaţii de la diferite ziare.

- Găsesc că e o idee bună. Le spui că vrei să scrii un reportaj. Foarte bună idee.

- Şi-n felul ăsta îţi procuri toate informaţiile necesare.

- Absolut, absolut, îşi exprimă James acordul.

Încercaţi să vă imaginaţi cele două personaje ale noastre iscodind zidurile coşcovite, maidanele de gunoi şi băltoacele din Lumley. La un moment dat, dădură peste un maidan pe care poposiseră două vagoane de bîlci. Pe treapta unuia din vagoane, şedea o femeie care curăţa cartofi. Apoi apăru şi o fetiţă metisă, cărînd o cană de apă, smălţuită, albastră. Din nişte corturi de pînză colorată, aflate în spatele vagonului, răzbeau lovituri de ciocan.

- Bună dimineaţa, i se adresă domnul May femeii. E bîlci la vremea asta?

- Nu, nu-i bîlci, răspunse femeia.

- Aha, lucraţi pe contul vostru. Şi cum vă merge?

- Aşa şi aşa.

- Aha, aşa şi aşa. Îmi pare rău. Bună ziua.

Domnul May cuprinse din privirile-i isteţe întreaga scenă şi zări un negru ieşind din unul din corturi. Un negru tînăr şi firav, care şchiopăta şi avea o faţă ca a negrului desenat de Watteau, adică tristă, îngrijorată, marcată de climatul nordic. Domnul May sesizase întreaga situaţie: negrul era soţul femeii şi tatăl fetei, transplantat în nord; cortul din care se auziseră ciocăniturile era amenajat pentru "*Hoop-La*", aruncarea cercurilor, iar al doilea cort era probabil destinat tragerii la ţintă cu nuci de cocos. Domnul May, cuprins brusc de repulsia americanilor faţă de negri, îl trase pe James de acolo. Mai tîrziu, află că femeia era localnică şi avea doi copii cu negrul, care era un om paşnic, la locul lui, şi că întreaga familie se ţinea departe de cei din Lumley.

- Te cred, aprecie domnul May, indignat numai la ideea unor posibile contacte sociale.

Pe urmă începu să iscodească de cît timp se instalaseră în locul acela - şi află că de vreo trei luni - şi cît aveau de gînd să mai rămînă - încă o săptămînă, după care vor pleca la bîlciul din Alfreton - cui aparţinea terenul - domnului Bows, măcelarul. Aha! Şi la ce-l folosea? Era un teren de construcţie, dar nu prea grozav.

- Am dat exact peste ce ne trebuie. Am avut un noroc chior! strigă domnul May, dîndu-şi mare importanţă, de îndată ce ieşiră din nou în drum.

Dar voioşia şi aerele de importanţă îi cereau un efort care nu putea fi compensat decît prin paharul lui de whisky de la ora unsprezece, tonicul lui. Îi simţea teribil lipsa, dar nu cuteza să-i spună lui James, ştiindu-l antialcoolic convins. Aşa încît drumul de întoarcere i se păru lung cît toate zilele şi cînd ajunse, istovit, în Woodhouse, se trînti cu un suspin de uşurare şi de

enervare pe un scaun din barul hotelului. Strîmbă din nasul lui scurt. Barul mirosea urît. A bere ieftină pe care o consumau minerii. Doamne, cît era de ostenit! Se lăsă pe spetează scaunului, cu paharul de whisky în mînă şi privirile pierdute în gol. Un om disperat. Cearcănele vineţii sugerau mai mult ca oricînd o vezică biliară bolnavă. Avea senzaţia că soarta îl trădase cu totul şi se simţea îngrozitor de frustrat.

Totuşi, cînd trebui să se întîlnească din nou cu James, îşi reluă poza de jovială încredere în sine. Nu discutaseră încă problema banilor. Oare cînd îi va fi posibil să ciupească un avans de la James? Era necesar să pună punctul pe i. Îşi perie atent, în faţa oglinzii părul castaniu, creţ. Vai, ce de-a ghiocei îi mai răsăriseră la tîmple! Şi ce, e de mirare, cînd îl copleşeau atîtea griji? Îşi îmbrăcă, peste cămaşă, vesta cu spatele de satin gri şi văzu că plesnea pe el. E drept că se mai rotunjise la corp, dar nu făcuse burtă, constată examinîndu-se în oglindă. Nu, nu! Ba chiar, privindu-se din profil, se sperie că slăbise. Avea o ţinută şi un mers săltăreţ ca de pasăre, cu pieptul bombat şi tîrtiţa în afară, ceea ce-i dădea un aspect caraghios. Doamne, ce se mai rărise spatele de satin al vestei! Examină manşetele cămăşii. Şi astea se scămoşaseră. Noroc că păstrase material pentru manşete şi gulere de rezervă. Îmbrăcă haina, scuturînd cu un bobîrnac un invizibil fir de praf de pe rever, şi plecă să-l întîlnească pe James, hotărît să-i stoarcă un avans. Altminteri n-o putea scoate la capăt.

Dar în ziua aceea nu obţinu nimic. A doua zi, la ora şase dimineaţa, sună şi ceru ceaiul. La ora zece făcuse un tur de recunoaştere prin Lumley, discutase în principiu cu domnul Bows, măcelarul, despre teren şi, înfrînîndu-şi scîrba, îl descususe şi pe negrul firav şi blajin cu privire la bîlciul din Alfreton şi la posibilitatea de a achiziţiona vreo baracă veche, pe care s-o transforme în cinematograf.

Trepidînd de atîtea formidabile informaţii, se duse la întîlnirea cu James - de astă dată nu la clubul prăpădit, ci în sala de lectură de la Casa Meseriaşilor, în care nu

călca picior de meseriaş, ci numai oameni ca James. Se aşezară la o masă de şah, ca şi cum aveau de gînd să facă o partidă. Dar discutară cu intensitate, misterios.

Domnul May îi împărtăşi toate noutăţile, şi apoi încercă apa cu degetul:

- Cred că ar trebui să stabilim şi chestiunea financiară. Dacă vrem să găsim un stabiliment - domnul May se referea întotdeauna la sediul cinematografului numindu-l "stabiliment" - atunci trebuie să ştim cît ne putem întinde cu cheltuielile.

- Da... da... fireşte... răspunse James evaziv şi iritat, privindu-l pieziş pe domnul May care învîrtea distrat în mînă calul negru de pe măsuţa de şah.

- Ca să-ţi spun drept, domnule Houghton, în clipa de faţă eu nu dispun de bani lichizi. Fără îndoială că mai tîrziu, dacă se va ivi nevoia, o să fac rost de cîteva sute de lire. O mulţime de lume îmi datorează bani. Am o sumedenie de datornici. Dar înţelegi cît e de greu să-ţi recapeţi banii, mai cu seamă din America. Dacă ţii, putem amîna tratativele pînă îmi sosesc banii din America. Asta ca să pot investi şi să devenim asociaţi. Dar pînă atunci, aş putea să funcţionez temporar ca administratorul dumitale - adică să-ţi fiu angajat...

Urmărea atent reacţia lui James. Acesta nu-şi desprinsese privirile de pe masa de şah şi tremura de emoţie. Nu voia un asociat. Afacerea trebuia să fie a lui, evita partenerii de afaceri.

- Deci accepţi să fii administrator cu un salariu fix? se grăbi să întrebe, cu vocea răguşită de aţîţare şi frecîndu-şi degetele lungi.

- Pentru moment, da, sînt de acord, dacă ştiu că de îndată ce-mi vor sosi banii voi deveni asociatul dumitale la firmă, în termeni pe care-i vom stabili ulterior.

Lui James nu-i prea mirosea bine treaba.

- Adică în ce termeni?

- Pentru moment e lipsit de importanţă. Consideră-mă administratorul dumitale, amploaiatul dumitale, cu un salariu de... La ce sumă te gîndeşti?

- Vrei să te plătesc cu săptămîna? întrebă James precaut.

- Eu zic cu luna.

Se măsurară, prudent, unul pe celălalt.

- Obligîndu-ne, reciproc, la un preaviz de o lună, în cazul renunţării vreuneia din părţi.

- Şi cît vrei? întrebă James cu teamă de avar.

Domnul May îşi cercetă atent unghiile curate şi lustruite.

- Nu cred că m-aş putea descurca cu mai puţin de douăzeci de lire pe lună. Certamente, e un salariu ridicol. În America nici nu s-ar fi pus problema unui salariu sub trei sute de dolari lunar. E salariul minim pe care l-am primit vreodată. Dar Anglia nu-i America, certamente, din nefericire pentru ea.

Capul lui James se clătina ca un pendul.

- Douăzeci de lire pe lună? Imposibil. Nu pot plăti atît. Nici nu se pune chestiunea.

- Atunci fă dumneata o ofertă. La cît te-ai gîndit? Cît *poţi* plăti? răspunse domnul May iritat de viclenia provincialului ăstuia zaharisit, şi de propria lui decădere într-o poziţie de subaltern.

- Zece lire pe lună, asta-i tot ce-ţi pot da, răspunse James categoric.

- Cît? Şi din ce să trăiesc? Am o familie de întreţinut!

- Gîndeşte-te că afacerea trebuie să fie rentabilă. Ori, pentru asta trebuie să reduc cheltuielile la sînge.

- Eu te-aş sfătui exact pe dos. La început trebuie să porneşti cu largheţe. Dacă te zgîrceşti de la bun început, n-ai să realizezi nimic. Auzi, zece lire pe lună! Îţi baţi joc de mine? Din ce să *trăiesc*?

Capul lui James îşi continua mişcarea oscilatorie, de împotrivire. În acea dimineaţă nu ajunseră la nici o înţelegere. Domnul May se întoarse să-şi ia doza de whisky, mai scîrbit şi mai amărît ca oricînd. Dar James era din nou electrizat de elanul marii lovituri.

La următoarea întîlnire dintre cei doi, domnul May a trebuit să depună un mare efort pentru a-şi menţine poza

de veselie şi de nepăsare. Lùase hotărîrea de a-şi scoate paguba prin alte metode. Trebuia să se compenseze în toate felurile posibile. O să accepte salariul de *zece lire* - dar absolut ridicol, cine a mai acceptat un salariu de zece lire, lua-l-ar naiba pe zgîrie-brînză ăsta care mănîncă de sub el - un ramolit împuţit şi zgîrciob! Da, o să accepte cele zece lire, dar n-o să se lase el, se pricepea cum să astupe găurile.

Se mai repezi o dată la negru ca să se informeze despre o baracă de lemn paradită, cu acoperişul spart, care aparţinuse unui vechi teatru ambulant şi se afla pe islazul comunal Selverhay, şi care ar fi putut, eventual, să fie achiziţionată. Stătu iar de vorbă cu domnul Bows. Îşi luă nota şi expedie cîteva scrisori. A doua zi, la opt dimineaţa, porni la drum, pe jos, spre Selverhay. Şapte mile de drum anevoios şi plicticos. Sălta pe picioarele lui mici, în pantofii care-l cam strîngeau, străbătînd un ţinut frumos pe vremuri, dar care, presărat acum cu sate de mineri, arăta sordid şi cenuşiu. Se hurduca la deal şi la vale prin hîrtoape, oprind ţopîrlanii întîlniţi în drum ca să-i întrebe de direcţie. În sfîrşit ajunse la Selverhay, care era de fapt o aşezare mai deprimantă decît toate celelalte: sărăcăcioasă, cătărată pe un deal, în bătaia vîntului.

Văzu şi baraca: putredă, părăginită, vopsită în roşu închis, cu zdrenţe de afişe dezlipite care fluturau pe pereţi. În jur, fusese năpădită de bălării. Numai de n-ar fi lemnul prea putred! Se ciuci pe vine, îşi scoase briceagul şi începu să împungă lemnul. Un poliţist, cu un coif cît un butoi, îl văzu, descălecă de pe bicicletă, înaintă neauzit prin iarbă şi se înfipse în spatele lui. Domnul May fu cît pe-aci să facă un atac de apoplexie cînd îl auzi bubuind din senin:

- Ce faci acolo?

Domnul May se opinti în picioare, roşu ca racul şi cu vinele gîtului umflate, ţinînd în mînă briceagul deschis.

- A, bună dimineaţa. Îşi potrivi haina şi-l măsură pe lunganul de poliţist şi bicicleta lui scînteietoare. Intenţionez să cumpăr acest stabiliment şi îl examinam.

Mi-e teamă că e cam putred la temelie.

- Păi n-ar fi de mirare, zise poliţistul, urmărindu-l pe domnul May care îşi închidea briceagul.

- În acest caz, stabilimentul nu corespunde scopurilor mele.

Poliţistul tăcu.

- Ai putea să-mi indici unde să cer informaţii în legătură cu stabilimentul?

Domnul May se exprima ca un om de societate, plin de amabilitate. Dar poliţistul îl privea în continuare cu neîncredere, măsurîndu-l din creştet pînă în tălpi, ca şi cînd avea de-a face cu o vieţuitoare curioasă, o drăcovenie cum nu mai întîlnise pînă atunci pe faţa cuviinciosului şi trainicului nostru pămînt.

- Ce fel de informaţii? întrebă el.

- Dacă stabilimentul e de vînzare, răspunse domnul May înţepat.

Se străduia să-l trateze cu cordialitate, ca de la egal la egal.

- Proprietarii nu-s de prin partea locului.

- Da? Şi unde locuiesc? Cum îi cheamă?

Poliţistul îl cercetă cu şi mai multă neîncredere.

- Cowlard îi cheamă. Şi cînd nu pleacă, sînt la Offerton.

- Vasăzică, Cowlard. Mulţumesc. Domnul May îşi scoase din buzunar carneţelul. C-O-W-L-A-R-D. Corect? Şi care-i adresa, dacă nu te superi?

- Nu ştiu strada. Da' te poţi interesa la "Trei Clopote". Patroana-i soră cu ea.

- La "Trei Clopote"? Mulţumesc. La Offerton ai zis?

- Da.

- Offerton. Unde-i Offerton?

- La vreo opt mile de aici.

- Şi cum ajung acolo?

- Pe jos sau cu trenul.

- Are gară?

- Dacă are gară?

Poliţistul căscă ochii de parcă se afla în faţa unui

ţicnit sau a unui nelegiuit.

- Da. Există o gară în Offerton?

- Auzi întrebare! E cea mai mare gară din comitat după Chesterfield.

- A-a-a! exclamă domnul May, avînd o subită revelaţie. Te referi la *Alfreton* ?

- Da, Offerton.

Poliţistul nu mai avea acum nici o îndoială că vorbea unui nebun. Din fericire, nu era un oportunist şi nu ţinea să facă mare carieră - cu cît mai jos, cu atît mai călduţ, gîndea el.

- Şi de aici cum ajung la gară? urmă domnul May.

- Vrei la Pinxon sau la Bull'ill?

- Pinxon sau Bull'ill?

- E două gări diferite.

- La Selverhay?

- Da, e două gări.

- Şi care-i mai aproape?

- Păi depinde de care tren vrei să iei. Cîteodată aştepţi ş-un ceas ori două...

- Nu ştii ce trenuri sînt, nu?

- Păi e unu' de după-masă, da' pînă ajungi dumneata acolo, pleacă.

- Pînă ajung unde?

- La Bull'ill.

- A, la Bull'ill. Aş încerca totuşi să-l prind. Vrei să-mi arăţi pe unde să merg?

După o oră de drum greu, domnul May ajunse la gara Bullwell şi cînd i se spuse că pînă la şase seara nu trece nici un tren, gîndi că oricît i-ar oferi vreodată James Houghton, tot nu era plătit.

Pînă cînd James nu le anunţă Alvinei şi domnişoarei Pinnegar vestea că închiriase şi partea lui de prăvălie băcanului vecin, cele două femei nu avuseseră habar de ce se petrecea. Băcanul consimţise să închirieze şi partea lui James, la aceeaşi sumă pe care o plătea pentru prăvălia lui, ba chiar îşi asumase toate cheltuielile

pentru reparaţii şi transformări. O afacere foarte bună pentru James: nu scotea nimic din buzunar şi avea un profit curat.

- Şi de cînd începe? îl întrebă domnişoara Pinnegar.

- De la întîi octombrie, prăvălia e a lui.

- Nu-i o idee rea, îşi dădu cu părerea domnişoara Pinnegar. Prăvălia tot nu aducea nimic.

- Bineînţeles, aprobă James frecîndu-şi mîinile în semn de nervozitate sau de satisfacţie.

- Şi dumneata în sfîrşit ai să te retragi într-o viaţă calmă, urmă domnişoara.

- Asta o să vedem, răspunse James şi, după ce rosti aceste cuvinte criptice, se duse, transportat de fericire, să se întîlnească cu domnul May.

James avea aproape şaptezeci de ani şi tot mai tremura ca frunza-n vînt. O frunză veştedă.

- Iar pune ceva la cale, îi spuse Alvina domnişoarei Pinnegar, cu un ton de avertisment.

- Şi eu cred la fel. Ce mai poate fi de astă dată?

- Nu ştiu, răspunse Alvina rîzînd. Dar trebuie să fie ceva groaznic, dacă nu ne-a spus un cuvînt.

- Da, altfel ar fi vorbit el, confirmă domnişoara Pinnegar rostind cuvintele rar, pe un ton îngînduṛat. Ce să fie?

- Nu-mi trece prin minte.

Cele două femei trăiau atît de retrase de lume, încît nu avuseseră cum să afle de raitele lui James la Lumley. Şi se aşezaseră să pîndească la geam, ca două pisici, întoarcerea lui James acasă.

Domnişoara Pinnegar îl văzu prima, venind şi discutînd de zor cu domnul May. Acesta era îmbrăcat de sus pînă jos în gri, cu pieptul bombat ca un prihor, şi mai aprins ca de obicei la faţă. Stabiliseră înţelegerea dintre ei şi o stropiseră cu o băutură; domnul May băuse un whisky, iar James îşi îngăduise şi el un pahar de vin roşu.

- Alvina! Vino repede aici! o chemă în şoaptă domnişoara Pinnegar.

Alvina alergă în prăvălie ca să arunce o ocheadă pe

la colţul vitrinei. Îi văzu pe cei doi stînd locului: domnul May, ca o pasăre cenuşie înfoiată şi cu obrajii împurpuraţi, îşi înălţa capul în direcţia lui James şi-l apuca mereu de reverul hainei pentru ca să mai poată strecura şi el un cuvinţel, iar James, dînd întruna din cap, obrajii zvîcnindu-i de emoţie şi de atîta vorbărie aţîţată, îşi muta greutatea corpului cînd pe un picior, cînd pe altul, sau se agita în jurul interlocutorului.

- Cine să fie individul ăsta cu aspect vulgar? întrebă domnişoara Pinnegar simţind că i se scufundă inima-n piept.

- Nu pot să-mi dau seama, răspunsese Alvina prăpădindu-se de rîs la priveliştea scenei atît de bufe.

- Nu ţi se pare un om îngrozitor?

- E incredibil. Uite ce faţă roz are!

- Şi reverele tivite cu şiret de mătase! exclamă domnişoara Pinnegar scîrbită.

- Ai zice că-i un costum vîndut de tata.

- Mă tem să nu-l fi vîndut el pe taică-tău, răspunse domnişoara Pinnegar.

Cei doi făcură cîţiva paşi în direcţia casei şi femeile se grăbiră să se retragă. Nu voiau să fie prinse la pîndă. Deşi, cine se mai sinchiseşte azi de buna creştere?

- S-au oprit din nou, anunţă domnişoara Pinnegar care mai furişase o privire.

Cei doi parteneri continuau să discute înfierbîntaţi, cu glasuri care aproape că puteau fi desluşite.

- Cine poate să fie? se întrebă a nu ştiu cîta oară domnişoara Pinnegar, cu o voce abătută.

- Pare să aparţină lumii teatrului, aprecie Alvina.

- Crezi? Nu-i cu putinţă! Nu-i cu putinţă!

- Ce altceva ar putea să fie, nu vezi?

- Dar nu pot să cred, efectiv nu pot să cred.

Domnul May apucase braţul lui James cu degetele lui prădalnice şi acum îi scutura mîna cu efuziune. Iar James, cu şapca lui ieftină pe cap, îi zîmbea de zor. Domnul May îşi luă rămas bun cu un gest graţios al mîinii înmănuşate, şi se înapoie în direcţia hotelului "Luna şi

stelele" cu mersul lui săltăreţ, iar James se îndreptă spre casă, cu paşii lui grăbiţi, de om hăituit.

Alvina se îndepărtă cu iuţeală de vitrină, dar domnişoara Pinnegar rămase pe baricade. James intră cu grabă în prăvălie, şi cînd dădu peste ea, tresări speriat.

- A, domnişoara Pinnegar! exclamă în semn de recunoaştere şi încercă să treacă pe lîngă ea.

- Cine era omul cu care vorbeai? îl întrebă femeia cu un ton autoritar, de parcă se adresa unui copil care o scotea din sărite.

- Ce? Ce-ai spus? se apără James.

- Cine era omul cu care vorbeai?

- Ce? Care om?

James o făcea pe surdul şi vorbea cu o voce hîrîită.

- Individul acela! Domnişoara Pinnegar se duse la uşă. Uite-l! Individul acela!

James se apropie de uşă şi privi afară, pregătit parcă să vadă cine ştie ce năzdrăvănie. Imaginea domnului May văzut din spate, ţopăind, încorsetat în costumul prea strîmt, cu pălăria pe-o ureche şi mîinile în mănuşi de antilopă gri, păru să-l surprindă. Era parcă iritat că fusese chemat să vadă aşa ceva.

- A, acela! E administratorul meu.

Şi intră grăbit în casă, întrebînd de cină.

Domnişoara Pinnegar mai stătu un timp la uşă, cuprinsă parcă de letargie. Un soi de inconştienţă. Pe urmă se simţi gata să facă o criză de isterie sau să leşine. Dar se struni din răsputeri, cu un efort care o costa un an de viaţă. Pentru că de cînd se ştia nu leşinase vreodată şi nu făcuse vreo criză de isterie.

Îşi concentră întreaga energie şi putere de rezistenţă şi, după ce încuie uşa prăvăliei, intră în sufragerie, acceptîndu-şi destinul. James mînca şi nu-i dădu nici o atenţie. Aveau la masă tocană irlandeză.

- Ce administrator? îşi repetă domnişoara Pinnegar întrebarea.

James, aplecat deasupra farfuriei, îşi îngurgita

tocana.

- Domnule Houghton, cu dumneata vorbesc! strigă domnişoara Pinnegar cu vocea alterată.

Faţa îi devenise palidă ca de mort. Plesni masa cu palma, un plesnet scurt, iritant.

James tresări şi privi năuc, de parcă tocmai se deşteptase din somn.

- Ce? Ce s-a întîmplat? întrebă gîfîind.

- Ce administrator? Vreau un răspuns!

- Administrator? Ce tot spui? Despre ce administrator vorbeşti?

Domnişoara Pinnegar se apropie de el, ca o nălucă ameninţătoare în rochia ei neagră.

James se feri.

- Ce administrator? repetă James. Administratorul meu. Al cinematografului meu.

Domnişoara Pinnegar se uită fix la el, fără să rostească un cuvînt. Întreaga furie pe care întreaga specie feminină o acumulase ani de zile împotriva lui James, se revărsă în clipa aceea asupra lui, în tăcere, ca un trăsnet mut, încărcat de electricitate latentă. Dar canalul prin care se scurgea această electricitate, adică domnişoara Pinnegar, simţea că explodează.

- Care cinematograf? Care cinematograf? Trebuie să înţeleg că...

Mînia o sufoca, simţea că-i plesneşte inima în piept. Se rezemă cu mîinile de masă.

Era o situaţie lugubră. Domnişoara Pinnegar căpătase o înfăţişare de groază, cu faţa împietrită ca o mască, ochii ficşi şi buzele livide. Părea că într-adevăr căzuse un trăsnet peste ei. James rămăsese înlemnit. Îi învăluia o tăcere apăsătoare, o acalmie rău prevestitoare.

Şi în cele cîteva clipe de tăcere, domnişoara Pinnegar o rupse definitiv cu James. O rupse cu el pe vecie. Tăie toate corzile spirituale. Cînd îşi reveni, se aşeză pe scaun, în faţa farfuriei ei de tocană. Şi începu să mănînce, făcînd abstracţie de orice şi de oricine.

Alvina, care asistase la scena de groază, se uită de

la unul la celălalt, apoi îşi lăsă nasul în farfurie. James încetase să mai mănînce. Singură domnişoara Pinnegar mesteca încet.

- Alvina, de ce nu mănînci? o întrebă într-un tîrziu.

- Mi-a pierit orice poftă.

- De ce?

Tonul domnişoarei Pinnegar era scurt şi imperios, aproape ca acela al domnişoarei Frost. Ciudat de asemănător!

Alvina începu să mănînce mecanic.

- Mie îmi place şi un nap, doi, în tocana irlandeză, spuse domnişoara Pinnegar. Îi dă gust.

- Da, dar napii încă n-au apărut. Nu e sezonul.

- Dar parcă marţi am mîncat napi la masă?

- Da, dar erau napi galbeni, nu din cei suedezi.

- Fie şi napi galbeni. Îmi plac şi napii galbeni în tocană.

- Îmi pare rău că n-am pus napi.

- Altă dată să pui.

Nimeni nu mai scoase o vorbă în legătură cu cinematograful; tăcere absolută. De îndată ce-şi înfulecă plăcinta cu prune, James se făcu nevăzut.

- Ce mai e şi povestea asta? întrebă Alvina cînd îl văzu plecat.

- Cumpără un cinematograf. Şi individul cu care vorbea e administratorul lui. Nici mai mult, nici mai puţin.

- Şi ce-o să facem cu un cinematograf? întrebă Alvina.

- Problema este ce o să facă el. Pe mine mă lasă rece. Nu mă interesează. Ştiu doar un lucru: eu n-am de gînd să-i dau nici un ban. Şi o să-mi alung ideea din minte, pentru mine nu va exista nici un cinematograf. Asta-i tot ce-am avut de spus, încheie domnişoara Pinnegar.

- Dar e o realitate, un fapt care există.

- Facă ce-o şti. Pe mine nu mă interesează. În fond, combinaţiile tatălui tău sînt ale tatălui tău. Eu n-am ce să mă amestec.

- Nici pe *mine* nu mă priveşte.

- Situaţia ta e alta. Eşti fiica lui. Din fericire, mie nu mi-e rudă. Vai de biata maică-ta ce-a avut de îndurat!

- Da, aşa a fost el toată viaţa.

- Asta este, conchise domnişoara Pinnegar.

Cuvintele ei aveau o notă finală. Şi sentimentele ei, odată răcite, nu se mai puteau reîncălzi. Aşa cum nu poţi încălzi un şoarece mort. L-ai face doar să putrezească mai repede.

Din ziua aceea, domnişoara Pinnegar a căpătat o înfăţişare de femeie bătrînă şi s-a gîrbovit. Iar tonul ei îi amintea Alvinei tot mai mult de domnişoara Frost.

În seara celei de-a doua zile, după ce domnişoara Pinnegar se retrase, James se lansă într-o explicaţie cu fiica lui.

- Ţi-am spus că am cumpărat sediul unui cinematograf? Acum căutăm un aparat de proiecţie, un dinam şi aşa mai departe.

- Şi unde o să fie cinematograful?

- La Lumley. Vino mîine cu mine să-ţi arăt locul. Construcţia - adică o baracă de lemn care a aparţinut unui teatru ambulant - va sosi joia viitoare.

- Şi cu cine te-ai asociat, tată?

- Cu nimeni. Lucrez pe cont propriu. Am un administrator admirabil, familiarizat cu toate treburile astea. Un domn May. Un om foarte simpatic. Foarte simpatic.

- Un omuleţ rotund, în gri?

- Da. Şi mi-am făcut următorul plan: domnişoara Pinnegar să vîndă biletele şi să încaseze banii - adică să fie casieră; tu să acompaniezi filmele la pian; domnul May să fie operator - ia acum lecţii de mînuire a aparatului - iar eu să mă ocup de partea administrativă. În felul ăsta nu mai e nevoie să angajăm pe nimeni.

- Tată, domnişoara Pinnegar n-o să accepte să fie casieră.

- Crezi că nu? De ce?

- N-aş putea să explic de ce, dar sînt convinsă că n-o

să accepte. Dac-aş fi în locul dumitale aş evita să-i cer aşa ceva.

James rămase tăcut.

- Nu face nimic, declară în cele din urmă. Nimeni nu-i de neînlocuit.

Şi ea, Alvina, va acompania filmele la pian? O nouă lovitură. Urcă în camera ei ca să rîdă şi să plîngă. Se imagina la pian, lovind clapele în ritmul valsului din *Văduva veselă*, sau însoţind părţile lacrimogene cu romanţa *Mătăniile*. În fiecare zi, la matineu şi seara, *Mătăniile*. Filmul ba se întuneca, ba se rupea, spectatorii urlau şi băteau din picioare, un băieţandru soios zbiera: "Cioooocolaata, un penny bucata! Cioooocolaata, un penny bucata!", iar ea luneca suav la altă melodie romanţioasă.

Un spectacol colosal! Începu să rîdă în hohote. Dar brusc i se năluciră în amintire imaginea mamei ei şi a domnişoarei Frost, şi începu să plîngă sfîşietor. După aceea începură să i se perinde prin minte fragmente din cîntece hazlii şi stupide. Se vedea înşirîndu-le în aranjamente, potpuriuri şi variaţiuni. De pildă: *"Nu pleca, Lucy":*

Nu pleca Lucy, Lu, nu mă abandona
Doar ştii ce mult îmi place cu tine a întîrzia,
Ascultă-mi cîntul, dragă, şi haide, nu pleca,
Rămîi cu mine Lucy, te rog nu mă lăsa.

Toate cîntecele astea care o înnebuneau pe domnişoara Frost: *Valsul visurilor, Rugăciunea unei fecioare,* şi altele la fel de detestabile.

În insula Spooney-coney
M-o fi iubind careva?
În insula Spooney-coney
A plecat iubirea mea...

Sărmana domnişoară Frost! Alvina se imagină dirijînd, în pauzele cînd se rupea filmul, un cor de mocofani, în atmosfera îmbîcsită de miros de mahorcă şi de coji de portocale:

Vrei să faci amor cu mine?
Vrei să faci amor cu mine?

(Cum să nu?)
În umbra stejarului,
Să m-alinţi, să mă iubeşti,
Vorbe dulci să îmi şopteşti.
(Hai s-o facem!)
Să mă strîngi cu foc în braţe,
Să murmuri "Scumpo, ah ce bine!"
Zău, vrei să faci amor cu mine?
(Oh, zi-i tot aşa!)

Alvina însăilă felurite asemenea închipuiri, amplificîndu-le, creîndu-şi singură o stare de aţîţare nervoasă.

A doua zi îi relată domnişoarei Pinnegar tot ce aflase.

- Sigur, m-a şi găsit pe mine să-i vînd biletele! Sigur că da! N-are decît să-şi vîndă singur biletele. Şi tu ai să acompaniezi la pian? Doamne, ce ruşine! Cum nu-i este ruşine? Noroc că Dumnezeu s-a milostivit de domnişoara Frost şi de maică-ta şi nu le-a lăsat să mai vadă şi una ca asta. Tatăl tău şi-a pierdut complet simţul onoarei, dacă l-o fi avut vreodată, ceea ce nu cred. Nu pot spune altceva decît că-s fericită că n-am nici un amestec. Dar mi se rupe inima de tine, te compătimesc că-i eşti fiică. Vai de tine! Ce pot să spun, n-are pic de bună cuviinţă, pic de bună cuviinţă!

Domnişoara ieşi ostentativ din cameră, cu un mers ferm.

James o luă cu el pe Alvina la Lumley, îi arătă locul viitorului cinematograf şi o prezentă domnului May. Acesta se înclină în faţa ei, în cea mai autentică manieră americană, şi o tratâ cu o deferenţă de gen american.

- Nu găsiţi că e un proiect extraordinar? o întrebă el.

- Minunat.

- Certamente, stabilimentul, în forma actuală, e provizoriu. Certamente, aspectul exterior n-o să fie prea atrăgător: o baracă veche de lemn, care a aparţinut unui teatru ambulant. Dar lucrul cel mai important în momentul de faţă e să punem treaba pe roate.

- Şi dumneata o să fii operatorul?

- Da, încuviinţă domnul May cu mîndrie. Seară de seară stau lîngă operatorul de la cinematograful "Marsh" din Knarborough. E o îndeletnicire interesantă, certamente interesantă. Şi dumneata ai să acompaniezi la pian? îi întoarse el întrebarea, înclinîndu- şi capul pe un umăr şi privind-o viclean.

- Aşa spune tata.

- Şi *dumneata* ce spui?

- Cred că eu nu am nici un cuvînt de spus în treaba asta.

- Ba eu cred că ai: Fireşte că dacă n-ai să vrei, ai să refuzi. E natural. N-am putea angaja un tînăr?... se adresă el lui James.

- Alvina poate să te acompanieze la fel de bine ca oricare tînăr. Nu trebuie să creştem cheltuielile. Mai ales pe salarii.

- Dar bineînţeles că-i vei plăti şi domnişoarei Houghton un salariu. Orice muncă trebuie retribuită. Fără doar şi poate. Şi pentru acelaşi salariu ai putea angaja orice neisprăvit cu forţă în mîini. Pentru domnişoara Houghton ar fi o muncă extrem de obositoare.

- Nu sînt de acord, îl repezi James. Nu cred că aşa stau lucrurile. Vor fi şi reprezentaţii care nu vor trebui acompaniate...

- Mă rog, şi eu pot să acompaniez unele reprezentaţii, cînd nu proiectez filmul. Nu sînt un pianist de mare clasă, dar mă pricep să cînt - şi îşi plimbă degetele pe nişte clape imaginare, privind-o pe Alvina şi zîmbindu-i strengăreşte. Pot acompania orice gen de spectacol, doar pe un jongleur cu farfurii n-aş cuteza să-l acompaniez, ca să nu-l fac să-şi scape farfuriile. Dar cîntece - ah, cîntecele! *Con molta espressione!*

Şi ciocăni iar pianul imaginar cu degetele, şi-i zîmbi Alvinei, rotunjindu-şi fălcile grăsulii.

Alvinei îi plăcu domnul May. Cînd începeai să-l cunoşti mai bine, descopereai la el o notă bizară - ceva care te intriga. Un clovn, un măscărici! Înfumurat! Iritant

de înfumurat.

Domnul May începu să facă vizite dese la Casa Manchester. Domnişoara Pinnegar păstra o atitudine dezaprobatoare faţă de el, iar domnul May o trata cu totală indiferenţă. Dar conversaţiile în *tete-a-tete* cu Alvina i se păreau fermecătoare.

- Unde e soţia dumitale? îl întrebă ea odată.

- Soţia mea! Te rog, nu-mi mai vorbi de ea! exclamă el, gesticulînd comic. Locuieşte la Londra.

- Şi de ce să nu-ţi vorbesc de ea?

- Nu doresc să mai ştiu nimic de dînsa. Nu ne-am înţeles deloc, a fost o căsătorie foarte nepotrivită.

- Un lucru trist.

- Cumplit de trist, dar asta e. Rîse cu voioşie, apoi îşi luă o mină gravă. E o persoană imposibilă.

- Înţeleg, îl consolă Alvina.

- Nu ştiu dacă poţi înţelege. Să nu-ţi închipui cumva - îşi lăsă mîna pe braţul Alvinei - să nu-ţi închipui că e o femeie... *imorală*... Ar fi o concluzie cu totul greşită. Dimpotrivă. Slăbiciunea ei e excesul de moralitate: "Să nu mănînci decît trei foi de salată pe zi, şi restul banilor să-i economiseşti." Asta-i norma ei de viaţă. Dac-ai şti prin ce mi-a fost dat să trec în primii ani de căsnicie! Numai trei ani am fost împreună. Dar mi- au părut treizeci!

- De ce?

- Nimic n-o mulţumea. Nu suporta să audă despre mîncare. Cînd o întrebam: "Grace, ce avem azi la cină?" îmi răspundea: "Cina mea e o baie înainte de culcare." Era o vegetariană convinsă.

- Fantastic! îşi manifestă Alvina compasiunea.

- Absolut fantastic. Şi a fost fantastic de greu pentru mine. Ea nu mînca, şi nici pe mine nu mă lăsa să mănînc. Încercam să-mi gătesc singur, dar venea după mine în bucătărie, ca turbată. Să-ţi povestesc una bună. Odată mi-am făcut o iahnie de ciuperci - erau o splendoare de ciuperci, mari şi frumoase. Le pun într-o tigaie, să le înăbuş în unt - erau nişte ciuperci mustoase, fragede ca pieptul de pui - şi vine ea după mine, şi îţi jur că mi-a

turnat în tigaie o oală cu zeamă de morcovi. Mă mir că n-am strîns-o de gît, zău aşa! Doamne, şi ce ciuperci mustoase erau!

- Ciuperci mustoase... îl îngînă Alvina.

- Ciupercile sînt mîncarea cea mai bună din lume, nu eşti de părere? o întrebă domnul May ridicîndu-şi privirile spre cer.

- Da, sînt gustoase.

- Cred şi eu. Şi, închipuie-ţi, să mi le inunde în zeama ei chioară de morcovi! Doamne, ce furie m-a apucat! Şi ce crezi că mi-a spus: "N-am vrut să irosesc zeama aceea atît de bună!" Auzi, ca să nu irosească insipida ei zeamă de morcovi, îmi nenoroceşte mie bunătate de ciuperci. Îţi dai seama ce fel de om era?

-.Înţeleg ce greu ţi-a fost.

- Bineînţeles. Şi am slăbit. Am pierdut nu ştiu cîte kilograme în primul an de căsătorie. Nu suferea să vadă că mănînc. Ştii ce- a fost în stare să-mi spună odată? "Am văzut cămara goală şi am sperat că nu mai ai ce să-ţi găteşti. Şi văd că tot ţi-ai gătit!" Ce zici de asta? Îţi dai seama ce viperă? "Văd că tot ţi-ai gătit!"

- Dar din ce voia să trăieşti?

- Voia să fac ca ea: să mănînc o foaie de salată şi să beau apă. Şi după aceea să citesc în extaz un pamflet al lui Bernard Shaw. Aşa era. Mă îmbolnăvea de stomac.

- Tragic! aprecie Alvina.

- Vai, vai! Îşi înălţă din nou privirile spre cer şi îşi întinse braţele în lături. Nu-mi venea a crede. Nu puteam crede că există asemenea oameni pe lume. Ca să nu mai vorbim de prietenele ei! Femeile acelea cumplite - adeptele fabianismului! Cu teoriile lor despre eugenie. Au vrut să-mi analizeze principiile mele de morală în numele eugeniei. Doamne, în ce situaţie mă puneau! Mai rău ca pe vremea Inchiziţiei! Şi asta a durat trei ani. Nici eu nu înţeleg cum am răbdat.

- Şi acum nu te mai vezi deloc cu ea?

- Deloc. Mă păzesc să afle pe unde mă găsesc. Dar o întreţin.

- Şi fiica dumitale?

- Cel mai drăgălaş copil din lume. Cînd m-am întors din America, am văzut-o în casa unui prieten. E o scumpete. Dar, certamente, maică-sa a îndepărtat-o de mine. Se uită la mine ca la un străin.

- Foarte trist!

- Îngrozitor! Îşi întinse din nou mîinile. Avea unghii manichiurate şi un inel cu piatră verde pe un deget.

- Cîţi ani are fata?

- Paisprezece.

- Şi cum o cheamă?

- Gemma. S-a născut la Roma, pe cînd eram impresarul domnişoarei Maud Callum, *danseuse.*

Între Alvina şi domnul May se înfiripase o prietenie curioasă. O intimitate absolut platonică, verbală. El nu-i făcea curte. Dimpotrivă. Părea un porumbel gras, cenuşiu, singuratic, care ciugulea simpatia Alvinei, atent însă tot timpul ca nu cumva *ea* să-l provoace. Dacă ea i-ar fi făcut cel mai mic avans, ar fi fugit cuprins de silă. Avea repulsie faţă de provocările femeilor. Îl scîrbeau, îl aduceau la exasperare, îl făceau să dispreţuiască întreaga specie feminină: nişte mîţe viclene, bipede şi fără mustăţi de pisică. Îl inspirau oroarea instinctivă pe care pisicile o inspiră păsărilor. Aprecia în femeie doar partea angelică şi, mai ales, îngerul matern. Pe acesta îl venera. Dar latura provocatoare...

Se ferea să fie văzut pe stradă cu Alvina. Cînd o întîlnea, o saluta cu o plecăciune şi îşi vedea de drum; se înclina plin de deferenţă, dar mergea mai departe, fără să se oprească, mai fudul şi mai sigur pe sine ca oricînd. În lume, efectiv îi întorcea spatele.

Domnişoara Pinnegar, într-adevăr o mîţă bătrînă, cenuşie şi vicleană, îl urmărea cu ochii ei spălăciţi.

- Are ceva de fătălău, comenta ea. Priveşte-l cum se îmbracă, cum merge, cum se mişcă - parcă nu-i bărbat întreg. În locul tău, Alvina, m-aş feri să stau atîta vreme singură cu el în salon. Ai să intri în gura lumii.

- M-aş simţi flatată, răspunse Alvina rîzînd.

- Ce vrei să spui? se răsti domnişoara Pinnegar.

Din punct de vedere profesional, însă, domnul May era cît se poate de conştiincios. La cinci şi jumătate dimineaţa era în picioare şi ora şapte îl găsea pe drum. Ca o barcă goală în voia valurilor se lăsa purtat dintr-un loc în altul, şi-l găseai ba în Lumley, ba în Woodhouse, pe care-l colinda de la un capăt la altul. Era activ, operativ şi foarte descurcăreţ. Cînd găsea că treaba nu merge bine, se înfigea pe călcîie, cu mîinile la spate, şi dădea drumul la un torent de mustrări sacadate, ţăcănind ca un foarfece care taie aţele.

- De ce n-a fost încă conectat gazul? se repezi el în Arthur Witham. Ai zis ieri c-o să fie gata.

- N-au venit garniturile pentru ţevi.

- "N-au venit garniturile". Dar ştiai de două săptămîni că ai nevoie de garnituri. De ce nu le-ai comandat din timp?

- Îmi ziceam c-o să găsesc pe aici unele potrivite.

- Îţi ziceai! Grozav! Treaba nu se face pe ce-ţi zici. Şi acuma îţi *zici* să comanzi din altă parte sau ai şi comandat?

Arthur îl privi posac. Nu-l putea vedea în ochi. Dar domnul May fanda ca un spadasin.

- Sper că în sfîrşit ai să treci la treabă. Eşti prea mocăit. Şi cînd îţi vin garniturile?

- Mîine.

- Cum? Iar o mai lungeşti o zi? Voi, în meseria voastră, nu ştiţi ce-i aia urgenţă? Mîine! Nici prin cap nu mi-ar fi trecut! Trebuia să fie gata de ieri şi mă mai amîni pe mîine? Vreau să cred că te gîndeşti la *miercuri* cînd spui mîine, şi nu la mîinile lui mîine, sau mai ştiu eu la ce dată la care "îţi zici" c-ai să termini. Vreau să fie totul gata pînă mîine, miercuri! La aceste vorbe, domnul May îşi lăsă mîna prieteneşte pe braţul lui Arthur şi îşi înmuie tonul. Promiţi că-i gata totul pînă mîine?

- Nu crez că un altu' ar face-o pînă mîine.

- Nu-mi spune ce-ar face sau n-ar face "un altu'". Spune-mi că dumneata o faci.

- O fac dacă pot.

- Atunci e în ordine. Te rog să poţi - şi-ţi mulţumesc. O să-ţi fiu recunoscător dacă termini.

Arthur era furios dar n-avea încotro, trebuia s-o facă.

La începutul lunii octombrie sala era complet amenajată şi pretutindeni în Woodhouse fuseseră presărate afişe de reclamă pentru "Palatul de Divertisment Houghton". Domnul May considera cuvîntul "Palat" drept o ironie.

- Divertismentul îl vom oferi, spunea el. Dar în privinţa "Palatului", să nu mai vorbim.

James, însă, plesnea de bucurie, ca să ne exprimăm ca oamenii din Woodhouse.

- Tata pluteşte în nori de atîta fericire, spuse Alvina.

- Zău? răspunse domnul May, descumpănit şi îngîndurat.

James parcurgea cea mai agitată perioadă din viaţa lui. El desena afişele. Întîi trăgea nişte linii violete, sub care se putea citi, scris cu litere mari, negre: "**PALATUL DE DIVERTISMENT HOUGHTON**" Mai jos, scria cu litere mici: "*Inaugurarea va avea loc la Lumley, la 7 octombrie, orele 6.30 p.m.*". Unde îţi întorceai ochii dădeai peste dungile violete cu literele negre. Separat, picta reclamele programului, în albastru deschis şi roz, întocmai ca afişele de teatru. Şi dedesubtul acestora se putea citi un alt anunţ, scris cu litere verzi pe un fond galben: "*Ultimele solduri pentru lichidarea magazinului Houghton, din strada Knarborough, vor avea loc vineri 30 septembrie. Vă punem la dispoziţie articole la preţuri fixate de dumneavoastră.*"

James îşi ieşise parcă din minţi. Strînse toate troacele pe care le mai găsi, le sortă în vrafuri, după criterii numai de el ştiute, apoi lipi anunţuri pe geamul vitrinei şi pe pereţii prăvăliei: "*Alegeţi ce vă place şi plătiţi cît doriţi.*"

Vindeau el şi domnişoara Pinnegar. Toate femeile din oraş dădură năvală. Suceau şi răsuceau mărfurile în mîini, iar James care abia de mai putea prididi, accepta

preţurile care i se ofereau. Fără o vorbă. Singura condiţie era cumpărarea cîte unui singur articol de fiecare dată. "Cîte unul, numai un singur articol, vă rog!" Şi se adunau mormane de monezi de cîte trei pence. Abia spre seară făcu unele derogări de la regula impusă.

Pe la unsprezece noaptea magazinul aproape că se golise de mărfuri şi o sumedenie de femei cumpăraseră lucruri care le erau inutile, la preţuri derizorii, fixate de ele. Epuizat, dar mulţumit, James închise pentru ultima oară prăvălia. A doua zi strînse din magazin tot ce-i mai aparţinea, baricadă uşa dintre locuinţă şi prăvălie, iar băcanul intră să preia localul gol. Luă de la James cheia de la intrare şi îşi puse băiatul să smulgă toate afişele lui Houghton şi să lipească în vitrină un anunţ nou. Acum, ca să între în casă, James şi ai lui trebuiau să meargă pînă la capătul străzii Knarborough, să cotească apoi pe strada Wellington, pînă în dreptul grajdurilor, şi să treacă apoi prin gangul care se deschidea acolo.

Dar nu-l deranja. Cu fiecare oră se apropia tot mai mult de inaugurarea "Palatului de Divertisment". Era satisfăcut de domnul May; recunoştea că e un om iscusit. Iată, în sfîrşit, Palatul pe picioare - deşi într-un echilibru cam şubred, strălucind de-ţi lua ochii, vopsit proaspăt în roşu-închis, de culoarea sîngelui de bou. Pervazurile ferestrelor şi marginile uşii erau vopsite în albastru verzui şi galben. În faţa intrării construise o scăriţă de lemn şi înăuntru o podea nouă; primele rînduri de scaune erau îmbrăcate în pluş roşu, iar restul sălii fusese umplut cu bănci vechi de biserică. Minerii le recunoscură:

- Io-te băncile de la Capela veche.

- Ha, ha! Şi predica cine-o ţine?

Pricină de rîsete şi de ironii. Şi cineva cu haz boteză "Palatul de Divertisment", "Calvarul lui Houghton", prin analogie cu o manifestare religioasă din Capelă care se numea "Calvarul lui Iisus" şi la care luau parte şi Alvina şi domnişoara Pinnegar.

- Încotro, Sorry?

- La Lumley.
- La "Calvaru' lu' Houghton"?
- Da.
- I-o bătaie de joc.

Aşa discutau între ei minerii zgîrciţi la vorbă, cînd se întîlneau unul cu altul. Dar să nu ne grăbim.

Domnul May se dăduse peste cap să organizeze programul primei săptămîni. Ca filme aveau: "Omul-pasăre", care era un film norvegian despre schiori, pur documentar, lipsit de orice acţiune; "Omleta", film comic, şi marele serial "Lupta cea mută". Iar reprezentaţiile cu actori erau alcătuite din următoarele numere: întîi Miss Poppy Traherne, o tînără care apărea îmbrăcată în foarte numeroase fuste şi jupoane şi volane şi care se prefăcea, învîrtindu-şi şi săltîndu-şi jupele, ba într-un crin de pădure cu ciorapi verzi, ba într-un curcubeu, o jerbă de artificii sau o ceaşcă cu farfurioara ei; era grozavă Miss Poppy Traherne. După ea apăreau fraţii Baxter, care se urcau unul în cîrca celuilalt şi unul în capul celuilalt, şi stăteau ba în capul unuia din ei, ba fiecare în propriul cap, şi se căţărau fiecare pe umerii celuilalt de parcă fiecare era cîte o scară de etaj, şi toţi trei la un loc erau un turn cu trei etaje în continuă mişcare, etajele de sus coborînd şi prefăcîndu-se în etajul de jos, iar cel din mijloc întinzîndu-se într-un etaj orizontal.

Reprezentaţiile urmau să fie deschise de Alvina, care avea să cînte la pian o uvertură stupidă, intitulată "Bun venit la toată lumea". Avea trac şi era profund nefericită. Repetiţia generală a avut loc luni dimineaţă, sub conducerea domnului May. Alvina a executat uvertura şi după aceea a luat notele soioase de care Miss Poppy Traherne nu se despărţea niciodată, ca s-o acompanieze pe aceasta. Miss Poppy era foarte pretenţioasă, îşi învolbura fustele şi striga întruna: "Mai vioi, te rog" sau "Mai lent", pe un ton arogant, imperios, sufocat de evantaiul volanelor care i se urcau pînă în cap.

- Cîntă mai expresiv! porunci ea cînd se prefăcu în

crin de pădure, cu o voce în care vibra extazul.

Dar Alvina nu putu înţelege comanda peremptorie: "Cu forţă, cu mai multă vigoare!", cînd domnişoara se prefăcu în ceaşcă cu farfurioară. Poate că se dorea a fi o ceaşcă cu ceai tare.

Pînă la urmă îşi reluă vechea identitate şi întrebă cu răsuflarea tăiată şi cu vocea răguşită dacă numărul ei era cel cu care se deschidea spectacolul. Uvertura "Bun venit la toată lumea" nici nu conta pentru ea. Cînd domnul May îi confirmă că ea era primul număr, domnişoara protestă gălăgios. James Houghton încercă s-o potolească, spunîndu-i că performanţa ei va fi precedată de un cuvînţ de deschidere rostit de el. Miss Poppy se uită la el ca la un ceas cu cuc, aşteptînd pînă isprăvi de strigat "Cucu!". Şi după aceea se porni iar:

- Doar n-ai să ţii cuvînt de deschidere în fiecare seară! Şi săptămîna are şase seri.

Îi închisese gura. Pînă la urmă, o împăcă domnul May, luînd hotărîrea să deschidă el spectacolul, prefăcîndu-se într-un cîine boxer - îi asigură pe toţi că are costumaţia necesară în valiză - şi jucînd, împreună cu unul din fraţii Baxter, sceneta "Bucăţica de zahăr". Şi astfel Miss Poppy îşi păstră neîntinată virginitatea profesională.

Dincolo de scenă, o cortină de jumătate de metru despărţea cabinele pentru "doamne" de cele pentru "domni". Cînd nu cînta la pian, Alvina şedea în cabina doamnelor, sau cînd aceasta era prea aglomerată, se aşeza pe treaptă. Urmărea cum se machiau doamnele sau le mai ajuta cu cîte ceva. De cealaltă parte a cortinei vedea picioarele "domnilor", în pantofi scîlciaţi, şi auzea glasurile lor vulgare. Cîteodată se purta, prin cortină, cîte o discuţie trivială, pentru că majoritatea actorilor se ştiau între ei. Erau foarte prietenoşi pe faţă şi se mîncau unii pe alţii pe la spate.

Alvina se simţea foarte derutată. Se comporta cu multă amabilitate - chiar mult prea amabil - cu actriţele. Ele însă o tratau cu impertinentă familiaritate, cu aere

zeflemitoare şi chiar cu dispreţuitoare superioritate, văzînd că domnul May îi acordă o atenţie deosebită şi respect. Iar Alvina era derutată şi ameţită şi parcă nu se mai regăsea.

În cele din urmă sosi şi seara premierei. Tatăl ei mai descoperise într-un colţ o bluză de mătase roz pentru ea şi un pieptene înalt, cu ştrasuri. Dar Alvina se împotrivi să le poarte. Voia să fie îmbrăcată în bluza ei neagră şi fusta neagră, şi să se pieptene ca de obicei. Domnul May îi ţinu partea:

-*Certamente.* Doar nu ea trebuie să atragă atenţia!

Domnişoara Pinnegar o însoţi pînă la Lumley şi, cînd dădu cu ochii de "stabilimentul" roşu ca sîngele de bou, cu lampioane de gaz la intrare, izbucni în plîns. Ea vedea pentru prima oară "Palatul". Intră cu Alvina prin spate, şi o conduse pînă la cabina înghesuită ca o cutie de sardele. Dar cînd dădu peste Miss Poppy, cu părul ei galben platinat şi pantalonaşii verzi cu volane de dantelă, o rupse la fugă. Sărmana domnişoară Pinnegar! Se opri afară, pe pajiştea cu iarbă zdrenţuită din faţa "Palatului", înţesată acum de o hoardă de golani veniţi să caşte gura. Biata de ea plîngea amarnic. Noroc că-şi pusese o voaletă. Pe urmă înaintă vitejeşte spre intrare şi urcă scărita de lemn. Publicul începuse să intre în sală. Pe geamul casei de bilete, se vedea faţa lui James.

- Unul, rosti el cu ton profesional, rupînd un bilet. Dar cînd văzu cine era, spuse: A! *dumneata* poţi intra fără să plăteşti.

- Ba nu! îl înfruntă ea şi puse pe tejghea cele patru pence pe care degetele lacome, înnegrite, ale lui James le înşfăcară pe dată, în timp ce tînărul aflat în spatele domnişoarei Pinnegar o înghionti ca să intre mai repede.

- Bilet de patru pence, loc jos la mijloc, o informă controlorul de la uşă.

Domnul May se oferi să o plaseze pe un scaun îmbrăcat în pluş roşu, dar domnişoara Pinnegar refuză, se îndreptă spre o bancă de lemn şi se aşeză.

Sala era supraaglomerată şi publicul zbiera, fluiera şi

tropăia. Scena era încă acoperită de cortină. James contractase reclame publicitare cu foştii lui colegi negustori, aşa încît cortina era un adevărat colaj de anunţuri locale. În centru trona un porc rotofei şi o plăcintă planturoasă cu carne, iar din rîtul porcului ieşeau cuvintele: "Ştiţi unde pot fi găsit. În plăcintele lui Frank Churchill, Knarborough Road, Woodhouse". Numele vecinului lui James, "W.H. Johnson" era încercuit de o pălărie, un guler şi o cravată, nişte bretele şi o umbrelă. Şi alte reclame de acelaşi gen. În ansamblu, creau o atmosferă de intimitate familială. Dar domnişoara Pinnegar, pe banca ei de lemn, simţea că se sufocă.

În sfîrşit, se făcu şi ora de începere a reprezentaţiei, iar minerii nerăbdători începură să şuiere şi să bocănească în podea. Ăsta era publicul pasionat, înfierbîntat, pe care şi-l visase domnul May. Se repezi afară să-l scoată pe James din ghişeul de bilete şi să-l aducă în faţa cortinei pentru cuvîntul de deschidere. Dar James, fascinat de şuvoaiele de monezi care i se rostogoleau pe sub degete, nu se îndura să se mişte de la casă, şi cei doi se luară aproape la harţă. Pînă la urmă, domnul May a putut să fie văzut fugărindu-l pe James, ca pe o găină speriată de tăiere, pe coridorul lateral, şi de acolo pe scenă.

James se proţăpi în faţa cortinei ilustrate, apoi se înclină în faţa publicului şi începu să bîiguie ceva care se pierdea complet în gălăgia generală. Dar zarva încetă şi fluxul cuvîntării se revărsă din plin. Toată lumea era însă sătulă peste cap de vorbăria lui James şi începu să se agite zgomotos.

- Renunţă! Renunţă! îi şopti domnul May care se afla jos, lîngă scenă.

Ţi-ai găsit! James ar fi fost în stare să propovăduiască întreaga noapte. Domnul May, înnebunit, îi făcea semne disperate Alvinei care stătea nemişcată la pian, apoi alergă pe scenă. Îşi înălţă vocea acoperindu-l pe James, care fîlfîia de zor din mîinile înnegrite de monezile de aramă. Alvina atacă primele acorduri din

uvertura "Bun venit la toată lumea!", cu toată forţa şi solemnitatea de care se simţea în stare.

Domnişoara Pinnegar stătea împietrită ca un sfinx - exact ca un sfinx. Nici ea nu-şi dădea seama ce gîndeşte. Dar se uita la James cu o privire neclintită. Din cînd în cînd îi arunca Alvinei o privire îngrijorată. Fata cînta de zor. Domnişoara Pinnegar ştia că Alvina era obligată să clămpăne la pian pînă cînd domnul May îi dădea semnalul că terminase cu "costumaţia" de cîine boxer.

O tremurare a cortinei; Alvina încheie uvertura. Şi cînd cortina se ridică, domnişoarei Pinnegar îi scăpă de pe buze un "Nemaipomenit!" rostit cu glas tare.

Cîinele boxer îşi cèrşea bucăţica de zahăr cu o naturaleţe de un comic irezistibil. Publicul se prăpădea de rîs. Alvina îl urmărea cu mîinile împreunate în poală. Sceneta a avut un succes colosal.

Din nou jos cortina. Pianul intonă primele măsuri din "Marşul toreadorului" - după care alunecă în cîntecele lui Miss Poppy. Melodie romantică. Miss Poppy făcută ghem pe podea, învelită într-un şal verde, o rădăcină acoperită de iarbă. Apoi o gradată înălţare şi desfoiere pînă la izbucnirea în floare a unui superb crin de pădure. Cortina şi urlete de ovaţie din partea minerilor. Crinul e o floare care răspîndeşte un farmec mistic, enigmatic.

O cascadă de acorduri la pian. Furtuna după care avea să răsară curcubeul. Ridicare de cortină - Miss Poppy făcînd piruete pînă cînd multiplele fuste i se umflă ca suflate de vînt, se înalţă şi se boltesc într-un curcubeu multicolor deasupra picioarelor acum negre. Lămpile de pe scenă pîlpîie, Miss Poppy e ca o flacără în culorile spectrului.

Cu toate acestea, curcubeul se bucură de mai puţin succes decît crinul. În schimb jerba de artificii, executată la sfîrşit într- un singur picior şi urmată apoi de un graţios salt în aer, e salutată iar cu urlete admirative.

Miss Poppy era convinsă că punctul culminant al performanţei ei îl constituie ceaşca pe farfurioară. Dar publicul, cu gusturi vulgare ca întotdeauna, nu se arătă

de acord cu ea.

. Alvina se ridică de la pian şi iese împreună cu Miss Poppy. Îi ia locul la pian domnul May, cu o detaşare de profesionist şi se dezlănţuie în acordurile menite să acompanieze etajele zburătoare ale fraţilor Baxter. Alvina, palidă, se năluceşte ca o fantomă în spatele scenei.

Lumina se stinge: chiote şi zgomot de pupături în întuneric - apoi, pe ecran, dîrdîiala, titlul tremurător: "Omul-pasăre". Aparatul de proiecţie e o rablă, iar domnul May nu e prea priceput. Tropăieli şi fluierături. Se aprinde din nou lumina: "Ciooocolaata, un penny bucata! Ciooocolaata, un penny bucata!", întocmai ca în coşmarul Alvinei. Urmează filmul "Omleta", după care, pauză. Se aprind luminile.

Domnişoara Pinnegar scoase un suspin adînc şi îşi împreună mîinile. Privea fix în faţa ei. În ciuda indignării, în ciuda pudorii şi bunei cuviinţe ofensate, se simţea aţîţată. Dar era conştientă că e un fenomen nesănătos. Vînzătorul îi răcnea în ureche "Ciooocolaata!" Dar parcă nici nu-l auzea. Privirea nu i se clintea. Cînd o văzu însă pe Alvina făcîndu-i semne şi zîmbindu-i din fosa de sub scenă, simţi că-i dau lacrimile. Era copleşită de tot ce se întîmpla. Şi o indigna expresia excitată a Alvinei. Cînd trecu prin faţa publicului şi se instală din nou la pian, executînd tulburătorul "Vals al visurilor", Alvina părea la fel de înfierbîntată ca şi tatăl ei. James, fireşte, se foia şi tremura şi se zbînţuia pe lîngă public, ca o codobatură la ţărmul lacului.

În partea a doua a spectacolului urma o nouă scenetă comică, executată de doi dintre fraţii Baxter travestiţi în femei, de Miss Poppy travestită în bărbat, şi de doi oameni din sat care jucau rolul gardianului şi al contelui. Piesa a fost apreciată. Iar la sfîrşit, s-a proiectat primul episod din "Lupta cea mută".

Cînd se făcu iar lumină Alvina execută cu emfază imnul regal, publicul se sculă în picioare, dar nu în linişte, ci sfîrîind ca untdelemnul cînd iei tigaia de pe plită. James Houghton începu un discurs de mulţumire, exprimîndu-şi

speranţa că... Dar nimeni nu stătu să-l asculte.

Domnişoara Pinnegar rămase s-o aştepte pe Alvina, iar Alvina, agitată la culme, rămase să-i aştepte pe domnul May şi pe tatăl ei.

Domnul May începu să se fudulească în localul gol.

- Ei, se adresă el domnişoarei Pinnegar, fluturîndu-şi pumnii în faţa ei. Acum ce mai zici?

- A ieşit foarte bine.

- Foarte bine? Puţin spus. O adevărată explozie în sală. Nu?

Şi începu să rîdă strident, excitat.

James, închis în ghişeul de bilete, număra năucit monezile şi le vîra în valiza pe care o adusese cu acest scop. Ceilalţi fură nevoiţi să-l aştepte. În sfîrşit îl văzură închizîndu-şi valiza.

- Ei, îl apostrofă domnul May. Încasări bune?

- Moderate, răspunse James răguşit de emoţie. Moderate.

- Moderate? Vai, vai! făcu domnul May luînd valiza în mînă.

James dădu să i-o smulgă.

- Încearcă, te rog, să vezi cît de grele sînt încasările moderate, se adresă domnul May Alvinei, pasîndu-i valiza.

- Doamne! se minună Alvina, trecîndu-i domnişoarei Pinnegar valiza.

- De necrezut! exclamă aceasta, şi-i dădu înapoi lui James valiza. Dar vorbea cu răceală.

După ce stinse felinarele cu gaz, domnul May se îndreptă spre ei, prin sala goală şi cufundată în întuneric, ţinînd o lanternă în mînă.

- *C'est le premier pas qui coute*[1], comentă el într-o franceză cu accent american.

Apoi încuie uşile şi vîrî cheile în buzunar.

James mergea alături de el fără să vorbească, îndoit din cauza greutăţii valizei cu bani.

1. Primul pas este cel greu (fr.)

- Tată, la cît se ridică încasările? îl întrebă Alvina cu voioşie.

- Nu ştiu, încă n-am numărat, o repezi el.

Ajuns acasă, se grăbi să urce în chilia lui de pustnic. Mătură cu mîna tot ce se găsea pe masă, apoi începu să scoată cu dibăcie din valiză pumni întregi de monezi, pe care le aranjă una peste alta, în mici coloane, pe sortimente. În spate, o divizie de pence dolofane; fiecare coloană conţinea cîte douăsprezece piese; acestea erau soldaţii simpli, cafenii, groşi. În faţa lor se înşira avangarda, coloanele suple ale jumătăţilor de penny. Într-un plan mai apropiat, comandanţii, o coloană solidă de jumătăţi de coroană, şi mai în faţă, cîţiva ofiţeri superiori, importanţi - coloana de florini - adică generalii şi coloneii, apoi, pe lîngă ei, căpitanii - şilingii, şi o ceată de locotenenţi argintii, monezile de şase pence. În capăt, toboşarul lung şi slab, o coloană subţire de monezi de trei pence.

În acest aranjament militar puteai descoperi toate armele: regimentul de dragoni solizi format din monedele lătăreţe de un penny, grele şi înfipte; infanteria uşoară alcătuită din jumătăţile de penny, comandată de impozantul general al jumătăţilor de coroană, raportînd statului major constituit din coloneii florini şi căpitanii şilingi, alături de care se ţineau veselii şi chipeşii locotenenţi de şase pence, şi, uitat de toţi, slăbănogul toboşar de trei pence.

James nu-şi mai putea lua ochii de la armata lui. O iubea pătimaş. Îi plăcea să vadă masa împovărată de greutatea ei. Vedea în pencele de aramă o boltă îngreunată de nori, gata să se deschidă pentru a-i revela soarele unor bogăţii încă necunoscute; iar în argint, o rază de lumină ce-i va călăuzi paşii pe calea norocului. Masivitatea monezilor părea să-l excite, senzual, şi-i dădea fiori de plăcere. Monezile arămii, roşiatice ca nişte ploşniţe îmbuibate de sînge, păreau animate de o viaţă proprie, iar argintul părea să se avînte într-un mirific zbor.

Capitolul şapte

Natcha - Kee - Tawara

Prietenia dintre Alvina şi domnul May era din ce în ce mai strînsă şi gurile rele şuşoteau. Nimeni nu şi-ar fi putut închipui cît de ostil era domnul May faţă de orice provocare venită de la o femeie. Nimeni nu şi-ar fi putut închipui că era atît de ataşat de Alvina tocmai pentru că aceasta se comporta ca o soră faţă de el, biet om singur şi zbuciumat; o soră fără trup. Căci domnul May, deşi era un hedonist, cu o înclinaţie narcisistă faţă de propriul lui trup, avea oroare de trupurile altora.

Aprecierea lui în ce o privea pe Alvina era: "E o fiinţă dominată de spirit, care ignoră orice legătură trupească."

Odată îi argumentă şi Alvinei, în felul lui candid, cum vedea el situaţia:

- Prieteniile sînt de două feluri, fizice şi spirituale. Legăturile fizice sînt vremelnice, trecătoare. Certamente te atrage fizic o persoană, te arăţi ataşat de ea şi te străduieşti să te porţi cît mai decent. Legătura e decentă cît timp o menţii tu astfel. Dar atracţia fizică e trecătoare, ştii şi dumneata. Durează o săptămînă sau două, o lună sau două. Dar din capul locului eşti conştient că va înceta - mai devreme sau mai tîrziu. Pe cînd legătura spirituală e de cu totul altă calitate. E o legătură durabilă,

eternă. În măsura în care ceva uman (el pronunţa *human*) *poate* fi etern.

Cînd vorbea astfel, îşi împreuna mîinile ca un îngeraş. Şi era sincer, în măsura în care ceva *human* poate fi sincer.

Alvina era bucuroasă să fie una din legăturile lui spirituale şi eterne, să existe pentru el doar *in abstractu.* Pentru că, din punct de vedere fizic, domnul May nu o atrăgea cîtuşi de puţin. Fiziceşte, nici măcar nu exista pentru ea, dimpotrivă, părea complet absent. Dar candoarea lui stîrnea şarpele ironiei din sînul ei.

- Şi soţia dumitale din care categorie face parte?

- Ah, soţia mea! Ce supliciu! Cînd am cunoscut-o am comis greşeala de a încerca să unesc cele două categorii, să le contopesc într-o singură persoană. Şi rezultatul a fost catastrofal: am căzut cu fundul între două luntre. Şi ce mai căzătură! Îţi închipui cum mă zbăteam între cele două luntre. Dar ea a încercat să mă înece, răsturnîndu-le. S-ar fi zis că n-o să mă mai pot redresa niciodată. Şi ştii care era situaţia? Cînd mie îmi dădeau ghies chemările fizice, ea se afla într-o dispoziţie spirituală - nu-mi oferea decît citate din Bernard Shaw şi băi în chip de cină. Şi viceversa, cînd eu aveam elanuri spirituale, ea mi se arunca de gît. Şi accesele fizice o apucau numai dimineaţa, numai dimineaţa cînd mă grăbeam să plec la îndeletnicirile mele. Fără greş. Ce zici de asta? Nimic nu poate fi mai iritant. Mai bine nu-mi mai aminti! Doamne, prin ce-am trecut! E de mirare că am supravieţuit. Zău că da! Deşi văd că zîmbeşti.

Alvina nu zîmbea, ci rîdea cu poftă. Dar îi plăcea prietenia cu omuleţul acela ridicol.

Domnul May şi-a cumpărat un pardesiu nou, care, în sfîrşit, îi venea pe măsură, şi o pălărie elegantă de fetru. Ba Alvina a putut zări, odată cînd domnul May s-a întins pe canapea, că-şi luase şi o cămaşă nouă, bleu, şi jartiere roşii, mercerizate. Îşi pusese întrebarea unde găsise aşa ceva şi din ce bani putuse să le cumpere. Dar le cumpărase.

Jamés era complet absorbit de realizarea lui sau, mai curînd, de ultimele două silabe: de zarea care i se deschidea. Pentru moment era satisfăcut - sau aproape, aproape. Bani ieşeau cu ghiotura. Dar era nevoit să plătească toate datoriile în care se băgase pentru a cumpăra baraca şi mobilierul; aşa încît, din movilele de pence încasate se alegeau, pînă la urmă, foarte puţine lire de depus la bancă.

"Calvarul lui Houghton" se bucura de succes. Dar nu permanent. În serile ploioase, localnicii din Woodhouse nu se duceau pînă la Lumley, care era una din acele aşezări deprimante, negative, lipsite de orice fel de farmec. În acea zonă deluroasă, cu creste ondulate şi văi înguste şi întunecoase, numai tîrgurile căţărate pe clinele dealurilor, ca Woodhouse, Hathersedge şi Rapton erau prospere, în timp ce satele cuibărite în văile triste constituiau doar locuri de muncă, dar nu şi de plăcere. Numai James putuse avea ideea de a-şi plasa calvarul jos în vale, în satul înecat în praful ruginit al topitoriilor şi al olăriilor, din care niciodată nu se putea înfiripa vreo speranţă.

Visase să aibă săli arhipline, seară de seară şi, după un timp, să urce preţul biletelor. Dar aşa cum stăteau lucrurile, nu întrezărea nici o şansă de scumpire a tarifelor. Costul biletelor lui era mai mic decît al celor de la cinematograful "Empire" din Woodhouse. Palatul lui, din cauza poziţiei, era de categoria a doua. Acum îşi lega speranţele de linia nouă de tramvai care se construia la Knarborough, pentru a face legătura între toate satele din ţinut - din ţinutul acela posomorît - urmînd să treacă prin Woodhouse, Lumley, Hathersedge, cu staţia terminus la Rapton. Cînd avea să intre în funcţiune tramvaiul, neîndoielnic se vor înghesui la el toţi tinerii şi fetele din ţinut. Astfel încît James privea la zarea trandafirie a viitorului, repetînd mereu:

- Cînd o să înceapă să circule tramvaiul, am să cumpăr un aparat de proiecţie nou, cu obiective mai bune, şi o să extind teatrul.

Domnul May evita să discute cu Alvina probleme de afaceri. Cu toate astea, o întrebă odată în primul an după deschiderea Calvarului:

- Cum ţi se pare că evoluează teatrul?

- Cred că n-a evoluat deloc faţă de început.

- Asta-i drept. Adevărul adevărat. Şi care crezi că-i cauza? Reprezentaţiile sînt doar pe gustul spectatorilor.

- Da, le acceptă. Dar le acceptă numai cînd participă la un spectacol, şi a doua oară nu mai vin. Ei ştiu că sîntem mai ieftini, şi vin la noi pentru că nu le dă mîna să se ducă la "Empire" sau la sala din Hathersedge. Sîntem un fel de înlocuitor, asta sîntem.

Domnul May îşi fixă cu gravitate ochii albaştri asupra Alvinei, luîndu-şi o expresie amărîtă şi puţin speriată. Începea să se teamă de eşec.

- Şi de ce crezi că se întîmplă aşa?

- Pentru că spectatorilor nu le plac spectacolele cu actori.

- Dar uiţi cum aplaudă şi cît sînt de încîntaţi?

- Da, cînd se află în sală şi văd spectacolul sînt încîntaţi. Dar nu mai vin a doua oară. Preferă să se ducă la "Empire" unde se dau numai filme. Ceea ce, pentru patron, e mai puţin costisitor.

Domnul May o privi înspăimîntat.

- Eu nu sînt de părere că publicul vrea numai filme. Nu cred că preferă să vadă numai imagini pe pînză, stărui el, străduindu-se să fie convingător.

Domnului May filmele nu-i plăceau deloc. Interesul lui se îndrepta numai spre performanţele umane, spre jocul actorilor vii, palpabili.

- Nu cred că ai dreptate, urmă el; o reprezentaţie artistică bună impresionează mai mult decît orice film.

- Ştiu, dar nu cred că oamenilor le place să fie impresionaţi în felul ăsta.

- În care fel? întrebă domnul May descumpănit.

- Nu le place să fie impresionaţi de performanţele artiştilor. Cred că-i invidiază.

- O, asta-i o prostie! sări domnul May de parcă s-ar fi

tras cu puşca în el. Iartă-mi expresia. Certamente, altceva am vrut să spun. Crezi că băieţii ăştia din mină şi fetele lor îi invidiază pe artişti pentru talentul lor? Pentru că ei nu sînt în stare să facă ceea ce fac artiştii?

- Sînt convinsă.

- Refuz să cred aşa ceva, răspunse domnul May zîmbindu-i Alvinei cu reproş, de parc-ar fi fost un copil care a făcut o poznă. Subestimezi natura *humană.*

- Găseşti? E drept că niciodată n-am preţuit-o prea mult. Dar am convingerea că oamenii de genul celor de aici îi invidiază pe cei care fac ceva sau au ceva ce ei nu pot face sau avea.

- Refuz să cred, repetă domnul May. Nu pot fi atît de mărginiţi. Atunci cum de nu-i invidiază pe actorii din filme, care fac lucruri mult mai speciale?

- Pentru că nu văd în ei oameni vii, reali. Filmele sînt nişte poze, ca acelea din "Daily Mirror". Şi pozele nu trăiesc. Nu au viaţa lor proprie şi nu trăiesc decît prin cei care le privesc. Şi le dau senzaţia că ei, cei ce le privesc, sînt adevăratul motor al acţiunii.

- Vrei să spui că filmele îi fac pe mineri să simtă că ei sînt motorul acţiunii? Cum vine asta? Adică se identifică cu personajele filmului?

- Da - participă direct la tot ce văd - şi în acele clipe nu mai există nimic altceva în afară de ei. Asta e. Cu un film se pot identifica, dar cu un actor viu, nu. Cu actorul se confruntă, faţă în faţă. Şi asta le dă complexe.

Domnul May o privi disperat.

- Nu cred că oamenii sînt făcuţi astfel - cel puţin oamenii normali. Eu, de pildă, nu pot gusta decît personalitatea vie, personalitatea aparte a unui actor. De asta ador reprezentaţiile.

- Da, şi prin asta te deosebeşti de ceilalţi.

- Crezi?

- Da. Nu încerci trăirile lor.

- Nu încerc trăirile lor? Ce înţelegi prin asta? Că ei sînt mai sensibili decît mine?

- Nu mai sensibili, ci mai moderni. Dumneata poţi

gusta lucrurile care te depăşesc. Dar ei nu. Ei nu pot gusta decît lucrurile cu care se pot identifica. Se feresc de orice îi depăşeşte. Şi de asta preferă filmele. Personajele acţiunii sînt ei, pe tot parcursul desfăşurării filmului.

Domnul May continua să nu înţeleagă.

- Nu mi-e clar ce spui, îi răspunse cu oarecare ironie, ca şi cum Alvina debita nişte caraghioslîcuri.

- Dumneata nu-i cunoşti. Nu înţelegi oamenii de aici. Nu ştii cît sînt de plini de propria lor importanţă.

Domnul May continua să o fixeze, dezorientat.

- Deci, în concluzie, crezi că ar trebui să renunţăm la reprezentaţiile cu actori şi să dăm numai filme, cum face "Empire"?

- Bănuiesc că ar fi mult mai bine.

- Şi cheltuielile ar fi mult mai mici. Dar ce plicticos ar fi! Pe *onoarea* mea, ar fi extrem de plicticos. Eu unul nu aş rezista.

- Pentru că aducem filme proaste. Ar trebui cumpărat un aparat nou şi ar trebui luate numai filme bune. Nu filme rupte şi tremurătoare ca ale noastre.

- Eu le găsesc destul de bune.

Aceasta era situaţia. Calvarul mergea, dar cîştigurile erau din ce în ce mai mici. Veni vara şi cîştigurile se subţiară şi mai vizibil. Dar James continua să fie optimist. Îşi punea toate speranţele în tramvai şi construia castele de nisip, din moment ce nu putea construi nimic din cărămidă şi mortar.

Pe şoseaua Knarborough şi în valea Lumley lucrau, la construcţia liniei, nişte trupe de marinari. Cînd coborau dealul, seara, Alvina îi întîlnea ducîndu-se spre casă. Cîţiva dintre ei îi plăceau. Aşa cum veneau pe drum, cu un mers legănat, păreau nişte surghiuniţi; şi aveau un fel de a te pîndi, cu capul pe umăr, care o fascina şi o speria în acelaşi timp. Îi plăcea mai ales unul dintre ei, un blond înalt, cu faţa rumenă, ca bătută de vînturile mării şi de soarele arctic. Obişnuia s-o privească lung. Se ştiau bine din priviri. Dar îl privea lung şi pe domnul May, cel umflat

în pene. Alvina încerca să-şi imagineze gîndurile tînărului. Oare ce-o fi crezînd în legătură cu domnul May? Şi care nu-i fu mirarea cînd îl auzi pe acesta din urmă exprimîndu- şi părerea, într-o seară cînd marinarii trecură pe lîngă ei:

- Ce arătos e băiatul ăsta!

Şi ei şi băiatul întoarseră capetele în acelaşi timp, constatînd că se uitau toţi trei unii după alţii. Alvina începu să rîdă. Ar fi preferat să se afle alături de marinar. Se cam săturase de aerele domnului May.

Alvinei îi plăcea "Palatul de Divertisment" şi schimbarea pe care o provocase în existenţa ei. Accepta totul şi comportamentul ei devenise ceva mai vulgar. Era o *declassee,* îşi pierduse manierele de doamnă. Celelalte fiice de negustori se îndepărtaseră de ea sau o priveau cu dispreţ. Toată lumea era convinsă că "se încurcase" cu domnul May.

Dar Alvinei nu-i păsa nici cît negru sub unghie. Ba chiar îi făcea plăcere. Îi plăcea să se simtă *declassée* şi exclusă din "societatea bună". Părea, în sfîrşit, să-şi fi definit identitatea. Rîdea de ea însăşi în timp ce făcea naveta între Woodhouse şi Lumley, între Casa Manchester şi "Palatul de Divertisment". Rîdea cînd dădea cu ochii de afişele de reclamă ale tatălui ei. Rîdea cînd citea anunţurile senzaţionale publicate de James în gazeta "Woodhouse Weekly". Rîdea văzînd că tinerii din Woodhouse o priveau de sus, ca pe un soi de măscărici pus să-i distreze. Fusese izgonită din graniţele perimetrului social; şi lucrul acesta îi făcea plăcere.

Situaţia era extrem de amuzantă. Nu numai pentru că avea o ocupaţie permanentă, dar pentru că avea contacte cu lumea "artiştilor". Săptămînă de săptămînă vedetele se schimbau - de obicei erau trei sau patru. În fiecare luni după-masă făcea cîte o repetiţie cu actorii, apoi îi acompania seară de seară şi, de două ori pe săptămînă, la matineu. James organizase şi două matinee; de fiecare dată, venea şi oarecare public. Deci Alvina avea ocazia să cunoască toate aceste păsări

ciudate de la periferia scenei. Îi găsea foarte asemănători între ei: neglijenţi, aiuriţi, total indiferenţi la ceea ce se numeşte morală, avînd propria lor filozofie de viaţă, dar şi extrem de susceptibili. De cele mai multe ori, impulsivi. Da, aveau filozofia lor de oameni care se înfruntă din greu cu viaţa şi a căror sensibilitate s-a bătătorit. Nu s-ar putea spune că-i *plăceau* Alvinei - nu-i atingeau coarda afectivă. Dar o amuzau. Erau diametral opuşi normelor şi standardelor din Woodhouse, unde fiecare obiect sau fiinţă avea un preţ şi o etichetă. Erau oameni fără căpătîi. Nu se sinchiseau cine eşti sau cine nu eşti. Nu erau mînaţi decît de orgoliul lor profesional, foarte sensibil, şi de nimic altceva. Alvina îi urmărea cu interes. Nu prea ştiau de pudoare. Cînd un june prim îşi vîra capul pe sub perdele şi Colombina era în pantalonaşi, i se spunea, uneori, să-şi vadă de treabă, dar nimeni nu se scandaliza. Doamnele purtau pantalonaşi şi ciorapi negri din mătase, ceea ce nu părea deloc şocant, nu mai mult decît perucile şi mustăţile false. Toate acestea nu erau decît elemente de recuzită. Iar imoralitatea - cum se manifesta aceasta? Destul de ponderat. Cei mai mulţi dintre bărbaţi erau mai interesaţi de o sticlă de whisky decît de sexualitate, iar femeile erau bune camarade şi vedeau în bărbaţi, în primul rînd, partenerii lor de scenă - chiar cînd interpretau o scenă amoroasă, trivială. În raporturile lor nu era nimic obscen. Lucruri nu deosebit de ieşite din comun.

Artiştii erau de obicei cazaţi în camere închiriate de domnul May într-o casă din Lumley. Dar cînd se nimereau unii actori mai deosebiţi, le închiria camerele în casa mai arătoasă a unei văduve din Woodhouse. Nu-i lăsa niciodată Alvinei asemenea atribuţii, decît în cazul casei văduvei, pe care o cunoştea bine pentru că slujise cîndva în Casa Manchester, ba chiar venea şi acum uneori să o ajute la curăţenie.

Da, erau nişte indivizi curioşi, extravaganţi, saltimbancii aceştia. Unii erau inventivi, imaginativi, şi mulţi dintre ei trăgeau zdravăn la măsea. Foarte mulţi

trecuseră de tinereţe. Şi mulţi, în viaţa de zi cu zi, păreau complet absenţi. Oameni uitaţi de Dumnezeu, abandonaţi. Făpturi ciudate, dintr-o altă specie, de cele mai multe ori disperaţi, depăşiţi de viaţă. Cinematograful era o concurenţă care ameninţa să-i anihileze.

Alvina avusese un flirt serios cu un muzicant care cînta la flaut şi la piculină. Un bărbat în jurul a cincizeci de ani, frumos, deşi cu tendinţă spre îngrăşare. În stare de trezie, era timid şi rezervat. La beţie, însă, avea o vervă colosal de amuzantă - era fermecător. Alvina fusese aproape îndrăgostită de el. Dar ce beţiv era! Pînă la urmă a plecat şi Alvina nu a mai aflat nimic despre el.

Un altul, un actor cu mutră de american, bine ras, dar palid şi cu o înfăţişare cam şubredă, a lăsat-o total indiferentă, deşi o copleşea cu o amabilitate cavalerească. Era drăguţ, dar ei nu-i spunea absolut nimic. Pe Alvina o fascinau ciudăţeniile, de pildă dresoarea de dihori care punea bietele animale să execute tot felul de giumbuşlucuri, sau japonezul tatuat pe tot corpul, care dintr-o simplă mişcare a mîinii dobora la pămînt pe oricare miner. Oameni bizari, dar foarte departe de ea - aflaţi la distanţe kilometrice. Şi tare ar mai fi vrut Alvina să anuleze aceste distanţe. Mai cu seamă în cazul japonezului, care apărea pe scenă aproape gol, îmbrăcat însă în ameţitoarele lui tatuaje. Cum o mai fascinase vulturul ce-şi lua zborul, cu aripile larg deschise, între umerii lui, sau arabescurile complicate de pe fesele pline. Nu era voinic, dar bine făcut, şi nu avea un fir de păr pe trupul mătăsos, complet tatuat. Pielea îi părea albastră, din cauza tatuajului siniliu, cu unele punctuleţe roşii, strălucitoare, în jurul sfîrcurilor pieptului şi al buricului, în care intra gura şarpelui ce-i încingea şalele. Îi mărturisea Alvinei că suferise dese otrăviri ale sîngelui pe parcursul tatuărilor. O fiinţă foarte ciudată, cu ochi negri oblici, o expresie imobilă a feţei şi o indecenţă de broască. O înspăimînta. Dar cînd îl vedea îmbrăcat şi arătînd ca un euro- japonez comun, banal, îl găsea şi mai înspăimîntător. Pentru că faţa lui, netatuată, era galbenă,

scofîlcită, înfricoşătoare, şi avea un ochi deschis şi unul strîns închis, ca un ciclop. Şi zîmbea tot timpul oribil, obscen. Imaginaţi-vă ce apariţie senzaţională constituia japonezul în Woodhouse, pe o dimineaţă cu soare: o lepădătură a Orientului, în haine ieftine şi pantofi cu tocuri roase. Cum ai fi putut bănui vulturul falnic dintre umerii lui, şarpele sinuos de pe şale, muşchii mlădioşi?

Şi iarăşi trecu vara şi veni toamna. Iarna urma să fie mai favorabilă pentru James, întrucît în ianuarie trebuia să intre în funcţiune tramvaiul.

Pentru prima săptămînă de circulaţie cu tramvaiul, James ţinea să organizeze un program cît se poate de atractiv. Domnul May începu prospecţiunile din timp. Punctul de maximă atracţie era trupa Natcha-Kee-Tawara. O trupă alcătuită din cinci actori: Madame Rochard şi patru tineri. Indieni Piele Roşie autentici; unul dintre indieni, elveţianul de limbă germană, era un bun cîntăreţ jodler, alt indian, elveţianul francez, era un comic talentat, cu un marcat accent franţuzesc. Madame Rochard, împreună cu germanul, interpreta o farsă irezistibilă cu două personaje. Însă numărul lor senzaţional îl constituia, desigur, piesa cu pieile roşii Natcha-Kee-Tawara.

Trupa urma să sosească în cea de a treia săptămînă a lunii ianuarie, într-o duminică seara. Veneau din satele olarilor. În acea duminică seara, cînd se întoarse de la slujba religioasă, Alvina o găsi pe doamna Rollings, văduva, fosta lor slujnică, aşezată în living-room şi discutînd de zor cu James, care părea foarte alarmat. De cînd cu "Calvarul", James se ducea tot mai rar la Capelă. Îmbătrînise mult şi mersul îi devenise şovăielnic, tremurător, iar duminica era unica seară cînd se mai putea odihni şi el. Mai cu seamă că în acea anume duminică era frig şi lapoviţă, iar James tuşea rău de cîtăva vreme. Aşa încît rămăsese, prudent, acasă.

Văduva Rollings ţinea în mînă o sticlă, ca să se ducă la farmacie şi să cumpere sirop de tuse, pentru că Madame răcise îngrozitor. Dar nu-l găsise pe farmacist,

care era la Capelă, aşa că urma să se ducă din nou, după ora opt.

Trupa, adică Madame şi cei patru băieţi, sosiseră pe la ora şase. Doamna Rollings povestea că Madame era o femeie măruntă şi durdulie, şi se văicărea întruna că răcise la plămîni. Mereu îşi punea mîna pe piept şi încerca să răsufle adînc, ca să constate dacă respiră bine, dar se auzea un hîrîit. Doamna Rollings o sfătuise să-şi vîre picioarele într-un lighean cu apă fierbinte şi muştar, dar Madame nici nu vola să audă şi cerea un sirop care să-i degajeze pieptul. Cei patru tineri erau politicoşi şi păreau cumsecade. Erau foarte ataşaţi de Madame. Aceasta îi ceruse să prepare nişte cotlete pentru tineri, şi unul pentru ea. Dar cum încerca să înghită o îmbucătură, îşi ducea mîna la gît. Unul dintre tineri se dusese în oraş, cumpărase nişte coniac pentru bolnavă şi şase sticle mari de bere pentru el şi ceilalţi actori.

James Houghton era extrem de îngrijorat de răceala care dăduse tocmai acum peste Madame. Îi punea văduvei aceleaşi şi aceleaşi întrebări, ca să-şi dea seama cît de gravă era situaţia. Dar doamna Rollings nu ştia mare lucru. James se încruntă amarnic. Dacă Madame n-o să poată să joace? Ce-o să se facă el? Era copleşit de anxietate.

- Alvina, ce-ar fi s-o însoţeşti pe doamna Rollings, să vezi cu ochii tăi cît de serioasă e boala?

- N-are rost să iasă Alvina din casă pe o vreme ca asta! protestă domnişoara Pinnegar. Şi nici nu e decent să se ducă într-o casă cu patru bărbaţi. Ce învîrteşte domnul May? El trebuie să se ocupe de problemele astea.

- Nu văd de ce nu m-aş duce, se împotrivi Alvina. Să caut numai dacă mai am pastile din alea pentru plămîni. Dacă e nevoie, am să-i fac şi o prişniţă, cum îşi punea mama.

Se duse sus să caute. O rodea curiozitatea să vadă cum arată Madame şi cei patru indieni ai ei.

O însoţi pe doamna Rollings la farmacie şi de acolo se duseră repede, prin lapoviţă, la casa văduvei, care se afla în apropiere. Chiar de la uşă auziră larmă de glasuri bărbăteşti. Dar în bucătărie nu era nimeni. Zgomotul răzbea din camera de la intrare.

Doamna Rollings ciocăni în uşa acestei încăperi.

- Intră! se auzi o voce dură.

Alvina intră în urma văduvei.

- Am adus siropul de tuse, îi anunţă doamna Rollings. Şi-a venit cu mine şi domnişoara Huff'n să vază de bolnavă.

Aşezaţi în jurul mesei, erau patru bărbaţi tineri, cu mînecile suflecate şi cu cîte o sticlă de bere în faţă. Plutea un puternic miros de tutun. Lîngă soba în care ardea un foc zdravăn, şedea o femeie grăsună, palidă la faţă, cu ochi negri aprinşi de febră, şi sprîncene negre, arcuite. Îi puteai da orice vîrstă între patruzeci şi cincizeci de ani. În părul negru, frumos pieptănat, străluceau fire argintii. Era bine îmbrăcată, într-o rochie neagră, croită cu grijă, ornată cu un guler de dantelă. Pe faţă i se citea o expresie de autocompătimire. Fuma, lasciv, o ţigară.

Se ridică greoi de pe scaun şi-i întinse Alvinei o mînă durdulie, împodobită cu patru sau cinci inele. Ţigara fusese aruncată în foc, fără ca Alvina să-şi fi dat seama.

- Bună seara, i se adresă Madame. N-am auzit bine numele dumneavoastră.

Vorbea cu o voce mîhnită, ca de trestie plîngătoare.

- Alvina Houghton, sună răspunsul.

- Fiica proprietarului de la teatru' unde o să jucaţi, o lămuri văduva.

- Ah, da, da! Domnişoara Houghton. Nu ştiam că numele dumneavoastră se pronunţă Huffton. Aşa e? Desigur, domnişoara Houghton. Am răcit îngrozitor la piept, urmă, ducîndu-şi mîna grăsulie, plină de inele, la pieptul majestuos. Mai întîi, îngăduiţi-mi să vi-i prezint pe actorii mei... mîna grăsulie, cu degetul arătător pătat de nicotină, se îndreptă cu un gest graţios în direcţia mesei.

Cei patru tineri, care se sculaseră în picioare, îşi

aţintiseră privirile spre Alvina şi spre Madame. Se aflau cu toţii într-o cameră mică, cu mobilă puţină, tapisată cu stofă din păr de cal şi împodobită cu milieuri albe, croşetate. Podeaua era acoperită cu un linoleum şi masa cu o muşama viu colorată, cam roasă, dar curată. Din tavan atîrna o lampă de gaz, fără apărătoare. Toată mobila consta doar în scaune, fotolii, masa din mijloc şi canapeluţa tapisată cu stofă aspră din păr de cal şi cu milieuri pe spetează. Cu toate acestea, camera părea ticsită, supraaglomerată de bărbaţi cu veste şi cravate elegante, dar cu hainele dezbrăcate.

- Iată-l pe Max, începu Madame prezentările. Vă spun numai numele de botez, nu şi pe cel de familie, ca să-i puteţi reţine mai uşor.

Max se înclină ceremonios în faţa Alvinei. Un elveţian tînăr, înalt, cu ochi migdalaţi, o faţă lată şi o ţinută militărească, ţeapănă.

- Iată-l pe Louis...

O plecăciune plină de graţie. Un elveţian de limbă franceză, de înălţime mijlocie, cu pomeţi proeminenţi şi un păr negru, des şi lucios, care-i cădea în şuviţe peste frunte.

- Iată-l pe Geoffroi - sau mai bine Geoffrey...

O nouă plecăciune, un tînăr din munţii Franţei, voinic, serios, tăcut.

- Şi iată-l pe Francesco - sau Frank...

Francesco schiţă un vag zîmbet dispreţuitor şi-i adresă un salut milităros fără voie. Un italian meridional, foarte brun, cam şleampăt, cu ochi galbeni. Madame îl privi lung.

- Îl enervează numele lui pe englezeşte - adică Frank, adăugă ea. Vedeţi că strîmbă din nas. Nu vrea să-l audă. Noi îi spunem Cicio.

Cicio îşi lăsase capul în jos, cu timiditate, dar pe buze îi flutura zîmbetul vag, care părea într-adevăr o strîmbătură. Se trase spre scaun, gata să se aşeze.

- Aceşti tineri sînt familia mea, urmă Madame. Facem parte din trei neamuri diferite, cu toate că toţi, în afară de

Cicio, ne-am născut în Alpi. Vă rog să luaţi loc.

Se aşezară cu toţii în tăcere.

- Tinerii mei şi-au cumpărat puţină bere ca să uite de peripeţiile călătoriei, care a fost groaznică. De obicei, eu sînt împotriva băuturii şi nu le dau voie să bea. Dar în seara asta şi-au cîştigat dreptul la o sticlă de bere. Eu am refuzat să beau pentru că mă balonează. Îşi duse din nou mîna la piept şi respiră de cîteva ori, greu, hîrîit. Uite, aici e localizată răceala. Indică pieptul cu mîna. Mă tem îngrozitor că n-o să-mi treacă pînă mîine. N-aţi dori un pahar cu bere, domnişoară Houghton? Cicio, cere-i gazdei încă un pahar...

Cicio, care şedea în capul mesei, nici nu se mişcă, şi îi aruncă Alvinei o privire, de parcă ar fi vrut să se asigure dacă merită osteneala. Pe buzele arcuite, stăruia acelaşi surîs vag dispreţuitor. Madame se uită furioasă la el. Dar Cicio întoarse capul, prezentîndu-şi profilul frumos dăltuit, schimonosit acum de un rînjet.

- Mulţumesc, refuză Alvina. Nu beau niciodată bere.

- Chiar niciodată? Îmi pare rău.

Madame îşi împreună mîinile în poală, continuînd însă să-i arunce lui Cicio priviri asasine. Ceilalţi tineri, evident stingheriţi, îşi luară paharele în mînă, traseră din ţigări, pufăiră fumul pe nări.

Madame se lăsă pe speteaza scaunului, închizînd ochii. Era palidă, cu ochii încercănaţi. Părul, frumos pieptănat peste urechi, îi strălucea ca sticla neagră. Se simţea rău. Tinerii se uitau la ea îngrijoraţi şi vorbeau între ei în şoaptă.

- Am impresia că răceala dumneavoastră e serioasă, spuse Alvina. Daţi-mi voie să vă iau temperatura.

Madame păru speriată.

- Nu cred că-i nevoie, protestă ea.

Maxelveţianul german cu obrajii roşii, i se adresă pe un ton autoritar:

- Ba e nevoie, las-o să-ţi ia temperatura, ca să aflăm şi noi care e situaţia. Ţii minte cînd eu am făcut patruzeci de grade la Redruth?

Alvina îşi scoase termometrul din buzunar şi-l auzi pe Cicio bombănind în franţuzeşte - probabil o înjurătură adresată lui Max.

- Ce-o să mă fac dacă mîine nu sînt în stare să joc? se lamentă Madame văzînd-o pe Alvina ridicînd termometrul în lumina lămpii şi scuturîndu-l. Max, ce-o să ne facem?

- O să stai liniştită la pat şi noi o să jucăm *Prizonierul alb,* încercă Max să o potolească pe tonul lui sacadat şi solemn.

Cicio zîmbi din nou dispreţuitor, arcuindu-şi buzele şi lăsîndu- şi capul pe umăr. Cînd Alvina se apropie cu termometrul în mînă de Madame, aceasta îşi înălţă mîna, de parc-ar fi vrut să se ferească, şi găsi un nou argument:

- Niciodată... niciodată în viaţa mea nu am lipsit de la vreun spectacol. În zece ani de zile nu am lipsit o singură dată. Decît să zac părăsită aici, mai bine mor.

- Să zaci aici părăsită! îi îngînă Max spusele. Cine o să te părăsească? Ce vorbe sînt astea?

- Las-o să-ţi pună termometrul! se amestecă şi Geoffrey, vorbindu-i cu severitate, dar şi cu afecţiune în acelaşi timp.

- Ai să vezi că pînă mîine te faci bine. Nici nu încape discuţie, o asigură Louis.

Madame clătină tragic din cap, deschise gura şi o lăsă pe Alvina să-i vîre termometrul, apoi se rezemă de speteaza fotoliului cu ochii închişi. Era extrem de palidă şi coada termometrului îi ieşea caraghios printre buzele strînse. Alvina încercui cu degetele încheietura mîinii albe, durdulii, ca să-i ia pulsul.

Max şi Louis o priveau îngrijoraţi, Geoffrey fuma nervos, iar Cicio, total indiferent, îşi aprinse încă o ţigară, frecînd chibritul de talpa pantofului şi pufăind fumul pe sub nasul lui lung şi drept. Pe urmă îşi scoase ţigara din gură, scuipă calm pe podea, şi întinse scuipatul sub talpa pantofului. Max îl săgetă din priviri, cu un strivitor dispreţ, mormăind ceva despre "*ein schmutziges italienisches*

Volk"[1], iar Louis, întocîndu-şi capul ca să nu vadă şi să nu audă, lăsă să-i scape doar cuvîntul "*Chien*"[2].

Amîndoi se apropiară apoi de bolnavă. Termometrul arăta treizeci şi opt cu cinci.

- Ar trebui să vă culcaţi, o sfătui Alvina. Aţi mîncat ceva?

- N-am putut înghiţi decît o bucăţică, răspunse Madame cu voce scîncită.

Max se albise la faţă şi părea înspăimîntat. Louis luă mîna bolnavei, i-o sărută şi întoarse capul ca să-şi ascundă lacrimile care-l podidiseră. Geoffrey îşi goli paharul de bere iar Cicio, continuînd să-şi ţină capul în piept, îşi filtra privirea printre gene.

- Plec să aduc doctorul... spuse Alvina.

- Pentru nimic în lume! o opri Madame. Nu te duci nicăieri, drăguţa mea. Eu fac foarte uşor temperatură, la orice fleac.

- Face foarte uşor temperatură, repetă Louis îndurerat.

- Mă duc la culcare, anunţă Madame, ridicîndu-se din fotoliu.

- Un moment, interveni Alvina. Mă duc să controlez dacă a fost aprins focul în dormitor.

- Ce bună eşti, draga mea. Cicio, deschide-i domnişoarei uşa.

Cicio se ridică, dar ajunse prea tîrziu la uşă, pentru că Max se şi grăbise s-o deschidă. Madame se aşeză din nou.

- N-am lipsit niciodată în zece ani! se lamentă din nou. *Quoi faire, ah, quoi faire? Que ferez-vous, mes pauvres, sans votre Kishwegin? Que vais-je faire, mourir dans un tel pays! La bonne demoiselle - la bonne*[3]

---

1. Popor de italieni murdari (germ.)

2. Cîine (fr.)

3. Ce să mă fac? ah ce să mă fac? Cum o să vă descurcaţi, bieţii de voi,fără Kishweign a voastră? Ce-o să mă fac, să mor într-o ţară ca asta? Buna domnişoară - buna

demoiselle - elle a du coeur. Elle pourrait aussi être belle, s'il y avait un peu plus de chair[1]*. Max, liebster, schau'ich sehr elend aus? Ach, oh, ja, oh, ja!*[2]

- Ah, nein, Madame, ach nein. Nicht so furchtbar elend[3]*, răspunse Max.*

- Manca il cuore solamente a Cicio, continuă *Madame. Che natura povera, senza sentimento - niente di bello. Ahime, che amico, che ragazzo duro, aspro...*[4]

- Trova? [5]răspunse italianul arcuindu-şi din nou buzele.

Genele lungi i se plecaseră pe obraji şi arăta ca un băieţaş gata să plîngă, dacă n-ar fi fost zădărît, stîrnit să reacţioneze printr-o purtare sfidătoare.

Madame, tolănită în fotoliu, se văicărea în patru limbi. În general, discuta cu actorii ei numai în franceză. Dar acum se simţea clătinată, biruită de împrejurări.

- La pauvre Kishwegin! îşi continuă ea lamentaţiile. *Elle va finir au monde. Elle passe - la pauvre Kishwegin.*[6]

Kishwegin era numele eroinei indiene, interpretată de Madame în "Dansul indian".

Acum cînd aflase că e bolnavă, se simţea şi mai bolnavă. Respira greu, o împungea un junghi ascuţit sub coaste. Obrajii îi ardeau de febră. Tinerii erau deznădăjduiţi. Louis nici nu mai încerca să-şi ascundă lacrimile. Numai Cicio continua să surîdă vag ironic, înteţind suferinţele bolnavei.

Alvina coborî din dormitor, ca să o ajute pe Madame

---

1. domnişoară - e inimoasă. Ar putea fi şi mai frumoasă dacă ar mai pune ceva carne pe ea. (fr.)

2. Max, iubitule, arăt groaznic? Ah, oh, da, oh, da. (germ.)

3. Nu, Madame, nu. Nu arătaţi chiar atît de rău. (germ.)

4. Numai Cicio e lipsit de inimă, ce fire stearpă, lipsită de sentimente - nimic frumos în el. Ah, ce mai prieten, ce băiat dur, aspru. (it.)

5. Aşa găsiţi? (it.)

6. Biata Kishweign. Dispare de pe lumea sata. Moare, biata Kisweign (fr.)

să se culce. Tinerii se ridicară în picioare şi-i sărutară pe rînd mîna grăsulie, inelată şi parfumată cu apă de colonie. Madame ură noapte bună fiecăruia dintre ei, pe rînd.

- Noapte bună, devotatul meu Max! Ştiu că vei avea grijă de mine. Noapte bună, duiosul meu Louis, ai o inimă de aur. Noapte bună, Geoffrey, bravul, viteazul meu Geoffrey. Cicio, de-ai şti cu ce greutate îmi împovărezi inima! Dragii mei, fiţi bravi războinici indieni şi iubiţi-vă ca nişte fraţi. Şi rugaţi-vă pentru sărmana voastră Kishwegin. Noapte bună.

După acest ceremonial de noapte bună, urcă încet scara, sprijinindu-şi genunchiul cu mîna.

- Nu, pot să urc şi singură! îi spuse lui Max care sărise s-o ajute. Nu veni după mine. Nu!

Dormitorul era cald şi curat.

- De astă dată nu voi putea controla camerele băieţilor, să mă asigur că au tot ce le trebuie. Nu pot să-i las nesupravegheaţi. În special pe Cicio; în special pe Cicio!

Se aşeză lîngă sobă şi dădu să se dezbrace.

- Lăsaţi-mă să vă ajut, îi ceru Alvina. Ştiţi, sînt infirmieră.

- Eşti foarte bună, foarte bună, drăguţa mea. Eu sînt o bătrînă singuratică şi nu prea sînt obişnuită să fiu răsfăţată. Aşa că e preferabil să fac totul singură.

- Totuşi, îngăduiţi-mi să vă ajut, insistă Alvina.

- Vai, vai! Cine şi-ar putea închipui că viteaza Kishwegin are nevoie să fie ajutată! Aseară am jucat, cu băieţii mei, la teatrul din Leek. Şi cine ar fi spus că azi o să cad bolnavă în... cum îi zice oraşului ăstuia, draga mea? Mereu uit.

- Woodhouse.

- Da, da. Woodhouse. Parcă există şi un oraş Woodlouse? Nu? Aşa cred. E îngrozitor! De ce-a trebuit să trec prin asta?

Alvina o dezbrăcă în grabă pe femeia grăsună şi foarte îngrijită. Avea o carne molatică. Nu şi-o putea

închipui dansînd pe scenă un dans îndrăcit. Nu ştia că moliciunea ei se transforma brusc, ca o sepie, în exaltare spasmodică, în vigoare explozivă. Alvina îi perie părul lung, negru, şi i-l împleti într-o coadă. Pe urmă o ajută să se culce.

- Ah, ce bine e în pat! oftă Madame cu uşurare. E bine în pat, dar ce rece e - brrr, ce rece! Draga mea, vrei să-mi atîrni rochia pe un umeraş şi să-mi rulezi ciorapii?

Alvina îi strînse şi împături lenjeria curată şi elegantă. Ce femeie îngrijită şi ciudată! Tot ce purta dedesubt era deosebit de elegant, pînă şi jartierele negre brodate cu fir de aur.

- Băieţii mei, săracii! Mîine vor fi lipsiţi de Kishwegin a lor! Draga mea, nu crezi că ar fi cazul să chem un preot să mă împărtăşească? Poate c-ar fi bine să chem preotul.

Dîrdîia şi dinţii îi clănţăneau.

- Ce gînd v-a mai venit! Nici vorbă de preot. Cum o să vă încălziţi un pic o să vă simţiţi mai bine. Nu-i decît o răceală banală. Doamna Rollings vă încălzeşte o pătură la foc.

Alvina coborî. Max lăsase deschisă uşa camerei şi urmărea ce se petrece. Stătea cu pumnii strînşi, pe sub manşetele descheiate, şi cu sprîncenele dramatic încruntate.

- E grav? întrebă el de îndată ce o văzu pe Alvina.

- Nu pot să mă pronunţ, dar n-aş crede. Eşti bun să ţii dumneata pătura în faţa focului, cît doamna Rollings îi pregăteşte o fiertură?

Max şi Louis întinseră pături în dogoarea focului. Louis purta pantaloni foarte strînşi în talie, ceea ce îi rotunjea şoldurile, dîndu-i o ţinută oarecum feminină. Max era drept şi rigid. Doamna Rollings îl rugă pe Geoffrey să umple găleţile cu cărbuni şi să ducă una sus. Tînărul, supus, luă o lanternă şi se duse la magazia de cărbuni din curte. Pe urmă i se ceru să transporte în camera bolnavei unul din fotoliile capitonate cu stofă aspră din păr de cal.

- Ar trebui să mă reped pînă acasă, să iau cîteva

lucruri trebuincioase, i se adresă Alvina lui Cicio. Eşti bun să mă însoţeşti şi să-mi dai o mînă de ajutor la cărat?

Cicio se ridică repede şi îşi aruncă ţigara în foc. Nu se uită nici un moment la Alvina. Genele lungi îi adumbreau ochii. Era înalt, dar cam firav pentru un italian, şi umerii îi erau uşor aduşi. Cînd îşi apropiase degetele de gură ca să zvîrle ţigara, Alvina îi observase mîinile lungi, fine, măslinii, mediteraneene. Mîini cum nu mai văzuse pînă atunci, mîngîietoare, învăluitoare, întunecate. Cicio, curbîndu-şi spatele cu o ciudată unduire, plină de graţie, se duse în hol să-şi ia impermeabilul.

Cît o însoţi pe Alvina pe stradă, nu scoase un cuvînt şi se ţinu la distanţă de ea.

- Mi-e milă de biata Madame, se îndură în cele din urmă Alvina să rupă tăcerea. Gîfîia din pricina mersului repede. Tot timpul nu vorbeşte decît de voi, băieţii ei, adăugă ea.

Cicio continuă să tacă. Mergea cu mîinile înfundate în buzunare şi tremura de frig.

- Mă tem că mîine nu va putea dansa.

- Aşa crezi? vorbi în sfîrşit şi Cicio.

- Nu cred, sînt convinsă.

Cicio nu mai adăugă nimic şi Alvina se învălui la rîndul ei în tăcere, pînă ajunseră la gangul întunecos şi apoi la curtea mizeră din spatele Casei Manchester.

- N-ai să vezi pe unde să calci, îl avertiză Alvina. Ia-o pe aici.

Mîna ei, care bîjbîia în beznă, atinse mîna lui care bîjbîia.

- Vino pe aici, îl călăuzi Alvina, luîndu-i mîna.

Simţea atingerea gingaşă a degetelor lui, ca pe dezmierdarea unui copilaş. În cele din urmă ajunseră în pata de lumină care răzbea pe fereastra sufrageriei. Alvina intră repede în casă şi Cicio o urmă.

- Noaptea asta voi rămîne lîngă Madame, îl lămuri ea. Are temperatură mare, dar s-ar putea să scadă pînă mîine dacă o să transpire bine.

Alvina urcă în camera ei ca să ia lucrurile de care avea nevoie. Cicio rămase în picioare lîngă uşa din spate. Domnişoara Pinnegar îl sfătui să se apropie de soba caldă, dar el refuză, clătinînd din cap, cu un zîmbet sfios şi cam tembel.

- Apropie-te de foc, să te încălzeşti şi să-ţi usuci puţin hainele înainte de a ieşi din nou, repetă domnişoara Pinnegar, măsurîndu-l lung pe tînărul care stătea nemişcat, cu capul plecat.

Refuză iar, dar de data asta se îndură să vorbească:

- Nu, că după aceea o să-mi fie şi mai frig, spuse el, dezvelindu-şi dinţii într-un zîmbet bleg.

- Cum doreşti, răspunse tăios domnişoara Pinnegar.

Nu-l înţelegea deloc, dar nici nu se străduia să-l înţeleagă pe nepoftitul ăsta.

Cînd se întoarseră la locuinţa doamnei Rollings, o găsiră pe Madame într-o puternică stare de agitaţie, delirînd în legătură cu tinerii ei şi cu dansul ei. Cei trei băieţi rămaşi acasă păreau doborîţi de jale. Încălziseră atît de tare păturile, că aproape le arseseră. Alvina puse comprese ude în punctele indicate de bolnavă ca dureroase. Madame arăta ca un bebeluş rotofei cu pielea albă şi catifelată. Durerile în regiunea plămînilor însemnau, desigur, o uşoară pleurezie. Băieţii rămaseră dincolo de uşă şi Alvina o înveli pe pacienta ei în păturile încălzite, îi vîrî cu sila pe gît cîteva linguri de fiertură de ovăz amestecată cu whisky, coborî fitilul lămpii de gaz şi-i trimise pe băieţi la culcare. Pe urmă se aşeză la căpătîiul bolnavei. Madame se zvîrcolea în aşternut, gemînd şi delirînd. Alvina o potoli, cu gesturi calme, şi-i vîrî mîinile sub pătură. Pînă la urmă bolnava se linişti. Fruntea îi era udă de năduşeală. Adormi şi transpiră abundent. Alvina o veghea, învelind-o ori de cîte ori încerca să-şi zvîrle păturile. O domolea cu o calmă dar fermă apăsare a mîinii, îi aranja păturile şi o obliga să stea la căldură, în ciuda zvîrcolirilor şi protestelor ei că se sufocă şi că nu mai poate răbda.

- Trebuie să staţi liniştită. Calmaţi-vă! Căldura vă face

bine.

Sărmana femeie gemea şi se văita. Nu suporta să fiarbă în propria ei zeamă. Se zbătea şi încerca să-şi impună voinţa. Dacă n-ar fi supravegheat-o Alvina şi n-ar fi imobilizat-o sub apăsarea fermă a mîinii ei, bolnava s-ar fi dezgolit toată şi ar fi sorbit cu nesaţ aerul rece.

După miezul nopţii, transpiraţia se mai domoli şi Madame se linişti, simţindu-se mai uşurată. Şi abia atunci îşi îngădui şi Alvina să coboare un moment în bucătărie. În camera de la intrare era încă lumină. Bătu la uşă şi intră. Max şedea lîngă foc, treaz şi arătînd ca o întruchipare a durerii. În faţa lui, Louis aţipise, stors de atîta consum emoţional. Geoffrey se culcase pe canapea şi sforăia uşor, iar Cicio adormise cu capul pe masă şi braţele întinse de o parte şi de alta. Alvina îi privi din nou mîinile măslinii, mediteraneene, mîngîioase, cu încheieturi prea subţiri pentru un bărbat musculos.

- De ce nu v-aţi culcat? îi întrebă ea.

Louis deschise ochii; Max, singurul care rămăsese tot timpul treaz, clătină abătut din cap.

- Dar Madame e mult mai bine. A transpirat abundent şi acum doarme liniştit.

Max îi aruncă o privire neîncrezătoare, înnegurată, cu ochi rotunzi şi grei de somn, ca o bufniţă.

- Sincer, e mult mai bine, îl asigură Alvina. Vino să vezi cu ochii dumitale. Fii numai atent să n-o trezeşti.

Max se descălţă şi se ridică de pe scaun, întinzîndu-şi mădularele. Louis veni după el, ca puiul după cloşcă. Urcară amîndoi scara, ţinîndu-şi papucii în mînă. Intrară în vîrful picioarelor în dormitor şi aruncară o ocheadă peste maldărul de pături. Madame, cu obrajii uşor îmbujoraţi, era cufundată într-un somn liniştit şi arăta neobişnuit de tînără; o şuviţă de păr i se lipise de tîmplă; respira calm, cu buzele uşor întredeschise.

Max o privi un timp, apoi îşi îndreptă spatele, îşi frecă cu mîna părul castaniu ţepos, tuns foarte scurt, nemţeşte, şi după aceea se lăsă într-un genunchi, ca în faţa unei icoane, şi îşi făcu cruce; se ridică o clipă şi apoi

îngenunche din nou, făcîndu-şi cruce. Repetă şi a treia oară mişcarea, îngenunchind de parcă se afla în faţa unui altar. Pe urmă se ridică definitiv şi se dădu în lături.

Louis îşi făcu şi el semnul crucii, cu ochii plini de lacrimi. Se aplecă, apucă un colţ al păturii şi-l sărută cu veneraţie. După care îşi îngropă faţa în mîini.

Şi în acest timp, Madame dormea ca un îngeraş.

Alvina ieşi din cameră. Max veni în urma ei, strecurîndu-şi braţul pe sub cel al lui Louis. Cînd se reîntoarseră în camera de jos, cei doi tineri se strînseră în braţe şi se sărutară pe obraji, solemn, aşa cum fac cei din Europa centrală.

- Se simte mult mai bine, confirmă Max, vorbind în franceză.

- Slavă Domnului, întări Louis.

Alvina îi privea uluită. Dar cei doi tineri nici n-o luară în seamă. Max se duse să-l trezească pe Geoffrey, iar Louis îşi lăsă mîna pe umărul lui Cicio şi începu să-l scuture. Însă nu-i putură deştepta pe cei doi. Îi zgîlţîiră, dar degeaba. În sfîrşit, Geoffrey începu să se mişte. Dar Louis nu izbuti să dezlipească umerii lui Cicio de pe masă. Cînd îl ridică o clipă, capul şi braţele îi căzură din nou, inerte. Faţa i se odihnea în profil; genele lungi, negre, erau nemişcate, nările nasului lung, drept, nu-şi tulburară respiraţia regulată, buzele nu-i tresăriră. Avea un păr negru, frumos, care-i creştea ca o blană, avînd ceva animalic în el, iar mîinile lungi apăreau nude, gingaşe, măslinii. Purta un inel de argint pe un deget.

Louis îl zgîlţîia de umăr, fără rezultat; atunci Alvina apucă brusc unul din braţele care alunecase de sub masă şi îi încleştă mîna, cu forţă. Cicio deschise pe dată ochii lui galbeni- roşietici. Îţi făcea impresia că o mînă murdară de funingine îi plasase ochii sub frunte, atît de negre îi erau genele şi sprîncenele. Era buimăcit de tăria primului somn, şi privi năuc în jur.

- Trezeşte-te, îl îndemnă Alvina rîzînd şi îi strînse puternic mîna.

Cicio îşi înălţă capul, răspunse instinctiv la

strînsoarea mîinii ei, apoi ochii părură să i se clarifice, o recunoscu, slăbi încleştarea mîinii, îşi întoarse capul într-o parte şi îşi plecă genele.

- Scoală-te odată, animalule, îi strigă Louis în franceză, înghiontindu-l, aşa cum dai brînci unui bou îndărătnic care nu vrea să tragă carul.

Cicio se ridică, clătinîndu-se pe picioare.

- Madame se simte mai bine, îl informă Louis. Mergem la culcare.

Îşi luară lumînările şi urcară scara, unul după celălalt, fiecare dintre ei înclinîndu-se în faţa Alvinei cînd trecea în dreptul ei. Max îi făcu o plecăciune rigidă. Louis se înclină galant, ceilalţi doi neglijent, pe jumătate adormiţi. Fuseseră cazaţi în cele două camere de la mansardă.

Alvina duse sus pernele canapelei şi îşi încropi un culcuş în faţa focului, lîngă patul bolnavei.

Madame dormi mult şi adînc; în cîteva rînduri se mai zbătu sub pături, gata să se deştepte, dar readormi. Abia la ora opt, cînd Alvina era de mult trează, rosti primele cuvinte:

- *Oh, alors...*[1] Deci sînt mult mai bine, m-am însănătoşit. Vasăzică o să pot dansa.

- Nu veţi putea dansa astăzi, o contrazise Alvina. Poate că mîine.

- Ba astăzi! Mă simt complet sănătoasă şi voi dansa azi. Eu sînt Kishwegin.

- Sînteţi mai bine, dar foarte slăbită. Azi trebuie să vă odihniţi încă. Dacă veţi încerca să vă daţi jos din pat, veţi vedea că nu vă puteţi ţine pe picioare.

Madame se uită enervată la faţa îngustă a Alvinei.

- Eşti o englezoaică dură şi materialistă, o apostrofă ea.

Alvina avu o tresărire şi o privi cu ochii ei mari, albaştri.

- De ce vorbiţi aşa?

Faţa Alvinei era palidă, patetică şi avea o expresie de

1. Deci (fr.)

martiră care de obicei o enerva pe Madame, dar care acum i se păru înduioşătoare.

- Ei, ei, îi spuse întinzîndu-i mîna durdulie şi inelată. Bănuiesc că sînt ingrată. Oamenii nu se prea poartă frumos cu dumneata, îmi dau eu seama. Vino aici!

Alvina se apropie încet şi-i luă mîna întinsă. Madame o trase lîngă pat, îi sărută mîna, apoi o sărută pe amîndoi obrajii, solemn, aşa cum se sărutaseră cei doi tineri în seara precedentă.

- Ai fost bună cu Kishwegin şi inima lui Kishwegin nu uită. Îţi promit, domnişoară Houghton, că o să fac tot ce-ai să-mi spui. Kishwegin ţi se supune.

Madame îi mîngîie Alvinei mîna şi încuviinţă, docilă, din cap.

- Pot să vă iau temperatura?

- Sigur, draga mea, ia-mi temperatura. Dumneata ceri şi Kishwegin ţi se supune.

Madame îşi lăsă capul pe pernă şi strecură termometrul între buzele strînse, privind-o în tot acest timp pe Alvina cu ochii ei negri.

- Temperatura a scăzut la normal, o informă după ce se uită la termometru.

- E normală? repetă Madame cu o voce cam înăbuşită. Perfect. Atunci cînd pot să dansez?

Alvina se întoarse spre ea şi o privi cu seriozitate.

- Ca să vă răspund sincer, n-aş zice că înainte de joi sau vineri.

- Joi? Joi ai spus? întrebă cu o voce furioasă.

- Sînteţi foarte slăbită. Nu ştiu prin ce miracol aţi scăpat de o pleurezie. Era cît pe-aci s-o faceţi. Vreţi să cunoaşteţi adevărul, nu-i aşa?

- Doamne, cum sînteţi voi, englezii! exclamă Madame continuînd s-o urmărească cu ochii ei negri. Nu înţelegeţi să procedaţi decît cum vă taie capul. În orice chestiune. Nu ţineţi cont de nimeni şi de nimic. Vă consideraţi superiori tuturor celorlalte neamuri. Şi voi, englezoaicele caritabile! Joi ai spus? Bine, fie şi joi. Deci Kishwegin e moartă pînă joi.

Întrucît o slăbise pînă şi acest mic discurs, îşi lăsă capul pe pernă. Îşi bău ceaiul, îi îngădui Alvinei s-o spele şi să facă ordine în cameră, apoi îşi chemă băieţii. Alvina îl înştiinţase pe Max că Madame nu trebuia tulburată.

Cînd primul dintre tineri intră pe uşă, în cămaşă şi papuci, Madame începu să declame:

- Ah, vitejii mei! Intraţi! Veniţi! În aceste clipe nu vă vorbeşte Kishwegin. Pînă joi, Kishwegin e suspendată. Aşa a comandat domnişoara englezoaică.

Întinse mîna parfumată cu o fină apă de colonie - toată camera era îmbibată de mirosul coloniei - iar Max se înclină rigid şi i- o sărută. Madame îi dezmierdă capul cu cealaltă mînă.

- Devotatul meu Max! Sprijinul meu!

Louis îi adusese un bucheţel de violete şi unul de anemone roz. Aşeză florile pe pat, apoi îi luă mîna şi i-o sărută cu veneraţie.

- Madame se simte mai bine? întrebă cu un zîmbet cald.

- Mult mai bine, duiosul meu Louis, mult mai bine graţie şi florilor tale, cavalerul meu nobil.

Luă în mîini violetele şi anemonele şi le sorbi mireasma îngropîndu-şi faţa în ele, apoi le puse deoparte şi-i întinse mîna lui Geoffrey.

- Bunul meu Geoffrey va face tot ce poate ca s-o înlocuiască pe Kishwegin, nu-i aşa? îl întrebă cînd tînărul se înclină.

- *Bien sûr, Madame.*[1]

- Cicio, îţi lipseşte un nasture de la manşetă. Unde mi-e trusa de cusut?

Îşi plimbă privirea prin cameră, în timp ce Cicio îi sărută mîna.

- Doriţi ceva? o întrebă Alvina care nu ascultase discuţiile lor în franceză.

- Acul şi aţa, să-i cos un nasture lui Cicio. Caută-le, te rog, în săculeţul acela de mătase.

1. Desigur, doamnă (fr.)

- Lăsaţi-mă pe mine să-i cos nasturele, Madame.

- O, îţi mulţumesc.

În timp ce Alvina cosea nasturele, Madame le dădea instrucţiuni tinerilor, adresîndu-se în special lui Max. Le ceru să asculte de Max, pe care trebuiau să-l considere fratele lor mai mare. În acea după-amiază, în loc de "Dansul indian" vor interpreta numai piesa "Prizonierul alb". Dar trebuiau s-o interpreteze cu mare atenţie şi era nevoie să găsească o fată care s-o joace pe tînăra indiană. Era un rol mut, foarte uşor, tînăra indiană nu avea altceva de făcut decît să şadă sau să se ridice în picioare. Oare n-ar putea domnişoara Houghton... a, nu, desigur, domnişoara Houghton acompania la pian, deci n-avea cum s-o joace pe tînăra indiană. Era necesar să găsească pe altcineva.

În timpul discuţiei, se înfiinţă şi domnul May, foarte agitat.

- Cum, nu va avea loc parada? strigă el.

- Ah, parada! exclamă Madame.

Trupa Natcha-Kee-Tawara, în cazurile în care era solicitată, îşi anunţa sosirea într-un oraş printr-o paradă a actorilor. Tinerii, în costume de războinici indieni, avînd-o pe viteaza Kishwegin în frunte, treceau călare pe străzile oraşului. Iar Cicio, un călăreţ iscusit pentru că fusese ordonanţa unui cunoscut marchiz, comandant al unui regiment italian de cavalerie, executa cîteva acrobaţii călare.

Domnul May nu voia să renunţe pentru nimic în lume la paradă. Făcuse rost de cai, vremea se îmbunătăţise şi ieşise soarele. Şi acum, dăduse peste o Madame ţintuită la pat, dîndu-le sfaturi tinerilor.

- Doamne, ce ghinion, ce ghinion! se frămînta domnul May.

- E cumplit. Absolut cumplit! se văită Madame din pat.

- Şi cum se poate remedia?

- Vom interpreta - adică băieţii vor interpreta sceneta "Prizonierul alb", dar trebuie să găsiţi o dublură pentru

rolul tinerei indiene. Vai, probabil că pînă la urmă va trebui să joc tot eu.

Alvina observă chipul tulburat şi ostenit al bolnavei.

- Vă rog să coborîţi cu toţii, le ceru ea. Domnul May va rezolva totul.

Cei cinci bărbaţi părăsiră camera.

- Trebuie să mă dau jos din pat, începu Madame. N-am să dansez, am să fac numai figuraţie în piesă. Trebuie să-i asist! E cumplit, cumplit!

- Nu vă frămîntaţi atîta! Or să se descurce şi fără dumneavoastră. Bărbaţii sînt nişte copii mari. Lăsaţi-i să se descurce singuri.

- Nişte copii - într-adevăr copii, confirmă Madame. Toţi sînt copii. Şi ce-or să se facă copiii fără bătrîna lor dădacă? Ce-or să se facă războinicii mei fără Kishwegin a lor? Ce situaţie înfiorătoare - de-a dreptul înfiorătoare! Şi sărmanul domn May - cît de dezamăgit era!

- N-are decît să fie dezamăgit, spuse Alvina înfăşurînd-o pe Madame în pături şi obligînd-o să se întindă în pat.

- Eşti aspră! O englezoaică aspră. Aşa sînteţi cu toţii. Toţi sînteţi la fel.

Dar Madame, slăbită şi neliniştită, trebui să i se supună. Alvina circula prin cameră fără zgomot. După cîteva minute, Madame adormi iar.

După aceea, Alvina coborî. Max îi explica domnului May, în nemţeşte, amănuntele piesei "Prizonierul alb". Domnul May urmase în copilărie o şcoală germană. Cu capul pe umăr şi mîna pe braţul lui Max, discuta cu acesta într-o germană de bucătărie. Ceilalţi actori păstrau tăcerea. Cicio nu le dădea nici o atenţie: fuma şi îşi contempla picioarele. Louis şi Geoffrey nu înţelegeau prea bine germana. Louis încuviinţa din cap, făcîndu-se că înţelege, iar Geoffrey rostea din cînd în cînd cîte un "*Ja! Ja! Doch! - Eben*"[1], care cădeau ca nuca-n perete.

- Eu o s-o fac pe tînăra indiană! decretă domnul May,

1. Da! Da! Totuşi! Exact. (germ.)

vorbind englezeşte şi adresîndu-se tuturor. Eu am să fiu indiana! Cum îi zice? Kishwegin? Eu sînt Kishwegin! - şi îşi undui formele, zîmbind încîntat şi plin de sine.

- Cei doi elveţieni priviră de la înălţimea lor în jos, spre scundul domn May, zîmbind uşor. Cicio, aşezat pe canapea, cu coatele pe genunchi, întoarse capul şi aruncă o privire enigmatică, goală de orice expresie, fenomenului care se numea domnul May.

- Să mergem să repetăm, îi îmboldi domnul May, mîndru de noua sa importanţă. Să repetăm acum, dimineaţa, iar după masă vom organiza parada. E mai bine ca parada să aibă loc după masa, cînd minerii vin de la lucru. Aşa? Aţi spus ceva? Ce, n-am dreptate? Gata, sînteţi gata de repetiţie?

Cuprins de febra anticipaţiei, le aruncă tinerilor o privire nerăbdătoare. Băieţii dădură din cap cu gravitate, de parcă îşi însuşiseră într-adevăr înţelepciunea războinicilor indieni. Se duseră să se îmbrace. Puţin mai tîrziu, întregul grup se îndrepta spre Lumley, tinerii în faţă, iar domnul May în spate, zbenguindu-se ca un mînz pe lîngă Alvina.

- Ei, ce mai ai de spus? Ai văzut cum am salvat situaţia? Ne putem felicita.

La teatru, dădură peste domnul Houghton care se perpelea de nelinişte. Ştiind că Madame e bolnavă, nu-şi mai putea afla locul.

Max începu repetiţia spectacolului cu o admirabilă interpretare de jodler tirolez.

- Trebuie să li se lămurească, interveni domnul May. Trebuie să se explice publicului ce înseamnă un *jodler.*

Şi, plasîndu-se pe scenă, în faţa sălii goale, îşi dădu drumul:

"În neasemuiţii Alpi ai Elveţiei, acolo unde sălăşluiesc zăpezile veşnice şi cununi de gheaţă pe frunţile semeţe ale piscurilor la poalele cărora se despletesc cîmpii mănoase, în floare, dacă vi se va întîmpla vreodată, aşa cum mi s-a întîmplat mie, să vă deşteptaţi într-o căsuţă de lemn vopsit, pe o fermă singuratică, rătăcită printre plaiuri

montane... nu, nu e bine... stai puţin... dacă... ba nu... aşa merge... dacă vi se va întîmpla vreodată să *petreceţi o noapte* într-o căsuţă de lemn vopsit, de pe o fermă singuratică, rătăcită printre plaiuri montane, vă vor deştepta în zori trilurile unui cîntec nemaiauzit, neomenesc; în faţa ochilor vi se va înfăţişa splendoarea gheţurilor eterne, aureolate de soare, iar în urechi o să vă vibreze un hăulit ciudat, fără de cuvinte şi fără de înţeles, cîntul zeului eternelor gheţuri, care îşi lansează glasul în tăriile cerului, în timp ce colindă pe crestele zorilor. Privirea o să vi se înalţe dincolo de cîmpurile înflorite, către marmura zăpezilor albăstrii, şi acolo, departe, se va profila silueta unui om ce cutreieră munţii. Un ţăran care-şi înalţă glasul de muntean, hăulind asemenea primei făpturi care a salutat măreţia zăpezilor, înainte de a se fi ivit specia umană..."

James Houghton, sprijinindu-şi bărbia în palmă, ascultă alocuţiunea domnului May cu inima muşcată de gelozie. Şi avu o puternică tresărire cînd Max, înalt şi pitoresc în costumul lui de tirolez, cu cămaşă albă, bretele late verzi, pantaloni scurţi din antilopă brodaţi cu rîuri verzi şi roşii, cu genunchii rotunzi goi, bine legaţi, şi bocanci de munte, lansă trilurile jodelului natal, un strigăt care-ţi pătrunde şi-ţi răscoleşte sufletul. Max era roşu la faţă, impunător, încordat, aprig şi foarte muntean. Părea pradă unei pasiuni devoratoare, dar îngheţate. Privindu-l, Alvina înţelese deferenţa cu care îl privea Madame.

Louis şi Geoffrey interpretară, după aceea, o scenetă dialogată: doi indivizi care zăresc pe stradă, în acelaşi moment, un portmoneu doldora, şi se încaieră între ei; fiecare pretinde că vrea să predea portmoneul poliţistului, interpretat de Cicio, care se ţinea deoparte, prostănac şi caraghios. Domnul Houghton îi urmărea, dînd din cap cu gravitate, de parcă ar fi cîntărit calitatea spectacolului.

După aceea, se duseră cu toţii să-şi îmbrace costumele pentru numărul culminant al programului. Alvina repeta acompaniamentul, după notele pe care i le dăduse Madame. Cînd nimerea un pianist bun, Madame

se bucura să fie acompaniată; cînd pianistul era mediocru, renunţa la muzică.

- Cum arăt? întrebă o voce disimulată, plină de importanţă.

Şi iată o Kishwegin feciorelnică, cu piele şocolatie, cozi lungi, negre, o fustiţă din antilopă, jambiere, mocasini şi braţele goale; şi, Doamne, cît de ruşinoasă şi cît de afectată! Alvina izbucni într-un rîs zgomotos.

- Ce? Vrei să spui că nu-i bine? se îmbăţoşă domnul May.

- Dimpotrivă, e fantastic! răspunse Alvina înecîndu-se de rîs. Dar lasă-mă să rîd.

- De ce? Nu înţeleg de ce, răspunse domnul May preocupat. Rîzi de costumaţia mea sau de *mine*? Dacă rîzi de mine, te priveşte, dar dacă-i vorba de înfăţişarea mea, te rog să-mi spui dacă ceva e în neregulă.

În clipa aceea se ivi pe scenă un Cicio fioros, vopsit în chip de războinic indian. Era gol pînă la brîu, cu pantaloni din piele de piele scalpată, împodobiţi cu franjuri; pieptul şi braţele îi erau vopsite într-un roşu închis, iar în pletele lungi, negre, stăteau înfipte două pene de vultur. Faţa îi era înfricoşător pictată în dungi albe, roşii, galbene şi negre. Părea foarte mulţumit de sine. Umerii uşor aduşi şi arcuirea ciudată a buzelor, care-i dezgolea dinţii albi, îi întregeau acum admirabil masca.

- Unde ţi-e cingătoarea? întrebă el, arătînd spre talia groasă a domnului May. Şi unde-s florile din păr?

Deodată, domnul May urlă cît îl ţinea gura şi dădu s-o ia la fugă. Un coşcogeamite urs, în două labe, venea spre ei cu paşi greoi, scuturîndu-şi spinarea şi întinzînd o labă cît toate zilele în direcţia domnului May. Ursul se lăsă pe cele patru labe şi se porni să rîdă.

- Sper că n-ai să şi dansezi, grăi ursul cu vocea lui Geoffrey.

- Alvina, vino să-mi aranjezi florile în păr, o solicită domnul May.

Cînd intră în cabină, cortina despărţitoare nu era

trasă şi Alvina îl văzu pe Max, în pantaloni de antilopă dar cu pieptul nevopsit, de o albeaţă neobişnuită, pictînd faţa de războinic a lui Louis. Îi aruncă o privire Alvinei, apoi păru să nu se mai sinchisească de ea. Avea ceva nobil în torsul alb şi gol, în felul în care-şi ţinea capul, cu părul de un castaniu deschis. Părea, într-adevăr, superior tuturor celorlalţi.

Alvina îl împodobi cu flori pe feciorelnicul domn May. Veni şi Louis, vopsit tot în chip de războinic indian, dar parcă şi mai înfiorător decît Cicio. Max îşi trase peste cap o cămaşă de vînător, sfîşiată, şi o cartuşieră. El era prizonierul alb.

Băieţii aranjară decorul, sub privirile Alvinei. Pregătiră totul foarte repede. În fundal, o pînză pictată cu copaci şi cu o pădure adîncă, sumbră; în faţă, o colibă indiană, un foc, un leagăn de copil agăţat de un copac. Urmărindu-i în timp ce încropeau decorul, Alvina se străduia să recunoască oamenii reali sub măştile de războinici. Dar feţele erau pictate cu atîta măiestrie, încît expresia fioroasă le pătrunsese parcă în carne; chiar şi graţiozităţile efeminate ale lui Louis păreau să degajeze o cruzime încarnată; iar spatele uşor încovoiat al lui Cicio îi dădea senzaţia că niciodată în viaţa ei nu s-ar putea încrede în omul ăsta. Ce fiinţe oribile sînt bărbaţii, cruzi, brutali, violenţi, sub pojghiţa lor civilizată.

Piesa avea o brumă de poezie. Începea înfăţişînd-o pe Kishwegin în faţa colibei, amestecînd o fiertură într-un ceaun, pîndind la cel mai mic zgomot, întinzînd din cînd în cînd mîna şi mişcînd leagănul atîrnat în copac; atunci cînd Madame juca rolul, îngîna un cîntec de leagăn indian. Deodată intră în scenă războinicul Louis, tîrîndu-l după el pe vînătorul alb, Max, prizonier cu mîinile legate. Kishwegin îşi salută soţul; prizonierul alb e trîntit lîngă foc. Kishwegin serveşte soţului ei un blid cu mîncare şi-i cere voie să dea de mîncare şi prizonierului. Soţul aude un zgomot, sare, îşi ia arcul şi săgeţile şi se îndepărtează. Scenă mută de înţelegere şi compasiune între tînăra indiană şi prizonierul alb. Acesta îi cere, prin gesturi, să-i

desfacă legăturile. Reapare războinicul Louis, mîniat foc pe Kishwegin. Intră în scenă războinicul Cicio, tîrînd un urs, aparent ucis. Kishwegin se uită la urs, războinicul Cicio se uită la prizonierul alb. Cicio îl supune pe prizonier la torturi, silindu-l ba să se ridice în picioare, ba să se lase pe jos. Kishwegin leagănă copilul. Prizonierul cade şi nu mai are putere să se ridice. Zace pe jos lîngă ursul aparent mort. Kishwegin îi oferă un blid cu mîncare lui Cicio. Cei doi războinici discută muteşte, prin gesturi. Kishwegin leagănă pruncul cîntînd. Cei doi războinici se apleacă asupra prizonierului căzut şi-l examinează. Deodată, ursul scoate un mormăit şi se ridică în două labe. Louis se răsuceşte spre fiară, dar ursul îl doboară. Cicio înjunghie ursul cu pumnalul, Kishwegin se repede şi taie legăturile prizonierului alb. Acesta se ridică de la pămînt, încercînd să-şi dezmorţească braţele înţepenite. Ursul rănit îl zdrobeşte pe Cicio. Kishwegin cade în genunchi lîngă soţul ei ucis de urs. Ursul îşi termină treaba cu Cicio, care cade mort, şi acum se îndreaptă spre Kishwegin. Dar prizonierul alb ucide, în sfîrşit definitiv, ursul, o ia de mînă pe Kishwegin şi amîndoi îngenunchează lîngă soţul ei mort.

Cei patru bărbaţi îşi jucau admirabil rolurile. Domnul May, însă, era cam prea zglobiu în rolul lui Kishwegin. Dar făcea faţă.

După repetiţie, Cicio se îmbrăcă în grabă şi se duse să inspecteze caii înhamaţi pentru paradă. Îl însoţi şi Alvina, ceilalţi fiind prea prinşi de treburi.

- Îmi place grozav scăneta voastră, îi spuse Alvina.

Cicio se uită la ea. Ochii galbeni, plasaţi în obraz de o mînă murdară de funingine, îi aruncară o privire binevoitoare, dar parcă fără s-o vadă, iar buza de sus se curbă în zîmbetul dispreţuitor, distant.

- Cînd nu joacă Madame, piesa n-are nici o valoare, zise el şi zîmbetul dispreţuitor se schimonosi într-o grimasă de cretin. Fără Madame - ridică din umeri, îşi desfăcu braţele în lături şi îşi arcui sprîncenele, fără Madame nu-i decît o zbenguială idioată.

- Nu-i adevărat, şi cred că domnul May s-a descurcat onorabil, în împrejurările actuale. Dar ce anume *face* Madame? întrebă Alvina roasă de o ciudată gelozie.

- Ce face? Ochii galbeni îi aruncară aceeaşi căutătură ironică, vicleană, de pisică pînditoare, gata să înhaţe o pasăre care a zburat pe lîngă ea. Ridică iar din umeri. Ce face Madame? Ea a făcut totul. Ceilalţi sînt un nimic - nu sînt decît ce a făcut Madame din ei. Dar acuma îşi închipuie că ei sînt totul. Înţelegi? Asta-i situaţia.

- Ce înseamnă că Madame a făcut totul? Ea a conceput sceneta?

- Da, ea mai întîi a gîndit-o, şi pe urmă a *făcut-o.* Dac-ai vedea-o cum dansează - ah! Dac-ai vedea-o cum dansează în jurul ursului cînd e tîrît în scenă. Vai, ce frumos dansează! Şi bate din palme... uite aşa!

Cicio se opri în stradă, cu pălăria lui trîntită pe o parte, cu aspectul lui cam vulgar şi, cu un zîmbet care-i flutură pe sub nasul lung şi drept, începu să bată din palme, înălţîndu-şi şi coborîndu-şi sprîncenele şi pleoapele, dansînd cu trăsăturile feţei, în timp ce pe buze îi stăruia surîsul bleg.

Cînd termină acest dans al feţei, punctat de mişcări ritmice ale capului, o rafală de rîsete se dezlănţui pe trotuarul de peste drum. Cicio avusese un public: un grup de lucrătoare de la olării, cu şorţuri mînjite cu lut, cu părul şi ghetele şi pielea năclăite şi pătate, se opriseră ca să-i urmărească pantomima. Fetele icneau şi strigau ca o turmă de cimpanzei cenuşii. Cicio se întoarse cu faţa spre ele şi rînji. Fetele se porniră să zbiere. Cicio se simţea stînjenit, păşind alături de Alvina cu picioarele lui mici în pantofi cu croială feminină.

- Nişte tîmpite! aprecie Alvina. Eu m-am obişnuit cu ele.

- Eu cred că ar trebui... îşi înălţă mîna şi schiţă un gest repezit, ca o lovitură - ... ar trebui pălmuite, spuse el, lăsînd mîna să-i cadă inertă.

- Cine să le pălmuiască? întrebă Alvina.

Cicio îi răspunse printr-o strîmbătură napolitană,

învîrtindu-şi degetele în aer, vrînd parcă să spună: "Ei, asta-i bună! Să le mulţumească neghiobilor care încă n-au făcut-o!"

- Dar de ce o iubiţi toţi cu atîta devotament pe Madame? îşi continuă Alvina interogatoriul.

- Cum, adică, o iubim? întrebă el cu o nouă strîmbătură. Sîntem ataşaţi de ea... ţinem la ea ca la o mamă. Asta nu-i *iubire...*

Ridică din umeri şi se uită în jos la Alvina, filtrîndu-şi privirea pe sub genele întunecate. Părea o căutătură piezişă, însoţită de zîmbetul acela ciudat, pe jumătate ironic, pe jumătate prostesc, care nu i se mai ştergea de pe buze.

Alvina era uşor agasată. Intuia că în străfundurile băiatului ăstuia zăcea o mare doză de bunătate înnăscută; şi îl simţea stînjenit pentru că ar fi vrut să-i comunice lucruri pe care nu le putea exprima, iar ea nu-i putea înţelege limbajul gesturilor. El nu comunica prin grai, încercarea de a se exprima îl depăşea. Dar gesturile şi schimonoselile lui îşi aveau tîlcul lor şi, dacă îl puteai desluşi, aflai un milion de lucruri.

Desigur, era sărac cu duhul, în felul în care concepea Alvina această noţiune. Auzea descrierea cu care-l etichetase domnul May: "E întocmai ca un copil, adorabil, enervant şi prostuţ."

- De unde eşti?

- Din Italia.

Îi pusese o întrebare stupidă.

- Din ce loc anume?

- Din Neapole, spuse, aruncîndu-i aceeaşi căutătură neîncrezătoare, pînditoare.

- Ce frumos trebuie să fie acolo!

- Ha!... Îşi lăsă capul pe umăr şi desfăcu iar braţele în lături, vrînd parcă să spună: "Păi dacă Neapole nu e frumos, atunci ce e frumos?"

- Aş vrea şi eu să-l văd, dar fără să mor, spuse Alvina.

- Nu înţeleg.

- Nu ştii că se spune: "Vezi Neapole şi pe urmă mori".

Cicio căscă gura, apoi păru să înţeleagă. Şi o privi zîmbind.

- Ştii ce vrea să însemne asta? Să nu mori pînă ce nu vezi Neapole. Adică n-ai voie să mori pînă nu vezi Neapole.

Îi zîmbi, ca un cunoscător în materie.

- A, acum înţeleg! Eu interpretam altfel zicala.

Cicio era vizibil satisfăcut că-i spusese o noutate şi o amuzase.

- Ah, Neapole! urmă el. Cît e de frumos! Îşi întinse braţele. Marea... şi Posillipo... şi Sorrento... şi Capri... ah! N-ai ieşit niciodată din Anglia?

- Nu. Şi tare mi-ar place să călătoresc.

Cicio o privi în ochi. Simţea nevoia să-i ceară pe loc să vină cu el.

- Atunci nu ştii nimic... nimic.

- Dar dacă e atît de frumos la Neapole, de ce ai plecat de acolo?

- Cum?

Alvina repetă întrebarea. Cicio se uită la ea, îşi întinse mîna, îşi frecă degetul mare de arătător şi de mijlociu şi răspunse cu un zîmbet frumos:

- Bani! Penny! La Neapole n-ai cum să cîştigi bani. Da, Neapole e tare frumos, dar e mare sărăcie acolo. Te uiţi la soare, dar nu cîştigi decît paişpe, cinşpe pence pe zi.

- Cam puţin.

Cicio îşi lăsă capul pe umăr şi îşi arcui sprîncenele cu expresia: "Asta-i! Ce să-i faci?" Zîmbetul îi deveni brusc tandru, frumos, fermecător. Emana o subtilă melodie, o tristeţe, un aer de om viguros dar vulnerabil în acelaşi timp, care o înduioşa pe Alvina într-un chip ciudat.

- Dar ai să te întorci acolo?

- Unde?

- În Italia, la Neapole.

- Da, am să mă întorc în Italia, răspunse el cu oarecare rezervă, de parcă se ferea să promită. Dar nu la

Neapole.

- Niciodată?

- Ei, nu zic că niciodată. Am să mă duc la Neapole numai ca s-o văd pe sora mamei. Dar nu ca să trăiesc acolo...

- Ai părinţi?

- Eu? Nu. Am un frate şi două surori... sînt în America. Părinţii mi-au murit.

- Şi tu hoinăreşti hai-hui prin lume?

Se uită din nou la ea şi făcu un gest de tristă nepăsare.

- Dar o ai în schimb pe Madame în chip de mamă.

O nouă strîmbătură; colţurile gurii i se lăsară în jos, ca şi cum îl supărase ce-i spusese. Pe urmă, însă, îi dărui din nou surîsul duios, frumos, şi-i spuse:

- Crezi că există vreun om care doreşte să aibă două mame? Ei, ce-ai de zis? stărui el de parcă îi pusese o ghicitoare.

- Nu cred, răspunse Alvina rîzînd.

O măsură iar din priviri, ca să se asigure de înţelesul cuvintelor ei.

- Mama mea adevărată a murit, urmă el. Dar franţuzoaicele astea... femeile astea franţuzoaice... te mămicesc pînă la o sută de ani.

- Nu înţeleg ce vrei să spui, răspunse Alvina rîzînd.

- Franţuzul are minte chiar şi la şapte ani. Dar cum apare maică-sa, face pe copilul chiar şi la şaptezeci. N-ai ştiut?

- N-am ştiut.

- Ei, acuma ştii, spuse Cicio, continuîndu-şi drumul alături de ea, şi intrînd în altă stradă.

Sosiră la grajduri. Trei dintre cai se şi aflau acolo, printre ei calul arab pur-sînge pe care avea să-l călărească el. Cercetă caii cu ochi de expert. Şi începu să le vorbească, articulînd silabe curioase, îi plesni uşor cu palma peste crupă, îi mîngîie, îi pipăi, îşi trecu mîna peste spinarea şi pe burta cailor, le examină pe rînd picioarele.

Se vîrî sub pîntecele unui cal şi de acolo se uită în sus la Alvina, măsurînd-o lung cu privirea ochilor galbeni. Alvina se simţi instinctiv măgulită de faptul că o cerceta şi pe ea ca pe un cal. Privirea lungă, galbenă, iscoditoare, continua s-o fixeze. Alvina se întreba la ce s-o fi gîndind în timp ce-o privea. Dar Cicio îşi mută din nou ochii la cai, fără să rostească un cuvînt. Părea să comunice mai uşor cu caii, care-şi ciuleau urechile, atenţi.

- Ăsta-i calul meu, spuse într-un tîrziu, mîngîind grumazul unui murg cu o stea albă în frunte.

- E foarte frumos şi nervos, sensibil, îşi dădu Alvina cu părerea.

- La voi, în Anglia, caii au o viaţă lungă pentru că nu trăiesc de-adevăratelea - înţelegi ce vreau să spun? Nu-s animale cu adevărat vii. Pentru voi numai locomotivele sînt vii, cai pe roţi.

O privi drept în ochi şi-i zîmbi, de parcă ştia că ea îl înţelege.

Pe Alvina începuseră s-o cam enerveze zîmbetele astea din grajd, şi privirile galbene, enigmatice şi oarecum ironice care o cîntăreau. Primul impuls ar fi fost să fugă din grajd; dar un impuls mai profund, care-i depăşea raţiunea, o făcu să-i răspundă la zîmbet, să-l privească şi ea în ochi şi să-i spună:

- Le place cînd îi dezmierzi.

- Cui îi place?

O privea fix, neîntrerupt. Cît întuneric era în ochii lui! Doar un cerc subţire galben în jurul pupilei negre. Şi privirea lui pătrundea înăuntrul ei; dincolo de ea, cea de la suprafaţă. Şi totuşi era o privire impersonală.

- Cailor le place, desigur.

Parcă îi era teamă de privirea lui de pisică la pîndă. Şi totuşi îi simţea bunătatea latentă, primordială. Avea senzaţia că e singurul bărbat pătimaş şi bun totodată pe care-l cunoscuse în viaţa ei. Îi inspira o încredere instinctivă, intuitivă. Încredere în el? Sau în ce?

În acea după-masă de iarnă, străzile orăşelului Woodhouse oferiră un spectacol cu totul neobişnuit

puhoiului de mineri care se revărsa spre case: în frunte, Kishwegin, în fusta de antilopă, jambiere cu franjuri şi o vestă cu franjuri, părul negru fluturîndu-i pe spate, călărea un armăsar alb, gătit cu o frumoasă pătură multicoloră şi felurite podoabe; în spatele lui Kishwegin venea Max, costumat în căpetenie de trib, purtînd pe cap o coroană de pene lungi, vopsite; era urmat de ceilalţi trei războinici, cu feţele pictate, pene înfipte în păr şi superbe pături Navajo pe umăr. Toţi erau înarmaţi cu arcuri şi lănci. Singur Cicio nu purta pătură, ci era despuiat pînă la mijloc, pictat pe faţă şi pe piept, şi învîrtea ameninţător în mînă o lance cu coadă lungă. Se repezea mereu în galop pînă în fruntea micului convoi, saluta căpetenia de trib ridicînd în sus braţul cu lancea, apoi îşi relua locul în spate, strunindu-şi calul şi făcîndu-l să păşească în trap dansant. Cicio arăta sprinten şi mlădios pe cal.

O liotă de puştani zgomotoşi alergau urlînd pe lîngă convoi. Minerii, cenuşii şi bolovănoşi, urcînd în cete la deal, venind din văile întunecoase dinspre vest, se opriră locului ca împietriţi, holbîndu-se la cavalcada care se apropia şi apoi trecea de ei, în clinchetul zurgălăilor ataşaţi la hamurile cailor, în vîltoarea de culori ale păturilor în dungi, ale şeilor, ale ghirlandelor de lînă şi ale penelor care împodobeau capetele, şi fulgerînd din vîrfurile strălucitoare ale lăncilor. Cînd Cicio, cu masca lui fioroasă de războinic zbura în galop pe lîngă trotuar, femeile ţipau înspăimîntate. Copiii zbierau. Minerii răcneau. Iar Cicio zîmbea cu faţa lui cumplită, îşi înălţa lancea şi se învîrtea în cerc, în jurul convoiului, ţinîndu-se pe cal drept ca o floare pe tulpină.

Domnişoara Pinnegar, Alvina şi James ieşiseră şi ei pe strada Knarborough să vadă parada. Era un spectacol de glorie. Observară că toţi negustorii stăteau înfipţi în pragul prăvăliilor, iar strada era înţesată de gură-cască. În depărtare se zărea încă impunătorul cal alb cu smolita Kishwegin călărind semeţ în şaua acoperită cu o pătură vărgată în dungi rubinii,

detaşîndu-se ca o pată întunecoasă pe amalgamul de culori vii; apoi şeful de trib, cu pielea la fel de tuciurie, ţinîndu-se ţeapăn dar nepăsător în şa, purtînd pe umăr o pătură albă cu dungi roşii şi negre şi pe cap ciudata-i cunună de pene lungi, albe cu vîrf vopsit, care-i ajungeau pînă pe spate; cînd se apropia, se vedea pielea de lup care-l încingea şi mocasinii săltînd pe coastele calului negru; în spate veneau sălbaticii Louis şi Geoffrey, cu feţe înspăimîntătoare şi pături vărgate în culori ce-ţi luau ochii, contrastînd cu pielea lor arămie. Călăreau solemn, cu lăncile înălţate. Şi apoi Cicio pe calul pur-sînge, murg cu şa verde, perlat de sudoare, alergînd ca o zvîrlugă ba în faţă, ba în spate, fluturîndu-şi penele din ţeastă şi zîmbind ameninţător pe sub masca fioroasă. Aceasta era cavalcada ce străbătea cenuşia stradă Knarborough, într-o după-masă de iarnă, sub reflexele portocalii ale unui soare ce asfinţea pe undeva, nevăzut.

- O mie de ani n-aş fi crezut c-o să văd aşa ceva! se minună domnişoara Pinnegar. Pur şi simplu n-aş fi crezut!

Era tulburată de bizara sălbăticie a războinicilor, de agresivitatea vîrtejului de culori ce spărgeau monocromia străzii Knarborough.

- Şi cine-ar spune că indiana aia e domnul May? urmă ea. Juri că-i femeie. Mă rog, mă rog, te face să te întrebi ce e de fapt, sau mai curînd ce nu e. Dar sînt extraordinari. Ce-ai spus? Colosal. Juri că-s indieni adevăraţi. De necrezut. Zău, ce rasă înfricoşătoare!

În acel moment domnişoara Pinnegar ţipă ca din gură de şarpe şi se retrase grabnic, rezemîndu-se de zid, deoarece calul lui Cicio, trecînd chiar la marginea trotuarului, o plesnise cu coada, iar războinicul îşi legănase lancea, atingîndu-i uşor cu vîrful ei pe Alvina şi pe James Houghton. James începu să strige şi toată adunătura începu să zbiere. Dar Alvina întrezărise pe sub masca fioroasă scînteierea dinţilor albi ai lui Cicio, dezveliţi de surîsul lui lenevos, zeflemitor. Îi răspunsese printr-un rîs strident, aţîţat. Simţise, din goana calului,

ochii lui galbeni aţintind-o, ca din întîmplare.

- Asta le întrece pe toate, protestă domnişoara Pinnegar. A fost o tîmpenie. Ce spaimă am tras! Şi ne-a pus în pericol. Ar trebui să li se atragă atenţia. Saltimbancii ăştia îşi iau nasul la purtare!

Convoiul îşi continuă drumul, săltînd pe caii greoi, fîlfîindu-şi şi fluturîndu-şi culorile ameţitoare. Şi Cicio, cu pieptul gol arămiu şi frumos, neted ca mătasea, ţinîndu-şi trupul drept în şaua verde, se rotea întruna, în trap şi în galop, ba în frunte, ba în spate.

- Pe ăsta nu-l văd bine, comentau femeile, pînă la urmă păţeşte el ceva.

- Ăsta-i sălbatic curat! Îţi sare inima-n piept cînd îl vezi.

- Da' ce bărbat bine! Dacă nu te uiţi la faţa vopsită. Aşa unu' mai zic şi eu.

Cînd trecu din nou pe lîngă Alvina, nu-i mai aruncă nici o privire. Zîmbetul enigmatic, răutăcios, i se lipise de buze. Îşi struni calul şi trecu la locul din coada alaiului, strigîndu-i lui Geoffrey ceva în italiană.

Începuse să se facă rece. Domnul May dîrdîia. Cicio se opri o clipă, îşi rezemă lancea de un felinar, trase pătura verde de sub el, îşi înfăşură în ea pieptul gol şi porni mai departe, în trap. În cele din urmă, convoiul dispăru pe după deal, coborînd spre Lumley. Şi Cicio se făcu nevăzut. Mulţimea începu să se risipească, în seara de iarnă. Contrar aşteptărilor domnului May, oamenii comentau cu dezaprobare performanţa la care asistaseră; se simţeau parcă ofensaţi ca lor, oameni serioşi, să li se ofere asemenea mascaradă. Bună pentru ţînci. Ei aveau nevoie de ceva care să le dea de gîndit. Domnişoara Pinnegar, cu nezdruncinatul ei simţ al realităţii, sintetiză în cuvinte sentimentele publice:

- Orice-aţi spune, începu ea cînd se văzu în siguranţă înapoi în Casa Manchester, cu focul aprins, şi turnînd apa fiartă din ceainic, orice-aţi spune, a fost ceva... cum să spun... aşa ca să vedem şi noi cum arată pieile roşii. Dar un spectacol copilăresc. O aiureală. Eu nu ştiu cui

poate să-i placă un spectacol de felul ăsta, în care nu se întîmplă nimic. La cinema, de pildă, vezi totul în acelaşi timp şi înţelegi ceva; lucrurile se leagă, te uiţi şi ştii ce vezi. Pe cînd dacă te uiţi la ăştia nu afli nimic. Decît că-s nişte amărîţi care s-au mascat ca să scoată şi ei o pîine. Şi nu cred c-ar trebui încurajaţi. Eu nu pot să-i aprob pe oamenii care nu muncesc şi fac pe nebunii pe străzi. Nu-s de mine. Eu prefer să merg o dată pe săptămînă la cinema şi să învăţ ceva. Filmul îţi spune totul, înţelegi dintr-o privire tot ce trebuie să ştii şi te ţine o săptămînă. La cinema vezi vieţile adevărate ale oamenilor. Eu nu înţeleg ce plăcere găsesc unii să vadă pe stradă oameni boiţi care se dau în spectacol pe gratis.

Îşi exprimă aceste păreri în timp ce îşi luau toţi trei ceaiul cu pîine prăjită şi marmeladă. Adeseori, domnişoara Pinnegar însemna pentru Alvina un duş rece care o deştepta din cele mai minunate visări. Din cîteva cuvinte, domnişoara Pinnegar reuşise să-i facă pe toţi, pe Madame, pe Cicio, pe ceilalţi, să apară ireali - o reală irealitate - adevărata realitate avîndu-şi sediul în imaginile pîlpîite şi poticnite ale filmelor. Şi de fiecare dată cînd era supusă unor asemenea duşuri, Alvina se simţea indignată. Acum o ura pe domnişoara Pinnegar. Dar nu găsi argumente ca s-o combată. Într-adevăr, Madame, şi Cicio, şi toţi ceilalţi erau ireali. Cicio era un fel de fantomă adusă de vînt, şi care avea să se destrame în vînt. Singurul lucru real, de neclintit, era Woodhouse, cu a lui *semper idem*[1] stradă Knarborough, cu eterna posomoralâ jerpelită a Casei Manchester, cu mărginita şi plicticoasa domnişoară Pinnegar, cu spaimele tatălui ei, ale cărui degete, ba şi al cărui suflet se oxidase de la monezile de metal. Acesta era adevărul concret, palpabil, etern. Viaţa adevărată. Iar Cicio, scînteietor pe calul murg cu şa verde, nu era decît un măscărici, un circar, o himeră, o zdreanţă colorată pe care vîntul o purtase pe strada Knarborough, de unde avea s-o sufle pe maidanul

1. Mereu aceeaşi (lat.)

de gunoi. Pe maidanul de gunoi. Pe cînd domnişoara Pinnegar şi tatăl ei vor dăinui permanent, aşa, zaharisiţi, mîncaţi de molii, ronţăindu-şi pîinea prăjită şi leorpăind a treia ceaşcă de ceai. Pe ei n-o să-i sufle vîntul - nu, niciodată! Woodhouse era o cetate eternă. Iar trupa Natcha-Kee-Tawara era purtată de vînt, ca un ghemotoc de hîrtie colorată, spre maidanul de gunoi. Deşertăciune! Biata Madame! Biata Madame, graţioasă figură histrionică! Lălîia, nesărata domnişoară Pinnegar putea s-o facă ghemotoc în pumn şi s-o zvîrle la maidanul de gunoi, anihilînd-o. În timp ce ea, nesărata domnişoară Pinnegar, era nemuritoare.

Alvina simţi că-şi iese din sărite.

- Domnişoară Pinnegar, protestă ea, cîteodată ştii să fii foarte antipatică. Eşti ceea ce se numeşte un om care-ţi taie pofta.

- Oi fi, răspunse tăios domnişoara Pinnegar, numai că nu aprob ceea ce înţelegi tu prin "poftă".

- Nu cred că mă dezaprobi mai mult decît dezaprob eu atitudinea dumitale de "taie poftă".

- Alvina, ţi-ai ieşit din minţi? se indignă tatăl ei.

- Şi ce, ar fi de mirare după viaţa pe care o duc aici?

Capitolul opt

Cicio

Răceala o lăsase destul de slăbită pe Madame. A mai stat la pat două zile, îngrijită de doamna Rollings, de Alvina şi de băieţi. Era foarte atentă să nu ofere prilej de bîrfă. Nici unul dintre tineri nu avea voie să intre în dormitorul ei decît dacă mai era şi o a treia persoană de faţă. Şi chiar în acest caz, vizita avea un scop pur protocolar sau profesional.

- Vai, Woodhouse ăsta al vostru! O să mă simt uşurată cînd o să plec de aici, îi mărturisi ea Alvinei. Îmi poartă ghinion.

- Credeţi? răspunse Alvina mirată. Nu vi se pare că aţi fi avut mai mult ghinion dacă răceala asta îngrozitoare v-ar fi prins în altă parte?

- Draga mea, repulsia mea faţă de Woodhouse nu te atinge şi pe tine. Absolut deloc. Tu nu însemni Woodhouse pentru mine. Dimpotrivă, sînt de părere că oraşul ăsta îţi face foarte rău şi ţie. Arăţi atît de... cum să mă exprim? Atît de plăpîndă şi de nefericită.

Rostise fraza pe un ton întrebător.

- Fiţi convinsă că repulsia mea faţă de Woodhouse e mai profundă decît a dumneavoastră, răspunse Alvina.

- Sînt convinsă. Absolut convinsă. E un lucru

limpede. Şi de ce nu pleci de aici? De ce nu te măriţi?

- Pentru că nimeni nu vrea să mă ia de nevastă.

Madame îi aruncă o privire scormonitoare, vicleană, pe sub sprîncenele arcuite.

- Cum e posibil? întrebă ea. Cum de n-ai găsit pe nimeni? Doar nu eşti urîtă... poate numai puţin prea slabă... şi prea tulburată.

Alvina rîse jenată de privirea care continua s-o examineze.

- Şi nu ai chiar pe *nimeni* ?

- Acum nu. Nu există nimeni. Se uită în ochii negri ai lui Madame, rîzînd stingherită. Ştiţi, tînerii din Woodhouse nu mă atrag deloc. N-aş putea niciodată...

Madame o aprobă, dînd din cap. Se citea o expresie de satisfacţie pe faţa ei palidă, cu ochii vioi negri, ce păreau a fi două creaturi gemene, cu viaţă proprie - două animăluşe negre, zburdînd în zăpadă.

- Te cred... te cred... Cum ai putea? Dar mai există şi alţi bărbaţi, nu numai cei din Woodhouse...

Făcu un gest cu mîna spre fereastră, indicînd depărtările.

- Da, numai că eu nu am cum să-i întîlnesc.

- Nu foarte des. Dar cîteodată... cîteodată...

Între cele două femei se lăsă tăcerea.

- Ah, ce dominate de simţul practic sînteţi voi, englezoaicele. de ce sînteţi aşa?

- Probabil că aşa am fost făcute. Dar englezoaicele n-ar putea niciodată egala simţul *dumneavoastră* practic şi deşteptăciunea dumneavoastră, Madame.

- *Oh la la*! Eu am alt fel de a fi practică. Eu sînt practică într-un fel nepractic... ca să zic aşa... Nu-şi găsea cuvintele. Uite, de pildă, Sue a voastră din romanul "*Jude Neştiutul*" - o carte foarte interesantă! - Sue e întotdeauna practică într-un mod practic. Şi dacă ar fi fost mai puţin practică, ar fi putut să fie fericită. Înţelegi ce vreau să spun? Nu înţelegi. Dar Sue e ridicolă - ca şi Anna Karenina. Amîndouă sînt ridicole. Nu eşti de aceeaşi părere?

- De ce sînt ridicole? întrebă Alvina.

- Ambele i-au făcut să sufere pe toţi din jurul lor, cînd ambele aveau bărbatul pe care-l iubeau şi bani cîţi doreau. Eu le socotesc proaste. Dacă cineva le-ar fi scuturat zdravăn, s-ar fi eliberat de toate prejudecăţile şi frămîntările lor practice, şi ar fi putut să guste fericirea. Asta îţi spun eu, ca femeie. Frămîntările lor nu sînt practice. Deloc. Sînt pur şi simplu absurde. Sue şi Anna sînt nişte femei absurde. Asta-i adevărul. Eu nu văd nimic tragic în condiţia lor, ci numai absurditate. Cunosc bine bărbaţii şi nu-i scuz. Dar cînd e vorba de absurd, mă pricep să-l recunosc. Şi voi, englezoaicele, sînteţi absurde - de o absurditate primejdioasă.

- Mă rog, şi eu sînt englezoaică, spuse Alvina.

- Da, dragă, eşti englezoaică. Dar nu e necesar să fii şi absurdă. De ce-ai fi?

- Absurdă? Nu ştiu ce înţelegeţi prin absurditate.

- Ah, exclamă Madame, agasată. Englezoaicele nu înţeleg niciodată. Dar tu îmi placi, dragă. Eu sînt o femeie bătrînă...

- Sînteţi mai tînără decît mine, îi tăie Alvina vorba.

- Sînt mai tînără decît tine pentru că eu judec cu inima şi nu cu creierul. Tu nu judeci cu inima. Şi totuşi ai inimă.

- Toate englezoaicele au inimă bună, replică Alvina.

- Nu de bunătatea asta e vorba. Toate sînt foaaarte amabile, dar foaaarte practice în amabilitatea lor. În amabilitatea asta, însă, inima n-are nici un amestec. Totul porneşte din creier, numai din creier; o amabilitate cerebrală.

- Nu sînt de acord cu dumneavoastră.

- Nici nu mă aşteptam să fii. Dar nu mă deranjează. Tu eşti foarte bună cu mine şi pentru asta îţi sînt recunoscătoare. Dar şi bunătatea ta îşi are sursa în creier, în cap. Aşa că şi mulţumirile mele izvorăsc din cap şi nu din inimă.

Madame îşi împreună degetele albe şi făcu un gest de respingere. Ochii ei negri oglindeau dispreţ.

- Dar, Madame, reacționă Alvina atinsă în orgoliu, sînteți o femeie de afaceri cum eu n-aș putea niciodată să fiu. Asta nu vine din cap?

- Ha! Desigur că n-ai fi o bună femeie de afaceri. Pentru că bunătatea ta e instalată în cap. Eu - se ciocăni cu degetul în frunte și scutură din cap - eu am capul liber de bunătate. Eu am în cap simțul de afaceri. Și, desigur, sînt o bună femeie de afaceri. Însă - expresia feței i se schimbă, ochii i se dilatară și își duse mîna la piept - însă, cînd cineva îmi vorbește cu inima, eu ascult tot cu inima. Nu cu capul. Glasul inimii nu poate fi auzit decît de inimă. Capul - asta-i altă poveste. Dar tu care ai ochi albaștri nu poți înțelege. Numai ochii negri știu... Tăcu și rămase îngîndurată.

- Și ce se întîmplă cu ochii galbeni? întrebă Alvina rîzînd.

Madame îi aruncă o privire și un surîs vag ironic îi adie pe buze. Dar, pentru prima oară, în ochii negri se aprinse un licăr de căldură.

- Te referi la ochii galbeni ai lui Cicio? întrebă ea continuînd s-o privească pe Alvina cu ochii ei iscoditori și cu un zîmbet fin. Află că ochii lui sînt cei mai negri dintre toți - și clătină din cap cu subînțeles.

- Da? îngăimă Alvina simțind cum îi năvălește sîngele în obraji.

- Ha, ha, ha! rîse Madame. Ha, ha, ha! Uite, eu sînt o femeie bătrînă. Am o inimă destul de bătrînă încît să fie bună, și un cap destul de bătrîn, încît să fie deștept. Dar inima mea se dovedește bună față de puțini oameni - chiar față de foarte puțini - mai ales de cînd sînt în Anglia. Și băieții mei știu acest lucru. Față de tine, însă, poate că inima mea se va dovedi bună.

- Vă mulțumesc, spuse Alvina.

- Ei, vezi! Acest "Vă mulțumesc" a pornit din cap. Nu l-ai spus cu inima. Înțelegi?

Alvina ieși din cameră, zăpăcită. Își dădea seama că Madame se amuza să se joace cu ea.

Domnul May era încîntat să interpreteze rolul lui

Kishwegin. Cînd Madame părăsi patul şi coborî în camera de jos, Louis, care era un mim priceput, începu să-l imite. Alvina intră în cameră cînd toţi se prăpădeau de rîs. Rîsetele încetară şi tinerii se uitară la ea încurcaţi.

- *Continuez! Continuez!*[1] i se adresă Madame lui Louis. Apoi se întoarse spre Alvina; la loc, draga mea, ca să vezi şi tu ce actor talentat e Louis al nostru.

Louis îşi lăsă capul pe umăr, îşi ţuguie buzele reproducînd admirabil afectarea domnului May, pe urmă, scoţîndu-şi fundul în afară şi bombîndu-şi pieptul, începu s-o imite pe falsa Kishwegin. Îşi legăna fesele, se îţîia, se bîţîia, scoţînd mici chiote, unduindu-şi graţios mîinile. Francezul înalt reuşea să-l caricaturizeze de minune pe scundul şi grăsunul administrator al domnului Houghton, imitîndu-l cu atîta haz grostesc, încît Madame rîdea cu lacrimi, gravul Max, rezemat de perete, pufnea mereu ca o oală gata să dea în foc, Geoffrey izbea cu pumnii în masă şi se îneca de rîs, iar Cicio, cu capul dat pe spate, rîdea cît îl ţinea gura, batjocoritor, arătîndu-şi toţi dinţii. Nici Alvina nu se putu abţine şi izbucni în rîs. Dar se făcuse roşie ca para focului. Pentru că Louis făcea, în spatele domnului May, o caricatură răutăcioasă, sarcastică, destructivă. Şi toţi se distrau pe socoteala bietului om. Alvina îşi muşca buzele - pantomima era de un haz desăvîrşit, dar zdrobitor. Şi totuşi se lăsă contaminată de rîs, fără voia ei. Louis era fantastic - îi biruise reţinerile. Rîse pînă cînd se simţi sleită de puteri. Zăcea neputincioasă, vlăguită, purtată de torentul de rîsete. Îl nimiciseră pe domnul May. Şi suferea.

În cele din urmă, Madame îşi şterse ochii negri împînziţi de lacrimi şi dădu apreciativ din cap. Brusc, Louis se opri şi îşi ridică degetul arătător, avertizîndu-i pe ceilalţi. Rîsetele se opriră. Numai Alvina chicotea încă.

- Bună dimineaţa, doamnă Rollings, se auzi vocea domnului May. Ce societate veselă aveţi aici! Domnişoara Houghton a venit? Pot să intru?

---

1. Continuaţi! Continuaţi! (fr.)

Îi auziră paşii iuţi şi bătaia în uşă.

- Intră! răspunse Madame.

Toţi cei de faţă îl întîmpinară cu figuri grave. Numai Alvina, pe scaunul ei, era încă scuturată de rîs. Domnul May se uită în jur, apoi se apropie de Madame.

- Bună dimineaţa, scumpă Madame, mă bucur să văd că aţi putut coborî. Îi luă mîna şi se înclină politicos în faţa ei. Scuzaţi- mă dacă v-am tulburat buna dispoziţie.

Aruncă o privire şugubeaţă. Alvina încă nu-şi recăpătase stăpînirea de sine. Stătea aplecată într-o parte şi nu se simţea în stare să-i vorbească.

- Probabil că cineva a povestit o glumă bună. Mi-o spuneţi şi mie? ceru el.

- Nu-i vorba de o glumă, răspunse Madame cu o voce tărăgănată. Louis a interpretat o mică pantomimă comică.

- A, probabil că a fost foarte nostimă. N-am putea s-o reprezentăm în spectacol?

- Nu, răspunse Madame cu aceeaşi voce tărăgănată. Era o prostie - o improvizaţie de moment. De ce nu luaţi loc? Putem să vă oferim un strop de whisky? Doriţi?

Max îi servi domnului May un whisky cu apă.

Alvina se calmase, dar continua să-şi ţină capul întors, în totală neputinţă de a vorbi cu domnul May. Max şi Louis se arătau deosebit de amabili. Geoffrey se zgîia la micul administrator cu ochii lui mari, de un albastru închis. Iar Cicio, aşezat cu coatele pe genunchi, o fixa, pe sub genele lungi, pe Alvina cea neajutorată.

- Spuneţi-mi, sparse Madame tăcerea, sînteţi satisfăcuţi de încasări?

- Ah, da! Foarte satisfăcuţi. În primele două seri totul a mers strună. Admirabil!

- Îmi pare bine. Domnişoara Houghton e de părere că nici mîine n-am să pot dansa. Spune că ar fi imprudent.

- Domnişoara Houghton ştie ce spune, replică domnul May bucuros.

- Aşă e. Şi eu trebuie să mă supun dispoziţiilor ei.

- Sigur că da. Se gîndeşte numai la binele dumneavoastră şi nu la interesele ei.

- Da. Da. Foarte frumos din partea ei.

- Domnişoara Houghton se poartă foarte frumos... cu toţi ai dumneavoastră, spuse domnul May, cu un vag subînţeles.

- Fără îndoială. Şi mă bucur că aţi interpretat atît de bine rolul lui Kishwegin. E frumos din partea dumneavoastră.

- Da, răspunse domnul May. Uneori îmi spun că mi-am ratat cariera. Ar fi trebuit să mă fac actor, să fiu pe scenă şi nu în spatele ei.

- Sînt convinsă, replică Madame. Dar e puţin prea tîrziu.

Privirile insistente pe care i le aruncau tinerii flatau orgoliul domnului May.

- Da, şi eu mă tem că-i prea tîrziu. Da. Publicul e întotdeauna o enigmă. Dumneavoastră ce părere aveţi? Publicul vă apreciază şi acum în aceeaşi măsură ca pe vremuri?

Madame îl săgetă cu privirea ochilor negri.

- Nu, răspunse ea. Publicul şi-a schimbat gusturile. Cinematograful ne ruinează. Nu văd în faţa noastră un viitor mai mare de zece ani. Maximum. După aceea, adio şi n-am cuvinte.

- Da? Asta e părerea dumneavoastră? întrebă domnul May cu un aer grav.

- E convingerea mea, spuse Madame dînd din cap cu resemnare.

- Şi de ce credeţi că se întîmplă acest lucru? stărui domnul May iritat.

- De ce? Nu ştiu. Efectiv nu ştiu. Probabil pentru că filmele sînt mai ieftine şi mai uşor de digerat pentru public. Nu le solicită nimic, nici participare afectivă, nici intelectuală, nimic. Şi publicul preferă filmele, pentru că ceea ce facem noi trebuie *simţit* cu inima şi judecat cu mintea. Aşa cred.

- Şi oamenii nu doresc să simtă şi să judece?

- Nu doresc. Vor să li se dea totul de-a gata şi să participe numai cu ochii. Şi nu numai aici, ci în toate ţările. Aşa că, peste zece ani, Kishwegin va pieri.

- Nu-i posibil. Şi atunci care sînt perspectivele dumneavoastră?

- Poate că o să mor - ştiu eu? Dacă o să trăiesc, o să am un mic apartament la Lausanne sau la Bellinzona, şi o să duc din nou o viaţă de mic burgheză şi de bună catolică, ceea ce sînt şi acum.

- Ceea ce sînt şi eu, o asigură domnul May.

- Da? Un american catolic?

- Mă rog... un anglo-irlandezo-american.

- Da?

Domnul May se simţea mai întristat ca oricînd. Unde, unde o să găsească şi el un liman pentru sufletul lui chinuit?

Nici trupa Natcha-Kee-Tawara nu cunoştea prea multă liniştе. Joi după-masă programul urma să fie schimbat. În locul scenetei de pînă atunci, avea să fie interpretată "Nunta lui Kishwegin" (cu prizonierul alb, dacă doriţi să ştiţi). Repetiţiile erau conduse de Max. Cît nu juca, Madame nu voia nici să calce în teatru. Max, deşi în general era retras şi avea stăpînire de sine, afişa cîteodată un aer de *hauteur*[1], avea atitudini patronale, supărătoare. Pe Geoffrey îl iritau cumplit aceste aere de stăpîn. Cicio însă, care era un impulsiv, îşi ieşea din sărite şi îşi pierdea controlul. Mai ales că Max îşi manifesta din plin dispreţul lui faţă de "macaronar", cum îi spunea lui Cicio.

- Bah! *Quelle tête de veau*[2] exclamă Max furios pentru că Cicio, care avea o înţelegere mai greoaie, nu pricepuse ce i se cerea.

- *Comment?*[3] întrebă Cicio lenevos, batjocoritor.

- *Comment?* îl îngînă Max. Cum? N-ai înţeles ce-am

1. Superioritate, orgoliu (fr.)
2. Ce minte de viţel (fr.)
3. Cum ? (fr.)

spus? Cap-de-vițel am spus. Sau mai degrabă cap-de-porc dacă-ți convine mai bine.

- Cine-i ăla? Eu sau tu? sări Cicio.

- Tu, mitocan italian ce ești!

Max se înroșise, stătea foarte țeapăn, părul scurt părea să i se fi ridicat vertical pe țeastă, iar ochii albaștri îi scăpărau.

- Așa îndrăznește să-mi spună mie un porc de bădăran neamț? strigă Cicio.

Își aruncau insultele în franceză. Alvina, așezată la pian, îl văzu pe Max lung și nemișcat, alb de furie, și pe Cicio, cu cămașa descheiată și gîtul gol cu venele umflate de mînie, smucindu-se în direcția lui Max. Repetau fără costume și erau toți în cămașă. Cicio înclesta în mînă un pumnal de decor.

- Gata! Terminați odată! strigă domnul May poruncitor.

Dar Cicio, cu grumazul umflat de furie, părea aproape inconștient și continua să strîngă pumnalul în mînă.

- Un macaronar împuțit, strigă Max în engleză, întorcîndu-se spre domnul May. Nimic nu înțelege.

În timp ce rostea ultimele cuvinte, Cicio se zvîrli asupra lui, izbind cu pumnalul. Max se feri, primi lovitura în omoplat și se prăbuși peste domnul May, iar Cicio sări de pe scenă cu un salt de pisică, străbătu sala alergînd și se năpusti pe ușă, aruncînd pumnalul care căzu cu zgomot pe podea. Max sări ca un demon, alb ca varul la față, și se repezi pe urmele lui Cicio.

- Oprește-te! Oprește-te! zbieră domnul May.

- *Halte, Max! Max, Max, attends!*[1] strigară după el Louis și Geoffrey. Louis sări și el de pe scenă și alergă după prietenul lui. La fiecare salt, scena duduia.

Alvina, care rămăsese așezată la pian, sărise în picioare răsturnîndu-și scaunul cînd Cicio zburase ca o săgeată pe lîngă ea. Acum îl văzu pe Max gata să dea

1. Așteaptă !(fr.)

peste ea, palid ca o stafie, cu o scînteiere cruntă în ochii albaştri.

- Nu! strigă, vrînd să-l împiedice.

Max o văzu, se dădu în lături ca să n-o izbească, încercă să sară peste scaun, dar Louis îl prinse şi-i imobiliză braţele la spate.

- *Max, attends, ami! Laisse-le partir. Max, tu sais que je suis ton ami. Tu le sais. Laisse-le partir!* [1]

Max şi Louis se încleştară pe culoarul dintre scaune. Max îl privea cu ură, dar nici Louis nu se lăsă mai prejos, îl imobiliză cu forţa, la fel de aprig ca şi Max care, în cele din urmă, cedă. Gîfîia agitat şi începuse să ostenească. Louis continua să-i ţină strîns braţul.

- Dă-l dracului, prietene, nici nu merită să te mai gîndeşti la el. Ce poate el să înţeleagă, frate drag? Italienii ăştia din sud sînt pe jumătate copii, pe jumătate vite. Nici nu pot gîndi. Te-a rănit, frate drag? Te doare? Era un pumnal de decor, dar a izbit cu putere - cîine italian! Lasă-mă să-ţi văd rana.

Treptat, Max se lăsă îmbunat. În dreptul umărului, pe sub vestă, apăruse o pată de sînge.

- Te-a tăiat, dragul, dragul meu? strigă Louis. Dă-mi voie să mă uit.

Max îşi mişcă braţul, făcînd o grimasă de durere. Îi dezbrăcară vesta şi-i descheiară cămaşa. Locul lovit se învineţea; avea o tăietură în piele.

- Sper că osul nu-i fracturat, strigă Louis speriat. Ridică braţul, *frère,* [2] ridică braţul! Te doare tare? Aşa! Nu, nu. Osul nu-i fracturat.

- Nu mi-a rupt nici un os, îl linişti Max.

- Imbecilul! Noroc că măcar n-a făcut asta!

- Dar unde a dispărut? întrebă domnul May.

Cei doi înălţară din umeri, fără să-i acorde atenţie. Repetiţia era întreruptă.

---

1. Max, aşteaptă, prietene. Lasă-l să plece Max, ştii bine că-ţi sînt prieten. Ştii doar. Lasă-l să plece.

2. Frate. (fr.)

- Să ne întoarcem acasă s-o înştiinţăm pe Madame, spuse domnul May, îngrijorat pentru spectacolul din acea seară.

Plecară încuind uşile teatrului. Alvina se gîndea tot timpul la Cicio. Fugise în cămaşă. Îi luă haina şi pălăria, lăsate în cabină, şi le vîrî sub impermeabilul ei, pe care-l ţinea pe braţ.

O găsiră pe Madame montată în toate stările. Auzise pe cineva intrînd prin spatele casei, urcînd în camerele de sus, apoi fugind grăbit. Doamna Rollings îi spusese că venise italianul, doar în cămaşă, şi că apoi ieşise îmbrăcat cu pardesiul negru şi şapca neagră, şi plecase pe bicicletă, fără să-i adreseze un cuvînt. Madame era cu pălăria pe cap şi se chinuia să-şi pună pantofii.

- Ce s-a întîmplat? întrebă ea îngrozită.

Louis o lămuri laconic.

- Ah, animalul, animalul, nu a meritat efortul meu de a-l cizela, am azvîrlit orzul pe gîşte! strigă Madame, aşezîndu-se cu un picior încălţat şi celălalt desculţ. Dar e şi vina ta, Max, de ce nu te-ai purtat ca un bărbat, înfrînîndu-ţi pornirile tale impulsive şi jignitoare? Doar v-am repetat întruna că în trupa Natcha-Kee-Tawara nu există decît o singură naţionalitate: pieile roşii, şi un singur trib: tribul lui Kishve? Şi tu l-ai făcut italian împuţit, sau porc de italian, şi el s-a comportat exact ca un porc. Prea mult, prea animalic, prea lipsit de *esprit.*[1] Da, Max, şi tu eşti la fel de vinovat. Ai o natură demonică, uneori mai rea decît cea de animal. Afurisit fie acest Woodhouse, ştiam că-mi poartă ghinion! De-am pleca odată de aici! Săptămîna asta parcă nu mai trece! Trebuie să-l găsim pe Cicio. Fără el se duce dracului spectacolul - pînă o să găsesc pe cineva în locul lui. Va trebui să găsesc pe altcineva. Dar cum? Unde? În Anglia? Asta ar mai lipsi! Mi s-a făcut lehamite de Natcha-Kee-Tawara. Nu există un trib închegat al lui Kishwe şi nu va exista vreodată. Mi s-a acrit de Natcha-Kee-Tawara. S-o distrugem, să ne

1. Spirit. (fr.)

separăm, *mes braves*[1], să ne luăm rămas bun unii de la alţii, aici, în acest *funeste* Woodhouse.

- Vai, Madame, scumpa noastră Madame, replică Louis, nu avem voie să ne pierdem speranţa. Trebuie să facem un legămînt de credinţă faţă de Kishwegin a noastră! Să jurăm că nu ne vom despărţi niciodată! Max, tu nu vrei să ne separăm, nu-i aşa, frate iubit? Nu vrei să ne despărţim? Nici tu, Geoffrey, nici tu nu vrei...

Madame începu să plîngă. Louis o acompania, pînă şi Max îşi întoarse capul, ca să-şi ascundă ochii umeziţi. Alvina ieşi din cameră şi domnul May o urmă.

După cîteva minute, Madame veni după ei.

- Ah, mai sînteţi aici, am crezut că aţi plecat. Oare pe unde o fi luat-o Cicio, în direcţia Knarborough sau spre Marchay? Geoffrey se duce cu bicicleta să-l caute. Dar s-o fi îndreptat spre Knarborough sau spre Marchay?

- Ar trebui să-l întrebăm pe poliţistul din Piaţa Mare, spuse Alvina. Precis că l-a observat, pentru că bicicleta galbenă a lui Cicio atrage atenţia.

Domnul May se duse să-l întrebe pe poliţist, iar ceilalţi rămaseră pe loc, discutînd.

Curînd domnul May îi anunţă că Cicio se îndreptase în direcţia Knarborough. Afară începuse să burniţeze.

- Ah! strigă Madame. Înseamnă să căutăm acul în carul cu fîn. Cum o să-l găsim în oraşul acela atît de mare! E în stare să ne părăsească fără să-i pese de noi.

- Dacă are de gînd să plece definitiv, o să vrea desigur să se sfătuiască cu Geoffrey, interveni Louis. Au fost întotdeauna buni prieteni.

Toţi ochii se întoarseră spre Geoffrey, care ridică din umeri.

- Buni prieteni, repetă el. Aşa e. Poate că se gîndeşte să mă aştepte la vărul lui din Battersea.

- Cîţi bani avea la el? întrebă domnul May.

Madame îşi întinse braţele în lături, neajutorată.

1. Vitejii mei (fr.)

- Cine poate să ştie?

- Cu italienii ăştia niciodată nu ştii cum stai, i se adresă Louis domnului May. Sînt plini de bani, întotdeauna. Cînd sînt într-o ţară străină, îşi mănîncă de sub unghie. Aşa sînt toţi. Schiţă gestul napolitan al lui Cicio, cu degetele în aer.

- Şi credeţi că ar fi capabil să vă părăsească fără un cuvînt? strigă domnul May.

- Îl cred capabil, răspunse Madame pe un ton patetic, de stoică resemnare. E capabil. Singurul dintre toţi care e capabil de aşa ceva. Da, îl cred capabil.

- Şi ce-ar face?

- Adică unde s-ar duce? Întîi la Battersea, la vărul lui, şi pe urmă s-ar întoarce în Italia, dacă ar considera că a strîns destui bani ca să-şi cumpere o bucată de pămînt sau mai ştiu eu ce.

- Deci trebuie să ne luăm rămas bun de la el? urmă domnul May mîhnit foc.

- Asta ar trebui s-o ştie Geoffrey, răspunse Madame, întorcîndu-se spre acesta din urmă.

Geoffrey înălţă din umeri, hotărît să nu-şi trădeze prietenul.

- Nu, eu nu ştiu nimic. Bănuiesc numai că o să-mi lase vorbă la vărul lui din Battersea. Dar nu ştiu dacă are de gînd să plece în Italia sau nu.

- Nu bănuieşti şi unde ar putea fi găsit la Knarborough? îl apostrofă domnul May cu severitate, arătîndu-se demn de gravitatea situaţiei.

- Habar n-am. Poate la gară, ca să ia un tren de Londra.

Era clar că Geoffrey nu voia să trădeze nimic.

- *Allors*! întrerupse Madame discuţia zadarnică. Tu, Geoffrey, te duci cu bicicleta să-l cauţi la Knarborough. Dar ai grijă să fii înapoi la timp pentru spectacol. Du-te! Şi dacă dai de el, convinge-l să se întoarcă. Spune-i s-o facă pentru mine. Aşa să-i spui.

Îi făcu semn cu mîna să plece. Geoffrey porni cu bicicleta, pe burniţă, să întindă cele două mile pînă la

Knarborough.

- Las' că ştie el unde să-l găsească, spuse Madame. Îşi cunosc ei vizuinile. E drept că noi n-am mai jucat la Knarborough de peste un an de zile. Dar se descurcă el.

Geoffrey pedala cu viteză prin zloată. Nu-i păsa dacă o să-l găsească pe Cicio sau nu. Îl îndrăgea pe italian, dar nu-l socotise niciodată un prieten de nădejde. Ştia că Cicio era nemulţumit şi ar fi vrut să caute altceva. Cunoştea şi ataşamentul lui pentru Italia, atracţia pe care o exercita aceasta asupră-i şi care, pînă la urmă, avea să-l rupă de trupa cu care lucra de peste trei ani. Şi Geoffrey, francezul din Martigny, ştia bine că, odată şi odată, napolitanul o să-şi rupă cătuşele şi o să plece pe neaşteptate în Italia. Ăsta era destinul lui şi Geoffrey adopta o atitudine filozofică.

Cînd ajunse la Knarborough, îi căută în primul rînd pe actorii de varieteu, la pensiunile unde ştia că locuiesc aceştia. Cu toţii îl revăzură cu plăcere şi-i oferiră cîte un whisky, dar nici unul nu-şi amintea să-l fi văzut pe Cicio. I-au dat adresele altor actori şi ale altor pensiuni. Geoffrey vizită diferite trupe şi formaţii actoriceşti, care îi erau cunoscute sau nu, încercă pe la diferite pensiuni pe unde mai trăsese cîndva sau nu, pe la cîrciumi şi pe la bombe. Apoi se duse la Baltă - zona unde locuiau italienii, ştia că aceştia se caută întotdeauna între ei. Fără rezultat. Dădu o fugă şi la gara Midland, pe urmă la gara centrală, şi-i întrebă pe hamalii de pe peronul trenului de Londra dacă n-au văzut cumva un tînăr cu o bicicletă galbenă şi un pardesiu negru. Toate încercările rămaseră fără rezultat.

Se întunecase, Geoffrey îşi aprinse farul bicicletei şi porni îndărăt spre Woodhouse. Era un bărbat voinic, cu o fire nepăsătoare. Urcă încet străzile în pantă, pe urmă coborî la vale, prin bezna oraşului industrial. Mereu trebuia să treacă peste şinele de tramvai alunecoase, recent instalate şi, din cînd în cînd, să ocolească vagoanele de tramvai iluminate, care-şi tăiau drum prin întunericul dens. Ploaia se înteţise şi roata din spate îi

aluneca mereu în noroi şi pe şine.

Cînd intră în viteză în hruba de întuneric dintre Slaters Mill şi Durbeyhouse, văzu în faţă o luminiţă - farul altei biciclete. Se feri, atent să nu devieze de la partea lui de drum. Luminiţa, o flacără de acetilenă, se vedea tot mai aproape. Apoi o lumină mai mare, o împroşcare de noroi, şi desluşi spatele adus al ciclistului care era probabil Cicio, gonind în viteză pe bicicleta lui de curse.

- Hei, Cic'... Cicio! strigă Geoffrey oprindu-se.

- Ho-o-o-o! răsună în beznă răspunsul, neîndoielnic italian.

Văzu că şi Cicio se oprise. Luminiţa se roti şi bicicleta se întoarse, urcînd anevoios la deal. Se opri lîngă Geoffrey.

- *Toi* ?[1] se miră Cicio.

- He! *Où vas-tu?*[2]

- He! exclamă Cicio la rîndul lui.

Discuţia lor era constituită în special din interjecţii exclamate pe tonuri variate.

- Te întorceai în Woodhouse? îl întrebă Geoffrey.
- De unde vii?
- Din Knarborough, am fost să te caut. Şi tu ce...?
- Mi s-a stricat roata din faţă, la Durbeyhouse.
- Ţi-a căzut?
- He!
- Te-ai rănit?
- Puţin.
- Max n-a păţit nimic.
- *Merde!*[3]
- Haide, întoarce-te cu mine.
- No.

Cicio scutură din cap cu putere.

- Madame plînge. Te vrea înapoi.

Acelaşi îndărătnic scuturat din cap.

---

1. Tu? (fr.)
2. Unde mergi? (fr.)
3. Fir-ar să fie! (fr.)

- Haide, Cic'... vino cu mine.

Scuturat din cap.

- Niciodată? întrebă Geoffrey.

- *Basta,*[1] nu mai vreau, răspunse Cicio cu o grimasă pe care i-o puteai bănui pe întuneric.

- Vino măcar pentru o vreme, după aceea o să plecăm împreună.

Scuturat din cap.

- Adică vrei să ne despărţim pe veci?

Cicio tăcu.

- Nu pleca, prietene.

- *Faut,*[2] răspunse Cicio cu un zîmbet zeflemitor.

- Ey! Alors! Aş vrea să vin şi eu cu tine.

- Unde?

- Oriunde. Pleci în Italia?

- Ştiu eu? Poate că da.

- Aş vrea şi eu să mă întorc.

- Eh, alors! făcu Cicio dînd să plece.

- Mai aşteaptă cîteva zile, să vin şi eu.

- Unde?

- Haide să ne întîlnim mîine la Knarborough. Du-te la doamna Pym, în Hampden Street numărul 6. Acolo locuieşte şi Gentiventi. Ne-am înţeles?

- Trebuie să mă mai gîndesc.

- Mîine la unsprezece, Cicio, da?

- Mă mai gîndesc.

- Rămînem prieteni, Cicio, da?

Geoffrey îi întinse mîna şi Cicio i-o luă cu încetineală. După aceea se strînseră în braţe şi se sărutară pe amîndoi obrajii.

- Pe mîine, Cic'.

- Au revoir, Gigi.

Cicio încălecă pe bicicletă şi se făcu nevăzut. Geoffrey aşteptă să treacă un tramvai scînteietor iluminat, care venea drept spre el, prin întuneric. Apoi se urcă şi el

1. Destul (it.)
2. Trebuie (fr.)

pe bicicletă şi porni în direcţia Woodhouse. Se duse direct la teatru, aşa încît Madame stătu ca pe jăratic pînă la ora zece.

Cînd îi aduse la cunoştinţă noutăţile, Madame declară:

- Mîine merg şi-l iau cu mine.

După această hotărîre, se duse la culcare.

A doua zi dimineaţa se trezi devreme şi o chemă pe Alvina printr-un bilet. Se înfiinţă la ora nouă.

- Vrei să mă însoţeşti? o întrebă Madame. Vino cu mine la Knarborough şi noi două îl vom aduce înapoi pe răul de Cicio. Te rog să vii cu mine pentru că mă simt cam slăbită. Nu mă refuzi, nu? Foarte bine. Foarte bine. Îi anunţăm pe băieţi şi pe urmă plecăm cu tramvaiul.

- Dar nu sînt îmbrăcată pentru o vizită la Knarborough, protestă Alvina.

- Cine te vede? Să plecăm!

Se înţeleseră cu Geoffrey să se întîlnească la unsprezece fără cinci, în colţul străzii Hampden.

- Ştii, băieţii tineri, mai cu seamă italienii, au un fel ciudat de a fi. Nu trebuie niciodată să le dai senzaţia că au fost prinşi. E posibil să şi refuze să ne vadă. Şi, pînă la urmă, în ciuda strădaniilor noastre, s-ar putea să plece în Italia.

Discutau în tramvaiul care le scutura de-a lungul drumului nesfîrşit şi plicticos. Cînd coborîră, porniră să străbată străzile sinistre, urîte, ale oraşului industrial. La colţul străzii, aşa cum se înţeleseseră, îl aşteptară pe Geoffrey, care apăru ceva mai tîrziu, pe bicicleta năclăită de glod.

- Geoffrey, i se adresă Madame, du-te şi spune-i să coboare aici, la noi, şi o să mergem toţi patru la restaurantul "Gheişa", să bem o cafea sau un ceai.

Cele două femei rămaseră în stradă, aşteptîndu-l, obosite, pe Cicio. Într-un tîrziu, se ivi Geoffrey clătinînd din cap în semn că nu.

- Refuză să vină? întrebă Madame.

- Nu vrea.

- Şi ce spune, pleacă în Italia?

- Pleacă la Londra.

- E acelaşi lucru. Uite cum nu se poate avea încredere în el. Şi e chiar atît de încăpăţînat?

Geoffrey ridică nepăsător din umeri. Madame îşi dădea seama că nici pe el nu se putea bizui. Se simţea sfîrşită, doborîtă.

- Natcha-Kee-Tawara se duce de rîpă, la asta am ajuns, conchise ea furioasă.

Geoffrey o privea cu indiferenţă.

- Şi tu ai de gînd să pleci cu el, nu-i aşa? îl întrebă pe neaşteptate.

Geoffrey zîmbi stingherit şi roşi. Dar nu-i răspunse.

- Atunci, pleacă... n-ai decît să pleci! Du-te cu el. Dar nu-mi călca onoarea în picioare, nu mă sili să nu respect contractul, rămîi măcar săptămîna asta, cît jucăm la Woodhouse. Nu mă sili să-l fac pe tatăl domnişoarei Houghton să piardă două spectacole. Nu mai ai nici un strop de simţ al onoarei în tine? Să onorăm angajamentul ăsta şi după aceea eşti liber să pleci. Du-te unde vrei. Dar rămîi pînă la sfîrşitul săptămînii. Spune-i asta şi lui Francesco. De el nu vreau să mai aud. Îi cer doar atît, să respecte contractul în curs. Nu terfeliţi onoarea mea şi onoarea trupei Natcha-Kee-Tawara. Spune-i şi lui lucrul ăsta!

Geoffrey se întoarse în casă. Madame, cu pălăria ei neagră, cochetă, ornată cu o voaletă cu buline, şi în pardesiul şi fusta neagră, rămase în colţul străzii, tremurînd de frig şi de indignare, fără să scapă un cuvînt.

Geoffrey se arătă din nou, la fel de indiferent şi rece.

- Zice că nu vrea, o informă el.

- Ah, izbucni Madame în franceză, ingratul! Animalul! Am să mă răfuiesc eu cu el! O să-l fac să regrete! O să vadă el, această *canaille* josnică, lipsită de orice crez, de orice sentiment! Cîtă dreptate ai avut, Max, bunul meu! Această *canaille* ar trebui bătută cum baţi un cîine. Bătut pînă cînd i-ar veni mintea la cap. N-ar vrea cineva să-i

tragă o bătaie bine meritată în numele meu? Du-te! Du-te la el şi spune-i că atîta vreme cît o să mai fie în Anglia o să-l ajungă mîna lui Kishwegin, care-i mai grea decît mîna destinului. Spune acest lucru laşului şi mişelului care sileşte o femeie să-şi calce cuvîntul de onoare. Ah, *canaille, canaille!* Fără nici un crez, fără nici un sentiment! Ah, cîinii ăştia din Sud, niciodată nu te poţi încrede în ei!

Începu să se învîrtească pe stradă. Îşi ridică voaleta ca să-şi şteargă lacrimile de furie şi de dezamăgire.

- Madame, o clipă, vă rog. Aş vrea să mă duc eu să stau de vorbă cu el, interveni Alvina.

Era impresionată.

- Nu! N-are rost să te duci, o opri Madame.

- Ba am să mă duc! I se aprinsese în ochi flacăra bătăliei. Condu-mă la camera lui, îi ceru ea lui Geoffrey.

Geoffrey se supuse şi o porni în faţa ei pe o scară lungă şi strîmtă, acoperită cu un linoleum îngălbenit, ros, pînă la o cămăruţă de la mansardă.

- Cicio! strigă el la uşă.

- *Oui!*[1] răspunse vocea îmbufnată a lui Cicio.

Geoffrey crăpă uşa. Alvina îl văzu pe Cicio aşezat pe muchea unui pat strîmt, sub tavanul înclinat al unei mansarde sordide.

- Tu rămîi aici, îi ceru Alvina lui Geoffrey, aruncîndu-i o privire peste umăr în timp ce intra în cameră.

Închise uşa şi se rezemă de ea, privindu-l pe italian. Cicio şedea cu picioarele desfăcute, întinse pe podea, ţinînd o ţigară în mîna care-i atîrna moale între genunchi şi lăsînd scrumul să cadă pe jos. Se uită curios la Alvina. Ea îl fixă cu ochii ei mari, albaştri, şi-i zîmbi, fără să vorbească. Cicio nu făcu nici o mişcare şi continuă s-o pîndească, pe sub genele-i umbroase.

- Nu vrei să te întorci? îl întrebă în cele din urmă Alvina, zîmbindu-i şi privindu-l drept în ochi.

Cicio scutură scrumul ţigării cu degetul mic. Alvina

1. Da. (fr.)

observă cu mirare că-şi lăsa unghia degetului mic să crească lungă, chiar foarte lungă. Il privea în continuare, zîmbindu-i, iar el continua să o fixeze neclintit.

- Vino! îl îmbie ea, învăluindu-l cu privirea.

Cicio rămase în aceeaşi atitudine pînditoare, cu mîna atîrnîndu- i între genunchi, ţinînd ţigara din care se despletea o şuviţă de fum albăstriu.

- Nu vrei să vii? Nu vrei să te întorci? îi adresă un zîmbet cald, ciudat, continuînd să stea rezemată de uşă.

Şi, deodată, Alvina se apropie de el, se aplecă, privindu-l în faţă cu oarecare sfială, îi luă mîna măslinie în mîinile ei şi i- o înălţă spre obraji: Mîna lui tresări, scăpă ţigara dintre degete, dar i se lăsă în voie.

- Te întorci la noi, nu-i aşa? îl întrebă iar Alvina, zîmbindu-i cu blîndeţe şi uitîndu-se drept în ochii galbeni, ciudaţi, neclintiţi, ale căror pupile negre se dilataseră şi se umeziseră.

Zîmbi ochilor cu pupile negre care se umezeau, îmblînzindu-se; ochi de animal mîngîiat pe neaşteptate. Şi Alvina duse mîna lui la buze şi o sărută uşor, gingaş, pe degete şi pe dosul palmei. Îi privi inelul de argint. Şi chiar în clipa în care-i săruta mîna, inelul i se păru un semn de subordonare, de supunere. Îl trase uşor. Cicio se ridică de pe pat. Ţinîndu-i mîna între degetele mîinii ei stîngi, Alvina se întoarse şi apăsă clanţa uşii.

- Te întorci, da? îl întrebă privindu-l în ochi.

Şi văzînd supunerea din privirea lui care nu încetase nici o clipă să o fixeze, îi eliberă mîna şi deschise uşa. Cicio îşi luă pardesiul din cui, şi-l puse pe umeri, îşi luă pălăria şi aruncă jos ţigara pe jumătate fumată, strivind-o sub talpă. Veni în urma ei, mergînd cu acea ţinută specifică italienilor, în care se îmbină bădărănia cu senzualitatea şi cu docilitatea.

În stradă, o văzură pe Madame, în costumul ei şic, rafinat franţuzesc, stînd singură într-un colţ, părăsită. Pe sub voaleta cu buline i se întrezăreau ochii negri şi faţa foarte palidă. Se uită la Cicio care o urma pe Alvina amărît, ca un cîine bătut. Nu făcu nici o mişcare pînă cînd

Cicio nu se apropie de ea. Îi studia expresia feţei.

- *Te voilà donc!*,[1] îi spuse în cele din urmă pe un ton inexpresiv. *Allons boire un café*,[2] he?

Reuşise să-şi imprime glasului o notă caldă, dar ochii îi scăpărau de mînie. Cicio îşi purta pe faţă zîmbetul lenevos, frumos şi tembel. Porni alături de cele două femei.

Madame păstra o tăcere încăpăţînată. Geoffrey trecu pe lîngă ei pe bicicletă şi le strigă că pleacă la Woodhouse.

Cînd se găsiră aşezaţi la o măsuţă, cu ceştile de cafea în faţă, Madame îşi înălţă pe frunte voaleta, care arăta acum ca o bandă neagră peste sprîncene. Faţa de copil dolofan îi era palidă şi golită de orice expresie, iar ochii negri îi străluceau inscrutabili. Îi urmărea, cu priviri enigmatice, pe Cicio şi pe Alvina.

- Doriţi şi nişte biscuiţi la cafea? întrebă pe un ton afectuos, discordant cu licărul de mînie din ochi.

- Da, răspunse Alvina.

Obraji îi erau aprinşi şi privirea puţin sfidătoare, în timp ce Cicio şedea pleoştit, cu capul întors, ferindu-şi parcă privirea, dar cu surîsul lenevos, frumos şi tembel pe buze.

- Hei, Cicio, sper că n-ai să te mai încaieri cu Max, i se adresă Madame pe acelaşi ton afectuos, dar cu aceiaşi ochi întunecaţi şi reci. Să nu mai aud de prostii din astea. Ce părere ai? Vreau să aud răspunsul tău.

- În ce mă priveşte, aşa o să fie, răspunse italianul mijindu-şi ochii ca o pisică şi zîmbind ironic.

- Deci s-a terminat cu povestea asta! Aţi încheiat-o. Atunci e în ordine. E bine. Sîntem bucuroase, nu-i aşa, domnişoară Houghton? Sîntem bucuroase că Cicio se întoarce şi s-a isprăvit cu ciorovăielile. Nu-i aşa că sîntem bucuroase?

- Eu una sînt extrem de bucuroasă, spuse Alvina.

---

1. Iată-te, deci (fr.)
2. Să mergem să bem o cafea, da? (fr.)

- Extrem de bucuroasă, sigur, extrem de bucuroasă. Ai auzit, Cicio? Ţine minte lucrul ăsta. Ai să-l ţii minte? He?

Cicio se uită la Madame, curbîndu-şi buzele într-un surîs zeflemitor.

- Desigur că am să ţin minte, răspunse moale, dar cu un subtil subînţeles.

- Da? Atunci e bine. E bine. Sîntem iar prieteni cu toţii. Toţi din trupa Natcha-Kee-Tawara. He? Ce spui? Ai spus ceva?

- Da, răspunse Cicio, privind-o cu ochii lui galbeni.

- În ordine! În deplină ordine. Dăm uitării orice altceva.

Madame părea sinceră şi din nou plină de curaj. Dar privirea întunecată şi scormonitoare a ochilor ei, ca şi cea mijită a lui Cicio, trădau că dincolo de aparenţele împăciuitoare, starea de spirit era cu totul alta.

- Şi domnişoara Houghton ţine cu noi. Nu-i aşa? A contribuit o dată mai mult să ne reunească, aşa încît o socotim de-a noastră. Pe faţa plină, albă, lipsită de expresie a lui Madame, se ivi un surîs ciudat.

- Mi-ar plăcea să fac parte din trupa Natcha-Kee-Tawara! spuse Alvina.

- De ce nu? De ce să nu faci parte? Nu văd de ce nu. Ce zici, Cicio? Acompaniezi la pian şi ai putea interpreta şi roluri. Poate chiar mai bine decît Kishwegin. Ia spune, Cicio, n-ar putea să vină cu noi? Nu-i de-a noastră?

Cicio zîmbi larg, dezvelindu-şi toţi dinţii; dar nu răspunse nimic.

- Ei, ce-ai amuţit? Răspunde! Nu-i de-a noastră?

- Da, spuse Cicio, evitînd să se angajeze.

- Da, aşa cred şi eu. Şi eu cred aşa. O idee excelentă. O să reflectăm la acest lucru şi poate că o să stăm de vorbă cu domnul Houghton, să-i cerem să vii cu noi. Da, da!

Femeile luară tramvaiul pînă în Woodhouse, iar Cicio încălecă pe bicicletă. În mod surprinzător, Madame şi Alvina nu găsiră multe lucruri să-şi spună pe drum.

Văzîndu-şi trupa reînchegată, Madame părea satisfăcută, ca şi cum nimic nu se întîmplase. Hotărîse ca în seara următoare, adică sîmbătă, să-şi interpreteze dansul. Duminică, trupa trebuia să plece la Warsall, la o depărtare de treizeci de mile, unde aveau un angajament.

În acea seară, Cicio o fixă pe Alvina ori de cîte ori i se ivi prilejul s-o facă. Ea simţea, dar nu ştia ce semnificaţie să acorde privirii lui. Şi la un şarpe ar fi putut să se uite în acelaşi fel, dacă ar fi văzut unul tîrîndu-se prin teatru. O privire furişă, pînditoare, dar insistentă. Şi nu încerca să-i întîlnească ochii. Cînd Alvina îl vedea în picioare, lălîu, musculos, cu spatele încovoiat, capul împins înainte şi ochii privind pe furiş, gîndea că nu-i place. Şi totuşi faţa lui avea o certă *finesse.* Pielea măslinie, netedă; ochii adumbriţi de atîta întuneric, încît ai fi crezut că sînt negri, şi care te şocau cu irisul lor de un galben sulfuros. Te şocau, de parcă ţi s-ar fi ivit brusc un leu în cale. Nasul lung, drept, fin, bărbia frumos dăltuită, sinuozitatea uşor batjocoritoare a buzelor, toate păreau să fi fost modelate de veacurile lungi ale unei civilizaţii pierdute. Şi parcă era mereu în aşteptare: învăluit în tăcere, nemişcat, degajînd forţă musculară, detaşare, părea să aştepte ceva. Ce anume? Alvina nu ştia. Încerca să-i întîlnească privirea, să comunice cu el. Dar Cicio se ferea. Cînd se apropia de el şi-i vorbea, îi răspundea în felul lui bleg, cu neschimbatul zîmbet pe buze, şi cu aceeaşi expresie furişă a ochilor. Şi cuvintele lui nu spuneau nimic. Punea, voit, o distanţă între el şi ea. Cînd îl văzu vopsit în chip de războinic, Alvina simţi o vagă undă de scîrbă în faţa torsului gol, musculos şi frumos, cu umerii aduşi; părea greoi, lasciv, prostesc. Cît de bărbătească, prin contrast, se contura ţinuta dreaptă, rigidă, clară a lui Max. Da, moliciunea dulceagă a lui Cicio, chiar şi rotunjimile muşchilor lui plini şi puternici, îi stîrniră greaţă.

Începu să lovească furios în clapele pianului. Madame, care în această seară urma să danseze, o săgetă din priviri. Alvina se ferise de Madame, aşa cum Cicio se ferea de ea - instinctiv şi totuşi deliberat, o

îndepărtare şi cu toate astea o legătură.

Cînd dansa, Madame era magnifică. Neîndoielnic, se ascundea în ea o adevărată artistă. Se transfigura, devenind cu totul altă făptură: pură, virginală, de o candoare primară, răspîndindu-şi vraja asupra a tot ce o înconjura. Un izvor de gingăşie şi de frumuseţe. Războinicii ei fascinaţi erau într-adevăr plini de bravură; ca prin farmec, Kishwegin îi transforma şi pe ei. Zadarnic izbea Alvina fără simţire în clape. Nu izbutea să destrame nimbul magic care-i aureola pe Kishwegin şi pe războinicii ei. Şi Cicio devenise superb, nu-i mai vedeai boiala ieftină, era însufleţit, aprig şi expresiv, străbătut parcă de un fluid misterios, pătimaş, îndepărtat. Un străin - dar de o frumuseţe răpitoare. Alvina simţi că o podideşte plînsul. Îi ura splendoarea. Îl îndepărta de ea, avea senzaţia că e înlăturată. Între ea şi această magică strălucire nu exista nici o legătură.

Şi Madame era o străină, cu părul ei lung, negru, împletit în codiţe lucitoare, cu obrajii îmbujoraţi pe sub fardul arămiu. Era eterică, diafană! Umilă şi totuşi distantă, de o feminitate ce săpa o prăpastie între ea şi bărbaţi. O feminitate supusă, o eternitate de supunere, dar rămînînd intangibilă. Dansul ei sperios în jurul ursului ucis era fermecător: curiozitate feminină, admiraţie înfricoşată în faţa masivităţii şi forţei fiarei răpuse, triumful victoriei asupra bestiei, cruzime şi milă, teamă că lighioana încă nu e moartă. Un amestec răscolitor de senzaţii, o dezgolire a sentimentelor primare ce evocau zorii omenirii, înainte ca Eva să fi muşcat din carnea ispititoare a mărului, pe cînd era doar tulburată, îngîndurată, supusă. Şi, în acelaşi timp, irezistibila atracţie pentru prizonierul alb! Eva devenea şovăielnică, asculta dulcea chemare a ispitei, începea sfîşierea lăuntrică. Îngenunchea lîngă soţul ei ucis, la fel cum îngenunchease în faţa jivinei: cu teamă, cu admiraţie, cu durere şi bucuria descătuşării, cu îndoială şi speranţă. Apoi îl împingea uşor cu piciorul. Carne moartă, ca şi leşul ursului. O năvală de bucurie care se transforma în

puhoi de durere. Şovăitoare, înlăcrimată, surîzătoare, covîrşită de conştiinţa păcatului şi de plăcerea păcatului, îşi îndrepta ochii spre Cicio care se încleşta cu ursul rănit. Era sufletul şi inima întregului spectacol, era într-adevăr Kishwegin. Iar războinicii ei crunţi deveneau parcă şi mai crunţi, mai misterioşi, fioroşi, devoraţi de cruzime, dar în acelaşi timp îndureraţi de fatalitatea sfîrşitului.

La un moment dat, Cicio, care se lupta cu ursul rănit, scoase un rîs ciudat, ceea ce nu se întîmplase în nici o seară pînă atunci. Un rîs auzit şi de public, un rîs batjocoritor, care-ţi dădea fiori reci. Şi în clipa în care trebuia să se prăvălească, zdrobit de animal, se desprinse o clipă din braţele ursului şi-i şopti lui Madame pe un ton ironic: *"Vivo sempre, Madame!"* [1] Şi numai după aceea se prăbuşi.

Madame rămase o clipă locului, siderată, la auzul cuvintelor. O clipă de suspensie, de încremenire. Apoi îşi reveni şi îşi continua jocul. Îşi duse îngrozită mîna la gură şi ţipă "Ursul!" Dar la sfîrşit, Kishwegin, care de obicei trăia un moment de durere şi de triumf şi o tresărire de şoc electric cînd lua mîna omului alb şi o ducea la buze, cunoscu de astă dată o clipă de şovăială, de îndoială, de delăsare, iar Max nu ştiu cum să reacţioneze.

Nici Madame, nici Max nu cutezară, după spectacol, să-i facă vreo observaţie lui Cicio în legătură cu replica nouă introdusă în text. Louis, însă, se simţi dator să intervină:

- Cic' ce ţi-a venit să schimbi scena? Puteai să ratezi întregul efect al piesei dacă Madame n-ar fi reacţionat atît de genial. Ce ţi-a venit să spui cuvintele acelea?

Louis îi vorbise în franceză, dar Cicio îi răspunse în italiană:

- Ce mi-a venit? M-am săturat să o tot fac pe mortul. Uite-aşa!

Madame şi Max nu scoaseră un cuvînt.

---

1. Continui să trăiesc, Madame! (it.)

Alvina, după ce cîntă la pian imnul regal, se duse în spatele scenei. Cicio şi Geoffrey împachetaseră decorul şi plecaseră. Madame discuta cu James Houghton, iar Louis şi Max se îmbrăcau. Domnul May se apropie de Alvina.

- Ei, a mai trecut o săptămînă! Cred că eşti de acord că m-am descurcat onorabil în ciuda tuturor greutăţilor?

- Te-ai descurcat admirabil, îl măguli Alvina.

Dar bietul domn May avea un aer patetic, pierit. Alvinei însă nu-i ardea de el. Privirile îi rătăceau, fără astîmpăr, în dreapta şi-n stînga. Nici nu se uită la sărmanul om. Madame veni lîngă ei.

- Ei, domnişoară Houghton, a venit momentul să ne luăm rămas bun.

- Nu v-a obosit dansul?

- Ei, nu mă simt chiar atît de bine ca de obicei, dar nici rău. Îţi datorez dumitale faptul că m-am înzdrăvenit. Dar să ştii că tatăl dumitale e mai bolnav decît mine. Îmi face impresia că e foarte bolnav.

- E epuizat de atîta muncă.

- Da, şi la bătrîneţe nu prea mai ai rezerve de epuizat. Vreau să-ţi mulţumesc încă o dată...

- La ce oră plecaţi mîine?

- Eu plec cu trenul de zece şi jumătate. Băieţii vor veni pe biciclete dacă nu plouă, aşa că nu au oră fixă...

- O să trec să-mi iau rămas bun, spuse Alvina.

- Vai, nu-i nevoie să te deranjezi...

- Oricum trebuie să iau lucrurile pe care le-am adus, vasul de inhalaţii şi celelalte.

- A, îţi mulţumesc că le-ai adus, dar n-are rost să te deranjezi. O să-l trimit cu ele pe Cicio... sau pe altul dintre băieţi.

- Vreau să-mi iau rămas bun de la toţi patru, stărui Alvina.

Madame se uită în jur.

- Nu sînt cu toţii aici? Nu. Doi din ei au plecat. Atunci bine, vino. La ce oră crezi că vii?

- La nouă e bine?

- E foarte bine pentru că eu plec la zece. Bine. Deci *au revoir* pe mîine dimineaţă. Bună seara.

- Bună seara, răspunse Alvina roşie ca focul.

Plecă împreună cu domnul May, dar nici nu-l luă în seamă pe omuleţ. După cină, cînd James se retrase în camera lui să-şi sorteze banii, Alvina o întrebă pe domnişoara Pinnegar:

- Nu ţi se pare că tata arată rău, domnişoară Pinnegar?

- Eu am observat demult, răspunse înţepat cea întrebată.

- Şi ce crezi că ar trebui să facă?

- Se distruge singur, se duce la teatru pe ploaie şi pe vînt, îngheaţă bocnă la ghişeul de bilete şi pe urmă respiră aerul infect din sală. Se distruge singur, asta-i!

- Şi noi ce-am putea face?

- Nimic, cît timp magherniţa aia se mai ţine pe picioare. Nu putem face nimic.

Alvina era perfect de acord, drept care se duse la culcare.

A doua zi se sculă devreme, şi prima mişcare fu să se uite la ceas. Era o dimineaţă cu cer mohorît, dar nu ploua. La nouă fără cinci, alerga spre locuinţa doamnei Rollings. În curtea din spate se înşirau cele patru biciclete - două strălucitoare, două stropite de noroi, în raport direct cu proprietarii lor. Cicio, ghemuit pe vine, repara un cauciuc; se ciucise foarte jos, sprijinindu-se pe vîrfurile picioarelor. Cînd apăru Alvina, se răsuci pe dată, ca un animal care simte apropierea cuiva, dar nu se ridică în picioare.

- Gata de drum? îl întrebă, uitîndu-se la el de sus în jos.

Cicio îşi întoarse capul, cam plictisit, şi îşi înălţă bărbia. Era aproape de nerecunoscut, aşa cum îl vedea, în poziţie răsturnată. Îl privi cu mirare. Bărbia i se îndrepta spre ea aproape agresiv. Privit în această postură, arăta brutal, neplăcut. Dar Alvina continuă să-i vorbească:

- Vrei să-mi ajuţi să duc înapoi lucrurile pe care le-am

luat pentru Madame?

Cicio se ridică, tot fără să se uite la ea. Purta ghete de ciclist, rupte. Privirile îi rămăseseră fixate pe cauciucul bicicletei.

- Nu-i nevoie să vii chiar acum, îl liniști Alvina. Mă duc întîi să-mi iau rămas bun de la Madame. Într-o jumătate de oră poți veni?

- Da, e bine, răspunse el cu ochii la cauciucul care zăcea pe jos, amărît și dezumflat.

Acum, cînd stătea în picioare, Alvina fu frapată de frumusețea liniei capului proiectat în față, de ceafa lui puternică și delicată, de felul cum îi creștea părul negru pe ceafă. Cît de frumos i se înălța gîtul dintre umerii robuști și ușor aduși! Și ținuta aceea a capului împins în față era stranie dar sugera intensitate. Fața însă nu avea culoare, nu avea expresie, era inscrutabilă.

Alvina intră în casă. Tinerii se găseau în febra pregătirilor de plecare.

- Domnișoară Houghton, vino sus! strigă Madame.

Alvina urcă la ea și o găsi făcîndu-și bagajele.

- Scuză-ne, toți sîntem ocupați cu preparativele de plecare, se adresă Madame Alvinei, tratînd-o ca pe o străină.

- Nu vreau să vă deranjez. Nu stau decît un minut.

- Nu, nu mă deranjezi. Uite lucrurile aduse de dumneata - Madame îi indică o mică grămăjoară de obiecte - și-ți mulțumesc mult, foarte mult. Dumneata mi-ai salvat viața. Așa încît îngăduie-mi să-ți ofer un mic semn de recunoștință. Nu-i cine știe ce, pentru că Natcha-Kee-Tawara nu-i o trupă de nababi. Doar un suvenir, care să-ți amintească de peripețiile vizitei noastre la Woodhouse.

Îi dărui Alvinei o pereche de papuci delicioși din mărgele care alcătuiau ciudate arabescuri colorate, cu tălpi și margini din piele de căprioară.

- Sînt ai lui Kishwegin, îi spuse ea, și Kishwegin ți-i dăruiește în semn de recunoștință pentru că i-ai salvat viața, sau, în cel mai bun caz, ai prevenit o boală lungă și

grea.

- Vai... dar nu-i vreau... protestă Alvina.

- De ce? Nu-ţi plac?

- Sînt încîntători, încîntători, dar nu vreau să vă lipsesc de ei.

- Dacă eu ţin să ţi-i dau, nu mă lipseşti de ei. Îmi faci favoarea să-i primeşti? He?

Şi îi întinse papucii, cu mîinile ei plinuţe, inelate.

- Nu vreau să-i iau, repetă Alvina. Aparţin trupei Natcha-Kee-Tawara, şi nu vreau să-i răpesc trupei. Vă rog să-i păstraţi.

- Nu, din moment ce ţi i-am dăruit. Nu răpeşti nimic trupei Natcha-Kee-Tawara luînd o pereche de papuci.

- Şi sînt convinsă că îmi sînt mici.

- A! Asta-i altă poveste. Încearcă-i.

- Văd de pe-acum că-mi sînt mici, stărui Alvina stînjenită, rîzînd.

Se aşeză şi îşi scoase pantofii. Papucii îi erau aproape pe măsură, doar o idee mai mici. Pe picior arătau încîntător.

- Da, zise repede Madame. Îţi sînt într-adevăr mici. O să-ţi caut altceva.

- Nu, nu, vă rog să nu-mi căutaţi altceva. Nu vreau să iau nimic. Vă rog mult.

- Ce înseamnă că nu vrei să iei nimic? întrebă Madame, cu o privire ciudată. Nu vrei nimic de la Natcha-Kee-Tawara sau de la Kishwegin personal? He? De la care dintre ei?

- Vă rog să nu-mi daţi nimic.

- Bine, foarte bine. Atunci nu-ţi dau nimic. Pentru că nu-ţi pot da ceea ce ai dori de la Natcha-Kee-Tawara.

Reîncepu să-şi împacheteze lucrurile.

- Îmi pare teribil de rău că plecaţi, urmă Alvina.

- Da? Îţi pare rău? Şi de ce, mă rog? Şi eu regret că nu o să te mai văd. Îmi pare şi mie rău. Dar nu se ştie niciodată, poate că o să ne mai întîlnim, he? O să-ţi scriu o ilustrată. Şi poate o să-ţi cumpăr un cadou şi o să ţi-l trimit cu unul din băieţi. Vrei? Pot să-ţi trimit?

- Aş fi foarte fericită dacă... dar nu, vă rog să nu-mi cumpăraţi nimic. Alvina îşi retezase vorbele la timp. Nu vreau să-mi cumpăraţi ceva. Arătaţi-mi doar că Natcha-Kee-Tawara îşi mai aminteşte de mine. Papucii îmi plac extraordinar...

- Dar îţi sînt prea mici, răspunse Madame, ai cărei ochi negri, strălucitori, vedeau tot ce se ascundea îndărătul cuvintelor.

Madame, care avea şi ea mica ei avariţie, se bucura să-şi ia papucii înapoi.

- Bine, foarte bine, am să-ţi trimit cu unul dintre băieţi o amintire de la Natcha-Kee-Tawara. Să ţi-o trimit cu Cicio? He?

- Vă mulţumesc mult, răspunse Alvina eludînd întrebarea şi strîngîndu-i mîna. Îmi pare într-adevăr foarte rău că plecaţi. La revedere.

Madame răspunse la strîngerea ei de mînă şi în ochii negri, impenetrabili, se aprinse o luminiţă neaşteptat de afectuoasă şi de tandră. Alvina se îmbujoră şi se simţi gata să izbucnească în lacrimi.

- Regret, reluă Madame, că nu ai rămas cu trupa noastră. Dar nu se ştie niciodată. O să ne mai vedem noi. La revedere. Trebuie să-mi termin bagajele.

Alvina duse jos lucrurile ei. Pe urmă îşi luă rămas bun de la tineri, care erau pe jumătate îmbrăcaţi. Numai Max îşi terminase toaleta.

Cicio aranja cauciucul pe roata din faţă. Alvina îi privi degetele fine, măslinii, care potriveau anvelopa. Lucra cu gesturi vioaie şi dibace, părînd mult mai ager şi mai iscusit decît ai fi crezut după mîinile lui lascive, de mediteraneean. Învîrti roata, împingînd-o uşor.

- Eşti gata?

- Da, aşa cred.

Pe urmă luă pompa şi începu să umfle cauciucul. Alvina, neclintită, îi urmărea mişcările. Braţele lui aveau o forţă musculară latentă, stăpînită. Cicio ridică bicicleta culcată, rezemînd-o de zid, şi îşi adună sculele.

- Ei, acum poţi să mă însoţeşti? întrebă Alvina.

Întoarse capul spre ea şi începu să-şi frece mîinile cu o cîrpă. Apoi se duse în casă, îşi îmbrăcă pardesiul şi şapca şi strînse obiectele pe care urma să le transporte.

- Unde mergi? îl întrebă Max.

Cicio arătă cu capul spre Alvina.

- Domnişoară Houghton, te rog să-mi dai voie să te ajut eu. Cicio încă nu e îmbrăcat...

Într-adevăr, Cicio era fără guler şi încălţat cu ghetele sparte.

- Nu face nimic, se grăbi Alvina să oprească elanul lui Max. Cicio ştie unde e casa, tot el le-a adus la venire.

- Ba am să vă ajut eu, pentru că sînt gata îmbrăcat. Vă rog... Cicio, tu du-te să te îmbraci.

Cicio se uită la Alvina.

- Cum doreşti? întrebă el, aşteptînd hotărîrea ei.

- Te rog, lasă-l pe Cicio să ducă lucrurile, îi spuse ea lui Max. Îţi mulţumesc mult pentru bunăvoinţă, dar Cicio ştie drumul.

Şi Alvina porni pe străzile din Woodhouse, în liniştea de duminică dimineaţa, alături de italianul cu ghete rupte ducînd în braţe obiectele ei medicale. Pe drum nu schimbară nici un cuvînt.

- Pe aici, îl îndrumă Alvina, cînd ajunseră, deschizînd uşa holului.

O lăsase descuiată la plecare; de obicei, nimeni nu intra prin hol. Pătrunseră în salonul întunecos, mobilat de bibliotecile înalte, negre, ticsite de cărţi legate în piele de viţel, cu un covor roşu închis, înflorat, pe jos, şi cu pianul încărcat de note risipite. Cicio lăsă din braţe obiectele în locul pe care i- l indică Alvina, şi rămase locului cu şapca în mînă şi privirile plecate.

- Îţi mulţumesc mult, spuse ea, neştiind cum să-l reţină.

Pe buzele arcuite ale lui Cicio flutură zîmbetul batjocoritor.

- N-ai pentru ce, răspunse Cicio.

Îşi plimbă, stingherit, privirile de jur-împrejurul încăperii şi îşi opri ochii pe un portret mare, spînzurat pe

perete.

- E portretul mamei mele, îi spuse Alvina.

Cicio nu răspunse, mulţumindu-se să o privească lung.

- Îmi pare foarte rău că pleci, începu Alvina, luîndu-şi inima în dinţi şi fixîndu-l cu ochii ei mari, albaştri.

Şi iar se ivi surîsul vag pe buzele lui Cicio, care îşi ţinea faţa întoarsă. Pe urmă, în sfîrşit, o privi în ochi.

- Trebuie să plecăm, n-avem încotro, îngăimă sfios, cu un zîmbet parcă jenat.

- Şi îţi place viaţa asta de nomad? îl întrebă ea continuînd să- l fixeze.

- Asta e, n-am încotro. Dar îmi place, răspunse italianul aprobînd din cap.

Dădea impresia că vorbeşte la întîmplare. Dar acum o privi pe Alvina drept în ochi, cu acelaşi surîs zeflemitor şi aceeaşi expresie de prudentă fereală.

- Crezi că o să ne mai vedem vreodată? îl întrebă ea.

- Ai vrea? replică Cicio cu un surîs viclean, ridicînd din umeri.

- Foarte mult...

Alvina simţi sîngele năvălindu-i în obraji. Se auzeau paşii tîrşîiţi ai domnişoarei Pinnegar.

Cicio continua să dea din cap, a încuviinţare, şi s-o privească în ochi. Colţurile ochilor i se înălţară, nasul păru să i se lungească.

- Bine, zise el. Săptămîna viitoare. Dimineaţa?

- Te aştept, spuse Alvina în clipa în care domnişoara Pinnegar se ivi în uşă. Cicio întoarse capul cu iuţeală.

- A, strigă domnişoara Pinnegar, sfredelindu-l pe Cicio cu privirea. Nu puteam înţelege cine e aici.

- Chiar nu puteai înţelege? întrebă Alvina. Am adus înapoi lucrurile luate de acasă.

- Da... da... de ce nu intraţi dincolo, să vă încălziţi la foc?

- Eu trebuie să plec. La revedere, spuse Cicio înclinîndu-se uşor în faţa Alvinei, şi abia schiţat în faţa domnişoarei Pinnegar.

Apoi ieşi, de parcă le-ar fi întors spatele.

- Sper să plece cu toţii definitiv, conchise domnişoara Pinnegar.

Capitolul nouă

Alvina devine Allaye

Cînd trupa Natcha-Kee-Tawara a părăsit oraşul Woodhouse, Alvina a plîns. O durea despărţirea de ei, atît de mult se integrase în spiritul lor de echipă. Şi Cicio reprezenta pentru ea un membru al familiei Natcha, şi aştepta cu nerăbdare vizita lui, ca şi cum ar fi fost vizita întregii trupe.

Teatrul i se părea acum lipsit de viaţă. Îi era lehamite de "Calvar" şi ar fi vrut să se isprăvească odată cu el. Luni dimineaţa, repetiţia cu noii actori îi zgîndări nervii. Tatăl ei, pe care neliniştile create de Natcha-Kee-Tawara îl aduseseră pe muchea unei depresiuni nervoase, se arăta extrem de ursuz şi de irascibil. Era pradă unei asemenea anxietăţi, de parcă se aştepta ca baraca de lemn a "Calvarului" să ardă pînă în temelii, cu el înăuntru, ca un al doilea Samson. Nu mai suporta contactele cu artiştii, îi stîrneau temeri şi îngrijorări cumplite.

- Va trebui să renunţăm la reprezentaţii şi să ne rezumăm la cinematograf, îi spuse el domnului May, în febra unei agitaţii paroxistice. Cînd se încheie luna asta, nu mai fac nici un contract cu actori.

- Da? Eşti hotărît? îl întrebă domnul May.

- Chiar foarte hotărît. Categoric! James tremura de

nervozitate. Am comandat un aparat nou de proiecţie, şi o serie de filme de la Chanticler.

- Bine... atunci... Domnul May era cuprins de spaimă şi mîhnire.

- *Certamente,* îi spuse el Alvinei în acea seară, dacă nu va rămîne decît un simplu cinematograf, eu nu mai am ce căuta aici - şi îşi înalţă sprîncenele ofilite într-un arc de tragică finalizare.

- De ce? întrebă fata.

- Cum, de ce? răspunse el cu o notă ironică în glas. Pentru că eu am o altă vocaţie. Nu sînt operator de filme. Pe faţă i se schiţă o grimasă de dispreţ.

- Dar eşti şi asta!

- Şi *asta*, dar nu *numai* asta. De exemplu dumneata te pricepi la bucătărie. Dar nu eşti numai bucătăreasă, nu-i aşa?

- E cu totul altceva.

- *Certamente, certamente* nu-i altceva.

Alvina rîse răutăcios, iar domnul May o privi şocat.

- Şi ce ai de gînd să faci? îl întrebă ea.

- Să-mi caut alt angajament, răspunse administratorul frustrat. Nu văd o alternativă.

- Ai putea rămîne aici.

- Nici nu mă gîndesc; nici vorbă! şi se zgribulea în pene ca un porumbel rănit.

- Mă rog, chestiunea asta trebuie rezolvată între dumneata şi tata, puse ea punct discuţiei, privindu-l în faţă.

- *Certamente!* Cine altcineva ar putea s-o rezolve?

Dar vorbea pe un ton mîhnit, de parcă-şi pusese ultimele speranţe în Alvina.

Mai tîrziu, Alvina îi relată domnişoarei Pinnegar discuţia.

- Eu găsesc că e un lucru bun, decretă domnişoara Pinnegar cu simţul ei realist, dar plină de răceală. Mă îndoiesc însă că o să ajute la ceva.

- De ce te îndoieşti?

- Pentru că nu cred şi nici o clipă n-am crezut în localul ăsta. Acolo nu se poate realiza nimic.

- Nu înţeleg de ce. De ce eşti atît de categorică?

- N-aş putea spune - e ceva ce simt. De la început am simţit că e o greşeală. Totul a fost o greşeală.

- Dar de ce? stărui Alvina rîzînd.

- Taică-tău n-avea ce să caute în treaba asta cu clovni şi saltimbanci. Nu-i de demnitatea lui, nu i se potriveşte. E împotriva firii lui şi a întregii lui vieţi.

- Vai de mine, dar tata a fost toată viaţa lui un cabotin, chiar cînd era negustor. Mama spunea întotdeauna că-i un fel de măscărici.

Domnişoara Pinnegar o privi incredulă.

- Deci *asta-i* tot ce-a văzut mama ta în el. Atunci, urmă ea după o tăcere, cu o voce acră, cabotinajul e ereditar. Şi tu eşti o cabotină... cu nimic mai bună.

- Şi ce-i rău în asta? Mie îmi place... şi tatii la fel.

- Ba aici te contrazic. Greşeşti. Toată mascarada asta e împotriva părţii mai bune din firea lui.

- Nu zău? Asta-i o noutate! Şi care-i partea mai bună din firea lui?

- Dacă n-o cunoşti, răspunse domnişoara Pinnegar cătrănită, n-am să ţi-o spun eu. Dar asta nu schimbă nimic. Un timp, se învălui într-o tăcere îndărătnică. Apoi îşi dădu drumul cu năduf: O să-i dea înainte pînă o să se omoare cu mîna lui, şi aşa o să afle.

Cuvîntul *aşa* şuieră pe lîngă urechea Alvinei ca un glonţ. Rămase pe gînduri. Oare tatăl ei se omora singur? Mă rog, mai devreme sau mai tîrziu, toţi oamenii mor.

Dar întrebarea declanşă un torent de alte întrebări. Ce se va întîmpla cu ea cînd "Calvarul" va deveni un simplu cinematograf ieftin şi împuţit? Bizareria "artiştilor" o amuzase săptămînă de săptămînă. Uneori o iritaseră, o scîrbiseră, dar mereu exista perspectiva ca săptămîna viitoare să vină ceva mai bun. Dacă ar fi să se gîndească numai la Natcha-Kee-Tawara!

De fapt, se gîndea chiar prea mult la Natcha-Kee-Tawara. Şi era conştientă de acest lucru.

Încerca să se vadă clămpănind la pian, acompaniind doar nişte filme tremurătoare şi stupide. Nu vor mai fi decît trei persoane - tatăl ei, ea şi domnul May, sau alt operator, alt administrator. Noul administrator! Încercă să şi-l închipuie, însă nu reuşi să vadă altceva decît mutrele de automat, lipsite de viaţă, ale administratorilor de la "Wright" şi de la "Empire". Dar gîndurile ei îşi luau mereu zborul de la asemenea plictiseală. Era obsedată de Natcha-Kee-Tawara. Parcă o hipnotizaseră. Care dintre ei, sau ce anume la ei o fermecase, nu ştia. Dar nu-şi mai putea desprinde mintea, îi era dor de ei, sufletul i se agăţa de Natcha-Kee-Tawara.

Trecu ziua de luni, şi de marţi, şi de miercuri şi Cicio nu se arătă. Inima Alvinei se îndoia că îşi vor ţine promisiunea - atît Madame, cît şi Cicio. Au dat-o uitării; doar ştia cîte parale fac toţi artiştii ăştia. Şi inima îi devenea dură.

Miercuri seara se petrecu un eveniment trist la teatru. După ce a început spectacolul, domnul May l-a găsit pe James leşinat în ghişeul casei de bilete. Aproape că-şi pierdu cumpătul. N-o putea întrerupe pe Alvina de la pian şi nici suspenda spectacolul. Îl expedie pe băieţandrul care vindea şocolată în pauze să cumpere nişte coniac de la cîrciuma "Pomul cu pere" de peste drum.

După ce-i vîrî pe gît cîteva picături de coniac, James îşi reveni în simţiri.

- Mă simt bine, răspunse el clănţănind din dinţi. Mi-e bine. Nu- i nici o problemă - şi rămase la ghişeu, ţinîndu-şi capul în mîini, în timp ce domnul May trebui să se ducă să proiecteze filmul.

În pauză, domnul May se întoarse la ghişeu, o cabină strîmtă în care cu greu încăpea James şi îl găsi tot cu capul în mîini, semiconştient. Îi mai vîrî puţin coniac pe gît.

- Doar ţi-am spus că mi-am revenit, strigă James la el cu furie. Lasă-mă în pace!

Dar arăta îngrozitor. Domnul May se repezi şi o chemă pe Alvina, care îl găsi din nou aproape leşinat.

- Tată, strigă ea scuturîndu-l de umăr, ce-i cu dumneata?

James îngăimă cîteva cuvinte incoerente. Faţa îi era pămîntie şi lipsită de orice expresie.

- Trebuie să-l transportăm imediat acasă, spuse Alvina. Fă rost de o trăsură.

- Mai toarnă-i pe gît puţin coniac, o sfătui domnul May.

Trimiseră băieţandrul să aducă o trăsură, iar James mai înghiţi o lingură de coniac.

Îşi reveni iar, plin de furie.

- Ce? Ce tot faceţi aici? De ce nu vă vedeţi de treabă? Continuaţi spectacolul, eu n-am nevoie de voi! În ochi îi scăpără o privire sălbatică.

- Tată, trebuie să te duci imediat acasă.

- Lasă-mă în pace! Ţi-am spus să mă laşi în pace! Femeile au fost toată viaţa o pacoste pe capul meu. Toată viaţa am fost terorizat de femei, ba de una, ba de alta! Nu mai vreau, nu mai suport!...

Îi aruncă Alvinei o privire asasină şi leşină iar, cu capul pe braţe. Alvina se uită la domnul May.

- Trebuie transportat imediat acasă, spuse ea.

Îi puse paltonul pe umeri, şi se instală lîngă el. Filmul continuă fără acompaniament.

În sfîrşit sosi trăsura. Îl transportă pe James acasă, în stare de inconştienţă. Cînd ajunseră în faţa locuinţei, trebuiră să-l care în braţe. Alvina intră înainte, ca să aprindă lumina în holul întunecat.

- Tatei îi este rău, îi comunică domnişoarei Pinnegar.

- Am ştiut eu ce spun! exclamă aceasta ridicîndu-se de pe scaun.

Cele două femei se duseră să-l ajute pe vizitiul care-l transporta pe James în braţe.

- Reuşeşti să-l cari? îl întrebă Alvina.

- Păi e uşor ca un fulg, răspunse vizitiul.

- Ţţţ, ţţţ, ţţţ, făcea întruna domnişoara Pinnegar. Am spus eu! De nu ştiu cîte ori te-am avertizat.

Îl întinseră pe James pe canapea. Ochii îi erau

întredeschişi. Îi mai turnară coniac pe gît şi-l trimiseră pe băiat după doctor, iar Alvina încălzi patul din dormitorul ei. Îl culcară în pat şi pentru Alvina începu o nouă veghe de noapte. James se zbătea, scotea sunete incoerente, dar nu-şi mai recăpătă conştiinţa. În zori, starea era aceeaşi. Pneumonie complicată cu pleurezie şi cu o uşoară meningită, diagnosticase doctorul. Pe la nouă, Alvina luă un ceai şi o gustare uşoară, şi se duse să se culce, urmînd ca domnişoara Pinnegar să-i ia locul lîngă bolnav. Ritmul treburilor casei fusese întrerupt.

Domnişoara Pinnegar era o infirmieră nervoasă; tot timpul era speriată, copleşită şi tresărea spasmodic, privindu-l pe bolnav cu groază cînd articula cîte un cuvînt. Alerga la pat şi făcea şi ea ce putea, dar în subconştient domnişoara Pinnegar găsea că misiunea ei era oribilă.

Mai tîrziu, veni doamna Rollings şi le anunţă că italianul din trupa care locuise la ea sosise pe neaşteptate şi cerea să o vadă pe domnişoara Houghton.

- Spune-i că se odihneşte pentru că l-a vegheat toată noaptea pe domnul Houghton care-i grav bolnav, răspunse domnişoara Pinnegar cu o voce tăioasă.

Alvina coborî pe la patru după masă şi găsi un pacheţel care conţinea un pieptene din os sculptat şi un bilet de la Madame:

"Domnişoarei Houghton, cu cele mai calde salutări şi cea mai sinceră recunoştinţă de la

Kishwegin"

Pieptenele, pe care era sculptat un şarpe, urma să fie tot cu ce se alesese de la Natcha-Kee-Tawara. Se interesă dacă Cicio îi lăsase vreun mesaj. Nici unul.

Apăru şi domnul May şi petrecu alături de ea o îngrozitoare jumătate de oră, după care Alvina îşi reluă veghea. Bolnavul continua să fie inconştient, nu se produsese nici o ameliorare. Domnişoara Pinnegar, cu o mutră înciudată şi ochi înroşiţi, coborî în bucătărie. Starea lui James era lipsită de speranţă.

Se stinse în zori. Alvina, ajutată de doamna Rollings, spălă şi îmbrăcă mortul. Era cinci dimineaţa, dar încă nu se luminase de zi. Mai tîrziu, Alvina se duse să se odihnească puţin în chilia de pustnic, îngheţată, a tatălui ei. Se strădui să doarmă, dar somnul o ocolea. La şapte şi jumătate era în picioare. Veni doctorul, apoi alergă la primărie cu certificatul de deces şi se pierdu în îndeplinirea formalităţilor.

Apăru şi domnul May, şi luară hotărîrea ca spectacolele să continue, urmînd să găsească pe cineva care să acompanieze la pian şi pe cineva care să vîndă biletele.

După-amiază sosi Frederick Houghton, vărul şi ruda cea mai apropiată a lui James. Un negustor de pînzeturi din Knarborough, între două vîrste, cu păr gălbui; om bogat, evlavios şi cu concepţii de *bourgeois*.[1] Se strădui să discute cu Alvina întîi părinteşte, apoi prieteneşte, căutînd să-i fie de ajutor. Dar fata nu-i dădea nici o atenţie - o enerva.

Cînd auzi poarta trîntindu-se, Alvina, care se găsea cu vărul ei cel solemn în salon, într-un cadru grav, alergă la fereastră. Îl văzu pe Cicio proptindu-şi de gard bicicleta galbenă, şi apoi îndreptîndu-se, cu capul proiectat înainte, pe cărarea din curte, către spălătorie.

- Scuză-mă, te rog, îi spuse vărului, care o privi indignat, văzînd că iese din salon în mijlocul discuţiei.

Ajunse la timp ca să-i deschidă lui Cicio, care bătea în uşă. Alvina rămase pe prima treaptă, mai sus decît el. Cicio îşi înălţă spre ea o privire surîzătoare, filtrată pe sub genele lungi, negre.

- Frumos din partea ta că ai venit, îl întîmpină Alvina.

Faţa ei era istovită, lipsită de expresie. Numai ochii albaştri îi străluceau, în ciuda ostenelii. Încerca senzaţia că-l vede pe Cicio de la mare depărtare.

- Madame vrea să ştie cum se simte domnul Houghton.

---

1. Burghez. (fr.)

- Tata? A murit azi în zori, îl informă ea cu o voce stăpînită.

- A murit? strigă italianul cu o urmă de spaimă şi parcă de ultragiere în glas.

- Da, azi dimineaţă.

Vorbea fără lacrimi, fără nici o emoţie. Se uita la el ca de la mare depărtare, din capul treptelor bucătăriei. Cicio îşi lăsă ochii în jos şi îşi examină picioarele. Apoi îi ridică din nou şi o privi. Alvina se uită la el de la aceeaşi mare depărtare. Şi rămaseră privindu-se, ca doi străini pe care îi despărţea o mare distanţă.

Cicio întoarse capul şi îşi plimbă privirea prin curtea mizeră, unde nu putea vedea decît roţile bicicletei proptite de gard. Părea să mediteze. Alvina ştia că dacă ar fi plecat acum, o părăsea pentru totdeauna. Dar Cicio îşi întoarse din nou capul spre ea şi o cercetă cu o nuanţă de curiozitate. Stătea neclintită pe treaptă, palidă, cu ochii mari nemişcaţi, impasibili. Parcă nici nu-l vedea. Continuă să o măsoare cu ochii lui galbeni, pînditori, impenetrabili, pînă cînd privirile li se întîlniră. Şi în acea clipă, capul lui făcu o mişcare uşoară, abia observată, de parcă ar fi chemat-o spre el. Inima Alvinei zvîcni, se dizolvă parcă în ea. Şi din nou capul lui Cicio se mişcă abia vizibil, în spate şi într-o parte, chemînd-o. Faţa îi era încremenită, ca de lemn, dar în ochii care nu-şi dezlipiseră privirea de la ea, se ivise un licăr de superioritate. Triumfa asupra ei. Şi Alvina ştia. Iar sufletul i se dizolva, ca şi cum îi părăsea trupul. Se volatiliza, dincolo de trupul ei, lăsînd-o abandonată, un trup fără suflet.

Dar cînd Cicio se întoarse şi dădu să se îndepărteze, cu capul proiectat în faţă, şi cînd furişă o privire peste umăr, Alvina coborî treptele şi veni după el. Cicio se îndrepta spre poartă, prin curtea întunecoasă. Lîngă locul unde-şi lăsase bicicleta, peretele şurii forma un colţ mai adăpostit. Se opri în acest colţ şi se întoarse spre ea, parcă în aşteptare. Alvina stătea în faţa lui, cu ochii măriţi, impasibili, dar reflectînd supunerea absolută a femeii, o

supunere necunoscută ei pînă atunci, de parcă sufletul murise în ea. Îşi înălţă ochii spre el, ca o victimă. Şi în privirile lui dansa o luminiţă de triumf. Se aplecă spre ea.

- Mă iubeşti, nu-i aşa? o întrebă cu o voce care părea să o învăluie.

- Da, murmură Alvina fără voinţă, fără suflet; o victimă.

Cicio o înlănţui blînd cu braţul, ridicînd-o spre el.

- Da, repetă el ca un ecou, şi cu un triumf aproape zeflemitor. Da, da!

Şi o sărută uşor, cu gingăşia înţelegerii depline. Alvina gemu în sinea ei şi rămase inertă, complet inertă în braţele lui. Cicio o săruta cu gingăşie, cu o gingaşă pasiune, care o încingea ca o pală de foc.

Se auzi un zgomot de paşi. Domnişoara Pinnegar venea să vadă ce s-a întîmplat cu Alvina. Cicio o lăsă din braţe, o privi lung, enigmatic, şi-i şopti zîmbind:

- Mă întorc mîine.

Apoi se îndepărtă grăbit, ridicîndu-şi din mers bicicleta ca pe un fulg şi, fără să-i arunce măcar o privire domnişoarei Pinnegar, trînti poarta în urma lui.

- Alvina! strigă domnişoara Pinnegar.

Dar Alvina nu-i răspunse ci trecu pe lîngă ea fugind, intră în casă şi urcă în chiliuţa rece în care se mutase. Încuie uşa şi se lăsă în genunchi, ghemuindu-se cu capul aproape de podea, sfîşiată de un paroxism de sentimente. Da, îl iubea! Dar nu simţea bucurie, ci durere, un chin sfîşietor. Se legăna ca un pendul, covîrşită, strivită de o senzaţie de nesuportat. Pentru că îl iubea.

O auzi pe domnişoara Pinnegar bătînd în uşă:

- Alvina! Alvina! Ce faci acolo? Te aşteaptă jos vărul tău. Nu vii să discuţi cu el?

- Într-un minut.

Înşfăcă perna de pe pat, o strînse la piept şi continuă să se legene, potopită de sentimente de nesuportat. Cum va putea, cum va putea să supravieţuiască?

Se trînti pe podea, pînă cînd valul de senzaţii noi se domoli. Urmă o clipă de suspensie, ca un somn adînc: o

veşnicie de somn într-o frîntură de clipă. Pe urmă se ridică în picioare. Se privi în oglindă, liniştită, dar parcă plutitoare, îşi pieptănă părul, se spălă pe faţă. Era de un calm imperturbabil, distantă, detaşată, ca şi cum nimic nu ar mai fi putut să o atingă vreodată.

Coborî la odiosul văr al tatălui ei. Părea atît de inaccesibilă şi de virginală, încît nici vărul, nici domnişoara Pinnegar nu-şi puteau da seama ce se întîmplase cu ea. Dădea răspunsuri scurte la întrebările lor, dar nu se putea vorbi cu ea. Cei doi se sfătuiră între ei. Pînă la urmă vărul plecă, cuprins de repulsie faţă de Alvina. Dar ea nici nu-şi dădea seama, se bucura doar că nu-l mai vede în casă. În tot restul zilei păru neatentă, preocupată, distantă. Şi noaptea căzu într-un somn adînc, fără vise.

A doua zi era sîmbătă. Afară se stîrnise o adevărată vijelie, cu vînt, ploaie şi lapoviţă. Alvina era disperată - îşi dădea seama că Cicio nu putea veni pe bicicletă, iar cu trenul n-ar fi putut sosi şi pleca în aceeaşi zi. Pe de o parte, încerca un sentiment de uşurare. Era mîna soartei; şi o zi de răgaz era binevenită.

După-amiază sosi o telegramă:

"Venim amîndoi mîine dimineaţă condoleanţe şi compasiune

Madame"

A doua zi era duminică şi înmormîntarea avea loc în cursul după- amiezei. De cîte ori se gîndea la Cicio, Alvina încerca o senzaţie cumplită, nu-l voia, şi totuşi ardea să-l vadă venind. Tînjea după el.

Îi arătă domnişoarei Pinnegar telegrama.

- Doamne sfinte! strigă chinuita făptură. Saltimbancii ăia! Or să mai vrea să participe şi la înmormîntare! De parcă domnul Houghton a însemnat ceva pentru ei...

- Eu găsesc că-i foarte frumos din partea lor.

- Mă rog, asta-i părerea ta. Eu nu cred că tatăl tău ar fi dorit ca astfel de oameni să-i urmeze dricul. Şi de ce spune "amîndoi"? Cu cine are de gînd să vină? Domnişoara Pinnegar o sfredeli pe Alvina cu privirea.

- Vine cu Cício.

- Italianul acela! Păcatele mele! Ăsta ce mai caută aici? Alvina, eu nu te mai înţeleg. Chicho? Aşa-l cheamă? N-am mai auzit de asemenea nume. Parcă nici nu-i nume de om. Şi n-avem loc pentru ei în trăsuri.

- O să mai comandăm o trăsură.

- Altă cheltuială! Ce obrăznicie din partea lor...

Alvina, însă, nu-i acorda nici o atenţie. A doua zi îşi puse rochia nouă de doliu, din voal negru. Se pieptănă cu grijă. În fond, veneau Cicio şi Madame. Cînd se gîndea la Cicio, o străbătea un fior plăcut. Se foia prin casă, în aşteptare. Din fericire, cei care aveau să participe la înmormîntare aveau să vină numai după ora unu. Alvina se aşează lîngă soba din salon, tristă, meditativă. De treburile înmormîntării se ocupau doamna Rollings şi domnişoara Pinnegar. Aceasta din urmă, palidă la faţă şi cu ochii înroşiţi de plîns, părea extrem de nervoasă.

Abia pe la ora prînzului auzi Alvina zgomotul porţii. Alergă să descuie uşa de la intrare. Apăru Madame, cochetă, cu pălăriuţa neagră şi voaleta cu buline. Cicio, în pardesiul lui negru, închidea poarta.

- Ah, draga mea! izbucni Madame întinzîndu-i amîndouă mîinile în mănuşi de piele neagră; într-una din mîini ţinea o umbrelă. De-ai şti ce rău îmi pare - am fost atît de impresionată cînd am aflat! Bietul tău tată! A murit într-adevăr? Nu pot, nu pot să mă obişnuiesc cu un gînd atît de îngrozitor!

Îşi ridică voaleta pe frunte, o sărută pe Alvina şi îşi duse batista la ochi. Intră şi Cicio în casă, îşi scoase pălăria cînd o văzu pe Alvina şi-i adresă un zîmbet. Era palid şi părea stingherit. Alvina îi pofti în salon.

Madame se uita de jur împrejur, cu ochi de pasăre, cîntărind şi evaluînd în gînd mobilierul. Era vizibil impresionată. Dar cînd vorbea, nu făcea decît să-l jelească pe James.

- Vai, draga mea, povesteşte-mi cum s-a întîmplat.

- Nu prea am ce să povestesc, răspunse Alvina. Apoi

îi relată în cîteva cuvinte criza şi decesul lui James.

- S-a consumat prea mult, s-a epuizat! exclamă Madame, dînd din cap. Voaleta neagră, ridicată, arăta ca o panglică de doliu pe fruntea ei. Nu avem voie să ne batem joc în asemenea hal de sănătatea noastră. Şi ce-ai de gînd, vei conduce mai departe teatrul împreună cu domnul May?

Cicio se aşezase în faţa sobei. De cîte ori îl privea, Alvina simţea fiori străbătîndu-i tot trupul. Îi observă părul negru, frumos, compact, fără cărare, îmbrăcîndu-i capul ca o cască; pe frunte îl dădea într-o parte. În timp ce Madame turuia, Cicio îi arunca Alvinei cîte o privire, apoi îşi retrăgea ochii de la ea.

În sfîrşit Madame se opri din vorbă, şi urmă o lungă tăcere.

- Vreţi să asistaţi la înmormîntare? îi întrebă Alvina.

- Vai, dragă, ar însemna să vă deranjăm...

- Nu, deloc, am angajat o trăsură pentru voi.

- Ce grijulie eşti, draga mea! O să rămîn numai eu, Cicio nu o să te deranjeze...

Cicio îi aruncă Alvinei o privire.

- Aş vrea să rămînă şi Cicio, răspunse Alvina cu simplitate, roşind violent.

Simţea că roşise, şi nu-şi dădea seama de ce. Îi era frig şi avea un nod de plîns în gît. Madame îi aruncă o privire pătrunzătoare.

- *Siamo d'accordo*,[1] rosti Cicio.

Cele două femei se uitară la el. Şedea într-o atitudine stingherită, cu capul întors spre foc, privind în jos, dar zîmbea.

Madame o cercetă din nou pe Alvina.

- E adevărat ce spune? întrebă ea.

- Nu ştiu ce-a spus, ripostă Alvina.

- Că v-aţi înţeles...

Privirile lui Cicio se întoarseră spre fata îmbrăcată în rochia nouă de doliu. Alvina îi răspunse la privire.

1. Noi am căzut la o înţelegere. (it.)

- Nu ştiu, bîigui ea. Aşa să fie? întrebă uitîndu-se la el.

Madame rămase un timp tăcută. Apoi începu să vorbească, cu un aer grav.

- Da... bine... bine. Îşi mută privirile de la unul la celălalt. Trebuie să ne gîndim bine, însă, la o serie de lucruri şi de împrejurări. Dar dacă eşti hotărîtă...

Nimeni nu rosti un cuvînt. Madame se ridică brusc, se apropie de Alvina şi o sărută pe amîndoi obrajii.

- Te iau sub ocrotirea mea, îi şopti, apoi se aşează din nou. Şi ce te-ai înţeles cu domnişoara Houghton? îl întrebă deschis pe Cicio, vorbindu-i cu răceală.

Italianul se uită la Madame fără să spună nimic, mulţumindu-se să-i arunce un surîs batjocoritor, apoi îşi întoarse ochii spre Alvina. Fata roşi şi îşi lăsă capul în piept.

- Răspunde-mi cînd te întreb, se răţoi Madame. Doar eşti un om cu minte în cap.

Expresia ei trăda că nu-i prea convinsă de această din urmă afirmaţie.

Dar Cicio continuă să tacă, ignorînd-o cu totul pe Madame.

- Bine, bine, Signorino, dar aibi grijă, pentru că o să fiu şi eu alături de voi.

Glasul îi era în parte glumeţ, în parte ameninţător. Cicio îşi răsfrînse dispreţuitor buza de jos.

- Dar nu-l cunoşti, i se adresă Madame Alvinei.

- Ştiu, răspunse ea, puţin atinsă. Apoi schimbă vorba: Nu vreţi să vă scoateţi pălăria?

- Dacă într-adevăr ţii să rămîn la înmormîntare...

- Ţin mult. Şi tu, Cicio, n-ai vrea să-ţi atîrni pardesiul în hol?

- O, protestă Madame cu severitate. Cicio n-o să rămînă la masă. O să mănînce în oraş.

- Vrei să mănînci în oraş? îl întrebă Alvina întorcîndu-se spre el.

Cicio o fixă cu ochii lui galbeni, ironici.

- Cum doreşti tu... şi îşi dezveli dinţii în zîmbetul lui zeflemitor.

Alvina cunoscu o clipă de spaimă. Era oare, pur şi simplu, un cretin bestial? Gîndul i se transmise, ca un şoc, în întreg organismul. Cicio continua s-o privească batjocoritor, cu ochi galbeni. Alvina se simţi iar topită de înfiorare. Îi privi faţa măslinie, şi luă hotărîrea:

- Eu doresc să rămîi.

Pe chipul lui Cicio încolţi zîmbetul de triumf. Madame îi aruncă o privire usturătoare, apoi se ridică, rezemîndu-şi mîna în şold. I-o evoca Alvinei pe Kishwegin. Dar pînă şi dispreţul rece pe care-l manifesta Madame faţă de Cicio constituia un argument de atracţie în plus. Cicio îşi scoase tabachera din buzunar.

- *On ne fume pas dans le salon,*[1] se răsti Madame la el.

- Cicio, se interpuse Alvina, atîrnă-ţi pardesiul în hol. Şi dacă ai chef să fumezi, fumează.

Cicio se ridică şi îşi scoase pardesiul, cu aceeaşi mină zeflemitoare, sfidătoare. Era îmbrăcat în negru, dar foarte spilcuit, şi purta ghete de lac negru, cu feţe galbene. Un bărbat frumos, fără îndoială, dar indiscutabil vulgar. Lucru pe care-l atesta inelul de argint de pe deget. Iar casca de păr negru, compact, meridional, era în total dezacord cu hainele englezeşti, dichisite. Alvina trebui să recunoască în sinea ei că Cicio arăta ca un fante de mahala. Şi simţi un junghi dureros în inimă. Ce-ar fi putut face? Şi aşa cum stăteau lucrurile, Cicio era evident nefericit. Dar îşi menţinea cu îndărătnicie atitudinea sfidătoare.

Madame ţinea să vadă mortul, aşa încît urcă în dormitorul impunător, alături de Alvina. Se uită la chipul mortuar, transparent, frumos, diafan, îşi făcu cruce şi începu să plîngă.

- *Un bel homme cependant,* şopti ea. *Mort en un seul jour. C'est trop fort, voyez!*[2] Glasul îi era înăbuşit de

1. Nu se fumează în salon (fr.)

2. Şi totuşi era un bărbat frummos. Şi-a murit într-o singură zi. E prea mult. (fr.)

spaimă şi de plîns.

Intrară apoi în chilia unde se mutase acum Alvina. Madame se uită cu atenţie de jur împrejur, cum făcuse în fiecare încăpere în care intrase.

- Aici era camera tatei, o lămuri Alvina, şi celălalt era dormitorul meu. Tata nu voia nici o mobilă în camera lui, în afară de pat. O dorea aşa, goală.

- Înclinaţii de pustnic, de anahoret, comentă Madame. Cine ar fi crezut? Ah, bărbaţii, bărbaţii!

Îşi scoase pălăria şi îşi aranjă părul în faţa oglinzii atît de mici, încît trebui să se privească foarte de aproape ca să se poată vedea. Alvina stătea şi aştepta.

- Spune-mi, o întrebă în şoaptă Madame, întorcîndu-se spre ea, ce mai e şi povestea asta cu Cicio, *hein?*

Deşi nu mai era în camera mortului, continua să vorbească în şoaptă. Îi aruncă Alvinei o privire ascuţită cu ochii ca două mărgele negre.

Alvina o privi la rîndul ei dar nu se pricepu ce să răspundă.

- Ce gînduri ai cu el? Vrei să te măriţi cu Cicio? De ce ai face-o?

- Pentru că îmi place, răspunse Alvina şi roşi.

Madame se strîmbă cu dezgust.

- Da, urmă ea pe un ton dispreţuitor, desigur, pentru că îţi place. Dar ce ştii despre el? Nimic. Cum îţi poate place un om pe care nu-l cunoşti? Şi dacă e un om rău? Tot ţi-ar mai plăcea?

- Dar nu e un om rău, nu-i aşa?

- Eu nu ştiu, nu ştiu nimic. S-ar putea să fie. Nici eu nu pot spune că-l cunosc. Cu toate că face parte din trupă de mai bine de trei ani. Cine e şi ce a fost? Un om de cea mai joasă speţă. A fost barcagiu, muncitor manual, model la un artist. E gata să facă orice.

- Cîţi ani are?

- Douăzeci şi cinci. Un copilandru. Dumneata eşti mai în vîrstă, nu?

- Treizeci de ani, mărturisi Alvina.

- Treizeci? E o diferenţă simţitoare. Şi cum poţi avea încredere în omul ăsta? Cum poţi! De ce crezi că vrea să se însoare cu dumneata?

- Nu ştiu.

- Nici eu nu pot spune că ştiu. Oricum, ştiu mai mult decît dumneata despre italienii ăştia care se angajează la orice muncă, pe unde nimeresc, muncă necalificată, munca cea mai de jos, cea mai de jos... Madame îşi lăsă, sugestiv, palmele în jos. Şi îndată ce văd ocazia de a se ridica - palmele lui Madame luară direcţia în sus - nu mai ştiu cum să se agaţe de ea. O să încerce să se ridice prin dumneata, şi pe dumneata o să te facă să cobori. Asta-i! Nu-i prima oară cînd văd aşa ceva.

- Cum se poate ridica prin mine? Nu înţeleg, răspunse Alvina, rîzînd cu tristeţe.

- Vai de mine, cum de nu înţelegi? Întîi şi întîi eşti englezoaică, ori pentru un italian ăsta e un lucru care-l ridică. Şi apoi faci parte din clasa celor de sus, clasa stăpînilor care- l angajează şi-l plătesc pe Cicio şi pe cei de teapa lui. Sigur că se ridică prin dumneata. Se ridică chiar foarte mult. Dacă n-o să te tragă pe dumneata în jos, la nivelul lui. Ori una ori alta. Şi pe urmă îşi spune că, probabil, ai bani - că îl moşteneşti pe tatăl dumitale - Madame privi cu precauţie spre uşă - şi italienii sînt ahtiaţi după bani, aşa sînt cu toţii...

- Credeţi? întrebă Alvina înfricoşată. Sînt convinsă că nu mi-a rămas un ban de la tata. Cred că era înglodat în datorii.

- Da? Aşa crezi? Crezi că asta-i situaţia? Sărmana domnişoară Houghton! Şi ai de gînd să-i spui lucrul ăsta lui Cicio? Hein?

- Sigur că da, din moment ce acest lucru are importanţă pentru el, răspunse Alvina.

- Bineînţeles că are importanţă. Chiar foarte multă importanţă. Pentru că lui îi suflă vîntul prin buzunare. Face şi el ca toţi italienii: agoniseşte, economiseşte, strînge bani la ciorap ca să plece odată şi odată în Italia şi să-şi ia o bucată de pămînt. Dar dacă te ia pe

dumneata de nevastă, cheltuielile i se dublează; şi-apoi o să trebuiască să renunţe la Natcha-Kee-Tawara. O să-i fie foarte greu.

- Fiţi sigură că o să-i spun adevărul din timp, răspunse Alvina care pălise.

- Trebuie să-i spui. Aşa-i corect. Şi atunci ai să vezi cum o să reacţioneze. Dar Cicio e încăpăţînat ca un catîr. Dacă n-o să dea înapoi, şi o să stăruie să rămîi alături de el, atunci dumneata trebuie să te gîndeşti foarte bine. Ai putea să trăieşti în Anglia ca nevastă de muncitor necalificat, ca nevasta unui nemernic de "macaronar", cum li se spune? Nu-i lucru de glumă. Dumneata încă nu-ţi dai seama de situaţie. Nici eu nu mi-am dat multă vreme seama. Dar am văzut atîtea la viaţa mea...

Alvina o privea cu ochi dilataţi, neliniştiţi, iar Madame o sfredelea cu ochii ei de mărgele negre.

- Nu, răspunse Alvina, n-aş vrea să fiu nevastă de muncitor şi să trăiesc într-o casă amărîtă pe o stradă murdară...

- Într-o casă? o întrerupse Madame. N-ai să locuieşti niciodată într-o casă. Aştia locuiesc la grămadă, mai multe familii într-o casă. O să ai poate două camere, sau mai curînd una, într-o casă cu mai multe familii, şi nu foarte curate, să ştii...

- N-aş putea suporta aşa ceva, răspunse Alvina pe un ton ferm, scuturînd din cap.

- Bineînţeles că n-ai putea suporta. Cum să suporţi? Italienii au un standard de viaţă foarte coborît. Şi concepţii de viaţă foarte josnice. Nu ştiu ce-i acela un cămin, aşa cum îl concepeţi voi, englezii. Nu-i simt nevoia. Şi nu ştiu nici ce-i aceea o casă curată, onorabilă, îngrijită, aşa cum o concepem noi, elveţienii. Nu, ei se retrag în cuştile lor murdare ca să doarmă sau să se adăpostească de intemperii. Asta-i tot.

- Şi aşa trăiesc şi în Italia?

- Mai rău... pentru că acolo e mereu soare.

- Deci nu-i nevoie de casă, îi termină Alvina fraza. Aşa ceva mi-ar plăcea!

- Sigur că-i frumos acolo, dar nu ştii ce viaţă duc. Şi dac-ai să pleci în Italia, ai să te pomeneşti singură printre oameni ce trăiesc ca vitele. Şi dac-ai să fii cu el în Italia... o să te bată... nici o îndoială că o să te bată...

- Dacă o să mă las, i-o trînti Alvina.

- Cum poţi să-l împiedici - cînd ai să fii o străină printre străini, departe de toţi ai dumitale? Nici dracu n-o să se uite la dumneata. În Italia, cînd eşti în poziţia de nevastă, n-ai nici un fel de drept. Conform legilor italieneşti nevasta este proprietatea soţului. Nu-i ca în Anglia. Şi divorţul e exclus. Dacă te bate, taci şi înghiţi...

- Dar de ce să mă bată? Ce motiv ar avea să mă bată?

- Pentru că aşa le stă în fire. Sînt geloşi ca nişte tigri; sau, pur şi simplu, li se năzăreşte ceva şi li se urcă mînia la cap. Aşa sînt ei.

- Dar numai cînd sînt provocaţi, specifică Alvina, amintindu-şi de incidentul cu Max.

- Parcă poţi şti vreodată ce îi provoacă? Cum poţi şti cînd se simt provocaţi? Se înfurie din senin. Şi atunci te bate...

Ochii de mărgele negre erau din ce în ce mai triumfători. Alvina se uită la ea, apoi se îndreptă spre uşă.

- Oricum, sînt avertizată, spuse ea cu o voce incoloră.

- E un lucru adevărat. Absolut adevărat, adăugă Madame pe un ton mîndru.

Alvina nu voia s-o mai vadă.

- Trebuie să mă duc la bucătărie, îi spuse ea. Aţi vrea să coborîm?

Evită să intre cu Madame în salon. Cuvintele acesteia o răscoliseră prea adînc şi nu se simţea în stare să dea ochii cu Cicio.

În bucătărie, domnişoara Pinnegar, înfierbîntată, îi dădea o mînă de ajutor doamnei Rollings la pregătirea mesei de prînz.

- Îi opreşti la masă pe amîndoi sau numai pe ea? se răţoi la Alvina.

- Pe amîndoi, răspunse Alvina începînd să prepare sosul, pentru a-şi masca supărarea şi îndoielile.

- Va să zică rămîne şi el, continuă domnişoara Pinnegar. Nu înţeleg de ce-l tot cară după ea. Ce-ar spune bietul taică-tău dacă ar şti că ai invitat la masă un măscărici de duzină şi care arată exact ceea ce este.

Domnişoara Pinnegar, înfigînd furculiţa în cartofi pentru a constata dacă au fiert, părea să-şi fi ieşit din sărite.

Alvina aranjă tacîmurile apoi intră în salon.

- Poftiţi la masă, vă rog, le spuse oaspeţilor.

Cicio se ridică, zvîrli ţigara în foc, se uită de jur împrejurul camerei, apoi privirile îi poposiră pe fereastră. Afară se ivise dintre nori un soare palid, leşinat; dar era afară. Avea senzaţia că e întemniţat în casă, că a fost dezrădăcinat din solul lui. Simţea o nevoie irezistibilă să iasă la aer curat.

Cînd trecu prin hol, întinse mîna să-şi ia pălăria. Pe faţă îi apăruse din nou zîmbetul jenat, tembel.

- Eu plec, anunţă el.

- Dar am pregătit masa pentru amîndoi, sări Alvina.

- Dacă ai stat pînă acum, rămîi mai departe, îi porunci Madame, cu o privire neagră, nimicitoare.

Dar Cicio, făcînd o mutră de idiot, îşi luă pardesiul din cui. Madame îşi ridică sprîncenele cu o expresie de dispreţ strivitor:

- Ce să spun, frumoasă purtare mai ai!

Alvina îl privea neputincioasă.

- La înmormîntare vii? îl întrebă Madame.

Cicio clătină din cap.

- Cînd vreţi să plecaţi? i se adresă el.

- Pe la patru, după înmormîntare. Vom fi la gară la timp ca să prindem trenul.

Cicio încuviinţă din cap, zîmbi tembel, şi plecă.

- Vezi bine, ăsta-i Cicio!... zise Madame, înecată de furie, îndreptîndu-se spre bucătărie.

- Domnişoară Pinnegar, iat-o pe Madame, i se adresă Alvina.

- Bună ziua, răspunse domnişoara Pinnegar cu o atitudine de superioritate.

Madame o cîntări din creştet pînă în tălpi.

- Şi bărbatul unde-i? Nu pot să-i ţin minte numele, adăugă domnişoara Pinnegar.

- A refuzat să rămînă. Apropo, Madame, care-i adevăratul lui nume?

- Marasca... Francesco. Francesco Marasca, napolitan.

- Marasca, repetă Alvina.

- Un nume care sună ca un blestem, ca prevestirea unei nenorociri, adăugă Madame. Ma-ras-ca, repetă ea, subliniind fiecare silabă cu o mişcare a capului.

- Aşa vi se pare? întrebă Alvina. Credeţi că sunetele au înţelesuri ascunse? Că există sunete bune şi sunete rele?

- De bună seamă, întări Madame. Există sunete bune, sunete pline de viaţă, constructive, şi sunete rele, destructive. Ma-ras-ca! Sunete rele, care evocă un blestem.

- Ce înseamnă că sînt rele? Ce fac? stărui Alvina.

- Ce fac? Usucă viaţa, o facă să se prăbuşească, nu să se ridice.

- Dar de ce trebuie ca lucrurile să se ridice mereu? De ce e necesar ca viaţa să se tot ridice?

- N-aş putea să-ţi spun, răspunse Madame, tăindu-şi carnea în farfurie cu gesturi repezi.

O pauză de conversaţie.

- Şi ce fel de înţeles conţin celelalte nume? întrebă domnişoara Pinnegar. De exemplu, Houghton?

Madame lăsă furculiţa din mînă, dar continuă să ţină cuţitul. Se uită de jur împrejur prin încăpere, evitînd însă s-o privească pe domnişoara Pinnegar.

- Houghton! Huff-ton! repetă ea. Aşa cum se pronunţă, sună rău, duşmănos, neomenos. Dar aşa cum se scrie, Houghton, e altceva, e uman, e pozitiv.

- Dar s-a pronunţat întotdeauna Huffton, ripostă domnişoara Pinnegar.

- Noi am ţinut să-l pronunţăm astfel, interveni Alvina.

- Pentru că noi ştim cum trebuie pronunţat, se încăpăţînă domnişoara Pinnegar.

Madame se întoarse în scaun ca să se uite mai bine la acra domnişoară.

- Faceţi parte din familie? o întrebă.

- Nu, dar locuiesc cu ei de multă vreme.

- Aha!

Domnişoara Pinnegar se simţi umilită, şi prînzul celor trei femei se sfîrşi pe o notă amară.

Domnişoara Pinnegar se ridică şi se retrase în camera ei ca să plîngă. Se simţea doborîtă. Alvina începu să spele şi să şteargă vasele cu iuţeală, pentru că în scurt timp urmau să vină oaspeţii pentru înmormîntare. Madame se duse în salon, să fumeze pe ascuns o ţigară.

Primul sosit la funesta ceremonie a fost domnul May, împieptoşat, dichisit în negru din cap pînă în picioare, şi arătînd cam sleit de puteri. Evita întotdeauna să se îmbrace în negru şi părea stingherit, conştient de efectul deprimant pe care-l avea culoarea asupra lui. Voia să se întreţină cu Madame.

Aceasta renunţă să mai simuleze jale, dimpotrivă, femeia de afaceri din ea era extrem de interesată şi ochii negri îl iscodeau pe domnul May:

- Ce se va întîmpla cu teatrul? începu să-l interogheze. Îl menţineţi?

- Nu ştiu. Nu ştiu ce intenţionează domnişoara Houghton. Vorbea emfatic.

- Teatrul e acum al ei?

- Din cîte înţeleg...

- Şi crezi că ea va voi să-l vîndă?

Domnul May îşi desfăcu braţele în lături, a neputinţă. Dar afişa o atitudine distantă.

- Eu socotesc că ar trebui să deveniţi asociaţi şi să mergeţi înainte.

Domnul May îşi luă o poză şi mai distantă, şi se strînse în el, de parc-ar fi fost legat. Dar ochii de mărgele negre şi curiozitatea femeiască nu se lăsau.

- Sau ar trebui să cumperi partea domnişoarei Houghton, urmă ea cu viclenie.

- Certamente... dar acest lucru depinde numai de domnişoara Houghton.

- Da... desigur... Spune-mi... dumneata eşti căsătorit?

- Da.

- Şi soţia dumitale locuieşte în Woodhouse?

- Nu. Soţia mea locuieşte la Londra.

- Ai şi copii...?

- O fiică.

Madame dădea întruna din cap, încuviinţînd, ca şi cum constata mereu că doi şi cu doi fac patru.

- Şi la cît crezi că se ridică moştenirea domnişoarei Houghton?

- Te gîndeşti la bunurile materiale? Nu ştiu. Nu m-am informat.

- Dar aşa, cu aproximaţie.

- N-am idee.

- Nu? Înseamnă că nu-i cine ştie ce.

- Crede-mă că nu ştiu. Singurul lucru cert este că nu va moşteni o avere.

- Nu? continuă Madame să-l descoase. Dar femeia cealaltă crezi că o să primească ceva?

- Femeia cealaltă? întrebă domnul May uimit, ridicînd tonul la fiecare silabă.

Madame făcu un semn cu capul în direcţia bucătăriei.

- Baba aia... domnişoara Pin... Pinny... nu ştiu cum îi spune.

- Domnişoara Pinnegar. Este şefa atelierului. Habar n-am, crede-mă, răspunse domnul May privind-o cu o răceală strivitoare.

- Aha! făcu Madame interesată. Dar despre ce fel de atelier e vorba?

Urmări cu ochi vicleni explicaţiile plictisite ale domnului May şi nu-l slăbi pînă nu scoase de la el toate amănuntele care o interesau. După aceea rămaseră amîndoi tăcuţi, Madame examinînd de zor salonul.

- Frumoasă casă! comentă ea. E a lor?

- Bănuiesc...

Madame încuviinţă iar din cap.

- Datorii avea?... hein? Vreo ipotecă...? întrebă cu o viclenie demonică în ochi.

- Asta-i prea de tot! strigă domnul May sărind în picioare. Scuză-mă, trebuie s-o întreb ceva pe domnişoara Rollings.

- Du-te, du-te!

Domnul May ieşi din salon cu mersul lui săltăreţ, de astă dată furios.

Madame rămase singură, tolănită în fotoliu, inspectînd salonul şi făcînd evaluări în sinea ei, pînă cînd începură să apară participanţii la înmormîntare. Acum porni să-i cîntărească pe aceştia. Unii aduseseră coroane. Sicriul fusese coborît şi depus în living-room, camera de zi a răposatei doamne Houghton. Era acoperit cu flori albe şi panglici roşii. Venise multă lume, era zgomot şi o atmosferă sufocantă.

În sfîrşit sosi dricul, iar în urma lui trăsurile. Alvina păşi în urma dricului, la braţ cu vărul tatălui ei, pe care nu putea să-l sufere. Domnişoara Pinnegar se integrase în convoi. Ceea ce îi era penibil.

A fost o înmormîntare impresionantă. Nouă trăsuri urmară dricul - moartea lui James reînviase vechea stimă a orăşelului faţă de casa Manchester. În urma trăsurilor, venea o delegaţie de mici negustori, toţi îmbrăcaţi în negru şi cu mănuşi negre. Negustorii înstăriţi se aflau în trăsuri.

A fost poate singura zi din viaţa Alvinei în care atenţia tuturor era îndreptată asupra ei şi toţi ochii o urmăreau. Toţi îi comentau soarta. "Biata Alvina!" o compătimeau membrii clasei de mijloc din Woodhouse; "Biata domnişoară Houghton!", o plîngeau nevestele de mineri. Şi comentariile se împleteau: "Vai de capul ei, n-are pe nimeni pe lume - şi e săracă lipită. Te pomeneşti c-a rămas şi c-un noian de datorii. Şi doar pe vremuri James Houghton era mare bogătaş. E, dacă s-ar fi îngrijit de

viitorul ei ar fi fost acum o moştenitoare bogată. Ce, doar maică-sa a avut o zestre de trei sau patru mii de lire. Dar James a dat iama în tot bănetul cu "Gîtul de jumate penny" şi cu cărămidăria şi cu "Calvarul". James şi-a făcut-o cu mîna lui. El şi-a plătit toate păcatele. Eu n-aş spune asta! la gîndeşte-te la ce viaţă a supus- o pe nevastă-sa, şi p-ormă pe Alvina. Nu s-a nenorocit numai pe el da' i-a nenorocit şi pe cei din jurul lui. Ei, s-a isprăvit cu el, acu nu mai are ce toca. A murit subit, nu? Da-n ultima vreme arăta·tare prăpădit. Îl sufla vîntul. Da, dar toată ziua bună ziua îl găseai pe drum spre Lumley. Crezi că teatru' ăla face vreun ban? "Calvarul"? Se spune că merge bine. Am auzit că scotea bănişori frumoşi din el. Avea mereu săli pline. Dar acu că domnu' Houghton nu mai e, poate că n-o să reziste nici teatru'. Oare o fi lăsat ceva avere? Pot să jur că nu. Totu-i ipotecat. Dac-a rămas ceva de pe urma lui, au rămas datorii, pui mîna-n foc! Şi ce-o să se-aleagă de fată? Păi, o să trebuie să se mute din Casa Manchester, şi ea şi domnişoara Pinnegar. Da din ce-o să trăiască? Poate c-o să se apuce iar s-o facă pe sora de caritate. N-a făcut gaură-n cer cu meseria asta şi ce mai de-a bani au cheltuit pe cursuri! Da, nu-i bună la treabă - zăpăcită ca taică- su, aşchia nu sare departe de trunchi. Cum de nu s-a găsit vreunu s-o ia de nevastă? Nu se lipesc bărbaţii de ea, aşa-i? Nici nu ştiu să fi fost vreodată în vorbă cu careva. Da' parc-a fost logodită? Aşa se spune, da' nimeni nu l-a văzut vreodată pe logodnic şi numai ce s-a logodit c-a şi rupt logodna! Într-o vreme, ţii minte, umbla cu Albert Witham. Da? N-am ştiu. Cînd a fost cu el? Păi, cînd studia Albert la Oxford, ca să ia postu de director de şcoală. Şi-atunci de ce nu s-a măritat cu el? N-o fi vrut omu' s-o ia. Asta o fi fost. Se temea poate c-o să se uita de sus la el. Vremuri apuse pentru ea. Acu cred c-ar lua pe oricine. Şi s-a făcut de baftă cu administratoru' lui taică-su. Un adevărat scandal. Ai văzut-o la "Calvar"? Nu-l slăbeşte o clipă. Aşa unu i se potriveşte. Zău aşa, fata asta nu ştie să se respecte! Eu zic că nici o fată care se respectă n-ar fi în stare să

decadă în asemenea hal, să se arunce în braţele primului venit. Asta face? Da, se înhăitează cu toţi artiştii, cu oricine se nimereşte. Şi nu mai e trufanda! Cine dracu s-o mai ia? Cîţi ani să aibă? Treizeci şi... bine trecută de treizeci. Zău? N-aş fi crezut. Uite-te bine la ea! A intrat în gura lumii - o fată bătrînă, răscoaptă. Cîteodată arată bine. Da, cînd îşi zice c-a înhăţat pe cîte unu'. Da-ncearcă mereu şi nu-i pică nimic în plasă, nu-i merge. Totuşi e un lucru curios. O fi; înainte vreme nu-i ajungeai cu prăjina la nas, şi acu s-a răsuflat. Cine s-o mai ia? Şi n-are pe nimeni la care să se ducă, e singură pe lume? Ăla cu care merge la braţ e văru lui taică-su. Uite-i că vin. E un om distins, nu? Cred că domnişoara Frost a fost îngropată lîngă doamna Houghton. Aşa s-ar fi cuvenit, nu? Şi pe Alvina or s-o îngroape lîngă domnişoara Frost. Am auzit că groapa a fost săpată pentru amîndouă. Doar domnişoara Frost i-a fost adevărata mamă, s-a ocupat de ea mai mult decît mama ei bună. De fapt, domnişoara Frost a fost zîna lor bună, pe toţi i-a ajutat şi i-a ţinut. Şi Alvina o iubea la nebunie. Uite mormîntul domnişoarei Frost... uite-l colo! Nu-i cine ştie ce. Nu, e destul de modest. Vezi c-au lăsat loc şi pentru Alvina? Pe piatră, sub numele domnişoarei Frost. Sssst, că vin!"

Alvina, aşezată acum în trăsură, urmărea chipurile mulţimii: feţe familiare, pe care le cunoscuse toată viaţa aşa cum îşi cunoştea propria ei faţă. Dar acum avea senzaţia că le vede de la mare depărtare, din tenebrele în care se simţea scufundată. Impozantul văr era aşezat în faţa ei - şi prezenţa lui o irita.

Plînsese în capelă, gîndindu-se la mama ei, şi la domnişoara Frost, şi la tatăl ei. I se părea că o înconjoară un pustiu, că nu se mai poate agăţa de nimic. Şi cînd a îngenuncheat în timpul slujbei, a izbucnit în plîns. Plînsul ei a contaminat-o şi pe domnişoara Pinnegar, care a vărsat lacrimi amare. Totul era cumplit! Şi, după aceea - cumplitul "după aceea"!

Convoiul funerar se îndrepta spre cimitir. Era o vreme cenuşie, friguroasă. Alvina, în bătaia vîntului, pe locul

viran de lîngă groapă, tremura din toate mădularele. Purta un palton subţire, cu un guler din blană de focă neagră, care nu-i ţinea cald. Privea florile albe care fremătau în vîntul rece. Le privise la fel şi la înmormîntarea mamei ei, şi la înmormîntarea domnişoarei Frost. La gîndul singurătăţii care o aştepta, o năpădi un val de afecţiune pentru domnişoara Pinnegar. Ştia bine că vor trebui să se despartă. În felul ei curios, arţăgos, tăcut, biata femeie ţinuse la James Houghton. Asta fusese tot ce i-a oferit ei viaţa. Consolarea de a trăi în sînul unei familii, de a se bucura de un cămin. După aşa ceva tînjea acum Alvina, după căminul şi viaţa de familie ireversibil pierdute, acum că James nu mai exista. Parcă nu-i venea să creadă că nu mai exista. Îşi consumase toată energia din el. Îşi trăise viaţa. Cît de mult se schimbase, prin ce transformări trecuse, faţă de vremea cînd Alvina era o copiliţă şi îl considera pe tatăl ei un gentleman foarte distins. Cu cît trăieşti mai mult, cu atît pierzi mai mult.

Îşi întoarse privirea spre Madame, care dîrdîia de frig, cu faţa mascată de voaleta cu buline. Dar Madame i se părea acum a fi la depărtări incomensurabile, complet ireală. Şi Cicio - care era numele lui? Nu-şi mai amintea. Cum spusese Madame că-l cheamă? Se strădui să-şi amintească silabele scandate de Madame. Marasca - maraschino. Marasca! *Maraschino!* Unde auzise de maraschino? Îşi încordă memoria şi îşi aduse aminte de medici şi de supeurile pe care i le ofereau după ce ieşeau de la teatre. Da, maraschino era băutura preferată a doctorului Young, cel candid. Revăzu şi felul în care îşi mişca doctorul Young buzele pofticioase cînd rostea numele *maraschino.* Ei nu-i plăcuse băutura. Prea tare, amară - nu-i plăcuse; ce deosebire faţă de acea Chartreuse verde, pe care i-o oferise doctorul James. Da, asta era Maraschino! O băutură extrasă din cireşe. Şi ce asemănător suna numele lui Cicio! Nostim! Dar Alvinei i se părea că toate numele italieneşti sună la fel.

Cicio, marasca, băutura tare, amară, stătea pe

margine şi se uita. Ce se petrecea acolo nu avea nici un fel de semnificaţie pentru el. Se simţea izolat, stingherit, deplasat, înfrigurat şi-i ura pe toţi oamenii aceia care se holbau curioşi la el. O văzu pe Madame, grăsulie şi elegantă, ca o potîrniche cochetă, grasă, într-un cîrd de orătănii de curte. Şi se cramponă de prezenţa ei. Dacă n-ar fi fost Madame, s-ar fi simţit rupt de omenire pe dîmbul acela bătut de vînt. Ea făcea parte din lumea lui. Dar toţi ceilalţi - cît de străini şi de greoi erau! Îl impresionau hainele lor bune, dar pentru Cicio muncitorii englezi erau un fel de barbari greoi şi duri; la fel cum pentru ei, el era un fel de sălbatic primitiv. Da, i se păreau duri, aspri, ca şi clima lor. Le simţea, în sufletul lui, asprimea şi duritatea. Şi Alvina făcea parte din categoria lor. O vedea lîngă groapă, palidă, angulară, mohorîtă, şi în ochii lui se identifica într-un fel cu caracterul lugubru, cu urîţenia funestă a întregii scene. Nu întîlnise niciodată ceva mai respingător. Stătea ca pe jăratic - nu ştia cum s-o întindă mai repede de acolo. Nimic nu-şi dorea mai mult. Dar tenacitatea lui de meridional îl ţintuia locului, şi-l îndemna să o pîndească întruna, cu ochii lui de întuneric, pe fata întunecată de lîngă groapă. În clipele acelea nici măcar nu-i plăcea. Dar stătea nemişcat şi o pîndea. După sfîrşitul slujbei de înmormîntare, cînd invitaţii se întoarseră în trăsuri, Madame se apropie de Alvina.

- Domnişoară Houghton, vreau să-mi iau rămas bun. Trebuie să prindem trenul. Îţi mulţumesc mult. La revedere.

- Dar... Alvina privi în jur.

- E şi Cicio aici. L-am văzut. Trebuie să alergăm la gară.

- Dar e mai bine să mergeţi cu trăsura. Chemaţi-l pe Cicio să urce lîngă dumneavoastră. Unde e?

Madame i-l arătă pe Cicio care se plimba printre morminte, cu pălăria pe-o ureche. Aruncă o privire celor două femei. Alvina nici nu se mai sinchisi de vărul tatălui ei şi se duse glonţ la Cicio.

- Madame se va duce cu trăsura la gară şi doreşte să

vii şi tu cu ea.

Cicio se uită la trăsuri.

- Bine, spuse, făcîndu-şi drum printre morminte şi urmînd-o pe Alvina.

- Bun, va să zică mergem împreună cu trăsura, constată Madame. La revedere, draga mea domnişoară Houghton. Poate ne vom mai reîntîlni. Nu se ştie niciodată. Să ştii, draga mea, că sînt cu inima alături de dumneata.

O îmbrăţişă pe Alvina şi o sărută teatral. Vărul urmărea scena cu un aer de superioritate. Cicio nu scoase un cuvînt.

- Vino odată, Cicio! îl strigă Madame.

- La revedere, îi spuse Alvina lui Cicio. Ai să mai vii pe aici, nu-i aşa? Şi îi aruncă o privire încordată.

- În ordine, răspunse Cicio, şi-i strînse mîna în silă. Promisiunea lui fusese disperat de abstractă.

- Ai să vii, nu-i aşa? repetă Alvina, privindu-l cu ochii albaştri, intenşi, care însă nu-l vedeau.

- În ordine, repetă şi el, evitînd să se uite la ea şi întorcîndu-i spatele.

Alvina rămase ca încremenită, neştiind ce să facă. După aceea se întoarse la trăsura în care o aştepta vărul ei, ca să se ducă acasă, la praznic.

- La revedere! strigă Madame fluturînd o batistă tivită cu negru. Cicio, însă, neobişnuit cu un vehicul pe patru roţi, rămase înfundat în perne.

A fost un chin pentru Alvina să asiste la praznicul cu mîncăruri gătite şi cu dulciuri. Dar se sfîrşi şi acest chin, aşa cum se sfîrşesc toate pe lumea asta, şi cele două femei rămaseră din nou singure în singurătatea Casei Manchester.

- Domnişoară Pinnegar, dacă nu erai dumneata aici, aş fi rămas singură în pustiul ăsta, spuse Alvina abătută, disperată.

- Şi eu fără tine la fel, răspunse domnişoara Pinnegar privind-o stăruitor.

Se uitară una la alta şi în acea noapte dormiră

împreună, în camera domnişoarei Pinnegar, ca să se simtă mai puţin singure.

În zilele următoare, Alvina trecu prin clipe de grea încercare. James îi lăsase ei totul, în afară de drepturile asupra atelierului, care îi reveneau domnişoarei Pinnegar. Dar în ce consta acest "totul"? Casa era ipotecată. Se prezentară şi creditori reclamînd sume serioase datorate în contul "Calvarului". După achitarea cheltuielilor imediate de înmormîntare, Alvina rămase cu circa o sută de lire din prima de asigurare. Unica sumă pe care putea conta.

O grămadă de persoane veniră să stea de vorbă cu ea, scoţînd-o aproape din minţi: avocatul, preotul, vărul tatălui ei, bătrînii, burtoşii negustori din Woodhouse, domnul May, domnişoara Pinnegar. Toţi îi făceau sugestii, propuneri, oferte, toţi îi dădeau sfaturi. I se sugera să vîndă teatrul şi Casa Manchester, şi să păstreze cu chirie podul în care funcţiona atelierul domnişoarei Pinnegar: Alvina şi domnişoara Pinnegar să se mute într-o locuinţă mică, închiriată; domnişoara Pinnegar să conducă atelierul, iar Alvina să dea lecţii de muzică; ambele fiind asociate la profitul adus de atelier.

Acesta era planul bisericii; mai existau şi alte proiecte, aparţinînd unei facţiuni opuse bisericii. Facţiunea teatrului, din care făcea parte domnul May şi cîţiva negustori bogaţi pe care şi-i aliase: acest proiect miza totul pe teatru. Alvina urma să fie proprietara "Calvarului", investindu-şi toate forţele morale şi materiale în succesul şi progresul acestuia, şi înlăturînd orice altă preocupare. Mai existau proiecte mărunte: Alvina să ocupe postul de infirmieră a parohiei, cu un salariu de şase lire pe lună; sau să deschidă o mică şcoală particulară; sau o prăvălioară de mărunţişuri; sau să-şi ia o slujbă în birourile vărului tatălui ei, la Knarborough. Alvina le răspundea tuturor, stereotip: "Încă nu ştiu ce-o să fac. Nu ştiu. Nu m-am hotărît. Am să mă mai gîndesc." Pînă cînd cu toţii îşi pierdură răbdarea. Fiecare dintre ei era convins că propunerea lui e cea mai valabilă, şi că-i

va asigura salvarea. Şi fiecare era indignat, ba chiar exasperat, văzînd că Alvina nu se grăbeşte să-i primească propunerea cu amîndouă mîinile. Ea îi asculta pe toţi, ba chiar le cerea sfaturi. Îi întreba întruna: "Dumneavoastră ce părere aveţi despre acest proiect?" Şi le comunica celor din facţiunea teatrului proiectul facţiunii bisericeşti şi viceversa, celor ce hotărîseră să fie profesoară de muzică le cerea părerea asupra proiectului de a fi infirmieră parohială, iar cei care o sfătuiau să deschidă o şcoală particulară erau consultaţi asupra planului de a deschide o prăvălie de mărunţişuri. "Spuneţi-mi părerea dumneavoastră", le cerea tuturor, pe rînd. Şi fiecare o asigura că planul lui e cel mai eficient. Treptat, informă pe fiecare dintre ei de propunerile celorlalţi. "Ştiţi, domnul avocat Beeby e de părere că..." ori "Da, dar domnul pastor Clay spune că..." şi tot aşa, pînă cînd toate proiectele porniră să zbîrnîie prin treizeci de capete caritabile şi nepoftite. Şi treizeci de voinţe caritabile şi nepoftite se întreceau să-şi impună, fiecare, propriul plan de nepoftită caritabilitate. Şi în tot acest timp, Alvina, candidă şi patetică, îi îmboldea pe toţi, provocîndu-i, însă fără premeditare. Dar unicul lucru sigur era că ceva din adîncurile ei, o voinţă fermă, îndărătnică, o împiedica să ia vreo decizie. Nu accepta ca alţii să-i hotărască soarta, dar şi ea refuza să se hotărască. Aşa încît binevoitorii ei sfetnici începură să spună: "M-am săturat pînă peste cap de încăpăţînările ei. Îi vorbeşti şi parcă nici nu te aude. Nu o poţi face să gîndească raţional. Eu mă las păgubaş." Mai bine de trei săptămîni Woodhouse se zbătuse să rezolve problema de nerezolvat a viitorului Alvinei. Au bombardat-o cu oferte caritabile - trei săptămîni la rînd.

Avocatul se ocupa de autentificarea testamentului şi inventarierea bunurilor lăsate de James; domnul May se ocupa în continuare de "Calvar", dar Alvina renunţase să mai acompanieze la pian; domnişoara Pinnegar se ocupa de atelier, iar Alvina se preocupa de neputinţa ei de a se decide.

În prima săptămînă nu avu nici o veste de la Cicio. Primi doar o carte poştală de la Madame, expediată din Cheshire, de la mare distanţă. Dar Alvina nu prea avu timp să se gîndească la ei, atît de prinsă era în încîlceala de planuri caritabile şi sfaturi binevoitoare cu privire la perspectivele ei; devenise pentru moment centrul atenţiei publice şi se lăsa purtată de val. Răspunse mesajului expediat de Madame, dar nu-şi lăsă gîndurile să rătăcească la Natcha-Kee-Tawara. Devenise conştientă de propria-i importanţă, acum că se afla împresurată de bunăvoinţa, destul de despotică, a orăşelului; o bunăvoinţă pe care ea o zădărnicea, inconştient, dar fără greş. Era literalmente zăpăcită, năucită de torentele de planuri de vînzare, de închiriere, de tratative şi negocieri, oferte de preţuri, oferte de cumpărare a Casei Manchester şi a "Calvarului", discuţii pentru organizarea unei companii de administrare a teatrului, consultaţiile avocăţeşti referitoare la vînzarea Casei şi la licitaţia pentru vînzarea mobilei, tocmelile cu cei ce urmăreau să achiziţioneze aparatura atelierului pe o nimica toată. Şi Alvina îi ţinea pe toţi în şah, fără să ia vreo hotărîre, amînînd răspunsul pînă cînd avea să se mai sfătuiască cu cineva, şi cu încă cineva. După cea de-a doua săptămînă, zăpăceala se prefăcu în enervare, şi abia în cea de-a treia săptămînă nehotărîrea începu să o sufoce, să o oprime, paralel cu îngrijorarea şi deruta pentru că Cicio nu dăduse nici un semn de viaţă. O prinse un dor nebun de cei din Natcha-Kee-Tawara, dar habar nu avea pe unde colindau. I se făcu silă de toată zarva pricinuită de bunurile ei - bunuri, în realitate, foarte nesigure. Nu visa decît să se rupă de Woodhouse, să sfîşie toată reţeaua de probleme meschine în care se încîlcise. Nepăsarea şi nesocotinţa ei frenetică de altădată puseră din nou stăpînire pe ea.

Şi într-o bună zi, declară subit că trebuia să plece undeva, fără să specifice unde. Luă toţi banii lichizi de care putu dispune, adică o sută douăzece şi cinci de lire, lăsă toate baltă şi se urcă în trenul de Cheshire, adică

ultimă adresă a trupei Natcha-Kee-Tawara; acolo fu informată că trupa se deplasase la Stockport; şi de la Stockport fu trimisă înapoi la Chinley, unde fu nevoită să petreacă noaptea. A doua zi, hotărîtă aproape să se reîntoarcă la Woodhouse, îşi mai încercă norocul la Sheffield. Şi acolo, în oraşul acela posomorît, descoperi pe un zid afişul trupei. Se duse la teatru cu un taxi şi, negăsindu-i, îi căută la pensiunea unde aflase că locuiau. Primul peste care dădu a fost Louis, în cămaşă, pe scară. Cînd îl văzu, Alvina se porni să rîdă de emoţie şi fericire. Parcă începuse o viaţă nouă pentru ea. Dar Madame, cînd o întîlni, o privi agasată.

- Madame, nu am mai putut să suport despărţirea de dumneavoastră, strigă Alvina.

- Văd, răspunse mica franţuzoaică.

Madame ţesea ciorapii băieţilor. Se purta faţă de ei ca o mamă devotată: îi îngrijea, le spăla rufele, le cîrpea, le gătea, aproape că nu cunoştea un moment de odihnă.

- Şi aveţi ceva împotrivă? adăugă Alvina.

Madame continuă un timp să ţească în tăcere.

- Cum s-au rezolvat treburile la Woodhouse? o întrebă într-un tîrziu.

- N-am mai putut să suport. Literalmente nu am mai putut îndura. Aşa că am luat toţi banii de care am putut dispune şi am şters-o de acolo. Nimeni nu ştie unde sînt.

Madame cîntări cu ochi vicleni, critici, fata tulburată care stătea în faţa ei. Înfăţişarea Alvinei avea o scînteiere şi o fermitate cu totul noi pentru ea şi o sinceritate care lui Madame îi inspira pe de o parte îndoială, dar care, pe de altă parte, o dezarma.

- Şi ce-i cu testamentul şi cu toate problemele?

- Pentru moment, toată lumea se agită în jurul lor.

- Te alegi cu ceva bani?

- Acum n-am putut lua decît vreo sută şi ceva de lire, răspunse Alvina rîzînd. Ce-o să mai rămînă după ce se va lichida totul, habar n-am. În orice caz nu prea mult, asta-i singura certitudine.

- Dar cam în jurul cărei sume? O mie de lire o să-ţi

iasă?

- Foarte posibil, după cum e la fel de posibil să nu mă aleg cu nimic.

Madame dădea încet din cap, aşa cum făcea întotdeauna cînd evalua în gînd.

- Şi dacă nu te alegi cu nimic, ce planuri ai?

- Nu ştiu, răspunse Alvina cu seninătate.

- Şi dacă îţi ies bani?

- Nici în cazul ăsta nu ştiu. M-am gîndit însă că dacă aţi accepta să acompaniez spectacolele dumneavoastră, aş reuşi, o bucată de vreme, să mă întreţin din banii mei. Cîndva mi-aţi spus că aş putea face parte din trupa Natcha-Kee-Tawara. Aş dori foarte mult să mă primiţi.

Madame îşi lăsă bărbia în piept, astfel încît Alvina nu-i putu vedea decît părul negru, ondulat. Pe urmă îşi înălţă ochii, cu un surîs viclean, ironic, subtil.

- Cicio n-a mai venit pe la dumneata, hein?

- Nu. Cu toate că mi-a promis.

Madame îi răspunse cu un surîs sarcastic.

- Asta se cheamă la dumneata promisiune? Ţi-e suficient doar un cuvînt aruncat la întîmplare? Şi zici că ai o sută de lire? Asta- i tot?

- O sută douăzeci.

- Şi unde-i ţii?

- În valiza pe care am lăsat-o la gară. Sînt bancnote. Mai am la mine nişte mărunţiş.

Alvina îşi deschise geanta şi împrăştie pe masă nişte monezi galbene şi argintii.

- Le-ai lăsat la gară! exclamă Madame pe un ton mustrător. Atunci e posibil să nu mai ai un ban, adăugă cu un glas sinistru.

- Vai de mine, eu cred că valiza e în siguranţă. Nu vi se pare...?

- Mă rog... posibil... pentru că ne aflăm în Anglia. Şi socoteşti că or să-ţi fie de ajuns o sută douăzeci de lire?

- De ajuns pentru ce?

- Ca să-l cumperi pe Cicio.

- Să vă spun drept, nu la el m-am gîndit.

- Zău? întrebă Madame pe un ton batjocoritor. Aşteaptă puţin, pentru că vreau să-l anunţ eu.

Se duse la uşă şi îl chemă pe Cicio, care intră îmbufnat.

- Cicio, te rog să dai o fugă pînă la gară, să ridici de la bagaje valiza domnişoarei Houghton. Dă-i tichetul, dragă. Aşa! Te duci la gara Midland. Şi, Cicio, mă asculţi? Fii cu ochii-n patru pentru că în valiză sînt o sută douăzeci de lire, care aparţin domnişoarei Houghton. Ai înţeles? Nu care cumva să se piardă.

- Sînt tot ce am, întări Alvina.

- Tot ce ai deocamdată, deocamdată...; pînă cînd se limpezesc toate lucrurile, nu are decît atît. Aşa încît fii cît se poate de atent, Cicio. Ai înţeles?

- În ordine, răspunse tînărul.

- Domnişoară Houghton, descrie-i valiza.

Alvina i-o descrise, după care Cicio ieşi din cameră. Madame îi ascultă paşii care se îndepărtau, dădu din cap cu un aer atotştiutor, şi se adresă Alvinei:

- Scoate-ţi paltonul şi pălăria, dragă. Cînd se întoarce Cic' o să luăm ceaiul. Să-i lăsăm timp de gîndire, timp să se hotărască dacă-i convine sau nu. În orice caz, ăştia sînt bani siguri şi poate că o să ai mai mult. Oricum, să-l lăsăm să-şi facă socotelile. Banii lichizi s-ar putea să-l atragă. Da, poate conta pe atîta şi atîta...

- Credeţi că e *într-adevăr* un lucru atît de important pentru el? se minună Alvina.

- Cum să nu fie, dragă? De ce n-ar fi? Doar trăim pe pămînt, unde trebuie să mîncăm şi să ne îmbrăcăm. Nu sîntem în Paradis. Dacă aveai o mie de lire, te cerea pe loc de nevastă. Dar şi o sută douăzeci înseamnă ceva. Oricum, mai bun decît nimic. Sigur că da...

- Dar e oribil!

- *Oh, la, la!* Oribil! Auzi vorbă! Dacă în locul lui ar fi fost Max, care e un sentimental, banii n-ar fi avut importanţă. Dar pentru oricare dintre ceilalţi - doar sînt bărbaţi şi îşi cunosc interesele, ştiu ei de care parte e unsă pîinea cu unt. Sînt ca pisicile, dragă, nu le place

pîinea fără unt. Şi au dreptate. În fond, nici mie nu-mi place.

- Îmi daţi voie să vă ajut la cîrpitul ciorapilor?

- *Hein?* Bine, cîrpeşte ciorapii lui Cicio. El îi rupe întotdeauna în vîrf. Vezi?

Madame introduse două degete în gaura din vîrful unui ciorap roşu cu negru şi-i adresă Alvinei un zîmbet răutăcios.

- Puteţi să-mi daţi orice ciorapi doriţi, mi-e egal.

- Da? Atunci îţi dau alţii. Dacă doreşti, o să discut eu cu Cicio.

- Ce anume?

- Am să-i spun că ai cutare sumă şi că există posibilitatea să ai mai mulţi bani şi că ţii la el... Aşa-i? N-am dreptate? Cred că-ţi place foarte mult - *hein?* Nu-i aşa?

- Şi ce importanţă are asta?

- O să-l întreb dacă şi el e de acord să se însoare cu dumneata - pur şi simplu. Vrei?

- Nu, răspunse Alvina. Vă rog să nu-i spuneţi nimic. Cel puţin nu încă.

- Ce-i aia "nu încă"? Deci, nu! Bine, încă nu. Te mai gîndeşti...

Alvina ţesea ciorapii şi în sinea ei se amuza de propria-i neobrăzare. O amuza grozav faptul că nu ştia singură dacă vrea să se mărite cu Cicio sau nu. O vedea pe Madame ca pe un păianjen gras, viclean, care-şi ţese pînza. Iar Cicio era musca rotitoare, gata să cadă în plasă. Şi ea, ea nu ştia ce să facă. Şi iată scena, ea şi Madame, cîrpind ciorapi într-o cămăruţă asfixiantă, la lumina unui foc de gaz, de parcă nici una nici alta nu aveau altă misiune pe lume. Dar, se consola Alvina, Woodhouse era la o aruncătură de băţ, şi se putea oricînd întoarce.

Madame coborî să prepare ceaiul. Oriunde s-ar fi aflat, ea supraveghea pregătirea meselor pentru băieţii ei. Şi o făcea cu pricepere şi conştiinciozitate. O strigă pe Alvina, pentru că Cicio venise cu valiza.

- Controlează, te rog, dacă sînt toţi banii.

Alvina desfăcu valiza şi numără bancnotele mototolite.

- Draga mea, adăugă Madame, să-mi dai mie banii să-i ţin în caseta mea safe. O să-ţi dau o chitanţă pe care o vor semna şi băieţii.

Toată lumea se aşeză la masa de ceai, în salonul încărcat.

- Băieţi, li se adresă Madame, vreau să aud părerea voastră: sînteţi de acord să o cooptăm pe domnişoara Houghton în trupa Natcha-Kee-Tawara? În calitate de acompaniatoare?

Cei patru tineri îşi aţintiră ochii asupra Alvinei: Max, cel care îşi asumase responsabilităţile, o privi cu seriozitatea unui om de afaceri, Louis cu tandreţe, Geoffrey cu intensă curiozitate, Cicio pe sub gene.

- Ar fi o plăcere pentru noi, se pronunţă Max. Dar trupa Natcha- Kee-Tawara îşi poate permite luxul de a plăti o acompaniatoare?

- Bineînţeles că nu, îl linişti Madame. Domnişoara Houghton va face la noi un stagiu de probă, timp de o lună, în care se va întreţine din propriile-i mijloace. Nu-i aşa? Este propunerea pe care ne-o face ea.

- Dar cheltuielile pentru deplasări i le-am putea plăti, adăugă Max.

- Nu, interveni Alvina. Doresc ca timp de o lună să plătesc singură toate cheltuielile. Ţin foarte mult să fiu cu voi.

Se uită la rigidul Max cu o privire în care sarcasmul se îmbina cu implorarea.

- Socotesc că prezenţa domnişoarei Houghton ar însemna o onoare pentru noi, declară acesta.

- Sigur că da, întări Louis, înclinîndu-se deasupra ceştii de ceai.

Geoffrey încuviinţă din cap, iar Cicio îşi plecă genele, în chip de aprobare.

- Asta înseamnă că sîntem cu toţii de acord, spuse Madame cu voioşie. Astă seară vom bea o sticlă de vin în

onoarea noii membre a trupei noastre. Da, domnii mei? Ce propuneţi? Chianti - *hein?*

Cei patru bărbaţi se înclinară.

- Domnişoara Houghton va trebui să-şi ia un nume de artistă, nu- i aşa? Doar nu putem s-o trecem pe afiş "domnişoara Houghton".

- Spuneţi-mi doar Alvina.

- Alvina - Al-vy-na! Nu te supăra, draga mea, dar nu-mi sună bine. Nu-mi place "vi" ăsta din mijloc. Las' că diseară îţi găsim noi un nume.

După ceai, începură să caute o cameră pentru Alvina, întrucît la pensiunea lor nu exista nici un loc liber. Găsiră însă o cameră liberă la mansarda unei case din vecinătate.

- Sper că ai să te simţi bine în căimăruţa asta, îi spuse Madame.

- Da, îmi place, o asigură Alvina privind de jur împrejurul camerei respingătoare, care-i evoca un alt stagiu de probă din viaţa ei, cel de soră de maternitate.

În acea seară, se găti cu rochia ei nouă de voal negru şi, ca s- o imite pe Madame, îşi puse patru inele cu pietre preţioase. De obicei purta doar inelul din email negru încadrat cu diamante mici, care-i aparţinuse domnişoarei Frost. Acum renunţă însă la el, şi alese inele cu diamante mai mari şi unul cu safir. Se analiză în oglindă, ceea ce nu-i sta în obicei, urmărind efectul de ansamblu. Şi îşi prinse la gît o broşă veche, preţioasă, cu rubine.

Gătită astfel, se duse la pensiunea unde locuia trupa. Madame o cercetă cu ochii ei vicleni, în care se aprinse un licăr de gelozie: eterna gelozie feminină care se poate stîrni spontan între o potîrniche grasă, franţuzească, cu faţa albă şi păr negru lucios, îngrijit pieptănat, cu ochi de mărgele negre, iscoditori, şi cu o rochie neagră cochetă, chic, şi o englezoaică subţire la trup, îmbrăcată în voal moale, cu păr castaniu moale lăsat liber pe umeri, şi ochi timizi, albaştri-cenuşii.

- O, eşti cu totul alta - cu totul alta, exclamă Madame

apreciativ. Dacă te-ai mai îngrăşa puţin - atunci... Madame îşi plescăi sugestiv buzele. Vai, dar ce broşă frumoasă! Madame îşi plimbă degetele pe broşă. Se vede că e o antichitate, ştrasuri vechi, ştrasuri vechi...

- Nu, o contrazise Alvina, rubine veritabile. A aparţinut străbunicii mele.

- Serios? Rubine veritabile? Eşti sigură?

- Foarte sigură.

Madame îi examină toate bijuteriile cu ochi de expert.

- Da, da, încuviinţă ea.

Alvina nu-şi putea da seama dacă tonul ei vădea îndoială, invidie, admiraţie sau dacă era într-adevăr impresionată.

- Şi diamantele sînt veritabile? o întrebă luîndu-i mîinile şi cercetînd inelele.

- Eu aşa ştiu.

Madame continuă să cerceteze inelele cu ochi lacomi, apoi o fixă pe Alvina cu o expresie de reală invidie.

- Păi numai în astea mai zac vreo patru mii de franci, aprecie ea, continuînd să încuviinţeze din cap.

- Credeţi? răspunse Alvina mirată.

- Cu certitudine! Acum e deajuns... e deajuns...

Amîndouă femeile rămaseră tăcute.

Băieţii cumpăraseră bunătăţi pentru cină. Louis, care descoperea întotdeauna delicatesele franţuzeşti şi nemţeşti, se înfiinţă acum cu două pachete mari. Cicio cumpărase două sticle de vin. Geoffrey venise cu diverse pacheţele ambalate în hîrtie- pergament. Alvina o ajută pe Madame la aranjarea mesei - platouri diferite cu fileuri de anşoa, sardele, ton, şuncă şi salam; apoi rupse un fir de ferigă dintr-un ghiveci şi-l înfipse în plăcinta cu carne de porc, după care împodobi masa cu tacîmurile şi paharele ieftine, de prost gust. La fiecare mişcare diamantele aruncau scîntei şi rubinele reflexe de foc. Iar ea rîdea veselă, aţîţată, cu obrajii îmbujoraţi, şi o trata pe Madame cu o deferenţă care o măgulea pe franţuzoaică. Alvina nu-şi dădea seama şi nici nu se sinchisea dacă fata

împodobită cu juvaeruri din salonul sordid, vulgar, sufocant al pensiunii era ea cea adevărată sau nu. Se simţea veselă, emoţionată, excitată. Era conştientă că tinerii o urmăreau din priviri. Max dorea întruna s-o ajute. Geoffrey nu-şi mai lua ochii de la inelele ei. Dar Alvina nu avea decît o singură grijă: să flateze vanitatea de potîrniche albă, grăsulie, puhavă, a lui Madame. Aşează în dreptul ei farfuria cea mai plină, paharul cel mai curat, cuţitul cu mînerul cel mai alb, furculiţa cea mai bună. Şi franţuzoaica sesiza toate aceste atenţii.

La spectacol, înainte de cină, Alvina acompaniase dumnezeieşte, parcă numai pentru Kishwegin. Iar Kishwegin a fost entuziasmată.

- Draga mea, i se adresă Madame, am înţeles toată simţirea cu care ai cîntat. Mi-ai atins coarda cea mai sensibilă. Şi o sărută pe Alvina pe obraji, încolăcindu-i gîtul.

- Sînt foarte fericită că v-a plăcut, răspunse Alvina, iar tinerii zîmbiră pe furiş.

După spectacol, se întoarseră în grabă la pensiune, pentru cina festivă. Femeile se aşezară faţă-n faţă, în cele două capete ale mesei; Madame îi avea în dreapta şi în stînga pe Max şi pe Louis, iar Alvina pe Cicio şi pe Geoffrey. Scaunul lui Cicio fusese plasat la dreapta Alvinei, ceea ce constituia o aluzie subtilă.

Atacară aperitivele şi paharele umplute pe trei sferturi cu vin de Chianti. Alvina voise să boteze vinul cu puţină apă, dar tinerii o împiedicară de la asemenea sacrilegiu. Atmosfera era încălzită, veselă. Ochii de mărgele ai lui Madame deveniseră şi mai negri, obrajii şi mai albi; iar glasul, pe măsură ce golea paharele, îi suna tot mai dogit.

- În această seară, începu ea toastul de admitere, Natcha-Kee- Tawara oficiază un ritual de adopţiune. Fata cea albă este primită în tribul irondelelor, al rîndunicilor care pribegesc din ţările reci în cele calde, clădindu-şi cuib sub streaşină. O nouă rîndunică a poposit printre

noi, un *Huron*[1] venit din rîndul Feţelor Palide ale tribului Yengee.

În ochii negri ai lui Madame se aprinsese flacăra unei exaltări sălbatice.

- Nebotezată, lipsită de nume, a venit fecioara cu podoabe, inimă neagră şi flăcări de rubine. Să bem vinul Feţelor Palide, să bem pentru Kishwegin, să bem pentru războinicii ei, sorbiţi în nări mireasma vinului, *Vaali, à vous,*[2] închină ea înălţîndu-şi paharul. *Vaali,* beţi în onoarea ei - *Boire à elle...*

Îşi îndreptă paharul spre Alvina, şi tinerii o imitară, înălţîndu-şi paharele în direcţia ei şi ciocnindu-le. Alvina le privea gurile zîmbitoare şi dinţii scăpărători în timp ce strigau la unison: "*Vaali! Vaali! Boire à vous!*"

Cicio, îşi lăsă, pe sub masă, mîna pe genunchiul Alvinei. În mod reflex, ea întinse mîna să se apere. Dar Cicio îi prinse degetele în mîna lui şi o privi lung, prin sticla paharului, în timp ce sorbea vinul. Alvina îi urmări mărul lui Adam, mişcîndu-se în sus şi în jos, cînd înghiţea. Cicio lăsă paharul pe masă şi continuă să o fixeze.

- *Vaali!* rosti şi el cu o voce îngroşată de băutură. Apoi se adresă lui Geoffrey peste masă: "*He, Gigi, Viale! Le petit chemin! Comment? Me prends-tu? L'Aleé...*"[3]

Louis izbucni într-un hohot gros de rîs.

- Buună! strigă el. Ştiţi, Madame, pe italieneşte Viale înseamnă o cărare strîmtă, o alee. Asta a fost o glumă bună.

Şi Max începu să rîdă în gura mare, obscen.

- *L'Allée Italienne!* strigă rîzînd.

- Ce importanţă are dacă e alee strîmtă sau drum larg de care, atîta timp cît poţi înainta în voie, se alătură şi

---

1. Membru al unei confederaţii de triburi indiene de pe malul lacului Ontario.

2. Vaali, în sănătatea ta. (fr.)

3. Hei, Gigi, uliţa strîmtă! Drumul îngust! Cum? Înţelegi ce vreau să spun? Aleea ... (fr.)

Madame la aluziile obscene.

Acum în sfîrşit înţelese şi Geoffrey despre ce era vorba. Îşi umplu paharul, cu un gest solemn, ţinîndu-şi cotul în sus.

- *À toi, Cic' - et bon voyage,*[1] închină el, şi bău cu înghiţituri mari, lăsîndu-şi capul pe spate.

- Da, da, i se alătură iar Madame. Îţi urez cale deschisă, Cicio, că tu nu prea eşti un drumeţ experimentat...

- *Na, pour ça y'a plus d'une voie.*[2]

În timpul acestui schimb de replici în franceză, Alvina îşi mută privirile strălucitoare de la unul la altul, fără să înţeleagă mare lucru. Îşi dădea doar seama că făceau haz pe socoteala ei. Îi privea, cînd pe unul, cînd pe celălalt, cu ochi mari, scîntéietori, întrebători. Cicio îi dăduse drumul la mînă şi îşi ştergea buzele cu palma. Nici el nu se prea simţea la largul lui.

- *Assez de cette eternelle voie italienne,* continuă Madame. *Courage, courage au chemin d'Angleterre.*[3]

- *Assez de cette eternelle voix rauque,*[4] o repezi Cicio.

Rîsul se şterse de pe chipul lui Madame.

- Băieţii nu sînt de acord cu numele Vaali, ales de mine, îi spuse ea Alvinei. Ei te-au botezat *Allaye.*[5] Îţi place? Ai ceva împotrivă?

- N-am nimic împotrivă, răspunse Alvina.

Nu înţelegea deloc de ce Geoffrey şi toţi ceilalţi rîdeau cît îi ţinea gura. Se uita la ei cu ochi miraţi, derutată. Obrajii îi erau împurpuraţi şi arăta candidă, tînără, plăpîndă.

- Deci consimţi să te integrezi în tribul

1. În sănătatea ta, Cic' - şi drum bun. (fr.)

2. Ei, în ce priveşte asta, există mai multe căi. (fr.)

3. Destul eterna cale italienească... Curaj, curaj pe drumul englezesc. (fr.)

4. Destul cu această eternă voce răguşită. (fr.)

5. Nume provenit din fracezul allée - alee.

Natcha-Kee-Tawara sub numele de Allaye? Da?

- Da.

- Şi te supui legilor tribului? Consimţi?

- Da.

- Atunci, ascultă cu atenţie regulamentul nostru.

Madame îşi umflă pieptul ca un porumbel negru şi aruncă fulgere negre din ochi.

- Spune după mine: Sîntem un singur trib, şi o naţionalitate unică.

- Sîntem un singur trib şi o naţionalitate unică, repetă după ea Alvina.

- Repetaţi cu toţii după mine!

- Sîntem un singur trib şi o naţionalitate unică... răsună corul de voci groase, bărbăteşti, cu cele mai felurite accente.

- Bine! Şi nu cunoaştem altă naţionalitate decît cea a irondelelor.

- Şi nu cunoaştem altă naţionalitate decît cea a irondelelor, repetă corul nearmonios, din care răzbătea o notă batjocoritoare.

- Huronio - irondele - adică *rîndunele* o lămuri Madame pe Alvina.

- Ştiu, asta înţeleg.

- Înţelegi? Foarte bine. Aşadar: Nu cunoaştem altă naţionalitate decît cea a irondelelor. ŞI NU AVEM ALTĂ LEGE DECÎT CEA A HURONILOR.

- Nu avem altă lege decît cea a Huronilor, îngînă corul, psalmodiind cu sarcasm.

- NU AVEM ALTĂ CĂPETENIE DECÎT PE KISHWEGIN.

- Nu avem altă căpetenie decît pe Kishwegin, psalmodie corul.

- NU AVEM ALT CĂMIN DECÎT CORTUL LUI KISHWEGIN.

- Nu avem alt cămin decît cortul lui Kishwegin.

- NU AVEM ALT ŢEL DECÎT PROPĂŞIREA TRIBULUI NATCHA-KEE-TAWARA.

- Nu avem alt ţel decît propăşirea tribului

Natcha-Kee-Tawara, repetă corul.

- NOI SÎNTEM IRONDELELE.
- Noi sîntem irondelele.
- SÎNTEM KISHWEGIN!
- Sîntem Kishwegin!
- SÎNTEM MONDAGUA.
- Sîntem Mondagua.
- SÎNTEM ATONQUOIS.
- Sîntem Atonquois.
- SÎNTEM PACOHUILA.
- Sîntem Pacohuila.
- SÎNTEM WALGATCHKA.
- Sîntem Walgatchka.
- SÎNTEM ALLAYE.
- Sîntem Allaye.

- *La musica! Pacohuila, la musica!...* porunci Madame, sărind în picioare, exaltată.

Cicio, cu un salt de pisică, îşi scoase mandolina.

- A - A - Ai - Aii - iiia - ya... se porni Madame pe un vaiet lung, oriental. Iar mandolina îi îngînă vaierul pe coarde. Madame, ca săltată de un arc, se lansă într-un dans aerian dar frenetic. Apoi îşi fîlfîi mîna, chemînd un partener, continuîndu- şi tînguirea în ritmul unei tarantele. Louis îşi aruncă haina şi se prinse în dans. Cicio continuă să ciupească coardele în acelaşi ritm ciudat, văicăritor, iar Madame şi Louis se învolburau în piruete, făcînd să se zguduie încăperea.

- Bravo! Bravo! o aclamară cu toţii cînd Madame se trînti istovită pe un scaun. Şi se repeziră să-i sărute mîna. Unul după celălalt îi sărutau degetele, iar ea, cu răsuflarea încă tăiată, îşi lăsa mîna stîngă pe creştetul fiecăruia dintre ei. Numai Cicio nu luă parte la ritual, ci rămase retras, continuînd să dezmierde coardele mandolinei. Nici Alvina nu se mişcase de pe scaunul ei.

- Pacohuila şi Allaye! Veniţi aici! îi chemă Madame cu o mişcare poruncitoare a mîinii.

Cicio lăsă mandolina şi se duse să-i sărute mîna lui Kishwegin. Alvina se apropie şi ea, iar Madame îşi puse

palma pe creştetul ei.

- Iat-o pe indiana Allaye, fiica lui Kishwegin, rosti ea cu ton teatral, în felul Tawara. Şi unde este viteazul ei războinic, braţul curajos care o va susţine pe fiica lui Kishwegin? Care irondelă îşi întinde aripa ocrotitoare deasupra creştetului noii venite?

- Pacohuila! strigă Louis.

- Pacohuila! Pacohuila! Pacohuila! îi ţinură ceilalţi isonul.

- Pacohuila, întinde-ţi aripa ocrotitoare, întinde-ţi aripa umbroasă, ca un acoperiş negru menit s-o adăpostească pe Allaye, porunci Kishwegin, iar Cicio, în cămaşă, îşi întinse dramatic braţul.

- Allaye, înclină-te, înclină-te, şi cuibăreşte-te sub aripa lui Pacohuila, urmă Kishwegin, punîndu-şi mîna pe umărul Alvinei.

Alvina se ghemui sub braţul drept al lui Pacohuila.

- S-a adăpostit pasărea-n cuib? cîntă Kishwegin pe una dintre melodiile lor.

- Pasărea se află-n cuib... răspunse corul.

- Şi cuibul e îmbietor? cîntă Kishwegin.

- Îmbietor e cuibul.

- Rîndunelul o ocroteşte?

- O ocroteşte.

- Cine o ia pe Allaye?

- Pacohuila.

Cicio se aplecă şi o ridică în picioare pe Allaye cea tupilată sub braţul lui.

- *C'est ça*,[1] încheie Madame şi o sărută. Şi acum, băieţi, ca să nu ne pomenim cu vizita poliţistului din Sheffield, trebuie să ne retragem în *wigwam*-urile noastre.

Cicio n-o slăbea din ochi pe Alvina. Madame îi făcu semn pe furiş să o conducă la pensiunea ei.

- Allaye, ai cheia camerei tale?

- Era necesar să iau cheile?

Madame îi adresă un surîs cu tîlc şi scoase o cheie.

---

1. Asta este (fr.)

- Kishwegin vă deschide tuturor porţile, spuse ea şi, cu un gest emfatic, îi întinse lui Cicio cheia.

- Eşti de acord să-i dau lui cheia? întrebă ea cu un zîmbet vag ironic.

Cicio, cu capul pe umăr şi nelipsitul lui surîs pe buze, luă cheia. Alvina se uită de la unul la celălalt cu ochii ei senini, miraţi.

- Kishwegin vă luminează calea! continuă Madame, întinzîndu-i lui Cicio, cu un aer triumfal, o lanternă de buzunar.

Alvina îl examină pe Cicio. Şi constată o dată în plus linia sinuoasă a capului care se proiecta în faţă, şi frumuseţea cefei puternice, înclinate. Frumuseţea lui o fascina, stîrnea în ea o supunere necunoscută pînă atunci, o beţie a simţurilor.

- Noapte bună, Allaye, *bonne nuit, fille des Tawara,*[1] îi spuse Madame sărutînd-o şi privind-o cu ochii ei negri, impenetrabili.

Ceilalţi membri ai tribului îi sărutară pe rînd mîna, înclinîndu-se în faţa ei. Şi pe urmă îi strînseră mîna lui Cicio şi-i şoptiră ceva.

Cicio nu-şi luă paltonul şi pălăria, ci o conduse, aşa cum era, la casa vecină, unde-i deschise uşa. Alvina intră şi el îi lumină drumul pe scară, cu lanterna dată de Madame. În faţa uşii cămăruţei ei, Alvina se întoarse şi se uită la Cicio. Abia de-i putea vedea chipul în întuneric, şi totuşi îi simţea strania frumuseţe. O frumuseţe misterioasă care-i înmuia trupul.

- Nu intri? îl întrebă cu un glas tremurător.

Sprîncenele lui Cicio se înălţară cu un ironic amuzament, apoi începu să rîdă înfundat. Dădu din cap, aprobator, după care izbucni într-un hohot de rîs gălăgios, triumfător, crud, rîs de meridional oacheş. Alvina, şocată, dădu să se ferească. Dar se pomeni brusc într-un întuneric dens.

Răsuflarea i se înteţi. Cicio îi cuprinse mijlocul cu

1. Noapte bună, fiică a tribului Tawara. (fr.)

braţul şi o împinse uşor în cameră, închizînd uşa în urma lui. Alvina se simţea covîrşită de forţa lui grea, musculară. O strînse în braţe brutal, misterios, dominator şi cumplit, în bezna opacă. Şi totuşi, Alvina îi simţea frumuseţea nevăzută, copleşitoare. Dacă s-ar fi putut smulge măcar o clipă din vraja frumuseţii lui, ar fi izbutit să se elibereze. Măcar o singură clipă dacă l-ar fi găsit respingător, robia ei ar fi încetat, dominaţia lui asupră-i ar fi luat sfîrşit. Dar era biruită, înfrîntă de vraja lui, de vraja frumuseţii lui stranii, misterioase, de nepătruns. Şi Cicio a ucis-o. A luat-o şi a ucis-o în întuneric. Dacă şi cît a suferit Alvina, nimeni nu poate şti. Dar în timp ce se simţea sfîşiată, era acut conştientă de frumuseţea lui insinuantă, întunecată, zdrobitoare.

Mai tîrziu, şi-a rezemat capul de pieptul lui şi a izbucnit în lacrimi, iar el a sărutat-o uşor, ca pe un copil, fără să-i dea mare atenţie. Alvina l-a simţit rînjind. În beznă, l-a simţit rînjind, şi atunci s-a lăsat scuturată de sughiţurile unui plîns isteric. Iar Cicio a sărutat-o uşor şi a început să rîdă înfundat, greu, în timp ce o străpungea, în timp ce o ucidea din nou. Alvina ştia că urmăreşte să o înrobească. O anihila, o sufoca, o învîrtejea ca o trîmbă de vîjelie. Ar fi putut să-i reziste, să i se împotrivească, dacă veninul frumuseţii lui nevăzute nu i s-ar fi scurs în vine înmuind-o, ameţind-o, ucigînd-o. Şi se lăsa neputincioasă în voia furtunii, strivită de pasiunea lui.

Cînd se lumină de zi, Cicio se întoarse spre ea, filtrîndu-şi pe sub gene privirea ciudată, necruţătoare, a ochilor galbeni, de parc-ar fi vrut să constate dacă mai e în viaţă. Îl privi şi ea lung, pe sub pleoape îngreunate de robie. Cicio îi adresă un zîmbet, se sculă, se îmbrăcă şi o lăsă în plata Domnului. Alvina se răsuci cu faţa la perete, biruită. Dar nu total biruită. Dacă n-ar fi vlăguit-o acea vrajă fatală a frumuseţii lui, încă ar mai fi izbutit să se smulgă. Dar era cuprinsă de letargie, de apatia sclaviei. Da, voia s-o înrobească.

Mai tîrziu se duse la pensiunea trupei ca să ia micul dejun. O aşteptau cu toţii. Alvina arăta vulnerabilă, fragilă,

cu ochi miraţi, purtînd strălucirea lichidă a lacrimilor înfrînate.

- Vino, tu, fiică a tribului Tawara, o întîmpină Madame cu veselie. Te aşteptăm cu toţii. O dimineaţă luminoasă şi fericită pentru tine, da? Iată, e ziua darurilor, fraţii tăi ţi-au adus prinosul de iubire.

O luă de mînă şi o conduse la scaunul ei. Lîngă farfuria Alvinei se înşirau un buchet de violete, un buchet de garoafe, încîntătorii papuci din mărgele, şi o pereche de mănuşi din antilopă, garnisite cu puf la manşete. Papucii fuseseră dăruiţi de Kishwegin, mănuşile erau darul lui Mondagua, garoafele veneau de la Atonquois, iar violetele de la Walgatchka - toate însoţite de cărţi de vizită pe care scria *"Pentru Allaye, fiica tribului Tawara"*.

- Darul lui Pacohuila l-ai primit, continuă Madame, zîmbind. Iar fraţii lui Pacohuila sînt şi fraţii tăi.

Tinerii se înşirară în faţa Alvinei, îi luară pe rînd mîna şi şi-o lipiră de frunte, rostind:

- Sînt fratele tău Mondagua, Allaye!

- Sînt fratele tău Atonquois, Allaye!

- Sînt fratele tău Walgatchka, Allaye!, şi tu ştii că sînt cel mai bun dintre toţi fraţii, îi spuse Geoffrey, privind-o grav, cu tandreţe.

Alvina zîmbi slab, întrebîndu-se uluită dacă toate astea erau reale. Atmosfera era atît de ceremonioasă! Se întrebă dacă nu cumva făceau tot teatrul ăsta ca să-şi bată joc de ea. Îi venea să plîngă.

Veni Madame cu cafeaua, pe care ţinea întotdeauna s-o prepare cu mîna ei, şi se aşezară cu toţii la masă. Cicio îşi păstrase locul în dreapta Alvinei, dar se ferea s-o privească sau să i se adreseze. Se uita întruna la Gigi care şedea în faţa lui; îi arunca priviri pline de tîlc şi de infatuare. Şi-i vorbea acestuia cu vocea aceea plină, sonoră, baritonală, care pe Alvina o scotea din sărite, i se părea oribilă. Vorbeau între ei în franceză, părînd să-şi spună lucruri pe care Alvina nu trebuia să le înţeleagă. Aşa încît fata, în ciuda apaticei ei subordonări, se simţi jignită şi se ridică de la masă de îndată ce-i fu posibil. Se

aşteptase şi dorise ca Cicio să-i acorde o atenţie deosebită, să consfinţească prin purtarea lui ceea ce se petrecuse între ei. Dar tînărul nu făcea decît s-o ignore. Se întoarse la pensiunea ei ca să-şi deretice singură camera, evitînd astfel o inspecţie a gazdei. Spera că Cicio va veni să mai stea cu ea.

În timp ce-şi clătea cearşaful în lighean, se trezi cu gazda care, după o ciocănitură în uşă, intră fără să mai aştepte răspunsul. Era o mahalagioaică din Yorkshire, mare amatoare de bere, grosolană, antipatică.

- A, văz că ţi-ai făcut singură patu, da?

- Da, răspunse Alvina, am făcut eu ordine în cameră.

- Văz, văz, da' tare te-ai mai grăbit.

Alvina păstră tăcerea.

- Şi văz că te-ai apucat să speli şi rufe mari.

Alvina nu-i dădu nici un răspuns.

- Le poţi atîrna la uscat în curte.

- E mai bine să le usuc în casă.

- N-ai loc de uscat în casă. Dă-mi-le mie cînd eşti gata. Ţi le usuc eu la bucătărie. Da ceva de băut n-ai?

- Nu. Eu nu beau. Nu-mi place.

- Atunci se vede că-ţi place alceva mai vîrtos decît sticla. De, fiecare cu gusturile lui, aşa a fost dintotdeauna. Da care din ei ţi-a căzut cu tronc? L-am zărit azi dimineaţă cînd a plecat, da n-am văzut care din ei era. Ce păcat că n-ai ceva de dat pe gît, mí s-a uscat limba-n gură. Şi zi, care e, ăla blond lung?

- Nu. Cel brun.

- Aha! Mă rog, i-un băiat bine pentru unu de teapa ăstora. Da credeam că Madame i-o femeie cu prinţipuri de morală. Nu credeam că închide ochii la treburi din astea. Uite ce-i, frumoaso, ai să-mi dai mai mult pe cameră. Încaltea să mă aleg şi eu cu un ce profit. Că să ştii că *eu una* sînt o femeie cu prinţipuri de morală. Şi nu vreau să-i văz toată ziulica intrînd şi ieşind, că aşa ceva nu-mi place. E vorba de ripotaţia casei mele. Şi cine-ar fi zis de dumneata că eşti o mironosiţă. Hai, mai dă ceva pe de-asupra, că alminteri eu nu accept. Asta-i o casă de

oameni cinstiţi, să nu-mi umbli mie cu fofîrlica.

Stătea înfiptă în uşă, cu faţa roşie de băutură şi ochii crunţi. Alvina, stăpînită, îi întinse o monedă de zece şilingi.

- Ei, nici chiar aşa, fetiţo. Dacă zici că nu bei, e păcat să arunci aşa cu banii. Cinci şilingi ajunge. Vezi bine, nu vreau să te spiculez, eu sînt femeie bună la inimă. Da ştii, trebuie să respectăm dicenţa... Aşa, din prudanţă.

- N-am cinci şilingi.

- Nu? Bun, atunci dă-mi o jumate de coroană acu, şi restu îmi dai mîine. Aşa-i bine, îi bine. Să-ţi dea Dumnezeu sănătate, că eşti o fată inimoasă. Inima bună face mai mult decît virtutea făţarnică. Aşa zic eu. E mai de preţ. Eşti o fată cinstită, drăguţo, eşti o fată de inimă.

Femeia afumată de băutură plecă, dînd din cap.

S-ar fi cuvenit ca Alvina să fie extrem de afectată, dar nu era deloc. Ba chiar se privi în oglinda pătată şi rîse de una singură. Singurul lucru care o afecta era absenţa şi indiferenţa lui Cicio. Acum îl aştepta cu febrilitate să vină. Nu putea biata Alvina să-şi închipuie că lui Cicio nici prin cap nu-i trecea asemenea gînd.

Se rezemă, plictisită, de pervazul ferestrei şi privi la strada cenuşie, pavată cu pietre ascuţite. O văzu pe gazda ei traversînd cu paşi iuţi asfaltul înnegrit şi camuflînd sub şorţul soios ceva ce era, fără îndoială, o sticlă de un litru. Urmări silueta greoaie pînă se făcu nevăzută pe uşa cîrciumii din colţ. Şi în clipa aceea îl zări pe Cicio, călare pe bicicleta lui galbenă, alături de Gigi, tot pe bicicletă, porniţi împreună la o raită matinală pe strada puternic povîrnită.

Alvina continua să zăbovească în cămăruţa hidoasă, deşi ştia că Madame o aşteaptă. Dar se simţea lipsită de vlagă, abătută, posacă. Pînă la urmă, temîndu-se să n-o jignească pe Madame, îşi luă inima în dinţi şi se duse la pensiune.

Max îi deschise uşa.

- Ah, bine că te văd, o întîmpină el. Tocmai discutam ce s-o fi întîmplat cu dumneata.

- Mulţumesc că-mi purtaţi de grijă, spuse Alvina pătrunzînd în holul murdar, unde alte două biciclete stăteau rezemate de perete.

Madame, încinsă cu un şorţ mare, alb, se afla în bucătărie, frecînd cu lămîie o găină grasă, galbenă, înainte de a o pune la fiert.

- Ei, bine că te-ai îndurat să vii. Am şi fost în oraş după cumpărături şi am şi început pregătirile pentru masă. Da, poţi să mă ajuţi. Ştii să speli bine prazul? Să nu rămînă grăunte de pămînt pe el! Pot să mă încred?

Madame îşi petrecea dimineţile în bucătărie, fie evacuînd-o complet pe gazdă, fie folosind-o ca ajutor. Madame, deşi nu era mîncăcioasă, avea un gust rafinat. Şi era foarte inventivă în materie de reţete. Savura mîncărurile fine. Ceea ce făcea ca trupa Natcha-Kee-Tawara să economisească mai puţini bani decît ar fi fost normal. În calitate de bucătăreasă, Madame era foarte pretenţioasă, exigentă, tiranică. Alvina, care nu ştia decît să prepare cîteva feluri modeste, se simţea direct jignită de pretenţiile lui Madame. Îi veni să urle cînd femeia grasă îi dădu înapoi foile verzulii de praz, pentru că descoperise în partea albă un firicel minuscul negru, ca un purice în albeaţa unui pat.

- Mi-e teamă, Madame, că nu-mi pot concentra îndeajuns atenţia. Pot să fac altceva pentru dumneavoastră?

- Pentru mine? Pentru mine nimeni nu trebuie să facă nimic. Numai pentru băieţi. Stai că-ţi dau îndată ce să faci...

Se duse cu Alvina sus, în camera ei, şi-i arătă pantalonii din piele, cu franjuri pe margini a unuia dintre războinici. Se rupseseră la o cusătură. Îi dădu Alvinei un ac gros şi un fir de aţă cerată.

- Aştia sînt pantalonii lui Gigi, confecţionaţi dintr-o piele prost tăbăcită, de calitate inferioară, care se rupe. Uită-te aici. Şi-i indică un alt loc în care pantalonii fuseseră cusuţi. Nu-ţi scoate şorţul, e păcat să-ţi strici

rochia. La sfîrşitul săptămînii o să trebuiască să te repezi la Woodhouse, să-ţi mai iei îmbrăcăminte. Mai mare păcatul de rochia asta de voal, s-o porţi întruna. Unde-ţi sînt inelele? Cum? Le-ai lăsat în cameră? Le-ai încuiat măcar? Vai, draga mea, eu nu te înţeleg... Madame se albise la faţă şi o ţintuia pe Alvina cu priviri nimicitoare. Dacă ţi le fură? Vai de mine! M-au trecut sudorile. Începu să respire agitat. Dacă nu ţi le fură cineva, înseamnă că ai un noroc porcesc. Fugi, ce mai stai? Fugi să vezi ce-i cu inelele.

Madame bătu autoritar cu piciorul în podea.

- Adă aici tot ce ai... tot ce ai de valoare... Am să ţi le ţin eu în păstrare. Cum de ţi-a venit să...

Aproape că-i dădu un brînci Alvinei ca să fugă mai repede la pensiunea ei. Îşi găsi toate bijuteriile aşa cum le lăsase. Le adună şi i le dădu lui Madame, care începu să le plimbe mîngîietor printre degete, privindu-le cu ochi de îndrăgostită.

- Şi acum, cînd vrei să porţi vreuna din bijuterii, mi-o ceri mie.

Cu ce ochi avizi cerceta Madame broşa de rubine!

- Madame, îi spuse Alvina mînată de un impuls subit, dacă vă place atît de mult, consideraţi-o a dumneavoastră.

- Ce-ai spus?

- Dacă doriţi broşa aceasta, v-o dăruiesc.

- Să-mi dăruieşti broşa...! strigă Madame şi tot sîngele îi năvăli în obraji. După care începură falsele proteste de rigoare: Vai, cum aş putea! Cum să ţi-o iau! Doar nu te poţi gîndi cu adevărat să dăruieşti aşa ceva. Nu poţi să vrei una ca asta...

- Ba vreau, insistă Alvina. Dacă vă place, e a dumneavoastră.

- Vai de mine, cum s-o iau! Nu, nu pot s-o primesc! E o splendoare, şi valorează peste o mie de franci, pentru că, într- adevăr, s-ar părea că pietrele sînt veritabile.

- Vă asigur că sînt veritabile. Şi dacă vă place atît de mult, vă rog s-o luaţi.

- Vai, nu pot, nu pot!

- Vă rog...

- Vai, rubinele astea sînt superbe, bijuterie antică, bijuterie antică! Şi chiar vrei într-adevăr să mi-o dăruieşti?

- Da, cu multă plăcere.

- Ce inimă nobilă ai!... Madame o strînse pe Alvina în braţe şi o sărută.

Dar Alvina îşi păstră răceala. Madame, după ce mai aruncă o privire de îndrăgostită broşei, se grăbi să încuie toate bijuteriile.

- Vai de mine, găina! îşi aduse aminte. Nu trebuie să fiarbă prea mult.

După un timp, Alvina fu chemată la masă. Tinerii erau aşezaţi în jurul mesei şi discutau între ei, ca bărbaţii. După ce isprăvi de mîncat, Cicio se aşeză într-un colţ şi începu să cînte la mandolină, picurîndu-şi sunetele melancolice.

- Mă duc puţin în oraş, anunţă Alvina.

- Cine te însoţeşte?

- Nu-i nevoie să mă însoţească nimeni, doar dacă doriţi să veniţi şi dumneavoastră cu mine, Madame...

- Nu, nu pot, îmi pare rău. Nu am timp. Chiar vrei să mergi singură?

- Da, să dau o raită prin prăvăliile cu lucruri de damă.

- Dacă asta ţi-e dorinţa, du-te. Dar să te întorci la ora ceaiului, da?

După plecarea Alvinei, Cicio lăsă mandolina şi îşi aprinse o ţigară. După cîtva timp îi ceru lui Geoffrey să iasă cu el în oraş, şi plecară împreună. Alvina, cînd ieşi dintr-o prăvălie de stofe de pe Rotherhampton Broadway, se trezi cu ei postaţi în faţa vitrinei. O porniră amîndoi, nedespărţiţi, alături de ea. Apoi Alvina intră într-o prăvălie de lenjerie de damă, lăsîndu-i în stradă, fără să le spună un cuvînt. Stătu în prăvălie, trăgînd de timp cît putu. Dar cînd ieşi, îi găsi tot în faţa vitrinei. Erau cît se poate de răbdători.

- Cum, mai sînteţi aici? Eram sigură că aţi plecat.

- Nu ne grăbim, îi spuse Cicio luîndu-i pachetele din

mînă, cu aerul că era privilegiul lui.

Alvina îl privi: i-ar fi plăcut să nu poarte pălăria atît de înclinată pe-o ureche, i-ar fi plăcut ca paltonul lui să nu fi fost atît de cambrat în talie, i-ar fi plăcut să nu-şi fi ţinut tot timpul ţigara între buze, de-i atingea vîrful nasului. Dar ce i-ar fi plăcut ei nu-l interesa pe el. Mergea lîngă ea, cu o mînă de bărbat, "pe jumătate oficial, pe jumătate nu", care o enerva.

Alvina mai colindă printr-o sumedenie de prăvălii, şi după aceea se întoarseră acasă cu tramvaiul. Cicio se grăbi să plătească biletele de tramvai, oprindu-l pe Gigi care începuse să caute mărunţiş prin buzunare. Şi după ce cumpără biletele, îl luă pe Gigi de umeri, cu un gest vulgar de triumfătoare afecţiune. Alvina simţea că-i plesnesc nervii.

Cînd sosiră acasă, toţi se străduiră să-i intre în voie, să o cîştige. Dar fără nici un rezultat. Păstra o politeţe îngheţată.

Îşi luară ceaiul şi mai tîrziu se duseră la teatru. Alvina îi acompaniè mecanic, iar acasă, cina cu şuncă fiartă şi bere se desfăşura într-o atmosferă convenţională. În această seară, pînă şi Madame se temea puţin de Alvina.

- Vreau să mă culc devreme, sînt obosită, îi anunţă fata.

- Da, aş spune că sîntem cu toţii obosiţi, întări Madame.

- Oare de ce, întrebă Max cuprins subit de o dispoziţie filozofică, oare de ce nu poţi avea niciodată două seri vesele una după alta?

- Max, îl apostrofă Madame, berea te transformă pe tine într-un *farceur* reuşit.

Alvina se ridică.

- Vă rog, rămîneţi aici, nu am nevoie să fiu însoţită. Am cheia şi sînt obişnuită cu întunericul. Vă doresc noapte bună.

Bărbaţii se ridicară în picioare şi se înclinară ceremonios. Dar Cicio, cu un zîmbet îndărătnic, schimonosit, veni după ea.

- Te rog nu te deranja, îi ceru Alvina la uşa din faţă, întorcîndu-se spre el.

Ca şi cînd n-ar fi auzit-o, Cicio o urmă pînă la uşa pensiunii ei.

- Ai lanterna? întrebă Alvina. Pe scară e un întuneric de tăiat cu cuţitul.

Cicio rămase locului ca să scoată lanterna din buzunar. Alvina profită de oprirea lui, şi se strecură repede în casă, trîntind uşa după ea. Cicio rămase împietrit cîteva clipe, şi o grimasă neplăcută îi schimonosi faţa, de-a lungul nasului. Apoi se întoarse acasă.

Alvina se vîrî în pat cu repeziciune şi dormi buştean. A doua zi se arătă la fel de îngheţată. Membrii trupei se simţeau derutaţi şi agasaţi de comportamentul ei. Îi stînjenea, le frîna veselia firească. În acea seară - vineri - Cicio nu a mai însoţit-o. Şi Alvina ştia bine că după plecarea ei toată lumea respirase uşurată.

Nimeni nu mai încerca să fie drăguţ cu ea. A doua zi, sîmbătă, adică ultima zi a săptămînii, avu din nou senzaţia că e o intrusă. Trupa îşi regăsise atmosfera cordială. Iar ea era lăsată deoparte, ignorată. Cicio nu-i arunca nici măcar o privire, îl vedea doar din profil şi faţa lui avea o expresie neplăcută, batjocoritoare.

- Şi mîine pleci la Woodhouse? o întrebă Madame cu răceală.

Nu i se mai spunea Allaye.

- E necesar să-mi aduc cîteva lucruri, nu? răspunse Alvina.

- Da, dacă mai intenţionezi să rămîi cu noi.

Fraza era usturătoare ca o palmă în obraz.

- Da, doresc să rămîn cu voi.

- Bine. Atunci pleacă mîine la Woodhouse şi luni dimineaţă ne întîlnim la Mansfield. De acord? Rămîi o noapte la Woodhouse.

Mintea Alvinei fu săgetată de gîndul: "Vor să petreacă o seară între ei, fără mine." Un val de mîndrie se ridică în ea. Îi veniră pe buze cuvintele: "Pot să rămîn toată viaţa la Woodhouse." Dar îşi înghiţi răspunsul.

În fond, erau nişte oameni foarte josnici. Ar fi trebuit să fie mîndri să o aibă printre ei. Cu cîtă lăcomie înşfăcase Madame broşa de rubine! Şi ce bădăran era Cicio! Ea coborîse şi se înjosise amestecîndu-se cu ei, trăind laolaltă cu ei, în promiscuitatea lor. Ea, care fusese crescută în cu totul altă societate. Normele lor erau extrem de coborîte - nu numai în ce priveşte moralitatea dar şi concepţia de viaţă. Se umilise îngrozitor acceptînd modul lor de viaţă. Alvina evoca şi invoca imaginea domnişoarei Frost şi a mamei ei: două adevărate doamne, două femei cu inimă nobilă. Orice or fi gîndit şi simţit în legătură cu ea.

Oricum, încă nu era totul pierdut. I se dăruise lui Cicio. Gîndul îi ardea inima, o muşca furia, o ustura umilinţa la care se pretase, şi, vai! o sfîşia chinuitor iubirea neştirbită, dar neîmplinită. În ciuda tuturor mustrărilor pe care şi le adresa singură, era îndurerată în iubirea ei, pentru că Cicio o ignorase. Şi instinctul îi spunea că s-ar putea s-o ignoreze pe veci. Se duse în camera ei, plîngînd, şi se zbătu întreaga noapte între mîndria ei rănită şi dorinţa arzătoare.

Capitolul zece

Prăbuşirea Casei Manchester

A doua zi Alvina se deşteptă calmă şi meditativă. Pe cînd se pieptăna, răzbiră pînă la ea suspinele melancolice ale mandolinei lui Cicio. Se uită pe geam, peste învălmăşeala mizeră a curţilor dosnice şi zări o frîntură de Cicio, cocoţat pe o ladă în curtea pavată cu cărămizi brune din spatele pensiunii lui, în cămaşă, ciupindu-şi mandolina care se jelea. Cicio părea întotdeauna insensibil la frig, nu reacţiona decît la şfichiuirea vîntului şi la biciuirea ploii. Acum îşi cînta la mandolină canţonetele lui napolitane, în care vibrau doruri şi jinduri necunoscute Alvinei. Şi cu toate că nu putea desluşi decît o frîntură din Cicio, privelişte a capului lui era suficientă ca să-i redeştepte fascinaţia şi dorinţa ce-i moleşea tot trupul. Cît de îndepărtat, cît de meridional îi apărea! Şi avea în el ceva atît de învăluitor, de misterios! Doamne, şi ar putea să-l piardă pe veci! Cît de puţin lipsea ca să-l piardă!

Coborî în grabă şi se duse la pensiune. Îi deschise Geoffrey. Alvina îi dărui un zîmbet deschis, luminos, de parcă peste noapte se prefăcuse ca prin farmec.

- L-am auzit pe Cicio cîntînd la mandolină, îi spuse ea.

Pe faţa lui Geoffrey se ivi un zîmbet lătăreţ. Făcu o mişcare cu capul în direcţia curţii din spate, şi o privi pe Alvina cu subînţeles şi cu o licărire de adîncă intimitate în ochi, ca şi cînd ar fi vrut să-i dea a înţelege că prietenul ei suferea din dragoste.

- Să mă duc la el? îi ceru Alvina sfatul.

Geoffrey îşi lăsă mîna pe umărul ei, vrînd parcă să o încurajeze, şi încuviinţă din cap. Era un tînăr voinic, cu o faţă fălcoasă şi plăcută, viu coloratã, avînd în el ceva de taur alpin, lent, etern, şi chiar misterios. Pe Alvina o răscoli privirea lui ce părea să izvorască din profunzimi pline de mister, deşi se propaga prin nişte ochi bovini, străjuiţi de gene negre. Arcul ciudat al sprîncenelor îi dădeau un aer ireal, de apariţie nepămînteană. Alvina îi zîmbi din nou. Dar Geoffrey înclină capul şi, încleştîndu-i în continuare umărul cu mîna lui grea, o împinse uşor spre Cicio.

Cînd ieşi în curtea din spatele casei, Alvina îl privi pe Cicio în faţă, cu acelaşi zîmbet deschis şi luminos cu care-l întîmpinase şi pe Geoffrey. Degetele lui Cicio tremurară pe corzile care scoaseră un sunet discordant. Stătea nemişcat, privind-o, de parcă abia acum se trezise înţelegerea în el. Şi Alvina se înfioră sub privirea enigmatică a ochilor galbeni, adăpostiţi de atîta umbră. Îi purta pică, şi totuşi se apropie de el, pînă îl atinse cu voalul rochiei. Cicio continua să-şi ţină aţintită asupra ei privirea întunecată, grea, care o strivea. Era ca un animal ce-şi pîndeşte prada. Alvina îşi plimbă ochii prin curtea părăginită în care se pripăşise o prăpădită tufă de agrişe.

- Cicio, vii cu mine la Woodhouse? îl întrebă ea brusc.

Nu-i dădu nici un răspuns pînă cînd Alvina nu-şi mută din nou privirea de la el. Şi cînd ochii li se întîlniră iar, o întrebă, continuînd să o pîndească:

- La Woodhouse?

- Da, răspunse ea şi buzele i se albiră.

Şi atunci văzu din nou înfiripîndu-se pe buzele lui zîmbetul triumfător. Alvina ar fi vrut să-şi pună palma

peste gura lui, să nu-i mai vadă zîmbetul. Îşi concentră privirea pe ochii lui galbeni, adumbriţi de întunericul genelor şi sprîncenelor. Ochii o pîndeau, aşa cum pîndeşte pisica o pasăre, dar fără cruzime. Pupilele lui radiau o căldură solară, de o insondabilă profunzime şi atît de dulce pentru ea.

- Vrei să vii? repetă Alvina întrebarea.

Dar ochii lui îi răspunseră printr-o sclipire. Cicio îşi întoarse capul, ocolind parcă un răspuns precis.

- Da, spuse într-un tîrziu.

- Cîntă-mi ceva, îl rugă Alvina.

Cicio refuză, clătinînd din cap.

- Te rog, cîntă-mi, insistă Alvina, privindu-l de sus în jos.

Cicio îşi lăsă capul în piept, spre mandolină, şi începu deodată să cînte din gură o canţonetă napolitană. Cînta cu o voce joasă, înăbuşită, care-i ţîşnea parcă din cap, şi îşi mişca buzele uitîndu-se în sus la ea cu o expresie tandră şi ironică totodată, în timp ce cîntecul intonat cu acea *voix blanche,*[1] contopită cu trilul tremurat al mandolinei, părea să o mîngîie. Glasul lui catifelat o pătrundea şi o străbătea ca un fior dureros, dar atît de dulce - fiorul glasului lui. Îi urmărea mărul lui Adam mişcîndu-i-se în gîtlej, şi sprîncenele umbroase, îmbinate peste ochii care-şi filtrau privirea pe sub gene. Iată sfinxul cîntînd şi ea pironită între labele lui. Simţea că se topeşte, că se contopeşte cu însăşi forţa lui.

Salvarea îi veni de la Madame.

- Ce faceţi aici? Serenadă pe stomacul gol? Aveţi o rezistenţă de fier. Şi nu credeţi c-ar fi de preferat nişte ouă cu costiţă, *hein* ? Aroma nu vă gîdilă nările?

Cicio îşi reteză cîntecul cu un zîmbet de dispreţ batjocoritor şi îşi întoarse privirea într-o parte.

- Eu prefer serenada, răspunse Alvina. Ouă cu costiţă am mai mîncat la viaţa mea.

- Da? Dar prea des n-o să le mai mănînci. Acum

1. Voce albă. (fr.)

veniţi la masă. Da?

Cicio se ridică în picioare şi o privi pe Alvina cu acelaşi înţeles cu care l-ar fi privit şi pe Gigi dacă s-ar fi aflat acolo. Ochii lui îi vorbeau despre Madame, spunîndu-i lucruri pe care limbajul lui nu izbutea să le articuleze. Văzîndu-l, Alvina izbucni în rîs şi faţa lui se lumină de un zîmbet vesel, zeflemitor.

O urmară pe Madame în casă. Alvina care mergea în faţa lui Cicio îi simţi degetele lunecînd pe ceafa ei şi coborînd gingaş pe şira spinării. Se înfioră toată, de parcă vreo lighioană invizibilă şi-ar fi plimbat laba pe ea, mîngîind-o, şi, întorcîndu-şi brusc capul, văzu zîmbetul răutăcios al lui Cicio chiar îndărătul ei.

- Probabil că o să plecăm cu acelaşi tren, îi înştiinţă Madame. Plecăm de la Gara Centrală şi avem acelaşi drum pînă la primul nod de cale ferată, unde tu ai să cobori, Allaye, ca să iei trenul de Knarborough. Ne revedem mîine. Dar băgaţi de seamă, e destul de tîrziu.

- Eu plec cu ea la Woodhouse, îi comunică Cicio în franceză.

- Zău? Pleci şi tu? Mergi cu trenul sau cu bicicleta?

- Cu trenul.

- Dai tu atîţia bani?

Cicio ridică din umeri.

După micul dejun, cînd Alvina se reîntorsese în camera ei să-şi strîngă lucrurile, Geoffrey ieşi în curtea din spatele casei, unde stăteau rezemate bicicletele.

- Ascultă-mă Cic', mi-ar plăcea să viu şi eu la Woodhouse. Haide să plecăm amîndoi pe biciclete.

Cicio îşi clătină capul a împotrivire.

- Eu plec cu trenul, cu *ea.*

Geoffrey se posomorî.

- Tare-aş vrea să văd şi eu cum e *chez elle.*[1]

- Atunci vorbeşte cu *ea.*

Geoffrey îl privi cu reproş.

- Vrei să te descotoroseşti de mine. Mi-ar plăcea şi

1. La ea. (fr.)

mie să văd cum e la ea acasă.

- Ţi-am spus să vorbeşti cu ea. Şi pe urmă vino cu bicicleta.

- Văd că-ţi pare bine să te scuturi de mine, mîrîi Geoffrey.

Cicio îi atinse cu degetul obrazul fălcos şi-i zîmbi cu tandreţe.

- Nu vreau să mă scutur de tine, Gigi. Nu m-am sfătuit cu tine? Şi nu mi-ai spus tu să plec? Sigur, vino şi tu. Dar mai întîi spune-i ei, şi pe urmă vino. Vii cu bicicleta, da? Dar cere-i ei să vii. Hai, du-te şi stai de vorbă cu ea.

Alvina a fost mirată cînd a auzit pe cineva bătîndu-i în uşă, şi apoi vocea lui Gigi, cu accentul lui străin, marcat:

- Domnişoară Houghton, dă-mi voie să-ţi duc valiza.

Îi deschise uşa şi făcu ochii mari. Era tocmai pe punctul de plecare.

- Poftim, ia-o, îi spuse zîmbind.

Dar Gigi se proţăpi în faţa ei, ca un taur alpin în care mocnea o forţă primejdioasă. Zîmbetul Alvinei îl încurajase.

- Allaye, vreau să-ţi cer ceva.

- Ce?

- Pot să vin şi eu la Woodhouse?

- Cînd?

- Azi. Să vin cu bicicleta şi să ajung la ora ceaiului. Să fiu cu tine şi cu Cicio. Vrei?

Un zîmbet lătăreţ dar timid îi încolţise pe faţă.

- Da, vino.

Geoffrey o măsură cu ochii lui bovini.

- Vrei de-adevăratelea? întrebă întinzîndu-i mîna.

Alvina i-o strînse prieteneşte.

- Sigur că vreau. Vino!

- Bine, îi spuse lăţindu-şi buzele groase pînă la urechi şi fixînd-o întruna. Spune-mi, Cicio e băiat bun, nu? o întrebă după un timp.

- Ştiu eu... crezi că e?

- Daaa! E cel mai bun, răspunse Gigi dînd din cap cu

gravitate.

Părea atît de serios şi de solemn, încît pe Alvina o pufni rîsul. Rîse şi Geoffrey şi-i ridică valiza ca pe o jucărie. Cînd îl văzu pe Cicio afară, îi strigă:

- Hei, Cic', *sommes d'accord.*[1]

- *Ben!* răspunse Cicio şi întinse mîna să ia valiza. *Donne!*[2]

- *Ne-ne,* se opuse Gigi, ocolindu-l.

Cînd se întîlniră cu toţii în gara nouă şi foarte populată, Alvina avu senzaţia că, în sfîrşit, era integrată în trupă. Fără să fi fost ostentativi, cei din Natcha-Kee-Tawara arătau de la o poştă că sînt o trupă de teatru - adică altfel decît restul călătorilor. Madame, gătită cu voaleta cu buline, privea cu neastîmpăr în dreapta şi-n stînga, dar păstra o vizibilă stăpînire de sine, specifică profesiunii ei. Max se învîrtea ca un poliţist vigilent pe lîngă o ladă neagră uriaşă, pe care era vopsit în roşu numele Natcha-Kee-Tawara, ca o inscripţie criptică; alături se înălţa un mic morman de decoruri şi recuzite. La alt capăt al peronului, Louis cumpăra biletele. Cicio şi Gigi aduceau bicicletele. Şi cu toţii formau, evident, o trupă în turneu, agitată, veselă, preocupată - dar total deosebită de ceilalţi pasageri: o ceată de nomazi.

Alvina se duse la chioşcul de ziare; Geoffrey, statuar, se apropie de ea.

- La ce oră crezi că te putem aştepta? îl întrebă ea.

Gigi îi dărui zîmbetul lui cald.

- O să mă aşteptaţi? Să zicem... începu să calculeze în minte. Cred că în jur de patru.

- Şi noi ajungem tot pe la patru.

Gigi dădu din cap a înţelegere.

În tren toţi se manifestau ca nişte oameni voioşi, nepăsători. Bărbaţii fumau şi scuturau scrumul pe jos, strivindu-l şi împrăştiindu-l cu talpa pantofului. Madame

1. Am căzut de acord. (fr.)
2. Dă-o! (fr.)

cerceta plină de curiozitate chipurile tuturor pasagerilor. Max citea ziarul "Lloyds" şi-i atrăgea lui Louis atenţia asupra unor pasaje. Cicio, la un moment dat, îi arse o palmă zdravănă lui Gigi peste coapsă, apoi îl privi rîzînd. În sfîrşit, ajunseră la nodul de cale ferată, unde urmau să se despartă. O rafală de pupături şi de formule de bun rămas, ca şi cum se părăseau pe viaţă. Louis se duse la vagonul restaurant şi aduse de acolo portocale şi plăcinte, iar Madame îi dădu Alvinei o şocolată. Şi apoi se porniră din nou: "La revedere, la revedere, Allaye! La revedere, Cicio! *Bon voyage* ! Petrecere bună!"

Alvina şi Cicio se deplasară în grabă să prindă rapidul de Knarborough.

- Sînt foarte drăguţi toţi ai tăi. Îmi plac, îi spuse ea.

Cicio aprobă din cap. Şi Alvina îşi dădu seama, după expresia lui, cît de ataşat era totuşi de ceilalţi şi, mai ales, cîte emoţii era în stare să încerce în felul lui mut, nearticulat. Ţinea mult la toată trupa. Alvina îşi strecură mîna în mîna lui. Cicio i-o strînse instinctiv, într-un impuls de comunicabilitate fizică, apoi îi eliberă mîna cu indiferenţă. Nu erau singuri în compartiment. Dar Alvina simţise cît de spontană, cît de caldă, cît de totală fusese strîngerea lui de mînă.

Se uitau amîndoi pe geam, contemplînd peisajul învăluit în calmul duminical. Coborîră la Knarborough, la ora unu, şi intrară într-un mic restaurant să ia masa de prînz.

- Nu ţi se pare curios să călătorim împreună? îl întrebă ea.

- Ţie ţi se pare curios? îi întoarse el întrebarea, zîmbindu-i senin.

- Da. Ţie nu?

Cicio îi răspunse cu un rîs scurt.

- Şi te iubesc atît de mult, încît aproape că mă sufocă iubirea, adăugă Alvina, tremurînd peste farfuria cu cartofi.

Cicio se uită în jur, pe furiş, ca să se convingă dacă nu cumva îi auzise cineva. Nu admitea efuziunile în public. După ce se linişti, văzînd că nu era nimeni în

preajma lor, îi prinse genunchii între genunchii lui, pe sub masă, într-o strînsoare lentă dar puternică. Alvina, prizonieră, îi întinse mîna peste masă. Cicio îşi lăsă o clipă mîna peste mîna ei, apoi şi-o retrase prudent. Dar genunchii îi erau încă strînşi în cleştele viu al genunchilor lui.

- De ce nu mănînci? o întrebă Cicio zîmbind, arătînd cu capul spre farfurie.

Îi descleştă genunchii.

Luară tramvaiul pînă la Woodhouse, un drum lung şi plicticos, care dură o oră. Se aşezară pe imperiala acoperită, în atmosfera îmbîcsită de fum de tutun. Cicio se transformă brusc: deveni rezervat, închis, stînjenit - un meridional oacheş printre străini. Şi gîndul Alvinei se întoarse brusc spre femeia din Lumley măritată cu un negru. Acum o înţelegea de ce era atît de retrasă. Şi ea se simţea acum, într-un fel, o exilată, din cauza străinului de lîngă ea. Da, o exilată! Şi ce mult îi plăcea să se simtă exilată! O fascina natura misterioasă, îndepărtată, străină şi dispreţuită a lui Cicio. Iubea această natură a lui, o adora, şi era pregătită să sfideze întreg universul. Şedea lîngă ea, întunecat, închis în el însuşi, complexat din cauza aşa-zisei sale inferiorităţi faţă de oamenii ăştia din nordul industrial. Şi ea îi ţinea partea, îi era alături, împotriva propriului ei neam.

Pe măsură ce se apropiau, începură să urce în tramvai oameni cunoscuţi. Alvina le răspundea cu atîta răceală la salut, încît oamenii întorceau mereu capul ca să se holbeze la ea şi la Cicio. Dar nu-i adresară nici un cuvînt. Între ea şi ei se căscase pentru totdeauna o prăpastie - şi ea o adîncea de bună voie.

Tramvaiul îi scutură printre dealurile şi prin văile abrupte ale ţinutului industrial, pînă ajunseră aproape de Woodhouse. Cînd trecură pe lîngă ruinele "Gîtului de jumate penny", Alvina nu încercă nici o emoţie. Acum traversau strada Knarborough. Tinerii din Woodhouse se plimbau cu fetele lor, cu toţii dichisiţi în haine de duminică. Cît de familiară îi era Alvinei întreaga privelişte:

gulerul de vulpe al lui Lizzie Bates, şi paltonul mov al lui Fanny Clough, şi pălăria cu pene a doamnei Smitham. Cît de bine le cunoştea! Şi; inevitabil, vechile simţăminte generate de Woodhouse începură să pună stăpînire pe ea: se bucura că plimbăreţii nu o puteau vedea, pentru că s-ar fi ruşinat în faţa lor de înfăţişarea lui Cicio. Un moment regretă că venise cu el. Şi cînd se apropiară de casă, începu să se întrebe la care staţie să coboare pentru a înfrunta cît mai puţină lume. Pînă la urmă, însă, îşi oţeli impulsul de sfidare şi coborî, împreună cu Cicio care-i purta valiza, drept în mijlocul gloatei duminicale, care rămase cu gura căscată. Şi Alvina ştiu că va rămîne stigmatizată pe viaţă.

Cotiră spre intrarea în Casa Manchester. Alvina o înştiinţase de sosirea ei pe domnişoara Pinnegar, dar aceasta, crezînd că vine cu trenul, o aştepta mai tîrziu. În aşteptare, se întinsese să tragă un pui de somn, aşa încît trebuiră să bată cu putere în uşă ca s-o trezească. Le deschise, zăpăcită de somn, cu obrajii ei pătaţi, scurtă, îndesată şi arţăgoasă.

- N-am ştiut că nu vii singură, sunară primele cuvinte cu care o întîmpină pe Alvina.

- Nu? răspunse Alvina sărutînd-o. Cicio a venit ca să-mi ducă valiza.

- O! Bună ziua.

Îi întinse mîna şi Cicio i-o scuturâ cu indiferenţă.

- Azi a sosit telegrama ta, o informă domnişoara Pinnegar pe Alvina. Am înţeles că vii cu trenul. Doamna Rollings se întoarce pe la patru.

- Foarte bine.

În casă domnea liniştea unei după-amieze de duminică. Cicio îşi dezbrăcă paltonul şi se aşeză direct pe scaunul lui James Houghton. Alvina îi dădu permisiunea să fumeze. Era tăcut şi îngîndurat. Domnişoara Pinnegar, o apariţie patetică, cu obrajii pătaţi, spinarea încovoiată, şi un breton sur pe frunte, nu ştia ce trebuie să facă sau să spună.

Veni pe scări după Alvina, pînă în camera ei.

- Nu înţeleg de ce l-ai cărat după tine pe *ăsta,* se răţoi ea. Ce-i în capul tău? Tot oraşul vorbeşte.

- Nu-mi pasă cîtuşi de puţin. Băiatul îmi place.

- Nu-ţi crapă obrazul de ruşine? ridică domnişoara Pinnegar vocea şi îşi înălţă mîna exact cu gestul nervos al domnişoarei Frost. Cum te poţi înjosi în asemenea hal? Şi n-a trecut decît o lună de cînd l-ai îngropat pe taică-tău.

- Nu văd ce legătură e între una şi alta. Tata e mort şi sînt convinsă că morţilor nu le mai pasă de nimic.

- Eu n-am mai pomenit ca o fată de familie să vorbească în felul ăsta.

- Dar de ce? Vorbesc foarte serios.

Domnişoara Pinnegar încremeni în locul în care se afla, neştiind ce să mai spună.

- Sper că n-ai de gînd să-l opreşti aici la noapte, rosti într- un tîrziu cu vocea gîtuită.

- Ba rămîne peste noapte aici. Şi mîine ne întoarcem împreună la Madame. Acum am intrat şi eu în trupă, sînt acompaniatoarea lor.

- Şi-ai să te măriţi cu *ăsta* ?

- Încă nu ştiu.

- Cum nu ştii? Păcatele mele! Eu înnebunesc!

- Îţi spun că încă nu ştiu.

- E o nebunie. Nebunie curată! Ţi-ai pierdut minţile! De multe ori am avut eu impresia că biata maică-ta nu era zdravănă la cap. Şi acuma calci pe urmele ei. Te-ai smintit. Ar trebui să fii pusă sub supraveghere.

- Asta e părerea dumitale, domnişoară Pinnegar. În orice caz, însă, te rog să nu-ţi dea prin minte să mă supraveghezi dumneata.

- Păi dacă n-o fac eu, cine vrei s-o facă?

- Să n-o facă nimeni.

Domnişoara Pinnegar îşi înghiţi cuvintele.

- În condiţiile astea simt că nu mai pot rămîne o zi în Woodhouse, spuse pînă la urmă.

- *Eu* plec definitiv din Woodhouse, o informă Alvina.

- Sper; asta ar mai lipsi, să rămîi cu el aici.

Domnişoara Pinnegar se prăbuşi brusc pe un scaun şi începu să se vaiete, plîngînd.

- Bietul taică-tău! Bietul taică-tău!

- Eu cred că morţilor le merge foarte bine. De ce-l plîngi?

- Eşti o fată pierdută! strigă domnişoara Pinnegar.

- Oare? începu Alvina să rîdă. Îmi place cum sună.

- Da, asta eşti, o fată pierdută, conchise domnişoara Pinnegar cu o notă finală.

- Îmi place să fiu o fată pierdută.

Domnişoara Pinnegar plînse pînă cînd nu mai avu lacrimi de vărsat. Se închircise la trup şi arăta complet pierită. Alvina se apropie şi îşi lăsă mîna pe umărul ei:

- N-are nici un rost să mă boceşti, domnişoară Pinnegar. Nu te prosti. Mă simt foarte bine cu Cicio şi cu Madame. Poate că o să mă mărit cu el. Dar dacă nu mă mărit cu el - şi rostind aceasta Alvina încleştă strîns umărul sărmanei domnişoare pînă cînd nefericita gemu de durere, - dacă nu mă mărit, nici nu vreau să mai ştiu vreodată de el!

Domnişoara Pinnegar se ghemui pe scaun, doborîtă.

- Mi-e ruşine să mai rămîn în Woodhouse, se lamentă ea.

- Ei şi? o domoli Alvina, sărutînd-o. Ce, Woodhouse e singurul oraş din lume?

- De patruzeci de ani sînt aici şi a devenit căminul meu.

- Iar mie mi-a fost cămin timp de treizeci de ani. De asta sînt fericită să nu-l mai văd.

O nouă tăcere.

- M-am gîndit, urmă domnişoara Pinnegar mai liniştită, să-mi iau o prăvălioară la Tamworth. Şi familia Watson s-a mutat acolo.

- E o idee foarte bună.

Domnişoara Pinnegar îşi concentră toată energia şi curajul care mai pîlpîiau în ea.

- Aici nu mai am ce căuta. Woodhouse nu-mi mai poate oferi nimic.

- Te cred. O să te simţi mult mai bine cînd ai să pleci de aici.

- Da... în condiţiile de faţă... e mai bine să plec.

Arăta ca o băbuţă scurtă şi îndesată, cu părul sur. Coborîră amîndouă, şi domnişoara Pinnegar puse ceainicul la fiert. Alvina se întoarse la Cicio.

- Vrei să-ţi arăt casa? îl întrebă.

Cicio dădu din cap şi Alvina îl plimbă prin toate camerele. Cicio arunca priviri iuţi, curioase; vedea totul, dar nu făcea nici o observaţie.

- Aici era salonaşul mamei mele. A zăcut ani de zile în fotoliul ăsta.

- Stătea tot timpul aici? întrebă Cicio mirat, uitîndu-se în ochii Alvinei.

- Da. Suferea de inimă. Uite încă o fotografie a mamei. Eu nu semăn cu ea.

- Dar asta cine-i? întrebă Cicio indicînd o fotografie a domnişoarei Frost, distantă, cu părul ei de argint.

- Guvernanta mea, domnişoara Frost. A locuit la noi pînă a murit. Am iubit-o foarte mult. A însemnat enorm pentru mine.

- A murit şi ea?

- Da, acum cinci ani.

Trecură în salon. Cicio se apropie de pian şi îşi trecu degetele peste clape.

- Cîntă ceva, îi ceru Alvina.

Scuturâ din cap, zîmbind, şi îi ceru să cînte ea ceva. Alvina se aşeză la pian şi cîntă una din ariile lui Kishwegin. Cicio o urmărea zîmbind.

- E un pian foarte bun... nu? întrebă el.

- Da, sună frumos.

- E al tău?

- Pianul? Sigur că da. Bănuiesc că totul e al meu. Teoretic. Încă nu ştiu la ce hotărîri s-a ajuns în privinţa afacerilor tatălui meu.

Cicio o măsură din priviri, apoi începu iar să cerceteze camera. Văzu portretul în culori al unei fetiţe cu bucle lungi castanii şi ochi mari, îmbrăcată într-o rochiţă

albastru deschis, şi încinsă cu o eşarfă de un albastru închis.

- Asta eşti tu?

- Da! Mai semăn? Vezi ce caraghioasă eram?

Urcară în dormitorul monumental.

- Aici a fost dormitorul mamei, şi acum e al meu.

Cicio se uită lung la ea, apoi examină încăperea, după care privi repede pe fereastră afară şi, în cele din urmă, îşi întoarse ochii iarăşi spre ea. Alvina roşi, se grăbi să-l conducă în camera lui şi să-i arate baia. Pe urmă coborîră la parter.

Cicio privea uimit vastitatea încăperilor, înălţimea tavanelor, spaţiile mari ale întregii case şi mobilierul scump.

- Ce casă mare! aprecie el. E a ta?

- Tot teoretic. Eu am moştenit totul - dar şi datoriile, înţelegi?

- Datorii mari?

- Da. Nu ştiu încă la ce sumă se ridică. E posibil ca datoriile să depăşească valoarea proprietăţii. Mîine o să mă duc să stau de vorbă cu avocatul şi să mă lămuresc. E foarte posibil ca după achitarea datoriilor să rămîn fără un ban şi fără nimic.

Alvina se oprise pe scară ca să-i furnizeze toate aceste informaţii. Cicio se afla pe o treaptă mai sus şi se uita în jos la ea, făcînd calcule în minte. Apoi îi spuse cu amărăciune:

- Mare păcat să pierzi toate astea!

- Din moment ce am din ce să trăiesc, nici nu-mi pasă.

Cicio făcu gestul lui de protest, cu braţele desfăcute în lături, arătînd că nu o poate înţelege. Pe urmă îmbrăţişă din nou cu privirea scara impozantă şi holul de jos.

- Ce casă grozavă! Bine-ar fi să fie a ta!

- Dacă-ţi place atît de mult, atunci mă rog şi eu să-mi rămînă, răspunse Alvina cu ardoare.

Cicio înălţă din umeri.

- Cum s-ar putea să nu-mi placă?

- Uite, eu o detest. Mi se pare o grotă întunecoasă, mohorîtă. Am oroare de ea, pentru că mi-a înghiţit toată viaţa şi nu mi-a dat în schimb decît necazuri şi tristeţe. O urăsc!

- Nu înţeleg de ce, răspunse Cicio cu un glas ciudat în care se amesteca şi puţină ironie. Bine-ar fi să fie a ta! repetă el cînd intrară în sufragerie, unde domnişoara Pinnegar ungea pîine cu unt.

- Ce să fie a ta? întrebă ea.

- Casa, îi răspunse Alvina.

- Asta încă nu se ştie. Să vedem ce-o spune avocatul, replică ea, aranjînd feliile de pîine cu unt pe o farfurie. După care ţinu să sublinieze pe un ton acru: E un lucru nedrept, dar nu e singurul. Dacă domnişoara Houghton ar fi moştenit tot ce i se cuvine de drept, situaţia ar fi cu totul alta, poţi să fii convins.

- Înţeleg, răspunse Cicio către care se îndreptase aluzia.

- Alta ar fi fost situaţia... dacă ar fi avut parte de averea în care s-a născut... n-ar fi fost nevoită să acompanieze la pian o reprezentaţie din pauzele unui film.

- Probabil că nu, admise Cicio.

- Sigur că nu. Nu pentru aşa ceva a fost ea menită.

- Credeţi?

- Şi ce, dumneata nu crezi? îl repezi domnişoara Pinnegar privindu-l în faţă.

Cicio rînji.

- Eu n-am cum să ştiu.

- Păi e un lucru care se înţelege de la sine.

- He, făcu Cicio căruia subînţelesul nu-i era foarte clar.

- Desigur că cei care nu ştiu ce înseamnă o viaţă cuviincioasă nu pot înţelege nimic, i-o trînti ea ridicîndu-se şi scuturînd în foc firimiturile de pîine care căzuseră în poala şorţului negru.

Cicio continua s-o urmărească. Domnişoara

Pinnegar ieşi din sufragerie şi se duse în spălătorie. Alvina, care voia să aprindă focul în salon, veni cu un făraş să ia jăratic din sufragerie.

- Vrei jăratic? o întrebă Cicio luîndu-i făraşul din mînă. Ce focuri grozave aveţi voi aici! adăugă vîrînd făraşul sub mormanul de cărbuni incandescenţi.

- Destul! îl opri Alvina. Vino să-l ducem în salon.

Cicio o urmă ducînd făraşul cu rubine învăpăiate, pe care le zvîrli peste surcelele pregătite în sobă. Apoi o urmări pe Alvina care mai punea cîteva bucăţi de cărbune pe foc.

- Ce lucru frumos e focul! se extazie Cicio. Şi ce minunat arde! Tare frumos mai e! Ştii, la noi se spune: "Fără mîncare omul mai poate trăi, dar fără foc, nu."

- Dar la Neapole nu e întotdeauna cald, vara şi iarna? se miră Alvina

- Nu e. Şi-apoi satul de unde vin eu e la munte, cale de-un ceas de Neapole, cu rapidul. Iarna e un frig de crapă pietrele şi vara te topeşti de căldură.

- E frig ca în Anglia?

- Şi mai şi. Iarna vin lupii. Noaptea, pe ger, îi auzi cum urlă.

- Vai de mine!...

- Şi omoară cîinii. Îi sfîşie în bucăţi. Lupii urăsc cîinii, îi urăsc.

Emise un sunet nearticulat ca s-o facă să înţeleagă cu cîtă furie urăsc lupii pe bieţii cîini. Alvina rîse.

- În locul lor, i-aş urî şi eu, spuse ea.

- Crezi? O privi cu multă curiozitate. De ce să urăşti cîinii? A doua zi îi găseşti sfîşiaţi... zvîrliţi prin pădure sau printre stînci, abia de-i poţi descoperi.

- Ce înfricoşaţi trebuie să fie cîinii!

- Da, sînt înfricoşaţi!

Şi Cicio îşi însoţi şi îşi întări cuvintele cu gesturi sugestive şi cu exclamaţii, menite să suplinească ceea ce nu era în stare să exprime.

- Şi te simţeai bine acolo, în satul tău?

Cicio îşi lăsă capul pe un umăr.

- Nu... cum să-ţi spun... he... acolo n-ai ce face... bani ioc... munceşti, munceşti din zori şi pînă în noapte... şi nu te alegi cu nimic... nici un fel de viaţă... n-ai nimic de făcut. Tatăl meu a murit cînd eram mic, şi mama m-a dus la Neapole. Acolo trai... da... mergeam cu barca, pescuiam... transportam oameni cu barca...

Îşi roti braţul prin aer ca să contempleze tot ce nu putea rosti prin cuvinte. Şi îi zîmbi - cu un zîmbet care oglindea melancolie, nostalgie, şi o certă îndepărtare, splendoarea unei străvechi fatalităţi, a unei atavice acceptări a destinului.

- Eraţi săraci?

- Săraci lipiţi pămîntului. Umblam desculţi, în zdrenţe, şi mîncam pîine şi peştişori din mare, scoici...

Mîinile lui se agitară în gesturile explicative dar ochii îi rămăseseră pironiţi pe faţa Alvinei, continuînd să oglindească o adîncă cunoaştere de dincolo de cunoaştere. De parcă, în străfundurile lui, nu făcea nici o diferenţiere între sărăcie şi avuţie, ambele însemnînd doar două ipostaze de viaţă egale. Dacă ţinea să aibă bani, acest lucru pornea numai din orgoliu, pentru că în genere săracii sînt umiliţi, şi nu dintr-o necesitate vitală. Avea o cunoaştere înnăscută, atavică, a zădărniciei lumii, o cunoaştere care-şi înfigea rădăcinile în generaţiile nesfîrşite care se înşirau în urma neamului său. Doar pojghiţa de civilizaţie modernă suprapusă peste această antică cunoaştere făcuse din acumularea de bunuri materiale o "*idée fixe*". Instinctiv, ştia că totul e deşertăciune. Dar influenţa civilizaţiei moderne, oricît de străvezie şi de nesubstanţială ar fi fost, reuşea totuşi să-i biruie instinctul, să-l îndemne să-şi afirme şi el într-un fel existenţa pe pămînt. Alvina îl urmărea fascinată, desluşind în el frumuseţea acelui fatalism ancestral, rod al civilizaţiilor străvechi care-şi lăsaseră amprenta; dar recunoscu, totodată, şi meschinăria vulgară a faţadei moderne.

- Şi cînd ai să te întorci în Italia ai să te duci în satul tău?

- Nu ştiu...
- Cum se numeşte satul?
- Pescocalascio.

Alvina repetă cu greu numele.

- Scrie-l, ca să-l pot reţine.

Cicio scoase din buzunar un creion şi un petec de hîrtie, dar Alvina îi aduse un caiet vechi de desen. Notă încet, cu scrisul lui înflorit, italienesc, numele satului.

- Scrie şi numele tău, te rog.

"Marasca Francesco", scrise Cicio mai departe.

- Scrie şi numele tatălui şi al mamei tale.

Cicio o privi nedumerit.

- Vreau să văd cum arată scrise.

"Marasca Giovanni" scrise el, apoi adăugă dedesubt "Califano Maria".

Alvina se uită la cele patru nume aşternute cu scrisul înflorit, şi le citi apoi cu glas tare. Cicio îi îndreptă pronunţia, zîmbind. Cînd învăţă să le rostească corect, îi spuse:

- Da, acum le-ai citit bine.

Domnişoara Pinnegar se ivi în uşă, indignată, comunicîndu-le că doamna Rollings văzuse pe un alt membru al trupei venind pe bicicletă.

- Gigi! strigă Cicio. Nu ştie pe unde se intră, adăugă el, luîndu-şi pălăria şi ieşind în grabă să-şi întîmpine prietenul.

Sosi şi Geoffrey, încălzit, roşu, transpirat.

- N-ai găsit casa? îl întrebă Alvina.

- Casa am găsit-o, dar nu reuşeam să găsesc uşa.

Rîseră cu toţii şi se aşezară în jurul mesei de ceai. Geoffrey şi Cicio discutau în franceză şi păreau uşor stingheriţi. Din fericire, învăţaseră de la Madame să mănînce manierat. Cu toate astea, domnişoara Pinnegar era oripilată de purtările lor.

- Habar n-ai ce casă extraordinară e asta! îi spuse Cicio lui Geoffrey în franceză.

- Da! răspunse Geoffrey cu gura plină, privind în jur.

- Eh... dacă ar fi a *ei* ...

Cînd isprăviră ceaiul, Cicio i se adresă Alvinei:

- Vrei să-i arăţi şi lui Gigi casa?

Şi reîncepu turul de inspecţie a casei. Geoffrey se oprea în fiecare cameră, zdravăn înfipt pe picioarele lui groase, studia totul şi comenta în franceză, vorbind cu Cicio. Pe scară, mîngîie balustrada lustruită, din mahon solid. Cînd intrară în dormitor, aproape că se înspăimîntă la vederea patului uriaş şi a dulapului înzidit. În sala de baie, răsuci robinetele argintii, de modă veche.

- Uite camera mea, îi arătă Cicio.

- *Assez éloignée,*[1] replică Gigi.

Cicio măsură din ochi coridorul care-l despărţea de dormitorul Alvinei.

- Da, ai dreptate, spuse el. Dar drumul e deschis.

- Uite, băiete, reluă Geoffrey în franceză, dacă te-ai putea însura cu casa asta...

- Te cred, dar nu ştie dacă mai e a ei. Au datorii mari, care s- ar putea să înghită casa.

- Zău? Mare păcat. *La pauvre fille, pauvre mademoiselle!*[2]

- Mare păcat! Ce zici?

- De o mie de ori păcat! De o mie de ori! Că ştii, dragul meu, dacă dragostea n-are nevoie de bani, căsătoria are. Dragoste poate face oricine, chiar şi lăcustele. Dar căsătoria trece prin stomac. Aşa e. *La pauvre demoiselle - c'est un malheur pour elle.*[3]

- Aşa-i, continuă Cicio. *Et aussi pour moi.*[4]

- Şi pentru tine, *cher.* Dar cine ştie... adăugă Geoffrey trecîndu-şi braţul în jurul umerilor lui Cicio şi scuturîndu-l.

Cei doi tineri îşi zîmbiră.

- Da, cine ştie... repetă Cicio.

- Sigur, cine ştie, Cic' dragă.

Coborîră apoi în salon, unde o auzeau pe Alvina

1. Destul de îndepărtată. (fr.)
2. Biata fată, biata domnişoară. (fr.)
3. Biata domnişoară - e o nenorocire pentru ea. (fr.)
4. Şi pentru mine de asemenea. (fr.)

cîntînd la pian. În drum, Geoffrey mai aruncă o privire în dormitorul monumental.

- *Tu n'es jamais monté si haut, mon beau. Pour moi ce serait difficile de m'elever. J'aurai bien peur, moi. Tu te trouves aussi un peu ebahi, hein? N'est-ce pas?*[1]

- *Y'a place pour trois,*[2] îi răspunse Cicio.

- *Non, je creverais là-haut. Pas pour moi.*[3]

Coborîră împreună scara, rîzînd. Domnişoara Pinnegar luase hotărîrea ca în această duminică seară să nu se ducă la Capelă, pentru a nu o lăsa pe Alvina singură. Se aşezase pe un scaun, închircită în ea însăşi, şi citea o carte. Alvina flirta cu cei doi tineri, rîdea, le cînta la pian şi, în cele din urmă, le sugeră să joace cărţi.

- Cum, strigă domnişoara Pinnegar exasperată, să jucaţi cărţi într-o seară de duminică?

- Domnişoară Pinnegar, ce-i rău în asta?

- Doar ştii foarte bine că eu respect duminica, aşa cum o respecta şi tatăl tău... şi mama ta, şi domnişoara Frost.

- Iar eu gîndesc că-i o prejudecată stupidă, ripostă Alvina.

- Bine, fă cum crezi, răspunse domnişoara Pinnegar, revoltată.

Îşi închise cartea, se ridică şi ieşi din cameră.

Alvina scoase cărţile de joc şi aduse o cutie plină cu monezi de un penny, rămăşiţe din încasările "Calvarului". În acel moment cineva bătu în uşă. Domnişoara Pinnegar deschise şi, cu un aer triumfător, îl conduse înăuntru pe domnul May.

- A, avem oaspeţi! exclamă. Am aflat că te întorci azi, domnişoară Houghton, şi am venit să-ţi prezint omagiile mele. N-am ştiut că nu eşti singură. Ce mai faci, Francesco? Şi dumneata, Geoffrey? *Comment allez-vous,*

---

1. N-ai urcat niciodată atît de sus, frumosule. Mie mi-ar veni greu să urc. Mi-ar fi frică. Şi tu te simţi puţin zăpăcit. Nu-i aşa? (fr.)

2. E loc pentru trei. (fr.)

3. Nu, eu aş crăpa acolo sus. Nu-i de mine. (fr.)

alors?[1]

- *Bien!* [2] îl asigură Geoffrey. Vrei să joci cărţi cu noi?

- Jucaţi duminică seara? Asta-i revoluţie! Joc, joc şi eu, nu sînt un evlavios. Dacă-mi cere domnişoara Houghton...

Domnişoara Pinnegar îi aruncă Alvinei o privire de avertisment.

- Da, te rog, domnule May, fii a patra mînă la joc, fu reacţia Alvinei.

- Bine, am să joc, mai ales cînd mă ispitiţi cu muntele ăsta de monezi. Cine ţine socotelile? Joacă şi domnişoara Pinnegar?

Biata domnişoară, însă, le întoarse spatele ei încovoiat şi ieşi din cameră.

- Cred că se simte insultată, comentă Alvina.

- De ce? Doar n-am făcut-o pe ea să păcătuiască, noi sîntem cei cu păcatul. Uite, eu sînt un bun catolic, dar nu cred în toate opreliştile astea, sînt superstiţii provinciale. Cine face cărţile? Dumneata, domnişoară Houghton? Dar nu sînteţi de părere că e un joc cam *uscat* ? Ce spuneţi?

Băieţii rîseră.

- Domnişoară Houghton, dacă îmi permiţi, dau o fugă şi aduc ceva de băut. Ce zici, îmi permiţi? Un joc stropit e mult mai plăcut. Ce preferaţi să beţi, domnii mei?

- Bere, răspunse Cicio, şi Geoffrey confirmă din cap.

- Bere! Fie şi-aşa! Grozav. Dar pentru mine o să iau un strop de whisky. Bere de ghimbar sau bere amară? Ar fi, cred, mai bine să iau bere la sticle. Dar cum să ascund sticlele? Domnişoară Houghton, vrei să-mi aduci o valiză? Ca să dau impresia că plec într-un voiaj. Şi chiar aşa se întîmplă - călătoresc pînă la "Soare" şi înapoi. Dacă nici asta nu înseamnă a merge departe, chiar pentru alde domnişoara Pinnegar sau alte feţe bisericeşti, atunci nu ştiu ce să mai zic.

Alvina îi aduse un sac de voiaj.

---

1. Ce mai faceţi, deci? (fr.)
2. Bine. (fr.)

- Perfect! exclamă domnul May. Perfect! Aici încap pe puţin şase sticle. Spuneţi, adăugă el în şoaptă, n-ar fi mai înţelept să ies pe uşa din faţă ca să nu mă simtă balaurul?

Se strecură tiptil, şi băieţii îl priviră rînjind. Din fericire, paharele bune erau ţinute în bufetul din salon. Dar din nefericire, cînd se întoarse domnul May, avură nevoie de un tirbuşon. Aşadar, Alvina trebui să se ducă în bucătărie să-l ia. O găsi pe domnişoara Pinnegar în faţa focului, cu ochelarii pe nas şi cartea în mînă. Urmări cu ochi de linx mişcările Alvinei. Şi cînd o văzu cu tirbuşonul în mînă, se strînse ghem în scaunul ei.

"Şi chiote de petrecere se-mprăştiară-n noapte".[1] Domnul May, după o lungă perioadă de abstinenţă, se dezlănţui acum în plină vervă. Urlau cu toţii în cor, în aţîţarea jocului, zbierau şi ţipau, ba ciorovăindu-se, ba rîzînd cît îi ţinea gura. Domnişoara Pinnegar se struni cît putu în faţa tumultului. Dar veni şi momentul cînd nu se mai putu stăpîni.

Şi cînd jocul era în toi, iar jucătorii mai plini de foc, uşa salonului se deschise şi bătrîna mărunţă, bondoacă, îmbrăcată în serj negru, se înfiinţă în prag ca un mesager al Judecăţii de Apoi, cam dezumflat.

- Ce-ar spune *tatăl tău* dac-ar vedea ce se întîmplă aici? tună ea.

Rîsetele încetară, cei patru se opriră din joc şi îşi îndreptară ochii spre apariţie. Domnişoara Pinnegar şovăi sub săgetările a patru perechi de ochi.

- Tata! strigă Alvina. De ce nu-i dai pace tatii în mormînt?

- Fată pierdută ce eşti! strigă la ea domnişoara Pinnegar. Întoarse spatele şi trînti uşa după ea.

Domnul May se porni să rîdă cu atîta poftă, încît îşi răsturnă paharul de whisky.

- Poftim, strigă el înăbuşindu-se de rîs, uite ce pagubă mi-a făcut mie!

---

1. Citat din "Călătoria copilului Harold" de Byron

Cicio deschise gura şi rîse fără sunet.

- Fată pierdută! Zice că eşti o fată pierdută! Cum o să fii pierdută din moment ce te găseşti acasă? spuse Geoffrey făcînd ochi mari, nedumeriţi, şi plimbîndu-şi privirea în jur de parcă într-adevăr pierduse ceva.

Îi răspunseră cu hohote de rîs.

- *Certamente, certamente,* ce ultragiu adus moralei, să bei şi să joci cărţi duminică seara! Îngrozitor! V-aţi împovărat conştiinţele cu un păcat de o tonă. Şi încă în Casa Manchester...! Izbucni într-un nou acces de ilaritate, se roşi la faţă ca un curcan şi începu să icnească! A fost o scenă colosală! "*Fată pierdută* ce eşti!" Vai de mine, e *certamente* pierdută! Bine că şi-a dat seama şi domnişoara Pinnegar. Şi cine n-ar dori să se piardă în felul ăsta! Ce n-ar da domnişoara Pinnegar să se piardă şi ea, dacă i-ar mai merge! *Certamente* ar vrea. E şi firesc.

Domnul May îşi şterse lacrimile de rîs cu batista care se udase de whisky.

Pînă la urmă, domnul May şi Geoffrey umflară toţi banii, în afară de o monedă de două pence pe care o cîştigase Cicio. Alvina pierdu şi le rămase datoare.

- Ei, a fost un joc colosal de plăcut, exclamă domnul May. Colosal! Nu-i aşa?

Tinerii confirmară din cap, zîmbind.

- Regret că domnişoara Houghton a *pierdut* tot timpul. Dar ştiţi cum se spune: "Cine are noroc la joc, n-are noroc în dragoste". Şi invers. Eu unul n-am avut niciodată noroc în dragoste. Şi sînt convins că domnişoara Houghton preferă să piardă la cărţi şi să cîştige în dragoste. Aşa-i?

- Bineînţeles, îl asigură Alvina.

- *Certamente.* Ei, din moment ce recunoaşte, nu putem decît să-i urăm succes în dragoste. De acord, domnilor? Şi sînt încredinţat că fiecare dintre noi ar dori să contribuie la acest succes. De acord domnilor? Ce n-am fi noi gata să facem pentru ca domnişoara Houghton să fie fericită în dragoste? Aşadar, să bem

pentru fericirea domnişoarei Houghton. Îşi înalţă paharul şi închină: Domnişoară Houghton îţi urez din inimă să ai noroc în dragoste şi fii încredinţată că vei avea întotdeauna în mine un servitor credincios...

Se înclină spre Alvina şi goli paharul pînă la fund.

Geoffrey ridică la rîndul lui paharul şi îi spuse Alvinei, privind-o solemn:

- Eu ştiu c-o să ai noroc în dragoste, ştiu eu ce ştiu, zise el cu grosolănie.

- Şi Cicio? întrebă domnul May, Cicio nu închină?

Cicio îşi înalţă paharul, îi adresă Alvinei o uşoară strîmbătură ţuguindu-şi gura în chip de sărut, apoi îl goli.

- Mă rog, comentă domnul May, o spui prin bere dacă n-o poţi spune prin vorbe.

- Cît o fi ceasul? întrebă Alvina. Trebuie să luăm cina.

Trecuse de nouă. Alvina se ridică şi se duse la bucătărie, cu alaiul de bărbaţi în urma ei. Domnişoara Pinnegar se făcuse nevăzută.

- S-o fi dus să se culce? întrebă domnul May.

Tiptil, în vîrful picioarelor, urcă pînă sus să se încredinţeze că domnişoara dormea. Un om scund, tubular, roşu la faţă, ridicol. Era foarte familiarizat cu împărţirea casei. Se întoarse cu mersul lui săltăreţ.

- I-am auzit tusea, anunţă el. Şi lumina e aprinsă în camera ei, se vede pe sub uşă. S-a dus la culcare. N-am spus eu întotdeauna că are o inimă generoasă? Beau în sănătatea ei. Pentru domnişoara Pinnegar, spuse ridicînd paharul cu solemnitate în direcţia scării - şi să-i dorim *somn uşor şi vise plăcute.*

După acest toast, rîse cu subînţeles, se aşeză în capul mesei şi începu să tranşeze friptura de berbec rece.

- Şi săptămîna asta unde joacă trupa voastră?

Îl informară.

- Aha! Şi voi doi plecaţi pe biciclete în noaptea asta la tribul lui Kishwegin? Atunci n-avem voie să vă mai reţinem mult.

- Cicio va dormi aici ca să-mi ajute să-mi transport

mîine bagajul, îl lămuri Alvina. Ştii că m-am angajat în trupă ca acompaniatoare?

- Cum? N-am ştiut! Sincer? Ah! Desigur! Bine! N-am avut habar. Te-ai angajat? Ce surpriză! Fireşte! Ca acompaniatoare? Şi dacă nu sînt indiscret, care-i procentul dumitale din cîştigul tribal?

- Încă n-am stabilit.

- Încă nu! Sigur! Sigur! Încă nu s-a putut stabili. Şi te-ai angajat permanent? Certamente, la un asemenea salariu...

- Da, m-am angajat permanent.

- Înţeleg! Şi nu te-ai gîndit nici un moment ce va însemna asta pentru mine? Ce lovitură îmi dai? Şi la "Calvar" n-ai de gînd să revii? Deloc?

- Nu; intenţionez să vînd "Calvarul".

- Nu mai spune! Te-ai şi hotărît? Surpriză după surpriză. E o hotărîre definitivă?

- Categoric.

- Înţeleg. Se uită la cei doi tineri. Acum încep să înţeleg. O opţiune emoţională, ca să zic aşa. Mi-a căzut fisa - ca să mă exprim vulgar. Dar ce lovitură pentru mine!

- De ce? îl întrebă Alvina.

- Păi ce-o să se întîmple cu "Calvarul"? Şi, prin urmare, ce-o să se întîmple cu mine?

- De ce să nu-l administrezi în continuare? Să organizezi o societate?

- Nu cred că-i posibil. S-a zis cu mine. M-ai ras.

- Îmi pare foarte rău. Sper că situaţia nu-i chiar atît de neagră.

- Îţi mulţumesc că-mi dai *speranţe,* răspunse domnul May sardonic. Cine spunea că speranţa e dulce? Eu simt că-i amară.

Sărmanul omuleţ era palid ca un mort. Cicio şi Geoffrey îl priveau cu compasiune şi înţelegere.

- Şi de cînd pui în practică hotărîrea asta funestă? continuă domnul May s-o întrebe pe Alvina.

- Mîine mă duc la avocat şi-i cer să vîndă tot ce mi-a

rămas ca să ştiu odată cum stau.

- Să vîndă totul? Casa şi mobilierul?

- Da. Tot ce se poate vinde.

- Chiar aşa? Pentru domnul May surpriza era atît de copleşitoare, încît nu-şi mai găsea cuvintele. Am senzaţia că se năruie lumea peste mine.

- După cîte ştiu, pentru dumneata lumea s-a năruit în mai multe rînduri, îl ironiză Alvina.

- Da... s-a mai năruit de vreo două ori. Dar *niciodată* chiar în capul meu.

Cîteva momente nimeni nu vorbi.

- Şi domnişoara Pinnegar ştie? urmă domnul May.

- Nu foarte clar. Dar are de gînd să preia o prăvălie în Tamworth, unde se găsesc nişte prieteni de-ai ei.

- Da? Şi dumneata ai *într-adevăr* de gînd să cutreieri toată ţara împreună cu tinerii ăştia? întrebă domnul May, arătînd cu capul spre Cicio şi Gigi. Aşa, fără *nici un salariu?* Glasul lui căpătă o notă stridentă. Zău aşa! E un fel de proxenetism din partea lui Madame. Serios.

- N-aş crede că asta-i situaţia, răspunse Alvina atinsă. Te rog să te controlezi, asta e o insultă.

- *O insultă?* Nu ştiu. Eu cred că este *adevărul...*

- Nu îngădui să mi se spună aşa ceva, se înfurie Alvina.

- Zău? se repezi domnul May ca turbat. Adică nu pot să spun ce gîndesc?

- Nu, dacă gîndeşti lucruri murdare...

- Ce vorbeşti? Necazul e că sînt adevărate.

Alvina îl privi cu ochi încărcaţi de mînie.

- Te rog să părăseşti această casă! Pleacă imediat! N-am să-ţi îngădui să mă insulţi!

- Vai de mine! strigă domnul May ridicîndu-se, cu ochii scăpărători, gata să-i iasă din cap. Vai de mine! Cum aş îndrăzni să te insult în faţa acestor doi gentlemeni!

Cicio se ridică şi el de pe scaun şi, cu o mişcare înceată dar repetată a capului, îi arătă uşa.

- *Allez*, îi spuse el.

- *Certainement!* se îmbăţoşă domnul May, ca un cocoş turbat. *Certainement! Je m'en vais. Cette compagne n'est pas de mon choix!* [1]

- *Allez!* [2] ceru Cicio cu glas mai ferm.

Domnul May ieşi din cameră săltînd ca o pasăre care se îneacă cu propria ei fiere. Cicio rămase în picioare, cu mîinile pe masă, aşteptînd să-l audă plecînd. În cele din urmă răsună bufnitura uşii din faţă, trîntite.

- A şters-o! zise Geoffrey, şi Cicio zîmbi sarcastic. *Voyez, un cochon de lait,* [3] urmă Gigi liniştit, cu o voce răsunătoare.

Cicio se aşeză din nou şi Geoffrey îi mai turnă bere, adăugînd:

- Bea, Cic' că balonul s-a dezumflat. Fîss! Gigi se plesni cu pumnul peste obrazul umflat cu aer. Allaye, în sănătatea ta! Noi sîntem Tawara. Sîntem Allaye! Sîntem Pacohuila! Sîntem Walgatchka. *Allons*! Purcelul de lapte a fost fript şi înghiţit. *Voila!* Bău şi el, zîmbind cu gura pînă la urechi. Era puţin cherchelit. Unul cîte unul, îi scoatem din luptă, hors de combat. Şi cine rămîne pe cîmpul de luptă? Pacohuila, Walgatchka şi Allaye...

Zîmbi cu gura pînă la urechi. Alvina, sleită de accesul ei de furie, zăcea cufundată în gînduri.

- Allaye, ce părere ai? Tu eşti mireasa lui Tawara, îşi urmă Geoffrey peroraţia.

- Şi cine e Tawara?

Geoffrey înălţă din umeri, îşi desfăcu palmele şi începu să-şi legene capul într-o parte şi în alta, ca un mandarin comic.

- Asta-i întrebarea! strigă el. Cine e Tawara? Cine? Ia s-aud. Cicio e Tawara... eu sînt Tawara... şi Max, şi Louis.

Îşi deschise larg braţele cuprinzînd parcă întreg tribul, chiar şi pe cei absenţi.

- Bun, dar nu pot fi mireasa tuturor patru, rîse Alvina.

---

1. Desigur! Plec. Societatea asta nu-i pe gustul meu! (fr.)
2. Plecaţi! (fr.)
3. Vedeţi, un purcel de lapte. (fr.)

- Nuuu! Nuuu! Nu m-am gîndit la aşa ceva. Tu eşti mireasa tribului Ţawara şi locuieşti în cortul lui Pacohuila. Şi dacă va veni vreodată timpul - zic dacă va veni vreodată timpul - cînd Pacohuila n-o să te mai vrea în cortul lui, atunci vizuina ursului Walgatchka te aşteaptă. Ţi-e deschisă şi te aşteaptă. Îşi desfăcu larg braţele. Şi cînd Allaye va pătrunde în vizuină, îşi va afla adăpost, iar Walgatchka ursul o va apăra şi o va sluji. După legile Feţelor Palide, după legile *yenghee*, după legile *fransuye*, Walgatchka va fi soţul-urs al lui Allaye. Din clipa în care Allaye va păşi în vizuina lui.

Îşi învîrti ochii în cap, sub privirile uimite ale Alvinei.

- Şi dacă o să-mi fie frică de un soţ-urs?

Geoffrey se ridică solemn în picioare.

- Jur pe Manitou, spuse el, că ursul Walgatchka îşi înclină capul cu umilinţă în faţa ta - Geoffrey îşi înclină capul - şi colţii lui sînt netezi şi dulci ca floarea de crin - îşi trecu degetul peste dinţii albi şi deşi - şi labele lui sînt moi şi catifelate ca albina cînd pătrunde în potirul florii.

Îşi întinse mîinile, veni lîngă Alvina şi, brusc, îngenunche în faţa ei, arătîndu-i mîinile mari, şi dinţii mici, şi învîrtindu- şi întruna ochii în cap.

- Nu, lui Allaye să nu-i fie frică de ursul Walgatchka, repetă el.

În tot acest timp Cicio îl urmărise pe Geoffrey cu un zîmbet amuzat; dar acum se ridică, îl luă pe Geoffrey de umeri şi-l ajută să se scoale în picioare.

- *Basta!* spuse el. *Tu es saoul.*[1] Ridică-te în picioare. Nu văd cum ai s-ajungi pe bicicletă pînă la Mansfield, *hein*? Dihanie afurisită ce eşti!

- Cicio, se porni Geoffrey. Tu ştii că te iubesc, te iubesc ca pe un frate. Te iubesc ca pe un frate, scumpul meu Cicio, şi tu ştii lucrul ăsta. Dar - şi aici izbucni cu sălbăticie - sînt sclavul lui Allaye, ursul cel bun al lui Allaye.

- Haide, ridică-te în picioare, scoală-te! *Per Bacco!*[2]

1. Eşti beat. (fr.)
2. Pe Bachus. (it.)

Lui Allaye nu-i trebuie un urs bun.

Îi zîmbi lui Geoffrey, uitîndu-se la el de sus în jos. Geoffrey se ridică şi-l strînse pe Cicio la pieptul lui lat.

- Cic' reluă el, Cic' ştii că te iubesc ca pe un frate. Dar lasă-mă să fiu ursul bun al lui Allaye, ursul ei blînd şi bun!

- Bine, răspunse Cicio ca să-l domolească. Fii ursul cel bun al lui Allaye!

Geoffrey aproape că-l strivi pe Cicio la pieptul lui.

- Îţi mulţumesc, frate, îţi mulţumesc. Dă-mi salutul tău!

Cicio îl sărută pe amîndoi obrajii. După care Geoffrey îngenunche din nou în faţa Alvinei, întinzîndu-i faţa lui roşie, lătăreaţă:

- Allaye, salută-l pe ursul tău bun. Salută-ţi sluga, ursul Walgatchka, care-i un urs rău şi sălbatic pentru toată lumea în afară de stăpîna lui, Allaye, şi de fratele lui, Pacohuila.

Geoffrey, în genunchi în faţa Alvinei, cu faţa întinsă spre ea, scoase un adevărat mormăit de urs sălbatic. Alvina îi aruncă o privire întrebătoare lui Cicio, apoi îl sărută uşor pe Geoffrey pe obraz, spunîndu-i:

- N-ai vrea să te duci la culcare, să tragi un somn?

Geoffrey se ridică iar, scuturînd din cap:

- Nu, nu... Nu! Ursul Walgatchka pleacă la cortul lui Kishwegin, la tribul Tawara.

- Mîine, *mon brave*, interveni Cicio. În noaptea asta rămînem amîndoi aici, *hein?* N-are nici un rost să ne despărţim în noaptea asta, *hei, frère?*

Geoffrey îl îmbrăţişă din nou.

- Pacohuila şi Walgatchka sînt fraţi de sînge, un singur sînge în două trupuri; un singur pîrîu între două văi; un singur lac între doi munţi.

Geoffrey îl privi pe Cicio cu ochii lui mari, bovini, peste care se lăsau pleoapele grele. Alvina aprinse o lumînare şi le-o dădu.

- Vă puteţi înghesui amîndoi într-un singur pat? Vă mai aduc o pernă.

O luă înaintea lor pe scară, conducîndu-i în camera de sus. Geoffrey boçănea cu zgomot pe trepte, şi în urma lui venea Cicio. În faţa uşii, Alvina le dădu lumînarea şi încă o pernă, le murmură noapte bună, apoi coborî. Făcu în grabă ordine în sufragerie, strîngînd rămăşiţele cinei, şi scoase din salon sticlele şi paharele. Le spălă şi le şterse, înlăturînd astfel toate urmele bairamului. Cărţile de joc se întoarseră în cutia lor de mahon. Casa Manchester reveni la aspectul ei sobru, posomorît. Apoi stinse gazul şi urcă în dormitorul ei majestuos. Dinspre capătul coridorului se auzea sforăitul înăbuşit al lui Geoffrey. Se simţea complet vlăguită - nu-i mai păsa de nimic.

Dar dimineaţa, a fost prima în picioare. Auzi mişcările domnişoarei Pinnegar în dormitorul acesteia, şi se grăbi să i-o ia înainte. Deschise toate ferestrele şi uşile ca să alunge izul de bere şi de tutun. Îi auzea pe băieţi foindu-se în sala de baie. Prepară în grabă micul dejun şi aprinse focul. Doamna Rollings urma să vină mult mai tîrziu. La şapte fără un sfert îşi făcu apariţia şi domnişoara Pinnegar şi se duse să-şi pună ceaiul la fiert.

- Au rămas amîndoi peste noapte? întrebă îmbufnată.

- Da, i-am culcat pe amîndoi în camera din capăt.

Domnişoara Pinnegar se abţinu de la orice comentarii, şi se instală în camera de zi cu ceaiul şi cu un ou fiert. În general, dimineţile era bosumflată.

Cicio apăru, ca de obicei în cămaşă, dar îşi pusese gulerul. O salută pe domnişoara Pinnegar.

- Bună dimineaţa, îi răspunse aceasta şi continuă să-şi bea ceaiul.

În sfîrşit, se ivi şi Geoffrey. Domnişoara Pinnegar îl privi încruntată şi-i răspunse la salut cu multă răceală. Se concentră asupra oului fiert, golindu-l cu linguriţa, fără să scoată un cuvînt.

Băieţii se duseră în curte să pregătească bicicleta lui Geoffrey. Era o zi cenuşie, tristă, apăsătoare. Cît umflau cauciucurile, auziră nişte paşi tîrşîiţi în spatele lor. Se întoarseră şi o văzură pe domnişoara Pinnegar descuind

poarta, fără să le dea lor cea mai mică atenţie. Apoi bătrînica urcă greoi scara exterioară de lemn care ducea la pod. Puţin mai tîrziu, spre uimirea tinerilor, se produse năvala fetelor din atelier. Fetele, cînd dădură cu ochii de doi bărbaţi în curte, se porniră să chicotească şi să se hlizească, rămînînd pe trepte, zgîindu-se moarte de curiozitaate, îmbrîncindu-se şi şuşotind între ele, pînă cînd apăru domnişoara Pinnegar pe treapta de sus, în chip de monitoare, şi agită furioasă un clopoţel prins lîngă uşa de intrare în atelier.

După această întîmplare extraordinară, Geoffrey şi Cicio intrară să-şi ia gustarea de dimineaţă.

- Tu ai preparat toate astea? o întrebă Cicio pe Alvina, uitîndu-se la masa garnisită.

- Da. Eu prepar micul dejun, de ani de zile.

- Ei, de-acu înainte n-ai să-l mai prepari aici, îi zise, privind-o cu subînţeles.

- Aşa sper şi eu, răspunse Alvina.

Cicio se aşează în capul mesei, ca şi cum ar fi fost privilegiul lui de soţ. Geoffrey se arăta neobişnuit de stînjenit şi de taciturn. Pînă la urmă, după ce isprăvi de mîncat, se ridică să plece.

- La revedere, îi spuse Alvinei, înclinîndu-se şi zîmbindu-i ruşinat.

Cicio îl conduse la poartă. Cînd reveni în casă, Alvina spăla din nou vasele.

- Noi la ce oră plecăm? o întrebă.

- Cu trenul de prînz. Pînă atunci, mă duc să discut cu avocatul.

- Ce vrei să discuţi cu el?

- Îi cer să vîndă totul.

- Şi după aceea te măriţi cu mine?

Alvina tresări şi îl măsură în tăcere.

- Dar tu nu doreşti să te însori.

- Ba doresc...

- Nu crezi c-ar fi mai bine să aştepţi să vezi...

- Ce să văd?

- Dacă-mi rămîne ceva avere.

Cicio o privi lung şi ochii i se întunecară.

- De ce să aştept?

Alvina fu străbătută de un tremur.

- Păi n-ar fi mai bine pentru tine să-ţi pice şi ceva bani?

Buzele lui Cicio se arcuiră într-un surîs lenevoş, enigmatic. Ochii nu-i oglindeau niciodată zîmbetul, decît rareori cînd îl privea pe Geoffrey. Atunci îi inunda o duioşie învăluitoare şi surîzătoare.

- Aşa gîndeşti tu?

- Da. Şi ăsta-i adevărul, nu?

Cicio îi urmări mîinile care spălau tacîmurile şi care începuseră să-i tremure uşor. Apoi o privi din nou în ochii mari, care-l pironeau cu o expresie îngîndurată, vag mustrătoare.

Izbucni în rîsul lui neobrăzat.

- Cred şi eu că-i mai bine cînd pică ceva bani. Dădu să pună mîna pe ea, însă Alvina îl respinse. Dar să ştii că eu mă însor cu tine din dragoste. Cunoşti şi tu acuma ce înseamnă dragoste...

Îşi petrecu braţul în jurul mijlocului ei, rîzînd obscen. Alvina se desfăcu din strînsoare.

- Dragoste poţi avea şi fără să te însori cu mine. Ştii bine.

- În ordine! În ordine! Îmi dai dragoste? Asta-i tot ce vreau acum.

Alvina se zbătu, respingîndu-l.

- Nu acuma, strigă ea.

Îi văzu ochii scînteind de dorinţă.

- Ba acuma! În clipa asta!

Ochii galbeni o priveau străini, poruncitori.

- Acum nu pot. Nu vreau.

Cicio scoase un rîs răutăcios, şi-i spuse cu oarecare tandreţe:

- Vino acuma cu mine, în patul acela mare...

Faţa Alvinei împietri în împotrivire.

- Ţi-am spus că nu pot acum, ripostă cu fermitate.

O privi drept în ochi. Alvina îi răspunse printr-o privire

rece, neînduplecată. Cîteva clipe rămaseră astfel, privindu-se unul pe celălalt. Apoi, cînd o şuviţă de păr îi alunecă Alvinei pe frunte, Cicio fu năpădit de un val de dorinţă caldă, tandră, care-i înmuie dîrzenia de mascul dominator. Dar văzînd împotrivirea ei din ce în ce mai aprigă, şovăi, cuprins de un dezgust subit, şi aproape că o lăsă în voia ei. Pentru ca în clipa următoare dorinţa să-l îndîrjească iar, şi atunci, fără să- i mai pese de ea, o ridică în braţe.

- Vreau acuma! Acum!

Alvina încercă să se smulgă din braţele lui. Dar îşi dădu seama că eforturile ei erau zadarnice - îi simţi forţa mult superioară şi rămase inertă, mută, înlemnită de furie. Palidă, mută, inertă, îl lăsă să o posede. Şi se simţi transportată de fluidul misterios, întunecat, al voinţei lui; demolată, pentru totdeauna, de pe vechiul ei piedestal.

Există uneori clipe cînd viaţa ne dezrădăcinează şi ne aruncă undeva, în afara drumului nostru. Asta-i ceea ce simţea acum Alvina - fusese smulsă din rădăcini şi aruncată - nu ştia unde - într-un hău întunecat, populat de bărbaţi tuciurii cu ochi galbeni enigmatici, cu grai străin de graiul ei şi vieţi străine de viaţa ei. Alunecase parcă din lumea ei solidă într-o altă lume, într-un univers de beznă în care nimic nu mai semăna cu cele ştiute de ea. Şi era singură, dar nu-i păsa. Cunoscuse ceea ce dorise să cunoască. În tumultul de pasiune al bărbatului care o asalta, descoperise un liman de singurătate, frumoasă, calmă, răcoroasă ca o umbră în care se învăluise şi în care gusta seninătatea împlinirii. Era clipa desăvîrşirii, era plinul liniştii.

Din stradă şi din atelierul de deasupra lor răsunau cele mai felurite zgomote. Dar liniştea lor era deplină.

Într-un tîrziu, Cicio se desprinse şi o privi.

- Dragostea e foarte frumoasă, Allaye, îi spuse el.

Alvina rămase încremenită în tăcere, uitîndu-se la chipul lui ciudat, surîzător, pe care simţea că îl mai cunoscuse, îl mai cunoscuse cîndva, într-o altă existenţă, îndepărtată, neştiută. Cicio îi prinse sînul în căuşul palmei

şi o sărută.

- Mă iubeşti? o întrebă el meditativ.

Alvina nu-i răspunse, rămase în neclintirea ei. Şi Cicio o privi adînc în ochi, ca de la mare depărtare, dar implacabil. Pe urmă se ridică de lîngă ea şi plecă.

Alvina continuă să zacă înfăşurată în deplina şi frumoasa ei singurătate, mai cuprinzătoare acum cînd el plecase. Dar foarte curînd i se făcu dor de el. Se cercetă în oglindă, îşi potrivi rochia, îşi pieptănă părul, îşi aranjă şorţul şi coborî. Nu-l văzu pe Cicio - ieşise în stradă. O mîţă de pripas sări din spălătorie şi în goana ei sparse o farfurie. Apa de vase se răcise. Alvina mai turnă apă caldă şi începu să spele farfuriile.

Cîteva minute mai tîrziu reapăru Cicio şi se înfipse în prag, urmărind-o. Alvina se întoarse spre el rîzînd.

- Ce părere ai tu despre tine? îl întrebă.

- Ştiu eu?... îi răspunse clătinînd din cap, cu un zîmbet triumfător, misterios, alunecos.

Intră în casă, trecînd pe lîngă ea. Alvina se simţi iar potopită de fiorii dulci ai iubirii: cît de evanescent, de frumos, se volatilizase din ochii ei. Continuă să şteargă vasele, vibrînd de fericire. De ce era oare atît de absurd de fericită? Şi totuşi, de ce încerca să respingă, cu toate forţele ei, senzaţia frumuseţii lui sumbre, inefabile? Da, inefabilă, mereu inefabilă. Misterul acestei frumuseţi o înrobise. Alvina trebuia să se împotrivească propriei ei dorinţe pătimaşe de a i se arunca la picioare. Şi ce fericire ridicolă o inunda!

Începu să cînte, cît puse la punct bucătăria. Apoi urcă la etaj ca să facă ordine prin camere şi să-şi împacheteze lucrurile. La ora zece era aşteptată de avocat.

Începu să aleagă din bunurile ei personale. Ce să ia, ce să nu ia? Şi se pomeni că timpul trecuse şi se făcuse aproape zece. Coborî în grabă scările şi îl găsi pe Cicio aşteptînd-o liniştit. Înălţă ochii spre ea.

- E tîrziu, îi spuse Alvina. Dar nu cred că discuţia o să dureze mai mult de o oră.

Cicio îşi trînti pălăria pe-o parte şi ieşi s-o conducă.

- Am să-l anunţ pe avocat că ne-am logodit. Pot să-i spun lucrul ăsta?

- Spune-i ce vrei, răspunse Cicio cu nepăsare.

- Asta nu ne angajează la nimic, continuă Alvina veselă. Indiferent de ce-i spun lui, noi o să procedăm tot cum o să credem de cuviinţă. O să-i comunic că urmează să ne căsătorim la vară, după ce-o să ne cunoaştem mai bine, şi după aceea o să plecăm în Italia.

- Şi de ce trebuie să-i spui toate astea?

- Trebuie, într-un fel, să-i expun perspectivele şi intenţiile mele de viitor, ca să nu fiu nevoită să fac ceea ce or să-mi ceară ei. Vrei să vii şi tu cu mine la avocat? E un moşulică drăguţ. Dacă te vede cu ochii lui, o să creadă în existenţa ta.

Dar Cicio nu voia.

- Nu, nu vin. Nu pe mine vrea el să mă vadă.

- Dacă nu-ţi surîde, nu veni. Dar să ştii că ţin minte să-i spun numele tău, Francesco Marasca, şi ţin minte numele satului tău, Pescocalascio.

Cicio o asculta, mergînd alături de ea pe strada aproape pustie din Woodhouse, într-o dimineaţă de luni. Cunoscuţii o salutau pe Alvina. Unii curioşi traversau de pe trotuarul de vizavi ca să-i vorbească şi să aibă prilejul de a se uita bine la Cicio. Dar tînărul era foarte rezervat şi aproape că le întorcea spatele.

- Cîteva săptămîni o să locuiesc prin diverse locuri, pe la prieteni, îi informă Alvina. Nu, nu ştiu cînd am să mă întorc la Woodhouse.

- Alvina, arăţi foarte bine, îi spuneau cunoscuţii. Arăţi excelent. Îţi face bine schimbarea.

- Aşa este, răspundea Alvina veselă, bucuroasă că arată bine.

La poarta casei avocatului, lîngă peretele îmbrăcat în iederă, Alvina îl privi pe Cicio cu ochi surîzători şi-i spuse:

- La revedere, pentru scurt timp.

Avocatul, un om scund, cu părul alb, îi era cunoscut Alvinei încă din copilărie, dar mai mult în calitatea lui

profesională decît personală. Alvina intră în biroul lui, zîmbind luminos. Avocatul, cufundat în fotoliu, o cercetă cu ochi scrutători şi i se adresă pe un ton oficial:

- Ei, domnişoară Houghton, ce veşti noi ai?

- Eu nu am, domnule Beeby; am venit să-mi daţi dumneavoastră veşti.

- Înţeleg, răspunse avocatul jucîndu-se cu un *presse-papier.* Regret însă, că, din păcate, veştile pe care sînt în măsură să ţi le dau nu sînt plăcute. Dar nici foarte proaste, adăugă cu un surîs şiret.

- Testamentul a fost autentificat?

- Va fi peste cîteva zile.

- Aţi adunat toate revendicările creditorilor?

- Cred că da. Aşa cred.

Îşi lăsă mîna pe un maldăr de hîrtii, ţinute în loc de presse- papier-ul cu care se juca.

- Astea toate sînt numai reclamaţii de datorii?

- Da, răspunse el cu o voce care nu prevestea nimic bun.

- Cam multe! aprecie Alvina.

- Un număr copleşitor. Copleşitor! O să-ţi prezint un proces verbal.

Se ridică şi îi înmînă un act. Îi explică Alvinei că datoriile reclamate de creditori depăşeau valoarea bunurilor lăsate de tatăl ei cu vreo şapte sute de lire.

- Adică trebuie să mai dau şapte sute de lire din buzunar? întrebă ea.

- Valoarea proprietăţilor este estimativă, o lămuri avocatul. E posibil să obţinem la licitaţie sume mai mari decît cele preconizate de mine. Dar e posibil să obţinem şi mai puţin.

- Dar e cumplit! exclamă Alvina simţind că-i fuge pămîntul de sub picioare.

- O situaţie foarte tristă. Foarte tristă! Totuşi nu cred că la vînzare vom obţine mai puţin decît am evaluat eu. Nu cred.

- Dar şi în cazul ăsta, tot mai rămînem cu datorii mari.

Şi se văzu în minte robind toată viaţa ca să achite

datoriile tatălui ei.

- Mă tem că aşa stau lucrurile.

- Şi ce se poate face?

- Mă rog... creditorii vor fi nevoiţi să-şi mai reducă pretenţiile. Nu în proporţii mari. Şi nu cred că or să facă mare tămbălău. Oricum unii vor obţine sume mai mari decît s-au aşteptat. Nu-i nevoie să ne facem griji pe chestia asta. Şi chiar dacă ne facem, tot nu rezolvăm nimic. Dar să trecem acum la situaţia dumitale personală. Doreşti să stabilesc o înţelegere cu creditorii ca să-ţi mai lase unele rezerve? Cei mai mulţi dintre ei te cunosc, ţi-au cunoscut familia şi sînt la curent cu situaţia actuală. Să încerc?

- Ce să încercaţi?

- Să stau de vorbă cu ei, să-i conving. Ai putea, eventual, reţine un procent din venitul atelierului domnişoarei Pinnegar. Sau s-ar putea constitui o societate de administrare a cinematografului. Ce te atrage mai mult?

Alvina şedea nemişcată pe scaun şi se uita pe fereastră la cîrceii de iederă şi la liliacul înmugurit. Era conştientă că nu putea, realmente, nu putea să renunţe la orice rezervă. Sperase, în sinea ei, să mai rămînă cu cîteva sute de lire, poate chiar peste o mie. Ceea ce i-ar fi tentat mult pe cei care nu aveau un ban. Dar ca să rămînă fără nimic... să nu aibă altă avere decît biata ei sută de lire! Şi ce se va întîmpla cînd se vor epuiza şi astea?

Se uită la avocat, fistîcită.

- Nu credeai că o să fie chiar atît de tragic, nu?

- Nu mă aşteptam, răspunse Alvina.

- Mă rog... putea să fie şi mai rău.

Avocatul se uită la ea, aşteptînd parcă un răspuns. Alvina îl privea fără să-l vadă.

- Ei, ce-ai dori să fac? îşi repetă întrebarea.

Alvina îi adresă o privire mirată.

- Sau vrei să te mai gîndeşti înainte de a lua o hotărîre?

- Nu. N-am ce să mă mai gîndesc.

Avocatul o privi cu curiozitate, bătînd nervos cu degetele în tăblia biroului.

- Atunci voi face tot posibilul să smulg de la creditori maximum ce voi putea obține.

- Ah, la asta vă referiți? Știți, aș prefera să renunț la tot. Nu doresc să rămîn agățată aici de nimic. Nu trebuie să fiți îngrijorat de soarta mea. Oricum plec din oraș.

- Pleci din oraș? întrebă avocatul cercetîndu-și unghiile.

- Da, nu mai pot rămîne în Woodhouse.

- Aha! Îmi permiți să te întreb unde te duci?

- M-am angajat ca pianistă. La o companie de teatru care face turnee.

- Da? răspunse avocatul scrutînd-o.

Alvina se uită distrată pe geam. Avocatul își reîncepu examinarea unghiilor.

- Și ai un salariu convenabil?

- Da, vă mulțumesc.

- A, atunci e altceva. Se schimbă lucrurile. Avocatul se foi stingherit în scaun. Știi, noi sîntem prieteni vechi - am lucrat ani de zile pentru tatăl dumitale. Noi - mă refer la persoanele interesate de soarta dumitale, printre care mă număr și eu - noi n-am dori să știm că te simți obligată să te dezrădăcinezi din Woodhouse... hm, cum să spun?... ca o victimă a împrejurărilor. Dacă crezi... hm... că ne-am putea pune de acord... să facem un aranjament care să-ți convină și care să-ți ofere un mijloc de existență...

O scrută iarăși cu ochii lui albaștri, sfredelitori. Iar Alvina îl privi fără să-l vadă.

- Nu... vă mulțumesc foarte mult. Nu vă dați osteneala. Sînt hotărîtă să plec.

- Cu compania de teatru care face turnee?

- Da.

Un nou studiu intens al unghiilor.

- Cum dorești, răspunse avocatul lustruind cu vîrful unui deget unghia altui deget. Mă rog... mă rog... dacă

hotărîrea e irevocabilă...

Şi iar o privi cu intensitate. Alvina dădea din cap întruna, ca un mandarin de porţelan.

- Atunci, adăugă avocatul, trebuie să continuăm evaluările şi preparativele de vînzare.

- Vă rog, răspunse Alvina cu voce leşinată.

- Ai luat notă că tot ce se găseşte în Casa Manchester, în afară de bunurile dumitale personale şi cele care aparţin domnişoarei Pinnegar, revin creditorilor şi nu pot fi înlăturate din casă.

- Da.

- Va trebui făcut un inventar al tuturor bunurilor din casă. Aşa încît ar fi necesar ca dumneata şi domnişoara Pinnegar să vă adunaţi tot ce vă aparţine... Dar cu domnişoara Pinnegar urmează să discut azi, mai tîrziu. Vrei s-o anunţi, te rog, că o aştept azi pe la şapte? Cred că la această oră e liberă...

Alvina fusese cuprinsă de un tremur nervos.

- O să-mi împachetez toate lucrurile, îi comunică ea.

- Bineînţeles, dacă există unele mici obiecte care constituie amintiri şi de care eşti legată sentimental, sînt convins că nimeni nu va obiecta dacă le vei păstra. Dar dacă e vorba de obiecte de valoare, cum ar fi pianul dumitale, e necesar să le adresez o cerere scrisă.

- Nu, nu vreau să reţin nimic, îl asigură Alvina.

- Chiar nimic? Mai gîndeşte-te. Rămîi, sper, cîteva zile în oraş?

- Nu. Plec astăzi.

- Astăzi? E o hotărîre ireversibilă?

- Da. Sînt obligată să plec azi la prînz.

- Din cauza contractului cu trupa? Şi unde dă trupa dumitale spectacole în această săptămînă? Departe de aici?

- La Mansfield.

- A, atunci, dacă prezenţa dumitale va mai fi necesară, vei putea veni?

- Numai dacă e strict necesar... Nu vreau să mă întorc la Woodhouse decît dacă nu vă puteţi dispensa de

prezența mea. Nu s- ar putea rezolva prin scris?

- Sigur... sigur... cea mai mare parte a problemelor le vom rezolva prin corespondență. Și acum...

Se porni să-i lămurească unele amănunte tehnice și Alvina semnă cîteva acte. În sfîrșit, după aproape o oră de cînd sosise, fu liberă să plece.

- Drum bun, domnișoară Houghton. O să păstrăm legătura prin scris. Îți urez ca noua dumitale îndeletnicire să-ți fie pe plac. Și sper să nu părăsești orașul Woodhouse pe veci.

- La revedere, îi spuse Alvina, grăbindu-se să plece.

Încerca să-și recapete controlul asupra ei înseși, dar se simțea doborîtă. Într-adevăr, lovitura o dărîmase.

Trebui să stea locului cîteva clipe, în poarta avocatului, ca să-și revină. Casa se afla în partea dinspre dealul cimitirului. Acolo se aflau toți ai ei: mama, domnișoara Frost, tatăl ei. Privirea îi zăbovi pe deal, și avu impresia că zărește crucea albă de pe mormîntul domnișoarei Frost și pietrele cenușii de pe mormintele mamei și tatălui ei. După un timp se întoarse, pășind agale pe lîngă zidul bisericii, în direcția Casei Manchester.

Se simțea profund umilită și nu voia să vadă pe nimeni. N-ar fi suportat-o nici pe domnișoara Pinnegar și nici pe cei din Natcha- Kee-Tawara. Și cel mai puțin pe Cicio. Orașul îi dădea o senzație stranie, de parcă pămîntul i-ar fi scăpat de sub tălpi, s-ar fi înălțat și ar fi plesnit-o în obraz. Gîndul că vechea casă Manchester și tot ce se afla în ea aparțineau acum creditorilor tatălui ei o făcea să simtă că, pe neașteptate, întreaga ei viață fusese sfîșiată în bucăți. Detesta Casa Manchester. Nu mai voia să petreacă nici un minut în ea.

Dar nici la Natcha-Kee-Tawara nu voia să se ducă. Ceasornicul bisericii bătu orele unsprezece. Trenul de Mansfield pleca la douăsprezece și patruzeci. Dar Alvina nu se duse acasă, ci o luă în jos, spre cîmp și spre pîrîu.

Cît de familiar îi era acest drum! De cîte ori o văzuse pe aici pe domnișoara Frost, venind repede spre casă de

la lecţiile ei. Şi primăvara, de cîte ori se dusese să privească un cireş sălbatic, nins de flori, şi un arbust înflorit care împrăştia petale albe peste un gard viu. Şi de cîte ori, primăvara, venise domnişoara Frost acasă cu o rămurică înflorită în mînă!

Nu voia să plece în acea după-amiază la Mansfield. Se simţea prea umilită. Ştia cu ce ochi avea s-o primească Madame! Ştia că în trupă va avea un statut de tolerată. O situaţie profund umilitoare. Dar şi mai umilitor, de o mie de ori mai umilitor, ar fi fost să rămînă în Woodhouse, la cheremul bunăvoinţei caritabile şi calculate a celor înstăriţi din oraşel. Nu ştia singură ce era mai rău, expresia impertinentă, pe jumătate dispreţuitoare pe jumătate satisfăcută cu care ar fi întîmpinat Madame vestea falimentului ei financiar, sau mila şi insinuările perfide ale celor din Woodhouse. Vedea licărul dispreţuitor din ochii negri ai lui Madame, zîmbetul ei ironic şi în parte triumfător, la primirea veştilor ei. Dar auzea şi tonul de dictatorială superioritate cu care Henry Wagstaff avea să dirijeze mila şi pomana filantropilor din Woodhouse. Şi ar fi vrut să fugă de toţi - să nu mai vadă pe nimeni, nici dintr-o parte nici din alta, niciodată.

Nu-l voia nici pe Cicio. Şi el o insulta. Toţi o insultau. O consideraseră o posibilă moştenitoare. Dacă i-ar fi rămas măcar cinci sute de lire, două sute de lire, situaţia ar fi fost alta. Incontestabil! În primul rînd pentru Cicio. Chiar şi un nimic de două sute de lire i-ar fi inspirat lui Cicio respect. Dar dacă o lua săracă, fără un ban, respectul avea să se prefacă în dispreţ. Avea s-o privească cu un rînjet batjocoritor. Simţea acest lucru.

Din fericire, avea modesta ei sută de lire şi nişte bijuterii pe care le putea vinde. Şi aici se încheia toată averea ei. Dar, slavă Domnului, pentru moment era independentă.

Însă, oricare va fi hotărîrea de viitor, acum trebuia să se întoarcă acasă, să-şi strîngă toate lucrurile. Să le împacheteze în două cufere, să le aibă gata pregătite.

Pentru că de un singur lucru era sigură: din momentul în care va ieşi din Woodhouse, nu avea să se mai întoarcă niciodată aici. Dacă Anglia ar fi fost o insulă împrejmuită numai de stînci, dacă nu ar mai fi existat nici un alt loc pe lume şi nici o cale de trecere prin zidurile de stîncă, ar fi preferat să se arunce în mare decît să se întoarcă în Woodhouse. Dar, în situaţia de faţă mai putea exista o scăpare; se agăţa cu ghearele şi cu dinţii de vremelnica ei independenţă materială.

Reveni în oraş. Se făcuse douăsprezece, aşa încît n-ar mai fi putut prinde trenul de Mansfield. Dar nu regreta. Avea nevoie de un timp de gîndire. O să-l expedieze pe Cicio înaintea ei. Urcă agale, cu tristeţe, dealul atît de familiar. Da, oraşul ei natal o insulta; şi cei din Natcha-Kee-Tawara o insultau. Dar în mijlocul umilinţelor se simţea izolată în ea însăşi; şi voia să fie izolată.

Îl găsi pe Cicio aşteptînd-o în curte; o aştepta parcă de secole şi îşi pierduse răbdarea.

- Ce mult ai stat!

- Da.

- Trebuie să ne grăbim să prindem trenul.

- Eu nu plec cu trenul ăsta. O să vin cu alt tren. Tu ai timp numai bine să mănînci ceva şi să alergi la gară.

Intrară în bucătărie. Domnişoara Pinnegar încă nu coborîse din atelier, iar doamna Rolling curăţa cartofi.

- Domnul Marasca pleacă cu trenul de douăsprezece patruzeci, aşa încît te rog să-i serveşti repede o bucată de friptură rece, îi ceru Alvina doamnei Rollings. Fii bună şi pregăteşte masa cît mă duc eu sus.

- Au venit nişte facturi de la "Sharps and Fullbanks", îi spuse doamna Rollings.

Alvina luă facturile de la întreprinderea de pompe funebre şi păli citindu-le. Cheltuielile de înmormîntare, de care uitase complet, însumau treizeci de lire.

- Şi domnul Atterwell a zis că să-i spuneţi ce să sape pe piatra de mormînt, dacă vreţi să scrie ceva.

- Bine. O să văd.

Doamna Rollings abandonă cartofii de prînz ai domnişoarei Pinnegar, şi puse masa pentru Cicio. În timp ce acesta îşi mînca friptura, apăru şi domnişoara Pinnegar. Întrebă de Alvina şi se duse după ea.

- Ai mîncat? o întrebă cînd o găsi aşezată la masa de scris şi aşternînd o scrisoare.

- Nu plec cu trenul ăsta. O să iau un tren de după-masă.

- Şi el vine cu tine?

- Nu. Pleacă acum.

Domnişoara Pinnegar coborî şi se retrase în spălătorie. Numai cînd veni jos Alvina intră şi ea în camera de zi.

Alvina i se adresă lui Cicio:

- Te rog să-i dai lui Madame scrisoarea asta. Eu voi veni direct la teatru, la ora şapte seara.

- De ce nu vii acum cu mine?

- Nu pot. Avocatul mi-a comunicat că datoriile depăşesc valoarea tuturor proprietăţilor. Nu-mi mai aparţine nimic - nici măcar farfuria din care mănînci. Se va vinde casa şi tot ce-i în ea pentru achitarea datoriilor. Trebuie să-mi strîng toată îmbrăcămintea ca să nu fie vîndută laolaltă cu celelalte. Domnişoară Pinnegar, bine că mi-am amintit, domnul Beeby te aşteaptă astă seară pe la şapte la el.

- E adevărat ce-ai spus? întrebă domnişoara Pinnegar cu răsuflarea tăiată. E adevărat? Trebuie să vindem casa şi mobila şi totul? Adică să rămînem fără un acoperiş deasupra capului? Refuz să cred.

- Asta mi-a spus domnul Beeby.

- Îngrozitor! strigă domnişoara Pinnegar prăbuşindu-se pe un scaun.

- Eu mă aşteptam la aşa ceva, spuse Alvina. Îmi strîng toate lucrurile în cele două cufere şi o s-o rog pe doamna Slaney să-mi dea voie să le depozitez la ea. Nu plec decît cu o valiză de mînă.

- E chiar adevărat? Încă nu pot să cred. Şi cînd trebuie să părăsim casa?

- Bănuiesc că nu-i chiar atîta urgență. Trebuie întîi să se facă inventarierea tuturor bunurilor, așa că, cel puțin pînă la vînzare, mai putem rămîne în casă.

- Și cînd are loc vînzarea?

- Nu știu. Peste o săptămînă, două.

- Vînd și cinematograful?

- Da... se vinde tot... și pianul, și portretul mamei.

- Nu pot să cred, refuz să cred. Cum a putut tatăl tău să facă așa ceva?

- Cicio, îi spuse Alvina, trebuie să pleci de îndată dacă vrei să prinzi trenul. Nu uiți să-i dai lui Madame scrisoarea, da? Nu vreau să pierzi trenul. N-aș vrea să sporesc încurcăturile pe care i le-am provocat lui Madame. Cred că e supărată pe mine.

Cicio se ridică greoi, ștergîndu-și gura.

- Dar vii la șapte? o întrebă.

- Vin direct la teatru.

Cicio plecă, fără să mai spună nimic.

Intră și doamna Rollings în cameră.

- Ai auzit? o întrebă domnișoara Pinnegar, cu un glas patetic.

- N-am înțeles prea bine.

- Se vinde totul! Se scoate totul la vînzare. Pînă și ultimul lucru. De ce mi-a fost dat să apuc asemenea nenorocire! se văită domnișoara Pinnegar.

- Eu știam că așa o să se întîmple, declară doamna Rollings. Dar pe dumneata, domnișoară Pinnegar, nu te atinge. Dumneata nu ți-ai băgat banii aici, nu?

- Nu. Puținul pe care-l am eu e pus deoparte. Dar cît am eu, nu-mi ajunge ca să-mi asigure bătrînețele. Chiar dacă nu mi-e dat să trăiesc mai mult de zece ani de acu înainte, tot nu-mi ajunge. Dacă m-aș restrînge să nu cheltuiesc mai mult de-o liră pe săptămînă, tot înseamnă cincizeci și două de lire pe an. Adică cinci sute douăzeci de lire în zece ani. Și cine poate să trăiască cu mai puțin de-o liră pe săptămînă? Or, eu n-am nici jumate din banii ăștia. Eu am trăit numai din leafă. Nu ca domnișoara Frost, care cîștiga mult mai bine ca mine. Și-apoi ea n-a

trăit decît cincizeci de ani. Aşa că din ce să-mi ţin zilele?

- Ai putea să înjghebi o mică prăvălie, interveni Alvina.

- Da. Asta-i singura ieşire. Asta trebuie să fac. Dar ce te faci tu? Ce-o să se întîmple cu tine?

- N-avea grijă! Mă descurc eu, o linişti Alvina.

- Uşor de spus "N-avea grijă". Cînd ai să ajungi şi tu la vîrsta mea, ai să vezi că dacă ai trăit fără grijă, te pomeneşti la sapă de lemn. Trebuie să ai grijă de viitor. Nici tu nu eşti scutită de povara grijilor.

- "Pentru ziua de azi, e deajuns cît rău am avut", cită Alvina din Biblie.

- Ba e deajuns chiar pentru multe zile.

Domnişoara Pinnegar îşi pierduse complet stăpînirea de sine. Dar Alvina îşi spunea că nu în felul ăsta trebuie întîmpinate nenorocirile. Cele trei femei amărîte luară o masă de prînz care le rămase în gît: friptură rece, cartofi fierbinţi şi o budincă reîncălzită.

- Oricît te frămînţi şi te lupţi în viaţa asta, oricît te-ai lupta, pînă la urmă tot învins eşti, spuse domnişoara Pinnegar. Tot învins te trezeşti, pînă la urmă.

- Dacă-i numai la urmă, n-are importanţă, comentă Alvina. Înseamnă că ţi-ai trăit traiul.

- Traiul ţi-l tot trăieşti pînă mori, o contrazise domnişoara Pinnegar. Şi dacă toată viaţa ai muncit şi ai slugărit, ai şi tu dreptul să te bucuri de roadele muncii tale.

- Dar dacă ţi-a plăcut să munceşti şi să slugăreşti, atunci chiar că n-are importanţă, repetă Alvina.

Domnişoara Pinnegar era însă prea răscolită ca să poată privi lucrurile printr-o prismă filozofică. Dar Alvina era conştientă că furia sau exploziile de nervi nu aveau nici un sens. Ceea ce n-o împiedica să se simtă şi ea răpusă. Se pomeni că o invidia pe domnişoara Pinnegar pentru perspectiva prăvălioarei din Tamworth. Viitorul ei era mult mai nesigur. "Răspunde ori mori", a grăit sfinxul. Domnişoara Pinnegar putea da un răspuns, pentru că destinul ei se potrivea întrebării. "Prăvălie de mărunţişuri",

suna răspunsul ei. Şi sfinxul va considera că e un răspuns satisfăcător, şi o va lăsa să trăiască. Dar fiecare făptură omenească are un destin propriu şi un sfinx propriu. Cel al Alvinei era un sfinx pur-sînge şi nu admitea răspunsuri corcite. Un pur-sînge cu colţi lungi, tăioşi. Alvina era ultimul urmaş al rasei nebune, dar pur-sînge a Houghtonilor, şi destinul ei se contura cu totul deosebit, dar încă neclar. Ghicitoarea sfinxului era de nerezolvat.

Şi singura soluţie ar fi fost să n-o rezolve, să o evite cît îi stătea în puteri şi să-i dea sfinxului un răspuns la întîmplare. Nu te poţi împotrivi destinului. Ori dai tu lovitura, ori te laşi lovit.

- Domnişoară Pinnegar, o întrebă Alvina, mai avem ceva bani lichizi?

- Vreo douăzeci de lire la bancă. Situaţia registrelor mele e foarte limpede.

- Dar nu-i putem scoate, nu-i aşa?

- Din registrele mele rezultă clar provenienţa fiecărei încasări.

Alvina calculă în gînd.

- Crezi că trebuie să ne mai sosească ceva facturi de plătit? Mă refer la acelea pe care ar trebui să le plătesc eu imediat. Mai am ceva datorii?

- Nu cred, răspunse domnişoara Pinnegar.

- Banii de la asigurare o să-i păstrez. Spună creditorii ce-or vrea. Am încasat prima de asigurare şi am de gînd să reţin banii.

- Foarte bine, treaba ta. Dar trebuie să achiţi nota cheltuielilor de înmormîntare.

- Am s-o achit. Sugerează-i dumneata lui Atterwell ce să scrie pe piatra de mormînt. Asta ce-o să mai coste?

- Cinci şilingi litera, nu mai ţii minte?

- Da? Atunci să nu scrie decît numele şi data naşterii. La cît crezi că revine? "James Houghton. Născut la 17 ianuarie..."

- Trebuie să pui şi data morţii: "Decedat la...", insistă domnişoara Pinnegar.

- "Decedat la... una, două, trei, patru, încă nouă litere,

plus data. Alţi şaizeci-şaptezeci de şilingi. Îngrozitor de scump pentru "Decedat la..."

- Dar nu poţi să nu scrii. Nu te zgîrci la piatra de mormînt.

- Mă rog, dar mi-e necaz, spuse Alvina.

Capitolul unsprezece

O logodnă respectabilă

Cînd s-a întors la trupă, Alvina a păstrat zile la rînd o atitudine rezervată, supusă dar rece, conformă cu starea ei de tolerată. Membrii trupei nu se prea sinchiseau de ea. Îşi vedea fiecare de treburile lui. Calda comuniune şi acea *joie de vivre*[1] manifestate în seara primirii ei în trib, păreau să se fi risipit. Madame se dovedea nervoasă, extrem de exigentă şi, oarecum, dispreţuitoare. Iar Cicio era nedespărţit de Gigi.

În a doua săptămînă, Madame le aduse vestea, aflată de la gazda lor şi de la lăliia fiică a acesteia, că un individ necunoscut se interesase în secret despre relaţiile şi moralitatea membrilor trupei. Se vede că era vorba de un detectiv de doi bani, pus pe urmele lor. Madame aşteptă un timp, apoi îl trimise pe Max la Mansfield, sub un pretext oarecare, ca să o tragă de limbă pe fosta lor gazdă de acolo. Da, şi pe acolo îşi făcuseră apariţia nişte aiuriţi de detectivi care o descususeră pe gazdă cu privire la moravurile celor din Natcha-Kee-Tawara, la cine cu cine dormea în cameră, la relaţiile dintre Madame şi băieţi şi, mai ales, la legăturile dintre aceştia şi Alvina.

1. Bucurie de viaţă. (fr.)

Madame continuă să stea în expectativă. Şi după aceea, cînd trupa se deplasă la Doncaster, aceleaşi două javre de detectivi începură să-i urmărească şi să-i bată la cap cu întrebări pe chiriaşii din pensiune. Nici nu se mai ascundeau şi membrii trupei îi cunoşteau. Madame se pricepu să scoată de la gazdă tot ce voiseră să afle cei doi nemernici. Îi interesa distribuirea camerelor de dormit şi dacă gazda auzise ceva zgomote suspecte noaptea sau dacă văzuse ceva ce putea isca bănuieli. Deci Natcha- Kee-Tawara era pusă sub urmărire. Cauza? Madame o ghici pe dată.

- Vor să tragă concluzia că sîntem nişte străini imorali şi să ne expulzeze.

- Ce-i interesează pe ei imoralitatea noastră? se miră Max, furios.

- Te pui cu puritanii de englezi? Cu convenţionalismul şi pudibonderia lor?

- Eu sînt convins că i-a asmuţit cineva pe urmele noastre, interveni Louis.

- Posibil, s-o fi sesizat cineva de prezenţa lui Allaye, îşi dădu Madame cu părerea.

- Sigur! strigă Geoffrey! Proxenetism! Domnul May a făcut acuzaţia asta!

Madame încuviinţă din cap.

- Domnul May! Da, domnul May. Cu certitudine că el a declanşat totul. Domnul May cunoaşte tot ce trebuie despre moralitate şi imoralitate. Da, da. El ne acuză de imoralitate, *mes braves!*

- Dar nimeni nu săvîrşeşte nici o imoralitate aici... în afară de mine, spuse Alvina cu buzele palide.

- Tu, de la tine se trage totul, i-o trînti Madame cu un zîmbet pervers.

- Şi ce-i de făcut? întrebă Max, gîtuit de furie.

- Să-i ia dracu! Să-i ia dracu pe toţi! exclamă Louis, graseindu-şi "r"-urile.

- Calmaţi-vă, îi sfătui Madame. Fiţi calmi. Nu ne pot face nimic. Sînteţi nişte străini murdari, *mes braves.* Unicul lucru pe care l-ar putea face ar fi să ne someze să

părăsim ţara lor cea pură şi pudică.

- Dar cui facem noi vreun rău? strigă Max.

- Să-i ia dracu! repetă Louis.

- Nu importă, *mon cher.* Sîntem într-o ţară de puritani. Trebuie să aşteptăm cu calm.

- Dacă credeţi că totul porneşte de la prezenţa mea, pot să plec, spusa Alvina.

- O, tu nu eşti decît pretextul, dragă, o domoli Madame, zîmbindu-i cu înţelegere.

Madame se prefăcu că ia lucrurile cu umor, dar era albă ca varul la faţă, şi ochii negri îi scăpărau de furie.

- Să lăsăm lucrurile să se desfăşoare de la sine, urmă ea cu glas monoton. Să vedem ce se întîmplă. Şi dacă va trebui să plecăm din această scumpă ţară, *adieu!* Şi se înclină cu gravitate în faţa unei Anglii imaginare.

- Eu trebuie să plec, eu sînt cauza acestor neplăceri, interveni Alvina extrem de deprimată în faţa furiei evidente a lui Madame şi a încruntărilor bărbaţilor.

Sprîncenele încruntate ale lui Cicio nu fuseseră parcă niciodată atît de negre.

Alvina simţea că de la prezenţa ei pornise totul. Şi o chinuia o senzaţie mai amarnică decît tot ce simţise pînă atunci: senzaţia că o reptilă vîscoasă i se tîrăşte pe şira spinării. Fiecare clipă era cumplită: senzaţia că cele două javre le adulmecau urmele, străduindu-se să înhaţe o probă de imoralitate. Şi pe urmă... osînda autorităţilor! Un complot tainic, îngrozitor, şi gheara ameninţătoare a poliţiei! O forţă invizibilă, malefică, urmărindu-i, pîndindu-i, aruncîndu-şi umbra ameninţătoare asupră-le, gata să-i înşface; şi absoluta neajutorare, neputinţă a unor oameni nevinovaţi, nici măcar acuzaţi, ci pîndiţi din umbră şi ameninţaţi. Senzaţia că cei din Natcha-Kee-Tawara, împreună cu ea, apăreau ca nişte brute odioase, care putuseră stîrni asemenea grozăvie; şi conştiinţa clară că nici unul dintre ei nu era o brută

odioasă, vicioasă. Toate aceste gînduri îi măcinau sufletul. Cînd vedea un poliţist, Alvina îşi simţea inima sărind din loc. Deşi ştia că spaima ei nu avea nici un temei legal. Şi totuşi, de cîte ori auzea o bătaie în uşă, o apuca un soi de leşin.

Nu putea concepe situaţia, dar era o realitate: se găseau sub urmărire. Incontestabil. Şi unica explicaţie era că cineva din Woodhouse acuzase trupa de proxenetism. Desigur că domnul May alertase personalităţile cu greutate din Woodhouse, arătîndu-se îngrijorat de virtutea ei şi vîrîndu-li-se sub piele. Da, Alvina era convinsă că îngrijorarea pentru virtutea ei era mobilul întregii chestiuni şi că autorul era domnul May, care atrăsese atenţia vreunui magistrat sau amărît de consilier municipal.

Îşi expuse temerile în faţa lui Madame, care nu o prea luă în serios. Ea înclina să creadă că era vorba de un complot pus la cale de vreo trupă rivală, care încerca să scape de concurenţa lor.

Oricare ar fi fost cauza, cîteva săptămîni fură urmăriţi, în toate locurile, de copoii turbaţi, gata să-i muşte şi să-i nimicească şi împroşcîndu-i cu noroiul calomniei. Băieţii erau tăcuţi şi îmbufnaţi. Dar solidari. Se uniseră într-un solid patrulater de furie şi tăcută înverşunare. Şi Alvina, şi Madame se retrăseseră în ele însele. Dar spectacolele mergeau înainte.

Treptat, norii se subţiară apoi se împrăştiară, fără să se fi declanşat vreo furtună. Senzaţia Alvinei era că furtuna fusese împiedicată prin zidul de curaj şi de dîrzenie mută, mînioasă, a celor din Natcha-Kee-Tawara. Dacă s-ar fi produs cea mai măruntă ştirbire în zid, cea mai neînsemnată dezbinare, ar fi fost împresuraţi. Dar se baricadaseră în mînie, făcuseră un puternic front comun şi izbutiseră să destrame norul.

Venea primăvara şi Alvina se simţea tot mai stingheră printre cei din Natcha-Kee-Tawara. Cît timp trăiseră sub ameninţare, o trataseră cu totală indiferenţă. Bărbaţii aproape că nici nu-i vorbiseră. Dar şi faţă de Madame se arătaseră la fel de taciturni, uniţi strîns în pătratul lor de rezistenţă. Din care Alvina fusese cu totul exclusă. Acum, cînd primejdia se risipise, se mai luminaseră, începuseră să facă haz şi să o trateze cu familiaritate. Dar nu putea face faţă cordialităţii lor. Avea o atitudine artificială, falsă.

Madame dăduse dovadă de oarecare mărinimie. Alvina îşi plătea doar camera şi biletele de călătorie. Masa intra în contul trupei. Madame era cea care cumpăra mîncarea pentru toţi şi care gătea. Îi aplicase şi Alvinei măsura de care se bucurau şi ceilalţi, adică nu-şi plătea hrana.

Sperase ca, după o lună, Madame să-i ofere un mic salariu, sau măcar plata cheltuielilor de întreţinere. Dar nimeni nu avu o astfel de idee. Şi Alvina înţelese că s-ar fi putut dispensa foarte uşor de serviciile ei. Drept care îşi economisea pe cît putea fondurile şi începuse să se gîndească la un angajament real. Îşi luase obiceiul ca, în orice oraş se găseau, să se ducă dimineaţă de dimineaţă la biblioteca publică, pentru a urmări anunţurile din ziare. Căuta ofertele de serviciu pentru surori de maternitate, guvernante, acompaniatoare la pian, dame de companie în călătorii, chiar şi de cameriste. Dar săptămîni la rînd nu găsi nimic, deşi expediase şi ea cîteva scrisori.

Într-o dimineaţă, Cicio care începuse iar să-i facă ochi dulci, o însoţi la bibliotecă. Se găseau în Lancaster. Alvina avea certitudinea că Cicio nu mai însemna nimic pentru ea.

- De ce te duci întruna la bibliotecă? o întrebă el.
- Ca să răsfoiesc ziarele.
- Aha! cauţi o slujbă?

Această dovadă de perspicacitate din partea lui o uimi.

- Dacă aş găsi o slujbă, aş accepta-o.

- *He*! Ştiu.

Şi în acea dimineaţă Alvina citi în avizierul bibliotecii un anunţ al Consiliului Municipal pentru angajarea unei asistente de maternitate, cu experienţă. Cererile trebuiau depuse la Consiliul Medical. Alvina îşi notă toate datele, sub ochii lui Cicio.

- Ce-i aia asistentă de maternitate? întrebă el.

- O *accoucheuse,*[1] îl lămuri Alvina. Sora care asistă gravidele cînd nasc.

- Şi tu te pricepi la aşa ceva? întrebă Cicio cu un rînjet de îndoială.

- Am urmat o şcoală.

Cicio tăcu, dar o întovărăşi şi la întoarcere. În apropierea pensiunii, o întrebă:

- Asta înseamnă că nu vrei să mai rămîi cu noi?

- Nu pot să mai rămîn.

- "Nu poţi", o imită el pe un ton zeflemitor. De ce spui mereu că nu poţi?

- Pentru că nu pot.

- Pfffui!... făcu el cu dispreţ.

Alvina se duse în camera ei. Din fericire, printre lucrurile aduse din Casa Manchester se găseau şi diploma ei de infirmieră precum şi scrisorile de recomandare ale medicilor. Redactă o cerere, apoi se urcă în tramvai, pînă la primărie, şi îşi depuse cererea în căsuţa poştală. După care expedie o telegramă profesorului ei şi-i ceru o scrisoare de referinţă în plus. După aceea se duse la bibliotecă, şi luă un manual de specialitate, pentru a-şi împrospăta cunoştinţele. Dacă o vor accepta, va trebui să se înfăţişeze unui juriu de medici. Avea o săptămînă la dispoziţie. Se documentă temeinic, străduindu-se să-şi amintească de tot ce învăţase şi practicase.

Se întreba dacă n-ar face o impresie mai bună prezentîndu-se în faţa juriului în uniforma ei de infirmieră.

---

1. Moaşă. (fr.)

Îşi lăsase uniformele în cuferele depozitate la doamna Slaney, în Woodhouse. Era luna mai şi toată harababura din Woodhouse se lichidase. Casa Manchester şi mobilierul fuseseră achiziţionate - sau cel puţin casa - de familia unui cizmar, pe patru mii de lire, adică o sumă mai mare decît cea estimată de avocat. Dar pentru cinematograf se luase o sumă derizorie. Una peste alta, îi rămăseseră Alvinei doar treizeci şi trei de lire, sumă pe care creditorii o rotunjiseră cu mărinimie la cincizeci de lire. Alvina ţinuse să împartă această sumă cu domnişoara Pinnegar. Şi cu asta îşi încheiase socotelile. Domnişoara Pinnegar plecase la Tamworth şi într-o săptămînă urma să inaugureze prăvălioara. Alvina primise de la ea scrisori pline de fericite emoţii şi entuziasm.

Cîteodată, destinul te serveşte prompt şi conştiincios, făcînd treburile să meargă ca pe roate. Joi, Alvina fu anunţată să se prezinte lunea viitoare în faţa Consiliului Medical. Dar pînă sîmbătă seara nu-şi putu lua inima în dinţi ca s-o informeze pe Madame. Seara, la cină, îi spuse pe neaşteptate:

- Madame, vreau să ştiţi că am făcut o cerere la Municipalitatea Lancaster ca să candidez pentru un post de infirmieră de maternitate.

Madame o privi mirată. Deci Cicio nu suflase o vorbă.

- Nu mai spune! Şi cum de nu m-ai anunţat?

- Pentru că nu avea rost să vă anunţ cît nu era nimic sigur. Acum am fost solicitată să mă prezint luni, urmînd să se ia o hotărîre.

- Da? Ai fost solicitată? Te prezinţi luni? Şi dacă reuşeşti rămîi aici? Da?

- Bineînţeles.

- Bineînţeles! Bineînţeles! Hm! Şi dacă nu?

Cele două femei se priviră lung.

- Dacă nu, ce? întrebă Alvina.

- Dacă nu reuşeşti să iei slujba. Încă nu ştii sigur, nu?

- Nu. N-am încă nici o siguranţă.

- Bun. Şi în cazul ăsta... Spune!

- Ce să vă spun? Ce-o să fie, dacă nu mi se dă slujba?

- Da, ce-ai de gînd să faci?

- Nu ştiu.

- Cum nu ştii? Ce înseamnă că nu ştii? Dacă nu reuşeşti, rămîi cu noi?

- Dacă doriţi dumneavoastră...

- Dacă doresc *eu* ? *Eu* să doresc? Ştii că eşti bine, nu importă ce doresc *eu*. E vorba de ceea ce doreşti *tu*.

- Am impresia că nu aveţi mare nevoie de mine.

- De unde provine această impresie? Ce anume a generat-o? Care dintre noi ţi-a dat a înţelege aşa ceva? Spune-mi.

- Nimeni. Am eu această senzaţie.

- A, asta-i altceva. Dacă nimeni nu ţi-a dat a înţelege aşa ceva şi totuşi ai asemenea senzaţie, înseamnă că e în tine, înţelegi? Eh? Aşa e?

- Poate că e aşa.

- Bine, bine, continuă Madame. Cînd o să ai chef să te întorci la noi... vino!

Bărbaţii urmăreau discuţia cu indiferenţă. Cicio privea într-o parte, cu un zîmbet vag, tembel.

A doua zi, Madame îi dădu Alvinei toate valorile pe care le adăpostise în micul safe, pe care-l numea "banca" ei.

- Iată-ţi banii - i-am numărat - e exact. Te rog să-i numeri încă o dată.

Alvina se conformă, apoi rămase cu banii strînşi în mînă.

- Şi iată-ţi inelele, şi lanţul de aur, şi medalionul... după cum vezi nu lipseşte nimic... A, un moment, broşa! Unde-i broşa? Uite-o! Să ţi-o dau înapoi, *hein?*

- Dar e a dumneavoastră, Madame, răspunse Alvina jignită.

O privi pe Madame în ochi, şi franţuzoaica îşi plecă privirile.

- Da, desigur, mi-ai dăruit-o mie. Dar, ştiu eu?...

mi-am spus că nu prea ai mulţi bani, şi poate că ai vrea s-o vinzi...

- Nu, mulţumesc, răspunse Alvina cu răceală, şi se îndepărtă de Madame, care rămase cu broşa roşie în mîna grăsună.

"Bine că măcar i-am dat un obiect preţios", îşi spuse Alvina în sinea ei cînd se retrase tremurînd de furie.

Îşi împachetase toate lucrurile; voia să-şi caute altă cameră. Îşi luă rămas bun de la membrii trupei, cu un zîmbet distant.

- Poate c-ai să vii totuşi mîine la matineu sau măcar mîine seară să ne acompaniezi la Wigen? Da? o întrebă Madame.

- Vă mulţumesc.

Închirie o cameră pentru o noapte la un mic hotel din Lancaster, arătîndu-le motivul prezenţei ei acolo. Era stăpînită de o furie adîncă, devorantă, de o ură împotriva tuturor, îmbinată cu o totală indiferenţă faţă de întregul univers.

Drept care, a doua zi, toate au mers strună. Era hotărîtă ca, la cel mai mărunt impediment din partea Consiliului Medical, să renunţe la tot şi să plece la Windermere. Nu vizitase niciodată ţinutul Lacurilor, şi Windermere era în vecinătate. Se hotărîse să nu mai admită nici o insolenţă, din partea oricui ar fi fost. Va pleca la Windermere, să petreacă o vacanţă în preajma lacurilor. Să-şi ofere şi ea o dată o plăcere! O să se simtă bine şi o să guste din plin libertatea. Aproape că se ruga să fie respinsă de Consiliu, să-şi ia valiza şi să plece în deplină libertate. Doar îi rămăseseră aproape o sută de lire. Aşa că nu avea de ce să-şi facă griji. Voia să fie singură în mijlocul omenirii - singură şi liberă pe banii ei. O ispitea o asemenea perspectivă.

Şi, în consecinţă, la primărie totul a funcţionat perfect. Consiliul Medical s-a arătat de o amabilitate copleşitoare. A fost angajată pe loc, fără cea mai mică ezitare. I s-a oferit o cameră încîntătoare care dădea în grădina unui spital, sora-şefă era o persoană extrem de

drăguță, iar medicii o înconjurau de o atenție deosebită.

Cînd ar fi dispusă să intre în slujbă? Dînșii cînd socotesc că ar fi nevoie? Cît mai curînd posibil, cînd dorește ea. Mă rog, ar putea chiar de mîine, numai că trebuie să se ducă să-și ia uniforma. O, nici o problemă, sora-șefă îi putea împrumuta o uniformă și șorțuri, pînă o să-i sosească bagajul.

Și, chiar în aceeași după-masă și-a luat în primire camera luminoasă cu vedere spre grădină, și a îmbrăcat uniforma de infirmieră. Totul a decurs perfect. I-a expediat o telegramă lui Madame, apoi a telegrafiat la Woodhouse să i se expedieze cuferele. Și, ca prin minune, Alvina deveni cu totul altă femeie.

N-are rost să subliniem că se simțea foarte bine. Dimineața, după o baie fierbinte, îmbrăcată în rochia albă, șorțul alb scrobit, boneta albă, avu senzația că a reînviat. Se simțea atît de purificată și de recunoscătoare! Curățenia și tot albul acela păreau să-i intre în piele, să o lumineze. Cît de diferite erau toate față de viața ei umilă de la Natcha- Kee-Tawara!

Grădina era un mozaic de flori colorate: buchete de boules-de- neige și de călini împestrițau verdele boschetelor, brînduse roz și roșii cochetau zglobii prin iarbă, irișii violeți sau albi își înălțau potirele catifelate pe sub copacii proaspăt înfrunziți. Un grădinar tînăr potrivea răzoarele și un convalescent se plimba agale pe o alee.

Întrucît mai erau zece minute pînă la începerea serviciului, Alvina îi așternu în grabă o scrisoare lui Cicio:

"Sînt bucuroasă că am obținut slujba de infirmieră: Toată lumea e deosebit de amabilă cu mine și mă simt extrem de bine. Aici e locul meu. Îmi voi aminti mereu de zilele petrecute cu trupa Natcha-Kee-Tawara, și de tine, care mi-ai fost străin. La revedere,

A.H."

Expedie scrisoarea, spunîndu-și că, fără doar și poate, avea s-o citească și Madame. Treaba ei.

Alvina se lansă cu mult zel în noua ei muncă. Avea o activitate fertilă, atît în spital cît, mai ales, la domiciliul

gravidelor. Vizitele la domiciliu se ţineau lanţ, era foarte solicitată. La orice oră din zi şi din noapte. Era o muncă epuizantă şi nu avea timp să se mai gîndească la propria ei viaţă. Era prea ocupată pentru a putea lega prietenii. Toţi cei din jur, sora şefă, celelalte surori, medicii, pacientele, nu însemnau pentru ea decît decorul în care-şi desfăşura activitatea. Nu o interesau bărbaţii; dacă se apropiase de cineva, aceasta era sora-şefă. Cînd avea unele momente de răgaz, în după-amiezele însorite, lua ceaiul cu sora-şefă, în camera acesteia. Erau clipe sporadice de odihnă, pentru că Alvina putea fi în orice moment solicitată de un medic sau altul.

Sora-şefă o învăţă să croşeteze, activitate de care Alvina nu se apropiase pînă atunci. Acum şedeau amîndouă şi trăncăneau, în timp ce degetele harnice mînuiau agil croşeta şi aţa. Alvina începuse din nou să se împlinească la trup. Aspectul ei fizic se îndreptase simţitor încă de pe cînd se integrase în trupa Natcha-Kee-Tawara; obrajii i se rumeniseră şi trupul îşi redobîndise supleţea. Dar viaţa de infirmieră, oricît de mult ar fi acaparat-o, îi prindea de minune. Încetul cu încetul, redeveni o femeie atrăgătoare, calmă, voioasă, prietenoasă în relaţiile cu celelalte surori şi ataşată de sora-şefă care era inteligentă, educată şi discretă.

Alvina lucra cel mai mult cu un medic scoţian, doctorul Mitchell. Un profesionist priceput, energic, cu o clientelă mare din straturile populaţiei mai sărace. Era un bărbat de cincizeci şi patru de ani, înalt, spătos, bine făcut, dar cu mîini şi picioare imense. Avea o faţă viu colorată, bine rasă, ochi albaştri şi dinţi albi, puternici. Rîdea mult şi vorbea cu un glas tunător. Alvina aflase, din clevetelile celorlalte surori, că doctorul Mitchell fusese un băiat sărac la început cînd se aciuise în oraş, şi că îşi începuse cariera prin a spăla eprubetele în cabinetul altui medic scoţian, doctorul Robertson, care-l ajutase să studieze, pînă ce-şi luase diploma şi îşi alcătuise o clientelă proprie. Acum agonisise avere, şi era celibatar. Dar surorile nu-şi prea pierdeau vremea cu el, pentru că

era un individ impulsiv şi despotic.

Teroriza pacienţii săraci, cînd îi vizita.

- Ce drăcie ai în sticla aceea? bubuia cu glasul lui răsunător cînd vedea pe noptiera vreunei gravide un flacon cu "Sirop împotriva durerilor". Vars-o imediat la closet, şi dacă mai ai chef altă dată de sirop împotriva durerilor, topeşte cremă de ghete în apă fiartă şi bea-o, că o să-ţi ajute la fel.

Şi bieţii oameni cînd îl vedeau pe medicul acela impozant, cu faţa roşie şi glas bubuitor, repezindu-i cu asprimè, căpătau mare încredere în el.

Avea ochi de argus, nimic nu se putea ascunde de el. Cînd îi auzeau paşii tropăind pe scări, amărîţii de pacienţi se grăbeau să camufleze cîte ceva. Şi el ştia prea bine. Decum intra într-o încăpere, mirosea aerul, scormonea cu privirea prin toate ungherele şi, în timp ce-şi consulta pacienta, descoperea negreşit cîte o sticlă ascunsă după oglindă sau în alt loc. O deschidea şi o mirosea.

- Bere neagră? întreba pe un ton înfricoşător.

Numai Dumnezeu din ceruri ar mai putea folosi asemenea ton dacă ar descoperi, pitit pe după boschetele Raiului, un rest de măr.

- Bere neagră? Te intoxici cu bere neagră?

Şi privea ameninţător spre amărîta de gravidă, albă la faţă, cocoşată în pat.

- Am băut o picătură, domnu doctor. Doar ce-am sorbit o picătură, că mă simţeam sleită de puteri.

Doctorul lua sticla de bere şi ieşea cu ea. Femeile din jurul gravidei înălţau din umeri şi se uitau una la alta speriate. Oare o fi plecînd de tot? Pe urmă se auzea o bubuitură puternică şi zgomot de cioburi. Doctorul arunca sticla de sus, din capul scărilor, şi apoi revenea grav în cameră.

- S-a dus! anunţa el. Şi dacă mai prind pe cineva că-ţi aduce bere neagră, îl zvîrl pe scări cu sticlă cu tot.

- Domnu doctor, da numai o înghiţitură, să mai prind putere să- ndur, se ruga gravida. Îmi face bine.

- Îţi face bine! Îţi face bine! Cînd ai un stomac paradit ca al tău! Îţi face bine! Poate că te pricepi la medicină mai bine ca mine! Atunci nu era nevoie să mă mai chemi! Mă înveţi tu pe mine ce-ţi face bine şi ce nu? Frumos am ajuns! Ce nevoie mai ai de doctor dacă tu ştii mai bine...

- Vai, nu vă supăraţi, domnu doctor. N-am zis asta. Da cînd simţi că se crapă pămîntu cu tine şi cu pat cu tot, nu ştii ce să mai faci...

- Ce să faci? Să bei puţină supă de vacă, sau să mănînci o bucată de budincă de orez. Dacă vrei să capeţi puteri, ia hrană, nu pişat. Şi voi, destupaţi-vă bine urechile, striga el la femeile din jurul pacientei, care se ghemuiseră de frică. Să nu vă prind că-i daţi vreo picătură de alcool, s-o feriţi de alcool ca de dracu.

- Da berea neagră n-are alcool decît patru la sută, domnu doctor, se nimerea cîte o vitează să-l contrazică.

- Patru la sută! Şi ce înţelege o neştiutoare ca tine prin patru la sută?

Femeia bodogănea ceva.

- Ce-ai spus? Zi cu glas tare. S-aud şi eu. Că doar am de învăţat de la tine.

Dar femeia nu mai îndrăznea să spună nici pîs, şi fugea din cameră plîngînd. Iar doctorul îmblînzit, o lămurea pe gravidă ce trebuie să facă:

- Ai nevoie să te nutreşti. Să te hrăneşti. Ce-i aia că nu poţi mînca? Aiurea! Vîră-ţi mîncarea cu degetul pe gît.

- Vai, domnu doctor!

- Ia nu mă mai lua cu "Vai, domnu doctor!" Fă ce-ţi spun eu. Asta trebuie să faci!

După aceea pleca şi femeile auzeau hîrîitul automobilului care se îndepărta.

- Soră, te rog, stai cu mine pînă vine domnul doctor Mitchell. Mor de frică, ai să vezi cum o să se răstească la mine.

- Dar de ce se lasă toată lumea terorizată de el? întreba Alvina cu candoare.

- Vai, da-i bun la inimă ca pîinea caldă, soră. E spurcat la gură da are o inimă de aur. Şi mai bine cu unu

ca el decît cu ăia cu vorba dulce şi inima de piatră. Doctorul Mitchell e tare priceput, cu el n-are ce să-ţi fie frică, chiar dacă ţi le zice de la obraz.

Pe Alvina însă o indigna forma asta de bunătate despotică şi zgomotoasă, care le băga în sperieţi pe bietele femei.

Bărbaţii nu-l înghiţeau pe doctorul Mitchell şi-l ocoleau cît puteau. Dar întrucît era medicul Clubului şi al Asigurărilor Sociale, erau nevoiţi uneori să-l înfrunte. Cum era chemat la un muncitor bolnav sau rănit, îi spunea:

- Să te fereşti de bere ca de dracu.

- Da...

- Să nu te atingi de bere că altfel nu mă ating nici eu de tine.

- Ce strigaţi aşa la mine, domnu doctor, ce vă înfuriaţi, că şi- aşa sînteţi roşu la faţă ca un rac.

- Sînt roşu la faţă pentru că alerg pe ploaie şi pe ninsoare şi pe ger ca să îngrijesc nişte ignoranţi ca voi. Eu n-am pus în viaţa mea picătură de alcool pe limbă.

- Da ce, credeţi că eu beau? Cînd şi cînd trag cîte o duşcă de bere. Asta nu se cheamă că-s beţiv. Şi nu văz să-mi facă rău.

- Ai auzit sau n-ai auzit ce ţi-am spus?

- Am auzit, vai de mine!

- Şi dacă nu te lepezi de bere, doftoriceşte-te de unul singur. Eu nu mai calc în casa asta. Să ştii că vorbesc serios, doamnă Lanck, se adresa el nevestei muncitorului.

- Ştiu bine, domnu doctor. Şi mai ştiu c-aveţi dreptate. De cînd îl tot bat eu la cap să se lase de băutură...

- Dacă nu înţelege, n-are decît să se frece singur la cap. Dacă nu ţine seama de ce-i spun eu, îl priveşte.

Doctorul pleca ţanţoş şi femeia pornea să se văicărească.

Dar şi femeile aveau unele necazuri cu doctorul Mitchell. Pe vreme urîtă, cînd intra în vreo casă mai curată, Alvina o auzea imediat pe gospodină

plîngîndu-se:

- Vai ce vreme, soră, vino înăuntru. Ce zi groaznică! Şi doctorul o să pice acu c-am făcut curat, ş-o să dea buzna direct în casă cu ghetele lui cît două bărci. Poartă ghetele cele mai mari din tot ţinutu. Bărbată-miu zice că chiar din toată ţara. Şi niciodată n-o să se şteargă pe picioare, Doamne fereşte, şi lasă pe jos o baltă cît toată podeaua. Cum vine, o ia direct cu ghetoaiele alea noroioase pe scările mele frecate.

- Dar de ce nu-i spuneţi să se şteargă pe picioare? întrebă Alvina mirată.

- Vai de mine! Ce gînd! Mi-ar sări cu picioroangele-n cap pînă s-apuc să-i spun eu ceva. Ce, ăsta-i om de înţeles? El îi stăpînu şi-ţi închide gura. Dacă îndrăzneşti să piui, te-a văzut Dumnezeu.

Alvina se amuza. Învăţase să le cunoască pe femeile astea care se dădeau în vînt după doctorul Mitchell pentru că le făcea de două parale şi avea inimă bună.

Dar uneori, cîte un bărbat i-o mai trîntea şi doctorului. O dată, intră să-şi facă vizita în casa unui muncitor care tocmai îşi lua masa de prînz.

- Femeie, nu poţi să-mi găteşti ceva mai ca lumea decît papu' ăsta greţos? se răsti muntele de bărbat ciufut cînd dădu cu ochii de budinca de orez.

- Tacă-ţi gura! N-am avut timp să-ţi gătesc altceva.

Doctorul Mitchell tocmai intra pe uşa joasă, nevoit să-şi îndoaie umerii.

- Nu-ţi place budinca de orez! se amestecă el. Nici că poate exista ceva mai sănătos şi mai nutritiv. E mîncarea mea zilnică. În fiecare zi am budincă de orez pe masă.

Bărbatul înghiţea în silă budinca; în mustăţile stufoase i se agăţaseră boabe de orez. Nu răspunse nimic.

- Zău, domnu doctor? se repezi femeia. Şi chiar nu mîncaţi altceva?

- Niciodată!

- Zău? Aşa mult vă place?

- Îmi face foarte bine. Budinca de orez e o hrană

uşoară şi se digeră foarte bine. Stomacul meu e foarte sensibil.

Muncitorul îşi trecu dosul palmei peste mustăţile luxuriante.

- Da io n-am stomag sinsibil, aşa că papu ăsta mai rău mi-l lipeşte. Mie nu-mi ţine de foame. Stomacu' meu trebe să simţă c-are ceva în el, io am nevoie de găluşti de sos ş-o halbă de bere. Atunci se mulţumesc şi maţele mele, şi nu mai chiorăie. Că eu unu muncesc. Şi dac-ai munci ca mine, şi dumneata ai simţi la fel, domnu doctor!

- Dac-aş munci ca tine! sări doctorul ca ars. Eu muncesc de zece ori cît tine şi cît oricare altul! De asta am digestie proastă, pentru că niciodată nu pot sta liniştit la masă, şi nu pot dormi liniştit o noapte întreagă. Ce, îţi închipui că eu pot sta la masă să-mi diger mîncarea? Toată ziua bună ziua trebuie să alerg pe drumuri ca să îngrijesc nişte ignoranţi ca tine...

- Atunci de ce nu-ţi iei şi bibironu' cu dumneata? îi închise gura muncitorul.

Săptămîni întregi, după aceea, doctorul Mitchell a păstrat o mutră încruntată. Fusese jignit în orgoliul lui de mascul. Iar Alvina rîdea pe înfundate.

În primele zile, doctorul o tratase de sus, cu superioritate. Dar Alvina era sigură pe priceperea ei, în aceeaşi măsură în care era şi el sigur pe a lui. Zîmbea şi-l lăsa să spună ce vrea. Nu simţea faţă de el nici teamă nici admiraţie. De fapt, mai curînd o dezgusta: namila asta de flăcău tomnatic, roşu la faţă ca un rac, cu luna de chelie în creştet şi stomacul de bebeluş, cu glasul lui bubuitor, purtările de tiran şi inima de aur, era de fapt un egoist înfumurat. Nimeni nu manifestă mai mult egoism orgolios decît inima bună convinsă de propria ei bunătate. Şi pe de altă parte, ducea o viaţă prea ascetică pentru a face atîta paradă de masculinitate. Alvina simpatiza mai curînd cu muncitorii cu mustăţi pleoştite, unse cu sos. Doctorul era atît de dominator şi de poruncitor, încît direct încălca bunul simţ.

Totul pornea de la conştiinţa lui că se ridicase, de la

un băiat simplu, la rangul de gentilom. Dar cînd cineva e deliberat gentilom, înseamnă că e mai puţin decît om. Şi cînd îl obsedează teama că s-ar putea să *nu* apară ca un gentilom, atunci e un cavaler de tristă figură. Mai există şi o a treia postură: cînd ţine să demonstreze prin comportamentul lui că a *devenit* gentilom; atunci cade în ridicol. Alvina îl plasa pe doctorul Mitchell în această de-a treia categorie şi îl găsea caraghios. Îl tolera, cu îngăduitor amuzament, aşa cum îi tolerează femeile pe proşti şi pe farsori. Se amuza în sinea ei de cîte ori vedea, în Consiliu, silueta lui impozantă, pătrunsă de propria-i importanţă. La fel de mult se amuza cînd îl întîlnea la cîte o licitaţie, unde doctorul se repezea să achiziţioneze antichităţi. Se amuza cînd îl auzea lăudîndu-se că pleacă în Scoţia la vînătoare de potîrnichi şi că în fiecare duminică dimineaţa fură cîte o oră ca să joace golf. Şi îl bîrfea, cu calmă ironie, împreună cu sora-şefă. Personalul spitalului îl antipatiza pe doctorul Mitchell.

Treptat, însă, atitudinea doctorului Mitchell faţă de ea se schimbă total. De la tonul de superioritate trecu la unul de jenantă egalitate. Care nu-i stătea bine. Pentru că doctorul Mitchell nu putea avea egali. El era plasat între vastele straturi de inferiori - cărora le aplica rodnica lui bunătate ce- i asigura vreo două mii de lire pe an - şi pătura superiorilor, adică a celor care se născuseră cu avere, şi nu trebuiseră s-o dobîndească, asemenea lui. Cel mai mult îl iritau negustorii sau liber profesioniştii care izbutiseră să se ridice de jos, pînă la rangul conferit de automobil. De aceea, egalitatea cu care începuse să o trateze pe Alvina, era penibil de artificială.

Ea îşi păstra atitudinea de amuzament distant, iar el se topea din ce în ce. Din postura lui de făptură superioară şi dominatoare, care plutea deasupra capului ei, devenise acum un fel de peşte uriaş, care-şi scotea capul din apă şi se holba la ea. Se purta faţă de Alvina cu un soi de infatuată deferenţă.

- Azi arăţi cam trasă la faţă, tună la ea într-o

dimineaţă cu zăduf.

- Probabil din cauza furtunii.

- Care furtună? Vrei să spui că din pricina muncii furtunoase. Te conduc cu maşina la spital.

- Nu, mulţumesc, nu vă deranjaţi. Mai am de făcut o vizită.

- Unde?

Alvina îl informă.

- Bine. Acolo n-ai de stat mai mult de cinci minute. Te aştept în faţa uşii.

Alvina se miră, dar se supuse din instinct.

Cît erau încă în maşină, trecu pe lîngă ei un vînzător cu un cărucior plin de castravezi verzi. Doctorul Mitchell opri şi îşi scoase capul pe fereastră:

- la căruţul ăsta cu otravă şi îngroapă-l!

Oamenii de pe stradă se opriră locului, uimiţi.

- Ce pofteşti, domnule? întrebă vînzătorul cu gura căscată.

Doctorul Mitchell arătă cu degetul spre castraveţii verzi.

- Fă să dispară mormanul ăsta de otravă, îngroapă-l înainte să îmbolnăveşti lumea cu ei, bubui el.

- Ce morman de otravă? întrebă vînzătorul siderat.

Începuse să se adune lumea.

- Ce morman de otravă? repetă doctorul după el. Căruţul ăsta cu castraveţi, nu înţelegi?

- A, exclamă omul, examinînd castraveţii care arătau cam vestejiţi. Da ce-are castraveţii ăştia? E proaspeţi - azi dimineaţă i-a adus la piaţă.

- Că-s proaspeţi sau nu, tot otravă sînt pentru stomac! urlă doctorul subliniind furios fiecare cuvînt.

- Nu, îl contrazise vînzătorul, castraveţii face rău numa la ăi de nu le place. Mie niciodată nu mi-a căzut greu, şi-i mănînc ca merele, cu coajă cu tot.

Îşi ilustră spusele luînd un castravete din căruţ, muşcînd din el şi mestecîndu-l pînă i se umplu gura de zeamă.

- Uitaţi, n-are nimic, urmă omul arătînd castravetele

pe jumătate muşcat.

- Nu castravetele mă interesează pe mine, urlă doctorul. Pe mine mă interesează stomacul în care se duce castravetele ăsta. Eu sînt doctor. Şi jumătate din bolile pe care trebuie să le vindec vin de la porcăriile astea. Jumătate din indigestiile care-i seceră vara pe oameni.

- Aşa? Atunci îţi convine, înseamnă că scoţi un ban de pe urma lor. Dacă-i pe aşa, putem lucra în tovărăşie. Dacă io vînz mai mulţi castraveţi, dumitale îţi pică mai mult loz. Ş-atunci ce-i rău? "Caaastraveeţii! Proaspeţi castraveeeţii! Fragezi şi mustoşi, ieftini şi frumoşi!", strigă omul din fundul rărunchilor.

- Nu pricepi, menirea mea de medic nu este numai să vindec bolile, ci să le şi previn atunci cînd pot, explică Mitchell cu gravitate. Or, castraveţii sînt o adevărată otravă pentru stomac.

- Caastraveeţii! Proaspeţi castraveeţii! continuă vînzătorul să urle, îndepărtîndu-se.

- N-au instinct de autoapărare! îi spuse el Alvinei, zîmbind şi arătîndu-şi dinţii mari, albi şi puternici.

- Eu nu mi-aş pune atîta la inimă, răspunse ea. Eu sînt de părere că oamenii trebuie lăsaţi să facă ce vor.

- Chiar cînd ştii că-şi fac rău cu mîna lor? întrebă el zîmbind condescendent.

- Sigur că da. Asta-i priveşte. Oricum, mai devreme sau mai tîrziu, tot îşi fac rău.

- Şi dacă i-ai putea împiedica, n-ai face-o?

- Ar fi ca şi cum ai încerca să scuipi împotriva vîntului.

- Asta-i părerea dumitale? Înseamnă că eşti o pesimistă. Eşti sceptică în privinţa naturii umane.

- Aşa oi fi? răspunse Alvina rîzînd şi spunîndu-şi că, în fond, îi era egal.

Dar se părea că doctorul aprecia scepticismul Alvinei cu privire la natura umană. Găsea că îi dă un aer de distincţie. Pentru el, Alvina era o femeie distinsă. Se îndrăgostea de ea văzînd cu ochii.

Cînd îşi dădu seama de acest lucru, Alvina, flatată,

începu să-l accepte, ba chiar îi găsi o plăcută trăsătură adolescentină. Într-adevăr, doctorul avea o candoare puerilă. Şi dat fiind că se uita la ea ca la un altar, Alvina începu să se simtă tot mai măgulită şi deveni mai îngăduitoare cu el.

Ori de cîte ori îi era posibil, doctorul Mitchell o conducea cu maşina. La ora ceaiului, bătu la uşa sorei-şefe, zîmbind radios:

- Îmi daţi voie să intru? întrebă şăgalnic.

- Vă rog.

- A, luaţi ceaiul! Ce bine prinde o ceaşcă de ceai la ora asta!

- Doriţi şi dumneavoastră un ceai, domnule doctor?

- Da, cu multă plăcere.

Se aşeză la masa lor, copleşindu-le cu zîmbete. Alvina se ridică să mai aducă o cană.

- Te rog, nu te deranja, soră. Noi, bărbaţii, sîntem întotdeauna nişte intruşi, zîmbi el, adresîndu-se sorei-şefe.

- Iar femeilor le place uneori să aibă de-a face cu intruşi.

- Dar poate că dumneata, soră, nu eşti de aceeaşi părere, se adresă el Alvinei, privind-o cu ochi strălucitori.

Alvina tocmai lua ceaşca din dulap. Arăta extrem de drăguţă în rochia şi boneta de un alb sclipitor, cu părul ei castaniu, moale, şi trupul unduios, cu şolduri pline, ispititoare.

- Ba sînt şi eu de aceeaşi părere, răspunse ea.

- Da? Doctorul nu prea ştia cum să-i interpreteze cuvintele. Totuşi, adăugă el, nu cred că-ţi place să fii deranjată cînd îţi iei ceaiul.

- Noi sîntem obişnuite să fim deranjate întruna.

- Doriţi ceaiul mai slab sau mai tare, domnule doctor? întrebă sora-şefă.

- Cît se poate de slab, mulţumesc.

Doctorul avea maniere cam afectate, dar se întrecea în galanterii. După ce plecă, sora-şefă rămase cam nedumerită, iar Alvina părea stingherită.

- Doctorul Mitchell e în plină înflorire, constată ea.

- Da, confirmă sora-şefă. A devenit bărbatul menit să placă femeilor. Oare cine l-a făcut să înflorească? În orice caz, e o acţiune remarcabilă.

O măsură cu amuzată viclenie pe Alvina.

- Nu, nu eu, rîse aceasta. Nu-i meritul meu.

- Atunci gîndeşti, poate, că e al meu? întrebă sora-şefă cu perversitate.

- Sînt convinsă, soră. În sfîrşit, dă şi el dovadă de bun gust.

- Ai dreptate, răspunse sora-şefă. O să-mi aranjez boneta mai cochet.

Se aşează în faţa oglinzii, îşi trecu degetele prin păr, umflîndu-l, şi îşi aranjă boneta strengăreşte.

- Admiră-mă! îi zise Alvinei, cu o mică plecăciune.

Amîndouă se amuzară, apoi plecară la treburile lor.

Lucrurile stăteau într-adevăr aşa. În doctorul Mitchell se operase o schimbare radicală. Se simţea extrem de bine în preajma Alvinei, ba chiar se întrecea pe el însuşi pentru a-i cuceri atenţia. Zîmbea, se scălîmbăia plin de sine, sau se arăta timid şi stînjenit. Se apleca peste scaunul ei, gata s-o atingă, şi-i plăcea să-i ofere o ţigară de fiecare dată cînd se întîlneau, cu toate că el nu era fumător. Dar avea o tabacheră de aur, pe care era mîndru s-o folosească.

Într-o zi o pofti să-i arate grădina lui. Locuia într-o casă veche, spaţioasă, îmbietoare, înconjurată de o grădină mărginită de un zid. O conduse printre pomi, îi arătă răzoarele de flori, o îndemnă să-i guste căpşunile, o sili să-i admire sparanghelul. După aceea o invită în salon, unde îi oferi un ceai cu prăjituri, şi căpşuni cu frişcă, delicatese pe care el nici nu le atinse. Şi tot timpul zîmbea ca fermecat. Acumulase avere şi acum voia să se bucure de ea, şi mai ales de Alvina, pe care o urmărea cum toarnă graţios ceaiul din vechiul ceainic stil georgian şi care-i zîmbea încîntător peste ceştile de porţelan stil regina Anne.

Iar Alvina, perversă, îi făcea plăcerea de a-i admira

toate comorile. Salonul era într-adevăr foarte frumos şi prin uşa de sticlă ce dădea pe terasă se vedeau tufele de trandafiri albi, peluza scăldată în soare şi cîteva straturi de flori roşii. Interiorul salonului era însă ostentativ antic. Îi admiră bufetul şi fotoliile în stil iacobin, scaunele Hepplewhite, sofaua Sheraton, etajerele Chippendale, covorul Axminster, ceasornicul de bronz cu busturile lui Shakespeare şi Ariosto - da, îl admiră chiar şi pe Shakespeare în bronz pe ceasornic - vitrina suflată cu aur, taburetele brodate cu mărgele, hidoasa farfurie de Sevres cu amoraşi pictaţi, şi... dar ce n-a admirat Alvina! Nimic nu scăpă admiraţiei ei. Şi doctorul Mitchell se umfla în pene în asemenea măsură, încît simţea că o să facă explozie dacă n-o să se arunce la picioarele Alvinei, sau n-o să execute alt gest formidabil. Niciodată nu mai încercase asemenea senzaţie de dilatare, la propriu. O senzaţie extraordinară! Era transportat, şi atît de exaltat, încît ar fi fost în stare să-i sărute picioarele. Dar din deprinderea lui de a se înfrîna, nu făcu altceva decît să-i zîmbească fericit.

Într-o altă zi, cînd discutau despre vîrstă, doctorul îi spuse:

- Omul are vîrsta pe care o simte. Eu, la douăzeci de ani, mă simţeam bătrîn, aveam impresia că duc în spate toate răspunderile omenirii. Şi acum, la vîrsta de mijloc, plutesc ca un fulg, de parcă pentru mine viaţa abia începe.

Şi îi zîmbi radios Alvinei.

- Poate, într-adevăr, îi răspunse fata, de abia acum începe viaţa dumitale personală. Pînă acum, ai trăit-o doar pe cea profesională.

- Cred că aşa e. Pînă acum am trăit numai pentru binele altora, al bolnavilor mei. Şi acum poate că ar fi timpul să mai trăiesc şi pentru mine.

Zîmbi generos, de parcă întrevedea începutul unei vieţi noi, al răsplăţii.

- De ce nu? îl încurajă Alvina.

- Da, aşa voi face, o încredinţă el mărinimos.

Încetul cu încetul, încolţi şi se consolidă în el hotărîrea de a se căsători şi de a-şi mai modera elanul profesional. Se gîndea să-şi ia un asistent, şi în felul ăsta să-şi acorde mai mult timp liber. Era extrem de mîndru de casa lui, şi acum nu-şi dorea decît să-şi împlinească viaţa alături de femeia pe care şi-o alesese, să se fudulească în faţa lumii cu soţia şi cu casa lui, să-i vorbească acestei soţii despre el însuşi, să se proiecteze şi să se recunoască în ea. Ea îl va însoţi în maşină la vizitele lui medicale; hotărîse că va fi fericită să-l însoţească. O va învăţa să conducă maşina şi ea îl va duce pretutindeni şi îl va aştepta în automobil. Cînd el va ieşi din casele pacienţilor, o va găsi aşteptîndu-l în maşină, va urca alături de ea şi se va simţi atît de bine, şi de liniştit şi de satisfăcut, în timp ce ea îl va conduce la locuinţa bolnavului următor. Şi îi va povesti despre cazurile lui.

Şi cînd n-o să-l însoţească, o va găsi la întoarcere aşteptîndu- l nerăbdătoare în prag, de îndată ce va auzi zgomotul maşinii. Şi vor petrece împreună, în frumosul lui salon, seri lungi, intime, iar el va fi fericit de tovărăşia ei caldă. O să i se cţtere pe genunchi, o să se cuibărească la pieptul lui şi vor savura împreună dulcea comuniune a iubirii, înainte de a se adăposti în patul cald, în extazurile împreunării. Şi dimineaţa, nici o grabă. Or să se plimbe mînă-n mînă prin grădină, or să se bucure de fiecare floare nou răsărită şi de fiecare fruct copt, ea o să poarte rochii vaporoase, înflorate, şi părul îi va flutura în vînt, eliberat de bonetă. Iar el n-o s-o părăsească o clipă. Despărţirea de ea, cînd se va duce la spital, va fi dureroasă, şi va număra ceasurile pînă cînd va veni îndărăt, s-o strîngă în braţe. Fiecare dintre ei va însemna totul pentru celălalt. Ah, ce fericiţi or să fie!

Chibzuia dacă să aibă copii sau nu. Primul gînd a fost că un copil ar îndepărta-o de el, i-ar răpi afecţiunea ei. Da, dar...! Mă rog, or să vadă cu timpul...

Niciodată visul dragostei nu-i mai tineresc decît la frageda vîrstă de cincizeci şi patru de ani.

Dar înainta precaut, pas cu pas. Înainte de a-i

formula întrebarea definitivă, s-a ferit de a-i face vreun avans. Şi întrebarea a fost formulată în prima zi de luni din luna august, zi care a rămas înscrisă cu litere negre în istorie, pentru că a coincis cu declararea războiului. Întrucît povestirea noastră a ajuns acum în fatalul an 1914.

Declaraţia de război a provocat mare agitaţie în oraş. Dar cum era zi de sărbătoare, cei mai mulţi cetăţeni aveau senzaţia că vestea nu făcuse decît să intensifice emoţiile festive. Jumătate din populaţia oraşului plecase în excursie la Blackpool sau la Southport, şi cealaltă jumătate făcea picnic la Lacuri sau la iarbă verde. Totuşi, în Lancaster domnea un aer festiv, şi cei rămaşi acasă ieşiseră să se plimbe veseli în soare.

Doctorul Mitchell o răpise pe la trei şi jumătate pe Alvina de la spital, şi o adusese acasă la el, la ceai.

- Ce zici de izbucnirea războiului? îl întrebă Alvina.

- A, în şase săptămîni nici n-ai să mai ştii că a fost, răspunse doctorul, indiferent.

Subiectul fu abandonat, dar în mintea Alvinei încolţi gîndul fugitiv: ce-o să se întîmple oare cu cei din Natcha-Kee-Tawara? Nu mai ştia nimic de ei.

- Unde ţi-ar fi plăcut să petreci ziua de azi? o întrebă doctorul Mitchell în maşină, zîmbindu-i larg.

- La Windermere... la Lacuri.

- Dacă ai să vrei, poate că în curînd o să facem turul Lacurilor.

Dar Alvina nu-i luă cuvintele în seamă.

- Frumos! răspunse ea distrată.

- Am putea face o călătorie cu maşina, şi să începem a le vizita din oricare parte ai dori.

- Da, răspunse ea, sesizînd în sfîrşit despre ce era vorba.

Luară ceaiul în salon, într-un galant *tête-à-tête,* după care doctorul o întrebă dacă are ceva împotrivă să viziteze şi restul casei. Alvina se declară amatoare şi doctorul o conduse în sufrageria solidă din lemn de stejar, în biroul lui, ticsit de tomuri medicale, în cămară şi

în bucătăria unde menajera îi aruncă o privire ostilă. Pe urmă urcară la etaj, unde admiră dormitorul opulent, cu scrinuri vechi din mahon, sfeşnice de argint, garnituri de perii cu mîner de fildeş pe măsuţa de toaletă, un pat alb cu aspect sterilizat, şi rogojini pe jos; intrară apoi în dormitorul rezervat musafirilor, cu mobilă lăcuită şi scaune galbene, perne mari, azurii, şi un covor în tonuri pastelate, cu ghirlande roşcate.

Alvina se extazia într-o explozie de exclamaţii admirative, care-l fericeau pe doctor: "Vai ce frumos, încîntător, adorabil, admirabil, superb, îmi place extraordinar, în viaţa mea n-am văzut ceva mai frumos!" Doctorul nu-şi mai încăpea în piele. De fapt, însă, Alvina se gîndea la Casa Manchester, o revedea, tenebroasă şi sinistră; îşi amintea cîtă ură şi silă îi inspirase ei şi de cîtă admiraţie şi invidie îi umpluse pe Cicio şi pe Geoffrey. Cum îi mai înnebunise Casa şi cît ar mai fi vrut să fie a lor! Zîmbi, în sinea ei, cu amărăciune. Se simţea inexplicabil de tristă şi de amărîtă în această după-amiază, o muncea iarăşi o nedesluşită nostalgie, un dor de ducă, simţămînt de care crezuse că se eliberase definitiv.

Doctorul nu se lăsa; o duse şi mai sus, în podul mansardat. Era un bărbat robust, îmbrăcat întotdeauna în costume bleumarin, frumos croite şi extrem de curate. Şi Alvina simţea instinctiv că bărbaţii robuşti, în costume bleumarin frumos croite, cu obrajii roşii ca racul, chelie în creştet şi picioare uriaşe, alcătuiau o specie de oameni distincţi, solizi, sentimentali şi anoşti.

- Ce pod romantic! Mă încîntă unghiurile astea misterioase pe care le fac pereţii cu tavanul înclinat! Ah, ce fereastră delicioasă! Se aşează în firida ferestrei. Admirabil! Ce frumoasă e priveliştea oraşului şi a dealurilor văzută de aici de sus! Eu mi-aş face din podul ăsta o cameră a mea.

- Atunci fă din el *una* din camerele tale! Ia-ţi-l! Îţi aparţine!

Alvina se sculă de pe pervazul gros al ferestrei şi se

uită la el. Doctorul zîmbea fericit, timid, şovăielnic, nervos. Alvina îşi spuse că era preferabil să trateze lucrurile cu umor.

- Vorbeam şi eu aiurea, tot ce-mi trăsnea prin cap, ca un copil.

- Înţeleg, dar eu vorbesc foarte *serios*, răspunse doctorul cu un glas tărăgănat.

Alvina tăcu, dar îi aruncă o privire de reproş. Doctorul, însă, era numai zîmbet.

- Măritä-te cu mine, ia-ţi podul ăsta şi fă ce vrei din el.

Îi vorbea cu tonul cu care i-ar fi oferit o şocolată. Şi continua să surîdă, dar şovăielnic.

- Nu ştiu ce să spun, răspunse Alvina încet.

Zîmbetul lui deveni ceva mai ferm.

- Bun, atunci spune da. Ştii, eu nu sînt bun la *declaraţii* de dragoste. Vreau să vii în această casă şi să trăieşti fericită... alături de mine. Ultimele trei cuvinte sunau ca un post scriptum, în care, în sfîrşit, se hotărîse să se angajeze.

- Dar nici un moment nu m-am gîndit la aşa ceva, răspunse Alvina, în timp ce în mintea ei se ciocneau cele mai felurite idei.

- Ştiu că nu te-ai gîndit... Gîndeşte-te acum.

Doctorul Mitchell îşi recăpătă mulţumirea de sine însuşi.

- Gîndeşte-te acum, reluă el, şi spune-mi dacă, pe lîngă pod, m- ai putea suporta şi pe mine.

Doctorul se îneca de bucurie; îşi lăsă capul pe un umăr, evocîndu-i-l o clipă pe domnul May. Dar era mult mai periculos decît domnul May. Era un despot şi dacă-l zgîndărai cîtuşi de puţin, trebuia să te păzeşti de el. Alvina era foarte conştientă de acest lucru. Un bărbat robust, în costum bleumarin elegant, şi cu dinţi puternici şi foarte albi. Se gîndi iar că ar fi mai bine să ia totul în glumă.

- Eu mă gîndesc la *dumneata*, răspunse ea cochetînd. Dar îmi pun şi întrebări în legătură cu *dumneata*.

- Mă rog, răspunse doctorul satisfăcut, pune-ţi întrebări pînă ce-mi dai răspunsul.

- Aşa o să fac, se agăţă ea de răgazul care i se oferea. Voi continua să-mi pun întrebări pînă cînd îţi voi da răspunsul.

- Da. Aşa vreau să procedezi. Şi cînd am să-ţi repet întrebarea, data viitoare, ai să-mi dai şi răşpunsul. Eşti de acord?

Zîmbi generos, înclinîndu-se asupra ei; şi, privind-o, doctorul îşi spuse că era tînără şi fermecătoare, absolut fermecătoare!

- Aşa să fie! încuviinţă Alvina. Dar să nu-mi repeţi prea curînd întrebarea. Luna asta să nu-mi pui nici o întrebare, da?

- Luna asta? Ochii doctorului scăpărau de mulţumire. Amînarea îl bucura la fel de mult ca şi pe ea. Dar luna asta de-abia a început! urmă el. Mă rog. Cum doreşti. Luna asta nu-ţi mai pun nici o întrebare.

- Şi eu o să-mi pun toată luna întrebări în legătură cu dumneata, căutînd un răspuns.

- În ordine, admise doctorul.

Coborîră şi Alvina plecă, chemată de îndatoririle ei. Era foarte răscolită. Un bărbat spătos, bogat, în costum bleumarin, arătos, în vîrstă de cincizeci şi patru de ani, cu dinţi puternici şi un stomac sensibil; era un lucru răscolitor. O situaţie materială mai mult decît îndestulătoare, o locuinţă spaţioasă şi luminoasă, cu lucruri superbe - dacă le-ar fi aranjat ea, după gustul ei. Şi, desigur, un soţ care ar fi adorat-o. Alvina încerca aceeaşi plăcută emoţie ca atunci cînd cineva îţi dăruieşte o pereche de pantofi noi. Era tulburată şi măgulită; şi aproape sigură că o să accepte darul.

Dar, bineînţeles, trebuia să se gîndească şi la bărbatul în sine. Era foarte prezentabil. Nu putea să nege. Dacă în acea primă jumătate a lunii august doctorul Mitchell ar fi fost mai insistent, Alvina ar fi spus da, aproape cu certitudine. Dar el se limita să radieze de fericire anticipată şi să aştepte.

Aripa amenințătoare a războiului începuse să-şi arunce umbra şi peste Lancaster. Plăcuta emoţie a Alvinei era adumbrită de nelinişte. Şi vechile ei jinduri începură să scoată capul. Spiritul ei, care în tot acest timp dormitase toropit, se deşteptase acum agitat şi se zbătea să-şi lărgească gulerul sufocant. Cine era bărbatul ăsta vîrstnic, ca să pună stăpînire pe ea? Cine era, ca să se lase sărutată de el? Sărutată şi mîngîiată de el? Greţos! Gîndul îi repugna. Doamne, să-şi rezeme capul de vesta aceea bleumarin latã cît toate zilele! Se înfiora de scîrbă. Să-şi înalţe privirile şi să vadă faţa aceea roşie ca un rac fiert, lăţită de zîmbet, gata să se aplece peste faţa ei şi s-o sărute! Înlătură cu mîna imaginea acestei feţe! Şi fugi, ca să nu-i revină viziunea.

Şi totuşi, pe de altă parte! O viaţă plăcută şi îmbelşugată pentru tot restul zilelor ei! Meschinele probleme materiale dispărute pentru totdeauna! Şi Alvina ştia prea bine că meschinele probleme materiale îţi pot face viaţa iad.

Gîndurile se izbeau cap în cap, şi Alvina evita să ia o hotărîre. Dar îi era ciudă pe sărmanul doctor Mitchell pentru că nu putea s-o convingă şi prin persoana lui fizică; pentru că punea piedici în calea propunerii lui. Nu voia să ia o hotărîre pripită. Şi îndoiala, grea ca un jug, o îndîrjea împotriva omului care o supunea la asemenea corvoadă.

Cîteodată se revolta împotriva lui; alteori îi rîdea batjocoritor în faţă; totuşi nu prea cuteza să-şi dea frîu liber, pentru că îi era frică de el şi de firea lui impulsivă. Şi în clipele de furie înfrînată se gîndea la cei din Natcha-Kee-Tawara. Se gîndea din ce în ce mai mult la ei. Ce s-o fi întîmplat cu ei, pe unde or fi peregrinînd, în ce măsură îi atinsese războiul? Geoffrey era francez - probabil că va trebui să plece să se înroleze în Franţa. Max şi Louis erau elveţieni - deci în afara războiului. Nici pe Cicio, care era italian, nu-l atingea războiul. Se întreba dacă trupa o mai fi fost în Anglia, şi dacă nu se va dezagrega în momentul în care Geoffrey îi va părăsi. Se

întreba dacă s-or mai fi gîndind vreodată la ea. Dar ştia că se gîndesc la ea, că n-o uitaseră, că se crease o legătură între ei şi ea.

De fapt, în a doua jumătate a lunii august, Alvina îşi puse într-adevăr întrebări, dar întrebări în legătură cu Natcha-Kee-Tawara, în mult mai mare măsură decît în legătură cu doctorul Mitchell. Dar nu-i erau de folos întrebările. Simţea că dacă ar şti pe unde se află, ar zbura la ei. Dar, pe de altă parte, ştia că n-ar face-o.

Cînd se nimerea prin vecinătatea gării, dădea peste busculade şi mare zarvă. Oamenii îşi conduceau fiii care plecau pe front. Curgeau rîuri de bere, trenurile erau pline de soldaţi beţi; fetele se agăţau de iubiţii lor, ţinîndu-i de rever. Şi cînd trenul pornea, tinerii ostaşi fluturau din mînă, iar femeile şi părinţii rămaşi pe peron, plîngeau şi sughiţau.

Alvina simţea un fior rece de-a lungul şirei spinării. Era ceva ce nu mai avea legătură cu doctorul Mitchell. Ba chiar ceva ce făcea ca pretenţiile acestuia să pară ireale, discrepante. Nu ştia cum să reacţioneze. Cînd privea trenurile şi toată această cruntă şi uriaşă transplantare umană, simţea că trebuie să participe şi ea într-un fel, să joace şi ea un rol. Şi ştia bine că va trebui să-l amîne iar pe doctorul Mitchell.

Se consultă cu sora-şefă, care o povăţui să tragă de timp, să lungească lucrurile. Sau de ce să nu se înroleze ca voluntară pe front? E drept că ea era soră de maternitate, ceea ce nu li se prea potrivea ostaşilor. Totuşi era infirmieră şi putea fi de ajutor.

Alvina îşi spuse că asta era calea pe care trebuia s-o urmeze. Toată omenirea era în fierbere. Bărbaţii luau parte directă la acţiune, dar şi femeile puteau fi necesare. În ultima zi a lunii august se înscrise pe lista voluntarilor pentru front.

În ziua de întîi septembrie doctorul Mitchell se înfiinţă disdedimineaţă la spital, cînd Alvina abia intrase în treburile matinale. Doctorul o găsi în camera sorei-şefe, care, discretă, ieşi din încăpere, lăsîndu-i singuri.

Doctorul era emoţionat şi arbora zîmbetul lui larg, sub care, însă, se ghicea oarecare nervozitate. Şi Alvina era emoţionată, iar inima îi bătea cu furie.

- Am venit după răspuns, începu doctorul Mitchell. Ce-mi spui?

Alvina se făcu a nu înţelege şi se uită la el cu ochi miraţi. Doctorul o privi cu subînţeles şi se apropie de ea.

- Astăzi este ziua cînd trebuie să-mi dai răspunsul, nu? Rosteşte-l!

Dar Alvina îl privi în continuare cu ochi mari, gravi, păstrînd tăcerea. Mitchell se apropie şi mai mult de ea.

- Tăcerea aceasta înseamnă acceptare? întrebă el cu un rîs nervos, încercînd s-o strîngă în braţe.

Alvina se feri, făcînd un pas îndărăt.

- Nu, încă nu, îl rugă ea.

- Pentru ce?

- Pentru că încă nu ţi-am dat răspunsul.

- Atunci dă-mi-l odată! strigă iritat.

- M-am înrolat ca infirmieră voluntară pe front, bolborosi ea. Am simţit că e de datoria mea.

- Cum aşa? întrebă el pe un ton lugubru. Cred că era firesc să- mi dai mai întîi un răspuns.

Alvina îl privi lung, fără să rostească o vorbă. O speria expresia lui.

- Ieri m-am înrolat.

- Puteai să aştepţi măcar pînă mîine, pînă după răspuns. Ar fi fost mai civilizat.

Era mînios foc. Dar văzînd expresia pe jumătate tematoare, pe jumătate vinovată de pe chipul ei, se înfrînă. Învăţase în ultimele săptămîni să se stăpînească.

- Făcînd abstracţie de toate astea, urmă el pe un ton în care răzbea o notă de ameninţare, un răspuns tot trebuie să-mi dai. Chiar dacă te-ai înrolat ca voluntară, tot te poţi logodi în prealabil cu mine.

Alvina continua să-l privească grav. Şi doctorul veni iar periculos de aproape de ea, astfel încît costumul bleumarin se ridică majestuos, dominînd-o, iar faţa roşie se înclină spre faţa ei.

- Dată fiind situaţia de faţă, cred că e mai bine să nu mă logodesc încă, îi declară Alvina.

- Cum aşa? Iarăşi cele trei silabe lugubre. Ce legătură are situaţia de faţă cu logodna?

- Trăim în totală nesiguranţă. Cred că e bine să mai aştept.

- Să mai aştepţi? Ţi se pare că încă n-ai aşteptat destul? Ce ne-ar împiedica să ne logodim? Nimic. Zău aşa. Sînt destul de matur ca să nu mă mai las dus de o femeiuşcă. Şi sînt prea îndrăgostit de tine ca să te las să-mi scapi. Hotărăşte-te! Zîmbi aprig şi îşi întinse laba uriaşă, ca să-i ia mîna. Vreau să-ţi pun în deget inelul de logodnă. Şi să ştii că ziua în care o să ne căsătorim va fi cea mai fericită din viaţa mea. Întinde mîna...

Alvina şovăi. O rodea curiozitatea femeiască de a vedea inelul. Aproape că-i întinse mîna. Dar brusc o copleşi scîrba la gîndul că o s-o sărute. Da, desigur că o s-o sărute şi întreg trupul i se închirci şi i se împotrivi la ideea acestui contact fizic. Îşi duse mîna la spate şi-l privi sfidător drept în ochi.

- Dă-mi mîna!

Alvina clătină vag din cap, continuînd să-l privească în ochi. Şi atunci impulsivitatea doctorului Mitchell scăpă din frîu. Îşi pierdu controlul, o apucă de umăr, o scutură şi o izbi de perete, de parc-ar fi vrut să o treacă prin zid. Faţa îi devenise de un roşu apoplectic, ca un soare însîngerat. Dar îşi reveni pe moment, o eliberă din strînsoare şi începu să-şi scuture mîna dreaptă, de parcă i-o muşcase un guzgan.

- Scuză-mă, strigă la ea ca un nebun. Te rog să mă scuzi. M-a luat furia pe dinainte. Regret!

Tremura tot. Alvina îşi redobîndi echilibrul şi-l privi palidă, cu ochi reci.

- Îmi pare rău, îmi pare rău, striga el ca un copil gata să izbucnească în plîns. Uită de scena asta! Uit-o! Uită că am făcut-o eu.

Faţa îi era golită de orice expresie şi îşi freca întruna mîna cu care o izbise, de parcă-l durea. Alvina îl studia cu

răceală, uimită de acest acces. Nici măcar nu încerca supărarea la care se aştepta el. Fusese trîntită de perete - ei şi? O durea umărul pe care-l încleştase laba lui. Dar cunoscuse ea şi dureri mai mari. Îl privea cu ochii dilataţi, dar reci.

Şi atunci se petrecu lucrul la care se aştepta cel mai puţin: doctorul Mitchell căzu în genunchi în faţa ei, şi cînd Alvina se dădu înapoi, o prinse de poala rochiei şi o trase spre el. Era un moment extrem de penibil.

- Iartă-mă, zbiera doctorul. Spune că m-ai iertat! Iartă-mă şi iubeşte-mă! Iubeşte-mă! Iartă-mă şi iubeşte-mă!

Alvina se uita cu groază la bărbatul matur, spătos şi robust, cu faţa roşie, îngenuncheat în faţa ei şi strigînd ca un copil. În timp ce încerca să-şi smulgă rochia din încleştarea degetelor lui, uşa se deschise încet şi sora-şefă apăru în prag, cu boneta ei mare, plisată pe margini. Alvina o privi speriată, simţi că-i năvăleşte sîngele în obraji, se aplecă spre bărbatul prosternat şi îi atinse faţa cu mîna.

- Bine, bine, n-are nici o importanţă. Nu te mai gîndi la asta.

Mitchell îi prinse mîna.

- Iubeşte-mă! Iubeşte-mă! Iubeşte-mă! striga ca un apucat.

Sora-şefă închise uşa fără zgomot şi dispăru.

Alvina era încremenită de uimire, n-ar fi crezut vreodată ca un bărbat să fie capabil de o asemenea exaltare. Dar nu se simţea cîtuşi de puţin înduioşată, ci numai uluită.

- Spune-mi că mă iubeşti! Nu-i aşa că mă iubeşti şi tu? zbieră Mitchell ridicîndu-se în picioare, strîngînd-o pătimaş în braţe şi îngropîndu-şi faţa în părul ei.

Sufocată în braţele lui, cum îi putea spune că nu-l iubeşte? Tăcu. Îi era milă de umilinţa şi de suferinţa lui, şi rămase inertă în menghina braţelor uriaşe, strivită de vesta imensă din serj bleumarin.

Mitchell începea să-şi recapete controlul de sine. Nu

mai spuse nimic dar continua să o strîngă la piept. Nici nu se gîndea să-i dea drumul.

- Primeşti inelul meu, nu-i aşa? întrebă într-un tîrziu cu o voce gîtuită, amărîtă. Nu-i aşa că primeşti inelul?

- Da, răspunse Alvina cu indiferenţă, gata să promită orice i-ar fi cerut, numai să scape odată de această scenă dezgustătoare.

În timp ce o ţinea lipită de pieptul lui cu o mînă, îşi vîrî cealaltă mînă în buzunar şi scoase o cutiuţă. Reuşi să deschidă cu o singură mînă cutiuţa care căzu pe jos, şi să-i ofere inelul. Era un briliant.

- Pe care deget să ţi-l pun? Pe ce deget se pune?

Alvina îşi smulse mîna din încleştarea lui şi îi întinse inelarul. Purta pe el inelul de doliu care-i aparţinuse domnişoarei Frost. Doctorul îi trecu inelul cu briliant peste cel de doliu şi o strivi iar în braţele lui.

- Acum ştiu că şi tu mă iubeşti, îi spuse cu o voce redevenită naturală.

Satisfacţia de sine care răzbătea în glasul lui zgîndărea nervii Alvinei. Izbuti, în sfîrşit, să se elibereze din strînsoare.

- Vii cu mine? o întrebă Mitchell.

- Nu pot. Am o mulţime de treburi în spital.

- O să-ţi ţină locul sora Allen.

- Prefer să nu-i cer.

- Şi ce vizite ai de făcut azi?

Alvina i le înşiră.

- Bine, atunci vino la ceai la mine. De acum înainte vei lua în fiecare zi ceaiul cu mine.

Alvina îşi aranja în faţa oglinzii boneta şi uniforma şi nu-i răspunse.

- Sîntem logodiţi, aşa încît putem fi văzuţi oricît de des împreună, spuse el plesnind de mulţumire.

- Pe unde o fi sora-şefă? întrebă Alvina grăbindu-se să iasă în culoarul alb, răcoros.

Doctorul veni în urma ei şi o întîlniră pe sora-şefă care ieşea din camera de gardă.

- Soră! tună doctorul Mitchell cu vechea lui emfază,

felicită- ne. Sora Houghton şi cu mine ne-am logodit, o anunţă cu zîmbetul lui larg.

- Adică te pot felicita pe dumneata, ripostă sora-şefă.

- Ba pe amîndoi, din moment ce formăm un singur tot.

- Încă nu, răspunse solemn sora-şefă.

Pînă la urmă, izbuti să scape de el şi se duse după Alvina, care îşi preluase treburile.

- Ei, toate s-au aranjat? o întrebă sora-şefă cu gravitate.

- Nu s-a aranjat nimic. O mie de ani n-o să mă mărit cu el.

- O mie de ani e un termen cam lung. Spune-mi, a auzit cînd am deschis uşa?

- Sînt sigură că n-a auzit.

- Slavă Domnului!

- Da. Ar fi fost îngrozitor. Imaginează-ţi să cadă în genunchi la picioarele mele şi să răcnească la mine să-l iubesc! Dezgustător!

- Da. Niciodată nu-i cunoşti îndeajuns pe bărbaţi. Sînt imprevizibili; nimic, absolut nimic nu trebuie să te surprindă din partea lor. Pe mine, cel puţin, nu mă mai surprinde nimic...

- Ba eu am fost extrem de surprinsă, mărturisi Alvina. Şi neplăcut surprinsă.

- Dar văd că l-ai acceptat.

- Aş fi fost în stare să accept orice, numai ca să-l potolesc. Exact cum procedezi cu un copil care urlă.

- Dar mă tem că modul ăsta de a-l potoli e foarte riscant. Adică i-ai dat exact ce ţi-a cerut.

- Nu-mi purta de grijă, o linişti Alvina. Şi nu uita că s-ar putea să fiu transferată în orice moment de aici...

- Dar el ar putea să anuleze transferul. Doar e în consiliu. N- are decît să declare că eşti indispensabilă în spital.

Era un lucru asupra căruia Alvina simţea nevoia să chibzuiască. Fusese convinsă că o să poată evada. Îşi scoase inelul şi-l vîrî în buzunarul şorţului, unde rămase

uitat pînă după-masă, cînd Mitchell o întîlni în casa unuia dintre pacienţi. O aşteptă şi o conduse cu maşina.

- Unde ţi-e inelul? o întrebă.

Abia atunci îşi aminti Alvina că-l lăsase în buzunarul unui şorţ pe care-l aruncase la negre - şi că, probabil, inelul dispăruse pe veci.

- Doar n-am să-l port la lucru, îl lămuri ea. Îţi dai seama.

Fu nevoită să ia ceaiul în salonul lui. Îi evită mîngîierile, declarîndu-i că nu poate suferi giugiulelile îndrăgostiţilor. Şi doctorul era prea înrădăcinat în deprinderile lui de celibatar pentru a se lăsa ispitit de joaca dragostei - cel puţin înainte de căsătorie. Aşa încît îi dădu pace, spre marea ei bucurie, şi spre marea lui gratitudine pentru că voia să fie lăsată în pace. Dar simţea o profundă nevoie de prezenţa ei. Ar fi vrut-o tot timpul alături. Acest lucru urmărea prin căsătorie: să o ştie că face parte din bunurile lui, să-i fie mereu în preajmă, să nu se mai simtă niciodată singur. Da, să fie izolat de întreaga omenire, dar cu ea alături.

- Pe cînd ai dori să facem nunta? o întrebă. N-are sens s-o amînăm. Sîntem doi oameni maturi şi independenţi, şi ştim ce facem. Acum că am anunţat logodna, trebuie să fixăm nunta.

Se uită la ea cu oarecare teamă. Sub înfăţişarea adultului dominator, Alvina ghici copilul speriat, îndărătnic.

- Oricum, după Crăciun, răspunse ea cu un ton categoric.

- După Crăciun? izbucni Mitchell. Aiureli! Ce rost ar avea să aşteptăm atîta? Ne căsătorim luna viitoare, cel mai tîrziu.

- Nu. E prea curînd.

- Şi ce-i cu asta? Cu cît mai curînd, cu atît mai bine. Trebuie să-ţi dai imediat demisia, ca să poţi fi liberă.

- E nevoie de demisie? Doar s-ar putea să-mi sosească transferul pe front.

- Mă îndoiesc. Doar eşti soră de maternitate.

Şi aşa se scurgeau zilele. În fiecare după-masă luau împreună ceaiul în salonul lui, şi Alvina începuse să se deprindă cu el. Făceau proiecte de mobilare a casei - şi Alvina nu se putu opri să-i propună unele modificări în aranjament, după gustul ei. Mitchell plănuia călătoria de nuntă în Scoţia. Cu toate acestea, Alvina ştia, instinctiv, că n-o să se mărite niciodată cu el. Iar sora-şefă se amuza copios.

- Ai să-i cazi în plasă, îi prezicea ea. Te prinde cu prea multe fire.

- Urma alege, răspundea Alvina.

- O să vedem, o să vedem!

Într-adevăr, Alvina şovăia, nehotărîtă. Nu voia să se mărite cu doctorul Mitchell. Dar voinţa ei era ca un arc bine strîns, care încă nu sărise împotriva lui. Îşi dăduse demisia, aşa cum îi ceruse el. Dar nu o făcuse pentru a fi liberă să se mărite cu Mitchell, ci pentru a fi liberă să fugă de el. Aşa încerca să se convingă singură. Şi totuşi se afla în puterea lui.

Într-o zi, spre sfîrşitul lunii septembrie, se afla lîngă el în maşina care staţionase lîngă gară pentru a face loc unui detaşament de ostaşi în uniformă, porniţi cu fanfara în frunte, să se îmbarce într-un tren militar care venea din nord. Războiul îşi lăsase amprenta peste întregul oraş. Bărbaţii dădeau buzna să se înroleze, dar majoritatea erau respinşi, întrucît în acea perioadă se respectau încă anumite norme regulamentare.

Mulţimea se retrăgea pe trotuare pentru a lăsa loc convoiului ostăşesc şi circulaţia era întreruptă, cînd din direcţie opusă, adică dinspre gară, se revărsă un nou puhoi de oameni, sosiţi cu trenul de patru şi un sfert. Vilegiaturişti care se întorceau din vacanţa petrecută la mare: familii încărcate cu geamantane, copii cu găleţici şi lopăţele, trăsuri care de-abia îşi puteau croi drum prin mulţimea compactă. Alvina urmărea cu interes ciocnirea dintre cele două curente opuse.

Şi în timp ce se uita, privirile îi fură atrase de doi bărbaţi, dintre care unul purta o cutie de mandolină şi o

valiză binecunoscută ei. Era Cicio. Celălalt bărbat îi era străin - dar evident făcea parte din lumea teatrului. Cicio trecu foarte aproape de ea - atît de aproape încît i-ar fi făcut plăcere să-i toarne nişte apă rece în guler, de-a lungul cefei frumoase, măslinii, indiferente. Prima ei reacţie fu un impuls de ură.

Cicio se oprise locului, urmărind fanfara şi discutînd cu celălalt, iar buzele i se curbau în surîsul lui familiar, vag batjocoritor, italienesc. Genele i se plecau pe obraji la fel de lungi şi de negre, ochii galbeni făceau aceeaşi ciudată impresie că fuseseră plasaţi în obraz cu o mînă murdară de funingine. Era îmbrăcat în acelaşi costum maro, care ei nu-i plăcea, purta aceeaşi pălărie neagră, trîntită ştrengăreşte pe-o ureche. Arăta la fel de vulgar, şi totuşi emana acelaşi mister meridional care îi dădea fiori în faţa frumuseţii lui. Alvina simţea că îl urăşte. Doar o părăsise.

În sfîrşit, regimentul cu fanfară se scursese. Un copil se izbi fără voie de una din roţile automobilului. Alvina sări brusc şi apăsă claxonul, care scoase un muget strident, sacadat. Toţi ochii, inclusiv cei ai ostaşilor, se întoarseră spre ea.

- Nu putem încă înainta, aprecie doctorul Mitchell.

Dar Alvina nu-l auzi, pentru că în clipa aceea îl urmărea pe Cicio. Se întorsese şi se uita curios la maşină. Şi ochii lui enigmatici, cu albul care contrasta atît de ciudat cu măsliniul feţei şi cu galbenul nefiresc al irisului, întîlniră, cu o sclipire de recunoaştere, ochii ei. Buzele i se curbară într-un zîmbet de salut. Dar Alvina îl privi cu o răceală împietrită, fără nici o tresărire a feţei; o privire care parcă nici nu-l vedea, secată de orice expresie, chiar şi de ostilitate sau resentiment. Văzu cum surîsul i se şterse de pe buze, şi ochii i se feriră în lături, şi în jos, cu acea caracteristică sfială de animal. De parcă n-ar fi vrut să se ştie privit, de parcă se păzea şi se zbătea ca o nevăstuică în capcană, rănit de gheaţa din privirea ei.

Alvina se întoarse cu solicitudine spre doctorul

Mitchell şi-l întrebă duios:
- Ai spus ceva?

Capitolul doisprezece

Logodna lui Allaye

Respectul cu care o înconjura oraşul Lancaster îi făcea mare plăcere Alvinei. Se ştie că nimeni nu poate fi profet în ţara lui, şi cu atît mai puţin un om cu o personalitate deosebită nu se poate impune în oraşul lui. Dar în acest oraş din nord, personalitatea Alvinei se impunea. Era considerată ca făcînd parte din respectata castă medicală. Şi, separat, ea însăşi era privită ca o personalitate.

Ceea ce îi făcea plăcere, şi nu avea de gînd să scadă în ochii orăşenilor, deşi simţea că logodna cu doctorul Mitchell nu prea era pe placul acestora. Logodna fusese anunţată în ziarele "Times", "The Morning Post", "The Manchester Guardian", şi în gazeta din Lancaster. Aşadar toată lumea aflase de ea. Ceea ce arunca asupra ei o lumină oarecum vulgară, de intimitate dezvăluită. Nu se îndoia că crescuse enorm în ochii tuturor celor din Woodhouse. Dar în Lancaster, această logodnă îi lipise o etichetă. Înainte, fusese înconjurată de o aură de mister

incitant. Acum, ca logodnică a doctorului Mitchell, era o entitate bine cunoscută, clar definită.

Intuise acest lucru din contactele ei cu societatea bună din Lancaster. Sora-şefă se trăgea dintr-o familie de condiţie bună, şi îşi păstrase întreaga distincţie, în ciuda bonetei mari, cu margini plisate. Şi doamnele din înalta societate a oraşului veneau să ia ceaiul în camera ei de la spital, ba, chiar, aceste ceaiuri deveniseră simbolul unei elegante conspiraţii feminine. Se purtau discuţii cu iz literar-artistic, ţinînd seama că odinioară sora-şefă îl cunoscuse personal pe eseistului Walter Pater.

Alvina fusese primită să ia parte la aceste ceaiuri intelectuale, alături de doamnele din elita orăşelului. Cucoanele alcătuiseră o adevărată mafie în camera sorei-şefe. În afară de ele două, mai participau o doctoriţă, fiica unui prelat, şi soţiile a doi dintre magnaţii industriali ai oraşului. Nu se întîlneau şi în afara spitalului, dar ceaiurile spitaliceşti închegaseră între ele acea solidaritate de mafie feminină care prin ea însăşi e o forţă ce poate influenţa chiar şi femeile cele mai convenţionale. Discutau între ele despre lucruri pe care nu le-ar fi pomenit niciodată de faţă cu bărbaţii sau chiar cu alte femei ce nu făceau parte din mafie. Se scuturau de orice falsă pudoare sau convenţionalism, şi vorbeau fără ocolişuri despre cele mai intime - chiar şi secrete - probleme ale lor, tratînd cu calm şi înţelegere tot ce făceau - chiar şi lucrurile care li s-ar fi părut altora imposibile. În faţa lor, Alvina simţea că păcatul săvîrşit de ea nu fusese decît o dulce poznă inofensivă şi, pe de altă parte, că logodna ei cu un om care îi repugna fizic constituia o acţiune *infra dig.*[1]

- Şi chiar ai de gînd să-l iei de bărbat? o întrebă doamna Tuke, aruncîndu-i o privire rece.

- Nu mă pot vedea luîndu-l... răspunse Alvina.

- Ah, dar cîte lucruri pe care nu le-am putea concepe în închipuirea noastră nu se întîmplă! Este domeniul în

1. Sub demnitate. (lat.)

care trupul nostru îşi spune cuvîntul, fără să ne consulte. Uite, de pildă, eu una nu pot concepe că o să nasc un copil.

Îşi lăsă pleoapele peste ochii mari, cu un aer plictisit.

Doamna Tuke era măritată cu fiul unui mare industriaş local. Avea douăzeci şi opt de ani, un ten palid, ochi mari negri, un nas uşor acvilin, părul negru, şi îţi evoca profilul de pe o medalie de Siracuza. Umbra de zîmbet, care nu era de fapt zîmbet, cuibărită în colţul buzelor, nasul vulturesc, privirea lascivă a ochilor mari, migdalaţi, adăpostiţi de pleoape grele, contribuiau la a-i da expresia greacă, antică, a femeilor din Siracuza; sau a primejdioaselor femei rafinate, sadice, din vechea Sicilie, cele care îşi rîdeau de prizonierii atenieni din închisoarea Latomia.

- Şi socoţi că poţi avea un copil fără să-l doreşti deloc? o întrebă Alvina.

- Nici o fibră din mine nu doreşte acest copil, nici o particulă din mine. *Carnea* mea nu-l vrea, şi nici spiritul meu. Şi totuşi *trăieşte* în mine - îşi desfăcu în lături braţele frumoase, cu un gest care sugera neputinţa. *Le voilà!* [1] Şi iată-mă şi pe mine *plantée.*[2] Şi aşa cum nu-mi pot imagina copilul, la fel nu pot înţelege de ce m-am măritat cu Tommy. Şi iată că am făcut-o!

Clătină din cap, arătînd că toate aceste lucruri îi depăşeau posibilitatea de înţelegere, şi umbra de zîmbet care nu era zîmbet i se adînci în colţul buzelor.

Alvina urma s-o asiste pe doamna Tuke la naştere. Evenimentul ar fi trebuit să se petreacă pe la sfîrşitul lui august, dar deşi ajunseseră la jumătatea lui septembrie, nu se ivise încă nici un semn.

Tuke-fiul nu era deosebit de bogat. Cum visul lui era să compună muzică, trăia deocamdată din buzunarul lui taică-său. Soţii Tuke locuiau într-o vilişoară dintr-o suburbie, oferită tot de Tuke senior, mobilată cu piese

1. Iată-l. (fr.)
2. Fixată locului. (fr.)

antice, şi aranjată cu un gust excentric care îi scandaliza pe contribuabilii oneşti din Lancaster. Pentru că Effie Tuke prefera să înlocuiască un tablou de pe perete cu o bucată de brocart auriu, scump, şi să planteze rafturi verzi în nişa din zidul alb al sufrageriei. Mobila din hol fusese vopsită cu un lac galben, şi apoi pictată cu arabescuri verzui şi albăstrii; pe canapele trîntise perne extravagante, în culori vii, iar pe rafturi aşezase vaze din faianţă de Sardinia, cu tot felul de dragoni înfricoşători pe ele.

Ce-i mai puteai spune? De cîteva zile, Alvina îşi părăsise camera de la spital şi dormea la Effie, care suferea de insomnii. Seara, Effie se ridica din pat, proptindu-se în perne, cu cele două cozi de un negru lustruit încadrîndu-i de o parte şi de alta faţa palidă, emaciată; îşi punea pe umeri capotul din mătase de culoarea plumbului, căptuşit cu o mătase scumpă, albastră, şi astfel, irizînd sclipiri de sidef şi de abanos, de oţel cenuşiu şi de safir albastru, se foia în aşternutul alb, agitîndu-şi batista parfumată în unduiri de mătăsuri albastre, văicărindu-se de nevroza care o împiedica să doarmă şi implorînd-o pe Alvina să mai rămînă lîngă ea. După aceea se liniştea brusc şi începea să contemple piatra roşie ca sîngele de pe degetul ei, de parcă şi- ar fi citit viitorul în lucirea rubinie.

- Cred că o să păţesc şi eu ca femeia din "*Cent Nouvelles Nouvelles*", adică o să-mi port cinci ani fătul. Ai citit povestea? Cu femeia aceea care spunea că a căzut grea pentru că mîncase frunze de pătrunjel îngheţate. Mai ştii, totul e posibil...

Alvina rîdea, puţin obosită. Dar avea o judecată lucidă, o raţionalitate oarecum cinică şi o detaşare care o calmau pe femeia nevrozată.

Într-o noapte, pe la ceasurile unsprezece, cînd amîndouă stăteau de vorbă în dormitor, tresăriră la auzul unor sunete ciudate. Se porniseră şi cîinii să latre indignaţi. Pentru că o mandolină se tînguia în noapte, nostalgic, melancolic, delicat, pătrunzător. Alvina se făcu

albă ca varul. Ştia că e Cicio. Îl văzuse dînd tîrcoale casei, dar nu-i adresase nici măcar o privire.

- Ce să fie asta? se minună doamna Tuke ciulindu-şi urechea. Muzică în noapte! O mandolină! Colosal! Să fie o serenadă? Îşi arcui sprîncenele cu viclenie.

- Probabil, răspunse Alvina.

- Nemaipomenit! Să alegi asemenea moment din noapte pentru a închina o serenadă unei femei! E incredibil, ca tot ce se întîmplă pe lumea asta!... *Trebuie* să văd cu ochii mei!...

Coborî greoi din pat, se înfăşură în capotul de mătase sclipitoare, îşi puse papucii în picioare şi se duse la fereastră. Era o noapte senină de septembrie, argintată de lună. Sub fereastră se întindea grădina, cu o alee scurtă pînă la gardul de fier care o împrejmuia. Sunetele mandolinei păreau să se desprindă din întunericul străzii.

- Tommy! îl strigă doamna Tuke pe soţul ei care se ivise pe alee. Ce părere are urechea ta muzicală?

- Bună! Dar pe tine nu te deranjează? răsună vocea soţului învăluit în clarul de lună.

- Dimpotrivă. Îmi place. Aş vrea să aud şi glasul trubadurului. "*O Richard, o mon roi!*"

Dar muzica încetase.

- Vai de mine! L-ai speriat! Şi noi care abia aşteptăm să ni se facă serenade, nu-i aşa, soră? Pune-mi, te rog, blana pe umeri. Aşa, mulţumesc. Acum deschide, te rog, şi cealaltă fereastră şi uită-te afară.

Alvina se postă la cealaltă fereastră şi scrută întunericul nopţii.

- Mai cîntă! strigă doamna Tuke nopţii de afară. Te rog, mai cîntă ceva!

Îşi scoase pe fereastră braţul alb, rupse un trandafir de pe zidul luminat de lună şi, cu o rotire albă a mîinii, îl aruncă spre gardul grădinii - fără să nimerească însă ţinta.

- Mai cîntă ceva, strigă către întuneric. Tommy, intră în casă. Sperii pasărea cîntătoare.

- După melodie pare să fie un italian, decretă Tommy.

Mie îmi face greaţă sentimentalismul italian. Respingător de lacrimogen!

- N-are importanţă, dragă. Eu ştiu că italienii cîntă cu o patimă de parcă li se scurge inima pe gură. Dar nouă ne place să ni se facă serenade, nu-i aşa, soră?

Alvina, rezemată de fereastră, nu răspunse.

- Ce zici? stărui curiozitatea doamnei Tuke. Nu-ţi place?

- Ba da. Îmi place.

- Şi nu arzi să mai auzi un cîntec?

- Ba da.

- Hei! se adresă doamna Tuke clarului de lună. *Una canzone bella - bella - molto bella!*

Rotunjea silabele, una cîte una, trimiţîndu-le ca pe nişte balonaşe în noapte. Suna ridicol. Un hohot de rîs aspru se înălţă de pe aleea de sub fereastră.

- Tommy, ţi-am spus să intri în casă! N-o să mai cînte cu tine acolo. Cine ar putea cînta cînd te vede pe tine!

Se auziră paşii lui Tommy pe prundiş, apoi zgomotul uşii închise.

- Aşa! respiră uşurată doamna Tuke.

Şi, într-adevăr, strunele mandolinei reîncepură să vibreze în noapte şi curînd se auzi şi glasul. O cunoscută canţonetă napolitană şi Cicio o cînta cu toată autenticitatea sentimentelor.

Doamna Tuke se apropie de Alvina.

- Nu-i aşa că glasul îi izvorăşte de-a dreptul din testicule? întrebă ea plimbîndu-şi mîna pe pîntecele bombat şi rotindu-şi ochii în cap, batjocoritor. Şi, pe de altă parte, sînt *convinsă* că face bine la intestine, te curăţă mai puternic decît seminţele de siminichie.

Se întoarse rîzînd la fereastra ei, strîngîndu-şi blana şi rezemîndu-se cu coatele de pervaz.

"Torn'a Surrientu
Fammi campar!"

Cîntecul se încheie brusc, pe o notă de jale sfîşietoare, aproape animalică. Doamna Tuke rămase împietrită, cu bărbia prinsă în palmă. Şi Alvina stătea

neclintită. După un timp, doamna Tuke îşi scoase iar braţul de fildeş şi rupse cîţiva boboci din trandafirii agăţaţi pe zid.

- *Molto bella...* strigă ea cu oarecare ironie în glas. *Molto bella! Je vous envoie une rose.*[1]

Aruncă bobocii pe alee. O siluetă bărbătească se contura în faţa gardului, în clarul de lună.

- *Entrez!* îi strigă doamna Tuke. *Entrez! Prenez votre rose.*[2]

Se auzi un răspuns nedesluşit.

- Ce-aţi spus? întrebă doamna Tuke.

- *Je ne peux pas entrer.*[3]

- *Vous ne pouvez pas entrer? Pourquoi alors? La porte n'est pas fermée à clef! Entrez donc!*"[4]

- *Non. On n'entre pas,*[5] răspunse vocea lui Cicio.

- *Quoi faire alors?* [6] Alvina, te rog du-te şi dă-i trandafirii peste gard. Te rog, du-te. Cîntecul e într-adevăr greţos. Dar du- te să vezi cum arată. Eu n-am cum să cobor. Dă-i trandafirii şi uită-te la el cum arată. Te rog.

Ochii doamnei Tuke sclipeau aţîţaţi. Alvina o privi curioasă. Se amuza în sinea ei.

Coborî scările cu încetineală şi ieşi în alee. Rupse doi trandafiri parfumaţi dintr-o tufă care mărginea aleea, şi ridică bobocii aruncaţi de Effie. Se apropie de Cicio care se afla dincolo de gard.

- Allaye! murmură el cu o voce mîngîietoare, încărcată de dor.

- Doamna Tuke mi-a cerut să-ţi dau florile astea, îi spuse Alvina, împingîndu-i trandafirii printre vergelele gardului.

- Allaye! o învălui din nou şoapta lui dezmierdătoare

---

1. Vă trimit un trandafir. (fr.)
2. Intraţi! Luaţi-vă trandafirul. (fr.)
3. Nu pot intra. (fr.)
4. Nu puteţi intra? De ce? Poarta nu-i încuiată. Intraţi. (fr.)
5. Nu. Nu se cuvine să intru.
6. Atunci ce-i de făcut? (fr.)

şi buzele catifelate, fierbinţi, aprinse de dorinţă, îi sărutară degetele prinse de gard.

Fiori electrici redeşteptară trupul Alvinei. Cicio deschise brusc poarta şi o trase afară. O înghesui în zid, o prinse în braţe, ridicînd-o în aer, cu pătimaşă dorinţă.

- Allaye! Te iubesc, Allaye, frumoasa mea, te iubesc, Allaye!

O luă în braţe şi porni să se îndepărteze cu ea. Forţa lui musculară, zvîcnetul braţelor puternice o anihilau cu totul. Cicio porni să coboare strada cu ea în braţe, strîngînd-o la piept, dizolvînd-o.

- Soră! Soră! Nu te mai văd! Soră, unde eşti?... se auzi în noapte strigătul înspăimîntat al doamnei Tuke.

Cîinii începură din nou să latre.

- Cicio, dă-mi drumul! Cicio, lasă-mă jos! îi ceru Alvina.

- Allaye, vino cu mine în Italia, vino în Italia cu mine! Nu pot să plec fără tine în Italia. Vino cu mine, Allaye, mărită-te cu mine, vino cu mine... Allaye, Allaye...

Glasul lui avea o rezonanţă stranie, răguşită, aşa cum sufla deasupra feţei ei, în timp ce braţele care fremătau de dorinţă o strîngeau pătimaş.

- Bine, bine, încercă Alvina să-l domolească. Bine, dar dă-mi drumul, Cicio!

- Allaye, vino cu mine în Italia! Vino cu mine, repeta el cu un glas strangulat de dorinţă şi de suferinţă.

- Soră! Soră! Unde eşti? Soră! Am nevoie de ajutorul dumitale! Soră! se văita glasul înspăimîntat al doamnei Tuke.

- Cicio, dă-mi drumul! strigă Alvina zvîrcolindu-se în braţele lui.

Braţele lui Cicio se înmuiară şi Alvina se lăsă în jos, ca ploaia pe pămînt. Dar Cicio se crampona încă de ea.

- Allaye, vino cu mine în Italia! Vino cu mine!

Alvina îi văzu faţa de o frumuseţe nepămînteană în lumina lunii. Şi din nou trupul i se înfioră.

- Da, răspunse ea. Am să vin cu tine. Dar acum lasă-mă. Unde ţi- e mandolina?

Cicio se întoarse, şi se uită îndărăt, pe stradă.

- Soră! Unde eşti? Vino imediat! Au început durerile! Nu mai pot îndura! se auzi iar strigătul doamnei Tuke.

Alvina se dezlipi de Cicio, care rămase puţin buimac, şi alergă pînă la poartă, apoi dădu buzna pe alee.

- Soră nu mă lăsa! repeta vocea chinuită, gîfîindă, de la primul etaj.

Alvina urcă scările în goană. O găsi pe doamna Tuke prăbuşită pe un scaun, trasă la faţă, cuprinsă de panică. Un spasm de durere o încleştă din nou, mugi îngrozitor şi îşi prinse faţa în pumni.

- S-au declanşat durerile! strigă Alvina, alergînd la ea.

- E groaznic! Groaznic! Nu vreau! Nu vreau! urla femeia frămîntată de chinurile facerii.

Alvina începu s-o domolească şi s-o potolească pe cît putu. Şi de afară răzbi din nou vaierul de jale al cîntecului napolitan, prelingîndu-se în noapte, ca un plînset neomenesc, animalic:

E tu dic' io part'addio!
T'alluntare di sta core,
Nel paese dell'amore
Tien'o cor'di non turnar'
- Ma nun me lasciar!...

Era realmente de nesuportat. Dar doamna Tuke se calmă brusc, îşi rezemă pumnii de genunchi, şi rămase nemişcată, cu cele două cozi de abanos care-i încadrau faţa de fildeş, şi cu ochii dilataţi, privind în gol. Şi cînd se rostogoli languros versul "*Ma nun me lasciar*" începu să bolborosească:

- E groaznic! Dezgustător! Nu înţeleg! Ce e toată gălăgia asta? La fel de rea ca durerile. Ce e? Ce vrea? Doar eu înţeleg italiana...

Se întrerupse. Şi iar se lichefie de dor şi jale versul: "*Ma nun me lasciar...*"

- Ma nun me lasciar... îngînă ea cîntecul. Asta se cheamă: nu mă părăsi. Şi de ce? De ce să nu poată o fiinţă omenească să părăsească o altă fiinţă omenească? De ce nu? Gălăgia asta dezgustătoare! Nu-i aşa că

amorul e lucrul cel mai oribil? Eu îl găsesc îngrozitor. Te distruge, te transformă într-o vită care urlă ca la abator. Uite, eu urlu din cauza unei urmări a amorului, şi ăsta urlă din cauza altei urmări a amorului. Două lighioane care urlă în noapte. Eu m-am pierdut pe mine, el s-a pierdut pe el. Dezgustător! Cum arată omul ăsta? E frumos? Un animal viril?

O privea pe Alvina cu ochi mari, opaci, enigmatici.

- E un bărbat pe care-l cunosc, răspunse Alvina.

Curiozitatea o deşteptă pe doamna Tuke din letargia în care lunecase.

- Îl cunoşti? De unde îl cunoşti?

- E o istorie foarte lungă. L-am cunoscut într-o trupă de actori ambulanţi.

- Într-o trupă de actori ambulanţi? Ce chestie! Şi cum ai venit în contact cu asemenea indivizi?

Alvina îi dădu cîteva explicaţii sumare.

- Nu mai spune! Ai trecut prin asemenea experienţe de viaţă? Se uită atent la Alvina. Şi l-ai dat gata pe individ, asta-i clar, adăugă ea. O trecu un frison şi îşi duse batista la nas. Ah, ce animalică e carnea! urmă ea. Din cauza ei un om urlă afară pentru că dumneata eşti înăuntru, iar eu urlu pentru că mi-a însămînţat un prunc în pîntece. De nesuportat. Şi cum arată?

- Nu ştiu, răspunse Alvina. Nu grozav. Poate că e un animal viril...

Doamna Tuke o urmări ca să se convingă dacă vorbeşte cu ironie.

- Aş vrea să-l văd şi eu, spuse ea. Crezi că-i posibil?

- Nu ştiu.

- Crezi că ar refuza să intre? Cheamă-l sus. Vreau să-l văd şi eu.

- Vrei într-adevăr?

- Da...

Doamna Tuke n-o slăbea din ochi pe Alvina. Se ridică în picioare cu greutate, şi Alvina o ajută să intre în pat.

- Roagă-l să vină sus doar pentru un minut, insistă

Effie. Să-i oferi un pahar din formidabilul vin de Porto al lui Tommy. Ţin mult să-l văd. Cheamă-l numaidecît sus!

Şi îşi întinse braţul lung, sidefiu, într-un gest de rugă.

Alvina rîse şi plecă să-l cheme, muncită de îndoieli. Cîntecul amuţise. Îl descoperi pe Cicio rezemat de gard; cînd o văzu, avu o tresărire.

- Allaye!

- Te rog, vrei să intri pentru cîteva minute în casă? Nu pot s-o las singură pe doamna Tuke.

Cicio intră şi o urmă pe Alvina pe scări, în deplină tăcere. Îl conduse în dormitor. Cicio rămase încremenit cînd dădu cu ochii de Effie, întinsă în pat, cu cozile ei lungi, negre ca abanosul, ochii mari, înneguraţi, şi subtilul ei surîs evanescent.

- Intră, îl chemă ea. Vreau să-ţi mulţumesc pentru cîntece. Sora spune că serenada îi era închinată ei, dar mi-a făcut şi mie plăcere s-o ascult. Vrei să-mi repeţi cuvintele? E un cîntec extrem de frumos.

Cicio stătea ca împietrit în prag, rezemat de uşă, şi cu zîmbetul lui timid, pe jumătate zeflemitor, pe jumătate şovăielnic.

- Bea un pahar de vin de Porto, îl îmbie Effie. Soră, serveşte- ne, te rog, la toţi trei cîte un pahar. Vreau şi eu puţin vin. Şi biscuiţi.

Îşi întinse din nou braţul de fildeş de pe care luneca în sus mătasea albastră a mînecii cu o mişcare mîngîioasă.

Cicio se foia, privind-o pe Alvina care turna vinul rubiniu în pahare. Înghiţi vinul lui dintr-o singură sorbitură şi aşează paharul pe masă.

- Mai bea un pahar, îl invită Effie studiindu-l peste buza paharului ei.

Cicio o privi cu un zîmbet tembel şi făcu nu din cap.

- Nu vrei să mai bei? Atunci spune-mi cuvintele cîntecului.

Cicio o privi din adîncurile noptatice ale ochilor lui, cu buzele arcuite în acelaşi zîmbet zeflemitor şi prostesc, fără să scoată un cuvînt.

- N-am reuşit să înţeleg decît un singur vers, urmă Effie privindu-l plină de curiozitate. N-am înţeles decît "*Ma nun me lasciar*" - adică nu mă părăsi. Nu asta înseamnă?

Cicio se foi ruşinat şi făcu da din cap.

- Nu mă părăsi! Am ştiu eu că despre asta-i vorba. Şi vrei ca sora să nu te părăsească? Ai vrea s-o ai alături *clipă de clipă?*

Cicio continuă să surîdă jenat, zeflemitor, şi îşi întoarse ochii spre Alvina. Effie îi surprinse dorul, dorinţa dureroasă din privire, care pe ea o scîrbea.

Un nou spasm îi convulsionă faţa, după care rămase nemişcată, ca o stană de piatră.

- Hai să coborîm, i se adresă Alvina lui Cicio.

Îşi luă pălăria şi o urmă grăbit pe scări în jos, pînă în hol, unde-şi lăsase mandolina. De sus se auzeau ţipetele înăbuşite ale gravidei. În clipa aceea se deschise brusc uşa biroului şi se ivi domnul Tuke, masiv, cu părul ciufulit.

- Soţia mea ţipă? întrebă el îngrijorat.

- Da, au început durerile.

- Vai de mine! Şi o laşi singură?

Părea foarte nervos.

- Nu lipsesc decît un minut.

Pufnind indignat, domnul Tuke se repezi pe scări.

- Doamna Tuke e pe punctul de a naşte un copil, îl lămuri Alvina pe nedumeritul Cicio. Trebuie să alerg imediat la ea.

Îi întinse mîna. Cicio o lăsă cu mîna întinsă, şi o învălui în aceeaşi privire arzătoare, grea de dorinţă, de un jind care-l împingea neabătut spre ea.

- Allaye! murmură, arcuindu-şi buza de sus, dezgolindu-şi dinţii într-un rînjet de suferinţă primitivă, animalică. Nu se putea desprinde din loc.

- Trebuie să mă întorc sus, şopti Alvina.

- Allaye, vii cu mine în Italia?

- Da. Madame unde-e?

- A plecat. A plecat şi Gigi. Toţi au plecat.

- Unde?

- Gigi în Franţa - a fost mobilizat.

- Şi Madame, Louis, Max?

- Înapoi în Elveţia.

Stătea locului, incapabil să se mişte.

- Trebuie să mă duc la doamna Tuke, repetă Alvina.

O fixă cu ochii lui galbeni, pe sub genele lungi, umbroase, şovăind ca un animal hăituit, gata să se lase răpus. Alvina îl părăsi în hol şi fugi sus. O găsi pe doamne Tuke strîngînd convulsiv cearşaful în mîini şi strigînd:

- Nu, Tommy! Ştii că ţin la tine, dar acum nu te pot suporta! Pleacă! Ah, Dumnezeule, Tommy, pleacă de aici! Te vreau la distanţă! Pune o distanţă între noi! Pleacă!

Tommy îşi prinse capul în mîini. Pînă atunci lucrase la un coral grandios, compoziţia lui, şi era ca scos din minţi.

- Nu poţi suporta prezenţa mea? strigă el cutremurat şi se năpusti pe scări.

- Soră! îşi continuă Effie izbucnirea de volubilitate. N-are nici un rost să ne împotrivim, să încercăm să ne croim singuri viaţa. Sîntem cu toţii la bunul plac al *Forţelor.*

Glasul îi răsuna ca un strigăt de furie.

- Da, dar există şi forţe constructive, prielnice, vitale, spuse Alvina.

- Nu înţelegi! Eu doresc să fiu eu *însămi.* Şi nu pot fi eu însămi. Mă sfîrtecă *Forţele.* E cumplit...

- Mă rog, asta ne depăşeşte. Nu noi am construit universul. Dacă ţi-a fost hărăzit să fii sfîrtecată de forţe, te laşi în voia lor. Pentru că alte forţe te vor reintegra.

- Dar nu vreau să fiu reintegrată. Vreau să fiu eu însămi. N-am nevoie să mă las reconstituită, ca un scaun sfărîmat şi reparat la loc. Vreau să fiu *eu însămi.*

- N-ai să fii reconstituită ca un scaun dezintegrat. Trebuie să crezi în viaţă.

- Urăsc viaţa! Viaţa nu-i decît o învălmăşeală de forţe oarbe. *Eu* sînt o făptură dotată cu inteligenţă. Viaţa nu-i inteligentă, e oarbă! Uite ce înseamnă pentru mine viaţa în clipele astea! Găseşti că e inteligentă? Vai... oh... au, e

groaznic! Aaaah...!

Era lac de sudoare din cauza spasmelor. Tommy o zbughise pe scări, înnebunit. Îl auziră vorbind afară, în noapte. Vorbise cu Cicio. Apoi telefonase, disperat, doctorului. Dar doctorul îi răspunsese că sora o să-l cheme la momentul potrivit.

Cînd fluxul durerilor se retrase din nou, şi Effie se simţi în stare să răsufle, îşi continuă filozofarea:

- Da, urăsc viaţa şi credinţa în viaţă şi toate prostiile astea. Credinţa nu-i altceva decît teamă. Şi viaţa e un vălmăşag de forţe lipsite de inteligenţă, cărora li se supun orbeşte fiinţele lipsite de inteligenţă. Se prostituează în faţa vieţii... se prostituează... Au!... Au!...

- Poate că viaţa e mai presus de inteligenţă, rosti Alvina.

- Mai presus de inteligenţă! *Nimic* nu poate fi mai presus de inteligenţă. Omul tău e un animal viril. Ochii aceia galbeni sînt lipsiţi de inteligenţă. Ochi de animal...

- Nu, cu el e altceva. Aş vrea să nu mă simt atrasă cu atîta putere de el...

- Ei, iacă-tă! Nici dumneata nu vrei să te laşi la bunul plac al Forţelor! Nici eu nu mă las! Nu mă las! Vreau să fiu eu însămi. Şi *Forţele* mă rup în bucăţi. Mă sfîşie. Aaah! Nu vreau! Aaaah!...!

Tommy cel înnebunit îl chemase din nou pe Cicio în casă, în biroul lui, băuseră împreună vin de Porto şi discutaseră despre Italia, de care Tommy era îndrăgostit. Cu toate că se simţea îngreţoşat de toată muzica italiană scrisă de la Scaralatti încoace. Cum lui Tommy nu i se îngăduia accesul în dormitorul de sus şi nici măcar să telefoneze doctorului, rămase toată noaptea cu Cicio în birou, bînd Porto. Goliră trei sticle şi jumătate şi Alvina îi descoperi a doua zi dimineaţa pe amîndoi dormind buştean, cu lămpile aprinse. Tommy era întins pe canapea şi capul mare, cu păr blond ciufulit, îi atîrna peste rezemătoare ca un fruct răscopt, gata să cadă. Cicio zăcea pe podea, cu faţa în jos, adăpostită în braţele încrucişate.

Alvina se chinui mult ca să-l poată deştepta pe Cicio, căzut în totală inconştienţă. Pînă la urmă se lăsă păgubaşă, şi se gîndi să încerce mai întîi cu Tommy. Cînd îl scuturâ uşor, Tommy se rostogoli de pe canapea şi se prăbuşi pe jos cu un zgomot care-l deşteptă, speriindu-l. Se burzului la Alvina şi o întrebă ce naiba face acolo. Alvina îşi duse, conspirativ, degetul la buze, şi Tommy, reamintindu-şi brusc de situaţie, fu pe punctul de a se prăbuşi din nou.

- Effie a adormit, şopti Alvina.
- E băiat sau fată? zbieră el.
- Încă nu s-a născut.
- Dumnezeule, e ca o afurisită de fugă! strigă, năucit.

După aceea se căzniră amîndoi să-l trezească pe Cicio, care zăcea inert şi neînsufleţit ca păpuşa moartă din baletul "*Petruşka*".

Cînd, în cele din urmă, îşi recăpătă cunoştinţa, deschise ochii, îi zîmbi Alvinei şi şopti "Allaye!" Surîsul şi şoapta ţîşnite din subconştientul omului pe jumătate adormit, o răvăşiră adînc pe Alvina.

Capitolul treisprezece

Măritişul

Şi urmarea a fost că Alvina a plecat în prima săptămînă a lunii octombrie la Scarborough, fără să anunţe pe nimeni. A cerut o învoire de la spital, unde demisia ei nu intrase încă în funcţiune, pretextînd aranjamentele preliminare căsătoriei. Toată lumea presupunea că se referă la căsătoria cu doctorul Mitchell, deşi Alvina nu-i dăduse încă acestuia răspunsul definitiv. Luna de preaviz se terminase, aşa încît Alvina era, practic, liberă. Îşi împachetă geamantanul, luîndu-şi toate lucrurile ei, şi plecă în rochia obişnuită, lăsînd la spital uniforma şi ustensilele de infirmieră.

Era familiarizată cu oraşul Scarborough, şi închirie o cameră la pensiunea unde trăsese cu mulţi ani în urmă, cînd o însoţise aici pe domnişoara Frost.

După ce se spălă şi se odihni puţin în urma călătoriei, porni la plimbare pe faleza de nord, pentru a-şi limpezi gîndurile. Soarele asfinţise şi marea i se dăruia în toată splendoarea ei.

Ce să facă, ce să facă?

Fugise de amîndoi bărbaţii - şi de Cicio, şi de Mitchell. În ultimele două săptămîni făcuse tot ce putuse ca să-i evite pe amîndoi. Şi acum îşi oferise un răgaz de

singurătate şi de libertate. Se rupsese şi de dominaţia doamnei Tuke, care o acaparase chiar mai mult decît bărbaţii. Doamna Tuke născuse o fetiţă, şi acum era în plină înflorire. Cicio rămăsese în casa lor. Tommy făcuse o pasiune pentru el, şi îl angajase în funcţia de asistent şi consilier personal. Tommy era capabil de asemenea extravaganţe financiare, chiar dacă nu-şi achita notele la măcelărie.

Alvina se aşează pe o stîncă, lăsîndu-se în voia frămîntărilor ei. Toţi o solicitau, toţi trăgeau de ea. Nu voia să se mărite nici cu unul, nici cu celălalt. De ce să se mărite? Era foarte mulţumită să rămînă cu ea însăşi. Îi invadaseră viaţa, intimitatea, cu dorinţele lor care o scîrbeau. Ce să facă? Se gîndi să se înroleze din nou ca voluntară pe front - în alt oraş. Dar mai întîi simţea nevoia unui interval de singurătate.

În zilele următoare, zile însorite de început de octombrie, făcu excursii şi plimbări solitare prin ţinutul mlăştinos. Trei zile totul a fost perfect, fermecător - libertatea totală, absolută, paradisiacă.

Dar în cea de-a patra zi a început o ploaie măruntă, rece, pătrunzătoare, deprimantă, care nu mai înceta. Alvina zăcea în cameră, tristă, amărîtă, neputincioasă, şi nu vedea nici o poartă de scăpare, nici o rază de lumină în faţa ei. Se culcă devreme, după ce luase hotărîrea, concentrîndu-şi toate resturile de energie şi voinţă, să plece la Londra şi să-şi ofere serviciile în spitalele militare; să-şi caute de lucru cu orice preţ.

În acea noapte avu un vis ciudat: se făcea că se afla într-un port cu Alexander, primul ei logodnic, care era foarte supărat pe ea şi o mustra cu asprime pentru că întîrziase şi din cauza ei pierduseră vaporul. Trebuiseră să plece cu un vapor - şi ea, din inerţie, venise mai tîrziu cu un ceas, şi acum privea vaporul care se îndepărta din ce în ce din sfera ei vizuală. Întîrziase o oră. Îi arătă lui Alexander ceasul ei de mînă: era zece şi trebuise să vină la nouă. Dar pe el îl înfuria şi mai mult faptul că ceasul ei rămînea mereu în urmă. Îi arătă cadranul ceasului din

port: era zece şi zece.

Dimineaţa, cînd se trezi, Alvina se gîndi la Alexander. De ani de zile nu se mai gîndise la el. Îşi puse întrebarea dacă Alexander avea într-adevăr dreptul să fie furios pe ea.

Vremea continua să fie cenuşie şi posomorîtă - nori grei, încărcaţi de ploaie reţinută, se tîrau peste marea ursuză. Totul era sinistru, o tristă prelungire a zilei din ajun. Alvina îşi spuse că nu avea nici un rost să se lase pradă disperării şi neputinţei. Nici una nici alta nu o duceau la nimic. Trebuia să se lanseze în acţiune: să pună mîna pe viaţă şi să-i sucească gîtul.

Consultă mersul trenurilor care se găsea în holul pensiunii. Mersul trenurilor, covorul fermecat, papucii vrăjiţi din ziua de azi. Cînd te simţi cuprins de disperare, pleacă! Pleacă! Asta-i soluţia. Da, dar încotro?

O nouă străfulgerare de energie. O să-i telegrafieze lui Cicio şi o să-i ceară să se întîlnească... unde?... La York... la Leeds... la Halifax? Trecu în revistă localităţile marcate pe mersul trenurilor şi alese Leeds. Oare Cicio o să-i primească telegrama la timp ca să se poată întîlni? O să-şi încerce şansa.

Expedie telegrama, îşi făcu o valiză de mînă, îi înştiinţă pe cei din casă că pleacă pentru o zi, şi se urcă în tren. O irita faptul că se îndrepta în direcţia Lancaster. Dar n-avea nici o importanţă.

În gara Leeds, aşteptă mult sosirea trenului dinspre nord. Şi primul călător pe care-l zări a fost Tommy. Îi făcea semne cu mîna din uşă şi sări din tren înainte de oprire.

- Bună! îi strigă el. Îmi pare bine că te văd. Am venit cu Cicio. Effie a ţinut să-l însoţesc.

În sfîrşit coborî şi Cicio, ducînd valiza lui Tommy. Îl transformase în valetul lui? Era prea de tot.

- Deci ai venit cu feciorul? întrebă Alvina cu acreală, cînd Cicio se opri cu valiza în faţa ei.

- Cum poţi să spui aşa ceva? sări Tommy, luîndu-l pe Cicio de umeri. Sîntem prieteni la cataramă. Dar eu nu

pot cără greutăţi, inima îmi face surprize. Ştii, soră, scuză-mi sinceritatea, dar îmi plăceai mai mult în uniforma albă. Negrul nu te prinde. Nu te superi...

- Ba mă supăr. Pentru că, în afară de uniforme nu am decît rochii negre.

- Ia spune... ai vreun program pe astă seară?

- E mult prea tîrziu...

- Bun, atunci mergem la hotel şi stăm puţin de vorbă. Îţi dai seama că eu mă conformez instrucţiunilor lui Effie...

Cînd ajunseră la hotel, Tommy îi dădu o scrisoare din partea lui Effie, redactată cam în următorii termeni: "...nu cumva să-ţi treacă prin cap să te măriţi cu italianul ăsta, înseamnă să te vîri într-o cocină, şi oamenii nu trebuie să se vîre singuri în cocină. Eu *ştiu* ce spun..." încheia Effie pe un ton sinistru.

Dar Tommy uza de alte argumente şi de altă melodie. Da, Cicio era un om încîntător, o pasăre rară, o adevărată comoară de puritate. El, Tommy, înţelegea că o femeie se putea lăsa atrasă de Cicio şi voia să se mărite cu el. El nu era de acord cu Effie. Pe de altă parte, însă, căsătoria e un lucru atît de serios, atît de ireversibil! Şi-apoi era vreme de război. Nimeni nu ştia ce avea să aducă ziua de mîine... era riscant azi să te măriţi cu un străin. Şi încă ceva... nu te superi dacă vorbesc pe şleau... bineînţeles că diferenţa de rang social, de categorie, e o stupiditate. Omul îşi poartă rangul în el însuşi. Dar din punct de vedere intelectual, nu găseşti că diferenţa e prea mare, soră? Asta e o diferenţă care nu poate fi trecută cu vederea. Nu te poţi mărita cu un om cu care n-ai ce vorbi. Cicio e o minune a naturii... pentru că e atît de primitiv, de necorupt de civilizaţie... Dar nu s-ar putea spune că e o minune şi din punct de vedere al minţii...

Alvina se gîndi la Effie care se plîngea întruna că nu poţi sta de vorbă cu Tommy: cum îi apeşi butonul, nu turuie decît despre muzică şi pseudofilozofie. Îi apăru în faţa ochilor braţul lung, sidefiu, al lui Effie, înălţat într-o atitudine de repudiere, de agasare.

"Bineînţeles - se indigna necruţătoarea doamnă Tuke

- te laşi sclavă instinctelor ancestrale, îţi urmezi bărbatul pas cu pas, i te supui, numai pentru că el e bărbatul. Sclavă, asemenea femeilor din triburile primitive."

Fireşte, Cicio nu participa la aceste discuţii. Fusese rugat să- i lase singuri. Numai cînd Alvina intră în camera ei şi se aşează în faţa oglinzii, deschise şi el uşa şi păşi timid înăuntru.

- Intru, ţinu s-o anunţe, trăgînd uşa după el.

Alvina rămase cu peria de cap în aer, privindu-l.

Se apropie de ea, zîmbindu-i cald, şi dădu s-o ia în braţe. Dar Alvina împinse scaunul, punîndu-l între ei.

- De ce l-ai adus pe domnul Tuke? întrebă ea.

Cicio ridică din umeri.

- Nu eu i-am cerut să vină.

- De ce i-ai arătat telegrama?

- A luat-o doamna Tuke.

- De ce i-ai dat-o?

- Ea mi-a dat-o mie. M-a chemat în camera ei să o iau.

- Bine, atunci întoarce-te la ei! îl repezi Alvina şi începu să- şi perie părul cu mişcări nervoase.

Cicio o privi cu ochii îngustaţi.

- Ce înseamnă asta? o întrebă. Allaye, nu mă mai întorc la ei. Tu vii cu mine în Italia.

- Zău! exclamă ea cu dispreţ. Am să plec acolo unde o să cred eu de cuviinţă.

Cicio scutură din cap.

- Vii cu mine, Allaye! Vii cu Cicio!

Alvina se simţi tulburată în faţa acestei implorări duioase, triste, copilăreşti.

- Cum să vin cu tine? Cum să depind de tine?

Cicio scutură din nou din cap şi o privi cu ochii lui galbeni în care tremura implorarea, chemarea fierbinte, dar şi o diabolică dorinţă, irezistibilă.

- Ai să vii cu mine Allaye. Vii cu mine în Italia. Nu te mai întorci la celălalt bărbat. E prea bătrîn pentru tine, şi ăsta nu-i un lucru bun. Vii cu mine. De asta mi-ai trimis o telegramă.

Alvina fu cuprinsă de un tremur şi îşi îngropă faţa în palme.

- Nu pot! gemu ea. Nu pot! Nu pot!

- Ba poţi. Ai să vii cu mine. Am bani. Vii cu mine în satul meu, în casa unchiului meu. E o casă frumoasă, ai să vezi. În munţi. Vii cu mine, Allaye.

Alvina nu-şi putea ridica ochii spre el.

- Şi de ce mă vrei? îl întrebă ea într-un tîrziu,

- Cum de ce te vreau? Nu ştiu, răspunse cu un rîs ciudat, zeflemitor. Ce întrebare!

Alvina păstră tăcerea, evitînd să-l privească.

- Nu pot, cred că nu pot, răspunse mecanic, înălţîndu-şi, în cele din urmă, privirile spre el.

Cicio îi zîmbi - un zîmbet tandru, rafinat, demonic, dar nespus de dulce. Se înfiora toată, fără să se poată mişca, de parcă era hipnotizată. Şi se tîra spre ea, lent, ca un şarpe, iar Alvina nu se putu trage îndărăt.

- Vii cu mine, Allaye, îi spuse pe un ton învăluitor, cu accentul lui italienesc. Ai să vii. Vii în Italia cu mine, da.

Puse mîna pe braţul ei şi Alvina tresări şi fremătă de parcă o muşcase un şarpe. Dar braţele lui tandre, puternice, o înlănţuiră.

- Da? urmă Cicio. Vii cu mine? Da? Ai să vii...

Exercita asupra ei o putere hipnotică, îi toropea simţurile, o înrobea.

- Nu pot, gemu Alvina, încercînd slab să se elibereze. Dar era ca paralizată.

Tainic şi perfid era Cicio - nu ţinea nici o clipă seama de ea. Cît de mîngîioase şi de molatice îi erau mişcările, şi totuşi cît de nepăsătoare faţă de voinţa ei. Nu ţinea nici o clipă seama de ea. Şi de ce nu-i rezista Alvina? De ce i se abandona? Pentru că era vrăjită şi împotriva vrăjii nu poţi lupta. De ce? Pentru că Cicio era atît de frumos, şi frumuseţea lui misterioasă o paraliza, o desfiinţa. De ce îl vedea atît de frumos? De ce nu i se putea împotrivi? Alvina se simţea ca o prostituată sacră din antichitate; o prostituată sacră.

Dimineaţa plecară împreună, foarte devreme, la

Scarborough, şi-i lăsară o scrisoare lui Tommy, care încă nu se trezise. Şi cum ajunseră la Scarborough, se duseră glonţ la ofiţerul stării civile, care îi înştiinţă că peste două săptămîni se puteau căsători. La capătul celor două săptămîni, Alvina era la fel de paralizată, numai că devenise conştientă de starea ei hipnotică. Storsese din ea toată vlaga. Cicio îi vorbea, dar numai despre lucrurile cele mai elementare şi mai neinteresante. Nu se putea înfiripa între ei acea comuniune pe care Alvina o visase întotdeauna şi despre care îşi imaginase mereu că ar trebui să existe între doi oameni care se iubesc. Da, el o iubea - dar într-un fel tainic, ascuns, hipnotic, care o făcea să nu mai fie ea însăşi. Nu era o iubire care să o însufleţească, să o tonifieze, să o revigoreze. Era o iubire care o anihila. Nu putea fi altceva decît roabă supusă, lipsită de identitate. Se simţea parcă înfăşurată într-un giulgiu. Mintea îi era împîclită, gîndurile îl încolţeau dar se mistuiau la jumătate de drum, fără să poată răzbi la suprafaţa conştiinţei... Şi totuşi se simţea atît de bine! Instincte ancestrale... cuvintele doamnei Tuke îi dansau în minte. Oare instinctele ancestrale o cufundau, o înecau, o îngropau în neputinţă, o paralizau sub hipnoza lui Cicio? Instinctele ancestrale o împingeau la această supunere faţă de trupul lui de bărbat? Poate că da. Poate că da. Dar în acelaşi timp izvora în ea o dulce plinătate, o molcomă mulţumire. Da, ceva din ea gusta deplina mulţumire. Pe undeva era mîndră de izolarea ei, de eterna solitudine, de obscuritatea în care o învăluia umbra lui.

Aşa era şi aşa trebuia să fie. Carnea i se înfiora de plăcere cînd îl atingea, pentru că era atît de frumos, şi ea atît de supusă lui. Cînd el se mişca, vibra şi ea, de parcă era umbra lui. Şi cu toate acestea, spiritul îi rămăsese lucid, critic. Îl vedea pe Cicio aşa cum era, îi cunoştea cusururile, era capabilă să-l deteste. Exterior. Dar *în esenţă,* pentru ea era una cu desăvîrşirea. O făcuse să-şi piardă orice putere. Dar nu-i păsa. Îi topise puterea de a se îngrijora de cusururile lui. O cufundase într-o calmă,

plăcută, otrăvitoare nepăsare. Era parcă drogată. Dar conştientă. Îşi va reveni oare vreodată din acest dulce leşin, cald şi întunecat? Se speria şi spera din tot sufletul să nu-şi revină. Instincte ancestrale! Ce cuvinte stranii!

Dincolo de întrebările care-i colcăiau undeva, în magma subconştientului, se simea bine; o inerţie profundă ca un somn, o pasivitate şi o impasibilitate atît de opace şi atît de plăcute, încît se temea să nu-i fie fatale. Fatale? Ea însăşi îşi era fatală. Dar nu putea fi altfel.

Se mărită legal cu Cicio. Şi Alvina se bucură. Încercă uşurarea de a şti că acum nu mai avea de ales, că nu mai exista ieşire. Devenise doamna Marasca. Domnişoara Houghton nu mai avea ce căuta. Marasca, băutura amară. Se vede că muşcase şi ea dintr-un fruct amar, otrăvitor. Şi ce fericită era că muşcase! Cît de frumos era Cicio! Şi nimeni, nimeni în afară de ea nu-i putea desluşi frumuseţea ascunsă. Era o frumuseţe atît de copleşitoare, încît fremăta toată ori de cîte ori se uita la el. Frumuseţea lui, misterul lui, întunecimea lui! Într-adevăr, Cicio devenise mai frumos de cînd se căsătorise. Se lăsa scăldat de lumină. Înainte, de cînd venise în Anglia, mergea pe stradă strecurîndu- se, prelingîndu-se pe lîngă ziduri, pentru a se lăsa cît mai puţin observat. Acum însă, ceva din el ţinea să se afirme, devenise o prezenţă pregnantă, fascinantă, şi lumea întorcea capul după el pe stradă. Avea o graţie de leopard şi o mîndrie întunecată care atrăgea atenţia englezilor.

Voia să plece în Italia cu orice preţ. Şi acum, voinţa lui era aceea care domina. Alvina, soţia, îi era subordonată. A doua zi după căsătorie plecară la Londra. Cicio voia să termine cît mai repede formalităţile de repatriere în Italia. Se simţea prost ca străin în Anglia, acum cînd toţi străinii erau priviţi cu suspiciune, ca spioni potenţiali.

La Londra locuiră la vărul lui, proprietarul unui restaurant din Battersea, un tip care-şi făcuse o situaţie şi

devenise un perfect hibrid anglo-italian, produs autentic londonez, îmbinînd de minune însuşirile de curăţenie şi onestitate englezească cu viclenia italienească. Îl chema Giuseppe Califano, era palid la faţă şi avea patru plozi cu care se mîndrea. Vărul o trata pe Alvina cu un jovial respect, arătînd că o considera o cucerire de preţ pentru familie, dar dînd totodată a înţelege că el nu era pe deplin de acord. Socotea că făcuse o mezalianţă măritîndu-se cu Cicio. Trecuse peste rangul ei social. Şi privea cu oarecare satisfacţie decăderea ei. Era un italian anglicizat şi îşi însuşise toate criteriile convenţionalismului englez. Puştii lui erau nişte mici puşlamale englezeşti, iar el o privea aproape cu superioritate pe Alvina care se înjosise.

Dar cînd ochii albaştri ai Alvinei îi aruncară o privire insinuantă şi distantă totodată, aproape că se îndrăgosti şi el de ea şi începu să-l invidieze pe Cicio. Femeia din Alvina îl tulbura. Îi înmuiase ţinuta ţeapănă de patron englez şi aţîţase vechiul lui temperament italienesc, care se dăduse la fund. Încercase să vadă în ea o doamnă englezoaică şi să o trateze ca atare. Dar privirea lascivă, distantă, a ochilor Alvinei mergea drept la sufletul lui de italian.

Îl invidia pe Cicio. Şi acesta, intuind, arbora un surîs enigmatic şi un vag aer de triumf, pe jumătate sfidător. Îl întrecuse pe vărul lui cel înavuţit şi anglicizat. Şi se plimba pe străzile Londrei pustiite de acel început de război cu o mîndrie de leopard tînăr. Era biruitorul, repurtase o tainică victorie asupra nordului englezesc.

Alvina nu-i cunoştea simţămintele. Deocamdată trăia într-o învolburare plăcută, care-i dădea o senzaţie delicioasă dar stranie. Era stranie această vizită în Battersea, în această familie anglo-italiană, în care copiii vorbeau cu mai multă uşurinţă engleza decît italiana. Era straniu să priveşti pe fereastra de la etaj, de deasupra restaurantului, să te uiţi la copacii ruginiţi din parc şi să asculţi zgomotul tramvaielor. Straniu să ieşi din casă şi să te pomeneşti pe malul Tamisei. Straniu să percepi

atmosfera tulburată de ecourile, de spaimele războiului. Dar se ferea să analizeze situaţia. Era mulţumită să se dizolve în neantul pasiunii, să se drogheze. Nu o mai frămînta nici gîndul la instinctele ancestrale ale doamnei Tuke. Ca în transă, fără să gîndească, îşi trăia zilele, mergea cu Cicio în oraş, făceau împreună cumpărături, se duceau la teatrul de varietăţi, stătea în camera ei şi cosea, ori lua masa cu familia Califano. Şi chipul îi strălucea senin. Soţia vărului, doamna Califano, îi arăta o amabilitate deosebită, dar dincolo de faţada binevoitoare şi afabilă se ascundea un zîmbet răutăcios, dispreţuitor. Era însă o italiancă anglicizată, în care emanciparea şi independenţa englezească se băteau cap în cap cu supunerea italienească. Nutrea faţă de Alvina o bunăvoinţă compătimitoare, amestecată cu gelozie.

Dar Alvina nu simţea nimic - în afară de prezenţa lui Cicio. Prezenţa lui fizică o ameţea, o topea. Trăia în umbra lui. Şi îi era înrobită, de parcă îşi întinsese asupra ei tentacule care o imobilizau. Nu ştia nimic în legătură cu el. Trăia într-un fel de inconştienţă, fremătînd în preajma lui, de parcă îi infuzase în vene propriul lui sînge, de parcă respira prin plămînii lui. Era conştientă de subjugarea ei. Un ungher din minte păstrase un licăr de conştienţă, şi stătea la pîndă.

Şi Cicio gusta o fericire deplină care i se oglindea în frumuseţea chipului. Ochii îi licăreau ca ochii unei vietăţi sălbatice care şi-a înhăţat prada şi priveşte victorioasă de după un tufiş. Se purta foarte tandru cu ea. Şi mîngîierile lui o lichefiau, o dizolvau în fluxul uitării de sine, ca şi cum toate stavilele şi zăgazurile din străfundurile ei şi-ar fi dat drumul. Se scufunda în adîncurile insondabile ale iubirii lui calde, pătimaşe, inconştiente. Ar fi putut să şi moară în dulcea plăcere a îmbrăţişării lui zvîcnitoare.

Mult mai tîrziu, cînd va fi în stare să-l judece pe Cicio cu un ochi critic, asprimea îi va fi temperată de duioşia cu care avea să-şi amintească de momentul cînd l-a văzut la consulatul italian din Londra.

La consulat era mare aglomeraţie, oameni care

cereau paşapoarte, care gesticulau, strigau, se îmbrînceau sălbatic. Au aşteptat şi ei la rînd, disciplinaţi, şi pînă la urmă au intrat - Cicio nu ştia să se înfigă, să-şi facă drum. În birou, un bătrînel amabil, cu un cioc alb, a ridicat placa mobilă şi a invitat-o pe Alvina să se aşeze la o măsuţă, ca să-şi completeze formularul. Alvina i-a mulţumit zîmbitoare, iar bătrînelul i-a făcut o plecăciune ţeapănă, de parcă se temea să nu-şi compromită reputaţia.

Cicio veni după ea - de fapt el trebuia să-i completeze formularul, pentru că întrebările erau în italiană. Alvina, în picioare lîngă el, urmărea liota gălăgioasă, agitată, veselă, de italieni din cartierele londoneze sărace, care se succedau prin faţa ghişeelor. Deşi consulatul era plasat în centrul Londrei, întreaga sală trepida de o vitalitate dezlănţuită, degajată, temperamentală, dezordonată, dar de o caldă umanitate, străină de orice înseamnă spirit englezesc.

- Cum o chema pe mama ta? o întrebă Cicio.

Alvina se uită în jos la el. Şedea concentrat, ţinînd graţios condeiul între degete, preocupat de dificila şi culturala misiune de a completa un formular. Şi chipul lui degaja o lumină tainică, o frumuseţe efemeră, diafană, care zăcuse parcă ascunsă pînă atunci şi abia acum ieşise la lumină. Alvina simţi un tremur scuturîndu-i trupul, de parcă ceea ce vedea era mai puternic decît forţa ei de rezistenţă. Faţa lui era ca o floare proaspăt deschisă, exalînd parfumul subtil al sufletului, o faţă de o frumuseţe transparentă, prin care se zărea mugurul plăpînd, vulnerabil, al inimii lui. Luxurianta, întunecata splendoare a naturii lui meridionale, atît de opusă naturii ei, i se înfăţişa acum radiind de pasiune, de gingăşie, de frumuseţe. Alvina păli, înfricoşată. O frîntură de clipă, în timp ce se uita în jos la el să-i răspundă la întrebare, faţa ei păru stoarsă, uscată, îmbătrînită. Brusc, ochii i se umplură de lacrimi; se aplecă simulînd că urmăreşte ce scrie, şi îşi lipi buzele de mîna care ţinea condeiul, sărutînd-o acolo, în mijlocul îmbulzelii zgomotoase.

Cicio rămase cu mîna în aer, privind-o iar cu sclipirea victorioasă a vietăţii sălbatice care zburdă în libertate. Pe buze îi înflorise un zîmbet fugar, foarte frumos. Oare ce vedea cînd se uita la ea? Nu ştiau nici el şi nici ea. Alvina nu va putea şti niciodată. Şi în acea clipă jură în inima ei că nimeni, niciodată, nici măcar Dumnezeu, nu va putea să o îndepărteze de bărbatul acesta. Avea să i se dedice pe vecie. Dar o cuprinse iar senzaţia de suspendare în neant şi se întoarse privind mecanic înghesuiala din Consulat, fără să o vadă. Cicio se ridică şi Alvina păru să se deştepte din vis.

Formalităţile de repatriere ale lui Cicio se prelungiră pînă la începutul lunii noiembrie. Şi în tot acest timp Alvina pluti în acelaşi luminos vid de conştiinţă. Aproape fără să-şi dea seama, se trezi într-o dimineaţă pe un peron al gării Charing Cross, prinsă în viesparul celor ce plecau spre continent. Îi însoţiseră Giuseppe şi soţia lui Gemma, doi dintre copii, şi cîţiva italieni, cunoscuţi ai lui Cicio. Se îmbulzeau cu toţii să-i ajute. Giuseppe îl convinsese pe Cicio să ia bilete de clasa a doua, şi nu de a treia. Era încă devreme şi Alvina şi Cicio se instalară într-un compartiment, cu toate geamantanele risipite în jurul lor. Obrajii lui Cicio erau palizi sub tenta lor măslinie. Arăta nervos, agitat; coborîse din nou pe peron şi gesticula vorbind în dialectul lui italian. Alvina stătea încremenită în colţul ei. Din cînd în cînd urca în compartiment cîte una din femei sau cîte un copil, iar Giuseppe veni cu un teanc de reviste ilustrate, cumpărate în gară. O copleşeau cu atenţii de parcă aveau de-a face cu o infirmă sau cu un înger. Dar cel care-i preocupa mai mult era Cicio. Îi vorbeau întruna, pe rînd sau toţi laolaltă, dîndu-i sfaturi şi indicaţii, iar el se uita ba la unii, ba la alţii, pe sub genele lungi, plecate, şi le zîmbea cu zîmbetul lui nervos, stupid. Era foarte emoţionat.

În cele din urmă, pasagerii fură invitaţi să urce în vagoane. Femeile şi copiii o sărutară în grabă pe Alvina şi o întrebară:

- Cum te simţi acum că pleci în Italia?

Dădeau din cap cu gravitate şi subînţeles, dar Alvina nu înţelegea nimic din gesturile lor, presupunînd doar că exprimau prietenie.

Pe urmă toată lumea îl sărută pe Cicio. Bărbaţii îl strînseră în braţe şi îl sărutară zgomotos pe amîndoi obrajii, iar copiii se ridicară în vîrful picioarelor şi îşi întinseră feţele, aşteptînd cele două sărutări. Păreau să aştepte cu nerăbdare sărutările lui - şi toată lumea îi strînse mîna cu nădejde, pe rînd, iar Cicio le zîmbi agitat, emoţionat.

Capitolul paisprezece

Traversarea

Cînd trenul porni, Giuseppe continuă să alerge pe peron, ţinînd mîna lui Cicio, scoasă pe fereastră. Femeile plîngeau, fluturîndu-şi batistele, copiii ţipau, ceilalţi italieni strigau ceea ce nu apucaseră încă să-i transmită, şi toată lumea gesticula frenetic. Alvina stătea nemişcată, minunîndu-se de toate aceste efuziuni. Pe măsură ce trenul se îndepărta de gară, toţi cei rămaşi pe peron deveneau tot mai mici, mai nedesluşiţi. Ziua era ceţoasă şi Tamisa se zvîrcolea galbenă pe sub podul de oţel. O dimineaţă întunecoasă, umedă.

Trenul era foarte aglomerat. Alături de Alvina se găsea o franţuzoaică şic care citea "*L'Aiglon*". Culoarele şi compartimentele erau ticsite de bagaje învălmăşite. Locul lui Cicio era în faţa ei. Şedea în pardesiul lui negru, descheiat, şi într-un costum cenuşiu, iar pălăria neagră era aplecată, ca de obicei, peste ochiul stîng. Îi furişa din cînd în cînd cîte o privire, însoţită de un zîmbet jenat. Dar Alvina şedea încremenită în colţul ei. După ce ieşiră din Bromley se aşternu cîmpul, cenuşiu sub razele răzleţe ale unui soare cenuşiu. Dealurile erau pudrate cu o pulbere de zăpadă. Dar în tren era foarte cald, o atmosferă înfierbîntată de mulţime, de emoţii, de nervi. Înaintau

încet, greoi, ritmic, prin ţinutul de pădure.

Şi iată marea, la Folkestone. Soarele se muncea să răzbească printre masele de nori albi, ca nişte bolţi măreţe, susţinute de pilonii adunaţi la orizont. Nu adia nici o briză, iar marea liniştită se vălurea molcom şi fîşîia. Pe vaporul cu care traversară canalul, Alvina şi Cicio găsiră locuri la pupa, pe puntea de clasa a doua; erau înconjuraţi de bagaje. Cicio îşi înfăşură un fular alb în jurul gîtului, iar Alvina se strînse în gulerul ei de focă, cu mîinile în manşon. Era gingaşă şi frumoasă, cu privirea ei pierdută în gol, ca în transă, iar Cicio, aplecîndu-se ocrotitor asupră-i, arăta fascinant de exotic, aerul lui meridional conferindu-i o certă distincţie, care ştergea, în acele clipe, orice inferioritate de clasă. Ochii celorlalţi pasageri erau atraşi şi fermecaţi de acest cuplu exotic.

Soarele se plantase sus pe cerul palid, peste marea lină, iar norii albi pluteau domol pe albastrul iernatic. O rază de soare tăia apa cu o suliţă de paiete argintii. Alvina şi Cicio priveau soarele care urmărea vaporul, din partea dreaptă.

- Uite soarele! spuse Cicio, surîzîndu-i Alvinei şi indicîndu-i globul timid.

- Îmi place, îl asigură Alvina.

Continuă să-i surîdă, tăcut. Era extrem de emoţionat şi ea nu înţelegea din ce pricină.

Cîteva pale de vînt rece înfiorară marea, dar porţiunile însorite erau calde. Porniră împreună să facă un tur pe punte, în jurul cabinelor. Pe mare apăruseră nave militare, distrugătoare, masive, cenuşii, lugubre. În depărtare se zărea o goeletă înaltă, scînteietoare. Cîteva vase pescăreşti pluteau în ciorchine. Un peisaj liniştit, sub un soare firav, hibernal.

Se întoarseră la locurile lor şi Alvina apucă brusc braţul lui Cicio, ca electrizată de un şoc. Pentru că în spatele lor, şi în spatele soarelui, dispărea Anglia. Ţărmul Angliei, tot mai estompat, dinţat de stînci cenuşii, livide ca un cadavru, şi de creste stropite cu petece de zăpadă. Anglia ei, ca un cosciug lung de culoarea cenuşei, care

se scufunda lent, înghiţit de ape. Alvina privi fascinată şi înfricoşată. Un cosciug opac la razele soarelui, compact, tenebros. Anglia lividă şi moartă, cu petece de zăpadă slujidu-i drept giulgiu mortuar. Anglia! Alvina revăzu în minte Woodhouse, miezul de întuneric al întregului întuneric. Căminul ei!

Simţi că-i îngheaţă inima în piept. Parcă niciodată nu se simţise mai singură, mai înstrăinată, mai îndepărtată. Cicio, lîngă ea, se aneantizase, era inexistent. Şi Alvina, aflată parcă sub o vrajă, scruta orizontul, dincolo de soare, dincolo de mare, unde se dizolva încet substanţa cenuşie, stropită de zăpadă, a Angliei, împrăştiindu-se în apă, înecîndu-se. Nu-şi putea crede ochilor. Nu era cu putinţă. I se înfăţişa altceva. Ce anume? Un cosciug prelung, de culoarea cenuşii îngheţate, pierind lent în mare. Să fi fost Anglia? Se întoarse cu faţa spre soare. Dar norii se îmbucaseră, umbrele se împletiseră printre ei. Frigul începuse să usture. Stătu un timp lung împietrită, o veşnicie. Şi cînd îşi întoarse iar ochii spre Anglia, nu mai desluşi decît o masă amorfă, dincolo de mare, o masă de ceaţă străpunsă de cîteva catarge cenuşii. Acum se materializa din pîclă coasta Franţei.

Alt contur cenuşiu, stropit cu pete de zăpadă. În lumina scăzută, se profila gheboşată, meschină, ostilă. Alvina îşi imaginase Boulogne ca o explozie de lumină şi veselie. Şi cînd colo era parcă mai posomorît şi mai deprimant decît ţărmul Angliei. Era lipsit de aura magică, mitică, feerică, a Angliei.

Vaporul se apropie de debarcader şi ancoră în port. Alvina urmărea cheiul care se apropia treptat de ei. Cicio culegea geamantanele. Şi brusc izbucni strigătul de început, care te întîmpină la orice sosire: *"Porteur! Porteur!"*[1] Doriţi un *porteur?* Un hamal care sărise pe punte legă geamantanele lor cu o curea. Cicio şi Alvina se înghesuiră în şuvoiul de oameni care se îmbrînceau la ieşire şi la controlul paşapoartelor. Pasagerii erau

1. Hamal (fr.)

nervoşi, nerăbdători, zăpăciţi, iar funcţionarii răcneau la ei indicaţii în franceză şi în engleză. În sfîrşit, ajunse în faţa unei mese la care nişte ofiţeri cu barbă scoteau şi examinau hîrtiile lungi, roz, din paşapoartele englezeşti. Încercă o senzaţie de inferioritate pentru că paşaportul ei era italienesc, şi deci lipsit de interes. Dar funcţionarul o privi cu atenţie şi începu să-l chestioneze pe Cicio. Ei nu i se punea nici o întrebare - de parcă era doar umbra lui Cicio. Intrară apoi în uriaşa, ticsita cazarmă a vămii, unde-i aştepta hamalul lor, atrăgîndu-le atenţia prin semne. Cicio se zbătea să-şi croiască drum prin înghesuială, iar hamalul o împinse pe Alvina ca să poată ocupa locuri în trenul care-i aştepta. În cele din urmă înţepeni iar pe o bancă şi păstră locul liber de lîngă ea pentru Cicio. Rămase iar nemişcată, privind dincolo de şine la foiala din portul învăluit în lumina amurgului. Bărbaţii o măsurau lung, funcţionarii se holbau la ea, soldaţii glumeau între ei privind-o. Şi după un răstimp care i se păru un secol, se ivi şi Cicio cu hamalul după el. Cînd se aşeză lîngă ea, desfăcură proviziile pe care şi le luaseră pentru drum, mîncară, şi băură vin şi ceai. Şi după o aşteptare de cîteva ore interminabile, în sfîrşit se urni şi trenul şi porni să străbată cîmpul scuipat cu zăpadă, în drum spre Paris. În tren era mare îmbulzeală şi o atmosferă înăbuşitoare, deşi nu era cald. Lîngă Alvina se aşezase o huidumă de francez tînăr, care-şi revărsa cărnurile peste ea, dîndu-i o senzaţie de fierbinţeală respingătoare. Se întunecase de-a binelea. Trenul avea o mare întîrziere. Întîrzieri misterioase, înfricoşătoare. Raze de lumină stranie se încrucişau pe cer, şi toată lumea părea să ciulească urechile la unele zgomote stranii şi ameninţătoare. Totul era atît de straniu, de ameţitor, de ireal, încît Alvina îşi pierdu controlul de sine şi căzu într-un fel de letargie. Opriri, porniri, hurducări, fulgerări de lumină, întuneric şi, în cele din urmă, mult aşteptata feerie a Parisului.

Întuneric, un oraş în beznă, ninsoare densă, şi nici un tren cu care să se deplaseze în noaptea aceea pînă la

Gare de Lyon. Controale de paşapoarte, întrebări, lume, gălăgie şi, în cele din urmă, se văzură liberi să pornească noaptea prin Paris. Înfriguraţi şi năuciţi. Şi iarăşi vociferări - o ciondăneală cu un şofer de taxi parizian, în timp ce ninsoarea se îndesea. În sfîrşit, maşina îi duse la Gare de Lyon.

Şi cum ajunseră acolo, se năpusti peste ei o namilă bolovănoasă în uniformă aspră de soldat francez: Geoffrey. Participase la cîteva acţiuni grele şi arăta cam zăpăcit, sălbăticit. Îl strînse pe Cicio în braţe, îl sărută şi plînse pe umărul lui în zarva şi îmbulzeala de la Gara din Lyon. Lumea îi privea, dar nimeni nu părea să se mire. Geoffrey plîngea în hohote, iar Cicio lăcrima în tăcere.

- De la ora cinci nu m-am mişcat de aici tot aşteptîndu-vă. Şi îndată trebuie să mă întorc. Cicio! Cicio! Cît am vrut să te văd! Pentru că te văd pentru ultima oară, n-am să te mai văd niciodată, frate, fratele meu! strigă Gigi printre sughiţurile de plîns.

- *Gigi! Mon Gigi! Tu as donc reçu ma lettre?*[1]

- Am primit-o ieri, Cicio, dragul meu Cicio! Ce-o să mă fac fără tine? Am să mor!

- Nu, Gigi, *frère.* N-ai să mori!

- Ba am să mor, Cicio. Simt c-am să mor.

- Frate, n-ai să mori, ascultă ce-ţi spun eu!

Dar faţa i se contorsionă brusc, îşi scoase pălăria, îşi ascunse faţa în ea şi izbucni în plîns,

- *Adieu, ami! Adieu!* strigă Gigi, apucîndu-l pe Cicio de braţ.

Cicio îşi scoase faţa din pălărie, şi şi-o trînti iar pe cap. Pe urmă cei doi se îmbrăţişară plîngînd.

- *Toujours à toi* [2] strigă Gigi, înclinîndu-se solemn în faţa lui Cicio şi a Alvinei. Apoi execută o întoarcere militărească şi se îndreptă grăbit spre ieşirea gării; poalele mantalei aspre, soldăţeşti, fluturară în curentul de la uşă.

1. Gigi al meu! Deci ai primit scrisoarea mea? (fr.)

2. Pe veci al tău. (fr.)

Cicio se uită în urma lui pînă nu-l mai văzu. După aceea se întoarse şi o privi pe Alvina cu ochi de animal rănit. Porniră de-a lungul peronului mohorît, întunecat. O mulţime de lume, - printre care foarte mulţi italieni - se adunase să aştepte trenul, sub fulgii care nu mai conteneau. Cicio cumpără mîncare de drum şi închirie nişte perne. În sfîrşit, trenul trase la peron. O busculadă îngrozitoare pentru ocuparea locurilor; bărbaţii se căţărau şi intrau pe ferestre. Alvina reuşi să-şi găsească un loc, dar Cicio rămase pe culoar, în picioare.

Nesfîrşita călătorie, înceată, istovitoare, prin Franţa cufundată în beznă. Aerul din vagon era atît de zăpuşitor, încît metalul de pe jos se încinsese şi Alvina îi simţea fierbinţeala sub tălpi. Pe fereastră nu se vedea decît ninsoarea şi fîşii de cîmp înzăpezit. Un italian gras, hotelier de meserie, a învelit becul din compartiment, şi-a tras şapca peste faţă şi s-a culcat pe jos, chiar la picioarele Alvinei. Din compartimentul de alături se auzea plînsul unui sugar. Şi a plîns toată noaptea - pe întregul drum de la Paris la Chambery. Din cînd în cînd trenul se oprea fără nici o noimă, în plin cîmp, în zăpadă. Italianul gras culcat pe jos sforăia răsunător. Atmosfera era irespirabilă şi Alvina simţea că nu mai rezistă. Şi trenul pornea iar, hurducîndu-se. Din loc în loc, lumini de gară, strălucirea fulgilor iluminaţi, printre perdelele prost împreunate. O nouă hurducare, o nouă oprire bruscă, bombăneli şi mîrîieli ale celor adormiţi; cineva se ridică şi dezveli becul, un altul îl înveli din nou, un al treilea dădu la o parte perdelele ca să se uite la întunericul de afară, altcineva bocăni pe culoar, şi copilul plîngea.

Era copilul a doi sărăntoci din Milano - un bărbat pipernicit şi o femeie şleampătă. Aveau cinci ţînci prăpădiţi - băieţi cu toţii. Patru dintre ei purtau şepci roşii - al cincilea, plîngăreţul, era sugar. Alvina îi ştia pentru că îl auzise pe ofiţerul de la vama franceză răcnind la nenorocitul de tată.

În sfîrşit se revărsară zorii şi perdelele fură date la o parte. Spre surprinderea Alvinei, i se înfăţişă un cer senin,

pentru că ajunseseră în sudul Franţei. Zăpada pierise. O îmbinare de peisaj meridional şi alpin. Tufe de cactuşi dintre care se iveau căsuţe albe cu acoperişuri din ţigle roşiatice. O privelişte încîntătoare şi Alvina încercă acea veche şi ciudată senzaţie că mai văzuse cîndva toate acestea, într-o altă viaţă mai frumoasă. Afară plutea o atmosferă primăvăratică. Alvina ieşi pe culoar ca să se mai dezmorţească şi să stea de vorbă cu Cicio.

Îl găsi rezemat de geamul compartimentului, în picioare, tremurînd uşor din cauza mişcării trenului. Era galben la faţă şi păstrase privirea dureroasă, de animal rănit.

Alvina era însă emoţionată de privelişte meridională.

- Ştii că e prima dimineaţă pe care o petrec într-o ţară străină? spuse ea.

- Da.

- E foarte frumos aici. Seamănă cu Italia?

Cicio privi afară, înnegurat, şi scutură din cap, negînd categoric. Dar continua să fie trist. Alvina se uită la faţa lui şi simţi un junghi în inimă.

- Te gîndeşti la Gigi? îl întrebă.

Îi răspunse cu un surîs chinuit, forţat, dar nu scoase nici un cuvînt. Îl simţea foarte departe de ea, şi lovit de o mare suferinţă. Alvina porni mai departe pe culoar, pentru a se desprinde de această nouă durere, care nici măcar nu era a ei. Trase cu urechea la pălăvrăgeala francezilor şi italienilor de pe culoar. În vagon se simţea, palpabil, frămîntarea şi temerile francezilor; dar afară peisajul era patriarhal: boi albi, domoli, care trăgeau pluguri, alei de plopi care se încăpăţînau să supravieţuiască în flora subalpină; îi apărură, din mersul trenului, ţărani care se opriseră din muncă pentru a se uita la tren, o femeie care-şi alăpta copilul, gări mici, înţesate de mulţimi preocupate, trepidante. Un pod peste un rîu, un lac mirific. Peisajul i se părea mai grandios, mai nobil, decît în Anglia. Simţeai parcă rădăcini istorice mai adînci şi mai larg ramificate, şi amprenta unui trecut mai impunător. Şi încercă, pentru prima oară în viaţa ei, nostalgia antichităţii

romane. Era impresionată. Trăia primul ei contact cu continentul, şi nimerise în miezul alpin al continentului. Şi tot pentru prima oară înţelese că evadase din mărunta, meschina perfecţiune a Angliei în majestuoasa imperfecţiune a continentului european.

Înainte de Chambery se duseră în vagonul restaurant să ia micul dejun. Alvina se simţea invadată de o fericire necunoscută pînă atunci. Îi părea rău de suferinţa lui Cicio, dar, pe de altă parte, se bucura că n-o solicita prea mult. Gusta în tăcere senzaţia măreţiei istorice a ţinutului pe care-l străbătea, plăcerea de a fi înconjurată de oameni de pe continent, aroma cafelei franţuzeşti şi a cornurilor cu miere, conştiinţa că aveau loc evenimente istorice de mare însemnătate. Ea personal trecuse de hotarul fricii de război şi de invazie. Dar percepea spaima vibrînd în jur. Şi totuşi, nu-şi putea împiedica voioşia şi plăcerea. Universul se zvîrcolea în spasme, iar ea, Alvina Houghton, se afla în mijlocul lui. Dar Alvina era familiarizată cu spasmele - şi se simţea plină de elanuri noi.

Trenul începu să urce spre Modane. Cît de măreţi erau Alpii! Cîtă splendoare - ce forţă invincibilă! Drumul urca mereu şi ochii Alvinei sorbeau încîntaţi priveliştea clinelor abrupte, a crestelor crenelate încununate de zăpezi diamantine, semeţia piscurilor ce împungeau cerul, văile misterioase înveşmîntate în păduri de brad, căsuţele vesel colorate. La marginea drumului se căscau cariere de piatră în care cete de bărbaţi tăiau în stîncă. Trecu pe lîngă tren şi un orăşel de munte straniu şi murdar. Şi trenul escalada sub soarele tot mai luminos al dimineţii, şi se tîra atît de lent pe serpentinele sinuoase, încît un cîine cafeniu, care o zbughise dintr-o curte, ţinu cîteva minute bune pasul cu vagoanele, lătrînd-o pe Alvina, ba chiar întrecu reptila metalică, şerpuitoare şi pufăitoare, şi se zbîrli agresiv la pasagerii din primele vagoane. Alvina scoase capul pe fereastră şi cele două locomotive din capul trenului îi apărură brusc la curba din faţă. Era ceasul de prînz.

Se apropiau de frontieră, adică de Modane, şi Cicio începu să aştepte, din ce în ce mai emoţionat, intrarea în Italia. Trenul opri cu precauţie în gara ponosită. Şi iarăşi hamali şi munţi de bagaje, şi strigăte, şi îngrămădeală la vamă, şi învălmăşeală la biroul de paşapoarte şi nebunie în masă.

Coborîră pe peron şi, după ce-şi marcară locurile, se duseră să ia masa în restaurantul gării. Pînă la restaurant, trebuiră să treacă prin săli şi ganguri ticsite. În sălile de aşteptare soioase şi pe coridoarele lungi, familii întregi de italieni, bărbaţi, femei, copii, zăceau culcaţi pe jos, în mijlocul mormanelor de valize şi de saci şi de boccele trîntite la nimereală. Unii erau emigranţi, alţii refugiaţi. Alvina nu întîlnise niciodată oameni mai abrutizaţi, mai îndobitociţi, mai animalici. Era cutremurată. Mentalitatea ei englezească nu putea să înţeleagă că muncitorul italian se întinde pe jos, ca o vită, în orice loc îl prinde oboseala, în stradă, în gară, în oricare cotlon.

Şi după ce mîncară, iată-i din nou strecurîndu-se printre zidurile impozante ale Alpilor, spre Torino. Peste întreg peisajul se lăsase o zăpadă imaculată, scînteietoare, proaspătă, neîntinată de picior de om, sclipind în soarele după-amiezii, pe munţi, pe şine, pe acoperişul trenului. Cădea înserarea. Şi în gări, obişnuita forfotă.

La Torino sosiră pe întuneric. Mulţi pasageri coborîră, alţii noi se urcară în tren. Alvina şi Cicio stăteau alături. Erau toropiţi de oboseală - dar se găseau în Italia. Se duseră să ia cina în gară. Şi apoi se avîntară în noapte spre Alexandria, Genova, Pisa şi Roma.

Trenul era mai puţin aglomerat, urcuşul greoi se terminase, în Italia se simţeau mai uşuraţi. Cicio intră în vorbă cu alţi pasageri, iar Alvina îşi vîrî perna sub cap şi moţăi pînă la Genova. Aici, o nouă lungă aşteptare, după care adormi iar. Se trezi cu marea la picioare - o mare poleită de clarul de lună, o mare ce sălta zglobie pînă aproape de roţile trenului. Trenul unduia chiar la muchea Mediteranei, strecurîndu-se printre golfuri, pe sub castele

de basm cățărate pe stînci şi pe faleze ce se precipitau abrupt în mare, o feerie nocturnă, fără de sfîrşit. Alvina era fermecată, fermecată de însăşi splendoarea universului. Şi îşi spunea: "Oricît de urîtă şi de dură e viaţa, oricît de cîinoasă au făcut-o oamenii, lumea în sine e un loc miraculos, vrăjit, uimitor. Lumea e un loc formidabil!"

Aţipi iar. Şi în somnolenţa ei era conştientă de mare, de tuneluri, de munţi, de faleze, de lacuri argintate de lună, de apropierea zorilor. Şi odată cu zorii se ivi şi Pisa. În lumina tulbure, perlată, văzu pe o placă de tablă cele patru litere magice: "Pisa". Aflase de la Cicio că aici se schimba trenul pentru Florenţa. Totul o încînta - i se părea extraordinar. Privi gara întunecoasă - şi deodată urechile îi fură izbite de un muget pătrunzător, scos parcă de trompeta unui copil. Dar nu asocie mugetul sirenei cu pornirea trenului.

Şi cînd ieşiră din gară, un soare glorios ţîşni parcă de-a dreptul din cîmp. Totul îi plăcea. Îi plăcea să se ştie în Italia, îi plăcea înaintarea ritmică a trenului, îi plăcea să vadă bancnote italieneşti în mîinile oamenilor, să audă vorbindu- se italieneşte în jurul ei, cu toate că limba suna mult mai puţin sonoră şi muzicală decît de aşteptase. Îi plăcea să contemple majestuosul peisaj antic. Citea întruna cripticele inscripţii din vagon: "*E periculoso sporgersi*" [1] şi "*E vietato fumare*".[2] Cicio i le traduse şi o învăţă cum se pronunţă. Italienii comunicativi îi întrebau dacă erau căsătoriţi, de ce neam era tînăra soţie, şi o priveau cu ochi calzi şi admirativi, cu toate că Alvina se simţea murdară şi teribil de obosită.

- Din Anglia? Da? Formoza ţara, li se adresa un bărbat din colţul compartimentului, mîndru să-şi valorifice cunoştinţele de limbă engleză.

- Nu tot atît de frumoasă ca Italia, răspunse Alvina.

---

1. E primejdios să te apleci pe fereastră. (it.)
2. Fumatul interzis. (it.)

- Ce spus?

Alvina repetă.

- Nu tot atît de formoza? Este acolo ceaţa? Da? Şi omul îşi plimbă degetele prin aer pentru a mima ceaţa. Dar formoza ţara... Mult... *comoda.*

După ce-şi isprăvi performanţele de limbă corcită, se retrase triumfător în colţul lui. Şi discuţiile continuară într-o italiană rapidă şi nazală. Femeile îşi simţiseră curiozitatea stîrnită. O măsurau pe Alvina, îi analizau fiecare părticică din trup. Ea îşi dădu seama că urmăreau să vadă dacă e însărcinată, Şi, desigur, îl întrebară pe Cicio în italiană dacă "aştepta un copil". Dar el scutură din cap, jenat, de parcă nu se pricepea ce să răspundă. Pe urmă, femeile începură să mănînce salam cu pîine şi găluşti de orez. Mîncau cu mîinile murdare şi beau vinul roşu direct din sticlă. Le oferiră şi lor, şi părură încîntate cînd Alvina acceptă nişte salam cu pîine. Cicio scoase coaja de la feliile de salam, şi îi făcu un sandviş. Femeile o urmăriră cum muşca din sandviş, de parcă li se înfăţişa cine ştie ce minune, şi o întrebară cu mîndrie:

- *Buono? Buono?*

Iar Alvina, care cunoştea cuvîntul, le răspunse dînd din cap:

- Da, e *buono!*

Ceea ce le produse mare mulţumire. Îi întinseră hîrtia cu felii de salam, şi începură să-i zîmbească generos şi s-o îndemne:

- *Se vuole ancora...*

Şi Alvina mînca, şi dădea din cap, şi le spunea:

- Da, e foarte bun.

Femeile şuşotiră între ele, dar Cicio le făcu semn din cap că nu. Totuşi una dintre femei şterse zdravăn, cu o batistă curată, gura sticlei de vin, şi i-o întinse Alvinei, spunîndu-i:

- *Vino buono! Vecchio! Vecchio!*

Cu gesturi sugestive ale capului, îi oferi Alvinei să

1. Dacă mai vreţi... (it.)

bea. Ea îi aruncă o privire lui Cicio, care urmărea scena, încurcat.

- Să beau? îl întrebă.

- Cum vrei, îi răspunse el cu un gest de nepăsare, specific italienesc.

Bău puţin vin, şi picături roşii i se prelinseră pe bărbie. Nu ştia să bea din sticlă. Dar vinul o încălzi şi o făcu să se simtă bine. Era cumplit de ostenită.

- *Le piace? Piace?*

- Întreabă dacă îţi place, îi traduse Cicio.

- Da, mult. Cum se spune "mult"?

- *Molto.*

- *Si, molto.* Fireşte, cunoşteam cuvîntul *molto* din muzică, îşi aminti ea.

Femeile scoaseră exclamaţii de plăcere, dădură din cap şi îi zîmbiră, iar trenul îi scutură mai departe, pînă sosiră la Roma. Iar bagaje coborîte din tren, o frenetică luare de rămas bun, forfotă de oameni în gară. *Roma! Roma!* Dar pentru Alvina Roma nu a însemnat decît un nume pe o plancardă de tablă, şi învălmăşeala de oameni, şi Cicio alergînd în urma hamalului, şi un prînz în restaurantul aglomerat al gării.

Imediat după ce mîncară se urcară în alt tren. Noi persoane în compartiment. De astă dată se îndreptau spre Neapole. Alvina era doborîtă de oboseală. Peisajul devenise monoton, plat, plicticoasa Campagna, şi nesfîrşitele ruine ale apeductului. Un tramvai răzleţit parcă de orice oraş omenesc, care mergea în direcţia Frascati, huruia pe lîngă calea ferată.

După un timp ţinutul începu să se onduleze în dealurile care prevesteau noi munţi; văi adînci, plantaţii de trestie şi, treptat, orăşelele străvechi, îngrădite de ziduri groase, căţărate pe pantele munţilor ce păreau să izbucnească direct din cîmpia plată, ca în nişte gravuri topografice, rîuri repezi, strecurîndu-se printre hăţişuri sălbatice; totul avea un aspect antic, primar, neîntinat, necălcat parcă de picior de om, în pofida secolelor de civilizaţie pe care le purtau în spate. Erau munţii Albani,

de la sud de Roma. Trenul urca pante povîrnite, cobora în văi sălbatice, şerpuia pe serpentine.

Călătoria se apropia de sfîrşit dar Alvina era prea zdrobită de oboseală ca să se poată gîndi la ce va urma. Se îndreptau spre satul lui Cicio, unde aveau să se instaleze în casa unchiului său, fratele mamei lui. Unchiul locuise pe vremuri la Londra, şi lucrase ca model al unui pictor. Cînd se reîntorsese cu banii agonisiţi, îşi clădise o casă pe pămîntul primit de la tatăl lui, bunicul lui Cicio. Nevasta îi murise, copiii îi plecaseră care încotro, şi acum locuia acolo singur cuc. Era tatăl lui Giuseppe, patronul restaurantului londonez, în casa căruia locuiseră.

Mai mult nu ştia. O bucată din pămîntul de acolo, din satul Pescocalascio, îi aparţinea lui Cicio. Un pămînt străvechi, sălbatic, lăsat mamei lui de acelaşi bunic, un ţăran care muncise din greu toată viaţa lui. Acum, pămîntul lui era lucrat de cei doi unchi, Pancrazio şi Giovanni. Pancrazio era unchiul mai avut, cel care lucrase ca model la Londra şi construise "vila". Giovanni - de Giovanni Alvina nu ştia mare lucru. Atîta tot putuse afla de la Cicio.

Pancrazio trebuia să-i aştepte la gară. Cicio adună toate bagajele, îşi puse pălăria, de astă dată drept, pe creştet, şi urmări pe fereastră munţii dinţaţi, care se profilau în lumina după-amiezei. În valea dintre două dealuri stîncoase, se ivi un oraş, aşternut pe o fîşie de şes ce se pierdea în munţi, ca o rîpă. Trenul opri. Sosiseră la destinaţie.

Alvina coborî cu greutate din tren - oboseala o doborîse. Era patru după-masa. În gară, Cicio îl căută din ochi pe unchiul lui, dar nu era nicăieri de văzut. Îşi lăsă valizele jos, îi ceru Alvinei să le păzească, iar el se duse că caute depozitul de bagaje. Un hamal se apropie, vorbindu-i de zor, dar biata Alvina nu înţelese ce voia de la ea. În cele din urmă se ivi Cicio, încărcă unul din cufere în spinare, iar hamalul luă celălalt cufăr. Alvina rămase din nou singură, înconjurată de valizele de mînă. Urmări trenul care se pusese din nou în mişcare. În sfîrşit reveni

Cicio cu hamalul, luară bagajele, o luară şi pe ea, şi ieşiră printr-o poartă în piaţa pustie din spatele gării, unde staţionau două omnibuze antediluviene şi cîteva trăsuri. Cicio urcă şi legă valizele pe acoperişul unuia dintre omnibuze, ajutat de un om. După ce isprăvi, Cicio întinse omului şi hamalului cîte o monedă de şase pence. Hamalul aruncă moneda cît colo, şi se porni să dea din mîini şi să vocifereze violent. Începu şi Cicio să ţipe la el, şi se ciorovăiră ca două păsări înfuriate. În sfîrşit, apăru şoferul, o ditamai namilă mustăcioasă. Pînă la urmă, Cicio se mai lăsă cu patru pence, iar hamalul, îmbunat, le ură un inimos "*buon viaggio*".

Alvina se pomeni iarăşi pe o banchetă, cu Cicio lîngă ea. Şi de îndată ce se aşezară, cineva li se adresă într-o engleză sonoră:

- Unde aţi fost? Cum de v-am scăpat în gară?

Li se înfăţişă unchiul Pancrazio, un om mărunt de statură, neglijent îmbrăcat, arătînd mai bătrîn decît cei şaizeci şi ceva de ani pe care-i avea; purta o mustaţă falnică, avea ochii înroşiţi, şi o faţă puternic zbîrcită. Cicio îl prezentă Alvinei.

- Nu înţeleg cum de nu v-am văzut în gară! se tot mira el. Doar eram acolo cînd a sosit trenul, se vede c-am avut orbul găinilor.

Dar se vedea şi mai bine că era puţin băut. Pe urmă nu mai putură să comunice cu el, pentru că vehiculul era supraaglomerat de ţărani cu pălării negre şi mantale mari, impunătoare. Pancrazio îşi găsise loc în capătul opus, şi rămăsese încremenit acolo, cu faţa lui zbîrcită, impasibilă, şi cu ochii cam sticloşi, cu marginile înroşite. Ochii lui aveau irisul gălbui, ca şi cei ai lui Cicio, numai că pleoapele îi cădeau grele, îngustîndu-i privirea, făcîndu-l să semene cu un motan bătrîn, desfrînat. Din cînd în cînd îndrepta spre Alvina cîte o privire impasibilă, lipsită de curiozitate - nu o examina. În cea mai mare parte din timp a zăcut nepăsător, îndepărtat, ca un indian piele-roşie.

La un moment dat, se căţără în omnibuz un preot corpolent, îmbrăcat în negru. Uşa se închise cu greu în

urma lui. Omnibuzul era atît de înţesat, încît nu aveai unde arunca un ac. Al doilea omnibuz plecase înaintea celui în care se găseau Alvina şi Cicio.

Soarele se pregătea să asfinţească pe după munţi, şi cîmpul era invadat de umbrele înserării. Omnibuzul se lansase în viteză pe un drum drept, mărginit de ogoare, care, dintr-un anumit punct, urca direct în munţi. Pe marginea şoselei treceau ţărani în mantalele lor somptuoase, şi ţărănci în fuste înfoiate, pieptare albe şi bluze cu mîneci umflate. Mînau vaci sau capre sau duceau de căpăstru cîte un catîr încărcat de poveri. Femeile purtau pe cap basmale colorate, întocmai ca femeile care, în copilăria Alvinei, bîntuiau pe la serbările şcolii duminicale oferindu-ţi să-ţi citească viitorul în biletele scoase de un papagal verde. Urcau spre munte, lăsînd în urmă oraşul.

La un moment dat, la o răscruce de drumuri, omnibuzul se opri răbdător, lîngă un pîrîu glacial, ca să lase să treacă un convoi de boi suri ce trăgeau o încărcătură de buşteni. După boi, apărură şi ţăranii care-i mînau. Se auzea şopotul pîrîului glacial, şi tălăngile vacilor mînate spre casă, laolaltă cu caprele şi porcii, pe marginea ierboasă a drumului şi prin păşunile verzi, catifelate. Pasagerii din omnibuz coborîseră ca să-şi dezmorţească mădularele şi să mai schimbe un cuvînt între ei, şi pe uşile deschise pătrundea un aer rece, usturător. Pe măsură ce asfinţitul brăzda cerul cu reflexe rubinii, zăpada de pe crestele munţilor căpăta o ciudată strălucire irizată, trandafirie, ireală, în timp ce în vale se aduna tot mai mult întuneric.

După o jumătate de oră de aşteptare, şoferul veni alergînd pe marginea şoselei, pasagerii îşi reluară locurile, iar, omnibuzul îşi reluă urcuşul pe drumul care se îngusta tot mai mult. Se opinti gîfîind pe prima serpentină. În partea dreaptă priveai direct într-o prăpastie adîncă, vag luminată încă de dîrele sîngerii ale asfinţitului. Drumul urca printr-o trecătoare, şerpuind în serpentine şi curbe spectaculare. Pe alocuri, povîrnişul era aproape

perpendicular şi omnibuzul se împingea greoi şi precaut, apoi descria cîte o curbă, se angaja într-o nouă serpentină, după care se opintea iar pe o pantă înaltă. Hăurile din dreapta dispăruseră şi acum urcau în spaţiul strîmt şi cotit dintre doi pereţi de munte, cu colţi de stîncă ce se precipitau deasupra drumului, în întunericul tot mai ameninţător. Dar omnibuzul, gîfîind astmatic, urca şi cotea şi se căţăra şi nu se lăsa. Ici colo se ivea cîte o casă, pe alocuri pădurici de stejar, cîte o rîpă colţuroasă care despica zidul muntos, apoi din nou sclipirea magică a zăpezii de pe piscuri, încununînd tenebrele pămîntului.

Alvina privea drept în faţă şi de cîte ori vedea cerul apărînd între două piscuri, gîndea că au şi ajuns pe creastă. Dar omnibuzul ocolea pe o nouă serpentină, rotindu-se în jurul muntelui.

În sfîrşit, un cătun agăţat pe un podiş. Probabil că aici vor coborî. Nu. Coborî doar tînărul voinic şi arătos aşezat în faţa ei, bombănind înciudat pentru că şoferul nu voise să staţioneze unde îi ceruse el, şi-l lăsase la distanţă de drum. Toţi pasagerii ţinură partea tînărului şi-l bodogăniră pe şofer. Preotul mătăhălos se strecură pe locul eliberat de tînăr. Şi omnibuzul începu din nou să zigzagheze şi să se înfăşoare ca o bobină pe cotorul muntelui, tot mai sus, către limanul de cer dintre creste.

În sfîrşit apărură nişte căsuţe risipite printre stînci, şi omnibuzul opri într-o piaţetă. Bagajele fură dezlegate şi date jos de pe acoperiş. Şi Alvina coborî în centrul rudimentar al unui orăşel de munte străvechi, parcă neprihănit de civilizaţie. Pe un dîmb se înălţa biserica. La dreapta un drum pietros cotea în valea deschisă. Cîteva case mai acătării, printre care se prizăreau nişte coşmelii prăpădite. Şi de jur împrejur, copaci scheletici, desfrunziţi. Cerul era bătut în stele mari, strălucitoare, aerul tăios. În piaţă, un furnicar de oameni întunecaţi. Femei cu nişte găteli complicate pe cap, în formă de scoică, evocînd bonetele cameristelor din casele bogătaşilor, se apropiară şi se zgîiră la ei. Muntence cu faţa aspră ca piatra.

Pancrazio discuta de zor cu Cicio, în dialectul lor, apoi o dădu pe engleză:

- N-am putut face rost de un docar, să vă iau de la gară. Dar o să găsesc eu unul pe aici. Şi acum ce aveţi de gînd? Pînă mă întorc eu, lăsaţi-vă bagajele la Grazia.

Intrară într-un fel de hrubă care purta numele de "Restaurantul poştei", cu pardoseală de pămînt pe jos şi mirosind a murdărie de pisici. În jurul unui arzător de aramă în care clipea anemic puţin jăratic, se adunaseră vreo trei bătrîne care-şi încălzeau mîinile. Bărbaţii trăgeau vîrtos la măsea. Cicio comandă cafea cu rom, şi Grazia, patroana cu faţa dură şi o bonetă cam mototolită, luă nişte ceşti de cafea murdare, le clăti într-o apă şi mai murdară, apoi luă ibricul de pe jăratic, turnă în ceşti cafeaua clocotită dar stătută, şi o stropi cu rom. Adăugă în fiecare ceşcuţă cîte o linguriţă de zahăr, şi o amestecă neglijent, dînd pe dinafară, astfel încît în farfurioare se formase cîte o mică baltă de cafea.

Cicio sorbi cafeaua şi Alvina, vrînd să-l imite, îşi fripse buzele. Cicio plăti şi ieşiră iar în aerul îngheţat.

- Ce doreşti să cumperi? îl întrebă Pancrazio care revenise.

- Ce să cumpăr?

- Merinde. Aţi adus provizii cu voi?

- Nu.

Porniră pe drumul pietros şi întunecat pînă la o măcelărie, unde luară o bucată mare de carne însîngerată, apoi la brutărie de unde luară nişte pite uriaşe. Mai cumpărară zahăr şi cafea, iar Pancrazio li se plînse în engleza lui îngrijită că unt nu se poate găsi. Femeile cu bonetele lor înalte şi ciudate şi cu feţele colţuroase se apropiau mereu de ei, se uitau la Alvina ca la o arătare şi puneau felurite întrebări. Cicio şi Pancrazio le răspundeau cu răceală şi cu *hauteur.*[1] Evident, între sătenii din Pescocalascio şi aşa-zişii orăşeni din Osson nu se stabiliseră relaţii de prietenie. Alvina se simţea ca

1. Superioritate. (fr.)

într-o junglă sălbatică, primitivă, în bezna acestui straniu orăşel de munte.

După ce cumpărară proviziile de hrană, se instalară într-un docar cu două roţi, procurat de Pancrazio. Alvina şi Cicio în spate, Pancrazio pe capră, lîngă vizitiu, iar valizele claie peste grămadă la picioarele lor. Geamantanele mai mari fuseseră depozitate la Grazia, urmînd să fie ridicate a doua zi. Era un frig înţepător şi o beznă care licărea de ger. Încă nu se arătase luna.

Docarul o porni la vale pe drumul albicios, luminat doar de stele, care coborau de pe platou în groapa de beznă de la poale. Îi sălta şi-i scutura în întuneric, îndreptîndu-i spre alt întuneric, iar vizitiul, destul de neatent, se întreţinea cu calul spectral, adresîndu-i felurite exclamaţii şi şfichiuindu-i crupa cu biciul. Dar nici pe Pancrazio nu-l scutea de întrebări.

Alvina se înghesuia în Cicio, pe care nimic nu părea să-l afecteze. Vîntul îi biciuia faţa îngheţată, stelele licăreau cristaline şi reci. Şi coborau printre hîrtoape, jos, pe sub stînci colţuroase, tot mai jos, spre miezul întunericului. Cicio stătea aplecat în faţă, privind drept înainte. Alvina nu vedea decît un amalgam de munţi, stînci şi stele.

- Nu mi-ai spus că ţinutul e atît de sălbatic, vorbi ea într-un tîrziu.

- Nu e, răspunse Cicio cu un glas chinuit, şi o notă de suferinţă. Apoi îşi puse mîna pe braţul ei şi o întrebă: Nu-ţi place?

- Ba îl găsesc minunat, răspunse buimacă.

Cicio o înconjură cu braţul şi o strînse pătimaş. Dar Alvina nu simţea nevoia de sprijin moral. Totul îi apărea, într-adevăr, ireal de frumos, năucitor. Nu înţelegea de ce se întristase Cicio, de ce părea să-şi fi pierdut curajul. Ea nu pricepea decît splendoarea decorului halucinant în lumina stelară, şi senzaţia coborîrii precipitate, înfricoşătoare, ameţitoare.

În sfîrşit ajunseră la fundul plat al văii, pe drum drept. Apăru o casă, cu un foc firav aprins afară, şi nişte siluete

fantomatice în lumina focului.

- Ce fac acolo? întrebă ea.

- Nu ştiu, răspunse Cicio, şi traduse întrebarea în italiană: *cosa fanno loro?*

- *Ka...? Fanno il buca,* răspunse vizitiul.

- Spală rufe, îi traduse Pancrazio.

- Spală rufe?

- Le fierb în cazan, o lămuri Cicio.

Docarul uruitor înainta în noapte, scuturîndu-i pe şosea. Alvina distingea în întuneric cărările povîrnite şi munţii abrupţi din jur. Sus, pe cer, lucea Carul Mare. Şi pentru prima oară în viaţa ei se simţi pierdută, într-adevăr o fată pierdută. Evadase din lume, trecuse dincolo de hotarele civilizaţiei, şi se pierduse în misterul unor meleaguri neumblate. Era pierdută pentru Woodhouse, pierdută pentru Lancaster, pentru Anglia - pierdută pentru tot şi toate.

Trecură printr-o pădurice de un întuneric opac, în care se auzea clipocitul unui pîrîu repede. Docarul se opri pe neaşteptate. Dintr-o poartă luminată se materializă o figură, care apoi se topi din nou în întuneric.

- Coborîm aici, anunţă Pancrazio. Docarul nu poate răzbate mai departe.

- Am ajuns? întrebă Alvina uşurată.

- Nu încă, mai e o milă de drum. Dar trebuie să mergem pe jos, că nu-i drum de trăsură.

Cicio întrebă ceva în italiană. Alvina coborî.

- Bună seara, n-aţi îngheţat? se auzi o voce aspră de femeie, vorbind o engleză italianizată.

Alt membru al familiei lui Cicio. Alvina se uită la femeia chipeşă, trupeşă, întunecată, şi cu voce aspră, a cărei siluetă se decupa în lumina unei uşi.

- Mi-e frig, răspunse Alvina.

- Intraţi să vă încălziţi puţin, o pofti tînăra.

- Aici locuieşte soţul surorii mele, o lămuri Pancrazio.

Alvina intră într-un fel de han. Pardosit tot cu pămînt, şi avînd în centru o tingire uriaşă cu cărbuni aprinşi, care părea un eleşteu de rubine. La o masă de lemn negeluit,

niste bărbaţi îmbrăcaţi în paltoane şi cu pălăriile pe cap jucau cărţi, la lumina unei lămpi de gaz, în timp ce hangiul le tot turna vin în căni.

- Veniţi mai aproape, să vă încălziţi, o pofti gazda, arătînd spre lacul de jăratic. Îi dădu un scaun şi Alvina se aşeză. Bărbaţii o măsurară din priviri, fără să-şi întrerupă o clipă jocul. Cicio aduse înăuntru bagajele. Cînd îl văzură, bărbaţii se sculară în picioare şi-l salutară zgomotos, aruncîndu-i cîte o privire şi Alvinei, de parcă ar fi fost o apariţie de pe altă planetă. Vorbeau un dialect dur, italienesc, amestecat cu unele cuvinte americane.

Pe urmă părură să se sfătuiască între ei, iar Cicio se apropie de ea şi-i spuse:

- Ne întreabă dacă nu vrem să înnoptăm aici.

- Nu, cred că e mai bine să mergem acasă.

Cînd auzi cuvîntul "acasă", Cicio îşi întoarse faţa, întunecat.

- Eu cred că te-ai simţi mai bine peste noapte aici decît în biata mea locuinţă, se amestecă Pancrazio. Ştii, eu trăiesc singur, nimeni nu are grijă de gospodărie...

Alvina se uită în jur la peştera în care se găsea, şi la bărbaţii bolovănoşi, cu pălării negre. Îşi punea întrebarea cum s-ar putea simţi mai bine aici.

- Nu face nimic, stărui ea, prefer să ne continuăm drumul.

- Bine, atunci trebuie să luăm catîrul, spuse Pancrazio cu o stoică hotărîre.

Şi ieşiră din încăpere. Un om mărunt de stat, cu o înfăţişare ca de bandit de drumul mare, se ivi dintr-o şură, ţinînd un felinar în mînă. Purta o manta cu gulerul ridicat pînă la nas, o pălărie trasă pînă peste sprîncene, obiele albe la picioare legate cu curele de piele încrucişate, şi opinci de piele.

- Fratele meu, Giovanni, făcu Pancrazio prezentările. E cam sărac cu duhul.

Pe urmă i se adresă lui Giovanni, răpăind în dialect. Omul o salută pe Alvina ducîndu-şi un deget la pălărie, şi-i înmînă lui Pancrazio felinarul. Şi apoi se lăsă înghiţit

de întuneric. După o bucată de timp, însă, reapăru cu un catîr. Cicio scoase din nou bagajele şi la lumina felinarului încărcară bietul dobitoc, legîndu-i poverile de o parte şi de alta, într-un echilibru îndoielnic. Pancrazio îl luă de căpăstru şi îl trase:

- Merge! Voi porniţi înainte, şi eu vă urmez.

- Hi-i-i, îndemnă Giovanni catîrul, plesnindu-l peste coapsă.

Pe urmă îl apucă de funie şi începu să călăuzească micul convoi prin beznă, păşind ferm pe picioarele înfăşurate în obiele albe, soioase, care-i ieşeau ca doi stîlpi mobili de sub mantaua neagră. Alvina auzea fîşîitul opincilor pe piatră şi tropăitul calm al măgăruşului.

Ea mergea lîngă Cicio, care purta felinarul. În faţa lor catîrul îşi bălăngănea poverile, şi în faţa catîrului păşea ferm Giovanni. Drumul se strecura printre copaci şi erau tot timpul însoţiţi de susurul unei ape care se prăvălea repede. Cînd şi cînd, trebuiau să se ferească de cîte o stîncă dinţoasă, ce-şi năpustea colţii spre ei. Era un ger înfiorător şi drumul îngheţase, întărindu-se ca piatra. Pe cer, puzderie de stele clipitoare.

- Ce straniu e totul! mumură Alvina. Te bucuri că te întorci acasă?

- Nu-i casa mea, se stropşi Cicio, de parcă îl ustura cuvîntul "casă". Mă bucur însă că o s-o văd din nou. Dar nu-i un loc pentru oameni tineri. Ai să vezi şi tu că n-o să-ţi placă.

Alvina era mirată să-l vadă atît de cătrănit. Şi Pancrazio, care venea în fugă după ei ca să-i ajungă, arăta la fel de necăjit.

- Cred că eşti moartă de oboseală, îi spuse el. Trebuia să fi dormit noaptea asta sus, în oraş.

- Oboseala mi-a trecut, răspunse Alvina, dar mi-e o foame de nu văd cu ochii.

- Bine! Cînd ajungem la locuinţa mea, o să mîncăm ceva.

Şi continuară să străbată întunericul. Pancrazio luă felinarul din mîna lui Cicio şi se apropie de catîr, să

verifice încărcătura. O pită uriaşă, rotundă şi turtită, scăpă pe jos, trăgînd o bocceluţă după ea. Pancrazio începu să înjure de mama focului, în dialect, dîndu-i lui Giovanni felinarul. Cicio ridică pita de pe jos.

- Rupe-mi o bucată, îi ceru Alvina.

Şi amîndoi se porniră să mestece pîine goală, în întuneric.

Curînd, Pancrazio opri catîrul, luă felinarul de la Giovanni şi le comunică:

- Aici părăsim drumul mare şi o luăm pe o scurtătură.

Îi indică Alvinei, luminîndu-i cu felinarul, o cărăruie care se strecura printre hăţişuri. Alvina începu să coboare cărarea abruptă, în timp ce Pancrazio, precaut, îi lumina drumul. În spatele lor venea Giovanni ducînd catîrul de căpăstru. La capătul cărării ajunseră în albia pietroasă, albicioasă, a unui rîu de munte. O albie largă, plină de bolovani albi, care sclipeau în lumina stelelor. Şi tot timpul îi însoţea acelaşi şopot de apă repede. Un loc sălbatic, ce părea necălcat de picior de om. Pe malul celălalt, destul de îndepărtat, se vedeau alte hăţişuri compacte, negre.

Pancrazio lumina albia cu felinarul, şi ceilalţi îşi căutau drum printre bolovani, pînă ajunseră la apa rîului - un rîuleţ îngust dar foarte repede. Peste apă fusese aruncată, în chip de punte, o scîndură lungă şi îngustă, într-un echilibru instabil. Alvina traversă cu mare teamă scîndura, urmată de Pancrazio cu felinarul în mînă. După el venea Cicio cu pîinea şi bocceaua căzută. În spate, pe bolovani, se auzeau copitele catîrului şi înjurăturile lui Giovanni. Cînd ajunseră pe malul celălalt, Pancrazio se înapoie, ca să-i lumineze şi lui Giovanni drumul. Alvina văzu catîrul apropiindu-se de rîu, apoi rămînînd locului, proţăpit pe picioarele din faţă, cu botul în jos, adulmecînd apa.

- Hiii! Hiii! îl îndemnă de zor Pancrazio, şfichiuindu-i coapsele.

Dar catîrul îşi întoarse botul într-o parte şi nu se clinti. Pancrazio, mînios, apucă funia şi îl tîrî după el în susul

albiei.

- Cine i-a mai inventat şi pe catîri! Nişte dobitoace îndărătnice făcute numai ca să-ţi scoată sufletul.

Vocea lui furioasă spinteca întunericul îngheţat. Cicio începu să rîdă. El şi Alvina se opriseră pe malul celălalt al rîului şi- i urmăreau pe cei doi bărbaţi care urcau cu felinarul şi catîrul.

Scena se repetă aidoma: măgăruşul îşi apleca botul şi-l retrase de îndată ce simţi apa. Iar înjurături şi plesnituri de bici. Nici gînd. Catîrul, după o matură şi lungă chibzuinţă, se dădu îndărăt. O nouă explozie de înjurături italieneşti cutremură aerul îngheţat. Şi cei doi cu felinarul urcară şi mai sus, devenind aproape invizibili.

Alvina şi Cicio îi urmăreau. Felinarul apărea ca un punctuleţ luminos. Şi, deodată, un răget, un tropot, un plescăit.

- A trecut apa, anunţă Cicio.

Pancrazio reapăru cu felinarul.

- Blestemată dihanie! O să-i sucesc gîtul cu mîna mea! strigă.

- Nu-i deprins cu apa? întrebă Alvina.

- Ba bine că nu. Dar nu trece decît pe unde i se năzare.lui. Orice i-ai face!

În vecinătatea tufişurilor de pe celălalt mal, aşteptară catîrul care tropăia tacticos peste pietre, tras de Giovanni cel răbdător. De aici începură să urce o potecă povîrnită, pietroasă, care se furişa printre ridicături. Un urcuş greu, care o dădu gata pe Alvina. Dar îşi oţeli puterile. Şi iar se opriră să aştepte tacticosul catîr, după care făcură la dreapta, pe sub nişte arbori stufoşi. În întuneric se deslușea o casă.

- Asta-i? întrebă Alvina cu sufletul la gură.

- Nu. Şi asta-i tot a mea, dar nu aicea locuiesc. Puţin mai departe. Dar tot pămîntul ăsta e al meu.

Urcară în continuare, pe un pămînt dur, năpădit de tufe de iarbă. Urcuşul se termină în faţa unei îngrămădeli înalte de bolovani pe care trebuiră să-i escaladeze şi, în sfîrşit, le apăru în faţă o casă mare, impunătoare, învăluită

în beznă totală.

- Vai de mine! strigă Pancrazio. N-au făcut nimic din ce le-am cerut.

Începu să scoată nişte exclamaţii de exasperare.

- Ce n-au făcut? întrebă Alvina.

- Nici foc, nici lumină, nimic. Aşteptaţi puţin.

În sfîrşit, îi ajunse şi catîrul. Cicio, Alvina, Giovanni şi măgăruşul rămaseră locului aşteptînd în lumina argintată a stelelor, în faţa casei sălbatice. Pancrazio se făcuse nevăzut pe undeva prin spate. Cicio, mai cătrănit ca oricînd, îi spuse ceva lui Giovanni.

În sfîrşit se arătă Pancrazio cu felinarul şi le deschise uşa din faţă.

Alvina pătrunse într-un coridor larg, pardosit cu piatră, plin cu unelte agricole trîntite la nimereală; într-un colţ era un morman de paie şi o movilită de fasole boabe. Apoi urcă o scară de lemn, neacoperită. Asta-i tot ce reuşi să vadă în raza de lumină aruncată de felinar. Pancrazio trase de un şnur, dînd la o parte o perdea, şi intrară în bucătărie. O încăpere mare, cu pereţi afumaţi, un tavan boltit şi o vatră neagră, îngheţată. Un mobilier foarte sumar, rudimentar, înnegrit de funingine; o pardoseală de piatră, plină de gunoaie; ferestre cu zăbrele de fier, îngropate în zidul foarte gros; una din ferestre era astupată cu o scîndură. Întreaga cavernă părea un decor de teatru, în care nimeni n-ar fi putut locui în viaţa reală.

- Fac îndată lumină, anunţă Pancrazio. Luă o lampă de pe cămin şi îi potrivi fitilul.

Cicio lăsase pîinea şi bocceaua pe o ladă, şi stătea mut, în picioare, lîngă Alvina.

- E o încăpere frumoasă, îl încurajă ea.

Într-adevăr, sala cu tavanul ei boltit, zidurile groase şi afumate, vatra încăpătoare şi neagră, aveau un farmec lugubru. Dar Cicio părea să nu fi înţeles ce-i spusese şi-i zîmbi îndurerat.

Pancrazio aprinse lampa, şi Alvina privi de jur împrejur, nevenindu-i să-şi creadă ochilor.

- O să aprind focul, spuse Pancrazio. Cicio, tu ajută-l pe Giovanni să descarce bagajele.

Alvina nu se mai putea opri din cercetarea încăperii. În faţa sobei era o bancă lungă de lemn, cu speteaza spre interior. Sub o fereastră îngustă, ca o nişă în zidul masiv, se afla o măsuţă, iar pe marginea groasă a zidului în care era îngropată fereastra fuseseră depozitate ziare, scrisori, cuie şi un ciocan. Pe măsuţă trona o altă moviliţă de fasole uscată şi două căpiţe de ştiuleţi de porumb. Într-un colţ, pe nişte rafturi, stăteau, una lîngă alta, două farfurii de faianţă, ciobite, şi pe masa de dedesubt era aşezată o găleată cu apă şi un polonic mare. Mobilierul era completat de o ladă mare de lemn, două scăunaşe şi, lîngă vatră, o stivă de surcele, nuiele de papură, crenguţe de viţă, coceni de porumb, ramuri de stejar.

Pancrazio intră cu o încărcătură nouă de vreascuri.

- Afurisiţii, nimic n-au făcut din ce le-am cerut eu. N-au aprins focul, n-au făcut curăţenie în casă, n-au făcut nimic. Mă tem că n-ai să te simţi bine aici. Cînd nu-i o mînă de femeie care să facă ordine, toate-s cu susu-n jos.

Aruncă în vatră o mînă de nuiele şi le aprinse. Tişni o flacără luminoasă. Intră şi Cicio cu bagajele şi cu proviziile de hrană.

- Aş vrea să mă schimb, spuse Alvina. Şi mor de foame.

- Eu te sfătuiesc să rămîi cu paltonul pe dumneata. E foarte rece şi sala-i friguroasă.

Cu alte cuvinte, era o adevărată gheţărie. Alvina dîrdîia. Îşi scoase pălăria şi gulerul de focă.

- Vrei să frigem nişte carne? întrebă Pancrazio.

Aduse o tigaie, scoase nişte untură din lada de lemn care era cămara lui şi, ţinînd tigaia peste para focului, începu să prăjească bucăţi de carne. Alvina se oferi să pună masa, dar nu exista faţă de masă.

- Stăm aici pe bancă, lîngă foc, şi mîncăm, îi spuse Pancrazio.

Luă de pe raft cele două farfurii de faianţă şi mai

aduse o farfurie adîncă, trei furculiţe de tablă, două cuţite desperecheate, şi nişte sare zgrunţuroasă într-o cutiuţă de lemn. Şi le aşternu pe toate pe bancă. Cicio tăcea mîlc.

Banca era afumată de funingine şi slinoasă. Alvina se temea că o să-şi păteze paltonul. Totuşi se aşează vitejeşte pe bancă, cu farfuria în mînă şi cu furculiţa care se îndoia, şi mîncă o bucată de carne şi o bucată de pîine. Era extrem de neconfortabil, dar carnea era gustoasă şi focul se înteţise. Însă încăperea se umplu de un fum care-i ustura ochii. Cicio şedea lîngă ea şi înfuleca de zor.

- Totul mi se pare interesant şi amuzant, îi spuse Alvina.

Cicio privi cu ochii lui trişti, de animal rănit. Alvina nu înţelegea ce-l munceşte.

- Nu găseşti că-i amuzant? îl întrebă zîmbindu-i.

Îi răspunse şi el cu un surîs.

- Dar n-o să-ţi placă, adăugă.

- De ce? strigă ea speriată că prevestirea lui avea să se împlinească.

Pancrazio ieşea mereu cu felinarul în mînă. Mai aduse nişte pere smochinite, struguri albi cu boabe sferice, şi o mînă de nuci. Le oferi pe un şervet.

- Sper că perele mai sînt bune. Şi scuză, te rog, aspectele incomode ale casei mele.

Veni şi Giovanni şi aduse o oală cu supă şi o sticlă cu lapte. Pe bancă nu încăpeau decît trei persoane, aşa că-şi trase unul din scăunaşe în mormanul de surcele şi se aşeză şi el. Era un om de vreo cincizeci de ani, cu ochi albaştri strălucitori şi o faţă plată, dar cu o expresie blajină, uşor îndobitocită. Toţi trei bărbaţii stăteau cu pălăriile pe cap.

Giovanni adusese supa pentru el şi pentru Pancrazio, dar cum nu exista decît o singură lingură, întîi mîncă Pancrazio, apoi îi întinse oala şi lingura lui Giovanni care se împotrivi, dar pînă la urmă sorbi cîteva înghiţituri, îi paşă din nou oala fratelui său, şi aşa,

folosind lingura pe rînd, goliră toată oala. La urmă Pancrazio aduse şi nişte vin alb, nu prea gustos, pentru care îşi ceru scuze. O întrebă pe Alvina dacă vrea o cafea, şi biata de ea acceptă din toată inima.

Deşi focul îi dogorea obrajii şi partea din faţă a corpului, spatele îi era complet îngheţat. Pancrazio luă un ceaun, îi trecu o nuia lungă prin mîner şi i-l dădu lui Cicio să-l ţină deasupra focului ca să fiarbă laptele, în timp ce el aşeză pe spuză un ibric de aluminiu cu cafea. Şi îl puse pe Giovanni să sufle în foc printr-o ţeavă lungă de metal, care stătea sprijinită pe două picioruşe în celălalt colţ al camerei.

Giovanni idolatriza focul. Ochii îi scînteiară de fericire cînd începu să sufle în ţeavă. Mai zvîrli cîteva surcele pe foc, deşi Pancrazio protestă. Aranjă maldărul de vreascuri, apoi suflă în foc pînă ce izbucni o pălălaie mare, numai bună de fiert cafeaua.

- *Basta! Basta!* [1] strigă Cicio.

Dar Giovanni sufla din fundul rărunchilor, uitîndu-se la Alvina cu ochi strălucitori. Voia să facă un foc cît mai frumos, special pentru ea.

Serviciul de cafea se compunea dintr-o singură ceaşcă, o cană emailată şi un castronaş. Pancrazio rîşnea cu zgomot cafeaua. Bătrîn şi încovoiat de spate cum era, ducea în spinare toate treburile.

În sfîrşit Giovanni renunţă să mai sufle. Deasupra focului atîrna, agăţat de vatră, un ceainic cu apă care începuse să fiarbă. Cicio încercă să-l ia din cui şi îşi opări degetele. Ospăţul se încheiase şi Alvina se văzu liberă să se ducă la culcare. Pancrazio o porni în frunte pe scări, cu o lumînare aprinsă în mînă, după el urca Cicio ducînd ceainicul cu apă clocotită, şi în urma lor venea Alvina. Bărbaţii erau tot cu pălăriile pe cap, şi tropăiau lugubru pe treptele de lemn, neacoperite.

Dormitorul se dovedi o nouă gheţărie. O cameră spaţioasă, cu o podea de ciment, pereţi albi şi o uşă de

1. Gata! Gata! (it.)

sticlă ce răspundea într-un balconaş. Paturile de fier, înalte, albe, erau aşezate fiecare la cîte un perete, paralele, despărţite între ele de un lavoar sprijinit pe trei picioare.

Camera era literalmente îngheţată şi cimentul de pe jos era de-a dreptul gheaţă sub tălpi. Cicio se lăsă pe un scaun şi începu să- şi scoată ghetele. Alvina se îndreptă spre fereastră şi se uită afară. Luna se ridicase şi scălda peisajul într-o lumină de vis; zăpada de pe crestele dantelate scînteia ca diamantul în noaptea de cristal. Alvina ieşi o clipă pe balcon. Era un decor de feerie: luna de argint, piscurile de diamant, iar la poale căuşul văii adînci, poleite; clipocitul cristalin al rîului, şi de jur împrejur dealurile noptatice, învelite în hăţiş, şi arborii stufoşi. Un decor de feerie - dar de feerie polară.

- Ai face mai bine să închizi uşa, o sfătui Cicio.

Alvina se întoarse în cameră. Era doborîtă de oboseală, paralizată de frig, şi se simţea insuportabil de murdară în urma nesfîrşitei călătorii. Cicio se culcase fără să se mai spele.

- De ce foşneşte patul? îl întrebă ea.

Saltelele erau umplute cu pănuşi uscate de porumb, ceea ce le făcea foarte înalte şi fîşîitoare, ca un şarpe printre frunze moarte.

Alvina îşi clăti mîinile, zvîrli apa murdară pe fereastră, pe urmă se spălă zdravăn cu apă fierbinte.

- Mulţumescu-ţi Doamne că m-am putut spăla, oftă ea frecîndu-se cu ştergarul aspru. Aşa mai simţi că trăieşti!

Cicio o urmări în timp ce-şi peria părul. Era toropită de istoveală şi de frig. Se urcă, buimacă, în patul înalt, fîşîitor. Salteaua avea un ghemotoc drept la mijloc, şi era îngheţată. Încerca senzaţia că se prăbuşise în rîul cel rece. Păturile erau îngrozitor de grele. Era covîrşită de emoţii, de uluire. Se cutremură şi lunecă într-un soi de inconştienţă. Îşi dădea seama că Cicio era nefericit şi nu înţelegea de ce.

După o oră de somn letargic se trezi tresărind

puternic. Camera era îmbăiată în clarul de lună. Nu-şi dădea seama unde se găseşte. Se simţea înspăimîntată. Şi îngheţată toată. O cotropi groaza. Cicio zăcea nemişcat în pat, ca un mort. Totul avea un aspect fantomatic, groaza plutea în aer. Îşi spuse că o să moară de spaimă. Nu izbutea să se mişte sub greutatea păturilor. Ştia că totul în jur e înfiorător, că îi înăbuşă viaţa, că o ucide. Făptura ei era ameninţată în însăşi esenţa vitală. Peste o clipă se va preface în stană de piatră.

Izbuti, cu un efort supraomenesc să se ridice în pat. Nemişcarea lividă a lui Cicio era la fel de înspăimîntătoare ca tot ce o înconjura. Şi el o îngrozea. Ce să facă, unde să fugă? Era pierdută - pierdută - pierdută pe vecie.

Gîndul îi împuse mintea ca un pumnal. Coborî din pat, şi se apropie de Cicio. Era livid, înspăimîntător, dar cald. Îi simţi căldura învăluind-o, pătrunzînd-o, dizolvînd-o. Şi iarăşi patima lui aprinsă, deznădăjduită, îi stinse orice zvîcnire a conştiinţei.

Capitolul cincisprezece

Un loc numit Califano

Da, neîndoielnic, Alvina era o fată pierdută. Dezrădăcinată din tot ce însemnase viaţa ei. Ovidiu exilat în Tracia, a ştiut de ce se lamenta cu atîta sfîşiere. Sufletul are nevoie, în aceeaşi măsură ca şi trupul, de hrană. Şi cînd îi iei hrana cea de toate zilele, nu-l mai alină nimic.

În acest sat, Pescocalascio, însăşi majestatea şi dura forţă a munţilor şi a văilor părea s-o strivească pe fata crescută în domoala atmosferă a Angliei. Dar nu numai pe ea, ci şi pe localnici. Cicio şi Pancrazio se agăţau, în străfundurile lor, de Alvina, de parcă i-ar fi putut salva şi pe ei de la nimicire. Alvina se străduia să-şi oţelească, să-şi călească şi ultima fibră de curaj. Pentru că ştia că ea e sprijinul moral al celor doi bărbaţi.

Nu-şi dăduse seama de acest lucru de la bun început. Era prea buimăcită, prea uluită de întreaga bizarerie din jur; părea halucinată, în parte fascinată de splendoarea locului, în parte înspăimîntată de crunta apăsare, de aneantizarea făpturii ei. Era ca şi împietrită. Iar timpul se scurgea.

Se pare că există locuri prielnice şi locuri potrivnice, ostile fiinţei noastre psihice. Se pare că fiecare ţinut şi

fiecare ţară are nucleele sale de forţă negativă, locuri care se opun şi resping, refuză să se lase penetrate de cultura vie, de căldura vieţii.

Şi Alvina se rătăcise într-un astfel de loc, aici în inima munţilor Abruzzi.

Locuinţa lui Pancrazio nu se afla chiar în satul Pescocalascio, ci la un ceas distanţă de acesta, într-o aşezare numită Califano. Se mai aflau însă rămăşiţele unui soi de bordei primitiv, fără ferestre, în care totuşi, văzuseră lumina zilei Pangrazio şi mama lui Cicio; de aici descălecase familia Califano. Puţin mai încolo, era "vila" lui Pancrazio. Ceva mai jos, o clădire nouă, cu aspect modern, înfiptă în mijlocul unei pajişti necultivate. Aici locuiau ţăranii care munceau pămîntul. Şi mai jos, se răzleţeau alte şapte sau opt case. Într-una din ele locuia Giovanni. Dar pînă la Pescocalascio, adică pînă la o distanţă de un ceas de urcuş povîrnit, cu poteci strîmte, stîncoase, rîpoase, nu exista urmă de prăvălie, sau de dugheană, sau de oficiu poştal.

Dar în zilele însorite, totul apărea de o frumuseţe tulburătoare: erau zile calde, limpezi, azurii, care păreau să zburde printre măgurile de la poalele munţilor: dîmburi şi movile neregulat ondulate, sălbatice, purtînd pîlcuri de stejari cafenii, frunzoşi, nalbe uriaşe şi tufe de grozamă; unele dintre ridicături erau cultivate primitiv, sporadic. Şi ce putea fi mai sublim decît să-l vezi pe Cicio într-o vale, dincolo de o mlaştină, arînd cu un plug tras de doi boi albi. Ce putea fi mai încîntător decît să coboare cu Pancrazio pînă la tufişurile dese de pe malul rîului, să traverseze albia bolovănoasă şi apoi rîul pînă la hăţişurile de pe celălalt mal, şi de acolo să se caţere pe scurtătura povîrnită pînă la drumul mare. Pancrazio era deosebit de bucuros cînd Alvina îl însoţea la Pescocalascio. Aprecia mult faptul că nu se arăta speriată, precum şi admiraţia ei faţă de măreţia locului.

Ce putea fi mai minunat decît un apus de soare de iarnă! Uneori, la întoarcerea din sat, Alvina şi Pancrazio zăboveau din cauza măgăruşului. Acesta călca la fel de

precaut şi tacticos pe pîrtiile înclinate care îngheţau de îndată ce pierea soarele. Şi de fiecare dată se încăpăţîna să nu treacă rîul, în timp ce umbrele violacee ale amurgului se cuibăreau în albia pietroasă şi alburie, iar pe creste - Doamne, cîtă splendoare! - zăpada se învăpăia şi trimitea scînteieri de rubin spre cerul albastru siniliu. Vîlvătaia roşie, de o măreţie păgînă, pe care o aprindea asfinţitul în văi, îţi lua graiul; o măreţie aprigă, evocînd jertfele sîngeroase aduse zeilor antichităţii. Alvina simţea că se operează o prefacere în ea, că se transfigurează, că i se revelează un mister al vieţii. Şi inima i se îndîrjea. Da, zeii aveau dreptul să ceară jertfe omeneşti, aveau un drept inamovibil. Zeii crunţi, cruzi, care-şi muiau buzele în sînge de om, aceştia erau zeii adevăraţi.

Sensibilitatea de medium hipnotic caracteristică Alvinei era chinuită de nostalgia şi totodată de groaza inspirată de trecutul păgîn pe care-l intuia permanent. Nu era lucid conştientă de acest lucru. Dar vibra în ea o coardă neştiută, dureroasă, care-i scormonea sufletul - niciodată trupul - deşi avea substanţă fizică. Cîteodată, cînd cobora clina stîncoasă a unui deal şi-l zărea brusc în vale pe Cicio, în cămaşa lui albă, împingînd coarnele plugului tras de boii majestuoşi, albi-cenuşii ca aripile fluturelui de noapte, înaintînd lenevos, legănat şi tăind brazdă în pămîntul înţelenit, Alvina se simţea aproape cuprinsă de un leşin, atît de acut intuia lumea antichităţii, cu îndeletnicirile-i identice. Şi Cicio era atît de mut, atît de închistat în misterul lui, închizînd atîta durere, de parc-ar fi fost înfricoşat de el însuşi şi de ceea ce se ascundea în el. Şi întreaga lui intensitate se revărsa asupra ei. Alvina îşi spunea că n-o să poată supravieţui.

Cîteodată se ducea să culeagă ghindă, o ghindă mare, specială, foarte preţuită în acest ţinut unde porcul era socotit aproape obiect de veneraţie. Culegea în tăcere, pînă-şi umplea coşuleţul. Şi din depărtare răzbeau zgomotele antice: Giovanni despica lemne cu toporul, Cicio mîna boii, Pancrazio îşi ocăra măgăruşul,

un ţăran înfigea sapa în pămîntul pietros. Toate aceste sunete ancestrale se făceau auzite peste zgomotul de fond al rîului care se prăvălea şi peste suflarea neîntreruptă a zăpezilor de pe piscuri. Şi în acele momente cunoştea o fericire aprigă, dîrză, venită de dincolo de disperare. Nimeni nu avea să-i mai descopere vreodată urma. Trecuse dincolo de lume, în pre-lume, alunecase îndărăt, în eterna antichitate.

Şi atunci o vedea urcînd dealul pe Maria, bătrîna soţie a lui Giovanni, cea cu faţă de spiriduş. Mîna vaca la deal, ducînd-o de-o funie legată de coarne; o călăuzea, ferind-o de fişiile semănate cu grîu şi îndreptînd-o spre peticele de păşune ierboasă de pe lîngă tufişuri. Maria purta, ca toate ţărăncile de prin partea locului, o fustă înfoiată, un pieptar alb, o cămaşă cu mîneci umflate, iar pe cap, o basma roşie. Numai că fusta era murdară, ca şi faţa ei, iar cerceii de aur atîrnau agăţaţi de nişte urechi care arătau de parcă nu fuseseră niciodată spălate. Părea afumată şi înnegrită de cît fum înghiţise.

Maria, cu basmaua roşie legată pe cap, mînînd vaca albă, se apropia de Alvina rîzînd, ştiind că ea se teme de vaci. Începea să-i vorbească pe o voce stridentă, în dialect. Alvina se străduia să înţeleagă măcar un cuvînt. Cu neputinţă; vorbea păsăreşte. Ai fi zis că scotea nişte sunete nearticulate, ca animalele. Asta nu era limba italiană. Cu toate acestea, ascultîndu-i întruna pe cei din jur vorbind în dialect, urechea Alvinei începuse să se deprindă şi să desluşească unele expresii.

O îndrăgea pe Maria aşa cum îi îndrăgea pe toţi din familie. În felul lor primitiv, se purtau foarte afectuos cu ea. Cît se pricepeau ei, numai că nu se prea pricepeau. Îşi arătau multă bunătate unii altora, pentru că toţi se simţeau pierduţi, nişte aborigeni uitaţi de Dumnezeu, părăsiţi dincolo de lume. Pentru ei Alvina era o fiinţă superioară, venită de pe meleaguri superioare. Se bucurau cînd o vedeau dezghiocînd ştiuleţii de porumb sau adunînd ghindă. Toţi nu mai ştiau cum să-i intre în voie, de parcă Alvina le satisfăcea nevoia lor înnăscută

de a sluji pe cineva. Alvina, englezoaica, exercita asupra lor o vrajă magică şi, cît timp era mulţumită, se simţeau şi ei fericiţi şi uşuraţi să o aibă în sînul lor.

Dar şi momentele cînd era nefericită! Zilele lungi, sinistre, biciuite de ploaie rece şi de lapoviţă, cînd lumea paradisiacă de afară nu-i era accesibilă, iar interiorul casei era un infern. Bărbaţii supravieţuiau, în muţenia lor primitivă, pentru că ei aveau munca. Dar Alvina ce putea face?

Casa era îngrozitoare. Numai în două camere se mai putea, de bine de rău, trăi: bucătăria şi dormitorul Alvinei. Bucătăria cu ferestrele ei zăbrelite, îngropate în zidul gros, la înălţime, şi cu un geam spart, mereu astupat cu o scîndură, era ca o cavernă întunecoasă, boltită, iar aerul avea un miros înţepător din cauza fumului degajat de lemnele ude. Alvina se aşeza pe banca tare şi unsuroasă din faţa vetrei şi înteţea focul, aruncînd mereu pumni de surcele. Dar fumul îi dădea usturimi în gît, şi tot timpul avea senzaţia că e jegoasă. Nu avea nimic de făcut. În dormitorul ei era un frig de gheaţă, şi în alt loc nu se putea duce. Asculta, venind din depărtare, prin zăpadă, răgetul jalnic al măgarului.

Casa era mare, dar de nelocuit. Jos, la intrare, în stînga coridorului spaţios, care pe vreme rea, slujea drept adăpost pentru catîr şi pentru cîteva găini plimbăreţe, se găsea o cameră spaţioasă, prelungă, pe care Pancrazio o transformase în magazie de unelte şi în cămară de cartofi şi dovleci, şi în care cîţiva guzgani îţi făceau surpriza de a-ţi ieşi în cale cînd te aşteptai mai puţin. La dreapta coridorului era *cantina,*[1] altă hrubă tenebroasă, în care Pancrazio îşi ţinea butoaiele cu vin acru, şi unelte agricole. Din aceste încăperi se compunea parterul.

Cînd urcai, la primul cot al scării dădeai peste un hambar; în chip de uşă, se găsea o reţea de sîrmă prin care se vedeau stive portocalii de ştiuleţi de porumb, şi grămezi de boabe de grîu. La etaj erau patru camere, dar

1. Pivniţă. (it.)

numai dormitorul Alvinei şi al lui Cicio era mobilat. Pancrazio dormea într-o cameră goală, pe un morman de zdrenţe şi cîrpe vechi. În fund, într-o încăpere în care se uscau paiele, se afla un scrin ornat cu rămăşiţele unor cărţi vechi, dezmembrate, şi cu nişte fotografii îngălbenite, pe care Pancrazio le adusese din Anglia. Printre ele, în mod inexplicabil, se găsea şi o fotografie ponosită a Lordului Leighton. Şi, în sfîrşit, cea de a patra cameră, comunicantă cu cea în care erau depozitate cerealele, avea uşa permanent încuiată.

Aspectul exterior, în bătătura casei, era la fel de dezolant. Cîndva, fusese acolo o grădiniţă împrejmuită cu un gard de piatră. Dar păsările de curte, vacile, măgarul îi făcuseră de petrecanie. Acum, în tot locul, afară şi înăuntru, pămîntul sau podeaua erau presărate cu găinaţ, măgarul se deprinsese să-şi lase o grămăjoară de baligă în prag, unde fumega în aerul rece, în timp ce behăitul disperat se înălţa în tăriile cerului. Drum tăiat nu exista, doar nişte poteci adînci ca nişte făgaşuri, pline de bolovani, care duceau în vale, sau cărări abrupte, stîncoase, ce urcau pe munte. Făgaşurile din vale bălteau, chiftite de noroi şi apă, astfel încît erai nevoit să sari din piatră în piatră, cu riscul de a-ţi pierde echilibrul, sau să calci pe marginea foarte îngustă, ierboasă, a cărării.

Dar în dimineţile bătute de lapoviţă ce putea Alvina să facă? Pe la opt şi jumătate, Pancrazio îi aducea un ceainic cu apă clocotită. Doar el însoţise prin Europa gentlemeni englezi, cărora le fusese fie valet, fie model. Şi îi plăcuseră gentlemenii englezi şi învăţase de la ei cum să se poarte. Şi acum îi făcea mult mai multă plăcere s-o slujească pe Alvina decît să trudească pe pămînturile lui.

Cicio se deştepta cu noaptea-n cap şi o pornea aiurea, fără nici un rost precis, în felul nesocotit al italienilor. Alvina părăsea dimineaţa dormitorul ei alb, glacial, şi se ducea în bucătăria neagră, glacială. Pancrazio, plin de afabilitate, îi încălzea laptele în ceaunul

agăţat de un băţ şi ţinut deasupra focului. Se aşeza pe banca slinoasă şi îşi lua cafeaua cu lapte în care muia un colţ de pîine veche. Şi după aceea începea nesfîrşita zi.

Îşi spăla cana şi farfuria şi se apuca să deretice prin bucătărie. Deasupra focului, atîrna agăţat de un lanţ un alt ceaun mare, negru, în care Pancrazio fierbea hrana porcului, singura făptură pentru care se gătea în această gospodărie. Cicio intra bocănind şi aducea un braţ de ramuri ude, pentru foc, Pancrazio ba ieşea ba intra, şi supraveghea cu grijă ceaunul.

Într-o dimineaţă, Alvina hotărî să intre în acţiune şi să spele bine, cu apă fierbinte, toată vesela lor, de îndată ce Pancrazio avea să plece. Zis şi făcut, cînd Pancrazio ieşi cu preţiosul ceaun negru ca să-şi hrănească porcul, Alvina se lansă în spălatul vaselor. Toată zestrea bucătăriei era alcătuită din vreo şase oale de gătit şi cele cîteva farfurii de faianţă. Ceea ce nu-i luă mult timp. După care se apucă să frece zdravăn şi să răzuiască mesele şi rafturile. Îmbrăcă în hîrtie curată interiorul lăzii cu provizii. Curăţă şi spălă pervazurile groase ale ferestrelor înalte, şi poliţa de peste cămin, presărată toată cu resturi de ceară întărită şi plină de praf, picurată de lumînări. Şi după aceea veni rîndul băncii din faţa focului. O frecă de jeg şi o scoase la lumină. Apoi începu să arunce priviri cercetătoare la podea. Dar oricît simţ de curăţenie englezească ar fi animat-o, zădărnicia unui asemenea efort o dezarma. A freca podeaua aceea de piatră ar fi fost ca şi cum ar fi frecat pămîntul din curte. De fapt, podeaua era din pămînt pavat cu un strat subţire de piatră. O mătură bine, şi aranjă ca lumea stiva de surcele şi vreascuri din colţul sobei. Şi după aceea spălă geamurile ferestrelor înalte, ca să poată intra mai multă lumină.

Rezultatul străduniilor ei? Un miros leşios, de săpun ud, şi nimic altceva. Maria, care venise între timp, se tot învîrtise în jur exclamînd de mirare şi admiraţie. Ba chiar gonise nişte găini care erau gata să profaneze acest templu al curăţeniei. Şi nimic altceva. Cea mai zadarnică

strădanie. Pereţii rămăseseră la fel de negri şi de îmbîcsiţi de funingine, podeaua la fel de pătată, frigul pătrunzător îţi tăia la fel şalele şi spinarea, fumul de lemn ud îţi ustura la fel ochii şi gîtul. Găleata cu apă scoasă din fîntînă era aceeaşi, şi foiala bărbaţilor şi a găinilor ploate, adăpostindu-se prin casă, era la fel de disperantă.

Un timp, Alvina se ţinu tare. Pe urmă făcu o răceală îngrozitoare, complicată cu usturimile provocate de fum. Avea junghiuri cumplite în piept, se simţea îngrozitor de slăbită şi de sleită de puteri. Nu putea sta la pat, în dormitor, pentru că era prea frig. Şi dacă se aşeza în bucătărie, în faţa focului, o sufoca fumul în faţă, şi o împungea frigul în spate. Iar Pancrazio se arăta cam nemulţumit văzînd cît se ardea din mormanul de vreascuri, şi tot fără rezultat. Unica soluţie pentru ea ar fi fost să-şi afle o ocupaţie oarecare. Dar în casa asta nu se găsea nimic de făcut. Nici să coase nu putea cu mîinile înţepenite de frig.

Singura ei misiune era să pregătească prînzul şi cina. Ce putea să prepare însă cînd n-avea nici măcar o cratiţă ca lumea, şi pe un foc de lemne care o asfixia cu fumul acru? Se mulţumea să pună cartofi la fiert şi să prăjească bucăţi de carne în untură, ţinînd peste flăcări o tigaie cu coadă lungă, slinoasă, îmbîcsită de grăsime. Într-o bună zi Pancrazio o anunţă că Maria avea să gătească pentru ei spaghete cu sos de roşii, supă de legume îngroşată cu rîntaş şi *polenta*.[1] Feluri care îi căzură greu la stomac, sporindu-i starea proastă.

Alvina simţea că o ucide toată oroarea din jur şi absurda lipsă a celui mai elementar confort. Dar reîncepuse vremea frumoasă şi, odată cu ea, se reînfiripa şi vraja. O părăsiseră însă puterile şi făcea mereu temperatură din cauza răcelii care nu-i mai trecea. Nici măcar lumina soarelui şi măreţia peisajului nu puteau compensa sălbăticia, primitivitatea existenţei pe care o ducea. Locul începuse să-i facă silă.

1. Mămăligă. (it.)

Şi cînd o vedeau nemulţumită, toţi ceilalţi sufereau.

- Vrei să te întorci în Anglia? o întrebă Cicio cu tristeţe, dar şi cu sarcasm.

Alvina îl privi şi nu-i răspunse nimic, iar Cicio îşi întoarse ochii şi ieşi afară.

- O să construim o sobă în dormitorul celălalt, declară într-o bună zi Pancrazio.

Şi trecu pe dată la treabă. Cicio îi ceru Alvinei să stea cîteva zile la pat, ceea ce însemnă pentru ea un soi de refugiu. Şi pe urmă începu o activitate febrilă în casă. Pancrazio, Cicio, Giovanni şi un zidar din sat porniră să zidească soba nouă. Toată ziua bună ziua tropăiau şi bocăneau pe treptele de lemn. Maria căra în creştet piatra şi varul, şi îşi băga capul astfel încununat pe uşa Alvinei, înşirîndu-i cuvinte din care nu putea înţelege nimic. Şi cînd nu căra poveri, o trata pe Alvina cu supă, cu cafea sau cu lapte cald.

În cele din urmă soba fu terminată şi încăperea deveni de-a dreptul îmbietoare. Avea două ferestre mari, în care bătea soarele de după-amiază şi care ofereau privelişte a munţilor într-o parte, şi a satului risipit pe deal, în cealaltă. Cînd Alvina îşi mai reveni în puteri, plecară cu toţii, într-o dimineaţă de luni, la tîrg, la Ossona. Porniră dis de dimineaţă, înainte de ivirea zorilor, dar cînd ajunseră la rîu se şi lumina de zi. Ieşiră la drum, şi Pancrazio înhămă măgăruşul la docar şi, în cele din urmă, după un drum chinuitor, sosiră la Ossona. Munţii sticleau feeric în razele soarelui matinal, scăldaţi în jerbe de reflexe verzui, violete şi trandafirii, iar pămîntul era atît de îngheţat încît răsuna sub paşi ca piatra. Ţăranii veneau şuvoi: femeile în veşminte de sărbătoare: pieptare albe şi bluze cu mîneci umflate, fuste grele din mătase, verzi, albastre, vişinii, şi basmale viu colorate pe cap. Bărbaţii îşi purtau mantalele bogate şi opinci de piele, cu vîrf ascuţit, în picioare. Pretutindeni roiau catîrii cu poveri, căruţele încărcate sau cîte o vacă lenevoasă, rătăcită.

Tîrgul de vite, în orăşelul străvechi căţărat pe podişul

în care se sfîrşea trecătoarea, era însufleţit, oferind o imagine caleidoscopică în dimineaţa geroasă şi luminoasă. Pe sub copacii desfrunziţi se înşirau tauri, vaci, oi, porci, capre, în continuă foială. Cineva aprinsese un foc şi oamenii îngheţaţi se îngrămădeau în jurul vîlvătăii. Se descărcau legume din desagii atîrnaţi pe coastele măgarilor, iar din căruţe apăreau tot felul de minuni: ghete, oale de metal, obiecte de bucătărie, pălării, dulciuri, grămezi de ştiuleţi, de fasole, de seminţe. Pe la ora opt, fierberea şi hărmălaia atinseseră culmea. Şi o forfotă continuă de ţărani munteni voinici, gătiţi în portul locului.

Cicio, Alvina şi Pancrazio examinau şi cumpărau. Achiziţionară oale de bucătărie şi tigăi, legume şi dulciuri, rogojini de papură, două scaune de lemn şi un fotoliu vechi, capitonat. Se plimbau prin înghesuială, se tocmeau şi se tîrguiau rezervat, ca nişte italieni anglicizaţi ce erau.

Pe la ora nouă, în sfîrşit se îndură şi soarele să viziteze tîrgul, şi Alvina se aşează pe zidul ce împrejmuia orăşelul şi începu să guste din plin priveliştea: unduirea de culori a fustelor creţe, ţărăneşti, pălăriile negre, solemne, ale bărbaţilor, maldărele de mărfuri, porcii guiţători, vacile blajine, grase, catîrii priponiţi - şi se întrebă dacă o să poată trăi pînă cînd o să simtă că face parte din toată această viaţă. Nu se putea identifica, nu se putea simţi de-a lor. Pînă la urmă, Cicio va trebui să o ducă înapoi în Anglia, sau să emigreze împreună în America. Acum îi pomenea foarte des de emigrarea în America.

Dar exista posibilitatea ca Italia să intre în război. Toţi începuseră să fie preocupaţi de această perspectivă. Alvina se uită în jos, la forfota tîrgului. Stătea pe parapetul zidului, în căldura domoală a soarelui. Cicio şi Pancrazio duceau tratative pentru cumpărarea a două scoarţe de piele. Îl privi pe Cicio, în atitudinea lui familiară, cu ceafa îndoită şi capul împins în faţă. Soţul ei! Simţi că-i moare inima în piept.

Oare şi femeile astea de la ţară încearcă simţămintele care o munceau pe ea? Patima care o prefăcea în sclavă supusă şi, pe de altă parte, senzaţia de vid, de nimicnicie? Probabil că şi ele simţeau la fel. Patima înrobitoare, anihilantă, în faţa bărbatului, şi îndepărtarea de viaţa reală. Da, desigur că îndărătul poftei hrăpăreţe de înavuţire, şi îndărătul moralei sumbre şi răzbunătoare a oamenilor de la munte şi a religiei lor întunecate, îndărătul tuturor acestora, erau muncite, probabil, de aceleaşi sentimente care o torturau şi pe ea. Cu femeile se putea identifica. Numai că ea n-ar fi putut îndura tot timpul asemenea stare. Fusese doar o experienţă de viaţă. Cicio o s-o ducă în America, sau poate că în Anglia, ba nu, mai bine în America.

Şi chiar în momentul cînd Cicio întoarse capul spre ea, căutînd- o din ochi, Alvina simţi o ciudată vibraţie în pîntece, o uşoară răsturnare înăuntrul ei, şi totuşi detaşată de trupul ei. Îşi duse mîna în capul pieptului. De jos, din piaţă, Cicio se uita după ea, scormonind cu privirea. O descoperi. Îi apăru aureolată de lumina soarelui ca de un nimb străveziu, deosebită de toate celelalte femei. Veni glonţ la ea, dăruindu-i surîsul lui lent, enigmatic. Alvina ştia în ce fel o iubeşte - cu o iubire primară, aproape animalică, elementară, nearticulată. Şi ea stătea cu mîna pe pîntece, speriată. Aproape că nici nu se uită la el. Ştia că e însărcinată. Nu se uită la el, dar în întreaga piaţă nu-l vedea decît pe Cicio.

- Am luat cele două piei, o anunţă. Cu douăzeci şi şapte de bucată.

Alvina îşi lăsă privirea asupra lui, se uită la pielea lui netedă, măslinie, la ochii cu iris de aur, - atît de apropiaţi de ea, atît de topiţi în ochii ei, şi totuşi atît de departe! Cît de departe era fiinţa lui Cicio de fiinţa ei!

- Cred că aştept un copil, îi spuse.

- He? exclamă el spontan. Dar înţelesese bine şi o privea cu o expresie ciudată.

Simţea tăria, tirania şi frumuseţea pasiunii lui. Şi în acea clipă Alvina ar fi vrut să rămînă acolo, întinsă pe

zidul oraşului, în mîngîierea blîndă a soarelui, toropită de un etern leşin. Viaţa însemna o agitaţie, o încordare prea mare pentru ea. Dar ochii lui galbeni o învăluiau, o cereau. Şi ea nu putea decît să cedeze, să cedeze, să cedeze. Dar oricît se afunda, nu se putea îngropa în pămînt.

Îl urmărea pe Pancrazio ducînd pieile la docarul adăpostit sub un copac firav, albicios, de pe platoul ce domina valea. Pe urmă îl văzu croindu-şi drum prin mulţime, în direcţia lor.

- Simţi ceva? o întrebă Cicio.

- Da... uite aici... îi spuse, apăsîndu-şi mîna pe pîntece, şi încercînd din nou acea stranie senzaţie de răsturnare lăuntrică.

Îl privi ca de la mare depărtare, dar speriată.

- E bine, spuse Cicio pe un ton triumfător, dar cu un înţeles incomunicabil.

- Ei, mergem să mîncăm ceva? îi întrebă Pancrazio, care se apropiase de ei.

Pe urmă se lăsară zgîlţîiţi îndărăt în docarul tras de măgăruş, în după-amiaza rece. Se înserase pînă cînd ajunseră să deshame măgarul, în faţa căsuţei singuratice unde îşi ţinea Pancrazio docarul. Giovanni îi aştepta cu felinarul aprins. Cicio şi Alvina porniră înainte, iar cei doi fraţi mai rămaseră să încarce desagii măgăruşului.

Cicio manifesta mare grijă faţă de Alvina. Şi după ce trecură rîul şi intrară în bezna hăţişurilor, o strînse în braţe şi o sărută pătimaş. Peste umerii lui, Alvina vedea zăpada neîntinată a piscurilor scînteind în amurg. Lansase jerbe de culori scînteietoare în zorii aurii cînd trecuseră rîul la dus, şi îşi trimitea strălucirea sinilie către cerul de seară, acum, la întors. Prin ce vale a umbrelor rătăciseră paşii ei! Ce însemna această patimă sălbatică a bărbatului care plana asupră-i ca un sol al întunericului? Cum de se putuse pierde, pînă-ntr-atît, pe ea însăşi?

Capitolul şaisprezece

Suspensie

Venea Crăciunul. Şi îi mai aştepta încă un morman întreg de ştiuleţi de porumb nedezghiocaţi. Alvina şi Cicio şedeau în hambar, scobind boabele de pe coceni.

- Te simţi în stare să stai aici pînă se naşte copilul? o întrebă Cicio.

Alvina urmărea degetele lui care rupeau pănuşile de pe ştiuletele roşiatic, ca un auriu con al abundenţei. Muntele de ştiuleţi de lîngă ei ardea ca un rug încins, Alvina le simţea parcă dogoarea. Iar de cealaltă parte, maldărul de pănuşi uscate, striate, fîşiitoare, era la rîndu-i luminat de razele blînde. Conurile prelungi, cu boabe netede, mărgelate, treceau prin degetele lui Cicio, pentru ca apoi, denudate, golaşe, să fie date deoparte. Ochii galbeni o priviră din nou, cerîndu-i răspunsul.

- Da, zise Alvina. Cred că pot rămîne. Rămîi şi tu?

- Da, dacă n-or să mă cheme pe front. Aş vrea mult să se nască aici.

- Şi ai vrea să creşti un copil aici?

- Tu ai suferi dacă ai fi nevoită să rămîi în locul ăsta atîta amar de vreme, nu?

- Tu ai rezista?

Cicio clătină vag din cap, cu un gest care nu

însemna nici da, nici nu.

Alvina începuse să se simtă ceva mai acasă. Avea acum camera ei, ceştile şi linguriţele ei, farfuriile ei, cîteva lucruşoare ale ei. Pancrazio îşi reluase vechile obiceiuri, mînca la Giovanni felurile gătite de Maria, iar Cicio şi Alvina luau mesele în camera lor, plăcută şi încălzită, de sus. Se simţeau bine împreună, cînd erau singuri. Dar uneori, crunta pustietate şi dezolare a locului îşi picura iar veninul în sufletul Alvinei.

Avea însă o cameră izolată, curată, unde putea să coasă sau să citească. Trimisese cîteva scrisori sorei-şefe şi doamnei Tuke, care-i expediase un pachet de cărţi. Cînd putea, îi dădea ajutor lui Cicio, şi îşi găsise o nouă îndeletnicire: învăţase de la Maria să toarcă lîna albă a oilor.

Într-o dimineaţă, cînd Pancrazio plecase cu Giovanni, Alvina stătea cu Cicio şi desprindeau împreună pănuşile de pe cei din urmă ştiuleţi. Deodată, în lumina plumburie răsunară nişte sunete extrem de stranii şi de primitive: bîzîitul unui cimpoi care însoţea un glas uman, dar neomenesc, pe jumătate cîntînd pe jumătate recitînd şi psalmodiind nişte versuri, urmate de o explozie de sunete stridente ale unui instrument de lemn, necunoscut. Alvinei îi pieri graiul de surpriză. Era o muzică bizară, pătrunzătoare, răscolitoare, putea fi însuşi mugetul muntelui. Nu era melodioasă, sau propriu-zis muzicală. Dar cîtă vrajă, cîtă nostalgie a trecutului păgîn deştepta în imaginaţia Alvinei.

- Aşa-i înainte de Crăciun, o lămuri Cicio. De-acu şi pînă la Crăciun, vin zi de zi să ureze.

Alvina ieşi în micul balcon. Jos, în ninsoarea deasă, cu fulgi pufoşi, se găseau doi bărbaţi. Unul, mai în vîrstă, trăgea de un cimpoi peticit cu cîrpe; celălalt, mai tînăr, îmbrăcat în haine verzulii, îşi dăduse capul pe spate şi mugea neinteligibilul colind: versuri scurte, scandate, după care urmau nemaiauzitele suspine tulburătoare ale unui fluier de lemn, pe care-l ţinea în mînă. Cînd cînta la fluier, Alvina avea senzaţia că omul îşi pierduse

răsuflarea, că îşi răsuflase şi sufletul din el. Pentru ca pe dată să înceapă cascada de versuri mugite, întrerupte iar de ţipătul primitiv al fluierului, totul peste bubuitul înfundat al cimpoiului. Şi fulgii pufoşi cădeau peste cei doi bărbaţi, împînzind atmosfera şi depunîndu-se în bătătură, bătătura împodobită ca de Crăciun cu vreascuri, paie, frunze uscate, găinaţ de gîşte şi de găini, baligă uscată şi proaspătă de măgar, cîrpe şi ghemotoace de hîrtie.

Colindul se sfîrşi abrupt, bărbatul mai tînăr îşi scoase pălăria de pe cap şi se înclină în faţa Alvinei care-i urmărea din balcon, şi amîndoi oamenii se îndepărtară. Alvina îi văzu dispărînd printre stejarii sălbatici, stufoşi.

- Zi de zi or să vină de-acu şi pînă la Crăciun, îi repetă Cicio. Merg cu uratul din casă-n casă.

Într-adevăr, cînd Alvina ieşi din bucătăria îngheţată şi străbătu zăpada moale ca să scoată apă din fîntînă, urechile îi fură din nou izbite de sunetele bizare, neomeneşti, halucinante, venite acum din depărtare. Şi se simţi dureros sfîşiată de vechiul ei jind după ceva despre care nu ştia ce este sau ce poate fi. Dar ştia că-şi poate pierde minţile şi că se pierdea pe ea însăşi acolo în creierii de piatră ai munţilor muţi, în valea adîncă, atemporală, ruptă de întreg restul universului.

Cicio trebăluia tot timpul pe peticul lui de pămînt, şi în jurul casei. Construia o latrină din chirpici, pentru că cea pe care o aveau, fără uşă, expusă văzului public, era de nefolosit. Alvina găsea ciudat că Cicio se ducea atît de rar la Pescocalascio şi se amesteca atît de puţin cu localnicii. Parcă se ferea de ei. Numai cu rudele, foarte numeroase, se simţea la largul lui şi se arăta mai familiar.

Dar cîteodată devenea rezervat şi faţă de aceştia. Odată, unchiul lui care ţinea moara, o huidumă de om, murdar şi nespălat, cu o nevastă jegoasă, îmbrăcată toată în juvaeruri de aur clincănitoare, şi care reuşea să îndruge cîteva cuvinte americane, i-a invitat pe el şi pe Alvina şi i-a îndopat cu vin şi cu o plăcintă de brînză cu orez, în vizuina neagră care se chema cameră de oaspeţi. Cei doi nu ştiau cum să se arate mai ospitalieri şi

mai amabili.

- Sînt foarte drăguţi, îi spuse Alvina lui Cicio la plecare. Şi foarte binevoitori.

Cicio făcu o grimasă în tăcere.

- Nu găseşti? întrebă ea.

- Se poartă frumos cu tine pentru că ştiu că eşti străină şi că n-ai să faci mulţi purici pe aici.

- Asta ar fi un motiv ca să se arate mai bănuitori şi mai strînşi.

- Ba nu, le place să facă paradă faţă de străini. Cu cei de aici sînt zgîrciobi. Giacomo toarnă apă în vinul pe care-l vinde. Şi dacă las cîteva ceasuri măgarul în grajdul lor, mă pune să-i plătesc o chirie nevesti-si, că de nu, altă dată nu-l mai primeşte. Ha! Ha! De-ai şti ce lichele sînt oamenii de pe aici!

- Aşa sînt în toate părţile, îi răspunse Alvina.

- Or fi! Dar nicăieri nu bîrfesc atîta pe seama altora, cum o fac ăştia de aici. Pe unde am colindat eu, n-am mai auzit atîta bîrfă.

Alvinei i se părea ciudată această neîncredere şi adîncă suspiciune pe care şi-o arătau muntenii ăştia, unii altora. Erau suspicioşi, înrăiţi, primejdioşi.

- Ce fericit sînt că am din nou un suflet de femeie în casa mea! exclama Pancrazio.

- Dar de ce nu venea nimeni la dumneata să-ţi facă curăţenie? întrebă Alvina. De ce nu plăteai o femeie să-ţi ţină gospodăria?

- Pentru că nimeni n-ar fi vrut să vină, o informă Pancrazio în engleza lui de salon. N-ar fi venit nici o femeie pentru că eu sînt văduv, şi dacă ar fi văzut-o careva intrînd în casa mea, i- ar fi ieşit vorbe.

- I-ar fi ieşit vorbe? Ce-ar fi putut să spună de ea? întrebă Alvina mirată, privind la faţa pungită a sexagenarului.

- Cleveteli. Ce n-ar fi putut spune? Oamenii de pe aici au inimă haină. Toţi îţi poartă pică şi te vorbesc de rău. Pe mine mă invidiază că am o casă - zic de mine că sînt prea *signore*. Mă întreabă mereu: "Da ce, te crezi un

signore ?" Sînt oameni negri la inimă, ciudoşi, e bine să te fereşti de ei.

- Dar cu mine se poartă foarte frumos.

- Pentru că sînt siguri că n-ai să stai mult pe aici. Dacă or să te vadă că rămîi, să vezi ce-or să mai înceapă să te vorbească pe la spate. Ai să vezi. Sînt oameni cu inimă de cîine, se muşcă unul pe altul, muşcă pe oricine în afară de străinii care le sînt necunoscuţi.

Alvina simţea dispreţul înciudat din glasul lui Pancrazio, dispreţul omului care a petrecut mulţi ani în Anglia şi s-a bucurat de încrederea lumii bune englezeşti, dar care, cînd s-a întors acasă, s-a ciocnit de străvechea răutate a unor ţărani întunecaţi, dăltuiţi din piatra rece a muntelui, ferecaţi printre stînci, la marginea lumii. Alvina înţelegea de ce era fericit să o aibă în casa lui, şi mîndru să o slujească. Pentru el întruchipa lumina şi liniştea nordului, o anume libertate, un orizont deschis, apropiat de tăriile celeste, pe care "ăştia de aici" nu puteau nici măcar să le înţeleagă.

Alvina ştia că de cîte ori se duceau la Ossona, toţi îl descoseau pe Pancrazio în legătură cu ea şi cu Cicio. Intuia întrebările la care Pancrazio răspundea cu mare rezervă:

- Şi cît au de gînd să mai stea pe aici?

Nelipsita întrebare izvorîtă din invidie. Şi nelipsitul răspuns:

- Vreo cîteva luni. Cît o să le facă lor plăcere să stea.

Şi Alvina simţea valurile de invidie care se năpusteau asupra lui Pancrazio, gata să-l înece, pentru că ea, o englezoaică, locuia în casa lui şi-l întovărăşea în docarul care-i ducea la Ossona.

Dar şi pe ea o interesa să-l studieze pe Pancrazio. Un slăbănog, cam mocăit, prematur îmbătrînit. Doar ochii galbeni, ca ai lui Cicio, aveau uneori o strălucire ciudată, demonică, lacomă, pe care Alvina nu o putea înţelege. Cîteodată, cînd Cicio nu era acasă, se aşeza lîngă ea şi-i povestea tot felul de întîmplări în legătură cu marii pictori englezi ai ultimelor decenii, Lordul Leighton, Millais,

Alma-Tadema, şi alţi academicieni, unii încă în viaţă, alţii morţi. Faţa lui bătucită purta uneori o expresie de totală detaşare, de impasibilitate, ca de indian piele-roşie. După care izbucnea într-un rîs răutăcios, pervers, şi ochii lui mijiţi îţi evocau un motan desfrînat. Uneori îşi povestea amintirile cu simplitate, cu stoică resemnare, care-i conferea o notă de nobleţe; alteori le istorisea cu o perfidă ironie, cu un sarcasm respingător.

- Leighton - care pe atunci încă nu era lord - nu mă voia de model pentru că eram slab pentru gustul lui. Prefera tinerii blonzi, bine legaţi, cu trupuri armonioase. Odată însă cînd lucra la un tablou care a devenit celebru - poate că-l ştii - un Crist răstignit - îi descrise tabloul. Ei, pentru tabloul ăsta, modelul trebuia să stea legat de o cruce de lemn. Şi asta îţi rupea mădularele, zău aşa! Aoleu! Strălucirea perversă, demonică, se aprinse iar în ochii galbeni ai lui Pancrazio. Ştii, urmă bătrînul, Leighton scotea şi sufletul din modele, o clipă de răgaz nu-ţi dădea. Numai ce-l auzeai spunîndu-ţi: "Fire-ai să fii al naibii, nu mişca, ticălosule, stai încremenit pînă-mi termin eu treaba!" Ei, şi Leighton nu reuşise să găsească un model care să primească să pozeze legat pe cruce. Oamenii făceau cîte o încercare, a doua oară nu mai veneau. Şi i s-a spus să lucreze cu Califano, pentru că numai Califano era în stare să reziste la aşa ceva. N-a avut încotro şi m-a chemat pe mine. Mi-a zis: "Nu-mi place cum arată corpul tău, Califano, dar dacă nici tu nu rezişti, apoi nimeni n-o să reziste. De acord să încerci?" "Da, am zis eu, încerc." M-a legat pe cruce. Mă plătea bine, aşa că a trebuit să rezist. Ei, şi mă ţinea în pielea goală, răstignit pe cruce, cîte patru ceasuri dimineaţa. După care îmi dădea masa de prînz, şi după ce mîncam, mă răstignea iar. Era o corvoadă cumplită. Parcă mi se rupeau mădularele, cînd plecam acasă, nu mă puteam ţine pe picioare, mă sprijineam de ziduri. Şi noaptea nu puteam închide ochii, parcă mi se înfigeau cuţite în braţe şi în şale. "Te-ai angajat s-o faci, îmi spunea el - şi trebuie să- ţi ţii cuvîntul." "Am să mi-l ţin" îi răspundeam eu. Şi iar

mă răstignea. Crucea aceea stătea pe un fel de dulap răsturnat, nu ştiu cum se cheamă...

- Un postament.

- Da, un postament. Şi într-o zi, cît zăceam eu legat pe cruce, nu ştiu ce face Leighton că se împiedică de postamentul ăsta, cade, şi mă dărîmă şi pe mine, cu cruce cu tot. El era dedesubt, eu în pielea goală peste el, şi crucea peste noi amîndoi. Eu nu mă puteam mişca, aveam braţele şi picioarele ţintuite. Iar el, cu mine pe deasupra şi crucea peste noi, nu se putea elibera. A zăcut aşa, răcnind din răsputeri, pînă cînd în sfîrşit s-a îndurat cineva să vină şi m-a dezlegat. Nu, n-am fost răniţi, pentru că crucea a căzut într-un fel în care nu ne-a stîlcit. "Ei, acum aţi văzut şi dumneavoastră ce înseamnă crucea", i-am spus eu. "Da, satană ce eşti, dar să nu crezi că-mi scapi." Cîteodată, ca să umple timpul, îmi punea tot felul de întrebări. Odată m-a întrebat: "Ia spune, Califano, cît crezi că e ceasul acum. Ai dreptul la trei răspunsuri, şi dacă unul e corect, îţi dau şase pence." I-am răspuns că e ceasul trei. "Primul răspuns, zice el, mai ai dreptul la două. Cît e ceasul?" Din nou i-am spus că e trei. "Ai epuizat două dintre răspunsuri, netotule. Mai ai unul. Cît e ceasul?" Dar eu nu m-am lăsat şi i-am răspuns tot "Trei". Atunci şi-a scos ceasul din buzunar. "Ei, fire-ai al naibii să fii, cum de-ai ştiut atît de exact? Meriţi un şiling..." Era într-adevăr ora trei şi mi-a dat un şiling în loc de şase pence.

Alvina încerca o senzaţie foarte ciudată cînd stătea cu Pancrazio la o ceaşcă de ceai, după-amiaza, în bucătăria neagră, şi asculta istorioare despre marii pictori englezi. Era şi mai ciudat să priveşti faţa bătucită, şănţuită, a lui Pancrazio, şi să te gîndeşti la răstignirea lui, în acei ani la Londra, pe altarul artei victoriene tîrzii. Dar şi mai ciudat i se părea să revadă prin ochii lui galbeni, cu margini înroşite, pe toţi acei mari boemi, deveniţi faimoşi. Pancrazio vorbea despre ei cu admiraţie dar şi cu dispreţ, aşa cum ar vorbi un bătrîn libidinos, depravat, despre un tinerel frivol, uşuratic.

De fapt, Pancrazio nu a fost niciodată libidinos şi depravat, ci un mare timid, încorsetat în morala strictă a munteanului. Dar pleoapele căzute care-i pricinuiau acea perversă mijire a privirii, şi licărul galben, perfid, care i se aprindea în ochi, îi dădeau o înfăţişare periculoasă. S-ar fi zis că ardea în el un foc galben, sulfuros, care-i încingea uneori trupul ofilit, dîndu-i o expresie diabolică. Alvina îşi spunea că dacă ar sta mult timp singură cu el, ar trebui să facă apel la întregul curaj conferit de ascendenţa ei englezească, pentru a-şi alunga frica.

Înaintea Crăciunului, într-o dimineaţă de duminică, Alvina, Cicio şi Pancrazio se duseră pentru prima oară la Peşcocalascio. Ninsese puţin şi zăpada se infiltrase adînc în făgaşele cărărilor pe care le urcau. Era soare şi munţii scăpărau orbitor, dar pămîntul se îmbibase de umezeală. Îşi croiră drum pe sub stejari şi pe lîngă arbuşti, se căţărară pe ridicăturile presărate printre munţi, pînă ieşiră la şoseaua din care se desfăcea o cărare ce ducea la un sat mai îndepărtat.

De pe această cărare veni spre ei un om mărunt de stat. Îi ajunse în apropierea satului şi le adresă un salut, în engleză:

- Bună dimineaţa. Ce zi frumoasă!

- Dar toată lumea vorbeşte englezeşte pe aici? se miră Alvina.

- Eu locuiesc la Glasgow de optsprezece ani. Am venit aici doar în vizită.

Era un negustor din Glasgow, originar de pe aceste meleaguri. Plin de amabilitate, îi invită la han şi le oferi băuturi, cafea, şi biscuiţi cu migdale Alvinei. Desigur, nutrea doza lui de gratitudine faţă de Anglia.

Satul era fermecător. Aşezat în semilună pe coama unui deal. De pe uliţa principală, terasată, vedeai la picioare întreaga vale cu labirintul ei de coline şi dîmburi, şi cele două rîuri care o brăzdau, totul îngrădit de doi pereţi muntoşi. Un spaţiu larg, dar închis, peste care se lăsase o strălucită hlamidă de nea. Doar depresiunile adînci, care înghiţiseră zăpada, apăreau ca nişte dungi

cafenii. În faţă, pe marginea unui podiş stătea agăţată Ossona. Numeroase sate, mari şi mici, se cramponau ca nişte alpinişti pe pantele abrupte ale dealurilor, ori se sumeţeau pe colinele din vale. Părea să fie o lume în lume, o vale somptuoasă, presărată cu puzderii de coline şi sate şi păduri şi rîuri, dar îngrădită de munţi, şi închisă.

Pescocalascio fremăta de lume. Cu toate că drumurile erau desfundate sau înzăpezite, ţăranii, în portul lor mîndru şi cu opincile udate de mîzgă şi de zăpadă, se învîrteau, cumpărau, vindeau, se tocmeau şi pălăvrăgeau între ei. În hanul care era în acelaşi timp şi prăvălie, o bătrînă fierbea cafea deasupra jăraticului dintr-un arzător de metal, iar ţăranii se aşezaseră la mesele din spate, unde mîncau hrana pe care şi-o aduseseră de acasă.

Pe la amiază trebuia să sosească poşta. Cicio plecă să vadă dacă au sosit ceva scrisori, iar Pancrazio o duse pe Alvina să viziteze castelul de pe creasta dealului. Acolo, pe pantele înalte, copiii îşi aruncau bulgări de zăpadă şi făceau mare hărmălaie. Castelul medieval, crăpat de pe urma ultimului cutremur, domina valea cu labirinturile ei precum şi satele Califano - un punct în stînga - şi Ossona - o pată în dreapta; se profila pe cerul albastru, de parcă era suspendat, iar crenelurile, turnuleţele şi donjonul se decupau în lumină. În spatele castelului se deschidea altă vale, cu pereţii stîncoşi, îngustă ca o trecătoare, prin care curgea un rîu şi unde se ridica uzina electrică a oraşului, înecată în umbră. În capătul văii strîmte începeau urcuşurile lungi pe coastele munţilor, care se pierdeau sus, în zăpada incandescentă, iar îndărătul acestora se ivea lanţul masiv al Abruzzilor.

Coborîră de la castel şi trecură pe lîngă casele dărîmate de cutremur. Cicio încă nu revenise. În faţa oficiului poştal, care se găsea pe o uliţă mai dosnică, se înghesuia mulţimea în aşteptare. Alvina îşi simţea picioarele ude. Pancrazio o duse să bea o cafea şi o strega, ca să se mai încălzească şi să prindă puteri. Pe şoseaua ce părea atîrnată peste vale, oamenii se plimbau

sub soarele călduţ. Alvina remarcă un grup de tineri ferchezuiţi, spilcuiţi; la un moment dat se apropiară de Pancrazio şi i se adresară într-o engleză de mahala, italienizată, care o irita pe Alvina. Erau cu toţii modele de pictori. Pancrazio se arătă distant faţă de ei.

Alvina se aşeză într-un colţ mai izolat, pe scaunul oferit de bătrînă, după ce mai întîi îl ştersese de praf aşa ca să vadă şi ea, şi îşi bău cafeaua. Pancrazio îşi luase bere. În sfîrşit apăru şi Cicio, aducînd scrisorile care soseau cu mare întîrziere din cauza cenzurii. Chiar înainte de a le deschide, Alvina îşi simţi inima apăsată, mohorîtă.

Citi mai întîi o scrisoare de la domnişoara Pinnegar, care-şi revărsa toate grijile şi spaimele provocate de război. A doua scrisoare era de la doctorul Mitchell, redactată cu ură şi dorinţa de a o insulta:

"Nu mi-aş fi putut închipui vreodată că, atunci cînd ţi-am oferit să fii soţia mea, erai înhăitată cu un circar italian murdar. Deci sub aparenţa dumitale de puritate se ascundea o femeie vicioasă şi perversă. Nu pot decît să mulţumesc cerului că mi-a cruţat ruşinea de a te fi luat de soţie, şi îmi exprim speranţa că atunci cînd te voi întîlni făcînd trotuarul în Leicester Square, să te fi iertat îndeajuns încît să-ţi pot arunca un ban..."

Şi aşa mai departe. Obrajii Alvinei pălirăşi o cuprinse un tremur. Îşi îndreptă privirea spre Cicio, dar era cu spatele la ea şi discuta cu cineva de la o altă masă. Alvina se ridică şi se apropie de tingirea cu jăratic încins, ca şi cum ar fi vrut să- şi încălzească mîinile. Făcu scrisoarea sul, şi o aruncă peste cărbuni. Bătrîna bodogăni ceva ce nu înţelese. Rămase acolo pînă ce epistola se prefăcu în scrum negru, apoi cuprinse cu privirea încăperea şi ţăranii de la mese, pentru a-şi îndrepta pe urmă ochii din nou spre priveliştea majestuoasă a văii. Cei de dincolo nu mai însemnau nimic şi nu mai puteau face nimic bun pentru ea. dar o puteau încă răni. Primise o palmă usturătoare. Şi o îneca ura îndîrjită împotriva tuturor Mitchell-ilor de pe lume.

Cu greu deschise cea de-a treia scrisoare. Venea de la Effie Tuke şi, ca şi domnişoara Pinnegar, nu-i scria decît despre război. Va intra şi Italia în război, de partea aliaţilor? Aşa ar fi fost normal. Şi cum îndura Alvina depărtarea de ţara ei, frămîntată acum de asemenea evenimente majore? Putea oare gusta fericirea în asemenea împrejurări? Era mare nevoie de infirmiere pe front. Şi ea, doamna Tuke, se înrolase ca voluntară. Îşi aducea şi ea obolul. Va trebui să se sacrifice, renunţînd să o mai îngrijească pe micuţa Jennifer, care oricum avea o admirabilă doică scoţiană, mult mai pricepută decît o mamă. Poate că ea, doamna Tuke, o să se mai întîlnească cu Alvina în vreun spital din Franţa, nu se ştie niciodată. Şi aici scrisoarea se sfîrşea.

Alvina reveni la masă, palidă, tremurîndă. Pancrazio o măsură curios.

- Veşti proaste? o întrebă.

- Toată lumea îmi scrie numai despre război.

- Da, da! Şi făcu gestul fatalist, caracteristic italian, care voia să spună: "Asta-i!"

Într-adevăr, pretutindeni, toată lumea vorbea numai despre război. Tinerii spilcuiţi, modelele de pictori, părăsiseră Anglia tot din pricina războiului şi acum se aşteptau ca şi Italia să se prindă în joc. Şi toată lumea de la mese vorbea, vorbea şi gesticula. Alvina îşi plimbă din nou privirea în jur. Totul îi era atît de străin, încît de-a dreptul o speria.

- Oare o să izbutesc vreodată să vin singură pînă aici ca să-mi fac cumpărăturile? întrebă ea.

- N-ai să vii niciodată singură aici, răspunse Pancrazio cu nedezminţita lui curiozitate. Vei fi însoţită de mine sau de Cicio. Să nu porneşti niciodată singură la asemenea depărtare.

- De ce?

- Pentru că eşti străină. Nu eşti o *contadina.*[1]

Alvina percepea la el mentalitatea orientală cu privire

1. Ţărancă. (it.)

la femei, care se făcea încă simţită la mediteraneeni: femeia trebuie să fie subordonată şi ocrotită. Îi ameninţa independenţa. Şedea, cu picioarele ude şi reci şi se uita la cerul însorit, la zăpada care se topea, la oamenii care se mişcau afară, la cei dinăuntru care beau la mese şi la tejghea, la ţărăncile care tîrguiau materiale de fuste. Cicio era tot cu spatele la ea, discutînd de zor, în dialectul lor hămăit, cu vecinul de la cealaltă masă. Alvina ştia că discută tot despre război. Urmări conturul frumos al obrazului lui, cam livid în acea dimineaţă. Se ridică precipitat şi-i spuse lui Pancrazio:

- Ies puţin la soare.

Se opri pe terasa suspendată deasupra văii, şi privi în jur, în lumina orbitoare. Cicio, rămas înăuntru, se ridicase în picioare, dar tot mai discuta cu omul de la masa vecină, agitîndu-şi mîinile şi întreg corpul. El nu vorbea numai cu gura. Tot trupul lui lua parte la discuţie şi suplinea prin gesturi şi mişcări ceea ce nu putea spune prin vorbe.

Alvina simţi cum o năpădeşte sila. Intuia adevărata natură a lui Cicio: era lipsit de simţul căminului, al vieţii casnice, aşa cum o concep englezii. Pentru Cicio casa nu avea să însemne niciodată refugiul, cetatea lui. Cetatea lui adevărată era piaţa publică din Pescocalascio. Acolo se simţea acasă. Casa propriu-zisă nu semnifica decît adăpostul în care îţi faci culcuşul. Nu-ţi duceai viaţa în ea. Adevărata lui existenţă se desfăşura în aer liber, în comunitate, în forum. Pentru italianul din el, casa adevărată era piaţa din Pescocalascio, micul forum de la poalele castelului, în care se vărsau toate uliţele satului şi unde oamenii se adunau în grupuri şi vorbeau, vorbeau, vorbeau. Cicio aparţinea acestui loc, sau cel puţin eul lui activ, dinamic, conştient. Şi eul acesta activ şi conştient era străin de ea. Ei îi aparţinea doar eul pasiv, subconştient, pasiunea atavică, moştenită de sîngele lui. Dar gîndirea şi simţirea lui bărbătească, vie, îşi aveau locul de desfăşurare în piaţa publică. Acum, cînd îl vedea discutînd politică, cu participarea întregului său

trup, Alvina înţelegea acest lucru. Nimic nu l-ar fi putut determina să-şi întrerupă discuţia înainte de a fi spus tot ce avea el de spus. Şi cînd isprăvi, se despărţi de ceilalţi cu o strîngere de mînă şi se îndepărtă, parcă total eliberat de interesul care-l frămîntase pînă atunci.

Alvina voia să-l facă să stea de vorbă şi cu ea, să-i împărtăşească şi ei problemele lui. Imposibil. Refuza, îndărătnic şi posac, orice conversaţie bărbătească cu ea.

- Dacă Italia o să intre în război o să pleci şi tu pe front? îl întrebă.

- Desigur, răspunse Cicio, zîmbind de naivitatea întrebării.

- - Şi eu o să rămîn singură aici?

Dădu din cap, cu un aer posomorît.

- Şi vrei să pleci?

- Nu, nu vreau să plec.

- Dar crezi că Italia ar trebui să intre în război?

- Da.

- Asta înseamnă că vrei să pleci.

- Dacă Italia intră în război vreau să plec, şi cred că ar trebui să intre.

Într-un anumit fel ciudat, Cicio se temea oarecum de ea, în parte o adora ca pe o icoană, în parte o dispreţuia. Şi cînd se străduia să-l provoace la o discuţie, de felul celor pe care le poartă bărbaţii între ei, se închista în el, ca un copil îndărătnic, şi pe faţă i se ivea zîmbetul lent, zeflemitor. Bloca, instinctiv, orice comunicare între ei, mai cu seamă cînd era vorba de politică sau de religie. Dar cu bărbaţii discuta cu mare plăcere şi cu înflăcărare despre aceste subiecte. În politică avea unele idei influenţate de socialism, iar în ce priveşte religia era liber cugetător. Însă Alvina se simţea exclusă din aceste domenii. Şi apoi Cicio evita o discuţie serioasă în limba engleză.

Îşi dădea seama de unde pornea acest refuz categoric de a discuta lucruri serioase cu o femeie. Şi cu toate că simţul ei de independenţă feminină se simţea insultat, se ferea totuşi să se afirme. Mai ales că ştia bine

cît era Cicio de mărginit în chestiunile intelectuale. Aşadar, treaba lui, să se ducă în piaţa publică sau la cîrciumă să discute cu bărbaţii!

În realitate se ducea foarte rar pe acolo. Pescocalascio nu era propriu-zis satul lui. În sufletul lui Cicio, care fusese luat din sat şi dus la oraş încă din copilărie, nu se sădise pe deplin acel *"campanilisimo"*, adică necesitatea italienilor de a se reuni şi de a fi văzuţi în preajma bisericii din sat, discutînd aprins în piaţa publică. El îşi petrecea cea mai mare parte din timp muncind la cîmp sau la pădure, iar serile se îndeletnicea cu împletirea unei plase pescăreşti sau a unui coş pescăresc din nuiele subţiri de trestie. O artă pe care o învăţase în copilărie la Neapole.

Iar Alvina cosea hăinuţe pentru copilul ce avea să vină, sau torcea lînă. Căpătase îndemînare în răsucirea între degete a firului aspru de o grosime egală, şi bobina de la picioarele ei se îngroşa şi juca la capătul firului. Acum cînd aveau camera lor caldă şi plăcută, se simţea fericită în tihna ei, alături de Cicio. Îi plăcea prezenţa lui, îi plăcea tăcerea lui, materială, fizică. Cînd stătea singură cu el, în tăcere, nu-l mai simţea departe. Avea senzaţia că şi el, asemenea ei, era străin de Califano; şi că se agăţa şi el de prezenţa ei, la fel cum se agăţa şi ea de a lui. Iar Pancrazio, fericit la rîndul său de prezenţa ei, o slujea şi o ocrotea. Cicio şi Pancrazio aproape că i se închinau acum că era însărcinată. Şi Alvina îşi făurise o lume a ei, izolată, poate amăgitoare, dar plină de farmec. O bucura faptul că cheltuielile erau atît de reduse. Îi rămăseseră din capitalul ei încă şaizeci de lire neatinse şi le ţinea închise într-o casetă. Şi apoi, dacă trecea rîul, ajungea la Ossona; or, Ossona avea gară şi trenuri care ar fi putut-o duce în orice loc.

Se scurse şi ianuarie, cu zile scurte, cu zăpezi şi sporadice apariţii de soare. În zilele senine, Alvina cobora la albia rîului, acum pustie dar fascinantă. Îl însoţea pe Pancrazio cînd căra piatră sau var cu catîrul. Pancrazio mereu căra cîte ceva, pentru că muncile de zidărie îl

atrăgeau mult mai mult decît munca la cîmp. Şi Alvina culegea uneori narcise sălbatice, care creşteau pitite printre stînci, nişte flori alburii cu miez galben şi cu un parfum ameţitor, tulburător ca glasurile bărbaţilor care cîntaseră colinde de Crăciun. Îi plăceau la nebunie. Descoperise şi spînz verde, altă plantă minunată, şi nişte mici comori: ciclame alpine, cuibărite în iarba îngheţată, flori liliachii, cu frunze solzoase, sau trandafirii şi diafane ca violetele. Cînd a descoperit prima ciclamă, i-au dat lacrimile. Nici ea nu ştia de ce.

În februarie, cînd zilele se mai lungiră, începură să înmugurească migdalii, rătăciţi între dealuri, printre măslinii argintaţi. Dar abia în martie avu loc o reală erupţie de flori. Şi în camera Alvinei erau mereu vase şi sticle cu violete albe şi albastre, cu ramuri de migdal înflorit, argintii şi vaporoase, şi crengi pline de floare de piersic şi cais, cu petale de un roz gingaş, tremurătoare. Toată ziua colinda şi culegea flori. Pe mal erau ogoare întregi de flori de şofran, albastre. Şi cînd razele de soare poposeau asupră-le, îşi deschideau generos corolele, stele albăstrii în cinci sau şapte colţuri, de un albastru arzător, care-i evoca Alvinei un metal încins, cu reflexe roşcate şi violacee, pe care-l văzuse cîndva într-un laborator al spitalului din Islington. Un rug de steluţe albastre arzînd pe tot malul, la poalele stejarilor. Alvina simţea uneori nevoia să îngenuncheze cu fruntea în ţărînă, ca într-o rugă orientală, în faţa acestei minunăţii albastre atît de pură, de absolută. Veni să le vadă şi într-o dimineaţă cenuşie şi le găsi pe toate închise, cu petalele strînse, pe tecile verzi, plăpînde, clocotind de sevă, săgetînd printre firele de iarbă şi de brebenoc. Cînd micul potir se închidea, dosul petalelor de şofran era brăzdat de dungi mai întunecate, ca un cap de viezure sau de motan tărcat. Alvina culesese un pumn din aceste mici cupe închise, vărgate; şi în căldura camerei ei, petalele se desfăcură într-o jerbă de foc albastru.

Martie era o lună binefăcătoare. Bărbaţii se lansaseră în muncile de primăvară, iar ea se avînta din ce în ce mai

departe în hoinărerile ei. Cîteodată se simţea înfiorată de o frică bizară. Dar nu o frică de oameni ci de misterul elementelor naturii. Într-o zi ieşi în şosea şi se duse să-şi expedieze scrisorile din satul Casa Latina. De cum apăreau aşezările omeneşti, peisajul devenea dezolant. Casele aveau aspectul meschin, cu faţade coşcovite, ponosite, părăginite, specific locuinţelor de la marginea şoselei din Italia. Erau cîrpăcite cu petice mari de lut verzui şi arătau ciupite şi noduroase şi furunculoase de parcă aveau lepră. Alvina la început se înspăimîntase, pînă aflase de la Pancrazio că bubele erau pricinuite de sulfatul de cupru cu care era stropită viţa căţărată pe ziduri. Dar deşi cunoştea explicaţia, casele astea bolnave o deprimau.

Satul Casa Latina se adăpostea în umbră, de cealaltă parte a văii. Cînd te apropiai, te întîmpina un şir de barăci turtite, noi. Locuinţe cu un etaj, construite după cutremur. Hidoase. Satul era vechi, întunecos, retras pe vecie în vasta umbră a muntelui. Împrejmuit circular de rîuri cu ape iuţi şi reci şi avînd o piaţă publică umbroasă, părăginită. Dar în centrul pieţii trona o biserică impozantă, cu două turle şi o faţadă superb cioplită.

Alvina intră în biserică şi brusc se simţi năpădită de greaţă. Interiorul era spaţios, cu pereţii văruiţi, şi încărcat cu statui votive. Păpuşi în mărime naturală, închipuind Madona, îmbrăcate în mătăsuri jegoase, tăiate de vreme, încărcate cu beteală şi juvaeruri false, şi închise în cutii de sticlă; un Crist mînjit cu dîre de sînge, răstignit pe cruce; şi ţărăncile murdare, în genunchi, făcînd mătănii şi bolborosind rugăciuni. Un fetişism ieftin, vulgar, ţipător, care o făcu să iasă cît mai repede la aer curat, ferindu-se să atingă perdeaua grea, din piele unsuroasă şi slinoasă, din faţa uşii. N-o să mai calce în viaţa ei prin Casa Latina. Se lămurise. Dacă îi era hărăzit să-şi trăiască zilele în această parte a lumii, atunci trebuia *neapărat* să se ferească de interiorul ei. De orice interior în afară de camera ei. N-o să mai intre în nici o casă, sau biserică, nici măcar în prăvălii sau la poştă. De îndată ce intra

într-un interior, o inunda scîrba. Dacă voia să-şi menţină mintea sănătoasă, trebuia să-şi ducă viaţa numai în aer liber, şi să se păzească de case. Imaginea interioarelor localnicilor o scîrbea, ca şi spaţioasa şi respingătoarea biserică din Casa Latina. Dezgustătoare.

Şi cîtă măreţie, cîtă splendoare în lumea de afară! Grîul şi porumbul încolţiseră fraged şi catifelat, viţa de vie înmugurise. Zambilele înfloriseră în ciorchini de potire albastre. Dar priveliştea micilor ugere azurii i-o evocau Alvinei pe Artemis cea cu multe mamele - văzuse pe undeva un tablou sau o statuie. Acum, de cînd se afla în luxurianta lascivitate şi pasivitate a Sudului, Artemis cea cu ciorchini de mamele devenise o imagine îngreţoşătoare pentru ea. Şi mănunchiurile de zambile mănoase şi lăptoase i-o sugerau.

Îndrăgea anemonele violete, atît de zglobii. Auzise cîndva legenda că fiecare lacrimă pe care o vărsase Venus pentru Adonis se prefăcuse într-o anemonă. Dar nu semănau a lacrimi. Catifelarea lor purpurie, puritatea lor, ţinea parcă de pre-lume. Cu cît colinda mai mult prin sălbăticia naturii, Alvina percepea tot mai puternic umbra ancestralei lumi păgîne. Cîteodată avea impresia că îşi pierde minţile şi că o să izbucnească în răcnete, atît de răscolitoare şi de covîrşitoare era intuiţia, percepţia acelui ceva pre-lumesc şi, întrucîtva, răzbunător, simţea Alvina. Încerca senzaţia că desluşeşte în văzduh umbrele Furiilor şi Lemurilor, nume a căror rezonanţă îi sugerase încă din copilărie, cînd răsfoia filele dicţionarului mitologic ilustrat, o răzbunare crudă şi rece ca piatra de mormînt. Da, simţea în sub-atmosferă prezenţe fantomatice, crude. Ascunse şi perfide. Te ademeneau cu frumuseţe şi te pîndeau pe furiş să le cazi în gheare. În miezul frumuseţii fermecate se iviseră gheare crunte; întîi te momea frumuseţea şi, pe urmă, crud şi inevitabil, te înşfăcau ghearele.

Colindînd ceasuri întregi de una singură, prin ciudăţenia acelor locuri, Alvinei i se năzărea că vede forme fantomatice, iar fiinţele vii i se păreau tot mai

bizare. Pînă şi Cicio şi Pancrazio căpătau în ochii ei un aer straniu. Drept care, după lungile hoinăreli din primele luni, nu mai cutează să rătăcească departe de casă. Se ascundea în camera ei şi torcea şi învăţa italiana. Cei doi bărbaţi nu se osteneau s-o înveţe limba. Primul ei profesor a fost un tînăr, pe nume Bussolo, care lucrase şi el ca model la Lôndra şi venea din cînd în cînd pe la ei ca să mai vorbească englezeşte.

Nu-i plăcea Alvinei pentru că era ferchezuit şi spilcuit. Avea însă un soi de perspicacitate şi de agerime.

- Locul ăsta le prieşte numai bătrînilor, spunea el despre Pescocalascio. N-ai să te poţi aclimatiza aici. Nici un om tînăr nu poate trăi aici.

O spunea cu o convingere care îşi făcea loc în spiritul Alvinei. Toţi tinerii din sat gîndeau la fel şi toţi aşteptau cu nerăbdare să plece. Dar îi ţintuia războiul.

Cicio şi Pancrazio nu mai ştiau decît de viţa de vie. Cînd îi urmărea cum stăteau îndoiţi din şale săpînd, legînd aracii, curăţind, stropind, altoind, concentraţi, încordaţi, nemaiştiind decît viţa de vie, respirînd viţa de vie, trăind viţa de vie, Alvina se mira că din degetele, din coatele, din umerii lor nu dăduseră încă lăstari şi cîrcei de viţă. I se părea total nefirească această neabătută preocupare pentru vie. Era şi ăsta un soi de fetişism, deci de degradare umană. Nu ştia ce pacoste era pentru Pancrazio nenorocita lui de vie, cu strugurii bătuţi întruna de grindină şi mai mult mucegăiţi decît copţi.

Aprilie sosi cu un soare fierbinte, de o dogoare pîrjolitoare cînd avea el chef să ardă. Alvina era uimită, toropită de arşiţă. Şi totuşi îi plăcea, îi amorţea orice gînd, se lăsa transportată în neştire de tăria soarelui. Dar de la o vreme începu să-şi dea seama că incandescenţa zilei avea asupră-i efectul întunericului nopţii; un fel de orbire, de amuţire a vieţii. Se ascundea toată ziua în cameră, pînă cînd se isca briza răcoroasă a serii.

Şi ameninţarea războiului devenea din ce în ce mai palpabilă. Ştia că Cicio va trebui să plece. Şi plecarea lui nimicea speranţa de a mai scăpa vreodată de acolo. Era

un gînd ucigător, şi Alvina se oţelea pentru a putea să-i reziste. Cicio o să plece şi ea o să rămînă în locul ăsta mistuitor, pe care uneori îl ura cu patimă şi înverşunare. Ştia că după răstimpul de vreme călduroasă, uscată, o pîndeşte moartea, că o să se ofilească şi o să se pulverizeze în scrum ca trandafirii de aprilie care se veştejeau şi se prefăceau în pulbere pe zidul înfierbîntat. Dar din cînd în cînd se stîrneau rafale puternice de vînt rece, şi a doua zi cerul era acoperit şi văzduhul răcoros, înviorat. Printre firele de grîu se iţeau căpşoare de gladiole sălbatice, roz, pure şi diafane ca dimineaţa omenirii, dimineaţa virginală de dinainte de era omului. Gladiole trandafirii prin grîul verde şi printre bolovani, şi stînjenei rubinii şi aurii, cu pete pufoase cafenii, ca o viespe; ce s-ar fi întîmplat fără această vrajă a florilor? Şi irişii pitici, înalţi cît degetul, plăpînzi ca florile de şofran dar mai străvezii, albaştri, albaştri ca dimineaţa paradisului, care a răsărit înainte de dimineaţa omenirii. Irişii străvezii, gingaşi, firavi, trăiau cîteva ceasuri şi mureau, ca nişte făpturi astrale, rătăcite pe pămînt. Florile au făcut să încolţească din nou în sufletul Alvinei nostalgia locului aceluia. Prezenţa oamenilor i se părea nefastă. Dar florile care dădeau suflet şi magie pămîntului, florile îi redeşteptau starea de transă, de hipnoză, de negîndire.

Coborî spre Cicio care smulgea gladiolele rubinii dintre firele de grîu pe jumătate crescute, şi plivea bălăriile. Aruncă pe jos un braţ de gladiole şi luă secera ca să reteze puzderia de gălbinele presărate prin grîu. Părea foarte încordat şi preocupat.

- E neapărat nevoie să le seceri pe toate? îl întrebă Alvina.

Cicio aruncă deoparte un maldăr de gălbinele ucise,

îşi scoase şapca şi îşi şterse fruntea udă.

- S-a declarat războiul, o anunţă el.

Într-o străfulgerare Alvina îşi aminti că văzuse furişîndu-se printre stînci silueta factorului poştal. Rozul şi aurîul mormanelor de flori începură să-i danseze în faţa ochilor, ca într-un caleidoscop. Cicio o urmărea cu ochi galbeni, adumbriţi. Alvina se lăsă în genunchi pe un morman de gălbinele. Îşi simţea ochii răniţi, parcă trăsniţi. Murea.

- Şi trebuie să pleci? îl întrebă într-un tîrziu.

- Va trebui să plecăm cu toţii.

Îi răzbea în glas o notă de triumf sadic. Alvina îşi îngropă faţa în florile ucise. Dar nu! Nu avea voie să moară. N-o să se lase înfrîntă!

- Dacă ai să lipseşti mult, am să mă întorc în Anglia. Nu pot rămîne aici fără tine.

- Îl ai pe Pancrazio... şi o să ai copilul.

- Da. Dar o să fiu tot singură cu mine. Şi nu pot să trăiesc aici fără tine. O să plec în Anglia.

Cicio o măsura cu ochii mijiţi.

- Nu cred că or să-ţi dea voie.

- Ba or să-mi dea.

Erau clipe cînd îl ura. S-ar fi zis că urmărea s-o anihileze total. Ea ticluia planuri - să evadeze din valea aceea nimicitoare, să fugă la Roma şi să ia contact cu ambasada engleză. L-ar îndupleca pe consulul englez şi l-ar determina s-o ajute. Nu putea să se lase nimicită. Ştia bine cît de uşor i-ar fi fost să moară dacă s-ar lăsa înfrîntă, să moară şi să fie îngropată în cimitirul din Pescocalascio. Şi cu cît sentimentalism ar fi vorbit cu toţii de ea, aşa cum vorbea Pancrazio de soţia lui. Alvina simţea că, într-un fel, Pancrazio îşi ucisese, inconştient, soţia, aşa cum şi Cicio ar fi fost în stare s-o omoare pe ea. Pancrazio îi povestea mereu Alvinei despre soţia lui şi despre tot ce suferise, şi-i sublinia întruna cît de bun

fusese el cu ea. Desigur că fusese şi bun. Dar în adîncurile sufletului său se găsea şi un element de cruzime, de sadism pervers, un element rău de care nu era conştient. Care se făcea uneori simţit în maliţiozitatea cu care îşi povestea peripeţiile cu pictorii englezi. Se trăda prin spaima pe care o avea faţă de soţia lui moartă, prin strădania de a o convinge pe Alvina că fusese bun cu ea. Alvina ştia că bătrînului îi era frică noaptea de stafia, de strigoiul soţiei moarte, care-l bîntuia ca să se răzbune pe el. Uneori, de groază, se înghesuia în lumina focului. Şi imaginea cimitirului îl umplea de o teamă superstiţioasă. Şi nu numai pe Pancrazio, ci în general pe localnici - era un lucru pe care Alvina îl observase. Cimitirul lor urît, pătrat, cu laturi de zid, ticsit cu lespezi de piatră şi cavouri ca nişte dulapuri, zăcea într-o viroagă de sub satul Pescocalascio şi se înfăţişa vederii ca servit pe tavă.

- Uite cimitirul nostru, i-l arătase Pancrazio. Aici o să ne facem cu toţii ultimul drum.

Şi cuvintele lui fuseseră impregnate de spaimă, de groază. Îi descrisese cum sătenii purtaseră pînă acolo, pe umeri, sicriul soţiei lui - un drum lung, greu, pe deal, care le luase aproape două ceasuri.

Urmară zile de îngrozitoare aşteptare - aşteptarea ordinului de mobilizare a lui Cicio. Un grup de tineri din sat primiseră chemarea - drept care se organizaseră triste saturnalii, se îmbătaseră cu toţii, bărbaţi şi femei, şi tinerii fuseseră însoţiţi cu plînsete, bocete, vaiete deznădăjduite pînă la Ossona, unde s-au îmbarcat în tren. O manifestare cumplită.

Peste vale se lăsase un zăbranic de jale şi moarte. Şi totuşi, într-un anumit fel lugubru, s-ar fi zis că ţăranii încercau oarecare satisfacţie.

- Tu nu mai ai linişte pînă nu pleci, îl mustră Alvina pe Cicio. Ar fi mai bine să te cheme odată şi să se termine!

- O să fiu chemat săptămîna viitoare, îi răspunse el posomorît.

Cînd se lăsă întunericul, Cicio se apropie de Alvina, în timp ce pregătea mîncarea.

- Regreţi că ai venit aici cu mine, Allaye, nu-i aşa?

Întrebarea era pătrunsă de răutate. Alvina lăsă lingura din mînă şi îşi întoarse privirea de la foc. Cicio se afla în umbră, cu capul împins înainte, şi faţa lui atemporală, misterioasă, cu surîsul ei lent, era vag iluminată de reflexele jucăuşe ale flăcărilor.

- Nu regret, răspunse Alvina, rostind cuvintele rar şi oţelindu- şi curajul. Nu regret pentru că te iubesc...

Se lăsă pe jos, pe scoarţa din faţa sobei. Cicio întoarse capul şi după cîteva momente ieşi din cameră. Alvina reîncepu să amestece fiertura din oală, cu gesturi încete, disperate. Mai tîrziu, coborî să ia ceva din bucătărie. Şi dădu peste Cicio aşezat pe scară, adăpostindu-şi faţa cu braţul îndoit, de parcă se ferea de o lovitură.

- Ce-i cu tine? îl întrebă, punîndu-şi mîna pe braţul lui.

Cicio îşi înălţă faţa spre ea.

- Dacă ar fi posibil, te-aş lua de aici, îi spuse cu un glas chinuit.

- O să te aştept, răspunse Alvina.

Cicio se ridică, se prăbuşi pe un scaun de lîngă masa aşezată pe palierul lat al scării şi îşi îngropă capul în braţele întinse pe masă.

- Să nu mă aştepţi! Să nu mă aştepţi! izbucni el într-un hohot înăbuşit.

- De ce? întrebă ea cuprinsă de groază. Cicio nu răspunse. De ce să nu te aştept? repetă Alvina, şi îi mîngîie părul. Cicio se ridică şi se întoarse spre ea. Te iubesc, şopti Alvina, te iubesc, chiar dacă iubirea asta o să mă omoare.

Dar Cicio se întoarse cu spatele, îşi rezemă braţul de

perete şi îşi îngropă iarăşi capul în îndoitura cotului, fără să rostească un cuvînt.

- Ce se întîmplă? întrebă Alvina. Ce se întîmplă cu tine? Nu înţeleg.

Cicio îşi şterse faţa udă cu mîneca şi o privi în ochi.

- Pentru mine nu mai există speranţă, spuse pe un ton înciudat, mohorît.

Alvina îşi simţi inima şi pruncul prăbuşindu-se în ea.

- De ce?

Îi era dat oare să aducă pe lume un prunc lipsit de orice speranţă?

- Ba există speranţă. Te rog, fără melodramă, îi închise ea gura.

Şi coborî scara, să ia lucrul după care venise. Dar cînd intră în bucătărie, nu mai ştia ce căuta. Se aşeză în întuneric, pe banca din faţa vetrei stinse, simţind că moare toată viaţa din ea, că i-a sunat sfîrşitul. Acolo, în beznă, Alvina a simţit moartea împresurînd-o. Şi i s-a părut că aude gemînd pe scară: "Nu pot să mă întorc! Nu pot să mă întorc!" Alvina îl auzi. Îl auzi distinct, dar niciodată nu a ştiut dacă aceste cuvinte au fost într-adevăr rostite de Cicio, sau dacă urechea sufletului ei a auzit glasul sufletului lui. Ar fi vrut să-i vorbească, să îl cheme. Dar nu a izbutit. Zăcea în bezna bucătăriei cavernoase, pierită, fără glas, fără putere, ca o simplă bucată de carne.

"Nu pot să mă întorc", auzea, iar şi iar, cuvintele fatale.

Şi atunci apăru Pancrazio.

- Ah! strigă el înspăimîntat cînd i se năluci o siluetă în faţa sobei. Bodogăni ceva în italiană, cu un glas gîtuit de frică. Apoi îşi reveni şi întrebă: Tu erai? De ce stai pe întuneric?

- Tocmai mă pregăteam să urc.

- M-ai făcut să trag o spaimă!

Alvina urcă în cameră şi continuă să pregătească mîncarea de cină. Cicio coborî la Pancrazio, care adusese un ziar. Se aşezară amîndoi pe bancă, puseră lampa între ei şi porniră să citească împreună ştirile şi să le comenteze.

Săptămîna următoare venea rîndul contingentului lui Cicio. Plecarea era iminentă. Au urmat zilele cele mai chinuitoare: zilele de aşteptare a inevitabilei plecări. Însă nici Cicio şi nici Alvina nu aduceau vorba despre plecare.

Dar în ajunul zilei fatale, Alvina nu mai putu rezista şi vorbi:

- Ai să te întorci, nu-i aşa? îl întrebă pe Cicio care şedea încremenit pe un scaun în lumina lunii, pe balcon.

O noapte caldă, argintată de lună. Aerul era îmbălsămat de parfumul florilor de portocal şi în întuneric vibra un cîntec de privighetoare. Dinspre dealuri adia o aromă dulce, ca de miere.

- Ai să te întorci? îl întrebă Alvina.

- Cine ştie?

- Dacă tu vrei să te întorci, ai să te întorci. Soarta noastră ne-o hotărîm noi.

- Crezi? întrebă Cicio zîmbind uşor.

- Ştiu. Dacă n-ai să te întorci, înseamnă că nu ai vrut tu să te întorci - nimic altceva. Nu că n-ai putut, ci că nu ai vrut.

- De unde ai mai scos asta? urmă un zîmbet răutăcios.

- E un lucru pe care-l ştiu.

- Bine, răspunse Cicio.

Şi rămase în continuare nemişcat, cu mîinile atîrnîndu-i inerte.

- Aşadar trebuie să iei o hotărîre.

Cicio păstră tăcerea o lungă bucată de vreme, timp în care Alvina se dezbrăcă, îşi perie părul şi se vîrî în pat. Părea complet inert, ca un mort. Avea un aer cu totul nefiresc, malefic, de nesuportat. Alvinei îi făcea rău să se uite la el, aşa încît stinse lampa. Dar întunericul îi făcea şi

mai rău. Şi pînă la urmă, Cicio se ridică de pe scaun şi se apropie de ea.

- Am să mă întorc, Allaye, rosti cu un glas domol. Blestemaţi fie ei toţi!

Glasul îi era îndurerat, chinuit.

- Cine să fie blestemaţi? întrebă Alvina ridicîndu-se în pat.

Întrebarea ei rămase fără răspuns, dar Cicio o strînse la piept.

- Am să mă întorc şi o să plecăm de aici, o să plecăm în America.

- Ai să te întorci şi ai să fii al meu, şopti ea cu patimă, cu durere, cu fericire.

Îi era indiferent unde şi dacă or să plece, din moment ce va fi alături de el.

- Da, mă întorc.

- Fără nici o îndoială, murmură Alvina, lipindu-se de trupul lui.

Sfîrşit

CUPRINS

Capitolul întîi
Declinul Casei Manchester 5

Capitolul doi
Alvina Houghton îşi croieşte drum 31

Capitolul trei
Soră de maternitate 41

Capitolul patru
Moartea a două femei 57

Capitolul cinci
Alvina îşi găseşte un curtezan 75

Capitolul şase
Cel din urmă calvar al lui Houghton 110

Capitolul şapte
Natcha-Kee-Tawara 152

Capitolul opt
Cicio 195

Capitolul nouă
Alvina devine Allaye 228

Capitolul zece
Prăbuşirea casei Manchester 283

Capitolul unsprezece
O logodnă respectabilă 329

Capitolul doisprezece
Logodna lui Allaye 366

Capitolul treisprezece
Măritişul 381

Capitolul paisprezece
Traversarea 394

Capitolul cincisprezece
Un loc numit Califano 423

Capitolul şaisprezece
Suspensie 435

Tehnoredactare computerizată: Ioan LILĂ jr.
Tehnoredactor: Elena DINULESCU

EDITURA "VICTORIA"
Str. Nic. Constantinescu 11, Sector 1,
Cod 71253 Bucureşti
Telefon : 33.17.50

REGIA AUTONOMĂ A IMPRIMERIILOR
Imprimeria "CORESI"